



MO
PRAECLARISS. MARIAE
N O M I N I
TRACTATUS
DE DIVINIS
REVELATIONIBVS

D V O;
D I C A T I.

Quorum Prior Prophetias, Oracula, Inspirationes, Instin-
ctus, Somnia, et id genus quamplurima continens,
quæ vera sint, quæuè Falsa ostendens, omnes
Dæmonum detegit Illusiones.

*Posterior uerò septem Spicas, seu septem discutit Propositiones,
ad quas hac de Reuelationibus Materia dirigitur. Supe-
rioribus, Theologis, Confessarijs, & in via Spiritus
degentibus perutiles.*

EX LIBRIS
ROMA
BIBLIOTHECA

A V C T O R E
F. FRANCISCO MARIA
P H I L A M A R I N O
A N E A P O L I.

Concionatore Capuccino, & in hoc Regno inter Con-
sultores Sancti Officij apud Ministrum Generalem
pro Suprema, & Vniuersali Sanctissimæ
Inquisitionis de Vrbe Tribunali
DECANO.

NEAPOLI, ANNO SS. IVBILÆI:
Ex Typographia Hyacinthi Passari. M.DC.LXXV.

Superiorum permissu.

SANCTISSIMO, AC DULCISSIMO MARIAE NOMINI.



De te aduolat, hæresum expugnat-
rix, Fidei scutum, vniuersi Orbis
decus, & ornamentum, ò Beatissi-
ma, & Inclyta Regina Cœlorum,
Opusculum hoc alarum diù cupi-
dissimum; & licet nil tua Maiestate dignum in
ipso cluceat, tua tamen Clementia nixus, non
muneris paruitatem, sed offerentis animi deuo-
tionem, aspicias, recipias, & sub tua Potentis
Nominis umbra protegas, & ab omni non tan-
tùm aduersitate defendas, sed vt præclarum red-
das humillimè exoro.

Equidèm si de Omnipotentis Dei Nomine
scribitur: Turris fortissima Nomen Domini,
ad ipsum recurrit iustus, & exaltabitur. Et ego
Turrim non dixero Nomen tuum (ò Maria)
cui Opusculum hoc humiliter recurrens exal-
tabitur? Tu enim es Christianorum propugna-
culum, & propugnatrix eorum, qui in te spem
collocarunt. Sub tanti ergo Nominis umbra

Prouer.
cap. 18.
ver. 10.

Andreas
Cretens.
de dor-
mit. Vir-
gin.

Tom. 4.
fer. 1. de
glorioso
Nom.
Virg.

In cap. 1
Lucæ.

Ser. in
Annunc.
B. Virg.

...centiâ, ab omni prorsus
...turbatione secura. Magnum est quip-
pè Nomen tuum, ò Beatissima, & Gloriosissi-
ma Virgo Maria; & à solis ortu vsquè ad occa-
sum laudabile, & superexaltatum in sæcula. Sed
cum in eius laude desinant verba, deficiat me-
moriam, arescat ingeniû, hæreat calamus, suppli-
citer illis D. Bernardini verbis ad te exclamare
compellor; Da mihi Virgo virtutem, ingenium,
sermonem, vt fidelibus, & deuotis tuis valeam
nunciare gloriam Nominis tui, non quantum
est, aut quale, sed vt tantillum ego paruulus
tuus de laudibus tuis immensis annunciem ad
gloriam tuam, & deuotionem meam. Scio hoc
Sanctum, ac Venerabile Nomen multa in se
continere significata, & vt ait B. Albertus Ma-
gnus; Mariæ Nomen interpretatur Domina, Il-
luminatrix; Illuminatrix quidem, quia illumi-
nat in dubijs; Stella Poli, quia ducit in deuijs;
amarum mare, quia compūgit in illecebris; Do-
mina autem, quia protegit in aduersis. Non
me latet, quod D. Gregorius Thaumaturgus.
Fontem lucis tuum Nomen appellarit, Nèc
quod D. Bonau. de tuo Nomine dixerit. Om-
nipotens post Deum Nomen eius, est mihi
ignotum. Hæc, & alia, quæ de tuo patrocinio
certam spem mihi præbent, in tuo Sanctissimo
Nomine obumbrata aspiciens, ipsum à princi-
pio inuocaui, cum hoc, (vt verbis vtar Damia-
ni)

¶) Sensum acuat, dirigat stylum, & linguam. Ser. 41. de Af- fump. B. Mariæ.
 pauperis venustiori respergat eloquio; Illustret lucem hanc lumine clariori, & suo Con-
 uentui suam præsentiam donare dignetur.
 Et sicut è tenebris me tui S. Nominis lumine
 eduxisti, vt ad portum appellerem, direxisti, sic
 quod ipsum deinceps, sua omnipotenti virtute
 protegas, certam spem mihi affert. At non hic
 limitantur tui S. Nominis laudes, atque præ-
 conia. Petrus enim Damianus asserit, quod de Ser. de Annun- cia. B. Ma- riaz.
 thesauro Bonitatis Mariæ Nomen euoluitur.
 D. Ambrosius speciale Mariæ Nomen inuenit,
 quod significat, Deus de genere meo. Riccardus de Inf. Virg. cap. 5. Lib. 1. de laudib. Virginis cap. 2.
 S. Lauren. & Idiota: Dedit tibi B. Trinitas, No-
 mē, quod est supra omne nomē, post nomē Filij
 tui, vt in Nominē tuo omne genu flectatur Cœ-
 lestium, terrestrium, & infernorū, & omnis lin-
 gua confiteatur huius Sanctissimi Nominis
 gratiam, gloriam, & virtutem. O mira Omni-
 potentis, ac tui Sanctissimi Nominis magnifi-
 centia! Sed ò magnam tuæ Clementissimæ pie-
 tatis dignationem! Nomine Diuino decoraris;
 & tu tanti Nominis magnitudine nobis digna-
 ris esse consors. Ineffabilis Deus est, & licet
 omnia sua nobis liberalissimè sit largitus, No-
 men tamen ita secum retinuit, vt crimen sit læ-
 sæ Maiestatis Diuinæ, eius Nomen vsurpare; est
 enim hoc Nomen, Deus, Nomen operationis, 1. part. quest. 13 art. 8.
 ait D. Thom. Et sicut nemini competere po-
 test

Tom. 4.
serm. 3.

Ita. I. in
cap. pri-
mum ep.
Rom. lit.
D.

Cant.
cap. 1.
ver. 3.

De Io-
h. Vir.
cap. 13.

test operatio Diuina; ita nè eius Nomen ineffabile; Quodammodo est tuum Sanctum Nomen, ò Maria, dicente Bernardino Senensi; Quis non timeat Mariam pollutis labijs nominare? At sit semper benedicta tuæ erga nos charitatis dignatio, ò Maria! licet enim hoc sanctissimum nomen tanta reuerentia efferri labijs debeat; tamen, cum plurimi tum ex viris, tum ex mulieribus tali, ac tanto Nomine decorentur, si causam scitari voluero, audiam à D. Thoma, quod Nomina Diuinitus imponuntur quibusdam à principio natiuitatis, ad significandam gratiam, quam à principio consequuntur. Non vacant igitur mysterio nomina, quæ ab exordio vitæ cōsequimur; habet enim suā significationē, per quam aliquid nobis innunt. Et quid tuum Sanctissimum Nomen, ò Præclarissima Virgo, illis qui ipso decorantur, insinuat? Illud prorsus, quod in tuo Nomine continetur; Oleum effusum, seu (vt legit D. Ambrosius) vnguentum exinanitum Nomen tuum, Ideò adolescentulæ dilexerunt te. sic de Sponsi Nomine in amoris Cantico Sponsa cecinit. Nè immeritò dilexisti Nomen Olei, & Vnguenti, quod suauissimo fragrat odore; cōparatur namquē odore suarum gratiarum, atquē virtutum, cunctosq; ad suum amorem, suamquē imitationem trahit; Et quod de tuo Dilecto, ò Amatissima Parens, dixisti, hoc de te D. Ambrosius testatur.

tur. Vnguentum, ait, exinanitum Nomen tuum,
propterea adolescentulæ dilexerunt te; Descen-
dat istud Vnguentum in Animæ præcordia, vi-
scerumquæ secreta, quo non deliciarum odores
S. Maria, sed Diuinæ gratiæ spiramenta redo-
lebat. Quod & Riccardus à S. Laurétio confir-
mans, repetit: Rectè hoc Nomen Mariæ Oleo
comparatur, nè dispar erit ratio, vbi idem est
significatum; sic enim Iesus suo Nomine,
quod omnium virtutum fragrat suauissimo
odore, ad suum amorem, suamquæ allicit imita-
tionem; sic etiam tuum suauissimum Nomen,
ò Maria, ad tuum amorem, tuamquæ imitatio-
nem nos inuitat, & attrahit.

lib. 1. de
laudib.
Virg. ca.
2.

Et si cuncti ad hoc rapiuntur, quid dicendū
de illis, qui tali Nomine decorantur? Hi præ-
cæteris tuas virtutes proprius imitari debent, si-
cut de se Apostolus aiebat; Christi bonus odor
fumus; ita & ipsi dicere debent; Mariæ bonus
odor fumus in omni loco, vbi quæ nimirum per
imitationem tuarum virtutum redolentiam ef-
flando. De Paulo dixit dulcissimus Filius tuus:

2. Cor.
cap. 2.
ver. 29

Vas electionis est mihi, vt portet Nomen meū.
Fuit namquæ mundissimum, ac pretiosissimū
vas Diuinæ gratiæ S. Paulus; fuit præclarissi-
marum virtutum odore repletus, & totum or-
bem tanti Nominis virtutibus respersit;
vndè D. Thomas: portauit Paulus Nomen
Iesu in corpore, Conuersationem, & passionem
eius

2. cap.
5.
in pro-
logo E-
pist.
Rom.
litt. E.

eius imitando. Age igitur, ò Maria, vt qui tuum Sanctum Nomen sunt adepti, illud per Sanctam conuersationem, & imitationem semper, & vbiqùè portantes tuarum virtutum odorem vndiqùè spirent.

Et si dulcissimum Nomen tuum, amarum mare significat, illam amaritudinem, quam in te numquam habere potuisti, illis impartiri digneris, qui tuo Nomine sunt ditati; & prò illis virtutibus tuis, ad quas ascendere non valemus, fac nos in illis maximè præualere, quibus nec indiguisti, nec poteras indigere. Nunquam enim peccatorum confessione, nunquam culparum dolore, siuè contritione egere potuisti; Purissimam namquè, & Immaculatissimam à primo vsquè ad nouissimum instans præseruata, & conseruata, nil in te, quod de te dolere posses, poterat inueniri. In his ergo virtutibus, quæ in te locum habere non potuerunt, eos fac exercere, qui tuo Nomine insigniti tanti Nominis virtutes, & perfectiones per imitationem ostendant.

O me terquè, quaterquè felicem, si ad hoc per tuam gratiam peruenire contigerit ! licet enim ego Frater Franciscus Maria in Religione fuerim in parte mei nominis tuo dulcissimo Nomine decoratus; attamen cum nihil in me, nisi sonum tantum tanti nominis aspiciam; nihilquè per consequens, quod non sit deflendum

dom prospiciam, coram te genuflexus, & ad
tuos sanctissimos pedes humi procumbens, mea
erga te, tuumque sanctissimum Nomen ingra-
tissimi labem agnoscens, & confitens, depre-
cor tuam piissimam Clementiam, vt quod per
negligentiam imitando nō egi, hoc per lachry-
mas, per amaritudinem, ac per confessionem
me supplere concedas. Et o me miserum, & in-
felicem, si meorum debitorum oblitus, meae
obligationi satisfacere neglexerim; vt quod
deest ineffabili tuo Nomini, ob sanctitatem, pu-
ritatemque summē illibatam, in me compleatur
tui Nominis insignito, cum D. Paulo dicente:
Adimpleo ea, quae defunt passionum Christi,
~~et clamare valeam, & ego: Adimpleo ea, quae~~
defunt Nomini Mariae, contritione peccato-
rum meorum, confessione, lachrymarumque
effusione, vt totaliter ab intra, & ab extra San-
cti tui Nominis efficacia compleatur.

Colof.
cap. i.
ver. 24.

Equidem, & si à saeculo auulsus in Seraphi-
cae Religionis horto plantatus fui, tuae Interces-
sionis munus est; si in Religione tot gratiarum
imbris irrigatus, & auctus ad senectam vsq;
ac senium perueni, tua Intercessio hoc mihi
praestitit; totum igitur tuum est, quia totum, te
intercedente, ab Omnipotente recepi; & si ni-
hil prò tot, tantisque beneficijs in toto vitae meae
curriculo, quod dignum tua Maiestate foret, ti-
bi rependi; Accipe, quae so hoc munusculum,
quod

quod in extrema linea annorum octoginta constitutus, tibi nunc offero; & si parvus est census, aspice, deprecor, quod magno deuotionis affectu illum persolvere perquam ardenter exopto. Melius nanque mihi visum est aliquid, utcumque tibi offerre, quam ante Maiestatem tuam vacuus apparere. Accipe itaque. (Tibi dicebat Augustinus) cuius verba, & ego repetens, sic te deprecor, o piissima: Accipe ita quascumque exiles, quascumque meritis tuis impares gratiarum actiones, & cum susceperis vota, culpas meas orando excusa. Admitte meas preces intra sacrarium exauditionis, & mihi antidotuna reconciliationis reporta. sit per te excusabile, quod per te ingero; fiat impetrabile, quod fide mente posco. Accipe, quod offero, redona, quod rogo, excusa, quod timeo, quia tu es spes viua peccatorum; per te spero veniam delictorum, tantamque, o Virgo Benedicta, lachrymarum copiam, ut non stillatim, sed per imbrem affluentem ea continuo deflere valeam, cum in te, o Beatissima, sit expectatio præmiorum, Tu dirige, tu protege. Eia; deprecor succurre oranti, ut laus, quam per tot sæcula dignè possedisti, continua tibi duret in gratia ipsa, qua Mundo perduto subuenisti. Tibi ergo me commendo, tu procura, ne peream; effice potius, ut salus mea de die in diem multiplicetur. Et mihi Filio tuo tanto in parte decorato nomine,

mine,

mine, peccatorum meorum veniam à Sanctissimo Vnigenito tuo Iesu, vt largiatur, impetra; Nam magna gratiarum tuarum defixa manet in me fiducia. Tu mea spes felix, tu veneranda salus.



b. 2

LECTO





RECEIVED
RUMBA
1905 JUN 10

8. 42. C. 27.

MO
PRAECLARISS. MARIAE
N O M I N I
TRACTATVS
DE DIVINIS
REVELATIONIBVS
D V O;
D I C A T I.

Quorum Prior Prophetias, Oracula, Inspirationes, Instin-
ctus, Somnia, et id genus quamplurima continens,
quæ vera sint, quæuè Falsa ostendens, omnes
Dæmonum detegit Illusiones.

*Posterior uenit septem Spias, seu septem discentis Propositiones,
ad quas hac de Revelationibus Materia dirigitur. Supe-
rioribus, Theologis, Confessarijs, & in via Spiritus
degentibus perniles.*

LIBRERIA
ROMA
1710

A V C T O R E
F. FRANCISCO MARIA
P H I L A M A R I N O
A N E A P O L I.

Concionatore Capuccino, & in hoc Regno inter Con-
sultores Sancti Officij apud Ministrum Generalem
pro Suprema, & Vniuersali Sanctissimæ
Inquisitionis de Vrbe Tribunali
DECANO.

NEAPOLI, ANNO SS. IVBILÆI:
Ex Typographia Hyacinthi Passari. M.DC.LXXV.

Superiarum permissu.

SANCTISSIMO AC DVLCISSIMO MARIAE NOMINI.



Ad te aduolat, hæresum expugna-
trix, Fidei scutum, vniuersi Orbis
decus, & ornamentum, ò Beatissi-
ma, & Inclyta Regina Cœlorum,
Opusculum hoc alarum diù cupi-
dissimum; & licet nil tua Maiestate dignum in
ipso luceat, tua tamen Clementia nixus, non
muneris paruitatem, sed offerentis animi deu-
otionem, aspicias, recipias, & sub tua Potentis
Nominis umbra protegas, & ab omni non tan-
tùm aduersitate defendas, sed vt præclarum red-
das humillimè exoro.

Equidèm si de Omnipotentis Dei Nomine
scribitur: Turris fortissima Nomen Domini,
ad ipsum recurrit iustus, & exaltabitur. Et ego
Turrim non dixero Nomen tuum (ò Maria)
cui Opusculum hoc humiliter recurrens exal-
tabitur? Tu enim es Christianorum propugna-
culum, & propugnatrix eorum, qui in te spem
collocarunt. Sub tanti ergo Nominis umbra

Prouer.
cap. 18.
ver. 10.

Andreas
Cretens.
de dor-
mit. Vir-
gin.

Tom. 4.
fer. 1. de
glorioso
Nom.
Virg.

In cap. 1
Lucæ.

Ser. in
Annunc.
B. Virg.

hæc pauca scripta quiescentiâ, ab omni prorsus
erunt perturbatione secura. Magnum est quip-
pè Nomen tuum, ò Beatissima, & Gloriosissi-
ma Virgo Maria; & à solis ortu vsquè ad occa-
sum laudabile, & superexaltatum in sæcula. Sed
cum in eius laude desinant verba, deficit me-
moriam, arescat ingeniû, hæreat calamus, suppli-
citer illis D. Bernardini verbis ad te exclamare
compellor; Da mihi Virgo virtutem, ingenium,
sermonem, vt fidelibus, & deuotis tuis valeam
nunciare gloriam Nominis tui, non quantum
est, aut quale, sed vt tantillum ego paruulus
tuus de laudibus tuis immensis annunciem ad
gloriam tuam, & deuotionem meam. Scio hoc
Sanctum, ac Venerabile Nomen multa et se
continere significata, & vt ait B. Albertus Ma-
gnus, Mariæ Nomen in se habet Domina, il-
luminatrix; Illuminatrix quidem, quia illumi-
nat in dubijs; Stella Poli, quia ducit in deuijs;
amara mare, quia compugit in illecebris; Do-
mina autem, quia protegit in aduersis. Non
me latet, quod D. Gregorius Thaumaturgus.
Fontem lucis tuum Nomen appellarit, Nec
quod D. Bonau. de tuo Nomine dixerit. Om-
nipotens post Deum Nomen eius, est mihi
ignotum. Hæc, & alia, quæ de tuo patrocinio
certam spem mihi præbent, in tuo Sanctissimo
Nomine obumbrata aspiciens, ipsum à princi-
pio inuocaui, cum hoc, (vt verbis vtar Damia-
ni)

¶) Sensus acuat, dirigat stylum, & linguam; Ser. 41. de Assump. B. Mariæ.
pauperis venustiori respergat eloquio; Illustret
lucem hanc lumine clariori, & suo Con-
uentui suam præsentiam donare dignetur.
Et sicut è tenebris me tui S. Nominis lumine
eduxisti, vt ad portum appellerem, direxisti, sic
quod ipsum deinceps, sua omnipotenti virtute
protegas, certam spem mihi affert. At non hìc
limitantur tui S. Nominis laudes, atquè præ-
conia. Petrus enim Damianus asserit, quod de Ser. de Annunc. B. Mariæ.
thesauro Bonitatis Mariæ Nomen euoluitur.
D. Ambrosius speciale Mariæ Nomen inuenit,
quod significat, Deus de genere meo. Riccardus de Inst. Virg. cap. 5. Lib. 1. de laudib. Virginis cap. 2.
S. Lauren. & Idiota: Dedit tibi B. Trinitas, No-
mè, quod est supra omne nomè, post nomè Filij
tui, vt in Nominetuo omne genu flectatur Cœ-
lestium, terrestrium, & infernorū, & omnis lin-
gua confiteatur huius Sanctissimi Nominis
gratiam, gloriam, & virtutem. O mira Omni- Cap. 5. de Virg. Mariæ prædest.
potentis, ac tui Sanctissimi Nominis magnifi-
centia! Sed ò magnam tuæ Clementissimæ pie-
tatis dignationem! Nomine Diuino decoraris;
& tu tanti Nominis magnitudine nobis digna-
ris esse consors. Ineffabilis Deus est, & licèt
omnia sua nobis liberalissimè sit largitus, No-
men tamen ita secum retinuit, vt crimen sit læ-
sæ Maiestatis Diuinæ, eius Nomen vsurpare; est
enim hoc Nomen, Deus, Nomen operationis, 1. part. quæst. 13 art. 8.
ait D. Thom. Et sicut nemini competere po-
test

test operatio Diuina; ita nè eius Nomen inef-
 fabile; Quodammodo est tuum Sanctum No-
 men, ò Maria, dicente Bernardino Senensi; Quis
 non timeat Mariam pollutis labijs nominare?
 At sit semper benedicta tuæ erga nos charitatis
 dignatio, ò Maria! licèt enim hoc sanctissimum
 nomen tanta reuerentia efferri labijs debeat; ta-
 men, cùm plurimùm ex viris, tùm ex mulieri-
 bus tali, ac tanto Nomine decorentur, si cau-
 sam scitari voluero, audiam à D. Thoma, quod
 Nomina Diuinitus imponuntur quibusdam à
 principio natiuitatis, ad significandam gratiam,
 quam à principio consequuntur. Non vacant
 igitur mysterio nomina, quæ ab exordio vitæ
 cōsequimur; habèt enim suā significationē, per
 quam aliquid nobis innuunt. Et quid tuum
 Sanctissimum Nomen, ò Præclarissima Virgo,
 illis qui ipso decorantur, insinuat? Illud pror-
 sùs, quod in tuo Nomine continetur; Oleum
 effusum, seu (vt legit D. Ambrosius) vnguen-
 tum exinanitum Nomen tuum, Ideò adole-
 scentulæ dilexerunt te. sic de Sponsi Nomine in
 amoris Cantico Sponsa cecinit. Nè immeritò
 dilexisti Nomen Olei, & Vnguenti, quod sua-
 uissimo fragrat odore; cōparatur namquè odo-
 re suarum gratiarum, atquè virtutum, cun-
 ctosq; ad suum amorem, suamquè imitationem
 trahit; Et quod de tuo Dilecto, ò Amatissima
 Parens, dixisti, hoc de te D. Ambrosius testa-
 tur.

Tom. 4.
 serm. 3.

It. 1. in
 cap. pri-
 mum ep.
 Rom. lit.
 D.

Cant.
 cap. 1.
 ver. 2.

De In-
 str. Vir.
 cap. 13.

tur. Vnguentum, ait, exinanitum Nomen tuum,
 propterea adolescentulæ dilexerunt te; Descen-
 dat istud Vnguentum in Animæ præcordia, vi-
 scerumquæ secreta; quo non deliciarum odores
 S. Maria, sed Diuinæ gratiæ spiramenta redo-
 lebat. Quod & Riccardus à S. Laurétio confir-
 mans, repetit: Rectè hoc Nomen Mariæ Oleo
 comparatur, nè dispar erit ratio, vbi idem est
 significatum; sic enim Iesus suo Nomine,
 quod omnium virtutum fragrat suauissimo
 odore, ad suum amorem, suamquæ allicit imita-
 tionem; sic etiam tuum suauissimum Nomen,
 è Maria, ad tuum amorem, tuamquæ imitatio-
 nem nos inuitat, & attrahit.

lib. 1. de
 laudib.
 Virg. ca.
 2.

Et si cuncti ad hoc rapiuntur, quid dicendū
 de illis, qui tali Nomine decorantur? Hi præ-
 ceteris tuas virtutes proprius imitari debent, si-
 cut de se Apostolus aiebat; Christi bonus odor
 sumus; ita & ipsi dicere debent; Mariæ bonus
 odor sumus in omni loco, vbi quæ nimirum per
 imitationem tuarum virtutum redolentiam ef-
 flando. De Paulo dixit dulcissimus Filius tuus:
 Vas electionis est mihi, vt portet Nomen meū.
 Fuit namquæ mundissimum, ac pretiosissimū
 vas Diuinæ gratiæ S. Paulus; fuit præclarissi-
 marum virtutum odore repletus, & totum or-
 bem tanti Nominis virtutibus respersit;
 vnde D. Thomas: portauit Paulus Nomen
 Iesu in corpore, Conuersationem, & passionem
 eius

2. Cor.
 cap. 2.
 ver. 29

2. cap.
 in pro-
 logo E-
 pist.
 Rom.
 litt. E.

eius imitando. Age igitur, ò Maria, vt quitu
Sanctum Nomen sunt adepti, illud per Sancta
conuersationem, & imitationem semper, &
vbique portantes tuarum virtutum odorem
vndique spirent.

Et si dulcissimum Nomen tuum, amarum
mare significat, illam amaritudinem, quam in
te numquam habere potuisti, illis impartiri di
gneris, qui tuo Nomine sunt ditati, & pro illis
virtutibus tuis, ad quas ascendere non vale
mus, fac nos in illis maximè præualere, quibus
nec indiguisti, nec poteras indigere. Nunquam
enim peccatorum confessione, nunquam cul
parum dolore, siue contritione egere potuisti;
Purissima namque, & Immaculatissima à pri
mo vsque ad nouissimum instans præseruata,
& conseruata, nil in te, quod de te dolere posses,
poterat inueniri. In his ergo virtutibus, quæ in
te locum habere non potuerunt, eos fac exer
cere, qui tuo Nomine insigniti tanti Nominis
virtutes, & perfectiones per imitationem osten
dant.

O me terque, quaterque felicem, si ad hoc
per tuam gratiam peruenire contigerit! licet
enim ego Frater Franciscus Maria in Religio
ne fuerim in parte mei nominis tuo dulcissimo
Nomine decoratus; attamen cum nihil in me,
nisi sonum tantum tanti nominis aspiciam; ni
hilque per consequens, quod non sit deflen
dum

dam prospiciam, coram te genuflexus, & ad
tuos sanctissimos pedes humi procumbens, meā
erga te, tuumquē sanctissimum Nomen ingra-
ti animi labem agnoscens, & confitens, depre-
cor tuam pijsimam Clementiam, vt quod per
negligentiam imitando nō egi, hoc per lachry-
mas, per amaritudinem, ac per confessionem
me supplere concedas. Et ò me miserum, & in-
felicem, si meorum debitorum oblitus, meā
obligationi satisfacere neglexerim; vt quod
deest ineffabili tuo Nomini, ob sanctitatem, pu-
ritatemquē summē illibatam, in me compleatur
tui Nominis insignito, cum D. Paulo dicente:
Adimpleo ea, quæ defunt passionum Christi, Colof.
cap. i.
ver. 24.
exclamare valeam, & ego: Adimpleo ea, quæ
defunt Nomini Mariæ, contritione peccato-
rum meorum, confessione, lachrymarumquē
effusione, vt totalitèr ab intra, & ab extra San-
cti tui Nominis efficacia compleatur.

Equidē, & si à sæculo auulsus in Seraphi-
cæ Religionis horto plantatus fui, tuæ Interces-
sionis munus est; si in Religione tot gratiarum
imbris irrigatus, & auctus ad senectam vsq;
ac senium perueni, tua Intercessio hoc mihi
præstitit; totum igitur tuum est, quia totum, te
intercedente, ab Omnipotente recepi; & si ni-
hil prò tot, tantisquē beneficijs in toto vitæ meæ
curriculo, quod dignum tua Maiestate foret, ti-
bi rependi; Accipe quæso hoc munusculum,

quod in extrema linea annorum octoginta constitutus, tibi nunc offero; & si parvus est census, aspice, deprecor, quod magno deuotionis affectu illum persolvere perquam ardenter exopto. Melius nanque mihi visum est aliquid, vtcumque tibi offerre, quam ante Maiestatem tuam vacuus apparere. Accipe itaque. (Tibi dicebat Augustinus) cuius verba, & ego repetens, sic te deprecor, o piissima: Accipe ita quascumque exiles, quascumque meritis tuis impares gratiarum actiones, & cum susceperis vota, culpas meas orando excusa. Admitte meas preces intra sacrarium exauditionis, & mihi antidotum reconciliationis reporta. sit per te excusabile, quod per te ingero; fiat impetrabile, quod fide mente posco. Accipe, quod offero, redona, quod rogo, excusa, quod timeo, quia tu es spes viua peccatorum; per te spero veniam delictorum, tantamque, o Virgo Benedicta, lachrymarum copiam, vt non stillatim, sed per imbrem affluentem ea continuo deflere valeam, cum in te, o Beatissima, sit expectatio premiorum, Tu dirige, tu protege. Eia; deprecor succurre oranti, vt laus, quam per tot secula dignè possedisti, continua tibi duret in gratia ipsa, qua Mundo perduto subuenisti. Tibi ergo me commendo, tu procura, ne peream; effice potius, vt salus mea de die in diem multiplicetur. Et mihi Filio tuo tanto in parte decorato nomine,

mine, peccatorum meorum veniam à Sanctissimo Vnigenito tuo Iesu, vt largiatur, impetra; Nàm magna gratiarum tuarum defixa manet in me fiducia. Tu mea spes felix, tu veneranda salus.



b. 2

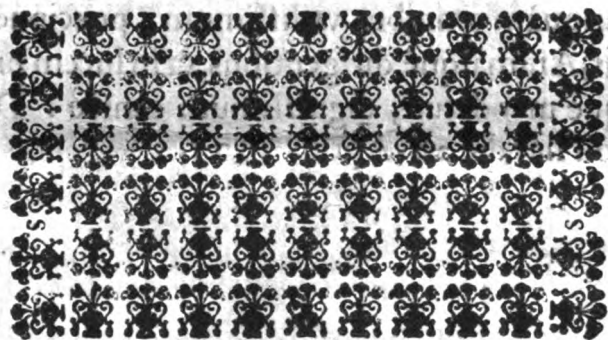
LECTO

LECTORI BENEVOLO.

Dixi mansit in tenebris hoc de Diuinis Reuelationibus Opusculum, quod hodie in lucem prodire cōpellitur; & quod ad vnius iussū vitā vtrūq; suscepit, nūc ad multorum imperium, vt est, & vides destinatur obsequio plurimorum. Latebat hic partus, nè mireris, nam cum ortum à necessitate traxisset, nullis infarcinatus crepundijs, sua in obscuro innocenti nuditate gaudebat. Latebat, quia veritatis lacte nutritus, à nullo colorum fūco depictus, natiuo, lacteoquē candore, quem à veritate suscepit, continebatur in abdito; & cum inter pauperes inoleuerit, sic simplex, à nudus inter tot in sapientia prædiuitum partus apparere erubescens, libentiùs in abscondito suam agebat vitam. Multoties ab amicis, qui eum priuatim viderant, suafus, deprecatus, impulsus, vt in publicum proferrem, recusavi. Et ipsum quoquē partum quodammodò recusantem agnoui. At demùm deuotorum, piorumquē non minus, quàm sapientum rationibus deuictus, eorumquē voluntati meum iudicium subiiciens, vt exiret in lucem, præli contorsionibus permisi. Prodit igitur sic nudus, vt natus; sic simplex, vt nutritus; sic pauper, vt educatus; Monitus nè sic apparere erubescat. Cum enim à principio non aliò collimauit intentio, quàm ad puram Dei Gloriam, àc ad Catholicæ Fidei candorem nitidum, illibatumquē seruandum. In eadem sententia permanens, Diuinæ Gloriæ, àc fidei zelo, fidelium vtilitatem addens, satis

mihi

mihi paruisse erit, ut meritum ex obedientia colligam.
 Ad honorē igitur Omnipotentis Dei, suæque Sāctissi-
 mæ Genitricis Mariæ, ac Seraphici Patris mei Franci-
 sci, dūm pergit hoc opus, tu beneuole Lector, si quid
 tuæ vtilitati proficuum indē traxeris, eosdem lauda, &
 glorifica. Et interim ego omnia, quæ hic congei-
 si, Sanctæ Sedis Apostolicæ iudicio, ac correctioni sub-
 mitto. Vale, & ora pro me.



Opus, cui Titulus est, *Tractatus de Diuinis Re-*
uelationibus ab Admodum Reuerendo Patre
Frācisco Maria Philamarino à Neapoli Cōcionatore,
Guardiano nostri Cōuētus Capuccinorum Neapolis,
Definitore, & Exprovinciali, elaboratū, iussu Reueren-
dissimi Patris Stephani à Cæsena nostri Ministri Ge-
neralis, magna simul cum animi mei delectatione per-
legi. Ac nihil in eo Catholicæ Veritati, Morūquē pro-
bitati repugnās inueni; quin imò omnia Patrū, Conci-
liorum, Scripturarumquē testimonijs comprobata; ita
vt in nouitate materiæ mira eruditione pertractatæ,
Orthodoxæ Religionis antiquitas elucescat. Quapro-
ptèr tanquàm omnibus vtilissimum, præcipuè Con-
fessarijs, Animasquē dirigentibus, vt in lucem prodeat,
typisquē mandetur, dignissimum censeo. Datum
Neapoli hac die 28. Aprilis 1675.

Frater Michael Angelus à Rasenna Concionator, ac
Guardianus Conuentus Capuccinorum Romæ.

APPROBATIO.

Commissione Reuerendissimi Patris Stephani Cæsenas Generalis Ordinis Minorum Capucinarum legendi Libri cuius Inscriptio (*De Diuinis Reuelationibus*) Admodum Reuerendi Patris Fræscii Mariæ Philamarini, Guardiani Immaculatissimæ Cõceptionis nostri Conuentus Neapolis, Prouincialisq; persepe, nec hõ totius Regni Sãctissimæ Inquisitionis triginta septẽ annorum spatio Consultoris, ipsiusq; excessi Confessus Decani, ne dũ à Catholica non aberrantem Fide, imò in Fide firmissimum stabilitatem Fidei firmiter munientem. Reuelationum Arcana referãtem, aspera semita in vias, ac planities perdudentem, luce altioris Doctrinæ nebulas illusionum fugantem, moresquẽ animi dirigentem, adamussim repertum; ob vtile, & vniuersi Emolumentum typis tradendum puto. Dat. Neapoli hac die 16. Aprilis 1675.

Frater Innocentius à Carpi Concionator, ac Guardianus Conuentus Carpi in Prouincia Bononia.

No 3

Nos Frater Stephanus à Casa Ordinis Fratrum Minorum Capuccinorum S. Francisci Generalis Minister L. I.

Præsentium tenore tibi Dilecto nobis in Christo Reuerendo Patri Francisco Mariæ à Neapoli Philmarino Concionatori, Guardiano, Definitori, & Exprovinciali facultatem concedimus, vt Librum, cui Titulus est: (*Tractatus de Diuinis Revelationibus*) à duobus nostri Ordinis Theologis reuifum, & approbatum typis mandare valeas: feruatis tamen alijs de Iure feruandis. **Datu Romæ die 4. Maij 1675.**

Frater Stephanus Minister Generalis.

Locus + Sigilli.

EMI-

EMINENTISS. E REVERENDISS. SIGNORE.

Fra Francesco Maria Filamarino da Napoli Predicatore Capuccino, supplicando espone à Vostra Eminenza, come ha composto un'Opera (*De Divinis Revelationibus*) perciò supplica Vostra Eminenza restare servita, che si stampi, ed'haverà à gratia, vo Deus, &c.

Ex mandato mihi oretenus facto ab Eminentissimo Domino Cardinali Caracciolo hac die 2. Aprilis 1675. P. D. Franciscus Staybanus reuideat supradictum Opus, & referat postea in scriptis, quid de eo sentiat &c.

Franciscus Scanegata Vic. Geg.

Ioseph Imperialis Sec. Iesu Theolog. Emin.

· Hæc Opus, cui Titulus (*De Diuinis Reuelationibus*)
 ab Admodum Reuerendo Patre Fratre Francisco Ma-
 ria Philammarino Capuccinæ Religionis Alumno , ita
 concinnò conscriptum calamo , vt omnigenam scien-
 tiam, multisque in eius palestra exercitiis, fortasse in-
 hospitam, Vniuerso proponit Orbis. Quin etiam Ca-
 tholicæ Fidei (Cuius inhinc hospitati) vt firmissimè
 consonum, inoffenso decurrit pede. Sathanicas enim
 illusiones, quibus principes Orci in Fidè irruunt; sua
 velut Angelica facit Doctrina irritas: vt quæ stygios
 continent confinia, sinus non sinat excurrere. Author
 enim hic noster, qui sempiterni militiæ Numinis no-
 men dedit; sanctitate vitæ, ac sapientia, dum terram
 incolit, apud coelites (è quibus Doctrinam haustus,
 purioris intelligentiæ Arcana referat) continuò voli-
 tat. Quare easdem illusiones, diabolica suggestionè
 contextas, inscitæ detegit humanitati. Hinc fideles fal-
 sitatem intuiti; ne præcipites, cimeria petant hospitia:
 Zabulum (ipsorum consulentes indemnitati) vt illu-
 forem propugnant. Quod si diabolicæ fraudis labyrin-
 thum quis nouus Theseus permeasset; non Ariadnæ,
 sed sua Phila Marina, è Mari (quod Nauigio lictus
 petenti, vehiculum agit) excerpta: eiusdem proprie-
 tatem, induta sali; signant fores, Quibus perditæ liber-
 tatis insperatum ostentant effugium. Hinc fit, vt sæ-
 uo carceri mancipatis: exitum, veluti baiula, felicissi-
 mè parent. Quapropter prælo dari; si tamen Ab Emi-
 nentiæ Tuæ minimè dissonet sensu, existimo.

Franciscus Stephanus.

In

IN Congregatione habita Coram Eminentissimo,
& Reuerendissimo Domino Cardinali Caraccio-
lo Archiepiscopo Neapolitano sub die 18. Maij
1675. fuit dictum, quod stante relatione facta à R.
D. Francisco Stybano Reuifore, Imprimatur.

Franciscus Scargata Vac. Gen.

Joseph Imperialis Sec. Asu Theolog. Emin.

ECCELLENTISSIMO SIGNORE.

Frà Francesco Maria Filamarino da Napoli Predi-
catore Capuccino, supplicando espone à Vostra Ec-
cellenza, come hà composto vn' Opera (*De Diuinis Re-
uelationibus*) perciò supplica Vostra Eccellenza resta-
re seruita, che si stampi; e l'hauerà à gratia, vt Deus &c.

Reuer. Pater D. Carolus Lombardus Congre-
gationis *Oratorii*, videat, & in scriptis referat &c.

Galea Reg. Carrillo Reg. Valere Reg. Galea Reg.

Prouisum per S.E. Neap. die 1. Aprilis 1675.

Anastafus.

Illustriss. Marchio Crispani non interfuit &c.

EXCELLENTISSIME DOMINE
 Te libenter perlegi (*Tractatum De Divinis Revela-*
tionibus) Auctore Admodum Reuerendo Patre Fra-
 tre Francisco Maria Philomatino à Neapoli Predica-
 tore Capuccino, qui prælegit Diuinum, quem corde
 fouet Ignem, humili cinereque tegere amictum, quam
 igneam, & rutilanti murice purpuram mortalitatis ve-
 lare cinerem; quibique in ea reperi, quod Regiam Iuris-
 dictionem obnubiler. Quapropter Opus hoc, quod
 silentij velo contextum, inopisq; lucem optauit; præ-
 lo supponi, eiusque ope, ad Christiani orbis bonum
 quam citissime reuelari debere censeo. Ex ædibus Cõ-
 gregationis Oratorij Neap. die 13. Maij 1671.
 Excellentie Tuae

Charitissimi Seruus.
Carolus Lombardus Congreg. Orat.

Imprimatur, verum ante publicationem seruetur
 Regia Pragmatica.
 Galea Reg. Carrillo Reg. Valero Reg. Calab. Reg.
 Soria Reg.

Prouisum per S. E. Neap. die 14. Maij 1675

Anastafius.

AL

AL MOLTO REV. PADRE
**F. FRANCESCO MARIA
FILAMARINO**

CAPVCCINO,

Olim Prouinciale della Prouincia di Napoli,
& in atto Definitoro dell'istessa, &
Guardiano della Concessione,
& Decano del S. Ufficio
dignissimo.

S Vole tal'or con lusinghieri accenti
Sotto mentite larue i lasciuioi
Fiero appressare il Rè dell'ombre à noi;
Sol per ritrarre à Dio, l'vmane menti.
Quando spirti destò di zelo ardenti
Nel Serafico Ciel, tra' Sacri Eroi
A chi la verità scoprisse poi
Ne' finti oggetti, all'ingannate genti.
Tù questi fei, che far palesi i danni
Puoi ben, ch'altrui cagiona il Rè d'Auerno,
Ondè scioglie per te la fama i vanni.
Ti ammiri dunque ogn'vn; se qual discerno
Sai trar (mostrando di Pluton gl'inganni)
Lume di Ciel, da tenebroso inferno.

Di V. P. M. R.

Servo affettionatissimo
Francesco Staybano.

DELLO STESSO ALLO STESSO.

C Edete omai, voi che all'eterco Polo
Vibrate i rai di luminosa schiera;
A chi scopre trà noi luce più vera
Per formar nuouo Ciel quà giù nel suolo.

Questi è Filamarin, che sà ben solo
Mostrare il ver con parità sincera;
E vano renderà tartarea sfera
Di trame ordite il più temuto stuolo.

Ei che rischiara i tenebrofi orrori,
Quai nelle menti altrui, l'inferno adduce
Scaccia col suo splendor, notte d'errori.

Chi di celeste lume in Dio riluce
Trar fosca nebia sol potrà da i cuori:
Disfarfi ombra non può se non daluce.



LECTO:

LECTORI BENEVOLO.

ELOGIACA PRÆFATIO.

Perlege hunc librum ,

Tibi dico

Non minus Eruditionis, quàm veræ Sapientiæ amâti.

Optimum reperiēs

Si Auctorem habes

FRANCISCVM MARIAM PHILAMARINVM:

Germanum Fratrem

MAGNI CARDINALIS ASCANII

Inter Archiepiscopos Neapolitanos Maximi,

Qui gloriam ex moribus potius

Quàm ex magnitudine

Appetuit,

Qui Dignitati dignitatem contulit, non retulit,

Et clano animi robore

Non recepit, sed dedit infulis splendorem.

At quid de ASCANIO multa?

Sat est tibi dicere PHILAMARINVM

Vt scias in hoc cognomine

Solum IMMORTALITATIS amorem.

In ista perantiqua Familia æqua semper Virtus

Nedum Purpura, & Gladio, sed & Sacco

Maestrate, Valore, Humilitate

In omnibus citrà casum, eximijs.

Plura tibi dicerem, si, qui mundum abhorruit,

Humanas non respueret laudes.

DIVÆ

ORATIONES REVELATIONES

Et verè sine Velo

Si inter Veritas, quæ semper nuda.

Puritatem in dicendo reperies,

Nec mirum.

Si purus omnino Seraphicus stylus.

Certum habeto, quod scriptum,

Si iste, à Divo eius Patre,

Non minus nobis, quam bonitatis heres,

Didicit.

Quomodo secretis REVELENTUR Coelestia.

Cum Francisci Elijæ hereditarium sit

Uno tantum armonico plectri tractu

Paradisi dulcedinem REVELATAM habere.

Quid plura?

Nam pluribus infinitum transenderem.

Perlege, Perlege,

Vt agnoscas

Si verum, quod de Libro hoc tibi Affatus est

CANONICVS ARCHIEPISCOPALIS NEAP.

CAROLVS CELANVS.

DE

D E
ADMODVM REV. PATRE

F. FRANCISCO MARIA
PHILAMARINO

Concionatore Capuccino, Exprovinciali, Definitor, & in
hoc Regno inter Consultores S. Officij pro Supremo
Tribunali Sanctissimæ Inquisitionis de
Urbe, Decano.

Ob Præclarum Opus, cui Titulus est
DE DIVINIS REVELATIONIBVS,
POMPEII SARNELLI

Vtriusque Iuris Doctoris, & Proto-
notarij Apostolici.

SAPPHICVM CARMEN.

I Am satis terras Coluber veneno
Imbuit, Prædis latitans amaris,
Atque mentitus satis ora, totum
Terruit orbem.

Terruit gentes, simulans olympo
Sapè se missum, noua nunciatum,
Iussa, & incautos ita curiosos
Traxit in Orcum.

Vdus haud fertur, variasse Proteus
Tot, dolis fallens homines, figuras,

Quos

Quot draco, totum, variauit, orbem

Fallere nifus.

**Nam patent fraudes hodie draconis,
Cui caput nudis pedibus refregit**

**De CAPVCCINIS nouus ortus Heros
PHILAMARINVS.**

**Tela molitus, styga qua superbam
Ire delusum valeant, acuto
Vfus haud ferro, calamo sed illa
Condidit acri.**

**Hic docet, quando Dominus reuelet
Cordibus, quando dolus est iniqui
Hostis, & turmas propè funeratas
Frangit Auerni.**

**Allatrant frustra Barathri superba
Monstra, fumosis animosa tadis,
Hic enim scriptis male feriatos
Proruit hostes.**

**Ecce iam saeuus coluber fugatus,
Ecce delator pater, ex cruentus
Anguis, Inferni robar, ut catenis
Colla reuoluit.**

**Ergo sublimes, Erato, triumphos
Pange FRANCISCI gelidum per Hannum
I triumphalem pete Musa laurum,
Necte coronas.**

Istius

*Istius nomen resonet per aëum
Quale fraternum ASCANII resultat,
Purpura insignis, celebrisque plausu
VRBIS, & ORBIS.*

*Istius laudes, Erato, REVELA,
Qui REVELAVIT barathri dolosos
Astus, & crines Amaranthus ornet*

Non periturus.

*Huius est, Prati decus hoc perenne,
Symbolum, signans, monimenta tanta
Esse nequaquam peritura Gentis
PHILAMARINAE.*



E I V S D E M
POMPEII SARNELLI

V.I.D. & Protonotarij Apostolici.

E P I G R A M M A.

Quod decus eximium? quæ gloria? quis Sacer Heros?
Iste CAPVCCINIS, quis nouus ortus honos?
Est hic FRANCISCVS (respondet Fama) MARIA,
Et genus, & mundi, qui pede calcat opes.
Purpurei cuius FRATER pars magna Senatus
ASCANIVS Præful PHILAMARINVS erat.
Cuius designat famam, gentemquæ perennem
Cognomen, Danaum, quod duo verba notant.
Est *εἰς* *οἰκὸς* *ἀμάρανθου* omnis amans *ἀμάρανθου* amaranthus, Achivis
Immortale decus significare docet.
Vt quoquæ declarant Amaranthi Symbola, tantæ
Quæ genti ASCANIVS nobile stemma dedit.
Quæ etfi FRANCISCVS rigido sub tegmine condat,
Nunc tamen hoc pandit nobile mentis Opus.
Namquæ REVELANTEM diuina arcana REVELAT
Diuino arcano, qui docet alta, Liber.
Hinc Amaranthæis dignus, qui tempora fertis
Ornet, nil mortis tela timenda timens.

AL

AL MOLTO REV. PADRE

FRANCESCO MARIA
FILAMARINO

Della Seráfica Religione de' Padri Capuccini, per lo
suo Libro De Diuinis Reuelationibus.

BIAGIO CUSANO

Letore di Legge nell' Accademia publica di Napoli.

TRa nubi, e tra caligini profonde
Quel Dio, che de l'Empireo indora i campi,
Ad occhi ancor Lincci vela & asconde
Del suo bel volto i gloriosi lampi.

E pure a te, che d'amor santo auuampi,
De l'Aquila di Patmò il guardo infonde,
Cui fiso innalzj a que'ौरani vampi,
C'hor pingi, a tue d'inchiofiro ombre faconde:

Ben quì di Serafino, e foco, e lume

Sotto ammanto di cenere tu celi:

Ma diuerse ne trahi poscia le piume.

Se due penne Serafiche su i Cieli

Coprono il viso a l'Inmisibil Nume;

Tu con la penna tua quà giù lo sueli.

OB

EXCERPTVM VINCI

DE DIVINIS REVELATIONIBVS

LIBRVM

AB ADMODVM REVERENDO PATRE

F. FRANCISCO MARIA
PHILAMARINO

Exprouinciali, Definitor, & Guardiano
Capuccinorum Neapolis, Nomini Mariae
dicatum, Stemmati alludens

DECASTICHON.

F. MATTHIAE A PANICOCOLO,

Sacrae Theologiae Lectoris Capuccini.

Quisquis adhuc fecit prolo sua scripta dedisse,
Optauit Nomen non perire suum.
Hic solus, qui VIRGO, Tuū fert nomine NOMEN,
Ad NOMEN Librum consecrat ecce TVVM.
Hinc Amaranthus adest folium tibi, VIRGO, perennis,
Quem Gens dumtaxat PHILAMARINA notat.
Vt, velut iste virget metuens nil temporis ius,
Æternum NOMEN sic sonet vsquē TVVM.
Cum quē SVO cordis pandens penetralia LIBRO
Æternum votum faciat VTRVMQVE TIBI.

AD

AD THEOPHYLVM

AMICVM CARISSIMVM.

Purior, o Carissime Theophile, Reuelationes illas, in quibus tam anxie versabatur animus tuus, & super quas etiam toties meam es sciscitatus sententiam, animo reuolui. Et vt verum fatear, licet in re tam obscura periculosum sit precipitare iudicium; testante Cancellario Parisiensi, quod vtroque, vel in approbatione, vel in reprobatione periculum est. *Alphab. 17. littera 5.* Nam credere falsas, & illusorias, aut friuolas pro veris, indignum esset; & reprobare veras, esset spiritum extinguere, contra id, quod monet Apostolus *1. Cor. 14. 22.* hinc temporibus (vt cum eodem Gersono loquar) Mundus tamquam senex delirus phantasias plures, & illusiones somniijs similes pati habet; & multi dicent, ego sum Christus *Alphab. 19. litt. M.* timeo, & valde, ne illæ septem Reuelationes sint velut illæ septem spicæ, quas somnians vidit Pharaon Rex ille Ægypti. Videbat enim hic dormiens in strato suo, se stare super fluuium, & in fluminis ripa septem spicas pullulare plenas, atq; formosas; totidemq; deinde pariter spicas exurgentes aspexit tennes, siccitate consumptas, ac priorum pulchritudinem deuorantes. Rursùm dormiuit (ait Sacer Textus) & vidit alterum somnium. Septem spicæ pullulabant in culmo vno plenæ, atque formosæ; aliæquæ totidem spicæ tennes, & percussæ vredine

orie-

oriebantur, deuorantes omnem priorum pulchritudinem. *Gen. cap. 41. ver. 5.* Et quia somnium desuper aduenerat, idem ille, qui somnium immiserat, eius animum ad exquirendam veram de illo Interpretationem excitauit. Et cum pauore omnes Coniectores, omnesque Sapientes accersuit, vt præhabiti somnij sibi intelligentiam proferrent. At quia humana sapientia, quæ de terra est, non se extollit super terram, nullam de somnij cœlestis arcano intelligentiam tot sapientes habere potuerunt, nullamquæ interpretationem proferre. Pauore perterritus (subiungit Sacra Scriptura) misit ad omnes Coniectores Ægypti, cunctosquæ sapientes, & accersitis narrauit somnium; nèc erat, qui interpretaretur. Res adhuc erat in tenebris; & Regius animus etiam vigilans, adhuc in somnio illo dormiebat, & somniabat. At Deus, qui Seruo suo Ioseph Gloriam in Ægypto parabat, disposuit, vt Pincernarum Magister, memor promissionis Sancto Iuueni factæ, quando ab ipso somnij sui fœlices euentus audiuit, omnia Regi fidelitè enarrasset. Educitur ad Regis Imperium de carcere Ioseph, sistitur antè Regem. Aperit hic somnia sua, audit omnia Ioseph, qui cœlesti lumine plenus, hanc de somniatis spicis veram Interpretationem protulit. Septem spicæ plenæ (verba sunt Sacræ Genesios) septem spicæ plenæ septem vbertatis anni sunt; & septem spicæ tenues, & vento vrente percussæ, septem anni venturæ sunt famis. Qui hoc ordine comprehenduntur. Ecce septem anni venient fertilitatis magnæ in vniuersa Terra Ægypti; quos se-

quen-

entur septem anniali; tantæ sterilitatis, vt obliuioni
datur cuncta retrò abundantia : Consumptura est
im fames omnem terram ; & vbertatis magnitudi-
em perditura est inopiæ magnitudo. Hæc Ioseph Re-
s somnia interpretando prædixit; & rei euentus om-
ia veraciter esse pronunciata comprobauit.

Simile quid in casu nostro- Septem spicæ pullula-
erunt in culmo vno plenæ, ac formosæ . In terra si-
quidem nostra, quæ ex Decreto Diuino spinas, ac tri-
bulos humano generi quotidie germinat, septem spi-
cæ plenæ, ac formosæ, hoc est septem Propositiones,
in culmo vno, idest in vna asserta Reuelatione pullu-
larunt: Quæ cum magna donorum Cælestium, ma-
gna supernaturalium rerum, ac excellentissima priui-
legiorum nemini adhuc, vel paucissimis, vel vni tan-
tùm Dei Genitrici concessorum vbertate, tumentes
potius, quàm plenæ; ac micante desuper insolito splē-
dore, formosæ, primo prospectu intuentibus, appa-
reant; magnâq; Diuinæ misericordiæ vbertatem cœ-
litus nobis illapsam, omnis quippè arbitrabitur . At
cum ventus vrens, idest rigorosa, sed iuxta veræ fidei
regulas, eas discussio excusserit; timeo, & valdè, quod
ita tennes euadent, tamquæ perniciosæ, quod priorum
pulchritudinem deturpantes, ac vbertatem depascen-
tes, & deuastantes, monstruosam quandam sterilita-
tem nobis minentur. Nèc irrationabiliter timeo; Glo-
sa namquæ de prædictis spicis explicationem tradens,
sic ait: (Septem anni, qui septem spicis plenis osten-
duntur, spiritualia dona significant, quibus vbertas fi-

dei larga pietate redundat: Septem verò steriles; & Ieiunij, veritatis, & iustitiæ famem in nouissimo tempore.) *Glosa. ord. in cap. 41. Gen.* idem confirmat ibidem Vgo Card. Plena fides, igitur, iuxta glos. & Vgonis sententiam, in spicis plenè ostenditur; in alijs verò spicis, quæ vento vrète, excussæ tenues sunt, veritatis catholicæ fames, ac fidei carentia designatur. Timeo, iterum dico, ne illæ reuelationes cum ad ventum veritatis, ac fidei zelo perflantem exponantur, ita tenues, ita floccidæ euadant, imò perniciosæ, & fœdæ, quod priorum pulcritudinem labefactantes, ac præostensam coelestium charismatum vbertatem depalcentes, ac deuorantes, potius ex inferno, vel auerni stygijs vndis irrigatas prodijisse, quàm coelesti semine exortas, ac superno rore perfusas, omnibus tandem se manifestent. Quapropter, vt verum à falso numismate ex te ipso discernere possis, hunc de Diuinis Reuelationibus Tractatum, vt cumquè, inter tot tantasquè rerum curas, tibi scribo. In quo quidè primo multa ad reuelationum cognitionem pertinentia; & secundo reuelationes illas, quas mihi proposuisti, iuxta appositas regulas deductas, inuenies.

INDEX

SANCTORVM PATRV ET ALIORVM AVCTORVM

Tam Antiquorum, quàm recentiorum, qui in
hoc Opere frequenter referuntur.

A

A Braham Rabbi Aben-
ezra.

Adrianus Fini.

AEgidius Coninckius.

Alexander VI.

Alexander de Ales.

Alexander ab Alexandro.

Almaynus.

Aloyfius Bariola.

Alphonfus Tostatus Epi-
scopus Abulensis.

Alphonfus de Castro.

Alphonfus Salmeron.

D. Ambrosius.

Ambrosius Catherinus.

Andreas Papia.

Andreas Tiraquellus.

Andreas Vega.

B. Angela de Fulginio.

Angelus Maria Honde-
ded.

Angelus.

D. Anselmus.

D. Antoninus.

Antiochus Brondus.

D. Antonius Magnus.

Antonius Ricciullus Ar-
chiepiscopus.

Antonius Turrecremata
Cardinalis.

Antonius Corduba.

Antonius de Butrio.

Apollonius Tyanæus.

Apollonius.

Aristotiles.

Arnaldus Albertinus.

D. Athanasius.

Auctor Libri *Quæstionum*
noui Testamenti.

Augustinus Barbosa.

D. Augustinus.

Axiomata Christiana.

B

B Aldus.
Bartholomæus Bertazo-
lius.

Bartholomæus Sibilla.
 Bartholomæus Medina.
D. Basilius Magnus.
 Beda Venerabilis.
D. Bernardinus Senensis.
D. Bernardus.
D. Bonaventura Cardinalis.
 Bordes
 Brentius.
 Brugmanus.

C

C Anones.
 Capreolus.
 Cassianus.
 Cassiodorus.
D. Catherina Senensis.
 Christianus Massæus.
 Cicero.
D. Clemens Romanus.
D. Clemens Alexandrinus.
 Cesar Baronius.
 Cesar Carena.
 Cronicon Dominica-
 num.
 Concilium Tridentinum.
 Concilium Latheranenfe.
 Concilium Constantien-
 fe.

Concilium Basiliense.
 Concilium Arauficanum.
 Concilium Mileuitanum.
 Concilium Nicenum.
 Concilium Thelense.
 Concilium Florentinum.

Concilium Bracharenfe.
 Concilium Constantino-
 politanum.
 Concilium Senonenfe.
 Concilium Claramonta-
 num.
 Concilium Hispalense.
 Confalvus Brauo.
 Cornelius à Lapide.
 Couar.

D. Cyprianus.
D. Cyrillus Hierosolimita-
 nus.
D. Cyrillus Alexandrinus.

D

D Ecianus.
 Didacus Transmier.
 Didacus Bæz.
D. Dionysius Areopagita.
 Dionysius Cisterciensis.
 Directorium Inquisitor.
 Dominicus Tuscus Ca-
 dinalis.
 Dominicus Graulina.
D. Dorotheus.
 Durandus.

E

D. **E** Piphanius.
D. Euaristus P.
 Everuuius Abbas.
 Eugenius VI.
 Euthymius.
 Eusebius Cesariensis.

Ferd.

F

Ferdinandus de Castro
Palao.
Ferrariensis.
Figuerola.
Firmianus.
Franciscus Feuerdentius.
Franciscus Bencio.
Franciscus Torreblanca.
Franciscus Picus.
Franciscus Suarez.

G

Gabriel Biel.
Gabriel Vasquez.
Glosa.
Gratianus.
D. Gregorius Magnus.
D. Gregorius Nissenus.
D. Gregorius Turonensis.
D. Gregorius Nazianzenus.
Gregorius XIII.
Gregorius Ariminensis.
Guilhelmi Okam.

H

Hebraica Lectio.
D. Hidelphonius.
D. Hieronymus.
D. Hilarius.
Homerus.
Horozeus.

Hoffius.
Hucbaldus.
Hugo de Sancto Victore.
Hugo Cardinalis.

Iacobus de Valentia.
Iacobus Simanchas.
Iacobus Menochius.
Iacobus Curius.
Iamblicus.
Iansenius.
Iason.

D. Ignatius Martyr.
D. Ignatius de Loiola.
Innocentius III.
Ioannes Maria Zamorus.
Ioannes Gerson.
Ioannes Lorinus.
D. Ioannes Crystostomus.
Ioannes de la Cruz.
Ioannes Salisberienfis.
Ioannes Caramuel.
Ioannes Ekius.
Ioannes Climacus.
Ioannes Alberghinus.
Ioannes de Cartagena.
Ioannes de Torrezilla.
Ioannes Driedo.
Ioseph Hebraeus.
Ioseph Mascardus.
Ioseph à Costa.

D. Ireneus.
D. Isidorus Hispalensis.
D. Iustinus.

Lau-

L Aurentius Beyerlinck.
Laurentius Surius.
Leander Albertus.
Leloyherus.

D. Leo Papa.
Lucanus.
Ludouicus Caspenfis.
Ludouicus à Paramo.

M.

M Arcus Historicus.
Marcus Lisbonensis.
Martinus V.
Martinus del Rius.
Marfilius Sing.
Melchior Cano.
Menander.
Michael Pfellus.
Moyfes Abbas.

N

N Icolaus Eymericus.
Nicolaus Lyranus.
Nicolaus Sanderus.

O

O Echumenius.
Origenes.
Orphaus.
Ouidius.

P

P Aulus Burgenfis.
Paulus Orofius.
Paulus Staybanus Confi-
liarius.

Perua.
Petrus Canifius.
Petrus Ribadeneira.
D. Petrus Chryfologus.
Petrus Paludanus.
Petrus Trigofus.
Petrus Cenedo.
Petrus Venerabilis.
Petrus de Lorca.
Petrus Antonius Beuder.
Philippus Fauentinus.

B. Pius V.
Plato.
Plutarchus.
Primatus Prateolus.
Prosper Farinacius.
D. Prosper.
Protagoras.

R

R Aphael della Torre.
Ribera.
Richardus à Sancto Vi-
store.
Richardus Denoto.
Robertus Bellarminus Car-
dinalis.
Rollandus de Vallac.
Roma.

Romanus.
Rupertus Abbas.

S

S Abellicus.
Salomon Rabbi.
Scotus.
Seneca.
Septuaginta Interpretes.
Serenus Abbas.
Simeon Metaphrastes.
Siriacus Papa.
Socrates.
Soufa.
Stephanus Iuliacus.

T

T Erentius.
Tertullianus.
Themystius.
Theodoretus.
Theophilatus.
D. Thomas Aquinates.

Thomas del Bene.
Thomas del Vio Caeta-
nus Cardinalis.
Trithemius Abbas.

V

V Incentius Historicus.
D. Vincentius Ferre-
rius.
Virgilius.
Vrbanus Secundus.
Vuierius.
Vulgata Editio.
Vulpellus.

X

X Enophon Colopho-
nius.

Z

Z Acharia Bouerius.

DE

Thomas del Brac.
Thomas del Vio Cacia
nos Car Indis
Tamenius Alboz

V

V
Thomas del Brac.
Thomas del Vio Cacia
nos Car Indis
Tamenius Alboz
Thomas del Brac.
Thomas del Vio Cacia
nos Car Indis
Tamenius Alboz

X

X
Thomas del Brac.
Thomas del Vio Cacia
nos Car Indis
Tamenius Alboz
Thomas del Brac.
Thomas del Vio Cacia
nos Car Indis
Tamenius Alboz

Z

Z
Thomas del Brac.
Thomas del Vio Cacia
nos Car Indis
Tamenius Alboz
Thomas del Brac.
Thomas del Vio Cacia
nos Car Indis
Tamenius Alboz

Thomas del Brac.
Thomas del Vio Cacia
nos Car Indis
Tamenius Alboz

2

2
Thomas del Brac.
Thomas del Vio Cacia
nos Car Indis
Tamenius Alboz
Thomas del Brac.
Thomas del Vio Cacia
nos Car Indis
Tamenius Alboz

1

1
Thomas del Brac.
Thomas del Vio Cacia
nos Car Indis
Tamenius Alboz
Thomas del Brac.
Thomas del Vio Cacia
nos Car Indis
Tamenius Alboz

1

1
Thomas del Brac.
Thomas del Vio Cacia
nos Car Indis
Tamenius Alboz
Thomas del Brac.
Thomas del Vio Cacia
nos Car Indis
Tamenius Alboz

DE DIVINIS

REVELATIONIBVS.

TRACTATVS PRIMVS.

In quo de Revelationibus in genere, & in specie tractatur.

CAPVT PRIMVM.

INSCVRVM prius, ac perpaucis
calcatum iter aggredior, & vt verum
fatear, libenter hoc onus effugerem; si
aliundè, siue per alium tritiorem cal-
dem ad mihi proposita difficultatis
agnitionem peruenire permetteretur. Sed quia de
reuelationibus consulis, per hanc mille inuolucris of-
fusam viam perambulare coarctor. Aderit ille, sic
confido, qui noctem illuminat, sicut diem, & de tene-
bris lucem educit, & ad eius splendorem nubilum
omne clarescit. Nisi enim ille adsit, qui vnus exi-
stens, diuisiones gratiarum distribuit singulis, prout
vult, ad ædificationem corporis Christi; diuersitatem
spirituum discernere non valemus; quia, vt ait Apo-
stolus: Quæ Dei sunt nemo cognouit, nisi spiritus Dei.
1. Corinth. cap. 2. versu 11. Quapropter dixit Ger-
son: [Sicut non omnium est prophætare, nec euange-
lizare

lizare omnium est, nec omnium interpretari sermones; sed aliquorum ex officio usque in finem seculi, sic non omnium est probare spiritus si ex Deo sunt, sed quibus datum est &c.] *Alphabeta* 19. *littera R.* Illum ergo deprecor, qui dare potest, ut det. Et hoc superni luminis auxilio, ac sacrarum scripturarum, probatorumque doctorum doctrina opus aggredior. Et primo de ipsis reuelationibus erit sermo.

An sit Reuelatio, Et unde dicta.

SECTIO PRIMA.

2. **R**euelationem dari ex Sacra Scriptura habemus, ut illud *Eccles. cap. 22. et mysterij reuelatione; et cap. 42.* De reuelatione sermonis; nec in testamento veteri pluries repetitur hæc dictio; In nouo autem multoties inuenitur: ut *Luca 2.* Lumen ad reuelationem gentium. *Rom. 16.* secundum reuelationem mysterij 2. *Corint. cap. 2.* veniam autem ad visiones, & reuelationes; & alibi. Nec mirum si tam raro in lege veteri hoc nomen inuenitur, quia apud veteres sapientes non erat in usu; ut teste Diuo Hieronymo asserit Antiochus Brondus his verbis. [Verbum autem ipsum à quo reuelatio deriuatur, nempe, *Reuelo*, proprium est scripturarum, ut inquit *D. Hieronymus in primum cap. ad Galatas*, & à nullo sapientum seculi apud Græcos usurpatum. Quoniam quæ

admo-

admodum in alijs verbis, quæ de Hebræo in Græcum septuaginta Interpretes transtulerunt; ita, & in hoc verbo, Reuelo, magnoperè sunt conati proprietatem peregrini sermonis exprimere, noua nouis rebus verba fingentes, vt planè sonaret, cum quid tectum, & velatum, ablato defuper operimento, ostenditur, & profertur in lucem]. Et nota, quod licèt D. Hieronymus tam de verbo Reuelo, quàm de nomine ab illo deducto, scilicèt, Reuelatio, loquatur: tamen præcipuè intelligit de nomine ab illo deducto, nempe Reuelatio. Quoniam verbum, Reuelo, in libris Ethnicorum aliquando, licèt rarò, inuenitur, vt apparet in *Ouidio lib. 6. Fastorum* cum dicitur.

Ore reuelato, quum primum luce patebit; tamè nomen ab hoc verbo deductum, nèpè, Reuelatio, nullibi apud Ethnicos reperitur. [Quapropter Reuelatio est nomen, quod à nullo sapientum sæculi apud Græcos fuit usurpatum, cò quod nomen hoc Reuelatio apud Ethnicos in vsu non fuit. Quemadmodum Beare omnes ante Ciceronem dicebant, & Beatus: Cicerò autem nomen hoc, scilicèt, Beatitudo, dicere ausus est, quod aut nemo antea dixit, aut tunc dici planè capit; sic ante septuaginta Interpretes, permulti Ethnici scriptores dicebant, Reuelare, & Reuelatus: Septuaginta autem, Reuelatio, dicere ausi sunt, noua nouis rebus verba fingentes.] *flac. Bromius in cap. 3. Apocalyp. paraphrasi 1. §. 1.*

3 Ex quo clarè huius nominis, & verbi, nempe,

110

A 2

Reuc-

Reuelare, & Reuelatio, etymologia deducitur: est enim dictio composita ex Re, & Velo; ac si dicatur remotio veli. Sicut enim si aliquid velo tegitur, dum sub velo manet, occultum est; & remoto velo, illud, quod erat occultum, fit palam, & manifestum: ita secretum, seu mysterium, quod sub velamine obscuritatis tegebatur, adueniente Reuelatione, idest Remotione illius velaminis, quod prius erat occultum fit manifestum.

4 Vnde sicut, Reuelare, idē est, ac secretum, quod prius contextum erat, detegere, & aperire; sic Reuelatio est detectio, seu aperitio alicuius mysterij, quod prius sub obscuritatis velo tegebatur. Quapropter, cum Deus secreta sua alicui manifestat, tunc dicitur, Reuelare. Hoc namque termino vocabatur Sapientia Incarnata, vt habetur *Matth. cap. 11*. Confiteor tibi Pater Domine Cœli, & terræ, quia abscondisti hæc a sapientibus, & prudentibus, & reuelasti ea paruulis. *Et cap. 16. vers. 17*. Beatus es Simon Bariona, quia caro, & sanguis non reuelauit tibi, sed Pater meus, qui est in Cœlis. Eandem nominis Etymologiam inuenies apud Laurentium Beyerlinck in Theatro Vitæ humanæ verbo Reuelatio. Et est D. Bonauenturæ de septem itineribus æternitatis. *Itinere 5. dist. 4. par. 3. opuscul. tom. 7. Vide etiam Zamorum de Deo Trino, & uno tract. 1. quest. 1. art. 1. num. 4.*

Quid

Quid sit Reuelatio.

SECTION II.

Reuelatio, vt ex sententia Papiæ, ait D. Bonauentura loco supracitato *distinçt.* 5. (est manifestatio eorum, quæ fuerunt abscondita). Sinè, vt ait Brondus citatus, (Reuelatio est manifestatio alicuius veritatis mediante aliquo lumine.) Vel vtramquë diffinitionem amplectendo dici potest, quod Reuelatio est manifestatio alicuius veritatis absconditæ mediante aliquo lumine.

2 Nèc immoror in huius diffinitionis declaratione, ad ostendendam eius sufficientiam, cum per se clarè pateat, solum dico, quod non sine ratione addita est illa particula, mediante aliquo lumine. Quia cum intellectus noster, iuxtà Aristotelis doctrinam, se habeat tamquam tabula rasa, in qua nihil est depictum, libro primo de Anima; & cum, vt talis omne scibile, recipere possit, necesse est, vt tale scibile recipiat, mediâte aliquo lumine. Sicut enim visus absque lumine nō potest recipere colores, qui sunt ipsius obiectum; sic etiam intellectus noster non potest intelligibilia percipere, nèc veritates aliquas intelligere, absque aliquo lumine.

3 Et cum lumen quo adiuuatur intellectus distinguatur in lumen naturale, ac supernaturale; & naturale

rale est illud, quod naturæ viribus haberi potest, supernaturale verò, quod præter naturæ leges ab ipso naturæ Auctore aliquo modo nobis infunditur, iuxta illud: Signatū est super nos lumen vultus tui Domine *Psal. 4.* Hinc est, quod Reuelatio diuiditur in naturalem, & supernaturalem; vel in Reuelationem Diuinam, & reuelationem humanam.

4 Reuelatio humana, & naturalis est illa, quæ habetur, & recipitur ab homine de aliqua veritate recipienti prius ignota, & abscondita, mediante lumine naturali. Et hæc propriè pertinet ad scientiarum, ac Doctrinæ communicationem. Præceptor enim demonstrans suis discipulis per diuersa principia, & media veritatem suarum conclusionum, dicitur eis reuelare illius facultatis veritatem, quæ prius erat ipsis abscondita. ~~Vnde dicitur in~~ *quo Magister*, seu Præceptor docet discipulos veritatem naturalem, lumine, & doctrina naturali potest communiter, & largo modo loquendo appellari reuelatio; sed propriè, & stricto modo loquendo, hæc scientiarum manifestatio habita ab homine, lumine naturali, dicitur eruditio. Secundum illud, quod habetur *Proverb. cap. 14. ver.*

33. Et indoctos quosquæ erudiet; *cap. 16. ver. 23.* Cor sapientis erudiet os eius, & *Psal. 104. ver. 22.* loquens de Iosepho constituto in *Egipto* ait: vt erudiret Principes eius, sicut semetipsum.

5 Reuelatio verò supranaturalis, & Diuina est illa, quæ accipitur à Deo de veritate abscondita mediante aliquo

quo lumine supernaturale. Et licet actus ille, quo homini manifestatur illa veritas abscondita, & omnino superans eius intellectum communiter, & improprie loquendo dici, & appellari possit eruditio; quia in illo actu Deus se habet veluti Magister, & Præceptor docens, & proponens veritatem. Attamen hæc, quæ habetur à Deo lumine supernaturali dicitur Reuelatio Diuina. In qua quidem reuelatione Deus semper est proponens, & reuelans; siue hoc faciat per se, vel per Angelos; Deus est ille, qui reuelat, quia ab eius voluntate talis reuelatio dependet. *Et idè Danielis* 4. dicitur: Est Deus in Cœlo reuelans mysteria. *Et cap. 4. eiusdem:* Verè Deus noster Deus Deorum est, & Dominus Regum, & reuelans mysteria. *Et Amos cap. 3.* Non facit Dominus verbum, nisi reuelauerit secretum suum ad seruos suos Prophetas. &c. & *1. Corint. cap. 2.* Vobis reuelauit Deus per Spiritum suum.

6 Diuiditur igitur reuelatio in Diuinam, & humanam. Et reuelatio Diuina est manifestatio alicuius veritatis supernaturalis, vel naturalis, mediante lumine supernaturali. Vtrasquè enim veritates, nempe naturales, & supernaturales Deus potest hominibus illico manifestare lumine supernaturali. Et de supernaturalibus nulli dubium est, quia istæ ab Auctore supernaturali tantummodo manifestari possunt, nec alius infra ipsum potest aliquid, quod naturæ vires excedat manifestare; Vndè *Isa. cap. 40. ver. 13.* habetur.

betur. Quis nouit sensum Domini; aut quis consilia-
 rius eius fuit. De naturalibus autem habemus aucto-
 ritatem Apostoli ad *Romans cap. 1. ver. 19.* ubi
 loquens de cognitione, quam habuerunt Philosophi,
 dicit: Quod notum est Dei, manifestum est in illis; &
 assignas vnde talem manifestationem habuerint, ad-
 iungit statim: Deus enim illis manifestauit. Et vt in-
 telligeremus hanc manifestationem esse veritatem
 naturalium, illico subiungit: Inuisibilia enim ipsius
 per ea, quæ facta sunt à creatura mundi intellecta,
 conspiciuntur: Sempiterna quoque eius virtus, & Di-
 uinitas: Ita vt sint inexcusabiles &c. Sic D. Thomas
 explicat hunc Pauli locum: dicens: (cum dicit Deus
 illis manifestauit, ostendit à quo Auctore huiusmodi
 cognitio eis fuerit manifestata. Deus autem duplici-
 ter aliquid manifestat: Vno modo infundendo lumen
 interius, per quod homo cognoscit. *Psal. 42.* Emitte
 lucem tuam, & veritatem tuam. Alio modo propo-
 nendo suæ sapientiæ signa exteriora, scilicet sensibiles
 creaturas. *Ecclesiast. cap. 1.* effundit illam, scilicet,
 sapientiam super omnia opera sua, Sic ergo illis Deus
 manifestauit, vel interius infundendo lumen, vel ex-
 terius proponendo visibiles creaturas, in quibus sicut
 in quodâ libro Dei cognitio legeretur &c.) Vnde col-
 ligitur, quod cum Creator possit ratione naturali à
 nobis cognosci; vt docent omnes Theologi. Et Deus
 dedit, & manifestauit illis Philosophis talem cogni-
 tionem; colligitur dico, quod reuelatio Diuina non
 solum

solum est de veritate supernaturali, sed etiam de veritate naturali.

7 Et hic notandum est, quod Deus aliter reuelat veritates naturales, & aliter supernaturales. Nam veritates naturales reuelat infusione tantummodo luminis supernaturalis, non autem noua propositione, aut noua doctrina, sed eisdem propositionibus, eademque doctrina, quas in se habent ipsæ veritates naturales; & per quas naturaliter acquiri poterant. At quando reuelat veritates supernaturales, non solum hoc facit infusione luminis supernaturalis, verum etiam hoc facit cum nouis propositionibus, & cum noua doctrina; quæ prius erant omnino occulta, & nulla ratione, aut lumine naturali poterant adipisci. In quo casu Deus reuelans se habet, vt Præceptor, ac Magister. Secundum illud, quod ad Iesum dixit Nicodemus: Scimus quia à Deo venisti Magister: *Ioan. cap. 3. et cap. 5.* Idem Ioannes refert illa verba Saluatoris: Omnis, qui audiuit, & didicit à Patre meo, venit ad me. Reuelatio igitur Diuina est manifestatio veritatis absconditæ mediante lumine supernaturali.

De multiplici Reuelationum Genere.

SECTIO III.

I **C**VM Diuinæ Reuelationes sint opus ad extrâ, & per consequens à Deo liberè fiant, nec
B modi,

modi, nec modorum numerus à nobis in rebus Diuinis assignari potest. Attamen quia vt dicit Apostolus. Multifariam multisque modis, olim loquutus est Deus Patribus in Prophetis; ex his modis, quibus per suam pijsimam misericordiam seipsum humano generi manifestare dignatus est, faciliter deducere possumus modos, quibus reuelationes fieri contingit.

2. Et ex his, quæ in Sacra Scriptura habentur quinque modos tradit Abulensis. Primo modo per apparitionem in effigie assumpta, & realem loquutionem scilicet, quod Angelus Domini assumat figuram humanam, & loquatur personæ cui fit reuelatio. Sic enim loquutus est Angelus Gedconi *Iudic. cap. 6.* sic etiam loquutus est Patri, & Matri Sampsonis *Iudic. cap. 13.* & sic etiam Zachariæ Patri Ioannis Baptistæ. Apparuit autem illi Angelus Domini, stans à dextris Altaris incensi, & Zacharias turbatus est. *Luc. cap. 1. vers. 11.* secundo modo fit, quod aliqua vox formetur ab Angelis, quæ dirigatur ad hominem, & tamen illam vocem formans non videatur, sicut fuit in traditione Legis: *Exod. cap. 20. Et Deut. cap. 4. vers. 12.* vbi dicitur: Loquutus est Dominus ad vos de medio ignis. Vocem verborum eius audistis, & formam penitus non vidistis. Tertio modo fit in somnijs, quia tunc Deus mouet phantasiâ hominis ad intelligendû aliquid, quod prius non poterat intelligere naturaliter. Et hoc fit, quia format noua phantasmata in cellula phantastica, per quæ causatur nouus actus phantasiandi,

transandi, vel species præexistentes nouo modo ordinat;
ita vt per illas intelligatur aliquid, quod non intelligebatur aliàs; & iste modus erat frequentatus apud Prophetas, vt patet *Nam. cap. 12.* Si quis fuerit inter vos Propheta Domini, in visione apparebo ei; aut per somnium loquar ad illum &c. Et *Ioel. c. 2.* Iuuenes vestri visiones videbunt, & senes vestri somnia somniabunt. Quarto modo potest fieri per immutationem intellectus sine apparitione aliqua exteriori; sine voce, sine somnio & sine extasi; & hic modus obseruatur in *Eliseo*, cui corā duobus Regibus factū est verbū Domini canēte Citharista, vt habetur *4. Reg. cap. 3. ver. 15.* Cūquē caneret psaltes facta est super eum manus Domini, & ait: Hæc dicit Dominus &c. Vbi non fuit nisi immutatio intellectus; quia alij modi pro tunc illi Prophetæ non conueniebant; vt probat *Abulens. in dicto cap. 3. libri 4. Reg.* & in hoc quarto modo licet fiat immutatio in intellectu, nulla tamē fit mutatio in corpore, sed existente homīne ad quemcumque actum conuerso, potest ei fieri reuelatio.

3 Quintus denique modus fit per extasim, scilicet quando abstrahitur homo ab omnibus actibus corporeis, intantum, quod non videatur Anima manēre in corpore, cum sit corpus destitutum ab omni operatione vitali apparente; sicut fuit de Beato Paulo, qui de raptu suo dixit se nescire, an fuit in corpore, an extra corpus. *2. Corinth. cap. 12.* Et hæc reuelatio, quæ fit per extasim, vt potē, omnium excellentissima non fiebat &

Deo in veteri Testamento, ait *Iofatus 2. Paralip. cap. 11. quest. 10.* Quia illi non eleuabantur ad contem-
plandam Diuinam Essentiam, sed ad intelligendum
alia myſteria valde inferiora. At quando Anima ra-
pitur ad conſiderandum aliquid excellens intelligibi-
le, quod non poteſt percipere, niſi Anima ſecundum
omnes vires ſuas ſit attenta illi ſpeculabili, & quod ad
hoc, quod tota intenta ſit, neceſſe eſt, quod non ma-
neat attenta alicui alteri ſpeculationi, vel operationi;
oportet, quod tunc ceſſet ab operationibus vitalibus,
& animalibus, quas exercet circa corpus, & tunc appa-
ret corpus mortuum, cum ſit deſtitutum omni opera-
tione vitali apparente. Et ſic fuit in Paulo, qui in illa
extaſi in qua raptus ad tertium Cœlum audiuit arcana
verba, quæ non licet homini loqui *2. Corint. cap. 12.*
fuit taliter deſtitutus ab omnibus operationibus vita-
libus, & animalibus, vt ipſe ſe dicat nescire, an fuerit
in corpore, vel extra corpus; Tota namquæ Anima
rapta erat in Deum. Hos quinque modos, quos in ſe
hominibus reuelando tenuit Dei benignitas, tradit
Abulenſis 3. Reg. cap. 13. quest. 18. Et 2. Paralip. cap. 11.
quest. 10.

4 Reuelationes plerumquæ fieri iuxta flumina, ſeu
iuxta aquas, tradit *Laurentius Beyerlinck, titul. Reuelatio,*
ex ſententia D. Hieronymi in cap. 10. Danielis. Et ita
Ezechiel iuxta fluuium Chobar vidit viſiones Dei.
cap. 1. et 3. Daniel. iuxta Tigrim præclaram viſionem
habuit *cap. 10.* & Hebræi in captiuitate Bahylonica
egref-

egressi ciuitatem iuxta flumina Babylonis sedebant orantes, ac meditantes. Et etiā Ioanni Baptistæ Christum Baptizanti, iuxta Iordanem de Christo facta est reuelatio. *Ioan. cap. 1. ver. 29.* Hebræi quoque tradunt spiritum propheticum amare flumina.

5 At cum spiritus Domini nèc loco, nèc tempore sit alligatus, sed ubi vult, & quando vult spirat. *Ioan. cap. 3.* dicendum, quod si aliquando, aut plerumque reuelationes Dei factæ sint iuxta aquas, moraliter hoc designat, quod Dei visitationes recipiuntur in decursu, & affluentia lachrymarum, & iuxta torrentem afflictionum; sicut dixit Angelus ad Daniele Propheta: Ex die primo quo posuisti cor tuum ad intelligendum, ut te affligeres in conspectu Dei tui, exaudita sunt verba tua &c. *Daniel. cap. 10. ver. 12.* Et cum esset in tanta animi afflictione, ac cordis contritione, tunc Deus per Angelum suum reuelauit illi mysteria, quæ ibi sanctus Propheta describit. Cæterum vanum puto, quod tradunt Hebræi, scilicet, quod spiritus prophetiæ delectetur fluminibus, & quod reuelationes fiant iuxta aquas. Et illud Ezechielis, quod vidit visiones Dei iuxta fluuium Chobar, volunt nonnulli, quod ibi Propheta per methatesin loquatur, & voluerit dicere iuxta influentiam Cherub ad ostendendum, quod Angelus, qui ipsi reuelabat mysteria erat vnus de Cherubim.

De alijs speciebus Revelationum.

SECTIO IV.

PRæter supradictos modos, quibus omnipotēs sua hominibus secreta reuelare dignatus est, alij etiam in sacra Scriptura reperiuntur modi. Nam alia manifestabantur per Prophetiam; alia per Oracula; alia per Inspirationem; & alia per Instinctum; & per hos etiā Diuinæ reuelationis gradus breuiter discurrendo dico, quod Prophetia multipliciter accipitur in sacra Scriptura, sicut in eadem scriptura multipliciter etiam accipitur Prophæta, & Prophetare.

2. ~~Prophetare. namque idem aliquando~~ in sacra Scriptura sonat, ac canere, & psallere. Et per catachrēsim etiam gentiles Poetas vocauerunt Prophani Vates, & Prophetas; isti enim quodam furore, ac enthūsialmo perciti sua carmina componebant, vt testatur *Ouid. lib. 6. Fast.*

Est Deus in nobis: agitante calescimus illo.

Impetus hic sacra semina mentis habet.

Et in hoc sensu Paulus scribens ad Titum, Epimenidem Poetam, Prophetam appellauit dicens: Dixit quidam ex illis proprius ipsorum Prophæta: Cretenses semper mendaces, malæ bestię &c. *ad Tit. cap. 1. ver. 12.* Vbi D. Thomas ait: (Nota quod Propheta aliquis dicitur, qui à Deo illuminatur secundum intellectum ad

cognoscendum aliqua supra communem cognitionē.)

3 Et in hac prima acceptione sub nomine prophetarum transeunt in Sacra Scriptura omnes cantores, qui in Templo, & ante Arcam Domini psallebant; & de istis 1. Paralip. cap. 15. ver. 20. ait Sacer Textus. Zacharias autem, & Oziel in Nablis arcana canebant &c. & ver. 22. Chonenias autem Princeps Leuitarum Prophetiæ præerat, ad præcinendam melodiam, erat quippe valdè sapiens. Vbi Tostatus explicans illa verba: Prophetiæ præerat, ait: (Idest, erat Præpositus in faciendo Psalmos, & canēdo illos. Vocatur enim Prophetia quæq; laus Dei. Et ideo quando Leuitæ canebant aliquas laudes Dei dicebantur prophetare.) Sic Abulensis ad litteram: Sic etiam explicat illa verba, quæ de Sacerdotibus Baal habentur 3. Reg. cap. 18. ver. 29. (Postquam autem transijt meridies, & illis prophetantibus &c. scilicet manebant isti prophetæ Baal semper prophetando, idest laudando Baal, & inuocando eum) idem Abulensis ad litteram.

4 Secundo Prophetæ dicebantur Arreptitij, illi scilicet, qui arripiebantur quadam spiritus vi, & aliqua effutiebant vel in laudem Dei, vel ad ædificationem proximorum, prout spiritus eos ad loquendum mouebat. Sic de Saul habetur 1. Reg. cap. 10. ver. 6. cum enim ei dixisset Samuel: Et insiliet in te spiritus, & prophetabis, & mutaberis in virum alterum &c. cum venisset ille cuneus prophetarum obuiam ei; adiungit Sacer Textus: Et insiluit Spiritus Domini super

per eum, & prophetauit in medio eorum. Et hoc saepius accidit Sauli; & præcipuè in *cap. 18. & 19. 1. lib. Reg.* arreptus fuit spiritus, & prophetauit (vt interim David, qui erat præsens haberet locum fugiendi,) vt ait *Abulens. in cap. 7. Matt. quest. 32.*

5 Tertio prophetare accipitur pro docere, ac prædicare. Et in hoc sensu intelligit *Abulens.* Illa verba *Matt. cap. 7.* Nonne in nomine tuo prophetauimus &c. (scilicet Fidem tuam prædicauimus, quod est in nomine tuo prophætare.) In quo etiam sensu loquitur Paulus *1. Corint. cap. 14. ver. 5.* Volo autem vos loqui linguis, magis autem prophætare; Nam maior est qui prophetat, quam qui loquitur linguis, nisi fortè interpretetur, vt Ecclesia ædificationem accipiat &c. In quò loco prophetare idem sonat, ac sacras scripturas, Prophætias, & Diuina Mysteria explanare, ac de ipsis alios docere, & instruere ad Ecclesiæ ædificationem; vt explicat *D. Thomas* hunc locum Pauli *lect. 1. & 2.*

6 Quarto Prophetia accipitur pro operatione miraculorum; Vnde miracula operari, accipitur aliquando in Scriptura Sacra pro Prophetare. Sic quando Christus suscitauit à mortuis Filium Viduæ in Ciuitate Naim, clamauit Populus *Luc. cap. 7. ver. 16.* Propheta magnus surrexit in nobis. De Eliseo Propheta dixit *Ecclesiast. cap. 48. ver. 14.* Nec superauit illum verbum aliquod; & mortuū prophetauit corpus eius. Quo encomio Sacer Panegyrista allusit ad factum, quod

quod describitur 4. *Reg. cap. 13. ver. 21.* Quidam autem sepelientes hominem viderunt latrunculos, & proiecerunt cadaver in sepulchrum Elisei, quod cum tetigisset ossa Elisei, reuixit homo, & stetit super pedes suos. Idem de ossibus Ioseph dicit *Ecclesiast. cap. 49. ver. 17.* Et ossa ipsius visitata sunt, & post mortem prophetauerunt. Id est confirmauerunt prophetiam, quam fecit in morte, dicens *Gen. cap. 50.* Deus visitabit vos: asportate ossa mea de loco isto.

7 Quinto propheta accipitur pro reuelatione, seu interpretatione mysteriorum, & arcanorum. Sic enim appellatus est Aaron *Exod. cap. 7. ver. 1.* Dicitque Dominus ad Moysen: ecce constitui te Deum Pharaonis; & Aaron Frater tuus erit Propheta tuus &c. Deus enim loquebatur ad Moysen, & Moyses per Aaron notificabat Pharaoni, quaecumque Deus precipiebat. Et in hac acceptione, propheta, significat etiam interpretari, & explanare arcana Sacrae Scripturae profunda, & ab humana cognitione remota mysteria, sensus reconditos referare ad profectum fidelium, & ad aedificationem Ecclesiae. In quo sensu loquitur Paulus 1. *Corint. cap. 14. ver. 6.* dicens: Quid vobis prodero, nisi vobis loquar in reuelatione, aut in scientia, aut in prophetia, aut in doctrina? &c. sic explicat haec verba Pauli D. Thomas 1. *Corint. cap. 14. lect. 2. & 3.*

8 Sexto demum propheta accipitur pro praenotione, & praedictione futurorum, (& hanc sic diffinit

C

Cassio-

Cassiodorus: Prophètia est Diuina inspiratio rerum futura, immobili veritate, denuncians, Cassiod. Præfatio. In Psal.) Vel vt alij dicunt. (Prophètia est Diuina inspiratio rerum à nobis procul distantium euenta, immobili veritate, & maxima cum certitudine, prænotificans, atque prænuncians.) Hanc definitionem inuenies apud Delrium *lib. 4. disquisit. magic. cap. 1. quest. 1.* Et apud Laurentium Beyerlin Theat. titulo Prophètia. Et in hac sexta, & vltima acceptione veniunt duæ Prophète, qui de Christo eiusque mysterijs ante ipsius Aduentum scripserunt. Ad Christum namque, eiusque Ecclesiam collimarunt omnes Prophète veteris Testamenti.

De Prophètia, quæ est Inspiratio rerum à nobis distantium.

SECTIO V.

Prophètia igitur, in sexta, & vltima acceptione, est Diuina inspiratio rerum à nobis procul distantium euenta immobili veritate, & maxima cum certitudine, prænotificans, atque denuncians; quam definitionem per partes explicat Delrius loco citato. & 2. Primo dicitur, quod est Inspiratio, & ponitur inspiratio loco generis, prout scilicet comprehenditur quolibet influxum, instinctum, illuminationem, aut reuelationem. Et hanc Deus aliquando largitur Angelis

gelis bonis, vt prædicant alijs futura, sicut de euerfione Sodomorum; & similibus. Aliquando largitur hominibus, tam viris, quàm fœminis, maxime probis, ac Sanctis; Vt Eliæ, Isaïæ, Deborah, Oldæ, & quam plurimis alijs, quorum laus est in Sacris Historijs. Et interdum etiam largitus est improbis, vt Balaam, & Caiphæ, & Sauli. Et aliquando Deus hanc inspirationem confert inuitis, & nescientibus se ex inspiratione agere, aut loqui, vt postea dicetur.

3. Secundò additur: Diuina, contra Artephium, & Rugerium Baconem, aliosquè Arabos Astrologos, qui prophètiam Astroꝝ influentijs tribuunt. Contra Aristotilem, & Peripateticos, qui è corporis humoribus prouenire contendunt. Contra Moysen Ægyptium, Auicennam, & Algazelem, qui naturali industria, ac studio adscribunt, qui omnes maximo-perè falluntur. Nam prophètia est donum Spiritus Sancti, nulla humana voluntate, allatū. Sicut testatur *D. Petrus in 1. sua Canonica c. 1. ver. 12.* vbi ait, quod Prophætæ prophétauerunt de nostra salute Spiritu Sancto misso de Cœlo, in quem desiderāt Angeli prospicere. Et *D. Paulus 1. Corint. cap. 12.* Alij operatio virtutum, alij prophètia, alij genera linguarum &c. Hæc autem omnia operatur vnus, atquè idem spiritus diuidens singulis prout vult. Vbi, notat *D. Thomas lect. 2.* in fine excludit Apostolus tres errores; primò errorem Gentilium attribuentium diuersa dona diuersis Dijs; secundo errorem eorū, qui Deo attri-

buunt solum vniuersalem providentiam rerum; ponentes quod distinctiones particularium sunt solum per causas secundas. Et tertiò excludit errorem eorū, qui diuersitatem gratiarum attribuunt vel fato, vel humano merito, & non solum voluntati Diuinæ. Vnde D. Hieronymus in Daniele Propheta ait: (Solos veros Prophetas Dei Spiritu loquitos, nec alios Prophetarū nomen mereri, quàm qui Spiritus Sancti luce collustrati futura prædicunt.)

4 Tertiò ponitur, rerum à nobis procul distantiu; quæ quidem res in triplici sunt discrimine; & primò sunt ea, quæ suapte natura longè distant ab humana cognitione, vt sunt abstrusiora Dei consilia, mysteria fidei, & similes res Diuinæ. Sic fuit illa prophætia, quæ de Christo loquitur *Deutor. cap. 18. ver. 15*. Prophetam de gente tua, & de Fratribus tuis, sicut me, suscitabit tibi Dominus Deus tuus: ipsum audies &c. Secundo loco sunt illæ res, quæ non ex sua natura, sed ex ratione modi cognoscendi sunt à nobis distantes; vt quando aliquis supernaturali illustratus lumine, enunciat ea, quæ nulla humana ratione didicit. Vt quando Petrus reprehendit Ananiam, & Saphiram de fraudato pretio agri. *Act. cap. 5*. Et quando Eliscus dixit Giezi Puero suo: Nonne cor meum in præsentem erat, quando reuersus est homo de curru suo in occursum tuum &c. *4. Reg. cap. 5. ver. 26*. Et tertiò sunt illæ res, quæ procul à nobis distant ratione temporis, vel præteriti, vel futuri. Præteriti, quando scilicet ob

ma-

magnam antiquitatem res, quæ præcesserunt ab omnium memoria sunt deletæ. Et hoc modo Moyse describentē Mundi creationē prophētasse dicit D. Gregorius super Ezechielē; Vēl ratione temporis futuri, in quo contingentes euentus continentur, quorum cognitio soli Deo reservata est; Iuxta illud *Isa. cap. 41. ver. 23.* Annunciate quæ ventura sunt in futurum, & sciemus, quia Dij estis vos. Et in hoc sensu magis propriè accipitur Prophētia, quatenus scilicet est cognitio rerum procūl à nobis distantium ratione temporis futuri. & hoc de mente Abulensi *in cap. 11. Num. quæst. 54.* Et hic triplex gradus distantiae, quam à nostra cognitione possunt habere res, traditur à D. Thoma 2. 2. *quæst. 171 art. 3.* à Lirano in Prologo super Psalterium. Et ab Antiocho Brondo *quæst. 4. in cap. 1. Apocalyp.*

5. Quarto ponitur: Immobili veritate, ad distinctionem Prophētiæ conditionatæ. Est enim duplex prophētia vna absoluta, altera conditionata. Absoluta dicitur prophētia scientiæ, seu præscientiæ. Et huius effectus semper prædictioni respondet, quia in hoc casu res considerantur, prout existunt in ipso Deo, & ab eo solo dependent, qui solus est immutabilis. Conditionata vero dicitur prophētia continuationis, siue consilij. Et in hac, quia considerantur res, prout dependent à causis secundis, quæ sunt mutabiles, potest esse mutatio, ut fuit illa Naïr ad Ezechiam 4. *Reg. cap. 20. ver. 1.* Præcipe Domuitur, morieris enim tu, &
non

non viues. Et *Iona. cap. 3.* Adhuc quadraginta dies, & Ninioe subuertetur. Erant enim istæ, & similes Prophætiae comminatoriae, & consultiuae; vt scilicet resipiscerent homines. Et habito fine resipiscentiæ, non amplius habebat locum illa comminatio. Nèc est mirum, si talis Prophætia est mutabilis, quia cum eius effectus dependeat à mutatione nostræ voluntatis de malo in bonum; sequitur illud, quod dicit D. Ambrosius *lib. 2. in Luc. cap. 1. circa finem:* (Nouit Deus mutare sententiam; si tu noueris emendare delicta.)

6. Quinto ponitur, maxima cum certitudine; Quia quibus fit reuelatio, solent à Deo sic mente illustrari, & voluntate affici, & de fide, ac veritate reuelationis certiores reddi; vt apertè agnoscant, & firmissimè credant, Deum esse reuelationis, siuè visionis Auctorem. Et possunt: nescio (vt ait D. Gregorius) (nescio quo intimo sapore discernere, se nèc humanis somnijs, nèc diaboli fraude illudi; sed certò certius sciunt hoc sibi lumen Dei dono concessum.) Quod etiam de sua Sancta Matre tradidit D. Augustinus *lib. 6. confessionum cap. 13.* (Dicebat enim discernere se, nescio quo sapore, quem verbis explicare non poterat, quid interesset inter reuelantem te, & animam suam fornicantem.) Et B. Catharina Senensis in dialogo edocta per Christum, sic ait: (Mens post visionem sentit se amore virtutis ampliori succesa; & hoc est infallibile signum quod Anima à suo Sponso visitata sit.) Et in illo lumine supernaturali sibi infuso adeò clarè vident futura, res

non

busquæ

busquè visis sic firmum præbent assensum, vt facilius negarent prima scientiarum principia, quàm veritatem rerum, quas in illo lumine vident. Et hoc supernaturale lumen, quod cum veris reuelationibus infundi solet, Myſtici Theologi appellant: Saporem internum, intimam inspirationem, dulcedinem experimentalem, Diuinam illustrationem, sensum nimis sensibilem, absconditum manna, donum discretionis spirituum &c. Et quando hoc lumen in reuelatione datur, grauiter peccat, qui huiusmodi reuelationi fidem non præbet; Vnde Zacharias remansit mutus, quia non credidit reuelationi sibi factæ per Angelum *Luc. cap. 1.* Et ille Propheta, qui non obediuit voci Diuinæ, vt non comederet panem, neq; biberet in *Beth-el* à Leone interfectus est, vt habetur *3. Reg. cap. 13.* Et de hac prophetiæ certitudine loquitur *D. Thom. 2. 2. quæst. 171. art. 5.* & differt certitudo prophetiæ à certitudine fidei; quia ista est sine euidentiâ; & illa cum euidentiâ. Fides enim est cognitio certa, & ineuidens; propheta verò est cognitio certa, & euidens, vt colligitur ex *D. Thoma 2. 2. quæst. 171. art. 5. & quæst. 133. art. 4.* & alibi, relato à *Brando disput. 2. quæst. 2. in cap. 1. Apocal. ubi ait in assertionem 6.* (quod Propheta habet certitudinem quò ad duo, nempe quò ad reuelationem, quod hæc scilicet sit à Deo; & quò ad reuelata, cognoscendo ea vera esse, & certa, vt reuelantur.)

7. Demum ponitur: Prænoscens, atquè denuncians;

cians; Quia cum prophètia data sit ad Ecclesiæ ædificationem; alijs debet denunciari; & ad hoc vt denunciatur, debet prius prænosci, & intelligi, à denunciante, nè velut Arreptitius, seu Phanaticus loquatur. Et ideo Angelus, qui venit ad Danielelem Prophètam, ut ei Diuina mysteria reuelaret; ante omnia ei dixit: Daniel vir desideriorum intellige verba, quæ ego loquor ad te *cap. 10. ver. 11.* Et has duas vltimas particulas tractat *D. Thomas in cap. 14. 1. Corin. lect. 1.* Vbi ait, (quod secundum, quod exigitur ad prophètiam, est lumen intellectuale illuminans intellectum ad ea, quæ supernaturalem cognitionem nostra ostenduntur, cognoscenda.) Nisi enim ad similitudines sensibiles in imaginatione formatas intelligendas adsit lumen intellectuale, quæ tales similitudines prænoscantur, & intelligantur, ille, cui similitudines huiusmodi ostenduntur, non dicitur Propheta, sed potius somniator; sicut Pharaon, qui licet viderit spicas, & vaccas, quæ erant indicatiua futurorum quorundam, quia tamen non intellexit, quod vidit, non dicitur Propheta, sed potius ille, scilicet Ioseph, qui interpretatus est. Et proptèr hoc dicitur *Danielis cap. 10.* Intelligentiæ opus est in visione. Tertium quod exigitur in Prophètia est audacia ad annunciandum ea, quæ reuelantur ad hoc enim Deus reuelat, vt alijs annuncientur.

De Gradibus Prophætiae.

SECTIO VI.

Licet, quæ de Reuelatione *sect. 3.* dicta sunt; det aliquam notitiam de Gradibus Prophætiae; Attamen ad maiorem claritatem etiam, & hos breuiter percurram. *Figuerola prima parte cōtra Iudeos, & Petrus Antonius Beuter libro Annotationum in Sacrā Scripturam Annot. 3. dicunt, quod Doctores Hebræi Prophætiam in quinque gradus distinguunt. Quorum primus est, quando fit illustratio Diuina per abstractionem à sensibus exterioribus, sicut fit in somno. Daniel. cap. 7. ver. 1. Daniel somnium vidit: Visio autem capitis eius in cubili suo: Et somnium scribens breui sermone comprehendit summamque perscringens; ait: Videbam in visione mea nocte: Et ecce quatuor venti Coeli pugnabant in mari magno &c. Idem dicitur de illo sopore, quem Deus immisit in Adam Gen. cap. 2. ver. 21.*

2 Secundus gradus Prophætiae est, quando fit in vigilia per imaginariam visionem; & sic tamquam in speculo quodam à Propheta Dei reuelatio contempletur. Ut patet de visione *Ezechielis cap. 1.* Aperti sunt Coeli, & vidi visiones Dei. &c. Et de visione *Isaie cap. 6. ver. 1.* Vidi Dominum sedentem super solium excelsum, & eleuatū, & ea, quæ sub ipso erant replebant Templum.

D

3 Ter-

3. Tertius gradus Prophétie apud Hebræos est, quando in vigilia apparet Angelus, & docet. Patet *Daniel. cap. 9. ver. 21.* Adhuc me loquente in oratione, ecce vir Gabriel, quem videram in visione à principio, citò volans tetigit me in tempore Sacrificij vespertini, & docuit me, & loquutus est mihi, dixitq; Daniel: Nunc egressus sum, vt docerem te, & intelligeres. &c.

4. Quartus gradus est, quando sola mentis illustratione intellectus illuminatur, & leuatur ad notitiam veritatis supernaturalis; & hanc habuit Dauid, & de hac ipse loquitur in *Psal. 118.* dicens: super senes intellexi, quia mandata tua quæsiui.

5. Quintus deniquè gradus Prophétie est, quando additur supradictis modis dignitas specialis maxime in tribus. Primò scilicet quum figura humana, vel alia quauis figura loquitur Deus præsentialitèr, vt ait *Numer. cap. 12. ver. 6.* Si quis fuerit inter vos Propheta Domini in visione apparebo ei. Secundò, quando Deus familiaritèr loquitur sicut amicus cum amico; vt habetur *Exodi cap. 33. ver. 11.* Loquebatur autem Dominus ad Moysen facie ad faciem, sicut solet loqui homo ad amicum suum. Et tertio, quum loquitur Dominus Propheta pro libito voluntatis ipsius; vt habetur *Num. cap. 9.* Vbi interrogatus Moyses ab illis, qui erant immundi, quid agere debebāt, quia non poterant facere Phale in die à lege præscripto; respondit Moyses *ver. 8.* State vt consulam quid præcipiat

piat Dominus de vobis. Loquutus est Dominus ad Moysen &c. In qua alloquutione habuit Moyses responsum super proposita quaestione. Et hoc notat Abulensis in Moyse, de quo *cap. 12. Numeri quest. 33.* dicit, quod: (Imaginaria visio promptior erat Moysi, quam alijs Prophëtis, quia cum volebat, Deus cum interius docebat. Etiam videbat, & audiebat vocem Angeli quandocumq; de aliquo dubio inquirere vellet; quia intrabat tunc in Sancta Sanctorum, & audiebat vocem loquentis ad se.)

6 Idem Abulensis in *cap. 12. Numer. à quest. 30. usque ad 36.* pertractans hanc materiam ponit sex gradus prophetiæ, tres scilicet minores, & tres maiores. ~~Et inter minores primus gradus~~ est per visum, vel per auditum; de quo in dicto *cap. 12.* dicitur: In visione apparebo ei &c. Secundus est per somnium; de quo ibidem dicitur: Vel per somnium loquar ad illum. Tertius verò est, quando Deus per solum intellectum, sine mutatione exteriori cognoscebatur ab aliquo Propheta, sicut cognitus fuit à Moysè, ut habetur *eodem cap. 12. Num:* Ore enim ad os loquar ei. Alij verò tres maiores gradus Prophetiæ sunt: Primus per extasim. Secundus verò in vigilia per speciem visibilem, vel audibilem in sensibus facta, mediante lumine supernaturali, cognoscendo aliqua occulta, vel per speciem impressam à Deo immediate in imaginatiua, siue in exteriori sensatione. Tertius tandem est in eis, qui per solam speciem intelligibilem in vigilia sine

aliqua sensatione in visu, vël auditu, nèc per aliquam impressionem speciei in sensibus interioribus fit.

7. Et assignans rationem talis diuersitatis in *citata questione* 36. *ait*: (Ratio diuersitatis istarum assignationum est, quia prima accipitur penes dignitatum potentialium per quas cognoscitur. Secunda verò assignatio accipitur per maiorem, & minorem impressionem. Nam in assignatione ista secunda semper attenditur ad intellectum, & secundum maiorem, vël minorem eius immutationem differt gradus Prophetiæ. In priori autem assignatione non semper attenditur ad intellectum, quinimmo accipiuntur tria distinctiua graduum Prophetiæ secundum tria genera potentialium, scilicet sensitivas exteriores, & sensitivas interiores, & intellectiuam). Quod quidem idem. *Abulenſis latè differit quest. 35. in cap. 12. Numer.*

De Oraculo.

SECTIO VII.

1. **C**Um in sacra Scriptura reperiamus, quod in dubijs consulebant Oraculum, *ut Num. cap. 7. ver. 89.* Cumque ingrederetur Moyses Tabernaculum fæderis, vt consuleret Oraculum; audiebat Vocem loquentis ad se &c. *Et 2. Reg. cap. 11. ver. 1.* Consultuit Dauid Oraculum Domini. Dixitque Dominus: Propter Saul, & domum eius &c. opere pretium

tium duxi ad pleniorē reuelationum intelligentiam, etiam de tali Oraculo aliquid innuere.

2. Duobus modis in lege veteri habebantur Diuina responsa; vno per Sacerdotes, & altero per Prophetas. Et licet Sacerdos esset simul Propheta, & Sacerdos; aliter tamen respondebat, vt Sacerdos, & aliter, vt erat Propheta. Nam Propheta, vt Propheta respondebat, & prophetauit per illos gradus Prophetiæ, quos *sectione 6.* retulimus. At Sacerdos, vt Sacerdos respondebat per Oraculum.

3. Erat autem Oraculum illa pars Templi in qua erat Arca fœderis, & vocabatur Sancta Sanctorum; sic ait *Abulensis 2. Paralip. cap. 5. quest. 20.* dicens; (Nam locus Arcae erat Sancta Sanctorum, & illuc nunc introducta est. Et vocatur locus iste Oraculum). Accipitur Oraculum multipliciter: vno modo pro responso vocaliter dato, & dicitur Oraculum ab ore; & sic dicimus vniū vocis Oraculo aliquid fuisse responsum. Secundò modo vocatur Oraculum in sacra Scriptura pro ipso propitiatorio Arcae, quod erat opertoriū eius; & sic dicitur *Leuitici 16.* Quod non introeat summus Sacerdos omni tempore in Sancta Sanctorum; quia Deus apparebat in nube super Oraculum, id est super Propitiatorium. Et vocatur isto modo Oraculum à primò modo, scilicet, quia super illud opertorium Arcae audiebatur Diuinum responsum vocaliter: vt patet *Numer. cap. 7.* scilicet, quod Moyses cum vellet consulere Dominum, introibat in Tabernaculum fœde-

ris

vis coram Arca, & audiebat vocem loquentis ad se de Propitiatorio &c. In isto igitur loco dabantur Oracula, seu Diuina responsa.

4 Sed sciendum, quod ista Oracula non semper dabantur in Sancta Sanctorum, vbi erat Arca Domini. Et hoc patet primò; Quia in hunc locum, qui vocatur Sancta Sanctorum semel in anno introibat summus Sacerdos, vt dicit *D. Paulus ad Hebræos cap. 9. vers. 6.* In priori Tabernaculo semper introibant Sacerdotes, in secundò autem (scilicet in Sancta Sanctorum) semel in anno solus Pórtifex &c. Et hoc in *Leuitico cap. 16.* cautum erat. Loquere ad Aaron fratrem tuum, nè omni tempore ingrediatur Sanctuarium, quod est intra velú coram propitiatorio, quo tegitur Arca, vt non moriatur, quia in nube apparebo super Oraculum, nisi hæc antea feceris. Et postquã Dominus iussit omnia, quæ summus Sacerdos obseruare debebat, quando ingreditur in Sancta Sanctorum concludit *versu 34.* quod hoc esset semel in anno. Ergò si semel in anno patebat ingressus in Sancta Sanctorum; in alijs temporibus Oracula, & responsa Diuina habebantur in alio loco.

5 Secundò patet, quia Diuina responsa habebantur etiam per applicationẽ Ephod, vt habetur *1. Reg. cap. 23. vers. 9.* Dixit Dauid ad Abiathar Sacerdotem applica Ephod &c. & *cap. 30. vers. 7.* Applicauit Abiathar Ephod ad Dauid, & consultuit Dauid Dominum &c. Et in utroquẽ loco per applicationem Ephod habitum est responsum à Domino. At Summus

mus Sacerdos, quando ingrediebatur semel in anno Sancta Sanctorum non erat accinctus Ephod, sed alijs vestibus, vt habetur *Leuit. cap. 16.* Ergo Oracula Diuina, quæ habebantur per applicationem Ephod, recipiebantur non in secundo Tabernaculo, quod dicebatur Sancta Sanctorum, sed in primo Tabernaculo, vbi erat Altare holocaustorum, & thymiamatum.

6 Erat autem Ephod, quod applicabatur ad consulendum Dominum, superhumerales Sacerdotis, quod vt ait *Tostatus in cap. 28. Exodi quest. 16.* (erat coniunctum cum Rationale; & ita erant coniuncta superhumerales, & rationale, quod ab inuicem separari non possent. Applicando ergo superhumerales, applicabatur etiam, & rationale; & quia hoc erat in illo tamquam pars in toto, ideo totum denominabatur Ephod. In superhumerali erant duo lapides Onychini, in quibus erant sculpta nomina Filiorum Israel. In Rationali verò erant duodecim lapides pretiosi, in quibus erant etiam sculpta nomina Filiorum Israel) quod totum describitur in *cap. 28. Exodi.* Et hoc est Ephod, quod applicabatur ad consulendum Dominum.

7 Circa modum autem huius applicationis refert *Abulensis quest. 15. in cap. 28. Exodi* (quod Rabbi Salomon; & Rabbi Abraham Aben-Ezra dicunt, quod in Plicatura rationalis erant duæ laminæ, quæ dicebantur doctrina, & veritas, quia per nomina, quæ in eis erant scripta, sciebatur verè futurus rei euentus, tamquam illæ laminæ perfecte hoc demonstrarent, vel

doce-

docerent. Et dicunt, quod modus inveniendi veritatem, erat iste, quod scilicet Sacerdos ponebat super pectus suum rationale, & scribebat in papyro quæstionem de qua certitudinem volebat; & ponebat ea in plicatura rationalis inter laminas, & sic veritatē quæstionis, facta oratione, inscriptam cartæ illi reperiebat. Et quandò obijcitur, quia 1. Reg. cap. 23. ponitur modus interrogandi applicito Ephod. Et cap. 30. eiusdem libri 1. Reg. etiam describitur talis applicatio, & nulla fit mentio de scripto, imò in vtroquè loco apparet, quod interrogatio proponebatur viva voce. Respondent supradicti, quod licet ista dicantur in verbis, tamèn in scriptis gesta sunt, & hoc quidem non repugnat multum litteræ. Nàm cum dicitur, quod David quæsiuit à Deo talia, vel talia; & quod Deus responderit talia, vel talia, non sequitur, quod sic Deus in voce responderit; aut David loquens ista quæsierit, sed quod in scripto vterquè operatus est.)

8. At hic Rabbinorum commentus à Tostato non admittitur, & potius amplectitur sententiam Iosephi Hebræi, qui dicit, (quod in Sardonicæ, qui erat in superhumerali in humero dextro Sacerdotis tantus radorum fulgor apparebat, cum Sacrificia Deus acceptabat, ut longè existentibus ille notabiliter videretur.) De lapidibus autem rationalis dicit (quod cum Iudæi exituri erant ad bellum tanto splendore lapides illi micabant, ut cunctis perspicuum esset Iudæos esse victuros. Ex splendore igitur gemmarum, quæ erant

in

in superhumerali, & in rationale, seu pectorali, quæ componebant Ephod comprehendebatur responsio Diuina; siuè Oraculum pro responsione ad quæsitum.

9 Hanc sententiam, vt verisimiliorem amplectitur, eamquæ sic explicat Martinus Delrius. (Cum enim has gemmas Deus inferi iusserit in pectorali, vt per tam lucentes, perfectosquæ lapides, ipse lucis perfectionisquæ omnis auctor interrogaretur; & respõdens, tam Sacerdotem, quàm Principem, & Populum spirituali sua luce illustraret, ac perficeret, euoluens inuoluta, explanans ambigua, & docens, quæ facienda, omit-tendaquæ forent, & modos præscribens, quibus res inchoanda, & perficienda; satis apparet, responsiones interrogationibus accommodari debuisse. Interrogationum verò quædam per affirmationem, negationemquæ nudam possunt expediri, quædam longiorem requirunt explicationem. Arbitror itaquæ ad prius illud genus interrogationum nudo lapidum splendore, seu fulgore responsum. Et ex eo Sacerdotem colligere solitum suaderet, an dissuaderet consulenti. Quo sensu accipio dicta Iosephi *lib. 3. Antiquitatum cap. 9.* Quem Tostatus, & Ribera meritò sequuntur. Ad posterius genus interrogationum, non respondebatur illo tantum splendore. (nec enim commodè hoc potuit) sed longè aliter. Audiebatur enim à Sacerdote interna quædam, vel externa quandoquæ loquutio, seu oraculum, quod ipse postea interroganti manifestaret. Quamquam nec hic absurdum sit opinari, ad splendorem

E

rem

rem tunc lapidum accessisse Sacerdoti lumen propheticum menti eius à Deo infusum . De hac quidem responsione prolixiore patet ex Regum gestis, vbi prater responsionem ad interrogata, insuper Deus docuit modum praelij cōferendi. Sic 2. *Regum* cap. 5. vcr. 23. Consultuit autem Dauid Dominum, si ascendam contra Philistaeos, & tradas eos in manus meas? Qui respondit non ascendas contra eos, sed gira post tergum eorum, & venies ad eos ex aduerso pyrorum; & cum audieris sonitum gradientis in cacumine pyrorum tunc inibis praelium, quia tunc egredietur Dominus antè faciem tuam, vt percutiat castra Philistijm . Hæc itaque responsio explicari non poterat per simplicem lapidum splendorem . Vndè dicere oportet, quod ad illam ~~externam gemmarum lucem~~ ^{correspondere} debet lux interna in intellectu Sacerdotis, per quam cognoscebat; quid esset responsurus . Vndè concludit Delrius, quod propter talem modum responsionis, genus hoc Oraculi vocari consuevit responsio per Sacerdotes.) Hæc Delrius lib. 4. *disquis. magic. quest. 2. sect. 1.* vbi latè, & eruditè pertractat hoc genus Oraculi, quod habebatur per Ephod.

10 Adiungit autem Tostatus de mente eiusdem Ioseph, (quod iste fulgor gemmarum, qui videbatur in Ephod, cessauit ducentis annis antequàm ipse libros antiquitatum scribere inchoasset, quos scripsit quadraginta annis, vèl paulò post Passionem Christi, & sic annis centum sexaginta, vèl quasi ante Christi Natiuiti-

tiuitatem, vèl paulò antè cessauit. Quod probatur, quia tempore Machabeorum, qui fuerunt pauco tempore antè Christum, non reperitur, quod consulerint Dominum; sicut consulebant tempore Regum, Iuda, & Israel, vt ex libris Regum, & Paralipomenon elicitur, & hoc confirmatur, quia cùm Iudas Machabeus vellet mundare Templum, quod fuerat prophanatum à gentibus, & præcipuè Altare holocaustorum, non dicitur, quod Dominum consulisset, sed quod incidit illi consilium bonum, vt destrueret illud, ne fortè esset eis in opprobrium, quia contaminauerant illud gentes &c. Si enim illo tempore maneret fulgor ille gemmarum rationalis, vt per illud veritas occultorum cognosci posset, quæsitum fuisset de illo dubio, quod satis magnum erat, & rationabile erat de illo quæri, non ergò erat tunc talis fulgor, nèc aliquis modus respondendi applicito Ephod.) Sic *Tostatus dicta quæst. 15. in cap. 28. Exod.*

De Somnijs.

S E C T I O VIII.

I **S**omnia nèc totalitèr negligere, vt faciebat Xenophon Colophonius, & faciebant etiam Epicuræi; Nèc omnes nimis curiosè perscrutari, vt faciebant Stoici, Protagoras, Artemidorus, Tyanæus, & similes, nos docet sacra Scriptura. Nam sunt quæ-

dam somnia; quæ proueniunt à Deo; vt colligitur ex
cap. 12. Nam. vbi habetur: Si quis fuerit inter vos
 Propheta Domini in visione apparebo ei; vel per som-
 nium loquar ad illum &c. *Ex. Ios. cap. 2.* Iuvenes vestri
 visiones videbunt, & senes vestri somnia somniabunt;
 & ad hæc attendere debemus. Et exemplum habemus
 de multis somnijs à Deo immissis; vt fuerunt somnia
 Ioseph, Pharaonis, & aliorum, quos memorat sacra
 Scriptura. Multa autem, & quasi semper somnia sunt
 vana, & ista quidem negligi debent. Ait enim *Ecclesia-*
stes cap. 5. ver. 6. Vbi multa sunt somnia, plurimæ sūt
 vanitates, & sermones innumeri; tu verò Deum time.
 Et *Ecclesiasticus cap. 34. ver. 1.* Somnia extollunt im-
 prudentes, quasi qui apprehendit vmbra, & perse-
 quitur ventum; sic, & qui attendit ad visa mendacia.

2. Et ideo vt sciatur, quæ negligi, & quæ attendi
 debent, relictis omnibus Philosophorum sententijs,
 notandum est, quod somnia ex triplici causa proueni-
 re possunt, nimirum à Deo, à Natura, & à Dæmone;
 sic docet *D. Greg. Magnus lib. 8. moral. cap. 13. & lib. 4.*
Dialogorum cap. 48. Hanc sententiam sequentes Theo-
 logi diuiserunt somnia in Diuina, Naturalia, & Dæ-
 moniaca.

3. Somnia naturalia proueniunt, vel à causa intrin-
 seca, vel extrinseca ipsi somnianti. Intrinseca itē di-
 uiditur in animale, & corporalem; seu, vt alij volūt,
 in causam moralem, & naturalem. Causa intrinseca
 animalis, seu moralis somniorum est ipsa Anima; &

hoc

hoc accidit, quando somnia proueniunt de illis rebus, quibus cogitatio vigilantis valdè fuit intentata; Salomone testante: Multas curas sequuntur somnia. *Ecclesi. cap. 5. ver. 2.* Et de talibus somnijs habemus similitudinem citharæ allatam à D. Gregorio Nysseno. (Aùt enim, ait ipse, quemadmodum est expositum, extremi quasi soni diurnarum affectionum in parte animi reminiscente reliqui tinniunt: aùt pro eo, atquè corpus affectu est, somnia quæquè finguntur.) Hæc Nyssenus *de hominis officio cap. 13.* Vndè elicitur, quod sicut fidij, cessante manus pulsu, adhuc modicum extrema motione trepidant, ac tinniunt; sic curæ, quæ in vigilia animo volebantur, adhuc in dormitione trepidant, & causant somnia.

4. Causa corporalis, seu naturalis intrinseca est præfens dispositio, ac temperamentum corporis, quod aliquo humore prædominante turbatur. Nam quibus sanguis exorbitat, leta somniant, vt hortos, conuiuia, choræas, symphonias, & similia. Quibus phlegma abundat, somniant mare, aquas, balnea, navigationes, submerfiones, onera grauantia, tardam, & impeditam à rebus noxijs fugam, & similia. Quibus colera prædominatur somniant colores flauos, rixas, pugnas, incendia. Melancholici autem somniant fumos, caligines, tenebras, vagationes per loca sola, nocturnas oberrationes, tetra, spectra, mortes, & omnia similes tristitia. Qui sinceriores, purosquè fucos habent, somniant odores, ac suauis flores. Qui verò impuri, ac foetidis, pu-

tri

tridisque humoribus agitantur, somniant se volatari, vel transire per loca sordida, cœnosa, per cloacas, ac interfecta cadauera versari. Et quibus tandem viscido humore affectis, & obstructis sūt partes posteriores cerebri, comprimi, ac suffocari in somnijs videntur, quæ morbum incubum medici appellant. Et hæc de causis somniorum intrinsecis.

5 Est pariter causa naturalis extrinseca somniorum. Et est quando dormientis imaginatio ab agente extrinseco naturali movetur; & hoc agens, vel est aer ambiens, qui potest deferre diuersas species, vel sonus, vel odoris, vel frigoris, aut caloris per sensus sibi patefactos in dormiente, & per tales species afficere sensus particulares, & communem, & per consequens phantasiam. Et sic causabitur somnium. Vel est impressio, siue influxus corporum Cœlestium. Et hæc pariter somnia possunt causare. Nam sicut corpora cœlestia suo influxu in materiam corpoream varias formas lapideam, metallorum, plantarumque gignunt; sic influendo in phantasiam, quæ organis corporeis est alligata, & immersa, posse à cœlestibus corporibus produci species imaginabiles effectui à corporibus illis cœlicis promananti conformes, non est negandum. Sic ait *Thomæ in cap. 41. Gen. ad litteram*; quem sequitur *Debris lib. 4. disquis. magic. cap. 3. quest. 6.*

6 Et hæc de causis naturalibus tam intrinsecis, quàm extrinsecis somniorum, quas observare licitum, & bonum est, vel ad mores componendos, & vitam
ad

ad meliorem frugem reducendam, quando scilicet pro-
ueniunt somnia à causa intrinseca, & animali; vel ad
morbos instantes præcauendos; quando scilicet pro-
ueniunt à causa extrinseca, & corporali. Sic ex Medi-
corum, ac Theologorum consensu asserit Delrius *lib.*
4. disquisit. magicar. cap. 3. quest. 6.

7 Somnia dæmoniaca, sunt illa, quæ iuxta senten-
tiam Abulensis in *cap. 40. Gene.* proueniunt ab vna
ex duabus causis extrinsecis spiritualibus; ipse enim
diuidit causam extrinsecam somniorum in corpora-
lem, & spiritualement; corporalis est duplex, scilicet Aer
ambiens, & Cælum influens; de quibus iam actum est:
Spiritualis pariter duplex, nimirum Diuina, & Dæ-
moniaca. Dæmon enim causat in nobis somnia, quæ,
vt ait D. Gregorius *lib. 4. Dialog.* vocatur Dæmonum
illusiones. Dæmon enim immutando phantasiâ dor-
mientis, immutando, & combinando species, causat di-
uerfa somnia, sicut patet, ait *Tassatus loco cit.* de ado-
rantibus Phæbum in Delpho Insula vna ex cicladibus,
vbi maximum Templum eius est, quia ibi Virgo, quæ
erat Sacerdos Phæbi, cum intraret in antrum Phæbi,
replebatur à Phæbo, deinde dormiebat, & post som-
nia dicebat, vel cum replebatur à Phæbo furebat, &
sic nihil intelligens, veritates alijs declarabat. Alij au-
tèm assumebant folia lauri, quæ tripodes vocantur, &
reperiuntur in illa Insula specialiter, & illas ponebant
sub capitibus, & tunc in somnijs responsum eorum,
quæ volebant, accipiebant. De ijs tangit Lucanus in

3. de bello *Iulij Caesaris, & Pompei*. Et apud *Delrium* locut. multos Auctores inuenies, qui de his somnijs demoniacis tractant, & præcipuè de *Laestrenijs gentilijs* in *Fano Serapidis, Esculapij, Podalynj*, & aliorum, quibus incumbantes somnia captabant. Ex quibus patet, quod somnia etiam à Dæmone, proueniunt aliquandò.

& Denum somnia possunt esse ab altera causa spirituali extrinseca, quæ est Deus. Deus enim, ait *Tostatus* loco cit: (aliquandò per se, aliquandò per Angelos bonos mutat phantasiam nostram imprimendo ei nouas rerum species ad concipiendum aliqua noua; vel species antiquas aliter ordinando, vt aliquid significant, quod antè nullo modo significabant. Sed vt communiter ista somnia sunt per Angelos sibi ministrantes ad salutem istorum inferiorum; vt patet ad *Hebræos cap. 1*. Omnes sunt administratorij spiritus &c. Quod autem Deus per se ipsum in his inferioribus operaretur, esset mutare, quasi naturam, sicut si Deus faceret, quod ignis non combureret combustibilia, sed ipse Deus per se, sinè igne adiuncto, combureret. Istæ autem mutationes rarissime fiunt etiam in corporalibus, & tunc propter aliquam causam valde specialem, vt nos instruamur, & Dei potentiam admiremur. In spiritualibus autem, dato quod mutaretur ille ordo, scilicet, quod Deus per se ipsum operaretur, nos non cognosceremus; & sic inutiliter fieret talis mutatio, quod non est concedendum; quia Deus, & natura nihil

hil faciunt frustra, vt colligitur ex *primo capitulo* primi Politicorum. Exemplum huius habemus *supra cap. 31.* vbi dicitur de somnio Iacob quando vidit ascendere Arietes varios, & maculosos super oues, quia dicitur ibi, quod Angelus demonstraui ei hoc.

9 Et iste modus somniorum contingit dupliciter, quia aliquandò vni mittitur ipsum somnium, & non datur intelligentia. Sicut fuit in Pharaone, & in Eunuchis suis, scilicet Pincerna, & Pistore, quia licet isti habuerint à Deo somnium, non tamen interpretati-
nem, vt patet hìc. Alij solum datur interpretatio somnij, & non ipsum somnium, & sic fuit de Ioseph, qui ista non somniauit, sed interpretatus est. Sic etiam de Daniele, & Nabuchodonosor, & Balthasar. Quia Nabuchodonosor somniauit, & non intellexit: vt patet Daniel: *cap. 2. & 4.* Daniel autem interpretatus est. Et Balthasar vidit visionem, & non intellexit, sed Daniel; licet factum Balthasar non ad somnium, sed ad vigiliã pertineat. Est tamèn aliquo modo simile huic. Isti verò, qui somniant, & non intelligunt, licet talia somnia à Deo mittantur, non sunt Prophætæ; sed illi sunt Prophætæ, qui ea interpretantur; quia intelligentia opus est in visione; vt patet Daniel, *cap. 10.* idest necessaria est intelligentia rei visæ in somnijs ad hoc, quod videns dicatur Prophætâ. In istis autem somnijs licitum est interpretari, quia talia somnia inuariabilem virtutem habent, cum ex Deo sint. Sed hoc non est licitum cuilibet interpretari, sed solum illis, quibus

à Deo datum est; & isti, qui talia interpretantur Prophète sunt; quia sine naturali cognitione fit. Et sic dicitur; quia sine naturali cognitione fit. Et sic habetur Numer. cap. 12. Si quis fuerit inter vos Prophète, in visione apparebo ei, vel per somnium loquar ad illum &c.) Ita Tostatus in dicto cap. 40. Gen. tuus verba ad maiorem saturitatem referre volui.

10 Similia somnia Divinitus immissa habemus etiam in noua lege. Præclarum namquè est illud, quo Summus Pontifex Innocentius Tertius de Persona, ac sanctitate Seraphici Patris mei Francisci præmonitus fuit. Vidit namquè in somnijs Pontifex ipse Romanus Lateranensem Ecclesiam ruinæ proximam, quam quidam homo pauperculus, modicus, & despectus proprio dorso submisso, ne caderet, sustentabat. Et cum Franciscus manè se contulisset ad Summum Pontificem, & hic contemplatus fuisset in viro Dei simplicis animi puritatem, mundi contemptum, paupertatis amorem, propositi perfecti constantiam, Animarum zelum, igni-

rem. Verè, inquit, hic est ille, qui opera, ac Doctrina Christi sustentabit Ecclesiam, & in hoc Summus Pontifex prophetauit.

De

De Visionibus, & Apparitionibus.

SECTIO IX.

Quoniam Deus *cap. 12. Numer.* dixit: Si quis fuerit inter vos Propheta Domini in visione apparebo ei. *Et 2. Paralip. cap. 7.* dicitur de Salomone: Apparuit autem ei Dominus. Et quoniam multæ visiones, & apparitiones circumferuntur; & has quoque scire quid importent, operæ pretium est, ut pleniorē de Reuelationibus intelligentiam habeamus.

2. Notandum est igitur cum Riccardo à Sancto Victore, & cum D. Dionysio in sua Cœlesti Hierarchia relati à Brondo *disput. 7. in cap. 1. Apocalyp. quest. 2.* quod quatuor sunt genera visionum; quarum duas corporales, reliquas verò spirituales nominant. Prima visio corporalis est, quando res exteriores videntur visu corporali, absque vlla significatione mystica, sicut quando oculus noster videt colores in pariete, aut aliud obiectum, nihil mysticè significans. Alia visio corporalis est, quando aliqua videntur corporaliter, in quibus latet significatio mystica; quemadmodum Moyses rubum ardentem vidit *Exodi cap. 3.* Et Ieremias Ollam ardentem, & virgam vigilantem *cap. 1.* E conuerso visio spiritualis una est, quando animus per Spiritum Sanctum non oculis carnalibus, sed oculis

cordis illuminatur rerum visibilium speciebus, similitudinibus, & imaginibus ad visionis cognitionem representatis. Et altera tandem visio spiritualis est, quando animus noster per Spiritum Sanctum illuminatur per internam inspirationem suam, nullis mediantibus rerum visibilium similitudinibus, sed solo illius afflatu Diuino ad Cœlestem contemplationem erigitur, ut accidit David, & Salomoni.

§ 13. Et secundum hanc visionum quadripartitam diuisionem; dico quod visiones, & apparitiones, quæ sunt à Deo; Aliæ sunt per visum exteriorem; ut quando Deus apparet per Angelum sub figura humana; Sic ut apparuit Gedeoni. *Iudicum cap. 6.* quando apparuit Agar, *Genes. cap. 16.* & quando apparuit Abraham. *Gen. cap. 18.* Et Loth. *Gen. cap. 19.* & Patri, & Matri Sampsonis, *Iudicum cap. 13.* Et cum ista visione, & apparitione debet coniungi alloquutio, vel exterior, ut percipiatur ab auribus corporalibus; vel interior, quæ percipiatur ab intellectu. Alioquin talis visio, vel apparitio ad nihil deferuiet, & per consequens esset frustratoria, quod non est dicendum; quia Deus, & Natura nihil agunt frustra. Et ratio est, ait Tostatus *quæst. 31. in cap. 12. Num.* (Quia per visum non potest nobis significari, nisi aliquid incomplexum, scilicet color, figura, & aliæ proprietates corporum visorum. Hæc autem omnia, cum incompleta sint, non possunt immutare nos ad aliquam complexionem, scilicet, ut per eam habemus aliquam intel-

tellectionem, quæ est propriè de complexis. Per auditum autem possumus recipere propositiones, & consequentias, quæ dicunt omne genus complexorum; Et sic ista intellectui rapresentantur complexè, sicut ipsa complexa sunt.) Ex qua Tostati ratione clarè colligitur quod cum visione, & apparitione exteriori, quæ per viam oculorum percipitur debet coniungi alloquutio, vèl exterior, vèl interior, ad hoc, vt sciatur quid ipsa significare velit.

4 Et ista apparitio, quæ fit per sensus exteriores solet esse aliquandò in voce sola, ita vt audiat sola vox, & nemo, qui loquatur appareat. Et hoc accidit, quando Angelus Domini venit ad hominem vigilantem, non assumpta aliqua effigie visibili, & audit homo vocem, & scit vnde venit, tamèn non videt aliquem loquentem. Sic apparuit Deus Israelitis in datione legis Exodi *cap. 20.* Et Deutor. *cap. 5.* Nàm nullam figuram viderunt, sed solam vocem audierunt. Sic etiam Moyse, quandò introibat in Sancta Sanctorum ad consulendum Dominum super aliquo dubio, audiebat vocem loquētis ad se de propitiatorio, Num. *cap. 7.* & nullum videbat loquentem. Sic etiam apparuit Deus Samueli, cùm ter vocauit eum per noctem, & putabat se vocari ab Heli Secerdote 1. Reg. *cap. 3.* Idem accidit quandò Christus transfiguratus est Matt. *cap. 17.* Apostoli namq; audierunt illam vocem: Hic est Filius meus dilectus &c. sed dictis verbis, loquentem non viderunt. Et hæc loquutio, ait Tostatus in
dicta

dicta quæst. 31. in fine, vocatur apparitio, quia non accipitur hic apparitio strictè pro manifestatione facta in potentia visiva, sed pro quacumque manifestatione facta in sensu exteriori.)

5. Secunda visio, seu apparitio corporalis est, quando aliqua corporaliter videntur, & in eis mystica significatio latet, ut est illa visio Jeremiæ *cap. 1. de Virga vigilante, & de olla succensa. Quarum significationem dedit ipsemet Deus; Nam de Virga vigilante dixit ad Prophetam: Bene vidisti; quia vigilabo ego super Verbo meo, ut faciam illud. Et de olla succensa adiunxit: Ab Aquilone pandetur super omnes habitatores terræ &c. Sic illa apparitio ignis, quæ fuit in Monte Sinai, de qua Exod. *cap. 19. ver. 18.* dicitur. Totus autem Mons Simi fumabat, eo quod descendisset Dominus Deus super eum in igne, & ascenderet fumus ex eo, quasi de fornace, eratque omnis Mons terribilis &c. Qua terribili visione voluit Deus incutere timorem Filijs Israel, ut non transgredierentur Legem, quam illis præscribebat. Sic ex eodem contextu tradit Abulensis, dicens: (Decuit ut fieret ista visio terribilis in datione legis, ut Israelitæ timentes Deum terribiliter apparentem, non auderent facere contra Legem. Quod autem fieret ad hunc finem, patet ex Exodi *cap. 20.* Vbi dicens Populus ad Moysen: Loquere tu nobis, & audiemus; Non loquatur nobis Dominus, ne forte moriamur &c. Et Moyses respondit ad Populum: Nolite timere, ut enim probaret vos Deus*

Deus venit, & ut terror illius esset in vobis, & non peccaretis &c.) Sic Abulensis in cap. 8. lib. 3. Reg. quæst. 8.

6 Et in ista secunda apparitione corporali, ut patet, ex locis allatis, etiam erat necessaria alloquutio, vel exterior, vel interior, ad hoc ut videns haberet intelligentiam rei visæ. Quia sine tali alloquutione vana esset apparitio; oportet enim intelligere visionem, ut Daniel. cap. 10. habetur.

7 Et in hoc primo gradu visionis ponenda est illa celebris, & singularis apparitio, quæ in Sacro Alvernæ Monte meo Seraphico Patri, ac Patriarchæ Francisco monstrata fuit, quando, ut ait D. Bohaventura in sua legenda, (vidit quasi speciem unius Seraphim sex alas tam fulgidas, quam ignitas habentem de Cœlorum sublimitate descendere; qui volatu celerrimo ad aeris locum viro Dei propinquum perueniens, non solum alatus, sed & crucifixus apparuit: Manus quidem, & pedes habens extensos, & cruci affixos, alas verò sic miro modo, hinc, inde dispositas, ut duas supra caput erigeret, duas ad volandum extenderet, duabus verò reliquis totum corpus circumplectendo velaret. Hoc videns vehementer obstupuit, mistumque dolori gaudium mens eius incurrit, dum, & in gratioso eius aspectu sibi tam mirabiliter, quam familiariter apparentis excessivam quandam concipiebat lætitiā, & dira conspectu Crucis affixio ipsius Animam compassui doloris gladio pertransibat. Intellexit quidem, illo docente interius, qui & apparebat exterius,

terius, quod licet passionis infirmitas cum immortalitate spiritus Seraphici nullatenus conveniret, ideo tamen huiusmodi visio suis fuerat præsentata conspectibus, ut amicus ipse Christi Iesu Crucifixi prænosceret se non per martyrium carnis, sed per incendium mentis, totum in Christi Iesu Crucifixi expressam similitudinem transformandum. Disparens itaque visio post arcanum, & familiare colloquium mentem ipsius Seraphico intèrius inflammauit ardore, carnè verò Crucifixo conformi exterius insigniuit effigie tamquam si ad ignis liquefactiuam virtutem præambulam sigillatiua quædam esset impressio subsequuta. Statim namque in manibus, & pedibus eius cæperunt signa clavorum ipsorum capitibus in inferiori parte manuum, & superiori pedum apparentibus, & eorum acuminibus existentibus ex aduerso. Dextrum quoque latus quasi lancea transfixum rubra cicatrice obductum erat, quod sæpè sanguinem sacrum effundens, tunicam, & fœmoralia respergebat.) Hæc Ecclesia Eranciscana in lectionibus sollempnitatis stigmatum.

8 Et in hac mirabili visione non solum fuit apparitio corporalis & visibilis, sed in ea fuit etiã intelligentia visionis, & per illuminationem internam, & per externam, ac familiarẽ alloquutionem, & per visibilem sacrorum stigmatum impressionem, quæ quidem intelligentia in omni visione est necessaria.

9 Visio autem spiritualis habet paritèr duas species; vna est quando animus per Spiritum Sanctum

non

non oculis carnalibus, sed oculis cordis illuminatur rerum visibilium speciebus, & imaginibus ad visionis cognitionem representatis. Et ista, vel est per somnium, vel per extasim, seu raptum; Anima enim scemota ab operatione sensuum; tota conuertitur ad contemplationem illorum phantasmatum, seu illarum specierum, & imaginum, quas de nouo in imaginatiua imprimit Deus, vel antiquas aliter ordinat, ut possint illud representare, quod ipse ostendere vult. Et de somnijs habemus exempla supra allata in Sectione de somnijs; Et de raptu habemus exemplum in illo mentis excessu, quem passus est Petrus, quando cecidit super eum mentis excessus, & vidit Caelum apertum, & descendens vas quoddam velut linteum magnum quatuor initijs submitti de Caelo in terram &c. *act. cap. 10. ver. 11.* Et in ista uisione spirituali, quæ per res imaginarias habetur, uel in somnio, uel in raptu, est etiam necessaria alloquutio, uel externa, uel interna ad hoc, ut intellectus illuminetur, & intelligat ueritatem illarum rerum, quæ sibi sub illis speciebus, & imaginibus ostenduntur, alioquin si non haberetur ista illuminatio frustra illa uisio fieret; & Deus, & natura nihil faciunt frustra, ut colligitur ex *cap. 1. primi Politic.*

10 Quarta denique uisio, & est secunda inter uisiones spirituales, est illa, in qua animus noster per Spiritum Sanctum illuminatur, per internam ipsius inspirationem, nullis mediantibus rerum visibilium similitudinibus, sed solo illius afflatu Diuino ad coelestem

G

con-

contemplationem erigitur. Et hæc potest haberi vel in somnio, vel in vigilia, vel in extasi, seu raptu. In somnio sicut apparuit Salomoni 2. Paralip. cap. 7. Apparuit autem ei Dominus nocte, & ait &c. Vbi Tostatus quæst. 27. dicit, (quod: Deus per somnium immutauit phantasiam eius ad hoc, quod appareret ei, quod Deus loquebatur sibi, & quod dicebat talia, & talia verba.) Et etiam patet hoc, quia sic Deus iterum apparuerat Salomoni in Gabaon, scilicet quando dedit ei sapientiam. Nam totum illud, quod Salomon dicitur repetuisse, & Deus respondisse, fuit in somnio; vt patet 3. Reg. cap. 3. &c. In vigilia, quæ scilicet Deus homini vigilantem aliquid interne loquitur vel per se, vel per Angelum: Sicut accidit Dauid, qui dicebat: Audiam quid loquatur in me Dominus Deus. Psal. 48. & Zacharias cap. 4. Angelus, qui loquebatur in me, dixit ad me. Vbi notandum, vt patet ex S. Bonauentura lib. 2. de profectu Religiosorum cap. 76. quod hæc loquutio ad Dauid, & Zachariam non fuit externa, sed interna, per internam scilicet illuminationem intellectus, quia prædicti Prophætæ nõ dicebant: Audiam quid loquatur in me, sed in me: Dauid enim non dicit: Audiam quid loquatur in me, sed quid loquatur in me. Sic Zacharias non dicit Angelus, qui loquebatur in me, sed qui loquebatur in me, dixit ad me; Per quem loquendi modum intelligitur, quod ista alloquutio erat per internam mentis illustrationem absque specie, & imagine rerum sensibilium.

11. Vèl demum ista visio spiritalis potest haberi in extasi, seu raptu, & de ista dicit S. Bonaventura *cap. 75. libri citati*: Alia visio est intellectualis, qua illuminatus oculus luce veritatis, purè ipsam veritatem in se contemplatur: Sicut Paulus cùm raptus fuit in Paradisum, vèl in tertium Cœlum *2. Corint. cap. 12.* vidit inuisibilia, & audiuit verba ineffabilia: quia non corporearum rerum imagines, sed ipsius veritatis splendorem purè intuitus est.

12. Et in istis quatuor visionibus, sicut etiam in alijs reuelationibus, siuè fiant per Prophètiam, siuè per Oracula, siuè per somnium, notandum est, quod licèt dicatur, quod fiant à Deo, non est intelligendum, quod fiunt à Deo immediatè, fiunt tamèn ab eo ministerio Angelorum, qui omnes sunt administratorij spiritus, ait Apostolus *Hebraeor. cap. 1.* In ministerium missi propter eos, qui hæreditatè capient salutis. Et ratio est, inquit Abulësis (quia hæc omnia fiunt successiue. Deus autè non operatur successiue, sed in instanti.)

De Inspiratione, & Instinctu.

S E C T I O X.

I **P**Rò complemento Reuelationum adijciam hìc quid de Inspiratione, & Instinctu sentiendum est; Nèm, & ista etiam ad nostram vtilitatem à Deo dantur: Et de Inspiratione dicit Iob. *cap. 32. ver. 8.*

sed vt video spiritus est hominibus , & Inspiratio omnipotentis dat intelligentiam.

2. Et ad hanc Inspirationem pertinet illud , quod accidisse Seruo Abrahæ narrat Sacra Scriptura *Gen. cap. 24.* Quærebat hic ex Domini sui iussu Vxorem Filio ipsius Abrahæ , & cum peruenisset ad Urbem Nachor, sic iuxta puteum deprecatus est Dominum. Domine Deus Domini mei Abraham. Ecce sto propè fontem aquæ, & Filiæ habitatorum huius Ciuitatis egredientur ad hauriendam aquam. Igitur Puella cui ego dixerò: inclina hydriam tuam, vt bibam; & illa responderit, bibe, quin, & Camelis tuis dabo potum; ipsa est, quam præparasti Seruo tuo Isaac; & per hoc intelligam, quod feceris misericordiam cum Domino meo. Hæc dum intra se verba compleuerat, & ecce Rebecca egrediebatur filia Bathel &c.

3 Super quæ verba , sic ait Abulensis in *cap. 24. Gen.* ad litteram (hic ponitur signum, quod Eliezer à Deo inspiratus posuit ad videndum , vtrum Deus prosperaret iter eius; & istud signum petatum non fuit per auguria, vel sortilegia, vel Geomantiam , vel aliquam artem prohibitam; sed præmissa oratione ad Deum, & à Deo inspiratus hoc signum posuit &c.) Et quibusdam interiectis adiungit duo signa, quæ faciebant intelligere Eliezer, quod Deus ageret misericordiam cum Domino suo Abraham. (Primum, quia quandocumquè aliqua proponuntur, vt fiant, & post totalitè sic eueniunt, non dicuntur esse propriè ab aliqua

aliqua causa per accidens, sed à causa intellectiua, hoc directè intendente. Secundum est, quod in isto, talia proponebantur, qualia nulla Puella ageret, nisi mota interius à Deo, scilicèt ad aquare gratis decem Camelos sinè petitione Domini camelorum: Ideò quando-cumquè ista contingerent, apparet manifestè, quod Deus illa faceret &c. Et hoc magis manifestatur, quia non dum Eliezer intra se verba compleuerat: Ecce Rebecca egrediebatur &c. Vndè subiungit Abulensis: (Deus qui mouit Eliezer ad talitèr concipiendum, mouit Rebeccam ad egredièdum pro aqua, & ipsa venit ante alias; vt ex hoc certificaretur magis Eliezer, videns hoc à Deo sic ordinatè fieri, & velocitèr.)

4 Ad inspirationem etiam pertinet factū Sampsonis, quandò petiuit sibi in Vxorem Filiam alienigenam; cui repugnantes parentes, quia hoc erat in lege prohibitum, respondit ipse Sampson: Hanc mihi accipe, quia placuit oculis meis. *Iudic. cap. 14.* Videbat Sampson, ait Tostatus (se ratione hortari, & nesciebat dare causam aliquam quare vellet, sed solum dixit: hanc mihi accipe, quia placuit oculis meis. Sampson autem ardentèr hoc volebat, quia Deus mouebat animum eius ad istud desiderandum. Sic dicitur *Iudicum 14. cap.* scilicèt Parentes eius nesciebant, quod res à Domino fieret, & quæreret occasionem contra Philisthijm. Et sic patet, quod Sampson, licèt à Deo moueretur ad hoc, nesciebat se moueri à Deo; quia si sciret, diceret hoc parentibus suis, quando petebant causam,

Sam, quare volebat mulierem de Philistinis: & tamen non dixit; sed solum, quod placeret oculis eius: Ideo non sciebat an à Deo moueretur. Et sic erat Inspiratio quædam, idest, quia Deus dabat illi aliquid in spiritum eius, idest voluntatem, scilicet desiderium accipiendi vxorem Philistinam. Non tamen erat reuelatio, cum non cognosceret se à Deo moueri.) Hæc Tostatus in *cap. 9. lib. Iosue quest. 30.*

5 Idem quoq; dicendum de facto Israelitarum cū Gabaonitis, quando scilicet Gabaonitæ deceperunt Filios Israel, & isti iurauerunt, quod non interficerent eos, vt habetur *cap. 9. Iosue*. Fuit enim inspiratio Diuina ex vtraq; parte, dicit Tostatus; & assignans modum talis inspirationis, sic ait. (Deus voluit, quod Gabaonitæ non perirent morte communi aliorum Chanaanæorum, quia fortè præuiderat eos meliores futuros, & eligerat eos meliores facere, voluitque applicare alicui cultui suo; & ad hoc dedit animum eorum, quod cogitarent aliqua ingenia, per quæ possent fallere Israelitas, & inducere ad præstandum iuramentum, & ineunda fœdera, & dedit eis confidentiam in animo, quod hoc possent obtinere, nam si non confiderent non attentarent. Et hoc fuit inspiratio quædā facta à Deo Gabaonitis, licet ipsi non intelligerent; & tamen mouebantur à Deo ad hoc faciendum, &c. Et paucis interiectis adiungit, & ita apparet, quod ex parte Gabaonitarum Inspiratio Dei fuit ad non pugandum, & tractandum fœdera cum Israel.

6 Ex parte quoque Israelitarum fuit Diuina inſpiratione ad hoc, quod iſta fierent, quia Deus ſic mouit corda eorum, vt iſta fierent. Et primò fuit turbando corda eorum, & diſtrahendo ne peterent à Domino conſilium ſuper hoc, nàm ſuper alijs rebus minoribus ſoliti erant conſulere Dominum, an agerent, vèl non; & nunc ſuper iſtam rem magnam non aduerterunt, vt conſulerent Dominum &c.) ſic Toſtat. in cap. 9. *Iſue quaſt.* 32. vbi addit alias quinque rationes ad probandam inſpirationem, quam habuerunt Iſraelitæ.

7 Et de his inſpirationibus Diuinis innumera habemus exempla Sanctorum in lege noua, & ſufficiet mihi vnum tantum adducere, ex vita mei Seraphici Patris. (Hic enim quando Bernardus à Quintaualle eius ſanctitatis fama commotus, ſocium ſe ſibi vellet adiungere, ambo intrauerunt in Eccleſiam S. Nicolai Ciuitatis Aſſiſij, & oratione præmiſſa, cultor Trinitatis Franciſcus, ter Euangeliorum librum aperuit, trino expoſcens à Deo teſtimonio, Sanctū Bernardi propositum confirmari. In prima libri aperitione illud occurrit, *Matt.* 19. Si vis perfectus eſſe, vade, & vende omnia, quæ habes, & dā pauperibus. In ſecunda illud *Luca cap.* 9. Nihil tuleritis in via. In tertia verò: Qui vult venire poſt me, abneget ſemetipſum, & tollat crucem ſuam, & ſequatur me. *Matt. cap.* 16. Hæc eſt, ait vir ſanctus, vita, & Regula noſtra, omniumquē, qui noſtræ voluerint Societati coniungi. Vade igitur, & ſi vis perfectus eſſe, perſice, quæ audisti.) Hæc S.

Bo-

Bonauentura, in legenda S. Francisci cap. 3. Nèc dubitandum est, quod Sanctus Pater ad sic operandum inspiratione Diuina motus fuerit; præcessit namquè feruens ad Deum oratio, & ab ipso modum viuendi expositulauit; Aperuit deindè librum Euangeliorum in nomine Sanctissimæ Trinitatis, & in qualibet aperi-tione inuenit illam viuendi formam, quam Christus suis tradidit Discipulis. Quam vitam postea ipsemet Christus tenendam, obseruandamq; tradidit, & sibi, & suis sequacibus in Regula, quàm suo Diuino ore ipsi Francisco dictauit. Et hæc de Inspiratione.

8 Ex instinctu quoque multa fieri, tùm ex Diuinis, tùm ex humanis litteris habemus. Et hîc non accipio instinctum, prout idem est, ac Inspiratio; sed prò quadam motione, quam interdum humanæ mentes nescientes experiuntur, vt tradunt D. August. 2. *super Genesim ad litteram* cap. 17. & D. Thomas 2. 2. *quest. 171. art. 5.* Et quidem instinctus non omnibus datur, nèc semper; sed aliquandò conceditur Principibus, & Regibus, nèc non Iustitiæ administrantibus, vt in rebus obscuris possint dignoscere veritatem. Iuxtà illud *Proverb. cap. 16.* Diuinitio in labijs Regis, & in Iudicio errabit os eius. (Quæ verba, ait *Delrius lib. 4. disquis. magic. in princ.* nihil ad Prophetiæ donū pertinent, sed ad sagacitatem in occultis, & perplexis iudiciorum latebris, circa facti ambigua, eruendis, necessaria Iudici; Est enim quædam sicut in Medicis causis, sic & in iudiciarijs, diuinitio metaphorica; quæ

quæ præterita sunt, & quorum veritas ignoratur, solerti discussione conijciuntur &c. Quæ quidem solertia, ac sagacitas non est sine interna motione, qua noscimus mouemur, & operamur.) Tunc dicitur: **9** Et de hoc potest afferri exemplum Salomonis; coram quo discrepantes illæ duæ mulieres, cuius esset Filius, quem utraq; suum esse asserbat, cum non esset maior probatio pro vna, quam pro altera; Pronunciavit, & dixit: **Afferre mihi gladium; cum quædam attulissent gladium coram Rege.** Dividisti, inquit, Infantem vivum in duas partes, & dato dimidiam partem vni, & dimidiam partem alteri. **Reg. cap. 3. ven. 12.** Quam sententiam audiens vera Mater Infantis, dixit ad Regem: **(clamor erat fuit quippe, ut dicitur Textus, viscera eius super Filio suo.)** abscegra Domine, date illi Infantem vivum, & nolite interficere eum. **Contrario illa dicebat: Nec mihi, nec tibi sit sed diuidatur.** Ex quibus responsionibus conijciens Rex, quod illa esset vera Mater, quæ vitam Filio precabatur, finaliter, & iussu pronuntiavit: **Dato huic Infanti vivum, & non occidatur.** Hæc est enim Mater eius. **io** Simile huic ex humanis litteris exemplum offert Delius loco super citato: In iudicio Ariopharnis Etiam cum Regis tres Cinnthierum Regis Filij de Paterno Regno contendentes, iussit Ariopharnes Patris cadauer sepulchro erui, arbori alligari, & eos archi contendere, ut qui Patri cor transfixisset, illi Regnum succederet. Primogenitus guttur; secundus medium pe-

Atus, corde illaeso, transfixit. Supererat minimo spes Regni. Vicit pietas, & se Regno cedere malle, dum in Patris cadaver pietate superior esset professus, iaculari detrectavit. Huic Trax. Regnum adiudicavit, quia naturæ propensione, se & verè Filium, & virtute præstantiorem ostendisset.

11 De Alphonso Primo Neapolis Rege non dissimile refert idem Delrius. Nam adhuc penè puero, cum in Argonia vtriusque Siciliæ Regna susceperet, accidit, ut cuiusdam Ancillæ ex Domino pareret, & ad libertatem ex Hispaniensi lege prouocaret; Dominus, ne Matre cum Filio priuaretur, negabat ex se natum. Deerant in re, clam patrari solita, probationes. Quid ageret? bellè se expediuit. Iubet sub hasta partum vendi; vincitur Dominus licitatione. Ergò ne (secum) cū Filio meo, & ego in seruitutē viuā? quin potius fateor, quod res ita est. Et ecce paterni animi erūpunt inuitæ lachrymæ; subsequitur lingua confessionem. oculorum. Sic Patri Filium, Matri debitam libertatem asseruit. Alia his similia exempla adducit ibidem Delrius, quibus ostendit multa à principibus in rebus dubijs ex particulari instinctu definiri.

12 Et de hac ingenij solertia, ac sagacitate, quæ habetur per particularem Instinctum dici potest, quod parum differt à Prophætia; ut ait Tostatus in cap. 7. *Iudic. quest. 17.* & pertinet ad dona Spiritus Sancti consilij, intellectus &c.

A quò

A quo veniunt Reuelationes Diuinae.

SECTIO XI.

CVM Reuelare sit actus ad extra, & per consequens essentialis, non magis vni personæ competit, quam alteri, quia actus essentialis omnibus tribus Personis simul competunt. Et sicut vna Persona non creat, non iustificat, non gubernat sine alia, sic vna Persona non reuelat aliquid sine alia, cum reuelare nō sit actus notionalis, sed actus essentialis. At quia in Sacra Scriptura habemus, quod aliquando reuelare dicitur de Patre, vt dixit Christus ad Petrum: Beatus es Simon Bar Iona, quia caro, & sanguis non reuelauit tibi, sed Pater meus, qui est in Coelis. *Matt. cap. 16.* & *cap. 11.* dicit: Cōfiteor tibi Pater Domine Coeli, & terræ, quia ascondisti hæc à sapientibus, & prudentibus, & reuelasti ea paruulis; Et inferius. Nemo nouit Patrem nisi Filius, & cui voluerit Filius reuelare. Vbi innuitur, quod reuelare etiam dicitur de Filio; merito queritur cui competit hic actus reuelandi.

2 Ad quod respondet Testatus in *cap. 11. Matt. quest. 62.* & in *cap. 16. eiusdem Mathæi quest. 65.* quod reuelare, vt est actus essentialis, omnibus simul tribus Personis competit; sed ratione attributi magis competit Filio, quam Patri, & Spiritui Sancto. Quia Filius est Sapientia, Imago, & Ars, & in his aliquid ma-

nifestatur. Et potissime, quia Filius Verbum est; Et Verbum est manifestum, sicut enim Verbum vocale manifestat mentale, & ipsum concipientem; ita & Filio, qui est verbum, competit tota Diuina notificatio, & reuelatio, & non Patri.

3. Et hoc probatur auctoritate ipsius Filij; qui *cap. 11. Matth. & cap. 20. Lucæ*, ait: Nemo nouit Patrem nisi Filius; & cui voluerit Filius reuelare. Ex quibus verbis colligitur, quod Filius non solum reuelat, vel notificat omnia, quæ sunt extra Deitatem, sed etiam manifestat ipsum Patrem. Unde inferitur, quod ratione attributi reuelate competit ipsi Filio, magis quam Patri.

4. Ad illas auctoritates *Matthæi cap. 11. Confiteor tibi Pater, quia abscondisti hæc a sapientibus, & prudentibus, & reuelasti ea paruulis; & cap. 16. Pater meus reuelauit tibi.* Respondet Abulensis, quod hic Pater accipitur essentialiter, in qua acceptione tota Deitas est Pater, sicut dicimus: Pater noster, qui es in Cælis; Non enim dicitur hoc de sola Persona Patris, sed de omnibus tribus; & licet non sit verum, quod tota Deitas sit Pater Christi, cum Christus sit Persona Diuina, quæ est Filius solius Patris; tamen accipiendo Christum solum in quantum est homo, cum sit minor tota Deitate, potest dici, quod tota Deitas sit quasi Pater eius; & ita accipitur illud *Ioan. cap. 14. Vado ad Patrem, quia Pater maior me est.* Et tamen non solum Pater est maior Christo, in quantum Christus est homo,

homo, sed etiam Spiritus Sanctus, in quo sensu illud dictum, Confitebor tibi Pater, quia reuelasti ea parulis, intelligi debet de tota Deitate.

5 Sic illud, quod dixit ad Petrum: Pater meus reuelauit tibi, accipi potest prò tota Deitate, vt dictum est; & etiam potest accipi prò persona Patris. Et licet omnes tres Personæ simul aliquid reuelent, tamen dicitur hic de solo Patre, vt ostendatur distinctio Patris, & Filij. Nam si diceret Deus tibi reuelauit, innueret, vèl quod ipse non erat Deus, vèl quod ipsemet reuelabat de semetipso, quod erat Deus; & vtrumque erat inconueniens. Primo quia ipse erat Deus, & vtrumque volebat, quod de ipso crederetur, quod non Deus, & secundo, quia notificatio rei non est à seipsa, sed à alia; cum notificatio fiat semper per notiora. Et Pater est qui testimonium dat de Filio; secundum illud, quod dixit *Ioan. cap. 5. ver. 37.* Quia Pater misit me; & qui misit me Pater ipse testimonium perhibuit de me. Cum autem dixit Pater meus reuelauit tibi, ostendit se esse Deum, cum esset Filius Dei: & ostendit se esse distinctum personaliter, dicendo se esse Filium Dei, & per consequens distinctum à Patre.

6 Deindè dixit Christus: Pater meus reuelauit tibi: vt confirmaret confessionem Petri. Dixerat enim Petrus: Tu es Christus Filius Dei viui; & ipse reassumpsit: Pater meus reuelauit tibi; Nominando enim Patrem, ostendebat, & docebat se esse Filium, & sic confirmabat confessionem Petri.

7 Sed

7 Sed dicet aliquis, quare non nominauit Spiritum Sanctum, cum & ipse sit Persona distincta, & est ille, qui reuelat Prophëtis sicut dicit *Petrus epist. 2. cap.*
 1. Non enim voluntate humana allata est Prophëtia, sed Spiritu Sancto inspirati loquuti sunt Sãcti Dei homines?

8 Respondet ad hoc Abulensis, (quod licet nulla reuelatio fiat sine Spiritu Sancto, cum reuelare sit actus essentialis competens tribus Personis; tamen non nominauit Spiritum Sanctum, quia hic solum intendebat ostendere se esse Filium Dei; & quod Pater est alia Persona ab ipso Filio distincta. Et hoc sufficienter ostendebatur, nominando solummodo Patrem; Quia Pater semper dicit relationem ad Filium, & Filius ad Patrem. Et ad hoc ostendendum non necesse fuit nominare Spiritum Sanctum, quia licet hic sit Persona distincta à Patre, & Filio; Attamen Pater non constituitur in esse Patris, & Filius in esse Filij per relationes ad Spiritum Sanctum; sed per relationes, quas habent ad inuicem Pater, & Filius. Vndè nominando in Diuinis Spiritum Sanctum non constat esse ibi Patrem, aut Filium, quatenus Pater, & Filius dicunt esse Patris, & Filij. Sed nominando Filium, statim constat de Patre, & nominando Patrem, statim constat de Filio. Et sic ad ostendendam distinctionem Filij à Patre, quam Christus hic intendebat ostendere, non necesse fuit, imò superuacaneum esset, nominare Spiritum Sanctum; & ideo ipsum reticuit, & nominauit solummodo

modo Patrem, dicens. sed Pater meus reuelauit tibi.)

9 Ad illud autem, quod dicitur, quod Spiritu Sancto inspirati loquuti sunt Dei homines, Respondetur cum eodem Abulens. *in cap. 22. Matt. quest. 339.* (quod Prophetae loquuti sunt Spiritu Sancto inspirati; quia Spiritus Sanctus ipsos suis donis impleuit, & mouit ad prophetandas illas veritates, quas eis reuelauit Filius; qui est Verbum, & Sapientia Patris.)

10 Constat igitur quod reuelare prout est actus essentialis competit toti Trinitati. Ad ostendendam distinctionem Personarum Patris, & Filij, dicitur aliquando, quod reuelat Pater; At ratione attributi competit Filio.

*De Fide, qua Reuelationibus est
adhibenda.*

SECTIO XII.

1 **V**eritates reuelatas distingui in communes, & priuatas, communis est Theologorum sententia; Et secundum hanc distinctionem, dicendum est, quod reuelationes, siue sint de genere Prophetiae, siue de genere Oraculi, vel alio quocumque modo fiant, diuiduntur in communes, & priuatas.

2 Communes sunt; quae fiunt communitati; vel si fiant personae priuatae, & particulari, spectant tamen ad totam communitatem. Priuatae autem sunt illae,
quae

quæ fiant personæ priuatæ, & priuatam vtilitatem ostendunt. Vnde veritates, quas Ecclesia Catholica credendas proponit, & cadunt in communem vtilitatem fidelium, appellantur, & sunt Reuelationes Catholicæ, idest communes, generales, & vniuersales; Catholicum enim, idem est, ac vniuersale, ac generale. Reuelationes verò, quæ non proponuntur credende omnibus fidelibus, neque afforunt communem vtilitatem Populo Christiano, vel si quis haberet reuelationem de aliquo futuro euentu particulari, vel quod ipse, vel alius sit in gratia Dei, & huiusmodi, omnes istæ dicuntur reuelationes priuatæ, & particulares. Vnde colligitur, quod reuelatio communis, & catholica est illa, quæ pertinet ad totam Ecclesiam, & ordinat ad vitam æternam; vt sunt reuelationes, quæ continentur in Sacra Scriptura, & in Symbolo fidei. Priuata verò reuelatio est illa, quæ est de bono particulari solummodò.

3 Et hic notandum, quod licet Reuelationes, quæ sunt in Scriptura Sacra quoad originem, factæ sint priuatis personis, vt Moyfi, Dauidi, Samueli, Isaia, ac reliquis Prophetis, tamen quæ factæ sunt communes, & sunt ad bonum commune, & vniuersale, numquam de cætero possunt reddi priuatæ, aut de bono particulari. At Reuelatio, quæ modo est particularis, priuata, & de bono particulari, fieri potest, vt in aliquo tempore catholica fiat, communis, vniuersalis, & de bono communi. Nam ista reuelatio facta à Christo suis Discipulis *Luc. cap. 10. vers. 20.* Gaudete autem, quia

nomina vestra scripta sunt in Cœlis. Olim priuata erat, quia præter id, quod facta fuerat priuatæ personæ, nempe Apostolis, erat etiam de bono particulari, nimirum de Beatitudine Apostolorum, quæ vt liquet, est bonum particulare. Sic & ista: Aue Maria gratia plena, Dominus tecum *Luc. cap. 1. num. 28.* olim fuit priuata. Quia singularitèr, & priuatè ipsi dumtaxat Beatissimæ Virgini facta fuit, & plenitudo gratiæ ipsius fuit eiusdem Virginis bonum particulare. At modò sunt Catholicæ, communes, & vniuersales, bonum commune attingentes, & ad salutem omnium fidelium necessariò pertinentes: Quoniam Sancta Mater Ecclesia modò eas toti Populo, & cunctis proponit credendas. Nam Sancta Mater Ecclesia habet hoc ius, quod semper, & quandò, imò totiès, quotiès ipsa vult, secundùm quod credentium, ac fidelium necessitas exigit, & vrget, declarare quid sit de fide tenendum. Et cum Sancta Mater Ecclesia catholica has reuelationes priuatas cunctis fidelibus proponit credendas, tunc per fidem infusam, & Catholicam tenemur illi assensum præbere, vt patet de dictis duabus reuelationibus, nimirum de plenitudinæ gratiæ Beatæ Mariæ Virginis, & de Beatitudine Apostolorum; quæ licèt sint priuatæ, tamen modò ex fide catholica eas esse veras tenemur credere, quia continentur in Sacris Litteris, quæ vt à Spiritu Sancto dictatæ, ab Ecclesia Catholica sunt receptæ. Et quod dictum est de his duabus, dicendum est etiam de alijs reuelationibus, priuatam

I

per-

personam, vel priuatæ personæ bonum attingentibus.

4 Undè tenendum est, quod cum Sancta Mater Ecclesia Catholica, quæ regitur à Spiritu Sancto, non habeat minorem auctoritatem, quam habeat Sacra Scriptura, quodcumquè aliquam priuatam reuelationem toti Populo proponit credendam, tenemur per habitum fidei catholicæ illi assentiri. Sicut patet, quod multæ veritates sunt definitæ in Sacris Concilijs, & sunt de fide credendæ: & tamen illis non sic olim Catholici assentiebantur. Quæ autem ab Ecclesia Catholica non proponuntur de fide credendæ, non tenemur eis de fide assentiri.

5 Notandum est etiam, quod Reuelationes priuatæ considerari possunt vel quoad personam, quæ ipsas recipit, vel quoad alios.

6 Si loquamur de persona, cui fiunt reuelationes priuatæ; dico quod si reuelatio priuata sufficienter proponitur, & in quacumquè materia versetur, debet qui ipsam habet, assensum de fide præbere. Dixi si sufficienter proponitur, ad excludendas eas reuelationes, in quibus dubitari potest de diabolica deceptione; Nam tunc reuelatio dicitur sufficienter proponi, quando nulla interuenit dubitatio, & clarè cognoscitur, quod sit à Deo. Nam vt ex Doctrina Sanctorum Gregorii, & Augustini dicit Delrius, (quod illi, quibus fit Reuelatio Diuina, solent à Deo sic mente illustrari, ac voluntate affici, & de fide, ac veritate reuelationis certiores reddi, vt apertè agnoscant, & firmissimè

crea

credant, Deum esse reuelantem, & visionis iactorem, *lib. 4. disp. magic. cap. 1. sect. 1.* Quando igitur reuelatio priuata sic sufficienter proponitur, tenetur, vt dixi ei assentiri de fide. Et hic assensus suè pertineat ad fidem catholicam, suè ad fidem Theologicam, seu infusam, quod vt merè speculatiuum scholis disputandum relinquo, parum refert; sufficit in presenti dicere, quod qui reuelationem sufficienter propositam habet, debet ei assentiri de fide.

7 Probat hoc Suarez in *tractatu de fide disp. 3. sect. 10. num. 5.* & primò per Scripturam, in qua legimus multas reuelationes priuatim factas, etiam de rebus humanis, & temporalibus, & fides indè cõcepta laudatur, tamquam fides Diuina, eiusdem excellentiæ cum quacumquè alia. Sic *Paulus ad Hebræos cap. 11.* laudat fidem Saræ in reuelatione de futuro Filio; & quia in principio tarda fuit in credendo, reprehenditur, vt habetur in *Gen. cap. 18.* Sicut etiam reprehensus, & punitus fuit Zacharias *Luca cap. 1.* quia dubitauit de reuelatione, quæ ei fiebat ab Angelo, quod vxor ipsius conciperet. Et similes reuelationes leguntur frequenter in Scriptura Sacra, præsertim in Testamento veteri; & etiam in Nouo; & præcipuè in *Actibus Apostolorum*, vt illa de Agabo *cap. 11. ver. 28.* & illa de eodem *cap. 21. ver. 11.* & aliæ. Vndè *Paulus 1. Thessalon. cap. 5. num. 20.* dicit. Prophétias nolite spernere.

8 Secundò probat per Concilium Triden. *sess. 6.*

68 De Diuinis Reuelationibus

cap. 12. Vbi ait neminem posse scire se esse in numero prædestinatorum, nisi per specialem reuelationem. Et in *Canone* 16. similiter dicit, neminem esse certum certitudine fidei de sua gratia, vel futura perseuerantia, nisi per specialem reuelationem. Vbi clarè supponit, & hanc reuelationem esse possibilem, & sufficientem ad causandam certam fidem; & dùm nihil distinguit de fide, satis indicat esse eandem, qua cætera creduntur. In Concilio Lateranensi pariter sub Leone X. *sess.* 11. prohibentur prædicari reuelationes speciales de rebus futuris sine examine, & approbatione Ecclesiæ. In quò etiam supponit tales reuelationes posse sufficere ad veram fidem. Sic etiam Innocentius III. in *cap. Cum ex iniuncto. de Hæreticis*, dicit: Reuelationi speciali nõ esse adhibendam fidem, nisi miraculo confirmetur; vbi loquitur respectu aliorum, qui reuelationem audiunt, non autem eius, qui reuelationem accipit à Deo. Et de hac miraculorum operatione in fidei confirmationem, quando aliquid noui prædicatur, vel prædicitur, latè tractat Abulensis in *cap. 4. Matt. quest. 120. & 121.*

9 Tertiò deniquè probatur ratione, quia cum reuelatio sufficienter proponitur, cognoscitur utique esse à Deo, cui tenemur de fide credere. Si igitur Deo de fide credere tenemur, utique qui cognoscit, quod reuelatio sibi prouenit à Deo, debet tali reuelationi sibi factæ de fide assentiri.

10 Brondus tamen *disput. 2. quest. 4. in cap. 1. Apocalyp.*

calyp. mordicùs sustinet cum multis classicis Theologis, quod qui habet has reuelationes priuatas, non assentitur eis per habitum fidei infusæ, sed ex sola apparentia signorum; quod multis rationibus probat.

11 Si autem loquamur de his reuelationibus priuatis, prout alijs proponuntur credendæ; distinguendum est; Nam vel proponuntur ab Ecclesia Catholica; vel ab eo, qui habuit reuelationes seu à quouis alio.

12 Si tales reuelationes priuatæ ab Ecclesia Catholica proponuntur credendæ toti Populo Christiano, tenemur eis fidem adhibere, & assensum præbere, ex habitu fidei Catholicæ. Et hoc probatur; quia Ecclesia regitur à Spiritu Sancto, & habet infallibilitatem in proponendo, & definiendo veritates. Vnde ab Apostolo appellatur columna, & firmamentum veritatis

1. *ad Timor. cap. 3.* Quapropter veritatibus ab illa propositis ad credendum, ex habitu fidei infusæ, & Catholicæ, tenemur assensum præbere. Deindè reuelationes de plenitudine gratiæ Beatissimæ Virginis, & de Beatitudine Apostolorum sunt reuelationes priuatæ, & nihilominus assentimur illis ex habitu fidei catholicæ, eo quod Sancta Mater Ecclesia illas nobis proponit credendas. Ergò si alias similes de nouo proponeret, tenemur pari fide eas credere. Postremo Sancta Mater Ecclesia potest multa determinare circa fidem, circa Sacramenta, & circa quascumque consuetudines, & mores; Et determinatis sic ab Ecclesia, tenemur assentiri ex habitu fidei Catholicæ. Ergò à simili
si illa

si illa proponit aliquam revelationem priuatam toti Populo credendam, tenemur illi assensum præbere ex habitu fidei Catholicæ. Vndè D. Augustinus *tom. 6. cont. epist. Manichæi pag. mibi 26.* Si ergo inuenires aliquem, qui Euangelio non dum credit, quid faceres dicenti tibi non credo? Ego vero Euangelio non crederem, nisi me catholicæ Ecclesiæ commoueret auctoritas.

13. At si reuelationes priuatæ non proponuntur ab Ecclesia, sed ab illo, qui habuit reuelationes, vèl ab alio, non tenemur eas credere ex habitu fidei; sed fide tantummodo humana, & per modum consilij, ac etiam per prudentiam tenemur ipsis adhibere fidem; & nullo modo sub pœna peccati lætalis. Probat hoc Bron-
dus questione citata. (Primò, quia ea, quæ spectant ad salutem Animæ, sufficientèr traduntur per reuelationes effectas in Lege, in Prophëtis, & in Apostolis; iuxtà illud *Luca cap. 16. ver. 29.* Habent Moysen, & Prophëtas, audiant illos; & Paulo post adiungit. Si Moysen, & Prophëtas non audiunt, nequè si quis ex mortuis resurrexerit credet. Huiusmodi autem reuelationes priuatæ nequè in Lege, nequè in Psalmis, nequè in Prophëtis continentur; igitur non tenetur ille, cui narrantur, credere sub pœna peccati mortalis, sed tantum fide humana, & per modum consilij, nimirum si vult credat, & si non vult, non credat. Secundo quia tales reuelationes priuatæ possunt absquè dubio esse falsæ; sepe namquè Sathanas se transfigurat in Ange-
 lum

lum lucis, vt ait *Apoſtolus 2. Corint. cap. I I. num. 14. & ad Galat. cap. 1. ver. 8.* Si Angelus de Cœlo euangelizet vobis præter quã quod euangelizauiſimus vobis. Anathema ſit. Tertio, quia Chriſtus Dominus loquens de falſis Prophëtis in die Iudicij ſurrecturis, dixit *Matt. cap. 23.* Tunc ſi quis dixerit vobis: Ecce hic eſt Chriſtus, aut illic, nolite credere. Sed ſic eſt, quod nobis non conſtat apertè, & clarè, talem narrantem, & proponentem nobis has reuelationes priuatas habuiſſe ſermonem cum Deo; ergò non tenemur ſub pœna peccati lætalis illi credere; ſed tantummodò fide humana, & per modum conſilij.



De Dolis, àc deceptionibus, qua in Reuelationibus accidere possunt.

CAPVT SECVNDVM.

QUod in Reuelationibus, doli, àc fraudes interuenire possint clarè patet, tû ex Scriptura Sacra; tûm etiam ex exemplis; & hoc ex duplici capite, primò propter diaboli in genus humanum antiquum odium; & secundò propter hominum, malitiam. Et vtrumquè complectens Apostolus 2. corint. cap. 11. ver. 17. ait: Nàm huiusmodi pseudoapostoli sunt operarij subdoli, transfigurantes se in Apostolos Christi. Et non mirum, ipse enim sathanas transfigurat se in Angelum lucis; non est ergò magnum, si ministri eius transfigurentur &c. Et Ioannes in sua prima Epistola cap. 4. ver. 1. inquit: Nolite omni spiritui credere, sed probate spiritus, si ex Deo sint. Diabolus igitur ex vna parte, qui continuo circuit quærens, quem deuoret, nèc cessat in agro Christi seminare zizaniam, sub specie boni, multa mala suggerit, vt decipiat, si fieri potest, etiam Electos. Et homines ex altera, sua priuata commoda respicientes, multa fingunt mendacia, quibus non solum simplices, & idiotas, sed doctos etiam, & sagaces à veritate distrahunt, ad suos errores trahunt, & multoties Populos, & Respublicas subuertunt. Quapropter, vt bonum fru-

frumentum à zizania secernatur, proponam in hoc capitulo deceptiones, quæ in reuelationibus interuenire possunt, & sequenti afferam régulas, quibus veræ à falsis discernuntur.

De dolis, qui sub Reuelatione latere possunt.

S E C T I O I.

2 **O** Lim Reuelationes, & Visiones Diuinæ erant frequentiores, quia magis necessariæ; hodie quia minus necessariæ sunt, idè infrequentiores. Cū arbuta plantamus quotidie irrigamus, vt radices figant; at postquam increuerint, cū sunt arbores, nō amplius aquam inijcimus. Sic Ecclesia Dei, sic quæuis Religio, seu Congregatio Religiosorum in suis primordijs multis in principio reuelationum, visionum, ac miraculorum imbribus ditauit, vt radices figerēt, & excrecerent. Sed cum iam vsque ad Coelos extenderrint ramos, dulcesquē in dies proferant fructus, talis reuelationum, & visionum irrigatio minimè necessaria est; & per consequens suspicionem non caret. Quapropter docet, & admonet D. Bonaventura *lib. 2. de profectu Religios. cap. 74.* Quod in Reuelationibus tantò minus immorandum est, quantò frequentius eis innitentes decipiunt, & minor profectus est in talibus, etiam si veræ sint: licet à rudibus, & spiritualium

K

cha-

charismatum ignavis, magnæ sanctitatis, & sapientiæ virtus in huiusmodi consistere existimetur.

3. Et quisnam ex tali revelationum, & visionum dono se in virtute profecisse argumentum assumet? cum ipsas non solum bonis, sed & malis factas fuisse scriptura testetur: Si enim aliquis ex revelationibus, & visionibus Sanctum se existimaverit; deberet utiq; concedere, ait D. Bonaventura loco citato *cap. 74.* quod Balaam Sanctus esset; & etiâ eius Asina, quæ vidit Angelum, ut habetur *cap. 22. Numer.* & etiâ Pharaon Sanctus esset, qui futurorum præfagia vidit. Undè evidenter apparet, quod à Religiosis, qui perfectioni student non magis sunt faciendæ, quàm querendæ seu affectandæ. Addit Sanctus aliam rationem quare nō sunt querendæ; Quia etiam, quod veræ sint, tamen per se meritoria non sunt; & qui multa talia videt, non est melior; & qui nulla non est minor.

4. Item subiungit Sanctus, quod pluribus sæpè magis nocuerunt talia, quàm profuerunt; quia inaniter inde glorianes extollebantur. Inter alia enim, quæ intendit diabolus in his priuatis revelationibus, est, ut Animæ se auertat à Deo, & primò per superbiam; cum enim quis à Domino se visitari existimat, faciliter se extollit, & de se magni aliquid iudicat. Et ut omittam multa exempla, quæ hoc monstrare possunt, referam quod de Sancto Friardo, & Secundello ex S. Gregorio Turonensi refert Delrius *lib. 4. disquis. magic. quest. 3. sect. 5.*

5 S. Friardus, cum Secundo Diacono in supradicta Insula stetit immobilis. Habebat tamen uterque eorum propriam cellulam, sed procùl inter se positâ. Cumquè strenuè in oratione persisterent, nocte Secundo Diacono apparuit tentator in specie Domini, dicens: Ego sum Christus, quem continuò deprecaris; iam enim Sanctus es; & nomen tuum in libro vitæ cù reliquis Sanctis meis adscripsi. Egredere nunc ab hac Insula, & vadens fac sanitates in Populis. His & ille illectus deceptionibus discessit ab Insula, nè socio nunciauit; Tamen cum infirmis in nomine Christi manus imponeret, sanabantur. Reuersus autem post multum tempus ad Insulam, venit ad socium cum vana gloria, dicens: Abij extrâ Insulam, & virtutes multas in Populis feci. Cumquè contritus ille interrogaret, quid hoc sibi vellet? cuncta, quæ gesserat, simpliciter pandit. At senex obstupescens, suspiransquè: ac lachrymans ait; Væ nobis: in quantum audio à tentatore delusus es: Vade age poenitentiam, ne vltra tibi præualeât eius doli. Hæc Gregorius Turonens. *lib. de Vita Patrum cap. 10.* quem citat Surius *primo Augusti.* Ex quo exemplo clarè apparet astutia tentatoris, ut hunc Diaconum in superbiam extolleret.

6 Non sic fecit S. Marcellus Abbas, ut de eo refert Simeon Metaphrastes in eius *Vita mense Nouemb.* Hic, daemones ex obsessis pulsus, iisque aliquoties in clamantibus: iube nos exire, in nos quoniam accepisti potestatem, nihil iussit, sed perseuerauit in oratione, do-

nec à Deo compulsi recesserunt. Causam quærentibus cur non statim iussisset, prudentissime respondit: Quoniam dicentes, me in eos accepisse potestatem, nihil aliud agebant, quam quod vanæ gloriæ laqueis me conabantur implicare &c. Ecce scopus, quod collimant primò diaboli fallaciæ.

7 Secundò per huiusmodi reuelationes intendit homines seducere, falsam doctrinam in falsis reuelationibus subministrans. Et hoc est, quod ipsa veritas admonuit *Matt. cap. 24. ver. 24.* Surgent enim Pseudochristi, & Pseudoprophætæ, & dabunt signa, & prodigia, vt in errorem inducantur (si fieri potest) etiam electi. De facili namquæ creditur illis, saltem ab idiotis, qui reuelationem à Deo se habuisse testantur. Et non solum simplices, & idiotæ, sed & doctissimi viri in hoc quandoquæ decepti sunt; & perniciosam doctrinam, quam à falsis reuelationibus hauserunt, alijs postmodum propinauerunt. Referam hic, quod ex Iosepho à Costa de quodam Theologo adducit Delrius *loco cit. sect. 3.* his verbis.

8 Fuit in hoc Perueni Regno vir magnus pro illo tempore æstimatus, doctus Theologus, ac Theologiæ professor, idem Catholicus, ac pius diu habitus, ac penè tunc huius orbis miraculū. Is familiaritate mulierculæ cuiusdam, quæ se edoceri ab Angelo magna quædam mysteria iactabat, quæquæ extra se interdum rapiebatur, aut rapi simulabat, velut altera olim Philomena, aut Maximilla Montani, ita deuinctus est, vt
illam

illam de summis Theologiæ quæstionibus sæpè confuleret: in omnibus pro oraculo haberet, magnis revelationibus plenam, & Deo valdè charam prædicaret, satis alioqui sordidam, & peroxiguo sensu præditam, nisi ad instruenda mendacia. Igitur, siuè à diabolo corripereetur (quod facilius est credere, cum huiusmodi extasim pateretur,) siuè callidè eam fabulam simularet (quod nonnulli viri prudentes existimarunt;) à se Theologus, quod à muliercula, magna, & mira de se audierat, ac multò grádiora futura conciperet, libentè ei se discipulum addixit, cui Patrem Spiritualem agebat. Quid multa? eo abductus est homo, vt miracula facere tentaret, & fieri sibi persuaderet: cum miraculi vestigium ne tenuè quidem extaret. Ob hæc, & quod propositiones aliquas ab illa prophëtissa accepisset à sensu Catholicæ Ecclesiæ alienas, à Sanctissimæ Inquisitionis Iudicibus, toto hoc Regno stupente, comprehensus est. Ibi per quinquennium ferè auditus, toleratus, examinatus, ac tandem patefactus est homo omnium superbissimus, & insanissimus. Cum enim Angelum sibi Diuinitus datum, à quo omnia, quæ vellet disceret, ac deindè summa Dei ipsius familiaritate, & immediato colloquio se positum pertinacissimè differeret, in eas nugas delatus est, quas, nisi ab homine prorsus mentis emotæ, dici nullo modo sibi quisquam persuadeat. Erat verò ille: tam integro sensu, quo ad cerebrum attinet, vt mihi integrior non sit. Itaque, & serio affirmabat se, & Regem futurum, & Pon-

& Pontificem Summum, Sede Apostolica ad hæc Regna translata; concessam quoque sibi sanctitatem super omnes Angelos, & choros cœlestes; atque Apostolos omnes, quin etiam oblatam sibi à Deo vniõne hypostaticam; sed ab ipso non esse admissam. Datum quoque se Redemptorem orbis; quoad efficaciam, vt ipse loquebatur, quod Christus solus quoad sufficientiam fuisset. Omnem statum Ecclesiasticum abrogandum: Leges verò alias se editurum faciles, & apertas; secundum quas calibatus Clericorum tolleretur, multitudo vxorum cõcederetur, confessionis necessitas excluderetur. Hæc, atque alia tanta contentione affirmabat, vt nos teneret attonitos, quod homo talia sentiens non insaniret.

9 Denique diu euolutis gestis illius, & plusquam eentum, & decem propositionibus hæreticis, aut à sana doctrina Ecclesiæ alienis condemnatis, iussi sumus (vt habet de more Sacrum illud Tribunal) cum homine disputare, si fortè ad mentem, & fidem hominem reuocare possemus. Conuenimus autem cum ipsis Iudicibus, & Episcopo Quitenfi, tres alij. Eò introductus homo ea libertate, & facundia perditissimam suã causam defendit, vt ego in hodiernum diem etiam stupeam, eò adigi posse mentis humanæ superbiam. Professus est doctrinam suam nõ posse monstrari nisi Diuina Scriptura, & miraculis, quod esset superior omni humana ratione. Scriptura autem testimonijs longè se apertius, atque efficacius probasse, quam probauerit

bauerit Paulus Iesum Christum fuisse verum Messiam. Miracula autem se perpetrasse plurima, eaque tanta, vt Christi Resurrectio non fuerit maius. Nam & se verissimè esse mortuū, & resurrexisse, atque id euidentissimè (aiebat ille) esse ostensum. Scripturas vero proferebat memoritèr (cum nullum librum haberet, atque ipso etiam Breuiario spoliatus esset) ex Prophetis, ex Apocalypsi, ex Psalmis, ex alijs locis, tot, & tam longas, vt vel memoria esset admirationi. Eas verò ita ad sua commenta adaptabat, ita allegorizabat, vt quiuīs vel rideret, vel fleret. Postremò si miraculis rem agere nobis placeret, se libentèr ea statim exhibiturum. Hæc ita dicebat homo, vt vel nos insanos putare videretur, vel ipse insanire. Nam per reuelationem sibi innotuisse iactabat, Serenissimum Ioannem Austriæ bello nauali à Turca esse superatum; & Regnum Hispaniæ à Philippo Inuictissimo iam penè amissum; & Concilium Romæ habitum, vt de Gregorio deponendo, & alio subrogando ageretur. Quæ idè nobis significaret, vt, quoniam erant nobis certis nuncijs nota, sciremus ei non nisi diuinitus innotuisse. Et cum essent omnia adeò falsa, vt amplius esse non possent, ab illo tamèn asseriebantur, vt notissima nobis. Deniquè cum nihil profecissemus per duos dies discurrendo, & ad publicum spectaculum esset cum cæteris, vt in Hispania fieri solet, delatus, intuebatur semper in Cælum, ignem Inquisitores, & omnes grassaturum cœlitus expectans, vt illi pollicitus erat diabolus; At
qui

qui ignis quidem nos nullus ex alto corripuit; illum verè, & Regem, & Pontificem, & Redemptorem, & Legislatorem ex imo flamma rapuit, atquè redègit in cineres. Hæc Iosephus à Costa. Ex quo factò intelligi possunt machinæ, quas aduersarius componebat, & ruinæ, quæ ex fictis, & falsis reuelationibus sequi possent, si vigilantia Tribunalis Sāctissimæ Inquisitionis eas non destrueret.

10 Solet etiam dæmon cum huiusmodi reuelationibus desperationem intentare, sicut fecit cum illo Eremita, cui reuelauit, quod suus socius erat de numero reproborum; quaproptè nihil ei proderant orationes, ieiunia, aliaq; austeritatis exercitia, quibus carnem suam affligebat. De quò valdè contristatus ille bonus senex inconsolabiliter sui socij perditionem deslebat. Sed Deus sua gratia dæmonis astutias delusit, communicauit namq; Iuueni illi, qui vt perditus plorabatur tantam suæ cum Diuina voluntate conformitatem, quod non solum, quando illam reuelationem resciauit non se turbauit; quinimmò occasionem inde sumpsit laudandi, & benedicendi Dei consilia, ipsumquè ardentius in posterum amandi.

11 Et si in disperationem inducere non potest, tenet subindè cum his falsis reuelationibus à bono proposito auertere; Sic fecit cum Fratre Ruffino Seraphici mei Patris Francisci Socio, cui cum reuelasset, quod Franciscus erat de numero damnatorum; ipsum admonuit, ne amplius eius vestigijs inhæreret; & iam è
sui

fui Patris consortio se seiungebat. Quod cum cognovisset B. Pater benignè eum corripuit; ipsumq; quomodò cum antiquo hoste se in posterum gerere debebat prudenter instruxit. Vt habetur in *Chronic. Beati Francisci.*

12 De S. Matrona simile refert Simeon Metaphrasis in eius vita mense *Novemb.* Apparuit namquè illi Diabolus in forma speciosæ Mulieris, suavitè, vt relicto deserto, urbem peteret, vbi minus illius pudori periculum adesset. Sed Beata statim insidias inimici ex austerioris vitæ dissuasiōe intellexit; eumquè opportunè repulit.

13 Demum solet diabolus aliquandò apparere sub aliqua Cœlesti specie, vèl Christi, vèl Beatissimæ Virginis, vt sub tali specie adoretur, & extorqueat ab incautis actum idolatriæ, saltèm materialis. Exemplum affert Gerson in *Tract. de distinctione verarum revelationum à falsis condit.* 2. his verbis: Cuidam ex Patribus dæmon apparuit transfiguratus, non solum in Angelum lucis, sed in Christum: dixit se adhuc venisse in mundum, vt ab hoc Patre videretur, & adoraretur. Cogitabundus aliquandiù mansit Sanctus ille Pater instar Mariæ Virginis, & cogitabat qualis esset ista salutatio. Dicebat intra se: Numquid non adoro quotidie Christum? quid sibi vult talis apparitio? & ad humilitatem illicò confugiens, ait ad dæmonem: Vide ad quem mitteris. Nō enim dignus sum hīc videre Christum. Quo dicto tam humili dæmon confusus, & pudun-

dibundus abscēssit &c. Ecce quid quærebat dæmon ex illa apparitione, vt saltē ille Sanctus Pater pronus caderet antē ipsum, eumquē adoraret. Et hīc notandum est, quod cum S. Bonauentura concludit Gerson circa dubiū; si quis possit excusari adorando diabolū ostendentem se vice Christi? & dicit quod nequaquā. (Ratio: quia superest tali casu triplex remedium: videlicet suspēsiō iudiciij proprii, petitio alieni cōsiliij, aut tandē imploratio Diuini auxiliij; quod non deerit faciendo, quod in se est, primis duobus modis: Exemplo Beati Martini, & aliorum plurimorum.) Hæc Gerson in *Alphabeto* 18. littera D.

14 Alias deceptiones, innumerasquē fraudes potest diabolus sub hoc reuelationum tegmine abscondere, & machinari; quapropter, vt omnes istas technas effugiamus, expedit nobis sequi illud cōsiliū, quod dat S. Bonauentura, dicens: (Alijs autem videtur securius talia non quære, oblati non cito credere, deceptionis caueam cauere. Aliquando etiam oblata velut minus fructuosa paruipendere: vt si vera sint, se habeant indifferenter ad ea; & si falsa non innitantur eis ne decipiantur.) Hæc S. Bonau. de *perfectu Religios.* cap. 76. & de hoc habemus exemplum apud Gersonem de illo Eremita cui apparuit Diabolus transfiguratus in Christum; At ille clausit oculos, & dixit: Nolo videre Christum in terra, illum in Cœlo videre contentabor. Gerson *loc. cit.* Prudentissimè hīc se gessit. Nam si illa apparitio esset vera, merebatur, priuando se de

se de illa spiritali consolatione, quærens solummodò consolationem in altera vita : Si autem apparitio esset falsa , vt de facto erat , effugit laqueum diaboli , qui quærebat eum decipere . Et hoc monitum valdè vtile est in simili contingentia.

15 Hac cautela vsus est Genebaldus Laudunensis Episcopus. Erat hic in carcere constitutus , & dùm in vigilia Cænæ Domini in oratione pernoctaret circa mediam noctem venit ad ipsum Angelus magno splendore circumdatus , & dixit ad eum ; Genebalde exaudita sunt pro te orationes Patris tui Remigij ; suscepit quoquè Dominus poenitentiam tuam , & dimissum est peccatum tuum ; surge itaquè , & hinc egredere , facq ; ministerij Episcopalis officium , & reconcilia Domino Poenitentes criminibus suis. Genebaldus autem nimio terrore perculsus , respondere nihil potuit. Tunc Angelus Domini confortans eum , ne timeret hortatus est , sed gauderet in misericordia Domini sibi collata. Qui animatus dixit ad Angelum , non possum hinc egredi : quia Dominus , & Pater meus Remigius clauem huius ostij secum habet , quod & sigillo suo signauit. Et Angelus ad eum ; vt non dubites (inquit) me à Domino missum , sicut patet tibi Coelum , sic & ostiũ istud tibi patebit. Et statim , saluo sigillo , ac cera , ostium illud apertum est. At Genebaldus paruipendens hæc omnia , licèt in eis tot signa veræ visionis haberet , vt nullus dubitandi locus esset , in modum crucis se iactans in limine , dixit : Etiam si ipse Dominus Iesus Christus dignatus fuerit ad me venire peccatorem ,

hinc non egrediar, donèc ille venerit, qui me in eius nomine in ista reclusionem constituit. Et statim Angelus Domini recessit ab eo. Placuit Deo Genebaldi animus, & per Angelum hæc omnia, eadem nocte, Rhe-
mis pernoctanti in oratione D. Remigio manifesta-
uit, eumquè, Laudunum proficisci iubet, & Genebal-
dum Episcopali Sedi restituere, quod & confestim ab
eo factum est. Sic Surius *die 13. Ianuarij.*

16 Ecce hinc vera reuelatio, ecce boni Angeli ap-
paritio, ecce tot signa de quibus dubitare nemo pos-
set; At hinc Sanctus, quia nihil hæc omnia fecit, inue-
nit Dominus viam, qua sua voluntas circa Genebal-
dum adimpleretur. Itaque optimum est D. Bonauen-
turæ consilium, vt scilicet nihil de istis reuelationibus
curemus. Nam si Dominus aliquid de nobis dispo-
suit, sciet viam inuenire, vt eius voluntas à nobis adim-
pleatur. Et ad hoc propositum dicit Gerson *Alphabeto*
17. littera X. (Sed profecto Spiritus Sanctus, qui se dat
humilibus, nequaquã ex humiliatione quam prædixi-
mus se subtrahet: Intrabit potius, & in beneplacito
suo deducet, victor, super excelsa animam hanc in ocu-
lis suis vilem, & absquè vlla ruga fictionis, humilem, &
simplicem &c.)

17 At quia non solum dæmones, verum etiam,
& homines solent has machinationes struere, surgent
enim Pseudochristi, & Pseudoprophætæ, dicit Christus
Matt. cap. 24. Et isti falsis reuelationibus sua machi-
namenta conregunt; ad hos quoquè attendere oportet
ne ab ipsis decipiamur. Fuerunt olim Begardi, Begui-
ne ab

næ; Lolardi, & Illuminati, qui diuerſas reuelationes fingebant, cum quibus non paucos decipiebant. Et ab ipſo Eccleſiæ initio multi iſtarum reuelationum concinnatores ex Euſebio, Ireneo, Epiphanio, & Auguſtino, Refert Delrius *lib. 4. diſquiſ. magic. quæſt. 3. ſect. 2.* vt ſunt reuelationes quas conſinxit Cherintus; Reuelationes prophêtifarum Môtani. Reuelationes Archonticorum, quas in vno libro congeſtas reuelationes Prophêtarum appellabant. Reuelationes Manetis; Reuelationes Iuliani Apoſtata; Reuelationes Donatiſtarum, & Meſſalianorum. Et vt ſunt etiam in nouiſſimis temporibus reuelationes Munzeri, Anabaptiſtarum, Campani, Iuſti Velfij, Franciſci de la Cruz, & aliorum. Iſti omnes multas, ac diuerſas reuelationes fingebant, ac diuulgabant. &

18 Primò, vt errores, quos contra Eccleſiaſticas Inſtitutiones, & contra Catholicam fidem ſpargebant ſub prætextu, quod erant cœlitus reuelati à Populis reciperentur. Et hoc eſt quod ait Gerſon *loco cit.* his verbis: (Quocirca dicamus in primis: Sicut vera Religionis aſſignatio per ſophiſticas, & fallaces hæreticorum argumentationes impugnatur; Sic per mendaces Angelos miraculorum verorum, Sanctarumquè reuelationum auctoritas, factis quibuſdam ſophiſticis, & magorum præſtigijſ quæritur infringi.) Hoc dicit Petrus *apud Clementem in itinerrario ſuo.* (Cur ita? quatenus per hoc abducantur homines à ſpiritualis veritatis cognitione, quæ per miraculorum, aut reuelationū
media

media tradita est, quandò ad falsitatem similia videntur, introduci &c.)

19 Etiam de Tertulliano testatur Baronius, (quod falsis reuelationibus deceptus fuit à Montano; reuelationibus scilicèt, quas Philumena, & Maximilla, quæ erant prophetissæ Montani, asseriebant.) Et de alijs hæreticis tam antiquis, quàm modernis, vt sunt Lutherani, & Caluinistæ, dicit Suarez, (quod inter alia pestifera dogmata hoc in primis tradunt, nempè, quod vnica ratio, & regula credendi in singulis fidelibus est interna reuelatio, vèl instinctus specialis, quem Deus vnicuiquè tribuit; quod hæreticum esse asserit ipse Suarez) *in tract. de fide disput. 3. sect. 10.* Per hanc namquè suppositam, & confictam reuelationem totius Catholicæ fidei fundamenta diuellunt.

20 Nonnulli etiam reuelationes habere se iactant propter hypocrisim; & de his dicit D. Bonauentura *loco cit. cap. 75.* (Multi finxerunt mendaciter se vidisse visiones, ne vt haberentur inferiores cœteris, aut vt præcœteris honorarentur, quasi sanctiores, quibus secreta Dei ostendantur.)

21 Huius rei exemplum desumam ex Ribadeneira *in Vita S. Ignatij de Loiola lib. 5. cap. 10.* vbi sic ait: (Anno Domini 1553. Frater Reginaldus Dominicæ familiæ Monachus, vir grauis, & vita, & ætate, atquè prudentia inter sui Ordinis viros apprimè nobilis, nostriq, perstudiosos, Ignatium 23. Maij officij gratia Romæ conuenit, & me, ac P. Benedicto Palmio

præ-

præsentibus, inter alia, Bononiæ in Cœnobio fœminarum suæ curæ commisso, Virginem quandam esse dicit admirabilem, & orationis virtute præstantem: quæ sæpe numero alienaretur à sensibus, atque extra se ita poneretur, vt nequè admotum ignem, nequè stimulos corporis adhibitos sensu perciperet: ad omnia deniq; mortuæ iacere similis, præterquam ad vnam obedientiæ vocem. Excitabatur enim, ac veluti de leuissimo somnio expergefacta surgebat ab oratione, simul atque vocem Præfectæ Monasterij se vocantis audiuiſſet. Hæc eadem Virgo Domini nostri Iesu Christi cruciatus ferebatur imitari, & quos ille in corpore suo pro nobis dolores pertulit, ipsa suis doloribus ita representabat interdum, vt in Christum ipsum amore transformatam diceret; Nam stigmata habere in manibus videbatur, perfoſſum latus, caput veluti punctum spinis, atque transfixum, guttatim distillans, ac cruore madidum, & id genus alia quædã: eaquè bonus Pater suis ipse oculis se vidisse aiebat, suis tetigisse manibus, alienis oculis, atque manibus fidem negantem. Hæc cū narrasset, ex Ignatio quæsiuit familiaritèr, quod eius esset de istiusmodi rebus iudicium? quas ipse non audebat vel probare omnino, vel improbare? Cui Ignatius illud tantum, Ex omnibus, inquit, quæ narraſti, Pater, nihil minùs habet dubitationis, quàm illud promptæ obediëntiæ signum. Reginaldo à nobis discesso, rogaui ego Ignatium solus solum, quæ eius recondita esset de proposita quæstione

sione sententia? & ille, Proprium, inquit, Dei est, Petre, animas hominum sanctificare, in eas influere, suis eas donis complere: idquè tam copiosè facit nonnūquàm, vt animæ Dei gratia circumfluentijs plenitudo, in corpus etiam deriuetur, emineatquè foris, quod intus est, sed id perrarum est. Dæmon verò quoniam vim ipsam non habet in animam, simulatis rerum, atquè adumbratis imaginibus, mortalium mentes vanitatis sectatrices, & nouitatis auidas, per corpus sæpè deludit. Idquè exemplis etiam mihi notis confirmauit. Virginem autem illam Bononiensem, quam admiratione stupefacti homines intuebantur, pessimum exitum habuisse audio, fumumquè ex fulgore dedisse.)

Hæc Ribadeneira.

22 Quis, ex narrato exemplo, non percipit quanta hypocrisis figmenta componere scit, quanta inuenire satagit, vt humanas mentes decipiat, vt leuissimum vanæ gloriæ fumum aucupetur? sed si fumus est, omnem deniquè fictæ sanctitatis splendorem obscurabit.

23 Alij non numquàm has reuelationes, & visiones fingunt turpis lucri gratia; & de his ait D. Bona uentura *loco citato*. (Multi etiam putantes se visionem vidisse, cum nil viderint, seducunt se, & alios, vèl ad quæstum auaritiæ retorserunt &c.) & in hoc assimulantur falso Prophætæ Balaam; qui monitus à Deo ne iret ad Balac Regem Moabitarum; cum iste denuo mitteret nuncios ad ipsum Balaam cum illa promissione

sione honoris, ac pretij: scilicet: Paratus sum honorare te, & quid volueris dabo tibi. *Numer. cap. 22. ver. 17.* præmiorum auiditate commotus, iterum Dominum importunauit, vt eum ire permetteret. Sic multi auaritia deuicti reuelationes, & visiones simulant.

24 Et ecce tibi exemplum ex Baronio *Anno Domini 847.* (Pseudopropheta Mongontiacum venit, quæ Salomonis Episcopi Parochiam nõ minimè perturbauerat; Nam certam consummationis sæculi diem, aliaquæ perplura Dei solius notitia cognita, quasi Diuinitus sibi reuelata, scire se fatebatur, & eodem anno, vltimum diem mûdi imminere prædicabat. Vnde multi plebeijs vtriusquæ sexus timore perculsi ad eam venientes, munera illi ferebant, sequè orationibus illius commendabant; & quod grauius est, sacri Ordinis viri, doctrinas Ecclesiasticas postponentes, illam quasi magistram cœlitus destinatam sequebatur. Hæc in præsentiam Episcoporum apud S. Abbanum deducta, & diligenter de suis assertionibus requisita, Presbyterum quædam sibi ea suggessisse, & se talia, quæstus causa, narrasse, professa est. Quapropter Synodi iudicio publicis cæsa flagellis ministerium prædicationis, quod irrationabiliter arripuit, & sibi contra morem Ecclesiasticum vendicare præsumpsit, cum dedecore amisit, suisquæ vaticinijs, tandem confusa, finem imposuit. *Baron. tom. 10. annal. Anno Christi: 847.*

25 Hæc, & similia intendunt homines, & dæmones cum suis priuatis reuelationibus subinducere in

M

populo

populo Christiano. Et si circa rem politicam versatur negotium, quis non videt quot, & quantæ perturbationes hinc possunt prodire?

26 Hinc Cancellarius Parisiensis *Alphab. 18. littera*, dat sequentem cautelam: (Sequitur altera cautela pro Prælatiis, & specialiter Doctoribus, apud inferiores, præsertim idiotas, ac sine litteris mulierculas. Caueant qui dati sunt in Regimen, & exemplum ne leuiter suis verbis, aut factis approbent doctrinas earum, vel miracula, seu visiones insolitas, ipsis maxime scientibus, seu coram eis. Nulla planè posset altera dantibus ad fingendum fortior occasio. Experti pluries loquimur. Et Gregorius XI. testis fuit idoneus, sed tardus nimis; Hic positus in extremis habens in manibus Sacrum Christi Corpus, protestatus est coram omnibus, ut cauerent ab hominibus siue viris, siue mulieribus, sub specie Religionis loquentibus, visiones sui capitis, quia per tales ipse seductus, dimisso suorum rationabili consilio, se traxerat, & Ecclesiam ad discrimen schismatis imminens, nisi misericors prouideret Sponsus Iesus, quod horrendus usque huc nimis patefecit euentus.) Hæc Gerson.

27 Et si exemplis probatam rem exoptas, accipe quod Laurentius Beyerl. affert in sua *Theatro, titulo Prophetæ, & Prophetia*. Eo schismate, quod fuit inter Urbanum VI. & Clementem VII. quidam Barbatus Eremita, visione, ut ferebat, admonitus, ex Gallia veniens Romam, Urbanum interpellauit verbis Dei, ut

Pon-

Pontificatu, verò Pontifici Clementi cederet, alioqui
 Diuinam visionem subiturus. Interrogabat Pontifex,
 vnde nosset visionem veram, non illusionem phanta-
 sticam, neque diabolica esse figmenta, Nihil ille dixit
 probabile; sed quæstioni se subijci petebat. Gemmam
 insignem præferebat in auro. Hoc non esse Eremiti-
 cum, cum diceret Urbanus? ille se dono, & iussu San-
 ctissimi in Christo Patris Domini Clemētis eam ferre
 asseruit. Eam cum posceret visendam Pontifex, tradi-
 dit proxime adstanti ex familia: Vide, inquit, si quid
 est magicum in ea, cuius te rei peritissimum aiunt, su-
 biectum quæstioni eò tandem perpulit, vt faceretur
 diabolica esse figmenta. Voluit igne succedere de eo sup-
 plicium; sed intercessionem Philatorum Gallicorum,
 iussit vt proxima Dominica omnia palam, quæ dixit-
 set, reuocaret, seque vanum, mendacem, à Diabulo
 instinctum omnia protulisse asseruaret, Redditis indu-
 mentis, & anulo, dimissus est &c. In quò exemplo
 illud tantum perpendo, quod etiam in materia politi-
 ca componuntur repetitiones, & finguntur visiones
 ex proprio Marte.

28 Et quis nescit modos, quibus Mahometus tot
 Regiones suo subiungauit Imperio? Fuit hic primo ca-
 melorū Pastor, deinde Mercator, & tertio demum factus
 est Propheta; & suis falsis prophetijs, & horribili Eth-
 nicæ, Iudaicæ, & Christianæ Religionis cōfusione; Ec-
 clesiam in Oriente suppressit, & Imperium Roma-
 num enormi obtruncatione mutilauit. Inter alias vi-

siones, reuelationes, quas iactabat, erat illa, quod cum esset in Hierusalem à Gabriele Archangelo fuit translatus in Cœlum, & ibi de mysterijs Diuinis edoctus, hæc alijs proponebat. Adiunctis sibi socijs, & Athaïff profectus publicè docuit se prophètam esse, per annos decem, hinc, inde discurrens. Tandem contractis aliquot copijs, eos quos fanaticis suis oraculis, & argutijs ad præscriptam à se religionis, & legum formulam perducere non potuit, minis, & armis ad consensum compulit. Ex Iacob. Curio *lib. 2. Chronic. & Vincent. lib. 23. cap. 41.*

29 Innumera in hac re exempla possent afferri; sed hoc vltimum satis; Nam & ex hoc forsitan lumen desumpserunt hæretici, qui tot reuelationes, & visiones cohinnabant, vt suos terminos dilatarent.

30 Clarum est itaque, quod Reuelationes multis dolis, & fraudibus sunt obnoxie, tum propter demonis odium, tum etiam propter hominum malitiam; & ideo quando de nouis reuelationibus agitur, cum magna, imò maxima cautela incedere debemus, maximè his vltimis temporibus, de quibus sic Cancellarius Parisiensis scriptum reliquit. (Et etiam in hoc senio sæculi, in hac hora nouissima, in præcursione Antichristi, mundus tamquam senex delirus, phantasias plures, & illusiones somnijs similes pati habet; & multi dicent: ego sum Christus; & recedentes à veritate, conuersi ad fabulas seducent multos.) Sic Gerson *Alphabeto 19. littera M.*

An in

*An in Prophètijs priuatis possit
esse deceptio.*

S E C T I O II.

Prophètiam esse donum Spiritus Sancti clarè testatur Paulus dicens: Et ipse dedit quosdam Apóstolos, quosdam autem Prophètas, alios verò Euangelistas &c. *Galat. cap. 4. ver. 11.* At multos esse falsos Prophètas clarissimè, & in pluribus locis Sacra Scriptura testatur, & præcipuè *Deutoro. cap. 18. ver. 20.* Sic loquitur Dominus: Prophèta, qui arrogantia deprauatus voluerit loqui in nomine meo, quæ ego non præcepi illi, vt diceret, aut ex nomine alienorum Deorum interficietur, & dans signum quomodo cognosci possit si Prophèta ille loquitur in nomine Domini, adiungit. Hoc habebis signum; quod in nomine Domini Prophèta ille prædixerit, & non euenierit, hoc Dominus non est loquutus, sed per tumorem animi sui Prophèta confinxit. Et *Ierem. cap. 23. ver. 21.* dicit Dominus: Non mittebam Prophètas, & ipsi currebant, non loquebar ad eos, & ipsi prophètabant &c. & *Threnor. cap. 2. ver. 14.* Prophætæ tui viderunt tibi falsa, & stulta, nèc aperiebant iniquitatem tuam, vt te ad pœnitentiam prouocarent; viderunt autem tibi assumptiones falsas, & eiectiones. Et vt alia loca relinquam, clarissimè nos admonuit Iesus Chri-

Christus fugere istorum prædictiones, & doctrinas, dicens *Matt. cap. 7. ver. 15.* Attendite à falsis Prophëtis. *Et Mar. cap. 13. ver. 22.* Exurgent enim Pseudochristi, & Pseudoprophëtæ &c.

2 Et isti etiam moveri possunt ad prophêtandum vel à Dæmone, vel à spiritu proprio: moventur primo à dæmone, qui multa futura cognoscit, & occulta, & sicut ipse cognoscit, sic potest etiam falsis Prophëtis reuelare. Virtus enim quantò altior est, tantò ad ampliora se extendit; sed intellectus dæmonum multo est altior intellectu humano; & quæ nobis sunt occulta, & futura ex secundis causis, & ex multis signis potest cognoscere, & de facto cognoscit; & quæ cognoscit potest prædicere, & manifestare; ergò potest dari falsus Prophëta, à diabolo instructus, ad prædicenda multa futura; quæ ipsius Diaboli cognitioni sunt patentia. Nèc ita facile verus à falso Prophëta dignosci potest per signa exteriora. Quia non necesse est, quod Prophëta sit vitæ virtuosus, vel quod habeat gratiam iustificantem; vt patet de Balaam, de Saul, & de Caipha, qui prophëtauerunt etiam dum essent in peccato. Nèc ab eventus fallacia possunt dignosci Pseudoprophëtæ; nam si eis opponatur, quod non euenit, quod prædixerant ipsi auctoritate Sacræ Scripturæ se contegunt, dicentes, quod etiam Isaias prædixit mortem Ezechia, & non euenit; Et Ionas prædixit subuersionem Ninive, nèc pariter sequuta est. Quibus auctoritatibus suâ malitiâ defendunt falsi Prophëtæ; maximè cum ipsi sem-

semper loquantur cum tali artificio; quod eorum prædictiones diuersos habeant sensus. Nèc adiungunt quod illæ Prophætæ, Isaia, & Ionæ erant conditionatæ, vt supra dictum est.

3 Cum igitur possit diabolus multa occulta prænoscere, & manifestare suis Pseudoprophætis; nèc facile sit dignoscere nùm isti ex Spiritu Dei, vel ex spiritu Diaboli, aut ex spiritu proprio loquantur, clarè patet, quod prophætæ particulares, quæ aliquando circumferuntur possunt suas habere fraudes, & deceptiones.

4 Adde quod aliquandò Deus permittit, vt homines ab istis falsis Prophætis decipiantur, iuxta illud quod habetur 2. *Paralip. cap. 18. versu 21.* Egrediar, & ero spiritus mendax in ore omnium prophëtarum. Dixitquè Dominus: decipies, & præualebis; egredere, & fac ita: Nunc igitur ecce Dominus dedit spiritum mendacij in ore omnium Prophëtarum tuorum: & Dominus loquutus est de te mala &c. Vbi notandum primò, quod iste spiritus qui egreditur fuit dæmon, quia Angeli boni neminem decipiunt, vt concludit Tostatus *quest. 37. in cap. 18. 2. Paralip.* Et secundò notandum, quod iste dæmon non accepit potestatem à Domino, vt Prophëtas deciperet, vel alios, quia Deus non tribuit malignis spiritibus maiorem potestatem, quam naturaliter habeant; sed potius reprimat illorum impetum, vel dat hominibus auxilium ad resistendum, vt dicit *Lucæ cap. 22.* Ecce Sathanas expeti-

expetiuit te, vt cribraret sicut triticum; sed ego rogaui pro te, vt non deficiat fides tua. Sed propter peccata hominum Deus destituit eos; & tunc facilius decipiuntur à dæmone, & quicumquè homines sint destituti à Deo in quocumquè negocio, etiam si aliàs viri sapientes sint, aut prudentes, errant grauissimè. Et isto modo dicitur Deus aliquando infatuare homines, scilicèt, quia destituit eos, & permittit eos errare. Et sic etiam propter hominum peccata non dat Deus auxilium, vt prophètæ cognoscant deceptionem Diaboli, vt colligitur ex eodem *Tostato loco citato quæst. 38. in fine.*

5 Adde quod non semper Prophètæ loquuntur in Spiritu Domini, sed aliquando in spiritu suo loquuntur. Duplicitèr enim loquitur Prophèta, vt docet D. Thomas 2. 2. *quæst. 171. art. 3.* nimirum per expressam reuelationem, & per instinctum; quam quidè m distinctionem accuratissimè adnotauit Caietanus *ibidem.* Et quādo loquuntur per expressam Dei reuelationem semper sunt certi loqui de Spiritu Diuino, & cognoscunt etiam se loqui de Spiritu Diuino; & in hoc sensu intelligenda sunt illa verba *Jeremie cap. 23. ver. 25.* Prophèta qui habet somnium, idest meum, loquatur sermonem meum verè &c. Vbi notat D. Hieronymus, quod hoc præceptum Domini est. Quamobrem si tunc Prophèta non posset dignoscere quid per spiritum proprium, quid per instinctum, & quid per spiritum prophetiæ loquitur, Deus in tali præcepto præ-

præciperet aliquid impossibile, quod non est asserendum. Itaque quando Prophætæ loquuntur per expressam Dei reuelationem, semper sunt certi se loqui in Spiritu Domini. Quando autem nō habent expressam reuelationem, non possunt cognoscere nūm loquantur per instinctum Diuinum, an per spiritum proprium; quod probat Brondus auctoritate D. Gregorij, qui *super Ezechielem* scribit (Prophætæ Sancti, dum aliquando consulunt, ex magno usu prophêtandi, quædam ex spiritu suo prophêtarunt, & se hoc ex spiritu prophêtiae dicere suspicantur &c. Quod confirmatur exemplo Nathan, qui consulente Dauid an fabricare deberet Templum Domini, dixit; Omnia, quæ in corde tuo sunt, fac, Dominus enim tecum est 1. *Paralip. cap. 17. ver. 2.* Et quia Nathan non dixit hoc in spiritu Domini, adiungit *Sacer Textus*: igitur nocte illa factus est sermo Domini ad Nathan, dicens; Vade, & loquere Dauid Seruo meo: Hæc dicit Dominus: Non ædificabis tu mihi Domum ad habitandum. Vndè cōcludit Brondus *disput. 2. in cap. 1. Apocalyp. quest. 2.* quod quando Prophætæ nō loquuntur per expressam reuelationem, sed tantum per instinctum, non cognoscunt vtrum ex Spiritu Dei, vel ex proprio spiritu loquantur.) Si igitur nec bonus ipse Propheta dignoscere potest semper ex quo spiritu loquatur, quomodo poterunt alij hoc cognoscere? vel quomodo quis discernere poterit nūm in tali prophêtia sit dolus, & fraus diaboli? Quia vt ait Gerson *Alphabeto 17. lin. T.*

N

In

In spiritu mendacij mille quandoquē sunt veritates apertæ, vt in vnica latenti falsitate decipiat. Hac ratione prohibuerunt à testimonio veritatis, quam fatebantur Christus, demoniacos, & Paulus, Pythonissas.)

6 Adde quod non semper Diabolus falsas prophētias dictat, & docet, quia homines peruersi, & callidi solent etiam multa prædicere futura, & occulta manifestare; & maximè si vel altero, vel pluribus ex numeratis in præcedenti sectione affectibus, sunt prædominati, quia tunc mille modos humanæ malitiæ notos tentant, vel per coniecturas, vel per secretam cum domesticis intelligentiam, vel per naturalem inclinationem, vel ex consuetudine, & similibus, vt futura prædicant. Et si quando euentus à prædictione dissonet, tot fabulas fingunt, tot proferunt rerū ambages, quod finalitèr credere faciunt, quod res ita profectò euenit, sicut ipsi prædixerant. Et in hoc non solum simplices, sed sapientes etiā multoties decipiunt, maximè quando ad complacentiam alijs loquuntur, & ad vota querentis falsæ prophētiæ arrident.

7 Concludendum igitur, quod quædam nouæ prophētiæ, quæ circumferri solent, nec valdè æstimandæ sunt, nec affectandæ, imò cum magna cautela sunt examinandæ. Non sunt primò extirmandæ, quia ea, quæ sunt nobis necessaria ad salutem, satis superquē habemus in Sacra Scriptura, in traditionibus Ecclesiæ, & in Sacris Concilijs. Et si aliquid noui esset ad nostram salutem necessarium, ipse Spiritus Sanctus, qui Sanctam

etiam regit, & docet Ecclesiam, magis hanc, quæ est omnium Magistra doceret, quàm personam priuatâ, circa cuius fidem mille possent insurgere dubitationes.

8 Secundò non sunt affectandæ, quia sunt inutiles, & infructuosæ: Vaticinij, ait D. Bonaventura *de profectu Religios. cap. 76.* (Vaticinijs iam usque ad fastidium repleti sumus de Antichristi aduentu, de signis appropinquantibus Iudicij, de destructione Religionum, de persecutione Ecclesiæ, de Regni defectione, & varijs mundi pressuris, & alijs pluribus, quibus etiam viri graues, & deuoti plusquam oportuit creduli extiterunt: de scripturis Ioachim, & alijs vaticinijs varias interpretationes extrahentes: quæ & si vera essent, & autentica, tamen Religiosi plurima inuenirent, in quibus fructuosius occuparentur, cum & Christus Dominus in Apostolistas curiosas temporum inquisitiones represserit, dicens: Non est vestrum nosse tempora, & momenta, quæ Pater posuit in sua potestate) *Act. cap. 1. vers. 7.* Et Gerson *Alphab. 17. litt. X. in fine* ait: (Porro dici non potest quantum hæc curiositas vel cognoscendi futura, & occulta, vel miracula videndi, nec faciendi fefellit plurimos, & à vera Religione frequenter auerterit. Hinc superstitiones in populis quæ Religionem inficiunt Christianam; dum sicut olim Iudæi sola signa quærent, dum imaginibus exhibent latriæ cultum; dum insuper hominibus nedum canonizatis, scripturis quoque non autenticis plusquàm Sanctis Euangelij præstant fidem.) Hæc Gerson non

sine graui animi sui dolore dicebat.

9. Tertiò demùm, cum visum sit, quod in prophètijs, particularibus potest deceptio interuenire, debent huiusmodi vaticinia diligenter examinari. Quia diabolus à quo ipsa procedunt, sub specie' magni boni, & ardori, grande peccatum operit, suggerit, & inducit; Sic cum S. Bernardo dicit Cancellarius Pariensis *Alphab. 1. 7. lit. R. & lit. V.* adiungit: Visionum qualitatem si vera sunt omnia etiam usque ad minimam propositionem examinare oportet; quoniam in spiritu veritatis falsitas non est, in spiritu autem mendacij mille quandoque sunt veritates apertæ; vt in vnica latenti falsitate decipiant &c.) Quomodo autem huiusmodi prophætiae, & vaticinia sint examinanda, & probanda inferius dicetur.

An in Oraculis possit esse deceptio.

SECTIO III.

1. **M** Vltra de Oraculis gentilium congerit Delrius lib. 4. *disquis. magicarum cap. 2. quest. 6.* & quoad rem nostram pertinet sunt responsa, quæ ex alto nobis veniunt; vocem quidem audientes; loquentem verò minimè videntes; iuxta illud 2. *Reg. cap. 21. ver. 1.* Consuluit Dauid Oraculum Domini &c. ex quo oraculo habebantur responsiones à Domino. Et quod in istis oraculis possit esse dolus, & fra-

us

us nemini dubium est; Nam cum audiatur tantum-
modò vox, & qui eam emittit non videatur, patet adi-
tus, & Diabolis, & hominibus ad decipiendum incau-
tos, & curiosos.

2 Et ad hoc genus maximè spectant Pythonici;
qui & ventriloqui appellantur, cò quod ex imo ven-
tre vox prodire videbatur, vt explicant Origenes *lib.*
6. contra Cels. & alij; aliquandò enim sub pectore infrà
cutem sedæmon ostentat, & per pectus loqui videtur.
Ita Delrius *loco citato.*

3 At quia ista Oracula possunt aliquandò venire
à Deo per Angelos lucis, & aliquando ab Angelo te-
nebrarum, dat differentiam inter ea Abulensis ad di-
gnosendum vndè proueniant; ait enim *quæst. 13. in*
cap. 28. Exodi quod illa manifestatio dubiorum (Hoc
enim erat oraculum) quæ fiebat appòsito Rationali su-
per pectus Sacerdotis, erat clarissima vt lux, nèc ali-
quas inducebat æquiocationum, aut amphibologia-
rum ambages, sicut oracula Deorum gentilium; inter
quos præcipuus ille Phæbus, quia, à Phytone serpen-
te occiso in monte Parnaso, Phytius dictus, & totius
diuinationis, vt antiqua gentilitas putauit, caput exti-
tit quando aliquid respondebat, ita occultè loqueba-
tur, vt verba sua amphibologicè, aut æquiuocè pate-
rent, ita quod qualitercumquè se rei euentus haberet,
veritas inconcussa maneret. Vndè quandò ad Pyrrum
Regem Epirotarum respondit, dixit: (Aio te Pyrrum
Romanos vincere posse;) quod dictum ad ytramque
par-

partem verificabatur; siuè ipse vinceret, siuè vinceretur à Romanis. Alium exemplum addit Tostatus de Appio, qui cum de bello incepto inter Iulium Cæsarem, & Pompeium euentum requireret, consulit Phœbum, qui respondit: Nihil ad te Romane bellum: Cela tenebis, vt ait Lucanus *lib. 3. de bello plusquam Civilī Iulij Cæsaris, & Pompei*. Et erat sensus, quod Appius non iturus erat ad bellum: quod in Thessalia inter Iulium, & Pompeium gerendum erat; & subiunxit: Cela tenebis. Et Cela dicitur quædā pars terræ in Sicilia apud mare, & hanc tenere debebat iste Appius, sed quia, tenere, accipitur æquiuoce scilicet, tenere, idest possidere; & tenere, idest iacere, verificatum fuit responsum in secundo sensu; quia cum Appius occisus esset in Sicilia, ibi etiam iacuit, & Celam tenuit; vt dixerat oraculum de quo Paulus Orosius *lib. 6. de ormentis mundi*.

4 Ex his igitur exemplis patet discrimen inter Oraculum Diuinum, & Oraculum dæmonis. Oraculum namque Diuinum clarum est; & nullum in Anima dubium relinquit; nam quādò responsio venit à Deo, non solum percipitur exterius per aures, sed etiam illuminatur interius intellectus, vt clarè percipiatur, quæ sit voluntas Dei. Oracula autem dæmonum obscura sunt, ambigua, æquiuoca; & intellectus ex tali responsione magis, quàm antea remanet obtenebratus.

5 Et de hac diaboli obscuritate in suis responsis duas assignat rationes, idem Tostatus *quæst. 14. in cap.*

28. *Exodi*, (prima est industria dæmonum , qui cum nimis sagaces sint, & quorundam futurorum euentuū veritatem ignorent, vt non appareat eorum insipientia, ita concinnant Oracula, vt in quamlibet partem vertatur euentus genericè saltem verificentur, vt patet de Oraculo Pyrrī . Et secunda ratio est, quia licet aliquandò dæmones veritatem de futuris cognoscere possint, vel per reuelationem Angelorum bonorum, vel per rationabilia argumenta ex secundis causis desumpta, vel quouis alio modo, tamen Deus non sinit eos declarare veritatem manifestè .) Simile habetur, *Mar. cap. I. ver. 34.* de dæmonijs, qui clamabant ad Christum, dicentes : Tu es Filius Dei viui, & sequitur littera : Et non sinebat ea loqui, quia sciebant eum. Sicut enim illic non sinebat ea loqui, ne eum manifestarent, ita hīc non sinit dæmones clarè loqui, vt non detur occasio idolatrandi . Et sic licet sciret Phebus, quod Appius moriturus erat Cela in Sicilia ; Nām si hoc nesciret non prædixisset sic determinatè, attamen non permissus est clarè loqui, quia appropinquabant tempora Saluatoris in quibus volebat omnem falsorum Deorum auctoritatem, & fidem aboleri.

6 Et in istis oraculis etiam multum præualet hominum malitia, quæ apertè deducitur ex sequenti exemplo à Sanderō sic relato. (Hæretici, inquietum, & turbulentum genus hominum, ad commouendum Londinensem Populum seditioni, tūm & hæresi valde deditum, & inauditum adinuenerunt stratagemma . Induxe-

duxerunt quippe quandam Puellam octodécim annos nata, hæresi simul, & pretio corruptam, in eam improbam simulationem, vt se permetteret in abdito inter duos muros cuiusdam domus in angulo ad tempus recludi, & per fistulam ad id aptatam eas voces edere; quas istius strophæ artifices sibi suggererent. Nomen Puellæ Elizabetta Crosta erat; doli auctor Dracus quidam. Ita ergo illa instructa, & in loco ad fraudem accomodata collocata, mirabiles emittit continuo, ex antro suo, voces, easq; tam sonoras, vt per omnes vicinos audiretur. Accurrunt vndiq; Ciues, quid sit inquirunt, mirantur voces non mortalis hominis, sed Angeli esse clamabant. Vrbi, ac Reipublicæ iste spiritus comminatur miseriam, ærumnas, mala omnia, si nuptias cum Hispano, aut communionem cum Papa Romano admittant. Multa item contra Sanctum sacrificium, & reliquam fidem Catholicam, quasi oracula fundebat. Erant ex conspiratoribus, qui data opera se turbis adstantibus semper ingesserant, qui huius spiritus propheticas, & obscuriores sententias ad religionis euerfionem, & seditionem mouendam interpretabantur. Magistratus autem ad multitudinem compescendam, & quid rei sit lustrandū accedit, fraus difficillimè apparuit. Sed tandem inito consilio de diffodiendo muro, & vicinis parietibus, vndè voces reddi conijciebant, misera Puella prodijt, ac examinata quorum suafu, & consilio hoc fecerit, confessa est statim, se à quibusdam seditiosis sectarijs, & ab eo in primis

primis, quem nominauimus Draco, ad istam nequitiam inductam fuisse.) Hæc Sanderus *lib. 2.* & ecce tibi in vno tantummodo exemplo, & modus dandi oracula; & motiui quos habere possunt peruersæ mentis homines ad talia figmenta machinanda.

7 Et si de Pythonicis, seu ventriloquis exemplum exoptas, accipe illud, quod de Petro quodam Brabantio ex *Vuierio lib. 3. cap. 12. de prestigijs demonum* refert Laurentius Beyerl. in *Theat. sit. Propheta*. Fuit quidam homo astutus Petrus Brabantius, qui quotiès volebat, totiès ex ima corporis parte, labijs immunis, loquebatur; & hac siuè arte, siuè exercitatione, siuè demonis impostura multis passim imponebat. Nam cum Lutetjæ Virginem quandam formosam, sed Patre orbata, deperiret, nè matrem superstitem inducere posset, vt eam sibi desponderet: tandem cum vitro citroquè hac de re colloquuntur, vocem edit è corpore, qua demortuus Mulierculæ Maritus de poenarum grauitate conqueri videbatur, quas ob vxoris diffidentiam perpeteretur, quod ea Filiam à Brabantio totiès expetitam, optimo viro denegaret. Quibus illa quasi sibus exterrita, viriquè miserta, petitioni nebulonis assensit: quem tamen non tam Filiam, quàm dotem ei à Patre in testamento cõstitutam ambijisse, satis apparuit. Sex enim mensibus post, vbi Puellæ bona decoxisset, vxore, socruquè relicta Lugdunum aufugit.

8 Ibi Mercatorem quendam, ac trapezitam prædiuitem obijisse intellexerat, Qui cum haberetur inius-

O

stissi-

stissimus, eò quod omnia per fas, ac nefas in vita cor-
 rasisset, Filium Cornutum, eius vnicum hæredem, in
 porticu penè cæmeterium obambulante, adit: &
 eò semissum innuit, ut quid opus factum esset, doceret.
 Coeterum dum ei de Patris anima potius, ac fama,
 quàm morte cogitandum esse dicit; vox inopinatè in-
 terloquendum Patrem referens, exauditur: quam-
 cum Brabantius ex ventre daret, se tamen expauesce-
 re, nûrum in modum simulabat. Mouebatur autem
 hac voce Filius, quoniam in statum Pater iniustitia sua
 decidisset; & quantis cruciatibus, tum sui, tum ipsius
 causa exagitaretur, eò quod iniquorum eum bono-
 rum hæredem reliquisset: quamquæ nullo modo libe-
 rari posset, nisi iusta à nato expiatione facta, & debitis
 in eos eleemosynis collatis, qui maximè tunc tempo-
 ris egebant: eos autem esse Christianos à Turcis cap-
 tos. Proinde viro, cū quo loqueretur, crederet: hunc
 ad redimendos eos ad Constantinopolim à pijs homi-
 nibus ablegatum, eiusquæ rei ergò diuinitus ad eum
 missum. Cornutus, homo minimè malus, & si his au-
 ditis, dolum haud animaduerteret, quia tamen durum
 videbatur istud de pecunia verbum, se deliberaturum
 respondit, & Brabantium eo loco postridiè redire iu-
 bet. Interea anxius, de loco subdubitabat, in quo vo-
 cem audierat, quod umbrifus esset, ac opacus, & ho-
 minum insidijs, Echoquæ aptus. Quare postero die
 eum in alium apertum, planum, nullisque vepribus,
 aut umbris impeditum locum deducit. Vbi nihilomi-
 nus

nus eadem inter loquendum repetebatur cantilena: hoc etiam addito, vt Brabantio statim sex franchorum millia numeraret prò salute Patris, alioquin nullam apud inferos fore redemptionem. Vnde Filius conscientia, à Religione obstrictus, licèt ægre, totidem tamen Brabantij fidei commisit, omni legitimo accepti, solutiquè testimonio neglecto. Pater eo facto in posterum quieuit, nec Filium amplius interpellauit. Verum miser Cornutus, dimisso Brabantio, cum solito lætior esset, idquè reliqui mensarij satis admirari non possent; mox vt sciscitantibus causam aperuit, ad eò statim irrisus fuit à cunctis, quod & nummis, & cerebro emunctus, & expurgatus esset, vt præ mœrore post aliquot dies mortuus, & Patrem ad inquirendam ex eo rei veritatem insecutus fuerit &c.

9 Duo in hoc exemplo habemus notanda; primum est, quod huiusmodi Pythonicis, & ventrilouis minimè credatur, cum iam satis eorum fraus detecta sit. Et secundum, quod quando aliquid refertur de statu defunctorum non sumus ita faciles ad credendum visionibus, apparitionibus, & somnijs, quæ ab alijs narrantur; hoc enim fraude, & deceptione humana difficiliter caret. Quamobrem hic addere lubet cautelam valdè notandam, quam tradit Cancellarius Parisiensis *Alphab. 17. litt. Y.* his verbis. (Altera potest addi super huiusmodi visionibus recipiendis cautela: qualem de somnijs tradit vnus, dicens: Si monitiones aliquæ bonæ fieri videantur in somnijs, vè in persona

defunctorum, vel aliundè recipiantur, eas non quasi somnia penitus abijciendo, nequè eis ex aduerso velut autenticis, vel Diuinis adhærendo. Recogitentur potius tamquam rememorationes aliquæ ad faciendum bona, vel mala declinando, iuxta somniorum qualitatem &c.

An in somnijs possit esse deceptio.

SECTION IV.

QUod multa sint somnia significatiua, ex diuersis Sacræ Scripturæ locis, vbi de somnijs à Deo immisis agitur, clarissimè deducitur. Et multò magis clarescit hæc veritas in illa promissione, quam fecit Deus Num. cap. 12. Si quis fuerit inter vos Propheta Domini, in visione apparebo ei, vel per somniū loquar ad illum. Et cap. 2. Joel. Iuvenes vestri visiones videbunt, & senes vestri somnia somniabunt. At quia somnia non ex vna, sed ex pluribus causis provenire possunt, ut supra dictum est; Ideò monet nos Ecclesiastes cap. 5. ver. 6. Vbi multa sunt somnia, plurimæ sunt vanitates. Et Ecclesiasticus cap. 34. ver. 1. Somnia extollunt imprudētes, quasi qui apprehēdit umbram, & persequitur ventum, sic & qui attendit ad visā mendacia. Imò inter alia præcepta data in Leuitico, hoc habetur cap. 19. ver. 26. Non augurabimini, nèc obseruabitis somnia. Et per Jerem. cap. 29. ver. 8. hoc idem

idem inculcat dicens: Ne attendatis ad somnia vestra; quæ vos somniatis.

2 Nec immerito toties ista cautela circa somniarum applicatur, quia multa in ipsis insidia nobis parari possunt, tum ex dæmonis astutia, tum etiam ex hominum malitia, de diaboli versutia, & corruptela naturæ valde Augustinus conqueritur *lib. 10. confessionum cap. 30.* dicens. (Sed adhuc viuunt in memoria mea, de qua multa loquutus sum, talium rerum imagines, quas ibi consuetudo mea fixit, & occurrant mihi vigilianti quidem carones viribus: in somnijs autem non solum usque ad delectationem, sed etiam usque ad consensum, factumque simillimum. Et tantum valet imaginis illusio in anima mea, & in carne mea, ut dormienti falsa visa persuadeant, quod vigilianti verâ non possunt &c.

3 Et si in hoc gradu sisteret, & non ultra progredi posset dæmonis malitia in istis somnijs, parum nocere posset. Sed nimis extimescendum est, ne muscipulas, quas tendit in somnijs nos illaqueent in vigilia. Cum enim ipse possit mouere, combinare, & ordinare imagines, quæ in nostra phantasia conseruantur, multa in nobis pariter potest causare somnia, quibus si daretur fides non modica incômoda, & inconuenientia sequerentur. Vnde dicit *Ecclesiasticus cap. 34. vers. 17.* Multos errare fecerunt somnia; & exciderunt sperantes in illis. Exitus Agaménonis apud Homerum *Iliad. lib. 2.* Cyri Regis Persarum apud Sabellicum *lib. 116.*

Anti.

Antigonij, & Pompeij, apud Plutarchum in *Dem. & Pomp.* & illius, de quo D. Gregorius *lib. 4. dialog. cap. 43.* clarissimè testatur mala, quæ nobis per hanc viam somniorum potest causare diabolus.

4. Adest etiam in Sacra Scriptura exemplum: Quādo enim Saluator noster totius mundi Redemptionē sua morte complere vellet, animaduertens, & timens diabolus sua damna, Vxorem Pilati per somnium aggreditur, ipsamquē diuersimodè perturbans, compellit ad suadendum Pilato, vt abdicata causa Innocentis, non amplius in ea se intromittat: Sic *Matt. cap. 27. ver. 19.* Misit ad eum vxor eius dicens: Nihil tibi, & iusto illi, multa enim passa sum hodiè per visum propter eum. Quæ verba ad operationē diaboli per somnium ex sententia S. Ignatij *Mart. Epist. 5.* Bedæ in *Matt. cap. 27.* & Magist. *hisor. scholas. cap. 167.* refert Lorinus in *cap. 2. ver. 17. Act. Apostol.*

5. Et si viam somniorum tentauit, vt tantum bonum impediret, eandem etiam tentat, vt plura mala promoueat. De Venere Gazæa scribit Marcus Historicus hæc verba: (In loco, qui vocatur Tetramphodos (hoc est quadriuium) stabat statua marmorea, & dicebant eam esse Veneris; erat autem supra arcam marmoream; Statuæ verò effigies erat nude mulieris, quæ palam ostendebat verenda sua; Statuam autem in honore habebant omnes ciues; maximè verò mulieres, lucernas accendentes, & thure suffientes. Dicebant enim eam in somnijs respondere ijs, quæ volunt inire matri-

matri monium. Decipiebant autem se inuicem mentientes. Sæpè verò iussi à dæmone contrahere matri monium, tantum absuit, vt id rectè procederet, vt inter eos fierent diuortia, aut male cohabitarent &c. Sic iste Auctor de visu testatur in *vita S. Porphyrij Episcopi*, vt refert Delrius *lib. 4. disquis. Magic. cap. 3. quest. 6.* & Laurent. Beyerl; *tit. somnium*. Vide igitur quanta mala per somnia potest diabolus suggerere; & quanta ex somnijs potest extrahere hominum malitia.

6 Et cum ipsa somnia non sint res apparentes, & extrinsecæ, sed internæ tantum, & per phantasiam pertranseunt, quis negabit, quod ea quisquè potest fingere prò libito suo, vt ea quæ ipse in animo voluit alijs suadeat? Duo somnia Ludouici Borbonij Principis Condæi, quæ ex Richardo Dinoto refert Delrius *loco paulò ante citato*, hoc perspicuè monstrant. Hic Princeps cum esset Dux Hucnotorum hæreticorum, velletquè eos in perduellione confirmare, & ad pugnam animare, finxit primò somnium de duobus leporibus inter acies excitatis, & diuersis sclopetorum glandibus petitis, cum incolumitate euadentibus. Et secundò: Narrabat se somnium habuisse, quo sibi videbatur ter diuersis temporibus in prælium descendisse, penes ipsum victoriam stetisse tribus præcipuis hostibus cæsis: sed post lethale vulnus accepisse.

7 Adinuenta profectò hæc erant, vt illos hæreticos ad acie animaret; Nam ex illis leporibus tot sclopetorum ictibus petitis, & absque vlla læsione fugientibus

tibus prælagiebat, quod in illo conflictu, licet hinc inde armatorum cunei dimicarent, incolumes tamen omnes euaderent, & ex secundo prædicebat victoriâ, quam super hostes sibi futuram promittebat. Sed euentus aliter ostendit, licet hæretici desudent, vt euentus ad prænarrata somnia accomodent.

8 Vt euitentur itaque deceptiones, quas sub somnijs abscondere possunt tam demones, quam homines, optimum est ad ea non attendere, & vt vanitates habere. Et si quis dicat, quod multa sunt somnia significatiua, quæ naturaliter, & supernaturaliter nobis accidere possunt, & quod ista non sunt negligenda; tùm ad morbos fugiendos, quando veniunt à causis naturalibus, tùm etiam ad vitia fugienda, virtutemq; amplectendam, quando à causis supernaturalibus; vt huic satisfaciam, afferam breuiter illam regulam, quæ tradit Abulensis in cap. 40. *Genes. quest. 2.*

9 Dicit enim hic Doctor, (quod semper est inspicienda causa somniorum: Et si quis somnium habet à causa, quæ ultra somnium illud, aliquid per se efficere possit, significationem habet illud somnium. Si autem somnium sit à causa, quæ præter ipsum somnium, nihil aliud causare potest, non habet somnium aliquam significationem), hæc est regula generalis tradita ab Abulensi. Et eius intelligentia exemplo patëbit.

10 Habet quis, exempli gratia, somnium, à causa intrinseca naturali, seu corporali, scilicet ab humore præ-

prædominante, & incompofito; vt quia fcilicèt videt in fomnijs ignem, pugnas, cædes, colores flauos, & fimilia, quæ fimboleitatem habēt cum humore biliofo; fomnium iftud habet fuam caufam, quæ eft flaua bilis, & hæc non folùm potefit caufare fomnium commouendo in phantafia fpecies ſibi conſimiles, ſed potefit etiam caufare per fuam abundantiam, & deordinationem, morbum aliquem. Hic igitur morbus ſignificatus ab illo fomnio; ei per remedia poſſumus occurrere.

II At ſi fomnium cauſatur à cauſa, quæ vltra ipſum fomnium nihil aliud efficere potefit, nihil per conſequens ſignificabit. exempli gratia. Si cauſatur fomnium ex perturbatione phātaſiæ exinanitæ, vèl ex magno timore in vigilia præcedenti, vèl ex curis, & cogitationibus, quæ per diem in animo reuoluuntur; Hoc fomnium nihil ſignificabit; quia cauſæ vndè procedit, nihil aliud præter fomnium efficere poſſūt. Tàm enim phantafia perturbata, quàm timor, ſeu curæ præcedentes poſſunt quidem mouere ſpecies, & per conſequens fomnium cauſare, ſed præter id nihil aliud efficere poſſunt, & per conſequens nihil poſſunt ſignificare. Et hæc eſt regula generalis, quam tradit Abulenſis loco citato vbi latè eam tractat, & eſt naturali rationi innixa. Et ibi etiam inuenies differentiam inter ſomnia ſapientum, & ſomnia ſtultorum, & inſipientum. (Sapientes enim, quia proprium motum habent, id eſt motum ſecundùm ſapientiam, paucos motus extrinſe-

P

cos

conspiciunt; & quando mouetur eorum phantasia per somnium, mouetur per ea, quæ in ipsa conseruantur, scilicet per ea, quæ in die versatus est; & ideò eorū somnia sunt aliquid pure causatū; & non sunt signa ad aliquid significandū. Stulti autē, & insipientes habentes vacuam phantasiā, recipiūt species, vèl mutantur in eis secundum influentiam rerum naturalium, & quia res naturales sunt causatiuæ alicuius effectus vltra ipsum somnium, ideò illa insipientum somnia significatiōnem habent, & aliqualem certitudinē.) Hæc Tostatus.

12. Sed loquendo de rebus extrinsecis, & supernaturalibus somniorum; adiūgit idēmet Tostatus, (quod non potest dari regula certa, quia cum scire nequeamus an veniant à Deo, vèl à Dæmone, nequē per consequens scire possumus quid significant.)

13. Attamen quia somnia, quæ veniunt à Deo sēper aliquid significant, ne suo effectu frustrentur, & dicamus, quod Deus aliquid frustra agit, quod est falsum; Ideò ipse Abulensis alibi tractans hanc materiā, dat differentiam inter somnia, quæ veniunt à Deo, & somnia, quæ aliundè proueniunt; & sic ait in *cap. 1. Mart. quest. 55.* (Differentia autem somniorum an sint à Deo, vèl non, potest apparere ex ipsa immutatione. Nam somnia, quæ naturalitèr, vèl ex varijs causis accidunt, parum immutant, ita vt verè videantur somnia; Ipsum autem somnium, quod à Deo venit, est tam efficax, quod non videtur esse somnium, sed magis, quod res actualitèr fiat. Et hoc rationabile est, quia
alias

aliàs cum Prophètæ sæpæ à Deo reuelationes accipiāt per somnium. *Num. cap. 12.* Si quis fuerit inter vos Prophèta Domini, in visione apparebo ei, vèl per somnium loquar ad illum. Si non esset ista immutatio somnij valdè magna, ita vt Prophètæ cognoscerent distinctionem eius ab alijs somnijs, quæ naturalitèr patiebantur, nescirent quando Deus eis aliqua reuelabat. Ideò oportet, quod aut tacerent, nihil annunciantes de eo, quod Deus iubebat annunciari; aut aliquando annunciendo errarent, putantes fuisse somnium à Deo missum, & esset fortè naturalitèr veniens, aut ex varijs causis. Et tamen Prophètæ numquam in hoc errabant. Ideò erat specialis immutatio in somnijs à Deo missis, quæ distincta cognoscebatur ab alijs somnijs differre.)

14 Et inter alias probationes affert Tostatus, (quod aliquandò Deus per somnium apparebat alicui, cui numquam apparuerat, & iubebat aliquid mox facere, quod si illicò non faceret, sequeretur pœna. Si in illo immutatio somnij non esset tam efficax, vt appareret manifestè distinctum ab alijs somnijs, & quod illud à Deo erat, non deberet puniri, cui somnium immissum erat, si immediatè non exequeretur, quod facere iuebatur. Sic fuit de Abimelech Rege Palestinarum, cui Deus numquam apparuerat. Et cum haberet apud se Saram vxorem Abraham, quam intendebat accipere in vxorem, vèl concubinam, apparuit ei Deus per somnium, dicens, En morieris propter mulierem,

quam tulisti;habet enim virum.Si autem nolueris red-
dere citò morieris tu, & omnia, quæ tua sunt. Et di-
citur, quod statim surrexit per noctem,& vocauit ser-
uos suos, & fecit quæ Deus iusserat ei. *Gen. 20.* Et sic
fuit illud somnium tam efficax, quod Abimelech, qui
numquam à Deo reuelationem habuerat, non solum
cognouit Deum sibi hoc reuelasse, sed etiam immédia-
tè euigilauit, & surrexit, fecitquè iniuncta sibi per
somnia &c. Et hac vehementi, & efficaci immuta-
tione cognouerunt Magi, & etiam S. Ioseph, quod
eorum somnia à Deo erant immissa, & fidelitè exe-
quuti sunt, quæ Deus illis præceperat. Et ex hac effi-
caci immutatione in phantasia cognosci potest genera-
litèr, quando somnia à Deo proueniunt. Vbi enim
hæc immutatio non adest, somnium non est à Deo,
sed ab illis causis.) Hanc immutationē etiam asserit in
somnia Diuinitus illapsis, Lorinus in *Acta Apostol. cap.*
2. ver. 17. & cap. 16. ver. 9. vbi agitur de somnio
quod habuit Diuus Paulus.

15 Et in hoc etiam probatur quia Deus, qui im-
mittit somnium, si hoc non est ita clarum, vt ab illo,
qui ipsum habuit, intelligi possit, mouet ipsum som-
niantem, vt quærat interpretationem ab alijs, & illu-
minat aliquem, vt intelligere possit talis somnij signi-
ficationem, eamquè declarare; vt patet de somnijs, quæ
habuerunt Serui Pharaonis, & ipse Pharaon; quia non
intelligebant eorum significatum, quadam interna
motione instigabantur, vt quærerent ab alijs; & illu-
mina-

minatus fuit Ioseph, vt eorum significatum agnosceret, & detegeret. Sic Nabuchodonosor, quia non intelligebat sua somnia ab illa efficaci immutatione phantasia instigabatur ad quærendum interpretem; & Daniel fuit illustratus à Domino, vt illa interpretaretur. Vndè sic Regi dixit ipse Daniel: Qui reuelat mysteria, ostendit tibi, quæ ventura sunt; mihi quoquè non in sapientia, quæ est in me plusquàm in cunctis viuentibus, sacramentum hoc reuelatum est, sed vt interpretatio Regi manifesta fieret, & cogitationes mentis tuæ scires. *Daniel. cap. 2. versu 30.*

16 Hic tandem admonitionem valdè necessariam à Tostato traditam circa hoc particulare adijcio. (Cautè, inquit, vtendum est somniorum interpretatione, vt non nisi à deuotissimis hominibus talium interpretationes quæramus; ab ijs etiam nimirum abstinendo, ne magnus error intercitat iudicanti. Vndè licèt quibusdam, vt supra dictum est, assentire possimus, & interpretationem quærere, ad pericula deuitanda, securius esset nullius somnij interpretationem quærere.) Hæc Tost. *in cap. 40. Gen. quest. 2.*

17 Et rationabiliter datur ista cautela; quia si Deus immisit somnium, & aliquid per tale somnium vult nobis vt innotescat, sciet utique ipse inuenire modum, vt hoc nobis notum fiat. Et si adhuc aliquis persistat in sua curiositate, & vult omninò quærere ab alijs quid significant sua somnia, adeat confessarios peritos, prudentes, expertos, & in Dei via illuminatos, & ipsos con-

consulat de suis somnijs, nè sequatur consilia, seu dicta superstitionum.

An in Visionibus, & Apparitionibus possit esse dolus.

S E C T I O V.

ET in his etiam suas technas posuit diabolus, vt nulla via sine laqueis restet hominibus, & in omnibus sciant isti, quod oculati debent incedere, nè in retia incidant sibi parata. (Serpit hoc malum diaboli, ait D. Augustinus, per omnes aditus sensuales, dat se figuris, accomodat se coloribus, adhæret fornicis, odoribus se subiicit, infundit se saporibus, & quibusdam nebulis implet omnes incatus intelligentiæ, aliquandò crudeliter torquet dolore, ac metu, aliquandò iocose distrahens, vèl sublanans ludicris.) Hæc Augustinus relatus à Delrio *lib. 2. disquis. magicarum quest. 27. sectione prima in fine.*

2 Qui quidem Delrius *sect. 2. eiusdem quest. 27. iam citata* referens sententiam Abbatis Sereni apud Cassianum *collat. 7. cap. 32.* de varijs modis, quos tenet diabolus, vt homines infestet, eisquè noceat, sic ait: (Dæmonum quosdam esse truculentiores, efferaioresquè, qui bellis, cædibusquè sunt insatiabiles, & in transeuntes irruunt, & eos crudeli morte conantur interimere; alios verò esse, qui Fauni dicuntur, seductores,

ctores, & ioculatores, & hos certa quædam loca, seu vias obsidere, & nequaquam tormentis eorum, quos prætereuntes potuerint decipere, delectari, sed derisu tantum, & illusione contentos, fatigare eos potius, quàm nocere, & hos interdum innocuis incubationibus hominum excubare &c.) Quibus verbis duo sunt obseruanda; illud; non delectari eos tormentis hominum, accipiendum comparatiuè, idest non æque delectari, atquè alij crudeliores delectantur. Verius enim est omnes omninò dæmones optare, quàm grauissima mala hominibus inferre, si Deus permittat. Docet enim D. Antonius apud Athanasium cunctis dæmonibus hostile odium in homines esse, grauius in Christianos, atrocissimum in Religiosos, & Virgines Deo dicatas; singulis tamen non nisi quantum Deus permittit, nocere. Si amplius non sinantur, gaudere hominum derisu, & deceptione, & illicere in aliquod veniale saltem peccatum, vt ociosæ spectationis, vel loquutionis, risus solutionis, distractionis in oratione, & huiusmodi aliorum, in quæ, vel boni facillimè pertrahuntur. Alterum autem, quod vltimo loco posuit Serenus de incubationibus dæmonum, quo asserit huiusmodi oppressionem, & quasi suffocationem nasci à dæmonibus, constat aliquandò à morbi melancholici specie illa oriri, vt supra, cum de somnijs egimus *cap. 1. sect. 8.* dictum est.

3 Hinc perspicuè patet vndè oriantur tot visiones, & apparitiones, his namquè vtuntur dæmones, vel

vt

ut nos decipiant, vel ut illudant, aut noceant nobis. Et ad maiorem huius rei probationem, referam quod Abbas Trithemius de dæmonibus scribit in *lib. questionum ad Maximilianum Cæsarem quest. 5.* Postquam prædictus Abbas distinxit dæmones in igneos, aereos, aqueos, & terrestres iuxta loca, in quibus degunt. De terrestribus sic ait: (Ex his autem dæmonibus alij versantur in syluis, atque nemoribus, qui venatoribus ponunt insidias; alij verò patulis degunt in campis, qui nocte aberrare faciunt itinerantes; non nulli demorantur in locis abditis, atque cauernis: reliqui verò minus furiosi, ac perturbati, demorari cum hominibus in obscuro delectantur. Qui verò habitant in locis siccioribus, & subaridis quoties hominibus corporaliter apparent visibiles, in viros se transformant. Diuersarum quoque species assumunt bestiarum, prout diuersis tanguntur affectionibus &c. Et quibusdam interiectis, addit. At sæpè visi sunt dæmones circa fluuios, & fontes, in specie mulierum aliquandò chorizantes: aliquandò capillos more foeminarum explicantes: non numquam verò cum hominibus loquentes, & varias ludificationes exercentes &c. & postea: Quintum genus subterraneum dicitur, quod in speluncis, & cauernis, montiumque concauitatibus demoratur. Et isti dæmones affectione sunt pessimi, eosque inuadunt maximè, qui puteos, & metalla fodiunt, & qui thesauros in terra latentes quærunt, in perniciem humani generis paratissimi. Hiatus efficiunt terræ, ventosque

rosque flammis ignos fuscitant, & fundamenta ædificiorum concutiunt. Noctibus aliquandò de montibus turmatim egressi mirandas, stupendasque in campis ducunt choreas, & quasi vnius Ducis metuentes imperium, subito euanescent ad signum, & ad sua diuerticula reuertuntur. Interdum naularum inter eos auditur sonitus, & se non numquam spiritus hominū vita defunctorum mentiuntur. Deinde addit: Nihil magis quærent quam metum hominum, & admirationem; vnde habemus compertum, quod simpliciores hominum, quosdam non numquam in sua latibula montium duxerunt, stupenda mirantibus ostendentes spectacula, & quasi legatorum sibi similes, amicos videri se non dubitant. Hæc, & alia de dæmonum apparentijs apud Trithemium inuenies; cuius verba placuit hæc referre, vt videat vnusquisque quot modis ipsi dæmones hominibus se ostendunt; vt hinc illusiones, & deceptiones, quæ sub visionibus, & apparitionibus latere possunt vnusquisque percipiat.

4. Non nego, quod aliquandò, & multoties Angeli boni hominibus apparent; habemus enim de hoc perplura exempla in Sacra pagina de Angelis, qui apparuerunt Abraham, Iacob, Sampsonis parentibus, Tobie, Danieli, Beatissimæ Virgini, & alijs etiam Sanctis misit Deus Angelos suos secundum exigentiam temporum; sed in re tanti momenti cum magna cautela incedere debemus, ne decipiamur; quia istæ visiones, & apparitiones, ait D. Bonaventura de profectu

Q

Reli-

Religios. lib. 2. cap. 75. aliquandò veræ sunt, & per eas erudiuntur aliqui, & quandoquæ deceptorie, eò quod aliqui per eas deluduntur. *Ezechiel. cap. 13. ver. 7.* nunquid non visionem cassam vidistis, & diuinationem mendacem loquuti estis? &c.

5. Scimus quod dæmones nos odio habēt, & quod nullam viam nocendi deferunt, & nos ex aduerso cunctas vias magna cautela custodire debemus, ne vllus eis pateat aditus, ad decipiendum. Detegit Seraphicus Doctor vnā deceptionem valdè subtilem, qua etiam nolentes virtutis studiosi quandoquæ illuduntur à Sathana, vt cognita fraude omnes se ab ipsa custodiant.

6. (Non videtur autem prætereundum, ait Bona-uentura, quia quidam decepti à seductorijs spiritibus, vel proprijs falsis opinionibus, putant sibi apparere in visione vel ipsum Christum, vel eius Gloriosissimam Genitricem; & non solum amplexibus, & osculis, sed & alijs indecentioribus gestibus ab eis demulciri: vt sicut spiritus ipsorum interius, ita, & caro exterius sibi congruo oblectationis sensu sensibilibè demulceatur, & carnaliter consoletur: quod non solum est falsum, & seductorium, sed etiam blasphemia grauis esse liquidò comprobatur. Spiritus Sancti visitatio, sicut contra omnia vitia reprimenda, & detestanda infunditur; ita etiam singulariter contra carnales illecebras opponitur. Et vbi spiritus munditiæ suo iubare resplenderit, continuò omnes prauæ voluptatis motus euanescere, & velut tenebras superueniente lumine disparere.

iere necesse est. De his verò, qui cum aliquandò dulcedinem spirituales sentiunt, & mox carnalis delectationis pruritu fœdantur : nescio quid iudicem, nisi quod potius eligo illis carere floribus, quos de luti sordibus legere deberem. Et sicut illos damnare non audeo, qui inuiti quandoquè in spiritualibus affectionibus carnalis fluxus liquore maculantur ; ita etiam excusare nequeo, qui tali fluxu ex consensu condelectantur, qualiscumquè eorum intentio videatur.) *Hæc Sanctus dicto cap. 75.*

7 Et hic quia de gustu sensibili, quo in visionibus, & apparitionibus aliqui decipi possunt, sententiam D. Bonauenturæ attuli ; adjiciam etiam quid ipse sentiat circa alias sensibiles dulcedines, quas multi in oratione experiuntur : (sunt quædam, verba sunt Scraphici Doctoris, sunt quædam sensibiles dulcedines, & suauitatis experientiæ, quæ deuotis quandoquè infunduntur : vt mirabilis fragrantia odorum, ineffabilis suauitatis saporum, & hymnidicæ melodix vocum, & sonorum, & tactu perceptibiles experientiæ indicibilium suauitatum. Quæ cum vere sint à Deo, possumus æstimare, quod aut dentur quibusdam nouis, & rudibus, qui spiritualia non dùm lucidè intelligunt, vt saltèm per sensibilia consolentur in Domino, qui virtutem purè spiritualium non cognoscunt ; in quibus maior vis est, & certior veritas, & fructuosior profectus, & purior perfectio. Etiam prouectioribus in spiritu consolationes sensibiles dantur propter redundantiam in-

terioris dulcedinis: vt sicut anima communicat corpori suo, quasi comiti, & socio vitæ passionem suam, ita communicet ei, & consolationes. Tristante enim interius anima, etiam corpus tabescit exterius. Sicut ergo corpus collaborat spiritui, & compatitur in merito: Ita dignè comparticipat, & conremuneratur ei in premio, non solum futuræ gloriæ, sed etiam præsentis gratiæ: Sicut Domini in conuiuio, epularum seruis transmittunt reliquias ferculorum. *Apostol. 2. Corint. cap. 7.* Sicut socij passionum estis, ita & consolationum eritis. Et hoc ex superfluenti mensura datur dilectis, cuius redūdantia, ne effusa depereat, excipitur à corpore, quod particeps fuit in labore. Sed sicut de visionibus, & reuelationibus, ita & de huiusmodi sensibilibus experiētijs est sentiendum, quod aliqui seducuntur in eis, putantes esse à Deo, quod fortè phantastica deceptio est; Et aliqui putant esse aliquid magni, quod nullius est in se meriti, vel momenti; Et aliqui extolluntur de talibus apud se, & iactant se quasi de singularis gratiæ Sanctitate.) Hæc Seraphicus *loco cit. cap. 76.*

8 Cum igitur tot dolis pateant huiusmodi visiones prudentissimè se gessit ille cui apparens diabolus transformatus in Christum, vt refert Gerson, & dicens: Ego sum Christus personaliter te visitans, quia dignus es; confestim ille, clausit oculos vtraquē manu vociferans: nolo hīc Christum videre: satis est ipsum in gloria si videro. Gerson *Alphabeta 17. lit. X. Confimili*

mili etiam cautela possumus omnes sensibiles dulcedines respuere. Nam si sunt à dæmone ipsas à nobis reijciendo, non decipiemur; & si sunt à Deo, illas respuendo utique crescet meritum, dum in hac vita voluntariè omni delectatione, & dulcedine nosmetipsos priuamus.

9 Pergit Cancellarius Parisiensis, & dicit: Opponet forsitan aliquis Apostolo iubente: Nolite, inquit, spiritum extinguere 1. Thessal. cap. 5. ver. 19. Si sit ergo visio à Spiritu Sancto: quæ nihilominus repellitur, quid hoc est nisi Spiritui Sancto resistere, suamque nascentem gratiam suffocare. Sed profectò Spiritus Sanctus, qui se dat humilibus, nequaquam ex humiliatione quam prædiximus se subtrahet. Intrabit potius in beneplacito suo, deducet victor super excelsam animam hanc in oculis suis vilem, & absque vlla ruga fictionis humilem, & simplicem &c. Non est ergo timendum quod extinguatur spiritus, aut deuotionis feruor, si huiusmodi visiones sanctæ respuantur, expectantes illam Beatam visionem in qua erit tota merces.

10 Similes insidias non parant dæmones hominibus in sæculo degentibus, vel illis, qui datis habenis concito cursu per omnes mundi illecebras pertransire conantur, aut illis, qui segniori, quàm par est, desiderio viam virtutis concupiscunt; sed illis potius, qui ardentiori studio viam virtutis ingressi, sedulis meditationibus, & omnibus exercitijs spiritualibus intenti

ad

ad apicem perfectionis peruenire contendunt; his sub specie maioris perfectionis multa suadet, vt ab incepto itinere detineat, imò & auertat. Sit nobis prò exemplo quod de Beato Iordano totius Ordinis Prædicatorum Magistro Generali refert Leander Albertus in eius vita, vt tradit Delrius *lib. 4. disquis. magic. quæst. 3. sect. 5.*

II Erat cū Venerando Patre quidā Cænobij cuiusdam Præfident, quem Priorem appellant, Ordinis nostri, vir discretus, solers, prouidus, litteris callens, & moribus compositus, qui aliquandò medicinæ operam dederat. Is igitur Iordanis Patris animum ignorans, & sciens eum in ægrotatione sibi ipsi rigidissimum, dixit: Pater oportet ægrotum in omnibus medico se subijcere, si pristinam nancisci cupiat sospitatem. Quapropter licet sis nostræ Religionis Præfectus, & caput, ægrotus, præfecturæ auctoritatem dimittas, mihi que te subdas, & obedias necesse est. Quod si feceris haud vereor, quin breui incolumis hinc exeas. Annuit venerandus Pater humiliter; præter ergo Ordinis nostri consuetudinem super plumas ægroto quiescenti (Sic enim Prior prudens iusserat) nocte diabolus formam præferens Angelicam apparuit, dicens, veluti admirabundus. Est nè hic Iordanis, fama, & opinione apud omnes tam præclarus! Præfectus, & Pater tam insignis Prædicatorum ordinis! Essem anceps, nisi antè hac te diu nouissem. O quàm vilis, & impudens factus es, qui veluti vnus de Dominis terræ in stratu plumis, & sericis ornato quiescis!

O infe-

O infelix quale ordini tuo, & Fratribus exemplum præbes! Sed non est tui Deus in finem oblitus, qui ad te corrigendum me misit. Surge igitur è grabato, terræquè protinus supplex inhæreas, statimquè diabolo euanescente, perterritus Iordanes in terram corruit, & sic iacens, post quàm illuxit, à Priore, & Fratribus inuenitur. Quem Prior seuerè corripiens, coegit, ex merito obedientiæ in strato præparato decumbere. Sequenti nocte iterum diabolus pristina forma assumpta adstitit, & durius quàm antea redarguit velut sibi inobedientem, moxquè in solum ipsum desilire præcepit. Quem cum mane eius diei Prior iterato super solum iacere conspexisset, apprimè indignatus dixit: Miror tuam simplicitatem, ne dicam incitiam, qui non solum in corporis, sed & in animæ præiudiciū contra obedientiam hoc facere præsumpseris. Ego enim Deū Coeli, terræquè Dominum testor, quod noluissem prò toto terrarum orbe sic grauiter contra Deum, & Ordinem deliquisse: & hæc dicens, in fletum maximum prorupit: Quod cernens venerabilis Pater, & ipse lachrymans procidit ad pedes eius, narrans ei visiones, seu magis illusiones, & qualiter vt conijcere poterat, diabolum illū fuisse, qui in Angelum lucis fuerat transfiguratus. Prior verò captus admiratione, ac quadam commiseratione illius, aliquantulum lenitus, iussit ipsum stratum ascendere. Ex hoc enim tantam membrorum debilitatem contraxerat, sicquè humores indurati fuerant, vt vix spiritum ad quiescendum haberet.

æt. Tertia nocte diabolus, vt prioribus adfuit: quem vt conspexit vir Sanctus (iam enim in increpationes eruperat) ait: O nequissime generis humani hostis, ò impudice canis, ò immunda belua quomodo meam ausus es simplicitatem deludere, ceu zelum, qualemcumquè erga ordinem præferens? Et ego quidem, nisi hoc omnipotentis Dei dispensatio permisisset, sapientius aduertissem, quod multò melius est obedientia, quàm stultorum victimæ. Et in faciem eius expuens, eum fugauit.

12 Et quid in his apparitionibus, & perniciosis consilijs, imò præceptis, diabolus intendebat, nisi B. Patrem viribus debilitare corporeis, vt in posterum, si vixisset, nequiret consueti rigoris tramitem percurrere? quid aliud intendebat, nisi eum à medici obedientia diuellere cum animæ suæ iactura? quid, nisi mala sub specie boni? Huc spectant illa verba D. Bernardi: (Se transfigurat malignus ille spiritus in Angelum lucis aliquandò, vt virtutis simulatione plus noceat, sed & tunc quoquè si diligentèr aduertimus numquàm nisi amaritudinis, & discordiæ semina spargit. Suadet enim non nullis singularia ieiunia quædam, vnde cæteri scandalizentur, non quia diligit ieiunium, sed quia scádalo delectatur.) Sic Bernardus *de util. verb. Domini*. Nō placebat igitur Diabolo, quod Iordanes in terra cubaret, sed bene placebat ei, quod medico non obtemperaret. Hinc clarè colligere possumus quantum prodest in huiusmodi visionibus

bus superioris, & confessorij consilij inhærere. Quandocumque igitur spiritus malignus aliquid sub specie boni suadet, referantur sua consilia ad superiorem, vel confessorium tamquam ad lapidem lydium probanda, & hinc sophistici auri qualitas apparebit.

13 Sic de hoste triumphauit illa Virgo, cui diabolus sub imagine B. Ursulæ Crucis vexillum præferētis cum multarum virginum comitatu apparuit, sicquæ loquutus est. Videt Deus, amatquæ tuum studium tuendæ pudicitia; sed quoniam difficile admodum est in paterna domo in tanto strepitu occurrentium, & periculorum obiectu non contaminari mentem aliqua ex parte, nos allegauit, vt te duceremus in coenobium sacrarum Virginum, ommissis curis omnibus, ipsius numini studiosè famulantium. Hic Virguncula, Deo aspirante, cum verens diaboli insidias, dexteram duxisset manum à capite in pectus, moxquæ à sinistra produxisset ad dexteram, vt efformaret Crucem, se talibus visis, tantoquæ honore indignissimam esse profitetur. Nequæ verò vobis habeo magnam fidem; timeo, & in speciosis consilijs fictos dolos; quod si Dei legatione fungimini has Sanctorum reliquias (habebat enim reliquias alligatas ad collum) humiliter veneramini. Mirum dictu! procubuerunt in genua laruæ venerabundæ, & tantò magis vrgent, vt maturet profectiōnem. At illa, mihi non licet quidquam grauius statuere mei Patris spiritualis iniussu, nequæ ad eum adire decet nocte intempesta. Conuenite vos illum, & ex-

R

ponite

ponite mandatum Dei; vbi diiufferit ego accedam, & vtar consilio illius. Hoc responso, dæmones, abiecta omni simulatione, in suas se tenebras abdiderunt; cum fremitu ad irridentem puellam, quod lingua solum bellarent, gratesque agentem suppliciter Deo, contumelias, & probra certatim ingerentes. Hæc ex Francisco Bencio refert Delrius *lib. 4. disquis. magic. quest. 3. sect. 5.* Si igitur hæc Virgo non esset ita sapiens, quid ex tot deceptorijis modis, ac verbis non esset timendum? Sed vicit gratia Dei in hac puella, quia huiusmodi visiones non affectabar.

14. Multi sunt, qui, quasi via Domini sit ignota, rogant, & importunè Deum, vt sibi voluntatem suam manifestet, vt ostendat quid eis sit faciendum, & similia. Si meminissent illud, quod dicit Apostolus: Hæc est enim voluntas Dei sanctificatio vestra *1. Thessal. cap. 4. ver. 3.* Et illud: Cum metu, & timore salutem vestram operamini. *Philip. cap. 2. ver. 12.* & illud quod dicit Christus: Si vis ad vitam ingredi serua mādāta. *Matt. cap. 19. ver. 17.* Non utique sic Deum orarent; sed potius dicerent: Da mihi Domine, vt tuā adimpleam voluntatem, vt viam mandatorum tuorū inoffenso pede percurram, vt tibi fideliter seruiam. At quia isti vellent seruire Deo in proprijs desiderijs ambulātes, expostulāt ab ipso, vt doceat nō quod eis prodest, sed potius quod exoptant. Et meritò accidit eis quod ait D. Augustinus *lib. 10. confess. cap. 42.* (Multi conantes ad te redire, nequē per se ipsos valentes, sicut audio,

audio, tentauerunt hæc, & inciderunt in desiderium curiosarum visionum; & digni habiti sunt illusionibus &c.) Qui igitur illudi, & decipi non vult, non quærat huiusmodi visiones.

15 At quia non nulli, imò potius multi tales visiones, & illusiones patiuntur inuiti, vt patet in duobus exemplis allatis; adijciam hîc quomodò à cautis, & prudentibus dignosci possit nûm ille qui apparet in visione sit Angelus bonus, vel malus. Duo affert signa ad hoc dignoscendum Delrius, vnum desumptum ex figura, sub qua apparent, alterum verò ex voce, qua nobis suos conceptus proferunt. Et vtrumquè tûm ex probatis Auctoribus, tûm ex Sagarum confessionibus ipse asserit.

16 Sciendum est igitur quod quantûmuis ille antiquus humani generis hostis velit pulcherrimam hominis similitudinem repræsentare, quæ Diuinæ pulchritudinis participatio est, tantum solet assumere, quantum Deus permittit, teste D. Chrysostomo *hom. 4. de Lazaro*. Et ideo, etiam, ipso inuito, fieri videmus, vt, qui non obesse nimium mentis sint, semper, si attendant, fucum queant deprehendere. Aut enim se ostendunt dæmones humano corpore atro, illuuioso, squalido, foetente, tetro, ac formidabili; saltèm obscuro, nigro, fædoquè vultu; naribus vel deformitèr simis, vel immanè aquilinis; oris rictus sparso, profundoquè, luminibus valdè abditis, flammantibusquè; manibus, pedibusquè obuncis, ac vulturinis; strigosis brachijs,

cruribusquè, & admodum villosis; caprinis etiam, vel asininis tibijs; vno, vel vtroquè pede bifido, corneoq; interdum, & solidungulo; interdum mutili pede altero, vel vtroquè; demum statura corporis numquam iusta, à decora, sed cui semper adsit aliquid insolitæ notæ, & deformitatem prauitatemquè dæmonis pro-
 dentis.) Hæc quoad formam corporis obseruat Del-
 rius, & licet non omnia simul concurrere debeant in
 qualibet eius apparitione, sufficiet tamen vnum, vel
 alterum ipsorum ad deprehendendam fraudulētis ne-
 quitiam.

17 (Quoad vocem autem, licet diabolus in cor-
 pore assumpto non possit veram efformare vocem, cū
 non habeat in dicto corpore instrumenta, quæ necessa-
 rio requiruntur ad vocem, vt benè probat Abulensis
Exodi cap. 7. quest. 15. & quest. 114. in cap. 8. Matt.
 Nam illud corpus assumptum licet exterius ostendat
 figuram corporis humani, interius tamen non habet
 distinctionem partium, sicut sunt in homine, & ided
 non formant veram vocem humanam, sed per quæ-
 dam instrumenta sonum humanæ voci similem edunt,
 ad eum fermè modum, quo quis artificiosè quopiam
 instrumento: puta tibia, vel tuba, sonum vocis hu-
 manæ exprimat; vel quo modo cauæ valles exceptam,
 àc repercussam vocem articulatè admodum recipro-
 cant, vel vt crispi numeratione pectinis organa pneu-
 matica in varios accētus, àc tonos sonum discirmināt.
 Sermone vt plurimum vtuntur, quo regionis illius in-
 colæ,

colæ, vt Psellus tradit. Sed (quod notandum, nàm, & hinc fucum queas deprehendere) vtuntur voce stridula, subsibilante, confusa, obscura, debili, pusilla, & quasi ex doleo, vel per testam rimosam.) Totum hoc ait Delrius *lib. 2. disquis. magic. quest. 28. sect. 3.* per sagarum confessiones apud Remigium *lib. 1. demonum cap. 8.*

18 Potest etiam, & aliud adiungi signum, ex tactu; Nàm cum dæmon appareat in aliquo corpore ex aere formato, erit istud corpus frigidum, & horridum, quoad tactum, & similiter sunt cadauera bestiarum, vel hominum, quæ dæmones assumunt, vt sub ipsis appareant. Et licet possint dæmones in talibus corporibus simulare multa accidentia, quæ tactu fallere possunt, vt carnis lenitatē, ossiū duritiē, teporem, suauemque colorem. Attamen si Deus non permittit, hoc minime efficere possunt. Sic ex Caietano Delrius *loco iam citato sectione 1.*

19 Iuuat etiam in istis apparitionibus, & visionibus signū Crucis eis opponere, atque se Crucis signo munire; Nàm sicut Angeli boni non ægre ferunt hoc salutiferum signum; Sic Angeli mali ipsum fugiunt, ac in eius conspectu disparent. Et licet aliquandò ad crucis signum diabolus non aufugiat, sic Deo permittente, vt patet in exemplo supra relato ex Francisco Bencio; attamen hoc signo in primis cum fide vti debemus ad effugandas omnes acies infernales, & in hoc mirabili signo experietur fides nostra mirabilia Dei.

An in

*An in Inspiratione, & Instinctu possit
esse deceptio.*

SECTION VI.

1 **M**ulta à nobis fieri per Inspirationem, & non nulla per Instinctum, dixi iam in sectione decima capituli antecedentis. Inspiratio autem, & Instinctus à Deo sunt, & D. Thomas 2. 2. *quest.* 171. *art.* 5. eas distinguit à reuelatione. (Nam per reuelationem expressè cognoscitur ab illo, qui eam recipit, quid sibi imponitur à reuelante, & cum certitudine operatur; in inspiratione autem, & instinctu non sic; nam in istis non habetur nisi quædam motio interna, quam qui recipit, nesciens operatur.) Sic Bron-
dus *disput.* 2. *in cap.* 1. *Apocalyp. quest.* 2. *fundam.* 3.

2 Aliam differentiam inter reuelationem, & inspirationem tradit Abulensis *quest.* 30. *in cap.* 9. *Iosue.* dicens: (Est enim differentia magna inter inspirare, & reuelare; quia inspirare est idem, ac in spiritu ponere, scilicet in voluntate; reuelare autem pertinet ad intellectum: Vnde inspirati sunt, vel possunt esse ignorantes eius, quod faciunt, quare agant, sed solum sentiunt se inclinatos valde ad aliquid agendum. Sic dicit Aristotiles *lib. de bona fortuna*, scilicet, quod benefortunati patiuntur aliquid simile eorum, quæ à Deo fiunt, scilicet, quia sentiunt se moveri ad aliquid, quod bene eis
pro-

proueniet; Et tament nesciunt aliquam causam quare faciunt.) Hæc Tostatus, & exemplificat suum dictum exemplo Sampsonis, qui voluit accipere vxorem Philistinam, quia sic inspirabatur à Deo.

3 Et postea adiungit. (Est autem reuelatio quando Deus manifestat aliquid alicui agendum, vel non agendum; & tunc ille scit sibi illud reuelari, & scit dare rationem de eo quod facit. Et differt inter reuelationem, & inspirationem, quia inspiratio non reddit opus totaliter licitum, neque omnino excusat à peccato, si opus aliter sit illicitum; eò quod reuelatio habet vim cuiusdam dispensationis.)

4 Et ex hac Tostati Doctrina duæ differentiæ, quæ inter reuelationem, & instinctum incidunt, eliciuntur. Prima est, quod reuelatio pertinet ad intellectum; & inspiratio ad voluntatem; Et secunda, quod reuelatio facit opus licitum, si aliàs erat illicitum. Inspiratio autem nō potest facere, quod illicitum fiat aliquo modo licitum, sed remanet in suo statu; & ratio est, quia inspiratio se habet per modum consilij, & reuelatio per modum præcepti.

5 De secunda differentia habemus exemplum in Osea; & in Israelitis cum Gabaonitis. Oseas enim per Dei reuelationem accepit mulierem fornicariam: Vade, ait Deus ad illum, vade sume tibi vxorem fornicationum, & fac filios fornicationum. *Ose. cap. I. ver. 2.* In quo Deus per apertam reuelationem dispēsaui illi. Et sic quod erat illicitum, factum est licitum. In facto autem

autem Iſraelitarum cum Gabaonitis, quia non fuit aperta reuelatio, ſed tantum inſpiratio, valde laborat Toſtatus, vt oſtendat ſi Hæbrei tenebantur ad obſervationem præcepti, quod habebant à Deo de delendis Chanaanæis, an potius ad obſeruandum iuramentum quod præſtiterunt de eis non occidendis. Cum enim inſpiratio non det aliquam certitudinē nūm ſit à Deo, vel à Dæmone, vel à ſpiritu proprio, nullo modo po- teſt facere licitum, quod eſt illicitum per aliquam circumſtantiam.

6 Ex quo apparet prima differentia ab Abulenſi notata, ſcilicet quod reuelatio pertinet ad intellectum, & inſpiratio ad voluntatem. Voluntas enim, quia tantummodo recipit motionem ab inſpiratione, & nullum iudicium intellectus præcedit nequē practicum, nequē ſpeculatum, in obſcuro operatur: & appetit, vel reſpuit aliquod, quia ad id appetendum, vel reſpuendum ab inſpirante mouetur. In quo actu Intellectus nihil agit, & priuatiuè ſe habet. Sicut accidit in arreptitijs, qui loquuntur, & nesciunt quid loquantur. Et multi prophetauerunt, nescientes quid propheta- rent; quod obſeruatum fuit in Balaam *Num. cap. 23. & 24.* & in Caipha, qui prophetauit mundi Salutem ex Chriſti Redemptoris morte. *Ioan. cap. 11.* Reuelatio autem, cum ſe teneat ex parte intellectus, dat certitudinem de re quam reuelat, & illuminat ipſum intellectum ad cognoscendum quod reuelatur; ita vt nulla hæſitatio remaneat apud illum, qui accepit reuelatio-

lationem. Et ſi fortè hæſitauerit aufert Deus hanc hæſitationem, ſicut fecit cum Zacharia *Luc. cap. 1.* vt clare cognoſcat quod talis reuelatio eſt à Deo. Et ſic etiam fecit cum Sara, quando dubitauit de prole ſibi per reuelationem promiſſa. *Gen. cap. 18.*

7 In Inſpiratione poteſt eſſe aliqua deceptio, etiam dæmonis: poteſt enim iſte inſtigare noſtram voluntatem ad aliquod opus malum ſub ſpecie boni; vel inſtigare nos ad aliquod opus bonum, vnde poſtea malum ſequatur. Et de hoc ſupra dixit Bernardus *ſerm. de util. verb. Dom.* (Se tranſfiguratur aliquando malignus ille ſpiritus in Angelum lucis, vt virtutis ſimulatione plus noceat, ſed & tunc quoque ſi diligenter aduertimus, numquam niſi contrarietatem, & diſcordiam femina ſpargit. Suadet enim non nullis ſingularia ieiunia quædã, vnde cœteri ſcandalizentur, non quia diligit ieiunium, ſed quia ſcandalo delectatur &c.) Quæ quidem Bernardi verba intelligenda ſunt, non ſolum de apparitionibus, & viſionibus externis, quæ aliquando à diabolo fieri ſolent, vt ſupra dictum eſt, ſed etiam de inſpirationibus internis. Non enim omnes inſpirationes ad bonum, bonæ ſunt, & à Deo procedunt, ſed illæ tantum, quæ nullam habent admixtam deceptionem. Et ad hoc cognoſcendum, vti debemus conſilio conſeſſarij periti, & experti, nec non in via ſpiritus, & virtutis illuminati, & etiam ſuperioris, ſub quorum directione non ita facile poſſumus errare.

8 Ex Toſtato poſſunt elici duæ regulæ ad cognoſcep-

S

ſcep-

scendum quandò inspiratio est à Deo. Prima est, quod quandò Deus aliquid inspirat, non solum mouet ad opus, sed etiam inspirat media, per quæ ad illud opus perueniamus, & insuper dat confidentiam, vt attente-
mus illud cum fiducia. Patet hoc exemplo Gabaonitarum, qui Dei inspiratione moti fuerunt ad decipiē-
dos Israelitas; de qua inspiratione dicit *Abulensis quest. 32. in cap. 9. Exodi*. Et ad hoc dedit in animum eorum quod cogitarent aliqua ingenia per quæ possent falle-
re Israelitas, & inducere ad præstandum iuramentum, & ineunda foedera; & dedit eis confidentiam in animo, quod hoc possent obtinere; nam si non confiderent, non attentarent. Et hoc fuit inspiratio quædam facta à Deo Gabaonitis, licet ipsi non intelligerent, & tamen mouebantur à Deo ad hoc faciendum. Et ad hoc faciendum Deus mollificauit corda eorum, vt supplices fierent Israelitis, & sic possent euadere mortem &c.) ~~Ecce habes in his~~ Tostati verbis ea, quæ inspirationem Dei comitari solent. In illis namquæ verbis (dedit in animum eorum, quod cogitarent aliqua ingenia &c.) habes inspirationem operis, & media quibus ad finem pertingerent. In illis verbis: (dedit eis confidentiam in animo &c.) Ostendit fiduciam, & spem, quam ipsemet illis dedit, quod per talia media ad finem peruenirent, & eis dedit confidentiam in animo, vt illa tentarent. Et omnia deniquè inspirauit, quæ ad opus illud peragendum eos inducerent.

9 Secunda regula ad dignoscendum à quo sint inspira-

spira-

spirationes elicitur ex eo, quod dicit idem Tostatus super factum Eliezer Serui Abraham. Sic enim orabat iste: Domine Deus Domini mei Abraham, occurre, obsecro, mihi hodie, & fac misericordiam cum Domino meo Abraham. Ecce ego sto propè fontem aquæ, & filiæ habitatorum huius ciuitatis egrediētur ad hauriendam aquam. Igitur Puella cui ego dixero: inclina hydriam tuam, vt bibam, & illa responderit, bibe, quin & Camelis tuis dabo potum; ipsa est, quam præparasti Seruo tuo Isaac; & per hoc intelligam, quod feceris misericordiam cum Domino meo. *Gen. cap. 24.* Totum hoc processit ex inspiratione Diuina, dicit hic Tostatus ad litteram. Et ordo in hac inspiratione talis fuit. Primo loco præcessit oratio ad Deum; Et in hac oratione posuit signum de potu aquæ supra descriptum; quod quidē etiam à Deo inspiratum fuit; & postea cū fiducia expectauit misericordiam à Deo.

10 In dicto signo duo à citato doctore considerantur: (primum, quandocumquē aliqua proponuntur, vt fiant, & post totalitè sic eueniunt, non dicuntur propriè esse ab aliqua causa per accidens, sed à causa intellectiua hoc directè intendente. Cum igitur Eliezer post deuotam orationem posuisset signum de potu aquæ; euentus, qui fuit totalitè conformis signo ab ipso posito, non adscribendus est causæ accidentali, sed causæ intellectiue, nempe Deo, qui annuebat præcibus Eliezer. Secundum quod notat Abulensis est, quod in isto signo talia proponebantur, qualia nulla

puella ageret, nisi mota interius à Deo, scilicet adquire gratis decem Camelos sine petitione Domini camelorum: Ideò quodcumquè ista contingerent, apparet manifestè, quod Deus illa faceret &c.

11 Et licet hæc, quæ dicuntur ab hoc Doctore vera sint; attamen non possumus hinc deducere regulam generalem, & infallibilem circa inspirationes ne in ipsis decipiamur à nobis ipsis. Verum est quod quando cum fiducia recurrimus ad Deum, maximè in rebus dubijs, & arduis, & præmissa ferventi oratione, possumus cum aliquo signo nobis inspirato petere ab ipso, ut in illo signo nobis inspirato ostendat quid magis nobis expediat, cum beneplacito suæ voluntatis; sicut fecit Seraphicus meus Patriarcha Franciscus, quando cum Bernardo à Quintaualle, post orationem ter Euangeliorum librū aperuit, ut supra sectione 10. præcedentis capituli dictum est. Attamen si, qui hoc petit, non denudetur omni affectu, & sit totaliter indifferens ad quemcumq; eventum; facillimè decipi potest à semetipso, trahens omnia non ad veritatem, sed ad sua desideria. Nihilominus melius est in rebus dubijs, & arduis ad Deum per orationem recurrere, quàm casualiter operari; & si cum fiducia sumamus aliquod signum bonum, & licitum, sicut fecit Eliezer, & Assisij Seraphinus non decriit gratia Dei sperantibus illam.

12 In alijs verò inspirationibus, quæ nobis accidunt difficilè cognoscitur aliquandò à quo spiritu pro-
veniunt,

ueniunt, maximè ab inexpertis. Et benè circa hoc
 ratiocinatur Cancellarius Parisiensis *Alphab.* 17. *circa*
finem, vbi sic ait: (Est enim Spiritus Deus, Spiritus
 Angelus bonus, spiritus Angelus malus, & spiritus
 humanus, tam rationalis, quàm animalis. Potest au-
 tem similis inspiratio spirari per quemlibet istorum
 spirituum suo modo, longèq; tamen diuerso. Sed di-
 uersitatem facilitè percipi quædam similitudo non
 finit apud inexpertos talium, qui nequè per seipfos ex
 acumine ingenij, nequè per eruditionem in Theolo-
 gicis, vel Physicis disciplinis, nequè per aliorum tra-
 ditionem sciunt talia distinguere. Certè nèc miran-
 dum cum permississimos inueniamus, qui plenè sciunt
 discernere cogitationes, & affectiones suæ rationalis
 animæ, vt rationalis est, ab illis, quæ sunt animales,
 videlicèt in sensu communi, vel organo phantasie.
 Que inuenies, precor, ex timentibus Deum, pecca-
 tumq; fugientibus, qui semper, & in omnibus ad li-
 quidum prospicient, dùm tentationes vigent, si sensus
 eorum sit tantummodò in imaginatione, vel consen-
 sus in ratione; Adeò non facilis est discernere sensum
 à consensu; Quantò plus habet difficultatis probatio
 quadruplicis prænominati spiritus; dùm videlicèt in-
 stinctus vnus, vel inspiratio vehemens tangit mentē,
 si sit à Deo, vel ab Angelo bono, aut malo, vel à pro-
 prio spiritu humano. Cuius rursus sensus portio du-
 plex superior, & inferior adscripta est. Cuius sentire
 diuisionem perfectè dat illud verbum Dei, quod per-
 tingit

tingit usque ad diuisionem spiritus, & animæ. Qualera in se diuisionem passa erat, quæ exclamauit: Magnificat anima mea Dominum. De hinc secernens spiritum ab anima, subiunxit: Et exultauit spiritus meus in Deo salutari meo.) Hæc Gerson. Et ex hac ratione, quam affert iste Doctor quis non videt, quàm difficile sit discernere à quònam spiritu veniunt motiones animæ nostræ. Itaque ad fugiendam omnem deceptionem, optima est illa cautela, quæ generaliter datur ab omnibus, vt scilicet in talibus inspirationibus procedamus cum consilio confessarij, qui sit in via spiritus illuminatus, sitque etiam prudens, ac expertus, & cum consilio etiam superioris, cuius consilia, & iussa sequentes errare non possumus.

13. Denique in instinctu non potest à principio interuenire deceptio; Cum enim sit quidam motus naturæ ex parte potentiæ intellectiue, qui quidē motus se habet veluti quædam coruscatio in aere, adueniens iuxta temporis, & negotiorum qualitatem, difficiliter natura, quæ semper intendit quod melius est, decipi potest. Nihilominus error qui à principio in instinctu esse non potest, faciliter adesse poterit in fine; quia adueniente super instinctu naturæ ratiocinatione intellectus, & actu voluntatis, etiam & ipse deprauari potest per quemcumque inordinatum affectum. Sed quandiū instinctus est omni affectu denudatus, & operatur iuxta naturæ motum nec decipit, nec decipitur.

14. Hæc circa diuersa reuelationum genera volui præmit-

præmittere, ò charissime Theophile, vt facilius peruenirem ad illas regulas, quæ à diuersis auctoribus traduntur, vt cognoscere, & discernere possimus veras à falsis reuelationibus, & quæ nobis à bono spiritu veniūt, & quæ à malo; illas vt amplectamur, & exequamur, has autem vt respuamus, & detestemur. Et de his in sequenti capitulo erit sermo.



De his,

*De his, quæ in Reuelationibus sunt
obseruanda.*

C A P V T III.

I S Vmmopere extimescendum est, ait Bouerius ;
ijs qui nouis reuelationibus gloriantur, ne pro
Deo Sathanam colant; & dum cœlestes Spiritus San-
cti reuelationes suscipere arbitrantur, occulta dæmo-
nis præstigia venerentur;) Ita Bouerius *lib. 1. de uni-
tate fidei in demonstrat. 2. symboli art. 12.* Ideoque eas
probare oportet iuxta D. Ioan. doctrinam: Nolite om-
ni spiritui credere, sed probate spiritus si ex Deo sunt.
1. Ioan. cap. 4. ver. 1. Quia, ait D. Ambrosius (Quia
solent spiritus mundi fallaciter quasi per imitationem
dicere bona; & inter hæc subinducere praua; vt per
hæc, quæ bona sunt accepto ferantur & mala; Vt quia
vnius spiritus dicta putantur, non discernantur ab in-
uicem, sed per id quod licitum est commendetur
illicitum auctoritate nominis, non ratione virtutis.)
Hæc Ambr. *in cap. 5. primæ epist. ad Thessal.* relatus à
Lorino *in cap. 4. primæ epist. Ioan. ver. 1.* Probare igitur
oportet priuatas reuelationes, vt omnis ab eis su-
spectus auferatur. Sed quæri potest cum Bouerio qua
ratione probari debent? Ad quod ipsemet Bouerius
respondet. (Id planè certum est eas numquam melius
probari, quam cum ad antiquam fidem examinantur;
Ita vt

Ita vt illæ solæ reuelationes veræ, ac probatæ sint, quæ cum antiqua fide conueniunt.) Hæc Bouer. *lib. 2. de fidei unitate exam. 2. art. 4. censuræ 9.* Ex quo inferitur, quod illæ reuelationes, quæ ab antiqua fide disconueniunt sunt improbandæ. Et quia in reuelatione multa possunt considerari, nempe persona cui fit reuelatio; modus, & circumstantiæ, quæ ipsam reuelationem concomitantur; & deniquè res, quæ in ipsa reuelatione continetur. Omnia ista, Deo fauente, ordinate tradentur.

De conditionibus, quæ attendenda sunt in persona cui fit Reuelatio.

SECTION I.

2. **M**ultas condiciones requirit Gerson in persona, quæ accipit reuelationes; easquè ipse in vno paragrapho perstringit. (consideretur, ait, in primis persona suscipiens visiones si sit boni, & discreti iudicii, rationis naturalis, quia læso cerebro turbatur iudicium rationis, si læsus, phantasia patiatur, non magno opere querendum est à quo spiritu veniant melancholicæ, illusoriæquè visiones, vt patet in freneticis, & ægrotis varijs; qui vigilantes se talia videre putant, audire; gustare &c. qualia somniantes patiuntur.) Hæc Gerson *Alphabeto 17. littera T.*

3 Primo igitur loco considerari debet status mentis,

T

tis,

ris, & corporis in persona, quæ suscipit visiones, nàm si mens, vel phantasia est aliquo modo depravata nulla confides adhibenda est, & de istis sic scribit D. Bonaventura de *perfecta Religione*. lib. 2. cap. 73. (In quibusdam etiam solent huiusmodi visiones esse præludia infantiæ: quia cerebro confuso, & fumo ipsum obnubilante, etiam visus oculorum confunditur; ut putet sibi aliquid apparere voraciter, quod phantasticum est, & falsum. *Ecclesiastice*. cap. 34. Sicut parturientis cor tuum phantasias patitur, ne dederis cor tuum in illis &c. Et in istis multæ, & diuersæ accidunt specierum commotiones, & iudicant se videre, & audire, olfacere &c. quod nec vident, nec audiunt, nec olfaciunt &c. Sic in arreptitijs illusio diabolica esse potest, & ideo illis non credendum;) Tales fuisse prophétias Montani scribit Firmianus ad S. Cyprianum. Nàm spontè incipiebat vaticinari, & postea quodam furore, & amentia correptus inuitus pergebat. Tales fuerunt prophétie Monialium Quercetensium anno 1491, de quibus ita scribit Christianus Massæus lib. 10. *Chron.* (Eodem inquit anno circa festum Cathedræ, terribile dictu, ceperunt daemones habitare, & possidere Monasterium Dominarum Quercetensium: quæ annis quatuor, & mensibus totidem miserabiliter vixerunt. Vidisses eas crebro, velut canes per agros discurrere, instar auium volare per acra, sicut feles arbores repere, pendere de ramis; variorum animantium effingere voces, secreta prodere, de futuris eventibus prophétare &c.

re &c. Post multa remedia vndecumquē collata, carū nomina delata Romam ab Alexandro VI. lecta fuerunt in Coena Domini sub Diuino Sacrificio, sed nihil profuit. Ioanna Potiere, quæ malorum dicitur dedisse principium, Cameracum abducta quadragenaria maior in carcere periit. Ceteræ post annos quatuor mense Iunio liberatæ sunt.)

4 Et non solum ex perturbatione mentis, sed etiā ex corporis indispositione tales effectus haberi possunt. Nam si atrabilis multum excedat; si inedia, vel vigilia multum corpus extenuauit: si cerebrum sit læsum, vel phantasiæ organum turbatum, potest accidere, quod isti etiam vigilantes dicant se videre, audire, gustare &c. quod verè nec vident, nec audiunt, nec gustant. Et epileptici etiam morbo correpti solent multa vaticinare, sicut ex Gersone tradit Delrius *lib. 4. disquis. magic. cap. 1. quest. 3. sect. 2.* & istis etiam nulla fides est adhibenda, vt in supradictis verbis dicit Gerson.

5 Pergit Cancellarius Parisiensis *loco iam citato*: (Habet præterea quælibet passio profundata suam læsionem, suam ebrietatem, suum (vt Origenes loquitur) demonium. Patet in Philocaptis, in zelotypis Iracundis, Inuidis, & Auaris. Vndè Poeta: An qui amant ipsi somnia fingunt)

6 Idem dicit Delrius *loco nuper citato*: vbi enim animus aliquo vitio laborat facillimè in alia decidit; & non est inuicissimè quod vitiosus aliquis visiones, & reuelationes fingat, vel ad dissidia seminanda, vel ad

alios diffamandos, vèl turpis lucri gratia, vèl affectatæ Sanctitatis prurigne, vt hypocritis accidit, qui multa signa poenitentiae, & deuotionis ostentant, vt præ cæteris sanctiores habeantur. Hinc Apollonius vnus ex antiquis Patribus prophetias Montanistarum falsitatis arguebat; quia Maximilla, & Quintilla non solum maritos suos deseruerant; non solum erant pecuniae cupidae, foenus excercerentes, resseris, & tabulis ludentes, & mercedes prophetiarum recipientes; verum etiam quod lasciuiae deditæ, pigmentis, cultui corporis, & sumptuoso luxui vestimentorum vacabant. Et ideo obseruandum in istis si consilia, & iudicia aliorum spernant; si foris Curios simulent, & intus viaant Bacchanalia, si mulierculas peccatis onustas circumducant; si se in officio conuersionis, confessiones audiendi, & alia huiusmodi ingerant sine legitima vocatione, & missione. In istis enim valde timeri potest illud; quod ex Poeta refert Gerson: Qui amant, ipsi sibi somnia fingunt. Exempla, quæ ex varijs locis etiam his temporibus nostris audiuius aperte hoc contestantur. Et diabolus, qui versutissimus est; cuiquæ per id, quod vitiosè amat solet illudere; vt S. Leo *serm. de circumc.* docet: (Nouit diabolus, ait Leo, cui ingerat illecebras gulæ, cui adhibeat incitamenta luxuriæ, cui infundat virus inuidiæ, cui exhibeat escam cupiditatis; nouit quem fallat gaudio, quem mortore conturbet, quem errore seducat; & causas querit nocendi, vbi quemquæ studiosius viderit occupari. Hæc Sanctus.

7 Præceteris apti sunt deludi, ait Delrius, qui natura sunt tenaces sententiæ suæ, sequè solos putant sapere, reliquos despuunt, vt fungos. Talis ille, qui se in puteum præcipitauit, apud Cassianum. Talis ille, qui vt non frangeret silentium, confiteri nolbat, & ex ordine apostatauit, *2o m. 1. par. Chronic. 5. Franc.* habetur, & innumera alibi habentur exempla.

8 Adiungit Gerson: *Quantur ergo si persona sit* nouitia in zelo fidei; quia nouitius fœdor citò fallitur, si regente caruerit; præsertim in adolescentibus, & feminis, quarum est ardor nimis, audax, varius, effrenis, ideoquè suspectus.

9 Hic tangit Gerson tres conditiones; & prima est circa fidem; secunda circa tempus, quo exercitata est in virtute; & tertia circa sexum.

10 Et quoad fidem: Notandum est, quod multæ sunt prophætiæ, quæ ab hæreticis fictæ, & in varijs libellis ab ipsismet congestæ circumforuntur, vt videri potest apud Delrium *scilicet 2. citata*. Hæretici namquè ad euellendas veras reuelationes, quas in Sacra Scriptura habemus, fingunt falsas, vt homines à veritate auertant. Et de his dicit Gerson *Alphab. 19. litt. M.* (In hoc senio sæculi in hac hora nouissima, in præcursione Antichristi, mundus tamquam senex delirus phantasias plures, & illusiones somnijs similes pati habet, & multi dicent: Ego sum Christus; & recedentes à veritate conuersi ad fabulas, seducunt multos. &c. sed

in hoc

in hoc casu ne decipiamur tenēda est, tenaciter in memoria illa. D. Pauli doctrina; sed licet nos, aut Angelus de Cœlo euangelizet vobis, præterquam quod euangelizauimus vobis anathema sit *Galat. cap. 1. versu 8.*)

11 Circa tempus, quo persona exercitijs spiritualibus dedita est, considerandum num scilicet veterana sit, an nouitia; nam persona nouitia facile decipi potest. Et hæc deceptio de facili accidit illis, qui cum non adhuc per viam purgatiuam pertransierint, in illuminationem irruunt, & in vitiuam per quendam sensibilem affectum se intrudere tentant. Et hic viam aperiūt diabolo, vt eos decipiat. Hanc igitur circumstantiam cum magna diligentia attendendam esse, iterum monstret idem Gerlon *Alphabeto 19. lit. P.* dicens: (Refert denique plurimum si quis nouitius sit, aut veteranus; Quoniam virtus dum incipit leuissimo flatu conuelliunt; inueterata autem sua stabilitate mixta consistit &c.) Et hoc indicio Franciscus Picus *lib. 9. de preno. cap. 3.* detexit falsitatem cuiusdam reuelationis, & visionis, qui postea, & alia indicia accesserunt; nempe quod vana quædam bonis mixta diabolus in forma Christi Domini cæperat suadere.

12 Et tertio circa sexum, obseruandum num vir, vel foemina sit persona, quæ reuelationem habuit. Nam foeminarum assertum de mendacio valdè suspectum est, testante Aristotile *lib. 9. de historia animalium cap. 1.* quod: (Mulier anxiosa est, & desperans magis, quàm Mas, atque impudentior, ac mendacior, quin
etiam

etiam facilius decipi &c.) & ut experientia docet, quasi omnes reuelationes, quæ hodiè circumferuntur, sint mulierum. In lege veteri multos habemus Prophetas, at paucissimas prophetissas; hisce temporibus nostris, videmus quod apud Gentiles, & Idolorum cultores obseruauit Horozeus *lib. 1. de vera, & falsa prophetia cap. 23.* nempe quod habuerunt innumeras prophetissas, paucissimos verò prophetas.

13. Et in hoc ~~sepe~~ non est mirum si adeò abundant reuelationes, & deceptiones, nam hoc ex triplici capite oriri solet, ut docet Simanchas *de catholicis institut. cap. 21. num. 25.* Primo quia femina natura humidioris, ac mollioris est, quam viri humidum verò facile commouetur, idque mulieres aptiores sunt ad figurarum, & impressiones suscipiendas, atque citius imaginantur. Secundò mulieres minus prudentes sunt; quamobrem cum fingantur eis vanæ species, falsæ apparitiones, atque illusoriæ visiones, fortitudinem, aut constantiam ad resistendum, & respuendum non habent. Tertio quia mulieres magis, quam viri affectibus abundant. & ut Aristot. tradit *lib. de somno, & vigilia.* (Hi, qui in passionibus ad modicam similitudinem mouentur, & facile credunt id esse verum, quod illicita esse apparet.) Quod non ignorantes dæmones, frequentius feminis, quam viris vanas, & illusorias reuelationes suggerunt. Sic Bartol. Sybill. *in speculo peregrini. quest. decadis 1. cap. 8. quest. 2.* Delrius *lib. 4. de quæsit. magic. cap. 1. quest. 3. sect. 3.* Grauina *in lib. ad*
discer-

discernendas eas a falsis revelationibus par. 2. lib. 12. cap. 1. Raphael de la Torre de Relig. tom. 2. quest. 95. q. 3. diff. 13. relati à Ioan. Albergh. in manual qualis sit cap. 14. num. 7.

14. Considerandum est etiam in hoc sexu, cum quo conuersatur persona, quæ reuelationē habet. Hoc præcipuè cōsiderare necesse est, ait Gerson *Alphab. 17. litt. Z.* si sit mulier; qualiter cū suis cōfessoribus cōuersatur, & instructoribus, si colloquutionibus intēdit cōtinuis sub obtētu nūc crebræ cōfessionis, nūc prolixæ narrationis visionū suarū; nūc alterius cuiuslibet cōfationis. Expertis crede, præsertim Augustino, & D. Bonauenturæ; vix & altera pestis, vel efficacior ad nocendum, vel insanabilior; Quia si nihil haberet aliud detrimenti, nisi temporis pretiosi latissimam hanc consumptionem, abundè diabolo satis esset. Habent aliud, scitote, habent insanabilem videndi, loquendi, quæ, (interim de tactu silentium sit) pruriginem. Euenitque de Didone illud apud Poetam.

*Ærent infixi pectore vultus,
Verbaque nec placidam membris dat cura quietem.*
cum tamen in pace sit Dei locus. Nullus idcirco mirabitur, si tales ad fabulas conuersi auertuntur à veritate. Si præterea mulieres hæ curiosè agentes sunt quales notat Apostulus, semper discentes, & numquam ad scientiam veritatis peruenientes. Vbi autem non est veritas, sit vanitas, & falsitas necesse est.) Hæc Gerson; qui idem etiam docet *Alphabero 19. littera C.* Cum igitur

tur talis familiaritas non leuem, imò grauem inferat suspectum diligentissimè attendi debet in persona, quæ afferit reuelationes habere. Nam sæpè audiuntur, quæ audire nollemus; nèc aliundè ortum suum traxerunt, quàm ex hac nimia familiaritate. (Considerandum est etiam, dicit Gerson, qualiter, & quomodo persona, quæ reuelationes habere dicit, conuersatur, an in secreto, vèl in publico; an in vita actiua, vèl contemplatiua, an in deuotione nimia, quàm notam affert in vestimentis, & cœteris; aut si communem habet conuersationem accomodam his, quibus conuiuit.)

15 Delrius *sect. 3. citata* affert ex P. Leloyhero *lib. 4. de spect. cap. penul.* hanc regulam; nempè quod plus tribuendum est reuelationibus Virginum, quàm Viduarum, & Viduarum, quàm coniugarum. Cui regulæ sic adiungit ipse Delrius. (Fateor hoc verum, cœteris paribus, quia Virgo purior, & Deus Puritatis amans, idèò, & plures legimus Virginum reuelationes; & Virgo cogitat quomodo placeat Deo; Coniugata cor distractius adhuc quàm cor Viduæ; si par non sint Sanctimonix, plus credendum coniugatae Sanctæ, quàm Viduæ lasciuienti: plus Viduis, quæ verè Viduæ sunt, quàm Virginibus anxie coniugium optantibus, vagis, aut parum recollectis.) Hæc Delrius. Quæ regulam licèt ego non improbem, attamen tutiorem iudico cautelam à Gersone traditam *Alphabeto* 18. *litt. H.* dicens: (Et cautela duplex inter alia sumenda est. Prima: omnis doctrina mulierum, maximè sollemnis,

V

verbo,

verbo, vèl scripto reputanda est suspecta: nisi prius fuerit altero sex modorum, quos prima pars refert, diligenter examinata, & multo amplius, quàm in doctrina virosorum. Cur ita? Patet ratio: Quia lex communis, nèc qualiscumquè, sed Diuina tales arcet. Quare? quia leuius seductibiles, quia pertinacius seductrices, quia non constat eas esse sapientiæ Diuinæ cognitrices. Aliud enim est garrere, quæ venerint ad phantasiam; Aliud de Scripturis Sanctis proferre sermonem. Istud cum artis stabilitate subsistit, illud dilabitur sine firmitate. Vbi sunt scripta tot deuotissimarum, eruditissimarumquè sceminarum, sicut Paulæ, sicut Eustochiæ? Certè nulla supersunt, quia nulla præsumpserunt. Secunda cautela, quæ tacta est: Conferatur statim doctrina per singulas sententias, & verba, si sit conformis ad Doctores approbatos. Et si sic quid addit ad illos in pondere sententiarum, vèl Religionis ædificatione pensetur, sunt enim doctrinæ quædam habentes folia verborum quasi speciosissima; quæ si discutiantur, inueniuntur similes ficulneæ, cui maledixit Dominus; quia sunt sine fructu; aut pro fructu reddunt instar pomorum Sodomæ, solum cinerem, quo turbatur sensus, non reficitur affectus, nèc tandem illuminatur intellectus.) Hæc Gerson, qui clarius loqui non potest in materia præsentī.

16 Nèc ætas negligenda est, ex Delirij Doctrina; Nam si casca sit, & caduca delirij periculum est; si puerilis leuitatis, & morbi imaginosi; quia humidiores, quam

quam par eſt, ſunt pueri cerebro, & pleni vaporibus, qui paruo negotio commouentur. Quare & per eos, vt aptiores ſuis conatibus, dæmones olim amabant oracula fundere: ſed & hodiè faciunt in cryſtallomantia, & in hydromantia.) Sic Delrius *ſect. 2. queſt. 3. lib. 4. diſquiſitionum magicarum.*

17 Sequitur Gerſon tradens ſuam regulam, quam à principio huius ſectionis poſuimus, dicens: (Rurſus plurimum refert attendere, qualis ſit, & fuerit perſona: qualiter erudita, quibus aſſueta, quibus dedicata, cum quibus conuerſata: ſi diues, vel egena; In prima ſuperbiam, vel ſecretam voluptatem; in altera fictionem timebimus. Hoc ſuper omnia conuenit obſeruare, ne lateat interior ſuperbia ſpiritualis: quam Bernardus verè nominat ſubtile malum; quoniam & hæc de humiliatione ſua naſcitur: de ſordibus, & cilicio, de ieiunijs, & virginitate, imò & de ſua morte, ſuoquè contrario trahit originem.)

18 Multas conditiones hîc tradit Gerſon obſeruandas; & licèt Delrius dicat, quod iſtæ ſunt valdè remotæ; attamen non ſunt ita remotæ, quod de proximo non poſſint mōſtrare veritatem, ſeu falſitatem reuelationis; vt ſunt aſſuefactio, & conuerſatio, de quibus iam dictum eſt; ſicut etiam douitioſitas, & paupertas. Ex paupertate enim, nempè ex illa paupertate, quæ oritur ex neceſſitate; oritur illud, quod ſupra cum S. Bonauentura notauimus. Scilicèt: (Multi etiam putantes ſe viſionem vidiffe, cum nil viderunt, ſeducunt

se, & alios, vèl ad quæstum auaritiæ retorferunt .) *de profectu Religios. cap. 75.* & adimpletur in istis quod dicit Paulus: Docentes quæ non oportet turpis lucri gratia, *ad Titum cap. 1. ver. 11.* quod confirmatur exemplo allato *in sect. 3. precedentis capituli.* Et de superbia, quæ timeri potest in diuite ait idem Bonauentura *loco cit:* (Multi finxerunt mendaciter visiones vidisse, ne vt haberentur inferiores cœteris, aut præ cœteris honorarentur quasi sanctiores, quibus secreta Dei ostendantur.)

- 19 Et demum pro huius sectionis coronide, quæ personam reuelationes habentem tægit) ponam illud, quod cauendum admonet Cancellarius Parisiensis *Alphab. 17. litt. X.* (Cauc ergo quisquis erit Auditor, aut Consultor, vt non applaudas tali personæ; non obindè laudes eam: non mireris quasi sanctam dignamquæ reuelationibus, atquæ miraculis. Obsiste potius, increpa durè: sperne eam, cuius sic exaltatum est cor, & elati sunt oculi: vt ambulet in magnis, & mirabilibus super se: vt digna sibi videatur, quæ non humano aliorum more operetur salutem suam per doctrinam scilicèt scripturarum, & Sanctorum, cum dictamine rationis naturalis: nisi consilium habere præsumat: & putat nedum ab Angelo, sed à Deo: ne dum semet in necessitatibus, sed penè iugiter, velut in quotidianis colloctionibus. Talem admone non sublime sapere, sed sapere ad sobrietatem: quoniam verissimè ait, qui dixit superbia meretur illudi; & eò dignius, quò instar pharisæi

pharisæi latentem, herentemquè ossibus superbiam. Et paucis interiectis addit: Enarrant exempla Sanctorum Patrum, qui curiositatem huiusmodi visionum, vel miraculorum perniciosissimam, fallacissimamquè refugerunt. A qua se Augustinus liberatum in suis confessionibus gloriatur in Domino; quam præterea D. Bonaventura abhorrendam nimis esse determinat, totoquè conatu repellendam, nunc orationibus, nunc increpationibus, seu flagellationibus propriæ mentis, & corporis: Exemplo illius, qui ut tentatione careret superbiæ, quæsiuit, & obtinuit à Domino, ut per tres menses dæmoniaca vexaretur obsessioe &c.)

20 Optima est hæc cautela ad probandum spiritum personarumque revelationes, & visiones habere se dicit. Et cum hac cautela processit Sanctus Philippus Neri, ut legitur in eius vita, quando ad ipsum tales personæ dirigebantur, ut eas probaret, si recto corde cum Deo ambularent, & si vera forent, quæ de ipsis fama prædicabat. Nihil illene eis dicebat, nihil placidum, nihil urbanum; sed turbato usquè ad iracundiæ vultu, acriter increpabat, asperè reprehendebat, viliter tractabat, indignatus eiciebat. Nec finè ratione taliter cum talibus se gerebat Sanctus; Nam vel in eis erat vera sanctitas, vel ficta; si vera; magis, in opprobrijs, quæ Sanctè à Sancto ipsis fiebant augebatur; si autem ficta; statim in ista probatione tamquam in Heraclio lapide aurum sophisticum sophisticæ sanctitatis agnoscebatur.

De modo

*De modo reuelationis, & de circumstantijs
ipsam concomitantibus.*

S E C T I O II.

N Vllus in reuelationib. potest assignari, & præscribi modus particularis; cū enim ipsæ procedant à liberalitate Diuina, cui innumeræ, & infinitæ apertæ sint viæ nobis ignotæ, infinitis etiam modis se nobis potest communicare. Quapropter B. Angela de Fulginio, quæ toties à Deo visitata fuit, vt eius scripta demonstrant; sic de ipsis loquitur *cap. 56. in fine*: (Has spirituales illustrationes, & eleuationes aliter solitas sibi accidere vna vice, & aliter alia: ita quod semper ibi nouitas contingit, & hoc est totum inenarrabile. Reuelationes enim, & visiones sunt alterius modi vna vice, & alterius alia &c.) Ex quibus verbis clarè colligitur, quod non potest in illis assignari modus particularis.

2 Attamen dicendum est, quod quandò apparitiones, & visiones accidunt aliquo modo parum decenti; ita vt deordinent potius mentem, quàm eleuent in Deum; vel in ipsa reuelatione audiatur aliquid turpe, aut scandalosū; vt erat in illis reuelationibus, quas effutiebat ille Theologus Peruensis, de quo dictum est in sectione prima capituli præcedentis absque dubio asserere debemus, quod talis reuelatio, nèc est, nèc potest

test esse à Deo. Nàm vt testatur Spiritus Sanctus: Clara est, & quæ numquam marcescit sapientia. *Sapient. cap. 6. versu 13.*

3 Et hic etiam considerari debet nùm in vigilia, vèl in somnio fiat reuelatio, scèl visio. Nùm hæc habeatur oculis corporeis, an imaginarijs. Cum huiusmodi reuelationes, & visiones, & dormiendo, & vigilando haberi possint. Abrahæ namque vt in pluribus locis sacræ Genesis habetur, in vigilia, vt in *cap. 17. 18. 19.* & alibi: Dominus apparuit; sic etiam, & Moyse in vigilia apparuit in *3. 4.* & in alijs capitulis Exodi, & aliorum librorum habetur; quod & alijs Prophëtis cōtingisse perspicuum est. Et quod in somnijs se Dominus reuelet, clarum est etiam; cum ipse Dominus dicat. Si quis fuerit inter vos Prophëta Domini in visione apparebo ei, vèl per somnium loquar ad illum. *Num. cap. 12. ver. 6.* Et per Ioëlem Prophëtam ait: Effundam spiritum meum super omnem carnem, & prophetabunt filij vestri, & filiæ vestræ; & senes vestri somnia somniabunt; & iuvenes vestri visiones videbunt. *Ioel. cap. 2. ver. 28.* Et de his somnijs multa in sacra Scriptura tàm veteri, quàm noua exempla habentur. Vndè non immeritò infert D. Thomas *prima parte quest. 12. art. 11. in corpore*, quod huiusmodi reuelationes melius suscipiuntur ab Anima in somnio, quàm in vigilia; In somnio enim cum sensus externi sint sopiti, ac somno correpti, non distrahitur anima per sensus ad obiecta exteriora. Totum hoc in sacra
pagina

pagina clarum est; attamen qui tales habet reuelationes in somnio, magnum de rebus spiritualibus, ac diuinis experimentum habere debet, vt inter animam somniantem, & eandem supernaturales reuelationes suscipientem discernere valeat, ne semetipsam allucinando decipiat. Esdras enim qui tot, tantasque reuelationes, ac somnia desuper suscepit, in hac dubitatione aliquando positus aiebat: Vidi quæ non sciebam, & audio, quæ non scio, numquid anima mea somniat? Et S. Augustinus quasi mirum de sua Sancta Matre hoc affirmat, quod inter animam somniantem, & Dominum reuelantem non discernebat. Sic enim de ipsa loquitur *lib. 6. confessi. cap. 13.* (dicebat enim discernere se, nescio, quo sapore, quem verbis explicare nō poterat, quid interesset inter Deum reuelantem, & animam suam somniantem.) Quod quidem paucorum est, addit Lorinus *in cap. 4. primæ Ioan. ver. 1.* Quapropter qui tales suscipit reuelationes illius documenti meminisse debet, quod ex Domini doctrina tradit D. Hieronymus *epist. 152.* vbi ait: (Estote probati nummularij, vt si quis nummus adulter est, & figuram Cæsaris non habet, nè signatus est moneta publica, reprobetur.) Sic Hieronym. relatus à Lorino *loco nuper cit.*

4 Inter circumstantias autem, quæ ipsam reuelationem comitari solent; primò considerare debemus, ait Delrius, cogitationes, quæ præcesserunt ipsam reuelationem, vè ipsam sunt subsequutæ. Si enim præcesserunt piæ cogitationes, & affectiones, facillimè iudicari

dicari potest, quod his superuenerit Domini visitatio. Si autem præcesserunt malæ cogitationes, & affectiones, non possumus hinc arguere, quod reuelatio, quæ sequitur sit à Deo. Totum hoc eruitur ex *cap. 1. libri Sapientie à ver. 1. usque ad 6.* Sentite de Domino in bonitate, & simplicitate cordis, quærite illum; Quoniã inuenitur ab his, qui non tentant illum; apparet autem eis, qui fidem habent in illum. Peruersæ enim cogitationes separant à Deo: probata autem virtus corrigit insipientes. Quoniam in maleuolam animam non introibit sapientia, nèc habitabit in corpore subdito peccatis. Spiritus enim Sanctus disciplinæ effugiet fictum, & aufert se à cogitationibus, quæ sunt sinè intellectu &c. Et sicut Domini visitatio non apparet, nèc sequitur ad cogitationes malas; sic ad Domini visitationem non sequuntur malæ cogitationes, & prauus affectus. sic Hucbaldus notauit in visionibus Sanctæ Aldegundæ, dicens: (In cunctis huiusmodi reuelationibus Virgo prudens magis, magisque se humiliabat, Regno Dei propior fiebat, Sponso Cœlesti feruentius inhærebat. (Hucbaldus in *vita S. Aldegunde cap. 2.* Ex cogitationibus igitur, & affectibus, qui sequuntur, & apparent in anima post habitam reuelationem, discernitur si hæc à bono, vel à malò spiritu processit. Nàm si ad reuelationem sequatur animi elatio, propriæ estimationis conceptus, inanis confidentia de seipso, & similia; talis reuelatio non fuit à Deo. Nàm cum Dei reuelatione stat semper coniuncta cognitio nostræ infirmitatis.

5 Obseruandum est etiam, an cum lætitia, vel tristitia incipiat, an cum horrore, vel quadam lenitate desinat. Qui enim reuelationem habet vel per visionem corporalem, vel imaginariam, vel intellectualem, potest de eius auctoritate, an sit à bono spiritu, vel malo coniecturam habere per hoc, nimirum, si talis reuelatio in lætitia, aut tristitia mentali terminetur. Quoniam à S. Antonio Magno, à S. Thoma, à S. Catharina Senensi in dialogo edocta per Christum de hac re; & etiam à plerisque alijs Sanctis, cum hoc negotium pertractant, id ipsum adhibetur signum. Asserunt namque hi Sancti viri, quod si in lætitia mentali, talis reuelatio terminetur, ab Angelo bono esse; si verò talis reuelatio in tristitia mentali desinet, ab Angelo malo illam fuisse. Quoniam diabolus, ut toties dixi, se transfigurat in Angelum lucis; & mouendo phantasiam hominis, aliquid in illa imprimit, vel, ut aliter dicam, aliquid illi reuelat. At eius reuelatio semper terminatur in tristitia mentali, licet incipiat à lætitia. Quamobrem inter Angelum malum, & Angelum bonum, hoc intercedit discrimen, nimirum, quia in reuelando, Angelus bonus incipit cum timore, & tandem desinit in lætitia mentali. Et ratio est, quia Angelus propter suam maiestatem incutit nobis timorem reuerentialem, eumque veremur, sicut alia animalia verentur communiter hominem; quia natura inferior ad præsentiam superioris timet. Ex quo fit quod Angelus bonus in sua reuelatione à timore inchoat, quia rei natura

tura hoc exigit. At quia bonus Angelus vult hominem eleuare, & attentiorē reddere, ad quod etiam ipsa perturbatio valet, statim confortat lumen intellectus illius; & sic talis reuelatio definit in lætitia.

6 E contra Angelus malus in reuelando incipit in lætitia, & suam reuelationem terminat cum timore. Quoniam malus Angelus, supposito suo fine deprauato, mentem hominis per inanem gloriam intendit eleuare, vel in alium inordinatum affectum inducere, incipit à lætitia, vt per hanc facilius hominem in errorem trahat. Et hoc fine acquisito, definit lætitia, & cessat eius actio in tristitia mentali; maximè quia malus Angelus in tali illusione lumen intellectus hominis nullatenus confortat. Nàm licèt, absolutè loquendo, diabolus in reuelando possit lumen intellectus hominis confortare, tamen id numquam facit. Quia malus Angelus in tali reuelatione hominem fallere, illumq; in errorem inducere intendit; & sic illius intentioni, & proposito finj repugnat hominis intellectum confortare. Nàm si confortaretur intellectus illius hominis, statim cognosceretur illusio diabolica. Quia autem phantasia hominis mota est lumine quodam fortiori, & præter id, quod ei accidit in phantasiando, turbatur; & cum ei deficiat lumen confortans intellectum, nescit postea diudicare circa illud phantasma, & remanet cum tristitia. Supradictam rationem assignat Brondus *disput. 2. in cap. 1. Apocalyp. quest. 2. fund. 1.*

7 Delirius autem hanc lætitiā in principio, &

mœrorem in fine reuelationis tribuit antipathia, quã habet homo cum dæmone; & è contra turbatio in principio, & consolatio cum tranquillitate in fine, quæ accidunt in reuelatione Diuina tribuitur ab ipso sympathia, quam habet homo cum Angelis bonis; sic ipse *sect. 6. quæst. 3. lib. 4. disquis. magic.*

8 At ego dicerem quod lætitia, quã ingerit à principio Angelus malus prouenit ex inopinato fauore, quem homo concipit sibi fieri supra ordinem naturæ; sic enim primo aspectu lætamur in prosperis, quæ nobis inopinatè accidunt; & quia Anima nihil agnoscit verendum in illa apparentia, vel visionis, vel reuelationis, nèc timet, nèc turbatur; Et eò maximè, quia à phantasia, iam fallaci specie decepta, non mouetur, nèc ad perturbationem, nèc ad timorem; imò potius quasi sopita quiescit in phantasia decepta. At in fine sequitur timor, turbatio, àc mœror; Nam cum diabolus suggererit aliquid contra dictamen rectæ rationis, & conscientia, expergefacta ratione, & synderesi post diaboli discessum, superuenit confusio, & tristitia, nam recta ratio dissuadet, & conscientia contradicit, ne fiat quod diabolus suggestit; Et ex hoc conflictu rationis, & conscientia cum reuelatione oritur turbatio, timor, & mæstitia.

9 Contra accidit in reuelatione Angeli boni, in principio excitat timorem, & turbationem propter maiestatem Angeli; sic enim turbatus est Zacharias, *Luce cap. 1.* sed postea confortat dicens: Nè timeas
Zacha-

Zacharia; & magis confortatur, quia per reuelationem omnia ipsi clarescunt; Et cum nihil in tali reuelatione sit subdolum, nihil fallax, nihil contra rationem, & conscientiam, remanet Anima in placida tranquillitate, & intellectus illo lumine supernaturali confortatus clarè videt quid sibi Deus loquatur, & absquè vlla hæsitatione credit loquenti.

10 Obseruandū est etiam nūm cū reuelatione sit coniunctum miraculum; Nām si hoc adest non amplius debemus dubitare, quod talis reuelatio sit à Deo. Exemplum habemus in reuelatione facta Isaia 4. Reg. cap. 20. ver. 11. Cum enim non crederet Achaz quod talis reuelatio esset à Deo, confirmauit eam Propheta miraculo, iuxtà petitionem Regis. Inuocauit itaque, ait Sacer Textus, Inuocauit itaque Isaias Propheta Dominum, & reduxit vmbra per lineas quibus iam descenderat in horologio Achaz retrorsum decem gradibus. Sic etiam miraculo confirmata fuit apparitio Beatæ Aghatæ, S. Lucie, nām huius Mater in instanti restituta est pristinae sanitati. Quando igitur reuelatio confirmatur miraculo, dubitandum non est, quod procedat à Deo. In quo aduertendum est, quod miraculum excedere debet omnem operationem, & possibilitatem naturæ. Nām si cum reuelatione detur aliquod signum, quod potest fieri à natura, non sufficit ad tollendam dubitationem, quod talis sit reuelatio à dæmone; nām & hic quoque multa prodigia potest operari, quæ primo aspectu apparent miraculosa,

& re-

& reuera non sunt miracula .

11 Obseruandum quoque , si in reuelatione aliquid prædicitur futurum; & si quod prædicitur euenerit, an non? Et hoc signum habemus à Domino Deutor. cap. 18. *ut* 20. & 21. Propheta autem, qui arrogantia deprauatus voluerit loqui in nomine meo, quæ ego non præcepi illi , vt diceret , aut ex nomine alienorum Deorum, interficietur. Quod si tacita cogitatione responderis : Quomodo possum intelligere verbum, quod Dominus non loquutus est? hoc habebis signum quod in nomine Domini Propheta ille prædixerit, & non euenerit, hoc Dominus non est loquutus, sed per tumorem animi sui Propheta confixit, & idcirco non timebis eum. Itaque ex euentu rei, dignoscere possumus , si reuelatio sit à Deo , vel à Dæmone. Et futurum , quod predicitur debet esse talis conditionis, quod nulla ratione, aut coniectura humana, vel naturali antè tempus præsciri possit ; Nam si adest aliqua ratio, vel coniectura naturalis adhuc dubitare debemus de deceptione diaboli, qui multa futura cognoscit per cognitionem causarum secundarum.

12 Talis fuit illa reuelatio quam habuit B. Antonius magnus, vt refert S. Athanasius in vita ipsius circa finem. (Vidi, dixit Antonius ad suos lachrymarum imbribus perfusus, vidi Altare Domini mulorum circumdatum multitudine , qui crebris calcium ictibus omnia dissipabant . Hæc causa gemituum meorum, quos audistis. Et facta est vox Domini dicens : Abo-

mina-

minabitur Altare meum. Nèc mora, visionem sequitur effectus; nam post annos duos sæua Arrianorum erupit infania. Tunc Ecclesiarum fuerunt rapinæ; tunc Diuinorum deturpatio vasorum: Tunc pollutis Ethnicorum manibus Sacra polluta sunt ministeria: Tunc paganorum opificum præsidia aduersus Christum, comparata cum assumptione palmarum, quod idolatriæ apud Alexandriam insignè est, ad Ecclesiam pergere compellebantur Christiani; vt Arrianorum populi crederentur. (Proh scelus!) horret animus replicare, quæ gesta sunt. Virginum, Matronarûquè ereptus pudor, sanguis ouium Christi, in Christi templo effusus, veneranda respersit altaria. Baptisterium prò voluntate Gentilium pollutum est. Nihil defuit visionis veritatem monstrauit effectus, quod calcitrantium mulorum indisciplina, Arrianorum est impietas. Sed post tãtam tristitiam cõsequētis reuelationis prosperitate consolatus est, & ait: Nolite, Filioli, mærori vos penitus dare: vt enim iratus est Dominus, sic rursum miserebitur, & suum citò Ecclesia recuperabit ornatum, cosquè, qui in persecutionibus fidem Domini seruauerunt, solito videbitis fulgøre relucentes. Reuertuntur ad foueas suas serpentes, & Religio longius propagabitur: Tantum videte, ne fidei vestræ sinceritas, Arriana labe sordescat &c.) Hæc Athanasius. Et hæc est vera reuelatio Diuina, quæ euentu comprobatur. Et si ei hæc comprobatio deficit, non est à Deo. Nisi fortè fuerit aliqua reuelatio conditionata, & com-
mina-

minatoria; quia in hoc casu , adimpleta conditione ; non sequitur effectus comminationis, vt supra dictum est, quando de Prophètia absoluta, & conditionata sermonem feci.

13 Et ne vltra hanc sectionem protraham, concludo cum Gersone , qui dicit, (quod probatio spirituum non solum respicit personam, quæ visiones patitur, sed etiam visionum qualitatem, si vera sunt omnia, etiam vsquè ad minimam propositionem: quoniam in spiritu veritatis falsitas non est: in spiritu autem mendacij mille quandoquè sunt veritates apertæ, vt vnica latenti falsitate decipiat &c.) Et sicut reuelatio in omni propositione , & in omni verbo obseruari debet ; sic etiam, & modus, quo ipsa fit pari diligentia est obseruandus quoad omnes circumstantias, & antecedentes, & comitantes , & subsequentes, etiam vsquè ad minimã, ne decipiamur; semper præ oculis habentes , quod luctamur cum hoste versutissimo, & callidissimo , àc semper humanæ naturæ infenso.



De rebus

De rebus in Reuelatione contentis.

SECTION III.

MUltæ à Sacris Doctoribus traduntur regulæ ad discernendas veras reuelationes à falsis, vt videri potest apud D. Thomam *in cap. II. secunda Corinthior. lect. 3.* Apud Gersonem, quem sequuti sumus *Alphab. 17. & 19.* apud Medinam *1. 2. quest. 20.* apud Delrium, qui fusius omnibus hanc materiã in locis citatis tractat; apud Alberghinum *in manuali qualif. cap. 41.* & alios. At quia multitudo adminiculorum, & circumstantiarum non permittit dare aliquam regulam determinatam, sub cuius directione omnia accomodentur, ideò conatus sum in tribus sectionibus ea, quæ magis vrgent, restringere; & in hac tertia sectione, vt materiam magis coarctem, contentus ero illis quinque signis, quæ pertractat Turrecremata in Prologo Reuelationum Sanctæ Brigittæ.

SIGNVM PRIMVM.

ET primum Signum ab ipso traditum, hoc est; Quod tales reuelationes à grauib, expertis, sapientibus, àc Spiritualibus viris approbentur; Quorum si iudicio probatæ fuerint, à Deo processisse signũ est. Sic docet Card. Turrecremata in prologo Reue-

Y

latio-

lationum S. Brigittæ . Quod probat exemplo Pauli , qui, postquam illi apparuit Iesus in via , missus fuit ad Ananiam *act. cap. 9.* exemplo Cornelij, qui, post apparitionem Angeli, directus fuit per Petrum *act. cap. 10.* & Eunuchi, qui instructus fuit per Philippum *ibid. cap. 8.* Et hac de causa in libro collationum Sanctorum Patrum, approbationem, & iudicium spiritualium virorum edocemur requirere, vbi de diabolica deceptione dubitari potest. Et de hoc sic loquitur Abbas Moyfes: (Nullatenus decipi quisquam potest, qui non suo iudicio, sed maiorum viuit exemplo; Nèc valebit ignorantia eius callidus hostis illudere, qui vniuersas cogitationes in corde nascentes perniciofa verecundia nescit obtegere; sed eas, maturo examine seniorum, vel reprobatur; vel admittit; illico namque vt patefacta fuerit cogitatio maligna, marcescit. Et antequam iudicium discretionis proferatur, serpens teterrimus, velut è tenebroso subterraneo specu, virtute confessionis protractus ad lucem, & traductus quodammodo, à dehonestatus abscedit. Tandiu enim suggestiones noxiae dominantur in nobis, quandiu cœlantur in corde. Hæc Abbas Moyfes relatus à Turrecrem.) *loco cit.* cuius Auctoritate probatur, quod reuelationes priuatæ, adhuc vt discernantur à quo spiritu procedant, probari debent à grauibus, expertis, sapientibus, à spiritualibus viris.

2 Et hic aduertendum cum Gersone, quod non omnium est probare istas reuelationes, sed per eos tantum-

tummodò, qui sciant spiritus discernere, vèl per experientiã, vèl per eruditionem Sacrarum Scripturarum, vèl per donum discretionis spirituum, vèl per modum doctrinæ; Ideò Turrecremata posuit, à grauib; idest versatis in Sacra Scriptura; ab expertis, idest ab his, qui experti sunt huiusmodi Dei donum; à sapientibus, idest à Sacris Theologis; & à spiritualibus, idest à personis, quæ habent spiritum Dei, per quem spiritum, diuersitatem spirituum dignoscere possunt.

3 De primo dicit Gerlon (quod reuelatio discernitur, vno modo per modum artis, & doctrinæ generalis, sicut per eruditionem Sacrarum Scripturarum, diligenti, pioquè studio acquisitam. Sunt nimirum Scripturæ, in quibus putamus nos fidem habere, continentes artem falsos Prophètas à veris; & ab illusionibus, reuelationes cognoscendi &c.) Hæc Gerlon. *Alphab. 17. litt. R.* Et de istis Scripturis non nullas in præsentibus retuli, ex quibus, & alijs similibus, quæ in Sacra pagina reperiuntur, elici potest, quænam reuelatio sit approbanda, & quæ improbanda; qui enim cum hac infallibili Sacræ Scripturæ regula procedit omninò falli non potest.

4 De secundo, ait idem Gerlon. (Alius inuenitur modus per inspirationem intimam, seu internum saporem, siue per experimentalem dulcedinem quandam, siue per illustrationem à montibus æternis, effugantem tenebras omnis dubietatis. Hoc autem est manna absconditum, & nomen nouum in calculo

scriptum, quod nemo nouit, nisi qui acceperit. Hoc Gregorius in Dialogo; hoc Augustinus in libro confessionum de seipso, & Matre; hoc Hugo de arra Animæ, cum pluribus alijs notauerunt &c.) Hoc secundum non omnibus datum est, vt dixi in sectione antecedenti; & licet, qui habet in se hanc experientiam possit discernere reuelationes, quas ipsemet patitur; cum tamen nesciat alijs explicare, qualis sit iste sapor internus; vt de sua Matre dicit Augustinus *lib. 6, confess. cap. 13*. Nescio si in alijs sciet discernere, quod in seipso cognoscit; nisi fortè in alijs inuenerit priuationem, & carentiam illius gustus, & interni saporis, quæ ipse patitur. Ex hac enim priuatione, facile discernere poterit, quod reuelatio non est à Deo; sicut à Deo cognoscet, si ille alius, qui reuelationem habet, dicat se habere illum gustum, quem explicare non potest.

5 De tertio dicit idem Gerson (quod approbetur per modam doctrinæ, scilicet à Sacris Theologis; & de istis adiungit: Nemo perfectè potest per solam Sacrae Scripturae eruditionem, qui non etiam expertus sit in semetipso variam affectionum spiritualium pugnam: tamquam ascenderit nunc in Cœlos: nunc descendit in abyssos, & viderit mirabilia Dei in profundo. Nam qui nauigant mare, hoc est mysticum, diuersarum affectionum, quasi collidentium se fluctuum enarrant mirabilia eius. Inexpertus autem talium, quid nouit eorum? Coeterum puto differentiam inter homines, de quibus loquimur: Vnū Theologum, alterum

con-

contemplatiuum talem esse, qualis est inter peritum in arte medicinæ, & inter expertum, & practicum in eadem: quæ duo posse conuenire in eodem nullus dubitauerit. Sic fit, & fieri potest, Domino propitio, vt idem sit in Scripturis Sacris eruditus, qui simul in contemplationis exercitatione probatus est. Hunc verò talem habere vult materia præsens &c.) Itaque sapientes, quos requirit Turrecremata ad probandas reuelationes, non sunt illi, qui in sola scientiarum speculatione versantur; sed illi, qui sapientia, idest sapida scientia, præditi, potius affectum inflammare, quam intellectum illuminare in suis studijs quærent. Et isti vt versati in rebus mysticis, potius per habitum sapientiæ, quàm scientiæ, scient secernere veram reuelationem à falsa, vt hanc reijciant, illam approbent.

6 Et de quarto, demùm, dicit idem Gerson (quod non potest, aut vix potest humanitus fieri; sed requiritur donum Spiritus Sancti, quod Apostolus nominauit discretionem spirituum, quo dono fit, vt mens nè dùm in se, & de se sciat probare spiritus si ex Deo sunt, sed etiam de alijs, & in alijs nescit &c.) Et isti sunt illi spirituales, quos requirit Turrecremata ad probandas reuelationes; dicit enim Apostolus 1. *Corint. cap. 2. ver. 11.* Quis enim hominum scit, quæ sunt hominis, nisi spiritus hominis, qui in ipso est? Ita, & quæ Dei sunt nemo cognouit nisi spiritus Dei. Hic autem spiritus Dei, qui per discretionem spirituum datur à Deo, conceditur confessarijs, & Superioribus, qui

qui in suo ministerio aliud non quærunt nisi gloriam Omnipotentis, & Animarum salutem, vt cum tali dono, oues Christi sibi commissas ab omnibus diaboli insidijs eruere possint.

7 Quando igitur ab huiusmodi viris grauibus, expertis, sapientibus, & spiritualibus reuelatio approbatur, teneri poterit, quod non à spiritu malo, sed à bono processerit. Quapropter, qui huiusmodi reuelationes, & visiones patitur, debet eas ad huiusmodi viros examinandas deferre; & si ab eis approbentur, benedicat Deum, à quo per hanc deliciarum spiritualium viam ad Paradisum dirigitur. Si verò non approbentur, timeat de illusione; & nè decipiatur inhæreat consilijs suis confessorij, sui què superioris. Hoc etiam docet D. Bonauentura *de profectu Religiosorum lib. 2. cap. 76.* dicens (quod si isti, qui habent reuelationes de deceptione velint aduertere, quærant super his consilium sapientum solummodo, & paucorum, & ad illa studiosè se exerceant, quæ sunt secura, meritoria, & fructuosa.

8 Nèc sit, qui dicat, quod persona, quæ suscipit reuelationem, cum internè illuminetur à Deo ad eam dignoscendam, non indiget alieno iudicio; maximè quia de suo iam certa est, quod illustrata sit à Deo; & de alieno non est certa, vtrum reperiatur in alijs illam grauitatem, experientiam, sapientiam, & spiritualitatem, quæ in hoc negotio sunt necessariae. Nam huic obiectioni respondet Gerson: (Profectò non est diuisionis Deus, vt vni timèti se reuelet vnum, & per alterum similiter

militer timentem eum, dicat contrarium. Itaque si visio ex Deo fuit, non dissipabitur in humiliante se sub alieno iudicio propter Deum; sed vigorabitur amplius; & vincet &c. *Alphabeto 17. littera Y.*

9 Sub nullo igitur prætextu debemus relinquere consilium Cōfessorum, & Superiorum in materia tam graui; quia si relinquimus absque vilo dubio decipiemur. Innumera de hoc habemus exempla, sed contentus ero vno dumtaxat ab eodem Gersone relato. (Pauci sunt menses, ait ipse, dum eram Attrabati, audiui de quadam muliere coniugata, & habente liberos, quod aliquādiū per duos dies, nonnumquam per quatuor, & amplius manebat absque cibo; erat proinde multis admirationis. Feci ut loquerer eum ea: examinaui eam multis sermonibus, reperi hanc abstinentiam, non sobrietatem, sed vanam superbamque pertinaciam; Nam post tale ieiunium, dira fame excruciatā, inexplēbili voracitate comedebat. Nullamque insuper solidam causam asserbat, quare sic ageret: nisi quod se indignam dicebat, quæ pane vesceretur. Fatebatur præterea, neque à Confessore suo, neque ab altero habere hanc viuendi regulam. Nam dimidio anno, & amplius, nullius habuerat Confessorum, vel absolutionē, vel consilium. Expauit, fateor, & exhorruī; dissimulans tamen cœpi ostendere dæmonis hos esse laqueos, & eam periculo insanix vicinam esse; nam erat vultu attonito, & color similis iam iam morituræ videbatur. Petebam si sciret aliquos, quorum auctoritas, fides, & pru-

prudētia maioris essent pōderis, & reputationis apud eam, quam propriæ æstimationis iudiciū. Respondit illicò suspirabunda, & gemens, dimissis humi oculis, se miseram, & peccatricem, se indoctam plus omnibus, & insciam. Subintuli, quærens si verè ita de se sentiret: quo pacto sine cuiusq; alterius consilio tam insolitam, & ab alijs sanctioribus, & fortioribus non obseruatam abstinentiam sequeretur? Cœpit nescio, quas responsionum ambages voluere, quia quamuis euadere nesciret, deerat humilitas, & possidebat mentem eius quædam arrogantia, qua se victam, erubescere confiteri &c. Gerson *Alphab.* 19. lit. M.

10 Ecce vndè prouenit, quod isti tales renuunt gubernari alieno consilio, quia deest eis humilitas, & vbi non est humilitas, nō potest esse vera reuelatio, vt inferius videbitur. Quærat igitur primo loco approbatio virorum grauium, expertorum, sapientum, & spiritualium in reuelationibus; vt omnis deceptionis periculum profligatur.

SIGNVM SECVNDVM.

1 **S** Ecundum signum, ait Turrecrem. quo possunt discerni reuelationes Diuinæ à reuelationibus diabolicis, fumitur ex parte effectus, quem reuelatio in animo cui fit, efficit, & operatur. Reuelatio siquidem Diuina hominem efficit humilem, flexibilē, & disciplinatum; & idè dicitur *Prou. cap. 3. ver. 32.*
Cum

Cum simplicibus fermocinatio Dei, & cap. 11. *ibid.*
ver. 2. Vbi sapientia ibi humilitas. E contra Spiritus
 diabolicus superbum reddit animum, tumidum, præ-
 sumptuosum, & pertinacem; qualis enim unusquisque
 est, talia, & operatur.) Sic Turrecrem. vbi supra. Et hoc
 etiam cum Delrio, Torre, Soula, & Grauna, asserit
 Alberghinus *in manuali qualific. cap. 4. r. num. 9.* Vbi
 dicit (quod examinandum est: An revelatio sapientis
 sit, & conformis sapientia, quæ de Cœlo est; si homi-
 nem humiliorem, & mansuetiorem reddat, quàm sine
 revelatione; si instigat ad virtutes? Quod si auaritia,
 aut libidinis, vel dominandi ingerit appetitum; pro-
 culdubio à carne, vel à dæmone procedit. *Et hum. 11.*
 addit. Evidem dicendum videtur, si talis revelatio
 vitiorum potius, quàm virtutis fomentum præbeat.)
 Idem ferè dicit Thomas Delbône *de Offic. S. Inquis. p. 2.*
lib. 227. sect. 4. num. 5. vbi ait (Si scio sermone exel-
 ret mentem ad superbiam, ad vanam gloriam, ad de-
 sperationem, ad præsumptionem animi, vel ad quem-
 cumque alium minus rectum, minusue ordinatum affe-
 ctum, comprehenditur, quod talis revelatio nō à Deo
 est, sed à dæmone, qui talium affectuum, & vitiorum
 auctor est.)

2. Humilitas in primis, & vera humilitas inspiciē-
 da est in revelationibus. Quapropter, qui eam exami-
 nant, interrogent, & exquirant à persona, quæ habuit
 revelationes, si vsa est illa cautela, quam tradit Ger-
 son *Altab. 19. litt. O.* dicens: (Est igitur hominibus

saluberrimum consilium contra tales dæmonum illusiones, pondus humilitatis obseruare, se reputare intellectu pariter, & affectu indignissimum, qui super alios homines reuelationem accipiat, qui præ alijs à Deo mirabiliter visitetur; & si quæ talia præter solitum euenire circa eum contigerit, rejiciat à se cum sancto, humili, verecundoq; pudore. Deputet talia vel læsioni propriæ phantasie, et se habere aliquid simile phræneticis, maniacis, aut melancholicis reformidet; vel caueat, ne propter enormitatem præcedentium peccatorum datum sit in reprobum sensum, ut talibus illusionibus seducatur. Si talia sint diaboli machinamenta, seu tentamenta ex humilitate huiusmodi euanescent: aut si velit Deus, quod in his tolerandis exerceatur, non nocebunt. Si verò sit Diuina reuelatio, non ficta humilitas piè renitens magis præparabit locum ad ipsius susceptionem, & audire merebitur. Amice ascendendo superius, quanto in loto plus infimo recumbere conabitur. Habes in Exodo, quoties Moyses à se repulit Diuinā iussionem, dum ad Pharaonem mitteretur: Obsecro, inquit, Domine mitte quem missurus es &c. Quod etiam exemplo Ieremie, Ioannis Baptistæ, & Pauli confirmat: ut nemo de tali dubitet consilio.)

3 Et aureum profectò est hoc Gersonis consilium; Nam humilitas est illa, quæ Deum de Coelo ad terram attraxit, ut de humilitate Beatissimæ Virginis asserunt Sancti Patres. Qui verò superbix stimulis excitatus altiora se petit, in profundum confusionis lacum

cum deijcitur cum Lucifero. Altissimus quippe Dominus est; at humilia respicit. Si hoc Gersonis consilium tenuisset quædam Virgo Gandensis, non incidisset in illud confusionis opprobrium, quod sustinuit. Referam quæ de ea scribit. Delrius *libro 4. disquisit. magicar. cap. 1. quest. 3. sect. 5.*

4 Quædam fuit Virgo Gandensis nostris temporibus, Misella, diu vacarat orationi, & Sacramenta frequentarat; sed vel non satis exercitatum nacta fuerat confessarium, vel si nacta, ei sua secreta spiritualia non pandebat, vel bene monenti non credebatur. Quidquid horum fuerit, paulatim varijs reuelationibus eam diabolus superbiæ spiritu inflauit. Tandem persuasit meritis reliquis parem esse Deiparæ Virgini, deesse tantum fecunditatem iunctam virginitati illibatæ: si pergat, id quoque consequuturam. O vafrum commentum, & muliebri ingenio accomodatum! Iam illa se confessionis dignam non esse putabatur: itaque per annos aliquot eam intermittens, non abstinebat tamè à Sacra Synaxi. Quid multa? semel dùm in templo verfaretur, & communionem expectat, ardentiusquè beneficium illud reliquum postulat: audit, bono sis animo, dilecta, exorasse te scito. Concessa tibi est fecunditatis cum castimoniæ prerogatiua, quam petis: de Cœlo, confide, te grauidatam. Commiscuerat enim se cum dæmone, qui lucis Angelum mentiebatur. Domum reuersa sentit vterum intumescere. Iusto, post, partus tempore adueniente, pium quendam, & pru-

dentem adit ciuem, bene notum; narrat rem totam, petitque, vt in domus eius penetralibus sibi liceat parere, & stipulatur arcanum fore. Ille nec credulus dictis de reuelatione, nec tamen sustinens Virginem domo excludere, verius, ne grassari iam incipientibus sectarijs, materiam res vulgata praeberet blasphemijs haeticorum, discerijs, atque ladorijs eam suscipit, & adhibita obstetrice fida, partum expectat. Misera doloribus vehementer torquebatur, tandem magnam, pro prole humana, horridorum, & villosorum, foedissimorumque vermium copiam effudit vtero; quorum tam dirus erat aspectus, vt omnes exhorrescerent, tam teter odor, vt foetore feruente exanimarentur. Sic denum Misella se delusam intellexit, & superbiae suae fructum à superborum Principe retulisse, quem oportebat. Haec Delius.

5. Vide, o charissime Theophile, si hoc exemplum similitudinem habet cum negotio illius mulieris, quae se iactat habere illas reuelationes, quas mecum contulisti; Initia sunt paria, media consimilia, timeamus ergo ne, & finis sit idem, Imò peior. De Diaboli namque malitia semper peius est timendum, & expectandum. Quid enim redolent omnes eius reuelationes nisi superbiam? Ex illa magna donorum exuberantia, quam habuisse se iactat, tamquam ex putrido ligno vermem superbiae oriri posse minimè est dubitandum.

6. Et ideo iterum Gerson loco cit. admonet cunctos, vt semper teneant firmum fundamentum humilitatis,

lieatis, nam si hoc vacillat, ruina necesse est ut sequatur. Sic enim dicit: (Monitiones omnes itaque intrinsece, omnes instinctus vehementes, omnis revelatio, omne miraculum, omnis amor extaticus, omnis contemplatio, omnis raptus, omnis denique nostra interior, exteriorue operatio, si humilitas præcedit, & comitetur, & sequatur: si nihil eam perimens misceatur (crede mihi) signum habent, quod à Deo sunt, aut à bono eius Angelo; nec falleris. Si verò prædictorum aliquid sumat originem à superbia, si eam secum duxerit, suspecta habe omnia; humilitatis ergo signum si perfectè nosceretur, frustra multiplicarentur alia; quoniam superbia, & humilitas nummismata spiritualium operationum sufficientè contradistinguunt &c.)

7 Hanc profectò humilitatis regulam semper firmam tenuit S. Catherina Senensis; cum à diabolo sibi magna de semetipsa sentienda proponebatur, in profundissimum humilitatis abyssum se immittebat; & cum eam in profundum desperationis conabatur impellere, ipsa ad Christi merita recurrens, mirabiliter supra semetipsam se eleuabat. Itaque diabolus, toties ab ipsa delusus, maledixit ei dicens: sis tu maledicta, quæ tua humilitate omnes meos astus deludis; sed nihil nocuit maledictio diaboli illi, quæ Dei benedictionibus quotidie cumulabatur.

8 Hanc quoque regulam ita firmam tenuit B. Angela de Fulginio, ut ipsa narrat *cap. 19. & cap. 21. 22. & 29.* quod cum Spiritus Sanctus, mirabili quadam
visione

visione ipsi Beatæ se insinuasset, eamquæ collaudasset; ipsa dixit, quod illam visionem suspectam habebat, cū eam exponeret periculo vanagloriæ; Tūc Spiritus Sanctus hoc ei prò certo signo probatæ reuelationis assignauit; quod quò magis laudabatur, hoc ei crebrior, & acrior esset, omnium peccatorum præteritorum memoriam haberet, & nè conata quidem, nullum vanagloriæ locum dare posset.

9 Hanc quoquæ regulam firmam tenuit B. Virgo Colleta, vt refert Stephanus Iuliacus in eius vita *cap. 5.* Nam Deo volente sibi quædam secreta reuelare, respondit. Domine Deus, sufficit mihi te solum cognoscere, & peccata mea, eorumquæ abs te veniam obtinere.

10 Hanc deniquæ regulā firmam tenuit B. Liduina: cui cum Christus Dominus vigilanti apparens, quinquæ vulnerum suorum signa luculentè impressa reliquisset, & cerneret Virgo tam hiantia vulnera homines latere non posse, timeretquæ concursum, & applausum hominum, sic Deum deprecata, scribitur. Maneat, obsecro Domine, hoc dignationis secretum inter me, & te. Sufficit enim mihi gratia tua &c. Quàm grata fuerit à Deo hæc Liduinæ humilitas, miraculum ostendit; Nam confestim cute vulnera oblecta fuerunt, dolore tamen, & liuore perpetuò permanente. Sic Brugmanus in vita S. Liduinæ *par. 2. cap. 8.*

11 Et ista humilitas debet esse sapiens, nam vt dicitur *Prouer. cap. 11. ver. 2.* Vbi autem est humilitas, ibi

ibi & sapientia . Et de hac Gerson *Alphab. 17. lit. V.* sic loquitur. (Primum, inquit, pudica est, deinde pacifica, modesta, suadibilis, bonis consensuens, plena misericordiae, & fructibus bonis, iudicans sine simulatione. In qua sapientiae descriptione explicatur plene quod in hoc secundo signo intenditur. Nam si reuelatio sit talis sapientiae sapiens, absque dubio ad omnes virtutes stimulabit, omnemque bonum effectum, & affectum producet in Anima.)

12 Quod minutius explicans Delrius *sect. 5. quest. 3. lib. 4.* pluries citat. ait, (considerandum esse, si reuelatio instiget ad aliquid, quod exemplis Christi, & Sanctorum magis assimiletur; si hominem intrinsicè demissiorem reddat, quàm sine reuelatione fuisset, si mitiorem, mansuetiorem, relectiorem, & à secularibus, & extraneis curis abstruatiorem, si inuitat ad simplicitatem, vnionem, & vt sic loquar, intimitatem cordis: si id, ad quod instigat pluribus virtutibus sit ornatum, & præstantioribus, quàm eius ommissio, vel factum contrarium: si ad quod inuitat, sit simpliciter, & intime bonum, non aliqua dumtaxat ex parte: denique si incipientem ad peccati detestationem, & præteritæ vitæ confusionem excitet; Si proficientem per boni desiderij, inflammationem, & feruoris deuotionem ad meliora chafismata prouocet; perfectum verò implet Diuinæ dulcedinis interna prægustatione. Vnde præclare scriptum à Ioanne Salisberienfi *lib. 2. cap. 17.* Sed cum hæc à spiritibus circa homines fiant, eam solam

hanc rerum imaginem fidelis Anima non aspernatur, quæ innocentiam relinquit incolumem. Quod si materia vitij afferat, libidinem fortè accendens, aut avaritiam, aut dominandi ingerens appetitum, aut quidquid huiusmodi est ad subversionem Animæ, proculdubio, aut caro, aut spiritus malignus immittit.

SIGNVM TERTIVM.

Tertium Signum, quo revelationes Spiritus Sancti à Revelationibus diabolicis discernuntur, est puritas, & integritas veritatis eorum, quæ reuelantur. Quando enim revelationes per totum continent veritatem sine admixtione alicuius falsitatis, non est dubium, quin sint à Spiritu Sancto, qui doctor, & inspirator est veritatis. Quando verò habent falsitatem, aut errores admixtos, non à spiritu Dei, sed à Diabolico procedere dignoscuntur. Diabolus enim, qui pater mendacij, & doctor errorum est, in illusionibus suis falsa veris admiscet ut decipiat; sed Spiritus Sanctus semper vera, & nunquam falsa prædicit, de quo signo B. Thomas 2. 2. *quest.* 172. *artic.* 5. dicit: In aliquibus signis, etiam exterioribus, prophætia dæmonum discerni potest à Prophætia Divina. Vndè dicit Chrysostomus super Matthæum: (Prophætant in spiritu diaboli, quales sunt diuinatores, sed sic discernitur, quoniam diabolus interdum falsum dicit; Spiritus Sanctus numquam: Vndè in Deutor. Dans Dominus signum discer-

discernendi Prophètam verum à falso sic dicit: Si tacita cogitatione responderis, quomodo possum intelligere verbum, quod Dominus non est loquutus? hoc habebis signum: Quod in nomine Domini Prophèta ille prædixerit, & non euenerit: Hoc Dominus non est loquutus, sed per tumorem animi sui Prophèta cōfinxit. *Deut. cap. 18. ver. 22.* Itaque inspicienda est in istis particularibus reuelationibus puritas, & integritas veritatis eorum, quæ reuelantur.

2. De hoc tertio signo agens Cancellarius Parisiensis *Alphab. 19. lit. V.* quatuor assignat conditiones. Prima est: Nullus Angelorum Sanctorum, siue Prophètarum quicquam esse futurum pronunciat, quin veraciter futurum sit in sensu, quem ipse, vel Spiritus Sanctus intendebat. Sic non est responsum dæmonū, quia & fallunt, & falluntur. Probat hoc auctoritate *Deut. cap. 18.* Si tacita cogitatione responderis? vt supra dictum est.

3. Secunda conditio. Si idipsum quod Angelus, aut Prophèta prædixit, non ex modo quo vocaliter prætendebatur, eueniat: plus super hoc à Spiritu Sancto reuelationem accipiet de prophètia, aut reuelatione sic, vel sic intelligenda conditionaliter, aut mysticè, vel litteraliter: Sic factum est in Iona, & Isaia; aliàs debuissent lapidari secundum Legem *Deutoron. cap. 18.*

4. Tertia conditio. Nihil bonis moribus, aut synceræ fidei contrarium Angeli Sancti, & Prophætæ veri prædicunt, aut præcipiunt. Non sic dæmones, vel

Antichristus, quorum signa dicuntur signa mendacij; quia ad mendacium credendum inducunt. Hæc conditio habetur in Deut. *cap. 13. ver. 1.* ubi dicitur. Si surrexit in medio tui Prophètes, aut qui somnium vidisse se dicat; & prædixerit signum, atque portentum, & euenerit quod loquutus est, & dixerit tibi, eamus, & sequamur Deos alienos, quos ignoras, & seruiamus eis, non audies verba Prophætæ illius, aut somniatoris, quia tentat vos Dominus Deus vester; vt palàm fiat, vtrum diligatis eum, an non in toto corde, & in tota Anima vestra.

§ Et hæc conditio valdè obseruanda est in hoc tertio reuelationum signo. Nam Deus aliquandò permittit nos tentari circa fidem; vt per hoc probet nùm verè diligamus eum? Et hoc est quandò dat potestatem diabolo, & falsis Prophètis, vt futura prædicant, & prædictiones suas, non modò euentu; sed & miraculis etiam confirmant; vt erit tempore Antichristi; de quo hoc habemus à Domino monumentum *Matt. cap. 24. ver. 24.* Surgent enim Pseudochristi, & Pseudoprophætæ; & dabunt signa magna, & prodigia, ita vt in errorem inducantur. (Si fieri potest) etiam electi. Ecce prædixi vobis. Si ergo dixerint vobis: Ecce in deserto est, nolite exire; ecce in penetralibus nolite credere. Si igitur isti, qui futura prædicunt, & miracula faciunt, asserunt sibi aliquid à Deo reuelatum, quod contradicit bonis moribus, aut fidei synceritati, aut Catholicæ veritati, aut traditionibus Ecclesiæ, aut Sa-
cris

cris Concilijs, non sunt credendi; quia talis revelatio, quæ contradicit veritati non potest esse à Deo, qui est Auctor veritatis.

¶ Si ista conditio observata esset in illa Religiosa, cuius meminit Delrius *fest. 3. quest. 3. citata*, non prolapsi essent eius concines in actum maximæ idolatriæ. Casum sic ex Horozeo refert Delrius. (In vna urbem Hannoniæ Religiosa quædam, credita Energumena, adducta est ad Superiorem eiusdem Ordinis, ut exorcizaretur. Dum res in longum abit, & illa vocibus diuersis successiue loqui incipit: quarum vnatenior se Deum, Christumquæ Dominum nostrum fingebat. Alia dæmonem crassior imitabatur: Ac multa palam impiè effutiebatur; illa quædam ad pietatem (ut videbantur) pertinentia. Ita creditum à quibusdam, minimè decuit, in illa, modò Iesum, modò diabolum loqui. Sic periculi plena, & fallaciæ res eò progressa, ut muliercula solemni ritu, quasi per eam Christo loquente, hostiam incruentam, prolatis verbis canonicis, consecrare auderet, (& proh dolor!) pij, sed vel indocti, vel incauti, consecratos, exsecratos potius dicere deberem, ab hac Sacerdotissa (sed non secundum ordinem Melchisedeh) azimas panis eulogias acciperent, & tamquam verum Domini corpus allatis, & prælatis cereis, in altari collocarent, & venerarentur. Duo tamen hic erant imposturæ indicia: tum quod erat Energumena, tum quod auderet Sacerdotale, à virile officium usurpare. Sed Domine libera nos à similibus, homines su-

mus, decipi possumus.) Hæc Delirus. Et certè si illi vi-
ri attenderent ad hanc tertiam conditionem, quam ex
Gersono notamus in hoc tertio signo, aduertissent uti-
quæ, quod ad mulieres non pertinet consecrare Cor-
pus Christi, sed ad Sacerdotes. Et aduertissent etiam
quod Energumeni arcètur à ministerio Sacri Altaris,
ex can. Maritum; can. communiter, & can. Clerici, dist. 33.

7 Quarta conditio, Reuelatio Angelica, siuè Pro-
phætica super aliquo, quod bonis moribus obuiaret;
nisi Diuina interueniret iussio; siuè dispensatio: talitèr
circumstantionata est, aut esse debet, quod de ea reue-
lationem accipienti, vèl eis prò quibus fit reuelatio, du-
bitare non liceat. Oportet enim, vt tam clarè cogno-
scatur reuelatio esse à Deo, quàm clarè scitur aliquid
esse Scripturæ Sacræ, vèl rationi conforme &c. Et si in
hac quarta conditione aduerterent hæretici, certè non
reciperent tot falsas reuelationes, quæ inter ipsos cir-
cumferuntur contra bonos mœurs, contra Ecclesiæ in-
stituta, & contra fidei veritatem. Habemus fidei certi-
tudinem, qua credimus, Ecclesiam regi à Spiritu Sã-
cto; Si quis ergo mihi referret reuelationem, quæ in
aliquo contradicit Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Sanctio-
nibus, nisi mihi demonstret hanc priuatam reuelatio-
nem cum tanta certitudine, quanta est illa; quam ha-
beo per fidem de assistentia Spiritus Sancti in deter-
minationibus Catholicæ Ecclesiæ; tali reuelationi non
credam. Quia illi non est credendum sinè tali certitu-
dine.

8 Et hac conditione attenta, B. Simeon Monachus Treuirensis diaboli deceptionem agnouit, vt apud Surium 1. Mensis Iunij narrat Eueruius Abbas. In verticem montis Sinai iussu Superiorum cum missus fuisset ibi habitaturus Simeon, nocturnis horis illi, specie Angelica, dæmon apparuit; & vt missam celebraret hortatur. Ipse nec planè dormiens, nec perfectè vigilans contradicit, non debere sinè presbyterij ordine, aliquem hoc ministerium implere. Contra inimicus instat, se Dei legatum esse, Christum hoc velle, nec decere sanctum locum ministerio tali diutius priuari. Renitentem ergo, & contradicentem, adiuncto sibi consortio alterius dæmonis, de lectulo educunt ante Altare, iam vigilantem statuunt, alba induunt; de stola vtriquè altercantur: hostis more Presbyteri, Simeon more Diaconi contendebat sibi imponi debere. Tandem Dei famulus ad se reuersus, virtute orationis, & signo Crucis inimicum repellit, sequè delusum ingemiscit &c. En hic diabolus, sub specie boni Angeli, legatum Dei se proclamat; imperat in nomine Domini, violenter Seruum Dei statuit ante Altare, alba exornat; at quia iubet, quod fieri nefas est, nimirum, quod peragat Sanctum Missæ Sacrificium, quod solis Sacerdotibus est concessum, & ipse tali ordine careret; præcepto resistit, præcipienti non obtemperat, reuelationi non credit, & callidi hostis astus finaliter deludit, eumquè signo Crucis profligat. Ex quo colligitur, quod quando reuelatur aliquid contra bonos mores,
contra

contra canones, & statuta credi non debet reuelanti, nisi ipse de reuelatione doceat, quod sit à Deo, nō quacumquē certitudine, sed ea prorsus, quam prescribit Gerson.

9 Et in hoc tertio signo considerandum est etiam, vtrum reuelatio alijs reuelationibus indubitatis conformetur. Nām si aliæ reuelationes similes illusoriæ, & deceptoræ fuerunt, vel de illis non habetur certitudo, quod verè fuerint; potest, & de hac, quæ est illis consimilis dubitari, & timeri, quod contineat deceptionem, vel remaneat sub dubio sicut illæ. Affertur exemplum de illa reuelatione, scū visione quam habuit B. Hermanus Stenfeldensis, qui & Ioseph vocatus, cō quod Beatissima Virgo Mariā à Coelesti Paranymphe sibi in visione despōsata fuit, sicut castissimo Iosepho; ac proindē ipse Hermanus, vt Virginis Sponsus Iosephi nomine potitus, vt in eius vita legitur apud Suriū die 8. Aprilis. Hæc visio, quia alijs similibus conformatur, & confirmatur, omnem deceptionis, vel illusionis dubietatem excludit. Similis namquē fuit hæc B. Hermiani visio, visioni Eutychie Patriarchæ, apud Eustachium; similis visioni B. Guglielmi Roscildensis, apud Surium 6. Aprilis; Visioni S. Alberti prope mortem ei oblata, & à Leone explicata, apud eundem die 23. Aprilis, & aliæ consimiles visiones inueniuntur apud Petrum Venerabilem in libris miraculorum. Validior enim censenda est confirmatio, quæ habetur per alios, quam per eundem; item per notos, quam per ignotos,

ignotos, per viros, quam per fœminas. Et ex hac consideratione facile deprehendi potest; & Theophile carissime, veritas, vel falsitas reuelationum, quas mihi proposuisti. Nam videri debet nûm alteri à Deo in alijs temporibus concessum fuerit, quod hæc mulier asserit sibi reuelatum. Si enim alijs concessum est, verisimile haberi potest, quod ipsi quoquè Deus concesserit; sed si alijs denegatum, vel non concessum reperitur, timendum est de deceptione.

10 Et si reuelationes inter se aliquo modo pugnant, vt vni dicatur diuersum ab eo, quod alteri fuit reuelatum, dubitari potest, vel de illusione, & deceptione diabolica; vel de malitia hominum reuelationes ad suum sensum trahentium; sed standum est semper

antiquiori, & illi, quæ veritatis locum sibi obti-

nuit antequam super illa re, de qua agit re-

uelatio, aliqua controuersia orire-

tur. In hac enim nulla homi-

num factura suspicari

potest. Sic Delrius

lib. 4. disqui-

sitio-

num magicarum cap. 1.

quest. 3. sect.

3. in fine.

SIGNVM QVARTVM

1 **Q**uartum signum est conformitas ad Sacram Scripturam, & Sanctorum doctrinam; cum enim reuelatio conformis reperitur Diuinis Scripturis, & Sanctorum sententijs, & exemplis, arguitur esse reuelatio Spiritus Dei. Si autem dissonat, & discordat ab eis, suspecta merito habenda talis est. Vnde Riccardus (suspecta est mihi omnis veritas, quã non confirmat Scripturarum auctoritas.) *Iob. 33.* Semelloquitur Deus, & secundo idipsum non repetit. quod est dicere secundum Gregorium (Deus in singulorum cordibus priuatis vocibus non respondet; sed tale eloquium construit, per quod eunctorum questionibus satisfaciat. In scripturæ quippè eius eloquio, causas nostras singulas, si requirimus, inueniemus.) Ex qua auctoritate colligitur, quod cum in Sacra Scriptura dederit Deus quidquid ad humanam salutem est necessarium, & conueniens; non iterum, idem repetit priuatis reuelationibus. Et si aliquandò hoc ad animarum salutem facit; debent tales reuelationes conformari Diuinæ Scripturæ, & sententijs, & exemplis Sanctorum, qui Spiritu Dei inspirante, loquuti sunt. Nam si discreparèt, necessariò arguerentur de mendacio; cum dissonent à veritate reuelata.

2 Doctrina ex Turrecremata adducta, est conformis doctrinæ Gersonis, qui de hoc quarto signo loquens

quens sic dicit. (Est namque sacra Scriptura locus, vel officina, ubi cuneus regie monete spiritualis reconditur, quia si in aliquo, vel minimo puncto denarius discrepet in suafiguratione, & superscriptione ab hoc cuneo Regis, absque ulla dubitatione falsus est. Attamen tanta est nonnunquam similitudo denarii falsi ad verum, ut vix nisi à doctissimis possit falsitas deprehendi; quia inter tot veritatis lineas ad fraudem positas, non statim vnus falsitatis punctus semet aperit. Visi sunt hæretici, qui magnos catholicæ doctrinæ compingebant libros, ut solam hæresim inter tot veritates latenter inferrent, & cautiore, efficaciorique fraude publicarent. Hæc res indicat ex quarta necessitate, quod talis quilibet moneta reuelationum insularum, debet à Theologis, priusquam admittatur, examinari, quorum præcipue interest inter veram, & falsam religionem, moresque concernens discernere. Palam est insuper, quàm perniciosa sit scripturæ sacræ reiectio, & ad Antichristi susceptionem præparatio certissima.) Sic Gerson.

3. Firmum stat Dei verbum, nèc vlla auctoritate creata potest infringi. Et quod semel loquutus est stabit in æternum, testante Christo: Cælum, & terra transibunt, verba autem mea non transibunt. *Mar. cap. 13. ver. 30.* Quapropter Apostolus *ad Galatas cap. 1. ver. 8.* Sed licet nos, aut Angelus de Cælo euangelizet vobis præterquam quod euangelizauimus vobis, anathema sit. Ipse enim reuelauit nobis per suos Prophetas,

B b

& quod

& quod per Prophetas reuelauit, ipsemet ore suo confirmauit; non est igitur aliquis sub Deo, qui ab istis possit detrahere, vel eis addere apicem, vel iota. Si enim ad vocem Angelorum etiā Coelestium, Scriptura infringi, aut violari in aliquo posset, mille paterent insidiæ, & decem mille paterentur incurfus. Dederat Deus legem Populo per Moysen ministerio Angelorum, iuxta illud. *act. cap. 7. ver. 53.* Qui accepistis Legem in dispositione Angelorum. Nihilominus quando lex illa Mosaica abroganda fuit, non misit Deus Angelos ad eam abrogandam; sed ipsemet Deus venit in terram; & ore proprio, quod erat abrogandum, deleuit; & quod erat obseruandum, & credendum stabiliiuit. Ex quibus omnibus clarè colligitur quanta custodia, & cautela incolumitatem, & integritatem Sacrae Scripturae conseruare tenemur. Et quod nemini, nec homini, nec Angelo, etiam de Coelo missō, credere debemus in his, quae Sacrae Scripturae contradicunt. Nam nullus praeter Deum, qui Sacram Scripturam tradidit, potest eam abrogare, vel infringere. Et in probatione huius quarti signi deprehensa est falsitas reuelationum illius Theologi Peruenſis, de quo exemplum posui *cap. 2. sect. 1.* licet enim assereret se habere reuelationes ab Angelo; nihilominus, quia Scripturae Sacrae erant contrariae, erant falsae, & diabolicae.

4 Ac per hoc quandocumquē in aliqua noua, & particulari reuelatione apparet aliquid, quod contradicit,

dicit, vèl repugnat, vèl dissonat huic infallibili regulæ Sacræ Scripturæ; suspectam habere eam debemus; quoadusquè de eius veritate sole clarius pateat. Nàm iuxta *Glos. cap. 17. Mat.* (Suspecta est omnis reuelatio, quam non videmus per omnia conuenire cum lege, Prophètis, & Euangelio.)

5 Et in hoc quarto signo animaduertere debemus, quod quandò in reuelatione asseritur aliquod, quod licèt secundùm regulam generalem Sacræ Scripturæ, & secundùm potentiam Dei ordinariam subsistere non possit; tamen recurrendo ad Dei potentiam absolutam, & ad priuilegia specialia, quæ Deus concedere potest cui vult, & quandò vult, potest saluari, & veritatem habere. In talibus terminis reuelatio est suspecta. Sic docet Cancellarius Paris. *Alphab. 19. litt. Z.* his verbis. (Vbi, quæso, animaduertere nequaquam omittamus, quod aliqua sic se habere possunt, vt quâuis non sint palàm, & directè obuiantia, siuè contraria Diuinæ omnipotentia, quæ per Scripturam Sacram extollitur, quandò absolute possunt fieri; sunt nihilominus refellenda tamquàm inania, & fatua, & Diuinæ Sapientia incongrua; nèc testimonio veritatis legitime formata; sed aliundè protracta: quemadmodum si quis diceret sibi esse reuelatum, quod totus mundus mouebitur cras motu recto, quod vnus Angelus annihilabitur, & postmodùm recreabitur, non adducendo aliam vtilitatem; quod quilibet Prelatorum debet solus, & nudus incedere, & baiulare crucem materiale

super humeros suos, alias tota peribit Ecclesia. Talia, inquam, velut delira, & Diuina reuelatione indigna statim abijcienda sunt. Nequè enim rehuces tantummodò in Diuinis operibus potentia, sed bonitas; & sapientia, quam effudit super omnia opera eius. Omnia inquit Psalmus in sapientia fecisti.)

6 Ex qua doctrina Gersonis clarè colligere poteris, o carissime Theophile, in qua existimatione, & quo pretio habendæ sunt reuelationes illius mulieris, quæ adèò extolluntur. Magna quippe, & ingentia sunt dona, quæ continent priuilegia nulli adhuc concessa; in quibus licèt magnopere resplendeat Bonitas, & Omnipotentia Dei erga istam creaturam; attamen, vt saluentur sua asserta, semper recurrendum est ad omnipotentiam Dei absolutam; Cum qua si non resplendeat etiam, & sapientia, exorbitant ab illa regula generali: Omnia in sapientia fecisti.

SIGNVM QVINTVM.

T Irrecremata prò quinto signo ponit conditionem personæ; At quia de hac conditione personæ, cui fit reuelatio dedi integram sectionem in hoc capitulo tertio, vbi distinctè posui diuerfas considerationes, quæ circa personam occurrere possunt; ideò hîc pono prò quinto signo finem reuelationis. Quem quidem finem considerare possumus, & ex parte Dei reuelantis, & ex parte rei reuelatæ, & ex parte

illius.

illius cui fit reuelatio; vt ex hac finis consideratione
clarius eius veritas; vel falsitas discernatur.

2 Hoc signum notat Gerson *Alphab. 17. lit. T.* di-
cens: (Probatio spirituum considerat, quare fieri di-
cuntur visiones, præsertim quo fine; ne dum proxi-
mo, ne dum aperto, sed occulto, & longinquo. Potest
itaque finis prius apparere bonis; & salubris; & de-
uotus, ad ædificationem aliorum; qui tandem prola-
betur in multiplex scandalum; dum, vel non respon-
debunt vltima primis, vel aliud falsum fictumque de-
prehenditur in personis fuisse; quod reputabatur fan-
ctitatis, & deuotionis. Docuit hoc ætas nostra de præ-
dicationibus dominorum Ioannis de Varenis, & Ioan-
nis Hus, & similium; & paucis interiectis addit. Cate-
rum finis attendendus est, quare fit communicatio ta-
lium reuelationum alteri personæ; vtrum ad ostenta-
tionem, vel ad necessitatem; vtrum ad dandum, vel
recipiendum consilium, vtrum fiat experto, vel inex-
perto talium. Quod si videatur hæc persona quærere
tantummodò consilium, ne fallatur, videndum est si
paratam se monstret obedire consilio; aliòquin iam
de curatione vix spes erit; Quoniam vt dicit Ioannes
Climacus: Non iam eget dæmone tentante se, qui fa-
ctus est sibi Dæmon &c.)

3 Quando igitur noua reuelatio asseritur, in primis
inquirere debemus, quare, & ad quem finem dat Deus
hanc reuelationem. Licet enim Dei Iudicia sint occul-
ta, & via ipsius distent à vijs filiorum hominum quan-
tum

tum

tum distat Cœli à terra; attamen ex exemplis, quæ in Sacra Scriptura habentur, omnes revelationes Cœlestes ad aliquem finem fuerunt directæ. Siquidem si Abraham, Iacobo, & Iosepho multæ revelationes factæ fuerunt; ad magnum finem tendebant, sicuti suis locis videri potest. Si Moysi in Rubo Dominus apparuit, & multa ei revelavit, non inaniter, vèl frustra; ibi enim constituit eum Duce[m] Populi sui, vt educeret eum de captivitate Egyptiorum; & ibi etiam ipsum constituit Deum Pharaonis. vt habetur *Exod. cap. 3. & sequent.* Si iterum, & toties ei apparuit, vt habetur in eodem. *Exod. lib. & alibi;* fecit, & hoc, quia constituit eum Legislatorem in populo; & omnes apparitiones, actiones, & revelationes ipsi factæ ad opera grandia, ac ingentia facta tendebant. Revelationes itidem, quæ factæ sunt Prophætis Isaïæ, Ieremiæ, Ezechieli, & alijs ad excellentissimum finem dirigebantur, nempe ad instructionem populi, ad malorum correptionem, animarumquæ salutem; ex quibus omnibus maior ipsius Dei gloria resultabat. At in revelationibus, in quibus nullus apparet finis, nèc etiam à longè; rationabiliter de aliqua illusione dubitari potest. Vulgatum est enim apud omnes sapientes, quod Deus, & natura nihil agunt frustra. Aristot. 2. de Cœlotex. 50. & 59. Et per Ezechiele[m] Deus ipse dicit: Ego Dominus non frustra loquutus sum. *cap. 6. ver. 10.* Et hic adnotanda est illa Gersonis observatio. (Prò hoc valet, quod habemus ex determinatione Doctorum, & Glossæ *Matt. 4.* su-

per

per illo: Si Filius Dei es mitte te deorsum: Miraculum si pia utilitate, aut necessitate careat, eò facto suspectum est, aut reiiciendum: sicut fuisset Christum volare per aera, & ut communiter sunt magorum sacrilega prae-
stigia. Fuit nostris temporibus mulier in talibus fama-
ta reuelationibus, quam hoc signum, nisi fallor, deli-
rassse contempnit) *Alphab. 19. litt. Z.* Igitur in reuelatio-
nibus principaliter finis spectandus est, & eò maxime
si in ipsius reuelationibus contineantur grãdia, & inso-
lita, ita ut necesse sit ad Dei potentiam absolutam re-
currere, ut saluentur. Cum enim Lex ordinata Dei
non dispensetur absquẽ necessitate, ubi nullus apparet
finis, nulla per consequens erit necessitas miracula fa-
ciendi. Si enim in hoc ipso loco Deus rapuit Paulum ad
tertium Coelum; & in illo rapto, iuxta multorum
Doctorum sententiam, Paulus eleuatus fuit ad visio-
nem Diuinæ Essentiæ, non est mirandum; qui enim
Doctor Gentium, Prædicator veritatis instituebatur;
in tali scola instrui debebat, de cuius doctrina nullus
rationabiliter ambigere posset, Si S. Benedictum, si
Dominicum, si Seraphicum meum Patrem Franciscum,
si Theresiam, & alios huiusmodi in lege gratiæ reuelationibus,
ac specialibus donis cumulauit, non est mi-
randum, quia ad opera grandia eos instituebat, ac di-
rigebat; Futuri enim erant tot Illustrissimarum Reli-
gionum Patres, ac Patriarchæ. At in reuelationibus,
in quibus nullus apparet finis, qui primo loco debet
esse Dei honor, & gloria, & secundo salus animarum,

vt

ut suspectæ, rigoroso examini subijci debent.

24. Debet etiam considerari quæ sine monitu ille, qui habet revelationem ad illam manifestandam, sicut supra dixit Gerson, & iuxta traditionem ab eonegulam procedere debemus. Et si aliquando Deus, ex suæ benignitate, gratiam aliquam, seu speciale munus non ad aliorum utilitatem concedit, sed ad proprium, ac speciale decus illius, qui gratiam accipit, talis gratia absquæ speciali Dei monitu, propalam non debet; sic passim spiritualis vitæ Preceptores nos docet, & meus Seraphicus Pater, accepto illo singulari stigmatum privilegio, ipsum coelare studuit quantum potuit; & non nisi necessitate compulsus F. Leoni manifestavit, ut videri potest in sua legenda. Quod etiam, & omnes Sancti fecerunt in simili contingentiâ. Illud Isaïæ repentes. Secretum meum mihi, secretum meum mihi. cap. 24. ver. 16. Et Angelus ad Tobiam ait: Sacramentum Regis abscondere bonum est; opera enim Dei revelare, & confiteri honorificum est. Tob. cap. 12. 7. Occultavit enim se Raphael toto illo tempore, quo sub alia forma fuit cum Tobia; Postquam autem Dei iussa perfecit, antequàm discederet, Divina opera revelavit, ad hoc ut omnes discerent benefacere, ac in Domino sperare. Coeterum ubi non adest necessitas, aut utilitas aliorum, aut Dei specialis impulsus; tales revelationes propalare periculosum est. Timeri namq; potest de vanagloria, vel iactantia, imò potius de superbia; ut patet consideranti. Quapropter extimescendum

dum est, nè diabolus, qui tamquam Leo rugiens circuit semper quærens, quem deuoret, transfiguratus in Angelum lucis supradictæ mulieri huiusmodi reuelationes dictauerit, non ad salutem, sed in ruinâ animarum.

5 Et tertio considerari debet finis, quò tendit, vel tendere potest habita reuelatio. Et hîc non solum considerandus est finis apertus, & manifestus, sed etiam occultus; non solum proximus, sed etiam longinquus, & remotus, vt ait Gerson. Nàm diabolus cum sit astutissimus, & versutissimus, ita suas technas, & laqueos abscondere solet, vt vix à cautissimis, & oculatissimis videri valeant. Collinat aliquandò ad sinistram, vt imparatam feriat dexteram; & vt ad finem, quem intendit perueniat, mille diuerticulis viam aperit. Et hoc dubitari potest, ò Theophile, in reuelationibus huius mulieris. Nàm vt video, ita concinnè ordinatæ sunt, tali ordine dispositæ, talibus terminis propositæ, vt non facile cognosci possit, vtrum ex Deo sint an non.

6 Si enim ad Dei potentiam absolutam recurramus, non sunt impossibilia, quæ continent: maxime in primo prospectu. Nèc verisimile est, quod simplex muliercula talibus terminis vtatur, ac tali Theologica phrasi loqui sciat, absquè doctore docente. At cum nò pauca inuoluant, quæ absquè censura transire non possunt, vt in propositionum examine patebit; verisimilius est, quod eas spiritus Sathanæ, qui reuelauit, taliter concinnauerit, earumquè manifestationem, ac

propagationem in detrimentum animarum dictauerit. Mundus enim, qui nouitatum amator est, audiens aliquam in terra reperiri creaturam humanam, quæ à Deo antè, & plusquam omnes Sanctos prædestinata fuerit; Quod fuerit in vtero matris paulò post animatione sanctificata; Quod rapta ad tertium vsquè Cœlum, Diuinam Essentiam clarius, & perfectius, quàm ipse Paulus viderit; & similia, imò excellentiora, quæ in suis propositionibus continentur; Non est dubium, quod de ipsa magnum conceptum formare potest; & maximè simplices, & idiotæ; qui ad ipsam cateruatim, à turmatim recurrentes ipsam audire, videre, à colloqui cupientes, suis orationibus se commendantes, felix ille existimabitur, qui vel saltem illius fimbriam tangere posset. Et si talis mulier à dæmone suas reuelationes accepit, quid hinc sequuturum speramus? Tot funesti successus potius deplorandi, quàm recensendi, exemplum nobis præbent circa futura. Atquè, vt alia omittam, referam quod in Regno Siciliae anno 1635. accidit. Fuit ibi quidam Carolus Tauallora ex Vsumarso Calabriae oppido Laicus professus approbatæ Religionis; Hic deceptorij dæmonum illusionibus illaqueatus, eò vsquè deuenit, vt hæresiarca euaderet. Siquidem se filium Dei, à Messiam esse affirmabat; & quod Christus solùm Redemptor, non autem Messias fuerit. Item se Saluatorem Orbis futurum, quoad efficaciam, fatuè asseribat; eò quod Christus, solùm quoad sufficientiam, fuisset. Omnem statum Ecclesiasticum
ab eo

ab eo renouandum, & reformandum affirmabat; nouas leges, ritus, & ieiunia ediderat, quas leges hæresibus plurimis refertas propria manu, & diuersis characteribus scripserat; sicut etiam suum euangelium, cum narratione propriæ geneologiæ, atquæ officium de eo recitandum in hac noua lege conscripserat; scripturas varias ad sua commenta adaptabat, & ubi in Sacris litteris de vero Messia Christo Domino fit mentio, de seipso loqui, & non de Christo autumabat; Miracula plurima, se perpetrasse exhibiturum iactabat. Tot tandem, tantiquæ errores ad Tribunal S. Inquisitionis delati fuerunt; Eorum Auctor depræhensus per quinquennium ferè auditus, examinatus, ac monitus nullatenus ad meliorem frugem, & ad veram Fidem Catholicam redire voluit; imò tanta pertinacia, ac procacia suas hæreses defendebat, vt etiam dicere auderet ad illud Tribunal à Deo missum fuisse, vt Dominos Inquisitores ad suam nouam legem amplectendam, & promulgandam perduceret. Erat quidem is sèu integro, quoad cerebrum attinet; sed qui tales insanias, & nugas audiret, non nisi mente captum cum esse persuadere vllatenus posset. Multoties itaque Qualificatores, & Theologi Santissimæ Inquisitionis, sicuti mos est, in Sacro Tribunali vocati cum tali homine disputarunt, vt eum ad veram fidem reducerent; sed ille suis falsis dogmatibus pertinacitè persistens, Qualificatores, ac Theologos coràm Dominis Inquisitoribus ignorantes vocabat, asserens quod sibi, & non eis Deus

C c 2

loquu-

loquutus fuerit . Per quinquenniū perdurauit iste cōflictus, nām cum ab anno 1635. incēperit, anno tandem 1640. die 9. Septembris, vt pertinax, & obstinatus hæreticus, Panormi in publico spectaculo, ac solemni actū fidei celebrato per Dominos Don Ioannem de Torrezilla, D. Didacum de Transiniera, & D. Consaluum Brauo Curia seculari traditus est vltimo supplicio plectendus . Et cum ad supplicium duceretur, pluuiam expectabat de Cœlo, vt ignem extingueret, sicut ei diabolus à principio ipsum decipiens promiserat. Cum tandē à dæmone se delusum videret, resipuit, veniam petijt, & sua crimina confessus est, laqueodemum suspēsus, flammis iniicitur, & in cineres est redactus . Viuit adhuc in hac Neapolis Ciuitate illius quondam Iuliae infelix memoria; & quid ex suis assertis reuelationibus euenerit, penē omnibus comperitum est. Viuit, & in alijs Ciuitatibus similium mulierularum, earumquē reuelationum, & visionum euentuum execrabilis fama. Viuit adhuc illius Borri Mediolanensis, & omnibus alijs recentior memoria . Sed vt alia omittam, quis ad lapsum Tertulliani non expauescet? Qualis ingenij, quantæquē doctrinae fuerit iste Doctor, omnibus sua scripta testantur; deceptus tamen, suam doctrinam multis erroribus scœdauit . Et vnde deceptus? audiamus ipsum . Est hodiē, verba sunt Tertulliani, Est hodiē soror apud nos reuelationum charismata sortita, quas in Ecclesia inter Dominica solemnia per extasim in spiritu patitur, conuersatur

satur cum Angelis, aliquandò etiam cum Domino, & videt, & audit Sacramenta, & quorundam corda dignoscit, & medicinas desiderantibus submittit. Iam verò prout Scripturæ leguntur, aut Psalmi canuntur, aut allocutiones proferuntur, aut petitiones delegantur, ita inde materiæ visionibus subministrantur. Fortè nescio quid de anima differueramus, cum ea soror in spiritu esset. Post transacta solemnia, dimissa plebe, quo usu solet nobis renunciare, quæ viderit (nam & diligentissimè digeruntur, ut etiam probentur) inter cœtera, inquit, ostensa est mihi anima corporaliter, & spiritus videbatur, sed non inanis, & vacuæ qualitatis; imò quæ etiam teneri repromitteret, tenera, & lucida, & ærii coloris, & forma per omnia humana. Hæc est visio. Deus testis, & Apostolus charismatum in Ecclesia futurorum idoneus sponsor. Huc usquè infelix Tertulianus *de Anima cap. 9.* qui licèt eruditissimus, ac prudentissimus videretur, hisce tamen muliercularum commentis traduci, atquè seduci passus est. Itaque Baronius de Tertulliani lapsu differens, ita loquitur. (Accessit ad faciliore hominis lapsum, quod ipse licèt durus in disciplina, in credendo tamen magna erat animi facilitate præditus: adeò ut quæcumquè muliercula se aliquid secundum visum accepisse diceret, mox tantam illi præstaret fidem, ut cum alioqui eruditissimus esset, omnem illi post haberet doctrinarum veritatem. Est de ea re patens exemplum ab ipso descriptum in libro *de Anima cap. 9.* quo quidem aper-

tissimè

tiffimè demonstratur, insansisse planè hominem, dùm arbitrio mulierculæ à cardine dimouetur, non tantùm Christianæ Theologiæ, sed etiam humanæ philosophiæ, vt Animam corpoream, coloratam, antropomorphitamquè crediderit: tantumquè valuisset apud eum phanaticæ scœminæ, quælibet efficta, & affectata relatio, vt omnia prò illa neglexerit Catholica dogmata, atquè scientias. Hæc Baron. de Tertull. miserando lapsu commemorat anno Domini. 201. *num.* 13. Hæc, & alia ex huiuscemodi priuatis, & diabolicis reuelationibus damna passus est diuersis temporibus populus Christianus. Et de his, & similibus malis rationabiliter in hac muliere timere debemus; si ipsam diabolus omnium malorum peritissimus, & ingeniosissimus artifex in suæ malitiæ instrumentum assumpsit. Quamobrem inter cœtera finis, quò tendunt, vel tendere possunt supradictæ reuelationes solerti diligentia, ac graui maturitate perspicendus est. Sic Delrius *dicta quæst.* 3. *sect.* 6. *ver.* 1. occurrit. Torre *disput.* 3. citata, Soufa, & Grauina, quos sequitur Albergh. in suo *manuali cap.* 41. *num.* 12. vbi ait: (Obseruandus est primò finis, si reuelationes, & apparitiones absquè necessitate euulgantur, & propagantur, vt si causa non est spiritalis, sed temporalis, & propria, vel curiositas, leuitas, vanitas, cupiditas, auaritia, ambitio &c.) Hæc Alberghinus *loco citato.*

7 Ista igitur sunt signa, ò amice carissime, quibus veræ à falsis reuelationibus discerni possunt, & in his
tam-

tamquam in lydio lapide cognoscitur aurum alchymiatum, & sophisticum, & aurum probatum, & electum. Reuelatio enim, quæ in istis signis persistit à Deo censeri debet, sed si in vno, vel in altero eorum deficit, rejice illam, quia à Deo, qui Auctor veritatis est, esse non potest.

8 Illud autem, quod mihi dixisti, quod diuersi diuersimodè sentiunt circa dictas reuelationes, earumque propositiones, & quod aliqui eas recipiunt, & vt Cœlestes venerantur; alij verò, vt diabolicas detestantur, & suas propositiones, vt hæreticas damnant, non est mirum; quia primo prospectu non omnia considerari possunt; & multoties vnusquisquè loquitur iuxta suum affectum. At non debemus sic de facili in re tanti momenti præcipitare iudicium, vt supra ex Gersono notauimus. Nam sicut periculosum est nouas reuelationes absquè diligenti discussione recipere; sic etiam esset periculosum eas damnare, ac aliqua nota inurere. Maxime vbi agitur de nota hæresis; cuius iudicium ad solam Sanctam Sedem pertinet. Et valdè hic notanda est illa cautela, quam tradit Alphonsus de Castro *lib. 1. aduersus hæreses cap. 1. vbi ait.* (Caveant ergo hæreticæ prauitatis Inquisitores, ne faciliè de hæresi pronuncient. Si hæresis est iam olim damnata, aut euidentissimis scripturæ testimonijs depræhenditur; & non humano ratiocinio, cui possit obuiari; tunc executores sunt, vt exequantur id, quod circa hæreticos decreta Pontificum fieri iubent. Si autem res est dubia, an sit hæresis,

hæresis; vèl non; non est eorum munus sententiam ferre, nèc possunt censere de hæresi, cum hoc sit solius Summi Pontificis. Hoc etenim casu illud eis incumbit ex officio, quod nomen eorum præten- dit, inquirere scilicèt de asser- tione prædicata, aut quomodolibet publica, qualiter ab asserente fuerit dicta, quibus verbis, qualiter ab eo intellecta; qua ratione fuerit motus ad id asserendum; aut quibus scripturæ testimonijs innitatur. Quibus actis, si euidentissimis testimonijs minimè conuinci potest, sed res manet dubia, & suspicio- nis labe maculata, consulenda est Sedes Apostolica; nèc ea inconsulta (quantumlibet docti consulantur) licebit quidquam definire. Cum autem Sedis Apostolicæ definitionem receperint, eis incumbet exequi id, quod à Pontifice Summo decretum fuerit.) Sic Castro.

9 Si igitur, iuxta allatam doctrinam, nèc ipsi hæreticæ prauitatis Inquisitores possunt in re dubia definire de hæresi (cum hoc ad Sanctam Sedem, quæ regitur à Spiritu Sancto, pertineat;) quid dicendum de alijs? certè abstinere debent etiam in priuatis colloquijs ab hoc iudicio; non solum quia ad eos non pertinet, sed etiam, quia tale iudicium dissensiones, iurgia, & scandala parere solet. Qui enim aliquam propositionem aliquo modo suspectam inaduertentèr pronunciat; si se sentiat à priuato quopiam de hæresi notari, de facili insurgit ad sui defensionem; & quia veritas est vna, si velit sustinere, & defendere primam propositionem, quæ à veritate parum forsitan aberrabat; magis se elô-
gabit

gabit à veritate, & ideò vt iurgia, & scandala abscindantur abstinere debemus ab illo iudicio, quod ad nos non pertinet. Et obseruare quod circa hoc iubent Summi Pontifices.

10 Et hic etiam aduertendum est, iuxta Suarez sententiam, quod sicuti perniciosum est aliquam propositionem in fide peccantem, sine qualificatione relinquere, ita quoque et periculosum propositioni qualificationem, vel censuram tribuere, quam non meretur. Quia non solum ipsam infami nota inureret; ex quo scandala, seditiones, & alia detrimenta, & incommoda, vt iam dictum est, oriri possent; Verum etiam impugnaretur veritas, quæ in ipsa continetur. Semper enim per censuram contradicitur propositioni censurata; & si hæc nullum contineat errorem; imò contineat veritatem; & nihilominus censura, quam non meretur, ei tribuitur, impugnatur profecto veritas, quam in se habet. Vnde censura indueret qualitatem illam, quam propositioni censuratae tribueret. Ita Suarez disput. 19. de fide sect. 2. num. 21. quem sequuntur Castus Palaustom. 1. tract. 4. disp. 3. pun. 1. num. 9. & Albergh. loco citato num. 18.

11 Quapropter, vt ex temetipso dignoscere possis, o amice carissime, si aliqua ex reuelationibus à te mihi narratis censuram meretur; opportunè sequentem sectionem adijcio.

De Gradibus damnabilium Propositionum.

S E C T I O IV.

Multi autem, àc varij sunt gradus propositionum Catholicarum, vt ait Cano de locis Theologicis *lib. 12. cap. 7.* circa quos gradus non solum ipse Cano, verum etiam Turrecremata in *Summa de Ecclesia lib. 4. par. 2. cap. 8. & 9.* Gerson *Alphab. 14.* Ocham *lib. 1. & 2. dialogor.* Gabriel in *4. dist. 13. quest. 2.* Liber dictus *Axiomata Christiana lib. 2. & præcipuè art. 6. cap. 11.* Castro de punitione hæreticorum *lib. 1. cap. 3. 4. 8. 9. & 10.* Simanchas de hæreticis *cap. 25. 26. & 27.* & Corduba in suo questionario *quest. 17. §. 1. 2. 3. 4. 5.* latè discurrunt. Et ex opposito multi etiam sunt gradus, siuè species propositionum in fide peccantium, & aliter damnatarum, ait Ricciullus *de lure personar. lib. 5. capit. 8. in principio;* & prima est hæresis, seu propositio hæretica. secunda est sapiens hæresim. tertia est erronea. quarta est suspecta de hæresi. quinta est impia. Sexta rigorosa, vel dura. Septima temeraria. Octaua malèsonans. Nona blasphema. Decima infidelis. Vndecima perfida. Duodecima insana, & stulta. Tertiadecima crudelis. Quartadecima scandalosa. Quintadecima periculosa. Sextadecima seditiosa. Decimaseptima schismatica. Decimaoctaua iniuriosa, contumeliosa, irrisoria. Decima-

Decimanona præsumptuosa, & arrogans. Vigesima phantastica. Vigesima prima superstitiosa. Vigesima secunda vana, & scrupulosa. Has omnes latè tractat Corduba *quæst.* 17. *cit.* Alij autem ad pauciorum numerum reducunt. Quia Suarez sic eas enumerat. Quædam propositio dicitur hæretica, alia erronea, alia sapiens hæresim, alia malesonans, alia temeraria, alia scandalosa, alia piarum aurium offensua; item iniuriosa, blasphemata, & si quæ aliæ sunt similes; que enumeratio, ait Suarez, sumpta videtur ex Concilio Constantiensi *sess.* 8. in sententia damnationis articulorum Vuicleph, & *sessione* 15. in sententia damnationis Ioannis Hus. Et confirmari potest ex Bulla Pij Quinti, & Gregorij XIII. contra Michaellem Baium; Nam iisdem ferè verbis, quasdam illius Auctoris sententias dicti Pontifices damnauerunt. Atquè ita huiusmodi propositiones distinxerunt, & ex professo explicarunt varij Doctores Theologi, & Canonistæ; vt D. Antoninus, Turrecremata, Albertinus, Simanchas, Castro, Cano, Corduba, Perua, & alij quos refert cum suis locis Suarez *de fide disputat.* 19. *sect.* 2. *num.* 1. Ricciullus Archiepiscopus Consentinus, & in hoc Regno Sancti officij Minister Generalis supremæ, & vniuersalis Sanctissimæ Inquisitionis de Vrbe. Prærogatiua eloquentiæ, Doctrinæ claritate insignis; experientia mihi notus ex causis, & difficultatibus in illo Sacro Tribunali discussis, Vir quidem vndequaquè conspicuus, pauciori numero contentus, eas ad nouem gra-

duſ, ſeu ſpecies reſtringit, & prima eſt hæretica, ſecunda ſapiens hæreſim, tertia erronea, quarta temeraria, quinta ſchiſmatica, ſexta ſcandalofa, ſeptima iniurioſa, octaua impia, & nona demum blaſphema. Ricciullus *de lure perſon. cap. cit.* Sed quidquid ſit de hoc gradu, ſeu ſpecierum numero, certum eſt hanc diſtinctionem poſitam eſſe à Doctõribus, ad oſtendendam maiorem, vel minorem prauitatem propoſitionum in fide peccantium.

2 Et ſic propoſitio hæretica, quæ in primo gradu, ſeu in prima ſpecie ponitur eſt illa, quæ apertè eſt opoſita, ſiue contraria, ſiue contradictoria alicui veritati, de qua certè conſtat eſſe de fide, nullo habito reſpectu ad pertinaciam proferentis. Ita ſentiunt Adrianus in 4. *quæſt. 1. de confeſſione.* Ocham 1. *par. dialogor. lib. 2. cap. 11.* Couar. *lib. 3. variar. cap. 1.* Torrenſis de *Trinitate quæſt. 32. art. 4.* Turrecrem. Caſtrenſis, Simanchas, & alij quos refert, & ſequitur Suarez *loco cit. num. 3.* At Ricciullus diffuſius, & explicatius ait, (quod propoſitio, quæ dicitur hæretica, eſt illa, quæ in aliquo aduerſatur Catholicæ fidei, ideſt propoſitionibus, quæ in reſpicientibus fidem in veteri, vel nouo Teſtamento, vel diſſinitionibus ab Eccleſia in Concilijs, vel extra firmatis, aut receptæ Sanctorum Patrum ſententiæ) & hanc hæreticæ propoſitionis diſſinitionem ex Turrecremata in *ſumma de Eccleſia lib. 4. cap. 10.* ex Cano de *locis Theolog. lib. 12. cap. 7.* Simanchas de *Catholicis inſtit. tit. 54. num. 3.* & iterum

in

in *Enchiridion. violata Religionis tit. 24. num. 2.* Albertinus de *heretic. quest. 6. num. 1. locato in opere Iudic. verbo credibilia num. 8. & sequentibus.* Tradit, & sequitur Ricciullus de *iure personarum lib. 5. cap. 8. num. 1.* & assignans rationem adiungit. (Quemadmodum enim quidquid in prædictis reperitur diffinitum, est vera propositio catholica *cap. 2. de sum. Trinit. & fide Catholice.* ita quidquid in rebus fidem tangentibus contra proponitur, vel asseritur, est propositio hæretica, & damnata.) dicto *cap. 2. de Sum. Trinit. Clement. 1. eodem tit. l. 1. 2. & 3. C. eodem tit. de Sum. Trinit. l. Quicumquæ C. de heretic.* Quæ quidem procedunt, siue propositio proferatur ab hæretico, siue à non hæretico. Potest enim esse propositio hæretica, & Auctor catholicus, quod contingit quando in assertionem, & in asserente nulla adest pertinacia C. Dixit Apostolus, & C. Qui in Ecclesia, 24. quest. 3. dicto *cap. 2. §. in nulla de sum. Trinit.* Et sic in specie tradunt Turrecremata dicto *lib. 4. par. 2. cap. 3.* Alphonsus de Castro de *iusta heretic. puni. lib. 1. cap. 1.* Simanchas in *enchirid. tit. 24. num. 3. & de catholic. institut. tit. 54. num. 4.* Cano de *locis Theolog. lib. 12. cap. 8.* quos refert, & sequitur Ricciullus loco *supracitato num. 3.* quibus additur Castrus Palaus *tom. 1. tract. 4. disput. 3. pun. 1. num. 1.* & Ioan. Alberghin. in *manual. quaest. cap. 12. num. 4.*

3 Quod etiam procedit quando asseritur aliqua propositio, quæ contradicit propositioni, quæ in Sacra Scriptu-

Scriptura apertè habetur, licèt hæc Scripturæ propositio non pertineat ad fidem; vt si aliquis assereret Tobiam non habuisse canem; Aaronē non habuisse barbam, & huiusmodi. Tales namquē propositiones, & si ad fidem non pertineant; tamèn si cum pertinacia asserantur, hæreticæ sunt, vt cum Ricciullo, Albertino, & Carena tradit Alberghinus *loco cit. num. 7.* Et ratio est, ait Ricciullus, (quia licèt ad fidem parum referat Tobiam habuisse canem, vèl Aaronem barbam, tamen negari non potest, quod is, qui scit hoc esse, vt certum in Scriptura narratum, eò ipso quod negat, errat in fidè.) Ita docet D. Augustinus in *lib. de morib. Eccles.* Etenim cum vnus, & idem Deus sit vtriusquē testamenti Auctor. *C. Episcopus S. querendū etiam ab eo, 23. dist. Concil. Trid. sess. 4.* Idem est dicere in Sacra Scriptura posse contineri mendacium, ac esset asserere, Deum posse esse mendacem; quod esse errorem contra vtriusquē legis auctoritatem, probatur ex *Psal. 144. ver. 13.* Fidelis Deus in omnibus verbis suis. *Et Deut. cap. 7.* Deus fortis, & fidelis. Et *Luca cap. 16. ver. 17.* Facilius est Cælum, & terram præterire, quàm de Lege vnum apicem cadere. Et alijs Sacræ Scripturæ locis hoc probant Cano de locis Theologicis *lib. 2. cap. 1. 2. 3. et 4.* & Bellarm. in *Controuer. de Verbo Dei cap. 1. et 2.* cum sequen. Et quāuis assertio sit de re leui, Est attamèn valdè perniciofa, quia tollit fidem Sacræ Scripturæ. Sicut enim instrumentum in parte falsum, redditur suspectum quoad

ad omnes eius partes *l. in fine ff. de fide instrumentorum.* Et testis in vno articulo falsus, redditur suspectus quoad alios *C. para 3. quæst. 9.* Ita si admitteremus in Scriptura posse dari mendacium, quamuis iocosum, tota redderetur suspecta. D. Augustinus ad Hieronymum. *Epist. 9. relatus in C. si ad scripturas, 9. distin.*

4 In secundo gradu à Corduba, & Ricciullo ponitur propositio sapiens hæresim; licet Suarez, & Alberghinus ponant eam in tertio gradu; & erroneam ponant in secundo; sed quidquid sit de hoc ordine, Propositio sapiens hæresim est illa, quæ non per euidenter consequentiam, sed per consequentias probabilissimas, & moraliter certas, obiecto fidei contradicit; Sic Lorca 2. 2. *disput. 40. num: 10.* Coninchius *de fide disput. 18. num. 131.* Suarez *de fide disp. 19. sect. 2. num. 17.* Alberghinus *loco citato num. 8.* Quod quia multipliciter accidere potest, multipliciter etiam declaratur, & exemplificatur à Corduba *quæst. 17. cit. §. 8.* & inter alia exempla ponit, quod ista propositio: B. Gregorius non fuit Papa, sapit hæresim; Quia per euidentes consequentias, & moraliter certas deducitur, quod oppositum sapit fidem: Omnis enim canonicè electus in Papam, est Papa; B. Gregorius fuit Canonicè electus, ergo B. Gregorius fuit Papa. Maior huius argumenti est de fide, sic decretata à Martino V. in Concilio Constantiensi; & consequentia, quæ ex tali argumento deducitur, sapit fidem. Ergo propositio opposita sapit hæresim. Affert etiam exemplum de propo-

propositione asserente, quod in hac hostia, quæ eleuatur à Sacerdote celebrante, non est Christus, talis enim propositio sapit hæresim. Quia attrahit saporem hæresis ab illa propositione hæretica: In hostia ritè consecrata non est Christus. Vndè explicatius ait Bariola (quod propositio sapiens hæresim est illa, ex qua cum notorio vero, quod negari non potest, sequitur hæresis.) *in floribus directorij tit. de varijs propositionum gradibus.* S. quid propositio hæresim sapiens, exempli gratia: Si quis diceret: omnis homo existens Romæ est in peccato mortali: talis propositio est sapiens hæresim; Ex hac namquæ propositione, iuncta alia notiore vera, quæ est ista: Infantes Romæ existentes sunt homines; sequitur hæresis. Nimirum, quod infantes nouiter baptizati sunt in peccato mortali. Et ex hac propositione hæretica attrahit saporem illa propositio: Omnes homines, qui sunt Romæ, sunt in peccato mortali; & dicitur propositio sapiens hæresim.

5 In tertio gradu ponitur propositio erronea, & est illa, quæ contradicit obiecto fidei, sed mediatè; quia non negat obiectum, quod est in se reuelatum; sed negat obiectum, quod est reuelatum in sua causa; vt si quis, verbi gratia, negaret Christum esse risibilem. Ita ex communiori sensu Doctorum ait Castrus Palaus *loco citato num. 1.* Hæc enim propositio, Christus est risibilis, reuelata est in illa propositione, Christus est homo; quia omnis homo est risibilis. Vel vt ait Ricciullus. (Propositio erronea est illa, quæ est contra veritatem

ritatem aliquam, adhuc ab Ecclesia non definitam, vel contra veritatem non omnibus manifestam, vel à proferente ignoratam.) Sic etiam eam de Simanch. & Albert. diffinit præfatus Riccius *loco cit. num. 10.* Et de ea dat exemplum Suarez in propositione, quæ antè Concilium Tridentinum assereret, quod Beata Virgo aliquandò peccauit venialiter: Hæc enim propositio ante præfatum Concil. erat erronea tantum. Quia licet propositio contraria, semper fuerit catholica; attamen quia non dùm erat definita de fide, erat tunc tantum erronea. Ita Suarez *dicta disput. 19. de fide sect. 2. num. 13.*

6. In quarto gradu ponitur propositio malesonans, & est illa, quæ ut æquivoca duplicem sensum habere potest; & in proprio aliquo sensu potest esse hæretica; & in aliquo pariter proprio potest esse catholica. (Talis namquæ propositio, ait Suarez *loco cit. num. 18.* absolute, & sine distinctione, vel declaratione prolata, merito dicitur malesonans. Qui quidem melius sonus aliquandò provenit ab extrinseco, quandò scilicet non venit à propositione nudè sumpta, sed etiam ex circumstantijs personæ, loci, aut temporis: ut hæc propositio; fides iustificat, absolute prolata olim non male sonabat; Nunc autem, ortis hæresibus, male sonat; & peius sonat, si proferetur à persona de hæresi suspecta.) Ita Suarez *loco cit.* quem sequitur Alberghinus *loco cit. num. 10.* cum Ludovico à Paramo *de origint. S. Inquisit. lib. 3. quæst. 3. num. 107.*

7 In quinto gradu ponitur propositio piarum aurium offensiva à Suarez, ad quam reducitur propositio scandalosa per Ricciulum, & Alberghinum *locis citatis*; imò Ricciullus in hoc gradu ponit etiam propositionem male sonantem *loco cit. num. 14*. Et de hac propositione scandalosa, piarum aurium offensiva, & male sonante, dicit Ricciullus, (quod est illa, quæ legentibus, vel audientibus ruinæ, siue peccati causam, seu facilitatem ad peccandum asferre potest; etiam si errorem in fide non contineat. Veluti si quis enumeraret incommoda, quæ ex ieiunio patimur, mala, quæ inde nasci possunt; vel si quis enumeraret comoda, quæ ex usurarijs pactis in mercatura reportari possent circa dimittiarum augmentum; Hæc enim, & similia siue falsa sint, siue vera, ex quo homines alliciunt, & ad peccatum redeunt promptiores; meritò dicuntur scandalosa, piarum aurium offensiva, & male sonantia.) Iansen. in concordiam Evangelic. cap. 71. Simaneh. Albertin; & Turrecremata, quos refert, & sequitur Ricciullus *loco citato*.

8 In sexto gradu sequitur propositio temeraria, est autem temeritas, ut dicit D. Thomas 2. 2. *quæst. 53. art. 3. ad 2.* præcipitatio quædam faciendi aliquid sine iudicio, & regula rationis. Unde propositio temeraria generaliter dicitur illa, quæ sine rationis regula profertur; & sub regula rationis, etiam auctoritas comprehendenda est, cum de plerisque rebus ratio ipsa dicat, multum ex auctoritate pendere. Itaque propositio

tio temeraria est illa, quæ in rebus ad fidem, vel bonos mores pertinentibus aliquid asserit, tamquam certum, quod nō potest efficaciter probari ratione, vel auctoritate. Vt si quis assereret, & contenderet, quod mundus finiretur in tali anno, vel in tali sæculo. Quia licet hoc possit esse, tamen quia nulla certa ratione, vel auctoritate probari potest, temerè asseritur, & propositio est temeraria; tūm quia assumitur pro certo, quod est dubium, Turcectem. *in dicto cap. 1. l. 1.* Albertin. *in dicta quest. 6. num. 7.* Tūm etiam; quia temerarium satis est, rem valdè dubiam, & incertam sup velle determinatione definire argumen. *l. 3. C. de summa Trinit. & fide Catholi.* Et addit Ricciullus *in citato cap. 8. num. 12.* (Quod excusaretur ille, qui, tamquam de re dubia, in similibus suam proferret sententiam, eamq; rationibus modeste comprobaret) vt adnotauit Simachus *dicto titulo 34. num. 12.*

9 In septimo gradu ponitur propositio schismatica, & seditiosa; & est illa, quæ inducit schisma, vel diuisionem in Ecclesia V. G. si quis assereret posse eodē tempore esse duos Pontifices legitime electos; quæ quidem propositio esset etiam hæretica, cum aduersetur articulo fidei: Vnam Sanctam Catholicam Ecclesiam, *extrinag. Vnam Sanctam de maior. et obedientia.* Vt si quis assereret, quod Episcopus non est simplicii Sacerdote superior; vel quod nullo Prælato non est obediendum; Istæ, & similes, quæ diuisiones, schismata, & seditiones parere possunt, dicuntur schismaticæ,

& seditioſæ, vt ex Alphonſo de Caſtro, Albert, & Si-
 manch. tradit Alberghinus loco citato numero 13.
 10. In octauo ponitur iniurioſa; & eſt, quando tra-
 hitur alicui fidelium ſtatui, vel perſonæ in ſigni; vt ſunt
 maledicta, quæ proferuntur contra ſtatum Religioſo-
 rum. Et tales ſunt multæ aſſerſiones Vindictæ, & Ioan-
 nis Huſ, Damnaſci in Concilio Conſtantiensi ſeſſione
 8. et 15. Albertini loco citato num. 9. Simanch, loc. cit.
 num. 18. Ricciullus num. 5. & Alberghinus num. 15.
 11. Nono ponitur, propositio blaſphemia; & eſt
 illa, per quam Deo, vel Sanctis eius irrogatur iniuria;
 Quod propriè contingit, vel cum illi tribuitur, quod
 ei non conuenit, vel cum remouetur ab eo, quod illi
 ſpectat; vel cum datur creaturæ, quod proprium eſt
 Dei. Nam primo caſu offenditur Dei miſericordia; ſe-
 cundo læditur iuſtitia; & tertio Maieſtas. Albertinus
 loco citato num. 13. et ſequen. Ricciullus loco cit. num.
 17. Alberghinus loco cit. num. 16.
 12. Et hos, quidem ſuprapoſitos gradus ponunt
 communiter Doctores, quæ de qualiſcandis propoſi-
 tionibus tractant. Sed quia ſupra multos alios ex Gor-
 duba recensuiſimus; & hos etiam ad exhuberantiam pla-
 cet annexere, & ſane ſequentes.
 13. Propoſitio impia, dupliciter accipitur, nempe
 poſitiuè, & priuatiuè; Poſitiuè, eſt illa, quæ non eſt
 probabilis, & ſimul notabiliter detrahit pietati fidei, &
 deuotioni fidelium. Vt aſſerere, quod Beata Virgo in
 hac vita non fuerit eleuata, per ſpeciale priuilegium,
 ad cla-

16 Perfida propositio est illa, quæ infidelitatem cum Iudaica perfidia coniungit; nam & ipsi Iudæi perfidi sunt, atque dicuntur. Vnde asserere, quod Christus non dùm venit, & quod lex vetus obligat, & huiusmodi, dicuntur, & sunt propositiones perfidæ, ita cum Caietano tenet Corduba *loco citato* §. 17.

17 Propositio insana, & stulta est illa, quæ omnino irrationabilis est, & de ratione læsa, aut deprauata, seu non bene sana procedere videtur; vel quæ contra manifestam rationem rectam, seu contra communem animi conceptionem continet, quod in rectum sensum vix cadere potest. Ut dicere, quod sexta feria Hebdomadæ Sanctæ non est ploranda Passio Domini nostri Iesu Christi, sed solum latandum intus, & foris; & quod opus bonum ex infusa charitate factum, non sit propter Deum, sed ex proprio interesse; quæ cum alijs similibus propositionibus, ut insanæ condemnatæ sūt contra Illuminatos, ut notat Corduba *loco cit.* §. 18.

18 Propositio crudelis est, quæ horrorem generat apud audientes, ex crudelitate, quæ contra rectam affectionem naturalem format in materiâ Theologica, vel morali; ut asserere, quod non debemus curare de Animabus existentibus in purgatorio, sed eas relinquere, ut patiantur secundum Dei Iustitiam, ut Deus vult. Hæc enim propositio cum similibus, ut crudelis damnata est contra Illuminatos, ait Corduba *loco cit.* §. 19.

19 Propositio periculosa est illa, quæ absolutè, & gene-

generalitèr dicit, licitum esse, ac fieri posse id, quod non nisi vix ab aliquibus, & cum multis circumstantijs fieri potest; vt dicere, quod sinè ieiunijs, & mortificationibus homo potest esse Perfectus, vèl quod non est curandum contra tentationes pugnare, aut malas cogitationes repellere. Istæ, & similes propositiones, vt periculosæ, & scandalosæ, & etiam vt temerariæ, & erroneæ condemnatæ sunt contra Illuminatos. Corduba loco cit. §. 21.

20 Propositio præsumptuosa, vèl arrogans est illa, quæ sinè sufficienti ratione, vèl probabili, affirmat, aliquem de factò habere, vèl posse habere id, quod communitèr est supra humanas vires, vèl supra legem communem, vt asserere, quod existens in mundo vxoratus, & cum possessionibus, & diuitijs, est aut esse potest, tam liber à curis mundi, & à peccatorum occasionibus, & tanta animi quiete Deo seruire potest, sicut in Religione. Vèl, quod talis homo videt cor alterius, tam clarè, vt manum suam. Istæ, & similes propositiones vt præsumptuosæ, & arrogantes, & alitèr etiam qualificatæ, condemnatæ sunt contra Illuminatos. Item dicere quod ipsi reuelantur multa secreta Diuinitus, & aliorum cogitationes, quodquè ipsi apparent Animæ purgatorij petentes auxilium. Corduba loco cit. §. 25. vbi addit quod propositio præsumptuosa dicitur temeraria; & è conuersò.

21 Propositio phantastica est illa, quæ potius per phantasiam, vèl per imaginationem fit, quàm per rationem,

tionem, vel per auctoritatem, vera, aut probabilis ostendatur, vt si aliquis assereret, quod Animæ purgatorij in die animarum, appareant suis benefactoribus particularibus, gratias agentes pro suffragijs, quibus à Purgatorij pœnis sunt liberatæ. Huiusmodi sunt quædam diuinationes, quæ à Chiromanticis, à Kabbalistis, à Geomanticis, Idromanticis, & similibus, absquè vlla ratione, & auctoritate, sed phantasticis quibusdam coniecturis, & signis componuntur. Ita colligitur ex Corduba *loco cit.* §. 26.

22. Propositio superstitiosa est, quæ superstitionē asserit, vel enunciat; quæ multiplex esse potest, sicut etiam superstitio multiplex est. Idem Corduba *loco cit.* §. 27. qui etiam addit §. 28. Quod sunt aliæ species propositionum; Nam quædam dicitur vana, quædam scrupulosa, quædam irreuerens, aut honoris, & dignitatis derogatoria, & huiusmodi secundum causas, vel affectus suos; quæ quidem ad prædictas qualitates faciliè reduci possunt.

23. Et omnes suprapositas qualificationes, ex Concilijs, & vniuersitatibus Doctorum scholasticorum, ex processibus Inquisitorum hæreticæ prauitatis, prædicto modo eas qualificantibus, desumptas esse testatur, idem Corduba *in fine prædictæ questionis* 17.

24. Demùm in huiusmodi propositionum qualificatione aduertunt Doctores, quod supradicti gradus, qui propositionibus peccantibus assignantur, non sunt ita ab inuicem distincti, ac separati, vt vni & eidē propo-

propositioni conuenire non possit. Imò sæpè contingit, quod eadem propositio sit simul hæretica, erronea, temeraria, blasphemæ, præsumptuosa &c. Ita Alphonsus de Castro libro 1. de iusta hæreticorum punitione capit. 3. Corduba dicta quæst. 17. §. 28. Simanchas titulo 24. numero 19. Albertinus quæst. 6. numero 27. Suarez dicta disputat. 19. de fide. sect. 2. numero 21. vbi exemplum affert de illa propositione in Concilio Basiliensi. sess. 22. damnata. Christus quotidie peccat; hæc enim propositio erronea, scandalosa, & piarum aurium offensiua nominatur. Itaque plures gradus qualificationis vni, & eidem propositioni conuenire possunt; quod etiam confirmat Riccius de Iure personarum libro 5. cap. 8. in fine, & Alberghinus in suo manuali qualificat. cap. 12. numero. 17. vbi exemplum ex Castro desumptum affertur. Vna enim ex pestiferis propositionibus Vuicleph hæc est. Religiosi, viuentes in Religionibus priuatis, non sunt de Religionel Christiana. Hæc propositio est simul hæretica, scandalosa, temeraria, schismatica, & iniuriosa. Hæretica, quia contra vniuersalis Ecclesiæ definitionem sentit. Scandalosa, quia homines ab ingressu Religionum auertit; & Professis, vt vota, quæ Domino vouerunt, non reddant, suadet. Temeraria, quia nulla prorsus ratione, vel auctoritate fulcitur, imò omnium Sanctorum Virorum turba contradicit. Schismatica, quia Ecclesiæ vnitatem scindit, ac diuidit; Cum Religiosos ab illa separet; Ac demùm Iniuriosa est, quia omnia

Religionibus, ac illorum Religionis iniuriam affert.

25. Et hæc de propositionum qualificatione dicta sufficiant prò cognoscenda qualitate propositionum, quæ in assertis revelationibus continentur; Si forsitan aliqua earum censura sit digna.

Hæc sunt ò, carissima Theophile, septem propositiones, seu Revelationes, quas ut tibi confulerem, mihi tradidisti. Videlicet.

1. ESSERE STATA PREDESTINATA AVANTI, E PIV DI TUTTE GL'ELETTI, ECCETTO LA BEATA VERGINE.

2. E ASSICVRATA DEL GRAN DONO DELLA PERSEVERANZA, ET IL SIGNORE DICE, COM'E IMPOSSIBILE, CH'ESSO SIGNORE SI PERDA, COSI'E IMPOSSIBILE, CHE SI PERDA LA DILETTA.

3. GENERATA (EX ILLICITA COPVLA,) ET SANTIFICATA IN VTERO MATRIS COME S. GIO BATTISTA, POCO DOPPO L'ANIMATIONE.

4. RAPITA NEL CIELO PIV VOLTE, E PER TEMPO NOTABILE, HA VISTA LA DIVINA ESSENZA, NEL MODO COME LA VEDONO I BEATI, E PIV PEREETTAMENTE DI S. PAOLO, O ALTRO SANTO, CHE VIATORE HABBIA HAVVTO QUESTO PRIVILEGIO, ECCETTO LA B. VERGINE.

5. CH'E IMPECCABILE, SENZA HAYER
MAI

MAI PECCATO MORTALMENTE, NE VENIALMENTE, NE OMBRA DI PECCATO.

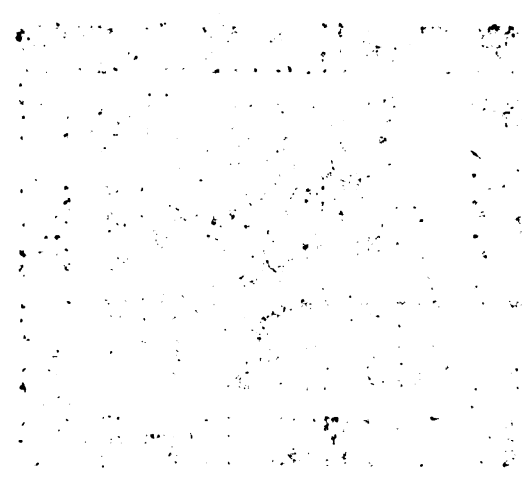
6 LA SVA GRATIA CONFERITALE E TANTA, CHE DOPPO LA VERGINE NE HA HAVVTO PIV DITVTE LE PERSONE, CHE SONO STATE, E SARANNO.

7 CHE IL SIGNORE LE HA DATO TANTO AMORE, QVANTO NE PVODARE VN DIO.

Hæ autem, an sint à Deo, an à dæmone ex dictis visum est; & ultro patebit in sequenti Tractatu.



THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
540 EAST 57TH STREET
CHICAGO, ILL. 60637
TEL. 733-7321
FAX 733-7321
WWW.CHICAGO.EDU



DE DIVINIS REVELATIONIBVS. TRACTATVS SECVNDVS

In quo discutiantur Propositiones in pro-
positis Reuelationibus contentæ.

DISCVSSIO PRIMA.

*In qua excutitur prima Reuelationis spica
eiusque Propositio discutitur.*

Prima Propositio asserit: ESSERE
STATATA PREDESTINATA AVANTI, E' PIV DI TVTTI GL'ELETTI, ECCETTO LA BEATA VERGINE. Duo continet
hæc Propositio, primum est: ESSER STATATA PRE-
DESTINATA; & secundum: AVANTI, E PIV
DI TVTTI GL'ELETTI, ECCETTO LA BEA-
TA VERGINE. Expendamus primò Primam par-
tem asserti, in quo dicit: ESSER STATATA PREDE-
STINATA. Opus Dei est hoc; ipse namquè Deus
est ille, qui, ut ait Apostolus, Prædestinavit nos in
adoptione per Iesum Christum, in ipsum, secundum

PRO-

propositum voluntatis suæ *Ephes. cap. 1. vers. 5.* At quis nouit sensum Domini, aut quis consiliarius eius fuit, vt possit asserere, se esse in numero prædestinatorum? (Quis enim, ait D. Augustinus *lib. de corrept. & grat. cap. 13.* Quis enim ex multitudine fidelium, quamdiu in hac mortalitate uiuitur, in numero prædestinatorum se esse præsumat?) Nèc immerito D. Augustinus hoc arcanum omnibus ignotum esse affirmat; Nam & ipse Apostolus, qui raptus ad tertium Cælum, audiuit arcana verba; exclamat: Quàm incomprehensibilia sunt iudicia eius, & inuestigabiles viæ eius. *Rom. cap. 11.* Et in hac secretorum Dei obscuritate positus Ecclesiast. dixit: Nescit homo, vtrum amore, an odio dignus sit, sed omnia in futurum seruantur incerta *cap. 9. versu 1.*

2 Et quam certitudinem sibi homo de sua prædestinatione promittere potest, cum nemo de sua iustitia sit securus? Quis potest dicere, mundum est cor meum, purus sum à peccato: ait Salom. *Prou. cap. 20.* Vbi notat Beda Venerabilis, quod Salomon non dixit, neminem esse mundum corde, & purum à peccato; quia multi possunt esse mundi, & immaculati per gratiam Dei, de quibus Psalmista: Beati immaculati in via *psal. 118.* & multi etiam per Dei Gratiam possunt habere cor mundum; & de istis Dominus *Matt. cap. 5.* ait: Beati mundo corde; sed dixit Salomon, quod nemo potest dicere, à se asserere, quod habeat cor mundum, & quod sit purus à peccato, quia omnia in futu-

futurum seruantur incerta. Et quis de sua iustitia potest esse securus. Cum & Ioel Propheta, postquam ad conuersionem, & ad omnes actus poenitentiae nos inuitasset, postquam Dei misericordiam, benignitatem, & patientiam exaggerasset, adhuc tamen reliquit infortitan nostram salutem. Conuertimini ad me, exclamat S. Propheta, in toto corde vestro, in ieiunio, in fletu, & planctu, & scindite corda vestra, & conuertimini ad Dominum Deum vestrum; quia benignus, & misericors est, & patiens, & multae misericordiae, & praestabilis super malitia; Quis scit si conuertatur, & ignoscat. &c. *ioel cap. 2. ver. 12.* Si igitur post veram conuersionem ad Deum, post tot actus poenitentiae, post tam magnam Diuinæ misericordiae exaggerationem, adhuc sumus in dubio si ipse ignouerit, an non. Quis de sua praedestinatione certus vnquam esse poterit?

3 Adde, quod libertas nostrae voluntatis, & vertibilitas nostri liberi arbitrij nullam certitudinem super hoc habere nos finit. Qui enim hodiè stat per Dei gratiam; manè per suam libertatem decidere potest; & qui hodiè per suam fragilitatem in puluere iacet; manè per Dei gratiam surget, & stola iustitiae induetur. Ad vtrumque enim liber est. Et cum auerterit se iustus à iustitia sua, ait Dominus per Ezechielem, & fecerit iniquitatem, morietur in eis, & in iniustitia sua, quam operatus est, morietur. Et cum auerterit se impius ab impietate sua, quam operatus est; & fecerit iudicium, & iusti-

& iustitiam, ipse Animam suam viuificabit. *Ezech. cap. 18. ver. 26.* Nèc iustus de sua iustitia, dùm adhuc viuit, præsumere potest, quod semper, & vsquè in finem erit iustus; Nèc impius de sua iniquitate desperare, quod in ipsa moriturus sit; semper enim dùm viuimus inter timorem cadendi, & inter spem resurgendi ambulare debemus, nèc vnquam ab hoc tramite deuare. Ad quod ipse Dominus nos inuitat, sic per Ezechielem se nobiscum protestans: Etiam si dixerò iusto, quod vita viuet, & confusus in iustitia sua fecerit iniquitatem, omnes iustitiæ eius obliuioni tradentur; & in iniquitate sua, quam operatus est in ipsa morietur. Si autem dixerò impio, morte morieris; & egerit poenitentiam à peccato suo, feceritquè iudiciū, & iustitiam; & pignus restituerit ille impius, rapinamquè reddiderit, in mandatis vitæ ambulauerit; nèc fecerit quicquàm iniustum, vita viuet, & non morietur. Omnia peccata eius, quæ peccauerit, non imputabuntur ei: iudiciū, & iustitiam fecit, vita viuet. *Ezech. cap. 33. versu 13. & seq.*

4 Dominus est, qui hìc loquitur, & ipse affirmat, quod si ipsemet ore suo loquatur ad iustum, & dicat ei, quod vita viuet, & ipse iustus in sua iustitia confusus, fecerit iniquitatem; alloquutione Diuina non obstante, in iniquitate, quam operatus est morietur. Et è conuerso si ipsemet Deus ore suo dixerit impio: morte morieris; & ipse egerit poenitentiam de iniquitate sua, nèc fecerit quicquàm iniustum &c. non obstante, quod

quod ipsemet Deus loquutus sit; vita viuet, & non morietur. Vbi clarè ostendit Deus, quod quandiu sumus in hac vita, nemo de sua salute confidere potest, cum veritabilitas liberi arbitrij ad vtrumquè se habeat; & si modò auxilio Dei refurgit; paulò post sua debilitate corruit.

5 Manet igitur in abyſſo ſecretorum Dei hoc profundum prædeſtinationis arcanum obſignatum; & eos, qui de ſe aliquid præſumunt circa prædeſtinationem, meritò cum anathematizatis ab Eccleſia connumerare debemus. Martinus namquè Bucerus, Petrus Martyr, Ioannes Caluinus, & Kemnitius, vt tradit Bellarminus, fuerunt in hac hæreſi, quod quiſquè fidelis de ſua prædeſtinatione debet eſſe ſecurus; & qui de ſua ſalute hæſitationem habet, fidelis non eſt apud ipſos. Sic enim ait Caluinus *in lib. 3. inſtit. cap. 2. §. 16.* Verè fidelis non eſt, niſi qui ſolida perſuaſione Deum ſibi propitium perſuaſus, de eius benignitate omnia ſibi pollicetur, niſi qui Diuinæ erga ſe beneuolentiæ promiſſionibus fretus, indubitata ſalutis expectationem præſumit. Ita Caluinus relatus à Bellarmino *lib. 3. de iuſtific. cap. 12. tom. 4. controuer.* Et contra præſatos hæreticos ſtatuit, & decreuit Sacroſanctum Concilium Tridentinum *ſeſſ. 6. cap. 12.* His verbis: (Nemo quoque quãdiu in hac mortalitate viuitur, de Arcano Diuinæ prædeſtinationis myſterio, vſquè adedò præſumere debet, vt certò ſtatuat, ſe omninò eſſe in numero prædeſtinatorum; quaſi verum eſſet, quod iuſtifica-

G g

tus,

tus, aut amplius peccare non possit, aut si peccauerit, certam sibi resipiscentiam promittere debeat; Nàm nisi ex speciali reuelatione scire non potest, quod Deus sibi elegerit.) Et *can. 15. in eadem sess.* Anathematizat eos, qui in hoc errant: (Si quis dixerit hominem renatum, & iustificatum teneri ex fide ad credendum, se certò esse in numero prædestinatorum, anathema sit.) Quo anathematis mucrone Caluini, eiusq; sequaciuû hæresis supraposita confossa fuit. Cum igitur præfata mulier in prima parte suæ propositionis asserat: **ESSER STATA PREDESTINATA**; nisi suum dictum aliquo fulcimento sustentet, corruere certè posset in hæresim Bucerii, Caluini, ac similium.

6 Sed adhuc eius pronunciatum persistit absquè labe; & hæresis nota, attenta reuelatione. Ipsa namquè asserit hoc per reuelationem habere; & Concilium Tridentinum *loco citato.* eximit à censura id, quod scitur per reuelationem, dicens. Nàm nisi ex speciali reuelatione sciri non potest, quod Deus sibi elegerit. Sed præfata mulier asserit, quod habet ex Reuelatione, ergo non errat.

7 Esto, quod ipsa talem reuelationem habuerit; Potest namquè Deus hoc facere, & de facto cum multis hoc egit; Abrahæ enim fuit reuelata sua prædestinatio. *Gen. cap. 15.* Noli timere Abraham: Ego protector tuus sum, & merces tua magna nimis; Moyfi etiam fuit reuelata. *Exodi cap. 33.* Inuenisti gratiam coràm me: Ego ostendam tibi omne bonum; Helix paritèr

paritèr Prophètæ fuit reuelatum, quod effèt tollendus de medio, & collocandus in loco beatiori, vt patet 4. *Reg. cap. 20.* De Beatissima autem Virgine Maria, Domina nostra, nulli dubium est, quin fuerit etiã ei reuelata sua prædestinatio, cui dictum est ab Angelo: Aue gratia plena; & inuenisti gratiam apud Deum. Apostolis etiã fuit idem reuelatum, nam *Luca cap. 10.* dicitur illis à Christo: Gaudete autem, quia nomina vestra scripta sunt in Cœlo; & etiã S. Paulo, vt patet *Rom. cap. 8.* Certus sum enim, quia nequè mors, nequè vita poterit nos separare à charitate Christi. Et *2. Timot. cap. 4.* Reposita est mihi corona iustitiæ, quam reddet mihi Dominus, in illa die iustus Iudex. Alijs etiã Sanctis fuit reuelata sua prædestinatio, vt constat de Seraphico Patriarcha Francisco; sed, quia de supradictis solum loquitur Sacra Scriptura, de ipsis cõtenti sumus, ad ostendendum, quod hoc Deus aliquãdò reuelauit. Esto igitur, vt aiebam, quod ista mulier per reuelationem habuerit se esse prædestinatam; Certum est, quod qui reuelauit primam partem propositionis, reuelauit & secundam. Examinemus igitur postremam partem sui asserti, vt hinc qualitas totius propositionis eluceat.

8 ESSER STATA PREDESTINATA AVANTI, E PIV DITVTTIGL'ELETTI, ECCETTO LA BEATA VERGINE; Hæc est secunda pars: AVANTI, E PIV DITVTTIGL'ELETTI. Magna, & admiranda dignitas huius creaturæ, vt omni-

bus præferatur electis, vna nēpè Dei Genitrice excepta. Sed quia paucis, imò tātum duobus verbulis magna, & maxima innoluit, ppēdamus singillatim sua verba.

9 Et primò illud aduerbium, seu illam propositionem: **AVANTI.** quod significat prioritatem; Quæ quidem prioritas, iuxtà Theologorum phrasim, consistit in quibusdam signis rationis, quæ assignantur in ordine prædestinationis; & sic explicantur: In primo signo fuit prædestinatus Christus, qui est Caput, & Primogenitus omnium prædestinatorum; vt cōmuniter omnes Theologi docent; & multis auctoritatibus, & rationibus probat Petrus Trigofus *par. 1. quæst. 18. art. 6. dub. 4. conclus. 1.* Secundum locum inter omnes prædestinatos tenet B. Virgo Maria, ipsius Iesu Christi Mater; quod idem Trigofus *loco citato in 2. conclusione* affirmat, & probat ratione, & auctoritate S. Bernardini Senensis *serm. 51.* vbi ait: (Tu autem antè omnem creaturam in mente Dei prædestinata fuisti.) Quæ verba S. Bernardinus Ex D. Anselmo desumpsit. Et alij Sancti, & Doctores hoc idem asserunt; cum nèc rationi, nèc pietati fidei repugnet; imò, & rationi, & pietate fidei maximè consonum sit. Post Beatam Virginem autem immediatè sunt Apostoli, vt asserit D. Thomas infra citandus: ait namquē. (Manifestè enim patet ex verbis istis, quod Apostoli habent gratiam maiorem, quam aliqui alij Sancti post Christum, & Virginem Matrem.) Et in hoc signo ponit Catherinus eximiè prædestinatos, vt Apostolos, &

alios

alios insignis Sanctitatis homines *lib. 1. de prædest. Dei cap. ultimo; & lib. 3. cap. 1. et 2. relatus à Vasquez in primam partē D. Thomæ dispus. 90. cap. 1. num. 3.*

10 Sed quidquid sit de illo ordine, quem Catherinus posuit in prædestinatione, certum est quod Christus est caput corporis Ecclesiæ; sic enim ait Apostolus: Ipse est caput corporis Ecclesiæ, qui est Principium, Primogenitus ex mortuis, ut sit in omnibus ipse primatum gerens. *Coloss. cap. 1. ver. 18.* Caput igitur corporis Ecclesiæ, Christus est; membra autem huius corporis mystici, non indistinctè, & confusè, sed ordinatè disponi debent; & ita ea disposuit Paulus. *1. Corin. cap. 12. ver. 27.* Vos autem estis corpus Christi, & membra de membro; & quosdam quidem posuit Deus in Ecclesia; primùm Apostolos; secundò Prophètas; tertio Doctores, deindè Virtutes &c. En quomodò membra quæ coalescunt in mysticum Christi corpus, ordinatè disposita sunt, & vnumquodquè suum fortitur locum; & primum locum obtinent Apostoli, secundum Prophètæ, tertium Doctores &c. Idem ostendunt, & probant illa eiusdem Pauli verba ad Ephesios: Estis ciues Sanctorum, & domestici Dei, superædificati super fundamentum Apostolorum, & Prophètarum, ipso summo angulari lapide Christo, Iesu, in quo omnis ædificatio constructa crescit in Tèplum Sanctum in Domino, in quo vos coædificamini in habitaculū Dei, in Spiritu Sancto *Ephes. cap. 2. ver. 20. & seq. & cap. 4. ver. 11.* Replicat: Et ipse de-

dit

dit quosdam quidem Apostolos, quosdam autem Prophetas, alios verò Euangelistas, alios autem Pastores, & Doctores ad consummationem Sanctorum in opus ministerij, in ædificationem corporis Christi. Ex quibus D. Pauli auctoritatibus clarè colligitur ordo, quem tenent electi in corpore mystico Saluatoris.

11 Si igitur prædestinato capite huius corporis mystici, prædestinata sunt, & cætera membra, rectus ordo dispositionis expostulat, vt membra, sicuti ordinata sunt in corporis constitutione, ita etiam sint ordinata & in prædestinatione; nulla enim ratio dicat, quod prius ordine prædestinetur illud membrum, quod magis distat à capite, quam illud, quod magis capiti appropinquat; Sed membra, quæ magis, capiti appropinquant, sunt Apostoli, Prophætæ, Euangelistæ, Doctores, &c. Sicut enumerat Apostolus; Ergo post Christum, & eius Virginem Matrem; isti qui magis capiti appropinquant fuerunt primi in ordine prædestinationis: Similem rationem, per quandam analogicam inductionem affert Ambrosius Catherinus *lib. 3. de prædestinatione Dei cap. 1.*

12 Simile argumentum desumitur ex illa alia auctoritate Pauli superius allata, in qua Ecclesiam fidelium Templo comparat; Ibi enim firmato summo angulari lapide, qui est Christus Iesus, & iactis fundamentis; quæ sunt Apostoli, & Prophætæ; super hæc fundamenta construens Ecclesiæ Spiritualis fabricam, alios

alios lapides disponit, dicens: In quo vos coedificamini in habitaculum Dei in Spiritu Sancto; juxta illud D. Petri: Et ipsi tamquam lapides viui superaedificamini Domus spiritualis, Sacerdotium Sanctum 1. Petri cap. 2. ver. 5. In prædestinatione igitur spiritualis huius fabricæ rectus ordo requirit, vt primò eligatur summus lapis angularis, in quo omnis ædificatio construitur, & crescit; de hinc fundamenta, quæ molis pondus debent sustinere; & postremò suus cuique lapidi locus destinatur; Sed fundamenta huius mystici Templi sunt Apostoli, & Prophætæ, vt docet Paulus; ergo ipsi post Christum, & eius Virginem Matrem fuerunt electi, & prædestinati à Deo. Et nullus alius, antè ipsos. Et prò hac ratione stat Catherinus, qui considerans verba illa Pauli 2. Timot. cap. 2. ver. 19. sed firmum fundamentum Dei stat, habens signaculum hoc; cognouit Dominus, qui sunt eius &c. Sic ait: (Firmum, inquit, fundamentum Dei stat. Quod est ergò fundamentum, quod stat, nisi Christus, & qui illi proximi Patriarchæ, Prophætæ, Apostoli, super quibus ædificantur, & cæteri? Sicut de illis testatur: Superædificati super fundamentum Apostolorum, & Prophëtarum, Hoc ergo est fundamentum, quod stat, isti primisub Christo, hi electi in illo antè constitutionem mundi.) Hæc Catherinus lib. 3. de prædestinatione cap. 1.

13 Hinc colligitur, quod illa particula posita in asserta reuelatione, ostendens istam mulierem prædestina-

stinatam antè omnes electos, excepta Beata Virgine, non potest sinè censura transire, cum repugnet auctoritati Sacræ Scripturæ.

14 At quia non solum antè, sed plusquàm omnes Electos se prædestinatam asserit, dicens: **ESSER STATA PREDESTINATA AVANTI, E PIV DI TVTTI GL'ELETTI** Expendamus, & istam particulam, idest, **E PIV**. Hic terminus, **E PIV**, denotat quemdam excessum supra omnes alios positos in comparatione; Et cum in comparatione sint omnes Electi ex vna parte, inter quos Electos sunt Apostoli, Prophætæ, Euangelistæ, Doctores, Patriarchæ, & omnes alij tam Veteris, quàm Noui Testamenti; Et ex altera parte sit ipsa sola, quæ iuxtà suum assertum fuit prædestinata, **PIV DI TVTTI GL'ELETTI**, clarè liquet excessus, quem ipsa habet super Apostolos, Prophætæ, Euangelistas, Patriarchas, & omnes alios Electos. Et hic excessus, vèl se tenet ex parte Dei prædestinantis, vèl ex parte prædestinationis, vèl ex parte termini prædestinationis, nempè gloriæ, ad quæ se asserit prædestinatam.

15 Si ille excessus se tenet ex parte Diuinæ voluntatis, facit hunc sensum, quod Deus plus, seu magis voluit ipsam, quam omnes alios Electos tam veteris, quàm Noui Testamenti; ex quo deducitur, quod plus, & magis voluit ipsam, quàm Apostolos, Prophætæ, & reliquos, qui mysticum Christi Corpus constituunt; ergo magis ipsam, quàm mysticum Christi Corpus; ergo

ergo magis ipsam, quàm Ecclesiam; quæ ex omnibus Electis constituitur; ergo magis ipsam, quàm Ioannem Baptistam, qui cum sit Præcursor Christi, & vox Verbi, habet relationem ad ipsam, sicut Præcursor ad Principem, & sicut vox ad verbum; ergo magis voluit ipsam, quàm Abraham, & David, de quorum semine natus est Christus; magis ipsam, quàm Ioseph, quàm Ioachim, & Annam, hi Parentes, ille Sponsus Matris Christi. Et quis tam insanæ mentis reperiri potest, qui audeat asserere, quod tot, & tam præclaræ Sanctitatis viri, qui ad tam excelsum ministerium à Deo sunt electi, ut scilicet Christo deseruirent, vel ut Progenitores, vel ut Pater, licet Putatius, vel ut Præcursor, vel ut Ministri, huic mulierculæ à Deo in prædestinatione sint posthabiti?

16 Audiamus quid de Præcurfore dicit Veritas ipsa. Maior inter natos mulierum Propheta Ioannes Baptista nemo est. *Lucæ cap. 7. ver. 28.* Et irrefragabile est hoc testimonium. Hic est ille, de quo Angelus ad Zachariam Patrem eius dixit: Erit magnus coram Domino; & Spiritu Sancto replebitur; adhuc in utero Matris suæ; & multos Filiorum Israel convertet ad Dominum Deum ipsorum, & ipse præcedet illum in spiritu, & virtute Eliæ. *Lucæ cap. 1. ver. 15. et sequ.* Hic est ille, de quo prædixerant Isaias, & Malachias Prophætæ, Imò Dominus per ipsos; ut Marcus testatur: Ecce ego mitto Angelum meum antè faciem tuam, qui præparabit viam tuam antè te. *Mar. cap. 1. ver.*

Hh

2. Et

2. Et quis huic Ioanni tot, tantisque Spiritus Sancti præconijs celebrato, se audebit comparare, imò, & præferre?

17 Et quid de Apostolis dicam? (Audiamus Paulum: Elegit nos in Christo, ait ipse, antè mundi constitutionem, vt essemus Sancti, & Immaculati in conspectu eius in charitate. *Ephes. cap. 1. ver. 4.* Vbi illa particula: Antè mundi constitutionem, ostendit quandam ordinis præminentiam; sicut illa verba Christi apud Ioannem *cap. 17. ver. 24.* Quia dilexisti me antè constitutionem mundi. Audiamus quid de ipsis prædixerit Spiritus Sanctus per os Dauid: Prò Patribus tuis nati sunt tibi Filij, constitues eos Principes super omnem terram. *Psal. 44. ver. 17.* De Apostolis hìc loquitur Dauid, ait D. Chrysostomus *hom. in Psal. 44.* De Apostolis paritèr loquitur *in Psal. 18.* Cœli enarrant gloriam Dei, & opera manuum eius annunciat firmamentum; vbi Cœli vocantur Apostoli; quia sicut Cœli suo rotatu totum perlustrant orbem; ita & ipsi totum orbem peragrantes eorum Doctrina illustrarunt; iuxtà illud, quod subiungit: In omnem terram exiuit sonus eorum, & in fines orbis terræ verba eorum *ibid. ver. 5.* De Apostolis loquitur idem Psalmista vbi ait: Nimis honorificati sunt amici tui Deus; nimis confortatus est principatus eorum *Psal. 138. ver. 17.* Omnes istas auctoritates, vltra communem sensum totius Ecclesiæ, quæ de Apostolis eas intelligit, plures Sancti Doctores de Apostolis prædictas esse affirmât, sic

sic etiam illa verba: Fundamenta eius in montibus Sanctis in *Psal. 86.* De Apostolis prædicta esse intelligit D. Augustinus in *expositione in Psal. 86.* & merito Fundamenta Ecclesiæ vocantur Apostoli, & Prophætæ; iuxta illum Pauli contextum supra adiunctum: superædificati super fundamētum Apostolorum, & Prophëtarum *Ephes. cap. 2. ver. 20.* quia eorum auctoritas portat infirmitatem nostram, ait Augustinus, & hic notandum est; quod fundamenta Ecclesiæ posita sunt in montibus sanctis; quia Apostoli, qui sunt fundamenta Ecclesiæ, super alios Sanctos, qui montibus Sanctis comparantur, sunt eleuati; Et ad tantam sanctitatem sunt euecti, tamquæ copiosum gratiæ, & gloriæ munus sunt assequuti, quod D. Thomas, temerarium, & quasi erroneum putat alios Sanctos illis comparare; sic enim ait Angelicus, Exponens illa verba Pauli ad *Ephes. cap. 1. ver. 1.* Secundum diuitias gratiæ eius, quæ superabundauit in nobis. Idest explicat D. Thomas. (Idest abundantius fuit, quàm in alijs. Ex quo apparet temeritas illorum, vt non dicam error, qui aliquos Sanctos præsumunt comparare Apostolis in gratia, & gloria; manifestè enim patet ex verbis istis, quod Apostoli habent gratiam maiore, quàm aliqui alij Sancti post Christum, & Virginem Matrem.) Hæc D. Thomas; & infra hoc confirmat ex Apostolo *ad Rom. cap. 8.* dicente: Nos ipsi primitias spiritus habentes; cum Glosa, quæ addit: (Tempore prius, & cæteris abundantius.) Vndè iterum conclu-

dit S. Doctor : (Temerarium est ergo aliquem Sanctum Apostolis comparare.)

¶ 18 Si igitur temerarium est Sanctum aliquem cum Apostolis comparare, quid dicendum est de hac muliere, quæ non solum se comparat, verum etiam anteponit in prædestinatione omnibus electis, sola Beata Virgine excepta? aperte enim hoc asserit, dum dicit : **ESSERE STATA PREDESTINATA AVANTI, E PIV DI TUTTI GL'ELETTI, ECCETTO LA BEATA VERGINE**; ubi illa particula, **E PIV**, quam nunc explicamus, sonat in primo sensu, quod Deus plus, & magis voluit ipsam, quam alios omnes electos, quamvis excellentissimæ Sanctitatis. Et quis hoc unquam intelligere, vel capere potest?

¶ 19 Certum est, quod Apostoli electi fuerunt à Deo ad magnum, imò ad maximum opus : Sic enim ait Paulus scribens ad Ephesios : Elegit nos in ipso, idest in Christo, antè mundi constitutionem, ut essemus Sancti, & immaculati in conspectu eius in charitate, qui prædestinavit nos in adoptione filiorum, per Iesum Christum, in ipsum, secundum propositum voluntatis suæ : in laudem gloriæ gratiæ, in qua gratificavit nos in dilecto Filio suo. In quo habemus redemptionem per sanguinem eius remissionem peccatorum secundum divitias gratiæ eius, quæ superabundavit in nobis in omni sapientia, & prudentia, ut notum faceret nobis Sacramentum voluntatis suæ, secundum bene-

beneplacitum eius, quod proposuit in eo, in dispensatione plenitudinis temporum, instaurare omnia in Christo, quæ in Coelis, & quæ in terra sunt in ipso. In quo etiam nos sorte vocati sumus, Prædestinati secundum propositum eius, qui operatur omnia, secundum consilium voluntatis suæ. Hæc Paulus *ad Ephes. cap. 1. versu 4. & sequentibus.*

20. En ex testimonio Pauli, ad quod electi, & prædestinati sunt Apostoli, ut scilicet notum faceret illis Sacramentum voluntatis suæ in dispensatione plenitudinis temporum, instaurare omnia in Christo, quæ in Coelis, & quæ in terra sunt in ipso &c. Si igitur Apostoli electi fuerunt antè mundi constitutionem ad opus tam grande, ut est instauratio omnium in Christo, quæ sunt in Coelis, & in terra; quomodo intelligi potest, quod Deus magis voluit prædestinatam hanc mulierem, quam Apostolos, qui fuerunt electi, ut ait Suarez, ad generandum Christum in mentibus fidelium, & ad procreationem Filiorum Dei. *In 3. par. D. Thom. quest. 29. art. 1. & 2. disput. 8. sect. 1.* Quomodo intelligi potest, quod Deus magis voluit hanc solam mulierculam, quam omnes electos, & præsertim Apostolos, per quos fides Christi omnibus erat prædicanda ad instauracionem tam Militantis, quam Triumphantis Ecclesiæ?

21. Non est Discipulus super Magistrum, ait Christus, *Matt. cap. 10. ver. 24.* Sufficit discipulo, si sit sicut Magister eius; Si igitur Apostoli magistri fuerunt totius

totius orbis; Ita quod de omnibus dici potest, quod de Petro, & Paulo dixit S. Leo: (Isti sunt per quos tibi Euangelium Christi Roma resplenduit, & quæ eras magistra erroris, facta es discipula veritatis.) *Serm. 1. in Natali Apostol. Petri, et Pauli.* Sufficere debet huic mulieri, si verè discipula Apostolorum est, & veritatis, ut sit ad maius, sicut magistri, & se continere intra terminos æquiparantiæ, seu æquipollentiæ; At quia ipsa se extollit supra magistros, contra Christi Doctrinam; Non veritatis, sed mendacij, imò auctoris mendacij discipulam se ostendere videtur. Et hoc in primo sensu ostēdit illa particula, E PIV DI TVTTI GL'E-LETTI; Quatenus scilicet excessus, quem significat, se tenet ex parte Dei prædestinantis.

22 Si autem talis excessus se tenet ex parte prædestinationis ipsius scilicet actus, quo prædestinatam se asserit; & potest facere hunc alium sensum; Nimirum, quod Deus maiori certitudine, & infallibilitate voluit ipsam prædestinatam, quam omnes alios Electos, sola Virgine Beatissima excepta. Et si in tali sensu loquatur, videtur, quod eius propositio est in illa opinione Ambrosij Catherini, qui posuit tres ordines prædestinatorum; & primo ponit aliquos, quos ipse vocat eximie prædestinatos; & de istis dicit, quod infallibilitèr saluabuntur; in secundo ordine ponit illos, qui non certò, & infallibilitèr sunt prædestinati; sed possunt ex arbitrij libertate, & cum auxilijs sufficientibus, & saluari, & damnari; & demùm in tertio gradu ponit illos,
qui

qui certò sunt reprobati. Ita ipse asserit *in lib. 3. de prædestin. Dei cap. 1.* & fusè; sed perperam nititur suam singularem opinionem probare.

23 In hac igitur opinione Catherini sistens prædicta mulier, ponit se in primo ordine, scilicèt in numero eximiè prædestinatorum; & non solum se ponit in numero, sed etiam in capite omnium dicens, quod Deus voluit magis ipsam, idest maiori infallibilitate, & certitudine ipsam prædestinauit, quàm omnes alios eximiè prædestinatos, & etiam antè istos. Hoc enim sonant illa duo verba: AVANTI, E PIV, Vndè necesse erit asserere, dari quemdam gradum specialem maioris certitudinis, & infallibilitatis in Dei prædestinatione prò ista muliere; & per consequens debemus admittere alium ordinem prædestinatorum, vltra tres illos, quos posuit Catherinus, ad hoc, vt istius mulieris assertio verificetur. Nam si maiori certitudine, & infallibilitate, quàm omnes alij eximiè prædestinati, ipsa prædestinata est, & antè illos; certè non est in numero, & ordine ipsorum; sed ordinem superiorem cōstituit. Vndè iterum, & de nouo redimus ad inconuenientia superius impugnata. Nempè, quod ipsa excelsit Apostolos, supergreditur Patriarchas, antecellit Prophètas, eminet vniuersis; quod vt temerarium, & quasi erroneum exploditur à D. Thoma, vt supra dictum est.

24 Vèl demùm excessus, quem significat illa particula, E PIV, se tenet ex parte finis, nempè gloriæ, ad quam

quam se asserit prædestinatam. Et in hoc significatu, sua propositio facit hunc sensum: scilicet, quod Deus prædestinavit ipsam ad maiorem, ad vberiore, & copiosorem gloriam, quàm omnes alios electos, excepta B. Virgine, id est ad primum gloriæ gradum, qui immediate sequitur post gloriam Beatæ Virginis. Hoc enim, in hoc tertio sensu, sonant illa verba: **ESSER STATA PREDDESTINATA AVANTI, E PIV DITVTI** &c. nimirum Deus voluit, ut ipsa & plus gloriosam in Cælis, quàm omnes alios electos, B. Virgine excepta, & per consequens omnes gloriæ gradus, qui immediate sequitur, prædestinatus in Beatæ Virginis, præparatus est huic mulieri.

25 Et si vera est sua reuelatio, non possum inuenire locum in Cælo, in quo ipsa sessura sit; nulla enim Hierarchia, nullus Chorus eam capere potest. An fortè ipsam collocabimus inter Virgines? non, quia plusquàm ipsas ad gloriam est prædestinata. An fortè inter Martyres? non, quia plusquàm ipsos ad gloriam est prædestinata. An fortè inter Prophetas, & Patriarchas? non, quia plusquàm ipsos prædestinata. An fortè inter Apostolos? nèc etiam, quia ad vberiore gloriam ipsa prædestinata est. Necesse erit igitur nouam prò ipsa sola addere Hierarchiam in Paradiso, vt saluetur eius assertum, quod si hoc repugnat auctoritati Ecclesiæ, à communi Sanctorum consensui, sequitur, quod assertio huius mulierculæ claudicat, & suspicari potest, quod à dæmone sit reuelata.

26 Non me latet illa doctrina, non nullorum auctorum, quod Ecclesiae ministeria recipiunt distinctionem à fine, ad quem sunt ordinata; & cum omnia ad tres ordines reducantur, quorum primus est ordo unionis hypostaticæ; secundus est ordo gratiæ; & tertius ordo naturæ; Ita inter se tales ordines disponuntur, quod infimum, quod reperitur in ordine hypostatico, excedit supremum in ordine gratiæ; & infimum gratiæ excedit supremum in ordine naturæ; iuxta illud axioma communiter in scholis receptum: Infimum supremi, est supremum infimi: Et ut ait D. Dionysius Areopagita: (Infimum supremi attingit supremum infimi.)

27 Ad ministrandum in ministerijs, quæ spectant ad ordinem gratiæ, fuerunt electi, & prædestinati Apostoli, iuxta illud: Qui, & idoneos nos fecit ministros Noui Testamenti, non littera, sed spiritu. 2. Corint. cap. 3. ver. 6. & alibi: sic nos existimet homo, ut ministros Christi, & dispensatores mysteriorum Dei 1. Corint. cap. 4. ver. 1.

28 Ad ministrandum autem in mysterijs, quæ spectant ad ordinem hypostaticum electi, & prædestinati fuere Beatissima Virgo Mater Iesu Maria, & eius Sanctissimus, & Castissimus Sponsus Ioseph. Hi solummodò habuerunt tam præclarum officium, & ad tam excelsum ministerium euecti fuerunt, ut Christo deferuirent, ipsum alerent, & custodirent. Et cum hæc ministeria respiciant ordinem hypostaticum, infert, & ra-

tionabiliter Suarez, quod S. Ioseph, vt minister ordinis superioris, sit etiam superior in sanctitate, & gloria, & Apostolis, & omnibus alijs electis, post Christum, & Beatissimā Virginem. Quia licet Ioseph sit vltimus minister in hoc ordine hypostatico; attamen, quia infimum supremi, est supremum infimi, stat Ioseph super omnes, qui sunt ministri in ordine gratiæ; cum ordo gratiæ postponatur ordine hypostatico.) Hæc sunt verba Suarez. (Nihilominus tamē non existimo improbabile munus, seu ministerium Sancti Ioseph, quatenus quodammodo est altioris ordinis, posse dici perfectius. Intellico enim, quædam esse ministeria præcisè pertinentia ad ordinem gratiæ gratum facientis; & in hoc ordine intellico Apostolos habuisse supremum dignitatis fastigium, & indiguisse fortasse plurimum gratiæ, præsertim gratis datæ, & sapientiæ donis, quàm reliquos. Alia verò sunt ministeria, quæ attingunt ordinem vnionis hypostaticæ, qui ex suo genere perfectior est, vt de dignitate Matris Dei supradiximus, & in hoc ordine intellico constitutum esse ministerium S. Ioseph, & esse veluti in infimo gradu illius; & ex hac parte excedere reliqua, tamquàm in superiori ordine existens. Vnde D. Thomas supra attentè dixit, Apostolos esse maiores officio Noui Testamenti: Officium autem Ioseph non pertinuit ad Nouum Testamentum, nequè propriè ad vetus, sed ad vtriusquè auctorem, & lapidem angularem, qui fecit vtriusquè vnum.) Ita Suarez in 3. par. D. Thomæ quest.

29. art. 1. et 2. disput. 8. sect. 1. in fine.

29 *Et in sect. 2.* hæc quæ sequuntur ad honorem ipsius Ioseph adiungit. (Aliqui enim pia fortasse devotione moti, nimium assueverunt Sanctum Ioseph supra omnes Apostolos, & Angelorum Choros constituant, ut videlicet eo ordine, quo à *Matt. cap. 1.* nominantur Iesus, Maria, Ioseph, eodem in Cœlesti gloria sedcant, & perfectione Beatitudinis fruantur; quia officio, & dignitate, & amore fuerunt coniunctissimi. Sicut enim humanitas Christi eò abundantior gratiam obtinuit, quò propinquior fuit Verbo, & statim B. Virgo, quæ proxima fuit Filio; ita existimatur S. Ioseph, quasi tertium locum in abundantia gratiæ obtinuisse, quia post Virginem propinquissimè attigit Christum, familiariusquè tractavit, & singularem conjunctionem cum ipso habuit.) Hæc Suarez *loco citato*. In qua sententia est etiam Ioannes de Carthagina *tom. 1. lib. 4. hom. 5. et 8.* & rationibus, & auctoritatibus eam firmat.

30 Attamen, quia non desunt Doctores, qui quadam timiditate retenti, non audent Sanctum Ioseph cum Apostolis comparare, moti præsertim illa D. Thomæ expositione super illa verba *Ephes. cap. 1.* secundum diuitias gratiæ eius &c. ubi dicit, (quod temerarium est aliquem Sanctum cum Apostolis comparare) ut supra retulimus. Idcirco ad tollendum omnem timorem adiungit idem Suarez *in eadem sect. 2.* (In hac igitur comparatione non existimo esse teme-

rarium, nequè improbable, sed pium potius, & verisimile, si quis fortasse opinetur, Sanctum hunc reliquos omnes in gratia, ac beatitudine antecellere; Quia ex Scriptura nihil est, quod repugnet; nequè in Patribus aliquid reperio. Et si quæ sunt generales loquutiones, quibus Apostolos præferre videatur, intelligi possunt, facere comparationem regularitè cum alijs Sanctis, & non excludere speciale aliquod priuilegium; & præsertim loqui de posterioribus Sanctis, non verò de ijs omnibus, qui cum Christo vixerunt, & ipsis Apostolis contemporanei fuerunt &c.) Et quibusdam interiectis, adiungit, & concludit. (Nihilominus tamen cordati, ac prudentis hominis esse existimo, nihil temerè, aut nimium asseuerantè affirmare; quia reuera ubi deest Scripturæ auctoritas, aut Ecclesiæ traditio, nulla potest esse sufficiens certitudo in re, præsertim ex Diuina electione, ac prædestinatione pendente, cuius consilia inscrutabilia sunt, & abditissima mysteria.) Ita in hac dubitatione concludit Suarez *sect. 2. citata.*

31 Si igitur S. Ioseph, qui fuit tot donorum priuilegijs cumulatus, ad tam sublime priuilegium euectus, vt Matrem, & Filium Dei aleret, nutriret, custodiret, protegeret; Quia Filio Dei nomen imposuit, sicut dixit ei Angelus. Et vocabis nomen eius Iesum *Matth. cap. 1.* Qui toties Filium Dei vnus proprijs portauit; Qui multoties per singulos dies ab eodem Filio Dei Pater appellabatur; & cuius imperio idem

Filius

Filius Dei se subdidit; dicente Luca: & erat subditus illis *cap. 2.* Si inquam Sanctus tam privilegiatus, tam præclarus, tam sublimis, ac tanta sanctitate præditus, ut solus inter omnes Filios Adæ ad hoc ministerium eligeretur à Deo, adhuc sub lite manet, num Apostolis præferri debeat, an non; sed solum probabile, & verisimile existimatur, & non obstantibus tot probabilitatibus, & tot congruentijs, quæ pro parte affirmatiua militant; quia tamen nullum habemus ex Sacra Scriptura testimonium, non possumus adhuc certò asserere, quod ipse in gratia, & gloria Apostolos præcedat; & tamen talis assertio nec Sacræ Scripturæ, nec Sæctis Patribus repugnaret, ut benè notat Suarez, quid dicendum erit de assertione huius mulieris, quæ ipsam super omnes Dei Electos, sola Beatissima Virgine excepta, eleuat, & exaltat? ex Deo igitur potest esse talis reuelatio?

32 Videamus si hæc asserta reuelatio habeat illas conditiones, quas necessariò debent habere Coelestes reuelationes, ut in signis, ex Turrecremata, & ex alijs desumptis in principio notauimus; ut sciamus, an sit à Deo.

33 Prima conditio est, ut reuelatio à grauibus, expertis, sapientibus, ac spiritualibus viris approbetur. Et quis sanæ mentis audiens, quod simplex muliercula sit à Deo prædestinata AVANTI, E PIV DI TUTTI GL'ELETTI, sola Beata Virgine excepta, non exhorrescit? Et si inter Electos numerantur etiam Angeli,

Angeli, magis crefeit horror, quia ipsa super Apostolos, super omnes Angelos, super Cherubim, atque Seraphim se extollit, & vniuersali propositione omnes Electos calcat. nullus certò sanæ mentis talem propositionem audire poterit sinè nausea, & sinè horrore.

34 Secunda conditio est, quod reuelatio Diuina efficit hominem humilem, flexibilem, disciplinatum; vt sit conformis sapientiæ, quæ de Cœlo est; vt sit fomentum virtutum, & mentem ad virtutes, & non ad superbiam, vanagloriam, ad præsumptionem, & similia excitet. Et ad quos effectus excitari potest hæc mulier per supradictam reuelationem? Equidè si verè spiritum Dei habeat, humiliabit se sub potenti manu Dei, & cum timore, ac tremore suam salutem operabitur; Et celando Diuinam gratiam, indignam se existimabit illa gloria, ad quam non sunt condignæ passionis huius temporis. At cum ipsa non abscondat, imò propalet secretum Regis; Quis non videt, quod vanegloriæ, ac iactantiæ, ex tali reuelatione, occasionem desumit? quis non videt, quod non sapientia Cœlesti, sed terrena, quæ carnalis est, in hac reuelatione se gerit? & quis tam obesæ mentis est, quod non suspicetur talem reuelationem non à Deo, sed à dæmone processisse?

35 Tertia conditio est, vt in tertio signo habetur, quod reuelatio per totum contineat veritatem, sinè admixtione alicuius falsitatis. At propositio, quam hæc mulier asserit sibi reuelatam; Et si in principio appareat

pareat vera; quia potest Deus ipsam ab æterno prædestinare, & potest etiam hanc prædestinationem ipsi in tempore reuelare, sicut fecit cum alijs, vt supra notatum est; Attamen considerata, & enodata tota propositione, quoad omnes partes visum est, quod inuoluit multas falsitates, nimirum, quod ipsa prædestinata sit AVANTI, E PIV DI TVTTI GL'ELETTI, ECCETTO LA BEATA VERGINE; quod vt ex directo oppositum Sacrae Scripturae explosum est. Itaque licet hæc propositio. E STATA PREDESTINATA, possit esse vera, per falsitatem adiuncti, ipsa quoque redditur falsa, vel saltem suspecta de falso, quia sicut instrumentum in vna parte falsum, redditur suspectum quoad omnes eius partes *l. in fine ff. de fide instrumen.* Et testis in vno articulo falsus, redditur suspectus quoad alios. *C. Pura. 3. quest. 9.* Sic asserta reuelatio, cum in posteriori parte diuersas includat falsitates, tota de falsitate redditur suspecta; Et per consequens non est à Deo, qui inspirator, & magister est veritatis; sed à dæmone, qui pater est mendacij, processisse videtur.

36 Quarta conditio desumitur ex conformitate ad Sacras Scripturas, ac Sanctorum Doctrinam. Si enim Sacrae Scripturae conformis reperitur reuelatio, vtique ex Deo est; Si autem Scripturis dissonat, ac Sanctis Patribus; Certè non est à Deo, sed à dæmone; vt in quarto signo supra ostensum est. Quam autem conformitatem, & consonantiam habeat hæc asserta reuelatio

cum

cum Sacra Scriptura, ex his, quæ dicta sunt vnusquisq; videre potest; dissonat enim ab ipsa toto Cœlo; ac ei apertè contradicit.

37 Quinta conditio, quæ desumitur ex probitate personæ, cum hæc mihi sit ignota, eam transeo sub silentio. Verùm cum sit mulier, faciliter decipi potest, vt in quinto signo monstratum est.

38 Demùm reuelatio dignoscitur ex consideratione finis, ad quem tendit, vèl tendere potest. Non enim Deus frustra loquitur, vt ex Ezechiel. *cap. 6.* supra notauimus; nec enim frustra operatur, vt docet D. Thom. *lib. 1. de Cœlo 1ex. 31. & lib. 2. 1ex. 59.* Finis autem, ad quem directæ sunt huius mulieris reuelationes, adhuc ignoratur. Hoc solummodò notum est, quod ipsa se asserit prædestinatam antè omnes, & super omnes Dei Electos, Beata Virgine excepta; Et per consequens prædestinata est antè, & super Ioannem Baptistam; antè, & super omnes Apostolos, qui fuerunt ministri Christi in Nouo Testamento, & in his quæ pertinent ad gratiam; antè, & super Ioseph verum Sponsum Genitricis Dei, qui sicut in terra in eadem Domo cum Virgine Maria habitauit, ita nunc in Cœlo in eodem folio gloriæ simul cum ipsa sedet in anima, & in corpore, vn dicit S. Bernardinus Senensis *ser. de S. Ioseph. tom. 3. pag. 463. litt. D.* (Sicut illa, sunt eius verba, sicut illa Sancta Familia, scilicet Christus, Virgo, & Ioseph in laboriosa vita, & amorosa gratia simul vixerunt in terris; sic in amorosa gloria nunc, &

cor-

corpore, & anima regnant in Cœlis.) Et Cartagena, postquam ad honorē Sancti Ioseph multa eruditè cōtexuit, subiungit (Ex his omnibus infero, magis verè, vt opinor, quàm audacè, excepta Beata Virgine *¶* D. Iosephum, sicut sanctitate in Ecclesia militante, ita, & gloria in triumphanti omnes Sanctos præcellere. Sicut enim Sacri hi Cōiuges dignitate, & paterno munere erga Christum, & mutuo etiam amore inter se fuerunt coniunctissimi, dùm vitam mortalem agerent, ita ad æternam foelicitatem translati, beatitudine, & gloria propinquissimos esse decebat.) Vnde Cancellarius Parisiensis *sermone de Natiuitate Virginis*, tam piè, quàm prudenter dixit: (Quantus existimandus est Iustus Ioseph in gloria, & in Cœlis, qui talis, ac tantus inuentus est in miseria, & in terris? profectò cum dicat Christus: vbi sum ego, illic, & minister meus erit *Ioan. 12. ver. 46.* ille proximior videtur collocandus in Cœlis, qui in ministerio fuit vicinior, obsequentior, atquè fidelior post Mariam inuentus in terris.) & eodem sermone *Consid. 3.* sic Cecinit.

Fœlix illa dies, toto celeberrima mundo.

Sacra docens lata, qua scandit ad æthera Virgo

Mater, & Angelicos Cines supereuolat omnes

Huic tibi Virgo, Ioseph, Iesus, & tua Sponsa

Propinquum (credere fas) statuunt solum.

Et subiungit idemmet Cartagena ibidem (Equidem cum Christus Dominus dixerit, qui recipit Prophètā in nomine Prophètæ mercedem Prophètæ acci-

Kk

piet

pict *Matt. cap. 10.* Certè Ioseph qui Christum Dominum supremum omnium Prophètarum millies in domum suam suscepit, non potuit non eius premium omnium Sanctorum esse supremum.) Hæc Cartagena *libro sexto humilia 8. de Excellentia Sponsi Diui Ioseph. pag. 299.* Vndè arguere possumus, quod Deus ipsam ordinauit, ac prædestinauit ad aliquem excellentissimum finem, & ad aliquod ministerium, quod excedit ministerium Apostolorum, ministerium Ioannis Baptistæ, & ministerium Ioseph. Sic enim Deus hæc inferiora disponit, quod illos, quos eligit ad excellens aliquod opus, tali gratia præparat, & disponit, tantis charismatibus munit, ac roborat, quod opus illud perficere possint; Sic docet D. Thomas *in 3. par. quæst. 27. art. 4. in corpore*, ubi ait: (Quod illos, quos Deus ad aliquid eligit, ita præparat, ac disponit, vt ad id, ad quod eliguntur, inueniantur idonei, secundum illud *2. Corint. cap. 3.* Idoneos nos fecit ministros Noui Testamenti &c.) & *art. 5. eiusdem quæst. 27. in responsione ad primum* idem replicat dicens: (Ad primum ergo dicendum; quod unicuiquæ à Deo datur gratia secundum hoc, ad quod eligitur &c.) Quod confirmatur à S. Bernardino Senensi *tom. 3. tract. de B. Virg. serm. 10. art. 2. cap. 1.* ubi ait: (Regula firma est in Sacra Theologia, quod quandoque Deus per gratiam aliquem eligit ad aliquem statum, omnia bona illi dispenset, ac largiatur, quæ illi statui necessaria sunt, & illum copiosè decorant.) Hæc Bernardinus.

39 Et hoc ita firmum est, quod etiam apud homines nefas sit dubitare, an Princeps, Indignum ad aliquod munus eligerit. *l. 2. C. de crim. factis.* ubi dicitur: (Sacrilégij instar esse, dubitare, an is dignus sit, quem elegerit Imperator.) Ideoque Deus ad tantam gratiam prædestinavit Mariam, ut officium Maternitatis, ad quod eligebatur, idoneè explere posset; Ideo Apostoli ad tantam gratiam sunt prædestinati, ut ministerium idoneè exercerent, ad quod eligebantur, ut dixit Apostolus *2. Corint. cap. 3.* Idoneos nos fecit ministros Novi Testamenti; & Ioseph, & Ioannes Baptista, quia, & ipsi ad opera grandia sunt electi, prædestinati quoque fuerunt ad tantam gratiam, quod opera illa idoneè peragere possent. Si igitur, & Apostoli, & Ioannes Baptista, & Ioseph prædestinati fuerunt ad tantam gratiam, ut sua ministeria cum idoneitate perficere possent; Ed quodnam opus, ad quod ministerium electa est hæc mulier, quæ asserit se prædestinatam, antè, & plusquàm omnes Dei electos; Id est ad vberiore, & copiosiore gratiam, quam omnes electos, sola Virgine excepta?

40 Si de Ioanne Baptista, qui officium Præcursoris exercere, Qui Filium Dei Baptizare, eique viam parare debebat; Si de hoc, qui tot Sanctorum præconijs exaltatur, & ipsius Verbi æterni canonizatione cæteris anteponitur illis verbis: Inter natos mulierum maior Ioanne Baptista nemo est; adhuc dubitatur, nùm Apostolis sit præferendus; quid de hac muliere dicendum,

quæ se omnibus antepont? Audiamus D. Ambrosium, quid sentiat de Ioanne: (Præcellit cunctis, ait Ambrosius, eminet vniuersis, antecedit Prophetas, supergreditur Patriarchas, & quisquis de muliere est, inferior est Ioanne.) *serm. 64.* Audiamus D. Thomam de eodem Ioanne loquentem. Exponens Angelicus illa verba Ioannis: Cuius non sum dignus corrigeam calceamenti soluere. *Matt. cap. 3.* Hoc facit quæsitum: (Numquid ergo maiores Apostoli Ioanne? Ad quod respondet cum hac distinctione: Nō merito, sed officio Noui Testamenti.) Et hoc D. Thomas desumpsit ex S. Anselmo, qui *super 3. Matt.* asserit de Ioanne: Officio ministerij fuisse minorem Apostolis; maius enim ministerium non fuit, quàm Apostolatus, adiungit tamen: (In Cœlo non esse minorem Ioannem, quàm Apostolos, imò esse illis maiorem.) Quod confirmatur à Chrysost. *hom. 38. in cap. 11. Matt.* & ab August. *serm. 21. de Sanctis, qui est secundus de Natiuitate.* Ioannes Chrysost. enim in illa *hom. 38.* multa congerit in honorem S. Ioannis Baptista. Et August. *ser. 21. cit.* dicit: (Magnus igitur Ioannes, cuius magnitudini etiam Saluator testimonium perhibet, dicens: Non surrexit inter natos mulierum maior Ioanne Baptista. Præcellit ceteros, eminet vniuersis, Antecedit Prophetas, supergreditur Patriarchas, & quis de muliere natus est, inferior est Ioanne.) Et alia dicit August. *ser. cit. tom. 10. & ser. sequenti* dicit: (Euangelista ergo virtutes Patris, Matrisquē describit, vt generantium meritis digni-

dignitas germinis nosceretur, & probaretur maior homine, qui ortu suo excedebat leges natiuitatis humanæ. Sed si processurus est, iam nascatur Ioannes, quia instat Natiuitas Christi; Surgat nobis Lucifer, quia iubar veri Solis erumpit; & vociferetur Præco, quia adest Iudex. Et quia processurus est Deus, Angelus præcedat. Verum quia, quod supra hominem est, homo referre non sufficit, virtutem nascentis Angeli, Angelus iam loquatur.) Plura de Ioanne congerit Aug: sed hic sistit meus calamus, cum ad Præcursoris excellentiam enarrandam Præco inuitetur Angelicus.

41 At cum tot tantaquæ præconia Sanctorum Patrum Ioannem extollant, adhuc tamen dubitatur num Apostolis præferatur in Coelis? & ratio dubitandi est, quia ministerium Apostolorum antecellit officium Ioannis. Et hæc mulier, cuius officium adhuc nescitur, & ad quem finem sit directæ, adhuc ignoratur, se cœlitibus infert, & Icario, vel Simoniaco, vt ita dicam, volatu contendit super omnes ascendere, ac impudenti, ne dicam luciferina superbia, inquit: Super Astra Dei exaltabo solium meum: Hoc enim sonant illa verba: **ESSERE STATA PREDESTINATA AVANTI, E PIV DITVTTI GL'ELETTI, ECCETTO** &c. Sicuti in supra habitis succinctè monstratum est.

42 Et nullo habito respectu ad ministeria gratiæ, ad quæ peragenda fuerant Apostoli præordinati, nihil pendes Iosephi dignitatem, qui ad inferuendum

ver-

verbo humanato in superexcellenti hypostatico ministerio fuerat electus; & etiam super istos se exaltat; Et interim secretum non referat, si ad aliquod ministerium sit destinata, & quale sit hoc ministerium; vt sciatur si tot charismatum dona suo ministerio, suoque officio conueniant.

43 Imò cum vniuersaliter ipsa loquatur per illud sincategorema, omne, in sua propositione illis verbis PIV DI TVTTI GL'ELETTI appositum, etiam omnibus Angelis, qui inter electos annumerantur se extollit; & tamen scitur, teste Apostolo, quod omnes Angeli ad excellentissimum ministerium sunt destinati. Nonne omnes sunt administratorij spiritus in ministerium missi propter eos, qui hæreditatem capiunt salutis. *Hebr. cap. 1. ver. 14.* Omnes igitur, qui specialibus donis à Deo sunt insigniti, ad aliquod ministerium sunt electi. De ista muliere tantum modò hoc nouum, & inauditum habemus, quod munera coelestia in ea superabundant; Et ad nullum alium finem est directæ, nisi vt suas reuelationes alijs reuelet, gratiarumque diuitias coelitus habitas ostendat, ad quid? forsitan ad vanitatem aucupandam, vel simile. Cum igitur eius reuelatio in hac prima propositione in nulla probatione persistat, imò in trutina sacre Scripturæ reperiatur minus habens, ideo non à Deo illapsam, sed à dæmone suggestam, non immeritò iudicare, saluo meliori iudicio, possumus.

44 Et

44 Et licet, non meum sit aliqua nota eam inu-
 rere; attamen non præterire debeo, quod temeritatis
 nota eam signat S. Thomas supra allegatus, dicens:
 (Temerarium est ergo aliquem Sanctum Apostolis
 comparare) *lect. 3. in cap. 1. epist. ad Ephes.* Sed ista non
 solum se comparat, sed etiam præponit Apostolis; er-
 go sua propositio est supra temeritatis gradum. Car-
 pocratiani, qui ex Carpocrate Hæresiarca processerunt,
 inter alios errores, hunc tenebant, ut asserit S. Epipha-
 nius *tom. 2. lib. 1. hæresi 27.* quod Apostolis se præfere-
 bant; (Alij verò ex ipsis, dicit Epiphanius: Non Iesu,
 inquit, sed Petro, & Andrea, & Paulo, & alijs Apo-
 stolis se præstantiores esse ob excellentiam cognitio-
 nis, & propter ampliorem peractionem diuersorum
 transituum.) Hæc Epiphanius. Et idem de istis Car-
 pocratianis dicit S. Ireneus *lib. 2. cap. 26.* In hoc etiam
 errore fuerunt Begardi, & Beguinæ, ut habetur in Di-
 rectorio Inquisitorum *par. 2. quest. 15.* vbi inter huius
 sectæ errores ponitur hic: (Trigesimus octauus error
 est, quia dicunt eum, scilicet Petrum Ioannem, esse
 ita magnum doctorem, quod ab Apostolis, & Euan-
 gelistis citrà, non fuerit aliquis maior eo; & aliqui ad-
 dunt, quod fuit maior in sanctitate, & doctrina.) Ita
 Director. *loco citato fol. 302.* Vbi notandum est, quod
 isti hæretici diuisi in duas sectas, aliqui eorum pone-
 bant Petrum Ioannem infrà Apostolos, & Euangeli-
 stas; & alij supra; & in vtraquè positione notatur er-
 ror.

rer. Si igitur errabant, qui asseriebant, quod ab Apostolis, & Euangelistis citrà, non fuit aliquis maior Petro Ioanne; quantò magis errat ista mulier, quæ non citrà, sed vltra Apostolos, & Euangelistas, omnesquè Dei Electos, sola Beata Virgine excepta; se extollit? Si igitur ista mulier nō explicat suam propositionem, vt possit stare in sensu catholico, cum Carpocratianis vtriquè, & cum Begardis ab Ecclesia damnatis sentire videtur.



Excu-

*Excuitur secunda Reuelationis spica, eiusq:
Propositio discutitur.*

DISCVSSIO SECVNDA.

PROPOSITIO, quæ continetur in secunda reuelatione, prout mihi retulisti, ô charissime Theophile, hæc est. **E' ASSICVRATA DEL GRANDO NO DELLA PERSEVERANZA, ET IL SIGNORE DICE, COME E IMPOSSIBILE, CHE ESSO SIGNORE SI PERDA, COSI E' IMPOSSIBILE, CHE SI PERDA LA DILETTA.** Ordinatè procedit ista mulier in suis reuelationibus. Equidem cum in præcedenti propositione asseruerit se prædestinatam antè, & plusquàm omnes electos, vt talis prædestinatio suam infallibilitèr consequatur effectum, necesse est, vt magno dono perseverantiæ fulciatur. Perseuerantia enim fundamentum est prædestinationis. Duo sunt fundamenta prædestinationis, ait de mente D. Augustini, Card. Bellarminus, fides, & perseuerantia. *lib. 4. de gratia, & libero arbitrio cap. 2. cir. fin.* & nisi hæc duo fundamenta inconcussa persisterint, omnis certò imaginatæ, vel præsumptæ prædestinationis fabrica ruit; dicente Domino; Qui perseuerauerit vsquè in finem, hic saluus erit. *Matth. cap. 10. ver. 22. et cap. 24. ver. 13.*

2 Vt autem ordinatè in huius secundæ propositionis

11

11

nis

nis discussione procedamus; primò primam, & deindè secundam partem enodabimus.

3 Prima pars his continetur verbis **E' ASSICURATA DEL GRAN DONO DELLA PERSEVERANZA.** De hoc magno perseverantiæ dono, neminem sibi aliquid certò promittere posse, habemus ex **Sacro Concilio Tridentino sess. 6. cap. 13.** ubi decernitur similiter de perseverantiæ munere, de quo scriptum est: Qui perseveraverit usque in finem, hic saluus erit; quod quidem aliundè haberi non potest, nisi ab eo, qui potens est eum, qui stat, statuere, ut perseveranter stet, & eum, qui cadit restituere; nemo sibi certi aliquid, absoluta certitudine polliceatur &c. Nemo igitur de hoc perseverantiæ munere, quantumvis iustus, potest sibi promittere; sed illud à Deo incessanter postulando, cum timore, & tremore operari debemus nostram salutem; iuxta **D. Pauli sententiam: Cum metu, & tremore salutem vestram operamini. Deus enim est, qui operatur in vobis velle, & perficere prò bona voluntate. Philip. cap. 2. ver. 12.** (Quantumvis benè operemur, ait **Bellarminus**, ponderans hæc Apostoli verba, non tamen nobis certò perseverantiam promittamus, sed cum metu, & tremore, Deo subiecti simus, à cuius manu pendet perseverantia nostra. Ipse enim est, qui in ijs, qui perseverant, operatur velle, & perficere prò bona voluntate.) **Bellarminus de gratia, et libero arbitrio. lib. 2. cap. 12. tom. 4. controuers.**

4 Et cum hoc donum sit à Deo, ab ipso utique illud petimus, & quotidie petimus illis verbis à Domino nobis traditis in oratione Dominicali: Sanctificetur nomen tuum; fiat voluntas tua, ne nos inducas in tentationem; libera nos à malo *Matt. cap. 6. ver. 10.* (qua oratione non aliud petimus, ait D. Cyprianus *ser. 6. nisi, ut in eo, quod esse cepimus, perseveremus;*) Hæc Cyprian. Et cum hoc donum maneat in abditissima secretorum Dei abyſſo, ideo sæpè Spiritus Sanctus ad timorem nos excitat. ut *Rom. cap. 12. ver. 20.* Tu autem fide ſtas; noli altum ſapere, ſed time, ne forte tibi non parcat. Et *1. Corint. cap. 10. ver. 12.* Qui ſe exiſtimat ſtare, videat ne cadat: Et *Apocal. cap. 3. ver. 11.* Tene quod habes, ne alius accipiat coronam tuam. Et *2. Ioan. cap. 1. ver. 8.* Videte ne perdatis, quod operati eſtis; & in *Pſal. 2. ver. 11.* Scruite Domino in timore, & exultate ei cum tremore. Apprehendite diſciplinam, ne quando irascatur Dominus, & pereatis de via iuſta: & alibi hoc idem habetur.

5 Et hoc idem etiam Sancti Patres Teſtantur. Hieron. enim *lib. 23. ad uſum Pelagiani* ait: (Ne beatum dixeris quempiam ante mortem; quando enim vivimus, in certamine ſumus; quando in certamine nulla victoria certa eſt.) *Auguſt. lib. 1. de Civitate Dei cap. 12.* idem ſatetur dicens: (Licet Sancti de ſue perfeuerantiæ præmio certi ſint; de ipſa tamen perfeuerantia ſua reperiuntur incerti. Quis enim hominum ſe in actione, profectuque iuſtiæ perfeueraturum uſque

L I 2 in

in finem sciat, nisi aliqua reuelatione ab illo fiat certus, qui de hac re iusto, latentique iudicio, non omnes instruit, sed neminem fallit? Et *lib. de bono perseverantie cap. 13.* ait: (Ad quam vocationē pertinere, nullus est homo ab hominibus certa asseneratione dicendus, nisi cum de hoc seculo exierit. In hac autem vita humana, quæ tentatio est super terram, qui videtur stare, videat ne cadat.) Idem asserit D. Gregor. *lib. 6. in 1. Reg.* dicens: (Quia iudicium Omnipotentis Dei inperscrutabile est; unde veniat; & quod vadat homo nescit; quia sciri non potest, an quis in gratia, quam recipit, perseverare in perpetuum debeat.) Idem affirmat, & confirmat S. Prosper *lib. 2. de vocatione gentium cap. ult.* inquires: (In remotissimo ab humana cognitione secreto præfinitio huius electionis abscondita est. Et de nullo antè ipsius finem prænunciari potest, quod in electorum gloria sit futurus; vt perseverantem humilitatem, utilis metus servet, & qui stat videat ne cadat.) Hoc idem etiam confitetur S. Bernardus *ser. 1. de Septuagesima* his verbis: (Quis potest dicere, ego de electis sum? Ego de prædestinatis ad vitam? Ego de numero electorum? certitudinem utique non habemus, sed spei fiducia consolatur nos. (Et idem repetit ipsemet Bernard, *in epist. 107.* Et hinc est communis Ecclesiæ, Sanctorum Patrum, atque Scholasticorum sensus, contra quem nemini licet asserere.

6 Nèc ista incertitudo sinè profectu est; vult namque Deus, vt hinc nostræ infirmitatis, & miseriæ magnitu-

gnitudinem agnoscentes, humiliemur sub potenti manu ipsius, & de bono in bonum semper procedentes, ad supremum perfectionis apicem ascendamus. Neque hoc adepto, debemus esse securi; sed cum humilitate dicere, quod ipse Dominus nos docuit *Luca cap. 17. ver. 10.* Quod debuimus facere, fecimus, serui inutiles sumus. Quia quantumvis homo sit iustus, nec de sua iustitia præsumere debet, nec de sua virtute, & viribus confidere. Omnibus notum est quanti meriti fuerit Petrus, & quantis præconijs à Domino fuerit commendatus; Notum est etiam quid ipse Petrus Magistro promiserit, dicens: Etiam si oportuerit me mori tecum, non te negabo. *Matt. cap. 26. ver. 35.* Assamen ad vnius Ancillæ vocem ter Christum negavit. Erat prædestinatus Petrus, sed quia in hoc casu perseverantiâ non habuit, defecit. Ex quo loco infert Alphons. de Castro *lib. 12. de prædestin.* (quod hæresis est asserere prædestinatos in hac vita degentes non posse peccare; Quia hoc ipso, quod perseverantiâ, quæ Dei donum est, illis deest, deficere possunt, & decidunt.)

7. Scio, quod inter pestifera Calvini dogmata est etiam illud, quod tradit *in cap. 5. et 13. Ionn. et in cap. 3. Matt.* in quo pollicetur suis seductis, vnumquemque fidelem Caluinistam, ita sibi Spiritum Sanctum domesticum, & familiarem habere, ut ab eo privato colloquio de sua iustitia, ac prædestinatione quisque certior fiat; à qua nunquam villo tempore excidere queat. Et
lib. 3.

lib. 3. instit. cap. 2. §. 11. ait (Solos electos, semine incorruptibili, Deus in perpetuum regenerat, ut numquam dispareat semen vitæ in eorum cordibus infusum.) Et *infra §. 12.* dicit: Interim hoc tenendum est, quamuis exigua sit, ac debilis in electis fides, quia tamen spiritus Dei certa illis arrha est, ac sigillum suæ adoptionis, numquam in eorum cordibus deleri posse eius sculpturam.)

8 Sed falsum, & hæreticum esse hoc Caluini dogma ex Sacris Scripturis facillimè conuincitur, Ezechielis enim lingua, sic loquitur Dominus: Cum auerterit se iustus à iustitia sua, & fecerit iniquitatem, morietur in illa *Ezech. cap. 18. uer. 20.* Et ore proprio loquens ipse Dominus dixit *Luca cap. 8. uer. 19.* quod aliqui ad tempus credunt, & in tempore tentationis recedunt. Et in *cap. 24. uer. 12. Matth.* dixit: Et quoniam abundabit iniquitas, refrigescet charitas multorum. Qui autem perseverauerit usque in finem, hic saluus erit. Ex quo colligitur, non omnes iustos perseverare, ac per hoc omnes iustos iustitiam deferentes non saluari. Illud enim (refrigescet charitas) extinctionem planè significat charitatis; alioquin non opponeretur, perseverantiæ usque in finem. Sic ait Bellarm. *lib. 3. de iustific. cap. 14. tom. 4. Contr.*

9 Hoc idem ostendit Paulus in pluribus locis, ut in *1. Corint. cap. 9. uer. 27.* Castigo corpus meum, & in seruitutem redigo; ne fortè cum alijs prædicauerim, ipse reprobus efficiar. Erat prædestinatus Paulus, attamen

men

men de sua reprobatione timebat. Et in *epist. ad Galat. cap. 3. ver. 4.* dicit: Euacuati estis à Christo, qui in lege iustificamini, à gratia excidistis. Et quomodo Galatæ possent euacuari à Christo, & à gratia excidere, si in Christo, & in gratia verè numquàm fuissent? Item 1. *Timot. cap. 1. ver. 19.* dicit: Quidem circa fidem naufragauerunt. Et in *cap. 4. ver. 1. eiusdem epistolæ*: In nouissimis temporibus discedent quidam à fide, Et *cap. 6. ver. 15. ibidem*. Quam quidem appetentes errauerunt à fide. &c. Ex quibus, & alijs Sacre Scripturæ locis clarè conuincitur errasse Caluinum, suosque sequaces asserentes, quod iustus à sua iustitia numquàm excidere potest, Cum hoc absque speciali dono perseverantiæ haberi non possit.

10. Idem ostendunt plura exempla ex Sacra Scriptura desumpta. Adam, & Eva nostri primi Parentes omnibus gratijs, omnibusque virtutibus ornati, conditi à Deo fuerunt, quia omnipotens ad imaginem, & similitudinem suam creauit eos; attamen in vnius præcepti obeditione defecerunt. Dauid Iustus erat, & vir secundum cor Dei. Sic ait de ipso Textus Sacre: Quæsiuit Dominus sibi virum iuxta cor suum. 1. *Reg. cap. 13. ver. 14. & act. cap. 13. ver. 22.* Suscitauit illis Dauid Regem, cui testimonium perhibens, dixit: Inueni Dauid Filium Iesse, virum secundum cor meum, qui faciet omnes voluntates meas. Et licet tanta iustitia prædictus esset; defecit tamen, vt notum est. Prædestinati erant nostri primi Parentes, prædestinatus erat,

erat, & Dauid; & omnes iusti; & tamen aliquando à iustitia deciderunt. Quia & si perseverantie donum, quo possent stare haberent à Deo, non tamen habebant illud, quo actu starent, vt docent D. August. in *lib. de correptione, & gratia cap. 12.* & *lib. de natura, & gratia cap. 48.* Et D. Thom. 1. *secunde quæst. 109. art. 10.* Nihilominus, quia prædestinati erant, iterum surrexerunt.

11 Saul quoque iustus erat, quando victus fuit in Regem. Sic enim de illo testatur Scriptura Sacra: Erat ei filius vocabulo Saul, electus, & bonus; & non erat vir de filiis Israel melior illo 1. *Reg. cap. 9. uer. 2.* & licet hic tam iustus esset, decidit tamen, & iustitiam, quam habebat, amisit.

12 Et vt alios casus particulares omittam, referam solum quid in illa multitudine Discipulorum super quos cecidit Spiritus Sanctus euenit. Erat autem turba hominum simul, ferè centum viginti *act. cap. 1. uer. 16.* Et cum omnes essent in eodem loco, cecidit Spiritus Sanctus super illos, & vt dicit Scriptura: Repleti sunt omnes Spiritu Sancto, & ceperunt loqui varijs linguis, prout Spiritus Sanctus dabat eloqui illis, ibi *cap. 2. uer. 4.* Et de numero istorum, qui Spiritum Sanctum acceperunt multos à fide defecisse refert Locrinus in 1. *Ioan. cap. 2. uer. 19.* citatque Salmeronem, qui, teste Ioanne Climaco, inquit, de centum, & viginti primis illis, quos memorat historia Apostolica *act. 1.* super quos cecidit Spiritus Sanctus in Die Pentecostes

res prodixit quatuordecim Hæresiarum. Et licet possit illa Lorini dicat non inuenisse locum, ubi Climacus hoc asserit; Attamen de Nicolao vno de septem Diaconis in ministerium Viduarum electis *act. cap. 6.* non est dubitandum, quod defecerit, cum Nicolaitarum factus sit caput. Quorum Nicolaitarum doctrinam execrantur illa Domini verba: *Apor. cap. 2. ver. 6.* Sed hoc habes, quod odisti doctrinam Nicolaitarum, quam ego odi. Et hos Nicolaitas ex illo Nicolao Diacono descendisse testantur D. Epiphanius *lib. 1. hær. 25. Tom. 2.* Eusebius in *Ecclesiast. histor. lib. 3. cap. 26.* Et Dorotheus Episcopus Tyri in *sua Synopsi.* Vbi, inter septuaginta Christi Discipulos, numerat etiam Fligelum, Hermogenem, & Demam, & isti tres etiam defecerunt à fide; licet olim fuerint iusti, & cum alijs spiritum Sanctum acceperint. Per me tamen reliqua nomina eorum non dum fuere inuenta.

13. Et quod isti quatuor de illo sanctissimo cœtu ceciderint, non est valdè mirandum, quia, vltra quod non omnes æqualitèr hanc Spiritus Sancti plenitudinem acceperunt, vt ait Lorinus *in cap. 2. act. ver. 4.* Nam si de dono linguarum alijsue donis gratis datus agatur, nihil vetat, quod æqualitèr acceperint; sed de gratia gratum faciente, seu iustificante, quæ concedi solet iuxta quantitatem, & qualitatem dispositionum in vnoquoque, quàm in Beata Virgine, fuisse maiorem omninò credo; & in non nullis etiam ex illorum numero, quàm in alijs verisimile est. Vltra, dico, hanc

M m

imple-

impletionis inæqualitatem; debemus etiam considerare, num donum perseverantiæ omnes æqualiter habuerint.

14. Aliud est enim habere donum; quo possumus perseverare, & aliud, quo actu perseveramus, vt docet D. August. *loco supra citato*, & cum eo D. Thomas. Primum nemini negatur, quia cum necessarium sit ad salutem, Deus non deficit in necessarijs. Secundum autem donum perseverantiæ, quo actu perseveremus, non omnibus conceditur, sed illis tantummodo à liberalissimo omnium bonorum largitore donatur, qui benè vtuntur illo primo dono, quod, vt possumus cum eo perseverare, nobis largitus est. Quam distinctionē Augustini explicat Trigosus sub terminis actus primi, & actus secundi; & perseverantia in actu primo est illa, qua possumus perseverare; perseverantia in actu secundo est illa, qua actu perseveramus; & hanc secundam tribuit omnibus, qui benè vtuntur prima. Ita Trigosus *parte 1. quest. 18. art. 8. dubit. 4.* Ac per hoc Nicolaus, Fligellus, Hermogenes, & Demas, & si cum alijs habuerint donum, quo possent perseverare; attamen, quia non benè eo vti fuerunt, non assequuti sunt secundum, quo actu perseverarent; & idè exciderunt à iustitia, & à fide, & hoc est, quod dicit Concil. Trid. *sess. 6. cap. 13.* (Deus enim, nisi ipsi illius gratiæ defuerint, sicut cepit opus bonum, ita perficiet operans velle, & perficere.) Et sinè hoc dono perseverantiæ in actu secundo, siuè, quo actu perseveramus, ne-

mo

mo in iustitia perseuerat. Et ita determinat Concil. Trid. *sess. 6. can. 22.* (Si quis dixerit iustificatum, vel sine speciali auxilio Dei in accepta iustitia perseuerare posse, vel cum eo non posse, anathema sit.) Et idem habetur in Concilio Arausicano *can. 7. et 10.*

15. Hoc igitur est donum perseuerantiae, de quo securam esse hanc mulierem praefens propositio asserit illis verbis, **E' ASSICVRATA DEL GRANDO NO DELLA PERSEVERANZA**, cui enim praedestinatio reuelatur, de hoc dono perseuerantiae debet esse securus; aliter posse eleuari per superbiam, vel torpere per negligentiam. Sic docet Seraphicus Doctor Bonauentura in *1. senten. dist. 40. art. 4. ad primum*, ubi ait: (Secundum ordinatissimam dispositionem hoc factum est, ut nulli reueletur, an sit praedestinatus, nisi sit à Deo confirmatus in bono, ut non possit eleuari per superbiam, vel torpere per negligentiam.) Cum igitur huic mulieri reuelata fuerit praedestinatio, ne talis reuelatio de praedestinatione ipsam in superbiam extolleret, vel in torporem deiceret, de perseuerantia per nouam reuelationem redditur secura.

16. Quod autem solus Deus possit hoc perseuerantiae donum tribuere, nemo ambigere debet. (Aliunde haberi non potest, dicit Concil. Trid. nisi ab eo, qui potens est cum, qui stat, statuere, ut perseueranter stet &c.) Cum enim hoc donum sit in ordine gratiae, quae est supra naturam, nemo alius illud largiri potest, nisi Deus, qui largitor est gratiae, & conditor naturae.

17 Sed hæc perseverantia, quam sibi concessam asserit hæc mulier, idem sonat ac confirmationem in gratia, ut clare deducitur ex secunda parte sue propositionis, & ex alijs propositionibus sequentibus. Et hanc confirmationem in gratia, quia Deus potest dare viatoribus, sicut de facto dedit Beatissime Virgini in primo instanti, & Apostolis post adventum Spiritus Sancti, non repugnat, quod ab ipso detur, & huic mulieri. Non debemus quærere cur isti, & non alteri; ne forte respondeatur nobis: An oculus tuus nequam est, quia ego bonus sum? *Matth. cap. 20. ver. 15.* Et sicut potuit ipsam tam excellenti dono decorare, sic potuit etiam, & ipsi revelare, quod dederit. Esto igitur, & supponatur, quod dederit, & revelaverit. Veniamus ad discussionem secunde partis revelationis.

18 ET IL SIGNORE DICE, COM'E IMPOSSIBILE, CHE SSO SIGNORE SI PERDA, COS'E IMPOSSIBILE, CHE SI PERDA LA DILETTA. Magnum est hoc assertum; ac quia ex revelatione didicisse affirmat, effugit illud à Sacrosã. Concilio Tridentino promulgatum anathema in *can. 16. sess. 6.* ubi dicitur (Si quis magnum illud usque in finem perseverantia donum se certò habiturum absoluta, & infallibili certitudine dixerit, nisi hoc speciali revelatione didicerit, anathema sit.) Supponamus ergo revelationem, & perpendamus verba revelatæ propositionis.

19 Et primò ponderemus illas duas particulas relati-

latiuas, siue illa duo aduerbia similitudinis COME, & COSI, quæ idem sonant, ac, sicut, & ita, vel vt, quemadmodum, & sic; vel vi, quomodo, & ita; vel vt, sicut, & eodem modo, & similibus loquendi modis; & reddant talem sensum: Sicut se habet illud, exempli gratia, ita se habet, & hoc; relationem enim similitudinis inter relata important.

20 Et si loquamur de aduerbio, sicut, certum est, quod omnimodam similitudinem importat vt in *l. si quis obrepserit ff. de falsis*; Et in *cap. olim de ruerbor. significat*; Et in *cap. cum in Ecclesia de prebendis lib. 6.* notant Angelus *consil. 3. 38.* incipit Simon *num. 3.* Antonius de Butrio *consil. 19. num. 4.* verbo *Item* Romanus *consil. 328. num. 6.* & sequ. Tiracuellus de *larc. primog. quest. 40. num. 30.* Decianus; Menoch; & alij relati à Barbosa de *ditionib. resusfrequentiorib. dict. 366. num. 1.* Et ibidem addit *num. 2.* quod idem importat, ac si diceretur, eodem modo; vt notatur in *l. sicut, ff. quod cuiusq; vniers. nom.*

21 Sic etiam illa dictio, Ita, idem importat, ac si dicatur, hoc modo, vt in *l. adificia ff. de verb. signific. Honded. consil. 13 num. 24. uol. 2.* Barbof. loc. cit. *dict. 179. num. 9.* Et huic dictioni correspondet dictio, quemadmodum. Cic. de *Fat.* (Ita certe euenit, quemadmodum sit futurum.) Idem in *Attic. lib. 13. epist. 20.* Quare facies, vt ita sit in libro, quemadmodum fuit.) Aliquando autem huic dictioni, Ita; correspondet dictio illa: Quomodo; vt in *lib. Num. cap. 2. uer.*

17. Quomodo erigetur, ita, & deponetur. Et *Iosue cap. 2. ver. 12.* Nunc ergo iurate mihi per Dominum, vt quomodo ego misericordiam feci vobiscum, ita, & vos faciatis cum domo Patris mei. Aliquando verò hinc dictio; Ita, correspondet dictio, Sicut. vt *Leuit. cap. 14. ver. 13.* Sicut enim prò peccato, Ita, & prò delicto ad Sacerdotem pertinebit hostia. Et in hac acceptione, Ita, valet idem, ac valet; Sic; vt *Isai. cap. 55. ver. 9.* Sicut exaltantur Coeli à terra; sic exaltatè sunt viæ meæ à vijs vestris. Et in omnibus modis prædictis semper importat similitudinem inter terminos relatos, vt scilicèt tale sit vnū relatorū, quale est alterum.

22. Itaque supradicta duo aduerbia, COME, & COSI, posita in asserta reuelatione, sic disponunt prædictam propositionem; Sicut impossibile est perire Dominū; Ita, vel sic, impossibile est perire dilectā. Vel alio modo: Sicut, vel Quemadmodū impossibile est perire Doñm; Ita, vel eodē modo impossibile est perire dilectā: Et alio modo, Sicut vel quomodo impossibile est perire Dominū; ita vel eodē modo impossibile est perire dilectā. Et quouis modo disponatur dicta propositio, semper importat omnimodam assimilationem.

23. Quia hæc dictio, Quemadmodum, quatenus capitur prò, Sicut, similitudinem facti denotat. vt in l. *Pater familias*; & in l. *Quemadmodum ff. de acquirenda possessione* & in l. *Verbum erit ff. de verb. signific.* & in l. 3. §. *Si quis duobus vbi Gloj. ff. de alim. legat.* & in lege *Quemadmodum, C. de Agriculis. & Censuis.* Et in diuer-

fis lo-

his locis notant Iafon; De; Vlpoll; Bertano; & Cinod; relati à Barbosa *loc. cit. dict. 3 13. num. 1.*

24 Videamus modò, **utrum impossibilitas pereundi, quæ se tenet ex parte dilectæ, similitudinem habeat cum impossibilitate pereundi; quæ se tenet ex parte Dei; inter hos namquæ duos versatur dicta propositio COME E' IMPOSSIBILE, CHE ESSO SI GNORE SI PERDA, COSI E' IMPOSSIBILE, CHE SI PERDA LA DILETTA.**

25 Inter alias rationes, quas affert D. Thomas ad probandum, quod Deus sit; est illa, quam desumit ex impossibili, & necessario, & sic ratiocinatur *in 1. par. quest. 2. art. 3. in corpore* (Tertia via est sumpta ex impossibili, & necessario, quæ talis est: Invenimus enim in rebus quædam, quæ sunt possibile esse, & non esse. Cum quædam inveniuntur generari, & corrumpi; & per consequens possibile esse, & non esse. Impossibile est autem omnia, quæ sunt talia, semper esse; quia quod possibile est non esse, quandoquæ non est. Si igitur omnia sunt possibile non esse, aliquando nihil fuit in rebus. Sed si hoc est verum, etiam nunc nihil esset; quia quod non est, non incipit esse, nisi per aliquid, quod est. Si igitur nihil fuit ens, impossibile fuit, quod aliquid inciperet esse, & sic modò nihil esset, quod patet esse falsum. Non ergo omnia entia sunt possibile: Sed oportet aliquid esse necessarium. Omne autem necessarium, vel habet causam suæ necessitatis aliundè, vel non habet; Non est autem possibile,

sibile, quod procedatur in infinitum in necessariis, quæ habent causam suæ necessitatis, sicut nec in causis efficientibus, ut probatum est: ergo necesse est ponere aliquid, quod sit per se necessarium, non habens causam necessitatis aliundè, sed quod est causa necessitatis alijs: quod omnes dicunt Deum.) Hæc Divus Thomas.

26 Ex qua & Doctoris Doctrina, videtur, quod ipse intendit probare, & optime probat, ego colligo disparitatem inter creaturam, & Creatorem. Quæ disparitas, præ præfenti nostro negotio consistit in hoc, quod Creator est ens necessarium, non aliundè, & à foris, sed intrinsicè, & ex se habens necessitatem; Creatura vero est ens contingens, & si aliquando, vel in aliquo sit ens necessarium, à Deo habet hanc necessitatem; unde sua necessitas extrinseca est, per accidens, & secundum quid. Et cum creatura sit contingens, nec habeat impossibilitatem ad esse, nec impossibilitatem ad non esse, quia contingens est illud, quod potest esse, & non esse. Et si aliquando creaturæ contingat impossibilitas ad non esse, hanc impossibilitatem non habet ex se, sed aliundè, idest à Deo, qui posuit illam in tali impossibilitate; & per consequens talis impossibilitas non est simpliciter necessaria, sed per accidens, & secundum quid. Creator autem cum sit ens simpliciter necessarium ex sua intrinseca ratione; sicut ex se necessario est, ita ex se, & intrinsicè impossibile est non esse.

27 Et hoc est, quod docuit D. Hilarius *lib. 1. de Trinit. parum à principio*, dicens: (Non aliud proprium magis Deo, quàm, esse, intelligitur; quia id ipsum, quod est, nequè desinentis est aliquandò, nequè cepti: sed id, quod incorruptæ Beatitudinis potestate perpetuum est, non potuit, aut poterit aliquandò non esse; quia Diuinum omne, nequè obliuioni, nequè exordio obnoxium est.)

28 Idem docuit D. Hieron. *epist. 57. ad Damasum*, dicens: (Vna est Dei, & sola natura, quæ verè est; id enim, quod subsistit, non habet aliundè, sed suum est esse. Coetera, quæ creata sunt, etiam si videntur esse, non sunt, quia aliquandò non fuerunt; & potest rursum non esse, quod non fuit. Deus solus, qui æternus, hoc est, qui exordium non habet, essentiæ nomen verè tenet. Itcirco, & ad Moysen de Rubo loquitur: Ego sum, qui sum; & rursus: Qui est misit me.) Hæc Hieron. & idem verbatim ferè dixit S. Isidor. Hispal. *lib. 7. Etymol. cap. 1.* & ex Doctrina istorum Sanctorum clarè colligitur, quæ nam sit impossibilitas, quâ Deus habet ad non esse; & quantum distet creatura ab hac impossibilitate ad non esse.

29 Idem docuit D. Augustin. *lib. 5. de Trinit. cap. 2.* his verbis: (Sicut enim ab eo, quod est sapere, dicta est sapientia; & ab eo, quod est scire, dicta est scientia: Ita ab eo, quod est esse, dicta est essentia. Et quis magis est, quàm ille, qui dixit famulo suo Moyse: Ego sum, qui sum; & dices filiis Israel, Qui est misit me ad

N n

vos?

vos? sed aliæ, quæ dicuntur essentia, siuè substantia, capiunt accidentia, quibus in ea fiat, vèl magna, vèl quantumcumquè mutatio. Deo autem aliquid huiusmodi accidere non potest: & ideo sola, & incommutabilis substantia, vèl essentia, quæ Deus est, cui perfectò ipsum esse, vndè essentia nominata est, maximè, ac verissimè competit. Quod enim mutatur non seruat ipsum esse; & quod mutari potest, etiam si non mutetur, potest, quod fuerat, non esse. Ac per hoc illud solùm, quod non tantùm non mutatur, verùm etiam mutari omninò non potest, sinè scrupulo occurrit, quod verissimè dicatur esse &c.) Ex quibus Augustini verbis, clarè deducitur differentia, quæ currit inter Creatorem, & creaturam circa præfatam impossibilitatem ad non esse. Creatura enim cò quod mutari potest, etiam si non mutetur, potest tamen non esse, quod est; quia de sua intrinseca ratione cum sit ens contingens, potest esse, & non esse; quam potentiam ad esse, & non esse numquàm omittere potest, cum sit intrinseca enti contingentì, quale est ens creatum. At ens increatum nèc mutatur, nèc mutari potest, quia est ens independens; & sicuti necessariò semper fuit in se perfectissimum, nihil aliundè recipiens; sic semper est, & erit; vndè nèc mutationem accipit, nèc recipere potest; & per consequens habet omnimodam impossibilitatem ad non esse, & ad quamcumquè mutationem.

30 Eandem differentiam inter Creatorem, & creaturam sic disertissimè ostendit D. Gregorius ponderans

rans illa verba *Iob. cap. 23. ver. 13.* Ipse solus est: Super quæ verba sic ratiocinatur præfatus. (Cum in rerum natura, tam multa sint, cur beati viri voce nunc dicitur: Ipse enim solus est? sed aliud est esse, aliud principaliter esse; aliud mutabiliter, & aliud immutabiliter esse. Sunt enim hæc omnia, sed principaliter non sunt, quia in semetipsis minimè subsistunt; & nisi gubernantis manu teneantur, esse nequaquam possunt. Cuncta namquæ in illo subsistunt, à quo creata sunt, nec ea, quæ viuunt, sibi metipsis vitam tribuunt; nequæ ea, quæ mouentur; & non viuunt suis nutibus ad motum ducuntur; sed ille cuncta mouet, qui quædam viuificat, quædam verò non viuificata, in extremam essentiam, mirè ordinans, seruat. Cuncta quippè ex nihilo facta sunt, eorumquæ essentia, rursùm ad nihilum tenderet, nisi eam Auctor omnium regiminis manu retineret. Omnia itaque, quæ creata sunt per se nec subsistere prævalent, nec moueri; sed in tantùm subsistunt, in quantum, vt esse debeant, acceperunt.) Hæc Gregorius *lib. 16. Moralium cap. 16.*

31 Et non solùm Sancti Patres, qui lumine fidei loquuti sunt, hanc in Deo immutabilitatem, & impossibilitatem ad non esse docuerunt, verùm etiam, & ipsi gentiles eam agnouerunt, & in suis scriptis testatam reliquerunt. Plato enim *Dialogo 3. de Republica propè finem* sic dicit. At verò Deus ipse, & quæ Dei sunt, omni ex parte, quàm optimè se se habent. Hac igitur ratione, minimè formas plures Deus susci-peret? Mini-

mè. Numquid autem se in se verteret, mutaretque Deus? Manifestum hoc est, si quidem mutaretur. Vtrum igitur in melius, & pulchrius, vel in peius, & turpius? Necesse est in peius, si modo mutatur: non enim indignum pulchritudinis, & virtutis esse Deum dicimus. Rectè nimiùm loqueris. Verum cum ita se habeant, credis ne tu sua spontè aliquem siuè Deum, siuè hominem deteriore se facere? Impossibile, certè istud. Impossibile igitur Deum mutare se velle: sed ut videtur, pulcherrimus, optimusque cum sit Deorum quisque, quod fieri potest, omnes sua in forma sempiterna, & simplici perseuerant. Necessarium esse omnino hoc arbitror.) Hæc Plato, & quidem rectè concludit, quod ex naturali voluntatis in bonum propensione, ac innato suæ perfectionis desiderio, impossibile est, ut Deus se mutare, perfectissimumque statum, in quo per se constitutus est, omittere velit.

32 Eandem necessitatem essendi cognouit in Deo Iamblicus *de mysterijs cap. 11. in principio*, dicens: (Necesse est Deos ita se habere, ut sunt, non necessitate extrinsecus illata, sed naturali sibi, optimaque sibi; ideoque maxime voluntaria, quam & nolent vnquam optime proposita aliter se habere.) Hæc Iamblicus; qui quidè subtilissime loquitur de Dei necessitate; Non enim, extrinsecus ei aduenit ista necessitas, sed est sibi intrinseca, & propria sibi. Nam cum cognoscat se perfectissimum, & quod perfectior dari non potest; ita est de sua perfectione beatus, quod nollet vnquam quauis optione

optione proposita aliter se habere; ac per hoc sua necessitas, licet sibi naturalis, ei tamen remanet voluntaria.

33 At non solum impossibile est Deum non esse, aut mutari posse; verum etiam est intelligibile. Et hoc optimè probat D. Hilarius *lib. 12. de Trinit.* Vbi expendens illa verba Dei ad Moysen; Qui est misit me ad vos *Exodi cap. 3. ver. 15.* Sic ait. (Nam secundum ad Moysen dictum: Misit me ad vos is, qui est, Deo proprium esse id, quod est, non ambigens sensus est: quia id, quod est, non potest intelligi, dici què non esse: esse enim, & non esse contraria sunt: Nequè hæ diuersæ significationes in vnum, atquè idem coeunt, quia manente alia, altera non erit; ergo vbi esse est, non potest, vel sensum, vel sermonem inire non esse, sensui nostro retroacto, semperquè reuocato ad intelligentiam eius, qui est Deo, ad ipsam secundum quod est Dei, semper antè est: quia id, quod infinitum Deo est, semper infinitatem sensus nostri recurui subtrahit: vt antè id, quod proprium Deo est, semper esse aliquid aliud intentio retroacta non capiat; quia nihil aliud vltra ad intelligendum Dei æternitatem procedat, cum Deo semper esse, semper occurrat.) Hæc Hilar. ex cuius verbis deducitur, quod intelligibile est Deum non esse, vel posse non esse. Quia cum ipse sit suum esse, & necessarium esse, non potest intellectus capere, & intelligere, quod non sit id, quod necessario est.

34 Confirmat hanc Doctrinam Hilarij D. Bonauentura; qui tractans hunc articulum: An Diuinum esse sit adeò verum, quod non possit cogitari non esse, pluribus rationibus ostendit, quod Diuinum esse est ita verum, quod cogitari non potest ipsum non esse, & concludit in corpore. (Concedendum est ergo, quod tanta est veritas Diuini esse, quod cum assensu non potest cogitari non esse: nisi propter ignorantiam cogitantis, qui ignorat, quid est, quod per nomen Dei dicitur.) Hæc S. Bonau. in art. 2. quæst. 2. secundum ordinem dispositum à Trigofo in par. 1. sue summa.

35 Cum igitur tot Sanctorum Patrum, sapientissimorumquè virorum auctoritate clarè constet, quod Deum non esse, aut mutari posse, non solum est impossibile, verum etiam inintelligibile. Et quod creatura quantumcumquè necessario existat, remanet semper indifferens ad esse, & non esse, & infinitis mutationibus obnoxia, quoniam modo potest currere, vel quo pacto potest verificari illa comparatio posita in asserta reuelatione, Nimirum: COME E' IMPOSSIBILE, CHE SI PERDA ESSO SIGNORE, COSI E' IMPOSSIBILE, CHE SI PERDA LA DILETTA. qua ratione, qua formalitate, quo sensu potest verificari hæc propositio? Deus enim cum æternus sit, nec potuit, nec poterit aliquando non esse; quia nequè abolitioni, nequè exordio obnoxius, dixit supra D. Hilarius; At ista asserta dilecta, cum sit creatura, & exordio, & abolitioni obnoxia est, & sicut potuit
non

non esse, sic potest, & poterit non esse; ergo non currit comparatio, & similitudo posita in dicta propositione per illa duo aduerbia COME, & COSI, quæ ut supra dictum est, omnimodam similitudinem important. Unde quod asseritur, falsum esse conuincitur per doctrinam Hilarij, Hieronymi, & Isidori supra positam.

36 Deinde quod aliqua creatura saluetur, vel dānetur, accidens est, quod illi deforis aduenit; talis enim creaturarum natura est, ut per accidentia in diuersa mutantur, vel mutari possint, ut docet S. Augustinus in auctoritate, quam supra retulimus; At Deo nihil accidere potest, nec potest mutari, ut docet idem Doctor; ergo falsa est illa propositio comparatiua, seu assimilatiua importata per illa aduerbia COME, E COSI.

37 Præterea quod creaturæ saluentur, vel non saluentur, uiuant, vel non uiuant, pendet ex manu Dei, qui cuncta sustentat, cuncta gubernat, cuncta viuificat, ut docet D. Gregorius in supraposita auctoritate; At hic nutus Dei liber est, cum sit opus ad extra; ergo potest annuere, & non annuere; & per consequens creaturæ possunt saluari, & non saluari; uiuere, & non uiuere; esse, & non esse; quia ut idem Gregorius docet: (Cuncta quippè ex nihilo facta sunt, eorumquè essentia rursus ad nihilum tenderet, nisi eam Auctor omnium regiminis manu teneret.) Deus autē cuius esse, & principaliter esse, ut dicit Gregorius, necessariò est;

& non

& non ad alterius nutum, vt sunt cuncta creata, quæ principalitèr non sunt; ergo immutabilis necessariò est; & per consequens non currit comparatio assignata per illa duo aduerbia COME, & COSI. Nam illud, COME, refertur ad Deum, qui principalitèr, & necessariò est; & illud, COSI, refertur ad creaturam, quæ liberè, & contingentèr est. Idem quoquè probant auctoritates ex Platone, & Iamblico suprà adductæ; cum probent necessariam Dei immutabilitatem.

38 Dicit forsitàn ista mulier, vel alius prò ipsa, quod ista comparatio est fundata in decreto, quod Deus fecit de illius prædestinatione; Quod decretum cum sit infallibile, & immutabile; benè sequitur, quod sicut impossibile est Deum perire, sic impossibile est perire suum decretum.

39 Benè, sed adhuc allatæ rationes manent in robore suo; quia etiam decretum illud, cum pendeat à Diuina volūtate, & sit opus ad extrà, quia versatur circa creaturas, est liberum, & non necessarium; & per consequens prædestinati non necessariò, sed contingentèr saluantur. Quaproptèr iterùm redimus, ad id, quod prius. At prò maiori claritate.

40 Dico, quod istæ propositiones: Prædestinatus necessariò saluatur; Prædestinatus non potest damnari; Reprobis necessariò damnatur; Reprobis non potest saluari, intelligi possunt vel in sensu composito, vel in sensu diuiso, vel absolutè.

41 Si accipiantur in sensu composito, prædictæ pro-

propositiones sunt veræ. Nàm sensus illius propositionis: Prædestinatus necessario saluatur est, quod nõ stant simul, aliquem esse prædestinatum, & non saluari. Sic sensus alterius propositionis, scilicet prædestinatus non potest damnari est, non est possibile, quod hic sit prædestinatus, & damnetur; At in hoc sensu istæ propositiones sunt veræ; ergo & illæ in sensu composito sunt veræ. Et idem iudicium est in illis propositionibus: reprobus necessario damnatur; reprobus non potest damnari. Quia hic est reprobus, & hic saluatur, sunt impossibilia de eodem, & in eodem; & per consequens in sensu composito veræ sunt istæ propositiones: reprobus necessario damnatur: reprobus non potest saluari. Si enim posset stare, aliquem esse simul prædestinatum, & non saluari; esse simul reprobum, & non damnari, Diuina prædestinatio non esset certa, sed fallibilis, quod est falsum; ergo prædictæ propositiones in sensu composito sunt veræ.

42 Si autem prædictæ propositiones accipiantur in sensu diuiso, sunt falsæ. Quia sensus illius propositionis: Prædestinatus necessario saluatur est, quod iste homo, qui prædestinatus est, non liberè saluatur, sed necessitate quadam. Sensus alterius propositionis, nempe prædestinatus non potest damnari est iste, quod hic homo, demonstrato prædestinato, non potest damnari; In quo sensu propositiones istæ non sunt concedendæ, quia sunt falsæ. Nàm quamuis prædestinatio Dei sit certa, efficax, infallibilis, & immutabilis;

O o

tamen

tamen quia illius effectus, nempe, iustificatio, meritorium, poenitentia proueniunt ab ipsa prædestinatione per liberum arbitrium hominis, quod est causa contingens, & potest deficere; ideo illi effectus non sunt necessarij, sed contingentes, & per consequens illæ propositiones in sensu diuiso sunt falsæ. Quod etiam probatur per illam regulam Dialecticorū de syllogismis; in quibus ex vna præmissa necessaria, & altera contingente, sequitur conclusio contingens; sed in prædestinatione, ita accidit, quod effectus eius prouenit ex vna præmissa necessaria, scilicet Deo, & ex altera contingente, nempe libero arbitrio; ergo conclusio debet esse contingens, nimirum; quod prædestinatus saluabitur. Ergo ista propositio: Prædestinatus necessario saluatur, est falsa. Et similiter reliquæ supradictæ propositiones erunt falsæ in sensu diuiso.

43 Si tandem prædictæ propositiones absolutè sumantur, sunt falsæ. Quia Deus liberè dat gratiam, & gloriam omnibus ab ipso prædestinatis; ergò non necessario; ergo qui saluatur, non necessario saluatur, sed liberè; Ergo illa propositio: Prædestinatus necessario saluatur, absolutè sumpta est falsa. Sicut enim istæ propositiones: album necessario est album: album non potest esse nigrum, absolutè loquendo, & sinè distinctione, sunt falsæ. Sic etiam illæ propositiones: Prædestinatus necessario saluatur: Prædestinatus non potest damnari, absolutè loquendo, & sinè distinctione sunt falsæ. Quidquid enim operatur Deus circa nostrā prædesti-

destinationem, & salutem liberè, & non necessariò operatur; ergo, qui saluatur non necessariò, sed liberè saluatur; & quidquid nos operamur circa nostram prædestinationem, & salutem, liberè, & non necessariò operamur; Ergo qui saluatur, non necessariò, sed liberè saluatur.

44 Itaque, supposito Diuino decreto, quo se asserit prædestinatam ista mulier, adhuc illa propositio, **E' IMPOSSIBILE, CHE SI PERDA LA DILETTA**, absolutè sumpta, & in sensu diuiso loquendo, est falsa; quia cum liberè, & non necessariò saluetur; potest perdi, & potest saluari. Si autem accipiatur in sensu composito hæc propositio: **E IMPOSSIBILE, CHE SI PERDA LA DILETTA**, his præcisus verbis, est vera; quia facit hunc sensum: Non est possibile, quod hæc dilecta sit prædestinata, & vt prædestinata perdat. Sed in hoc sensu prædicta propositio, **E' IMPOSSIBILE, CHE SI PERDA LA DILETTA**, nihil speciale ponit in ipsa; quia de quolibet prædestinato verificatur. De quolibet namq; prædestinato verificatur ista propositio in sensu composito: Impossibile est, quod prædestinatus, vt prædestinatus, damnetur, & cum hoc sit omnibus commune, nihil addit huic mulieri, quæ per has reuelationes supra communitatem se extollit; & nos modò quærimus illud, quod illam à communitate separat, & in gradu eminentiori constituit. Hoc enim est, quod ipsa intendit persuadere in suis reuelationibus, nimirum, quod omnes præcedit, & supergreditur.

45 Et ideo, quia hæc propositio, **E IMPOSSIBILE, CHE SI PERDA LA DILETTA**, habet connexionem cum altera parte, & refertur ad illa verba, quæ præcedunt, nimirum; **COMEE IMPOSSIBILE, CHE ESSO SIGNORE SI PERDA**, non debemus illam considerare in illis verbis præcisis, & disjunctive; sed collectivè ipsam considerare debemus cum præcedentibus; quia talis propositio collectivè sumpta includit assimilationem cum Deo per illa duo adverbia relatiua COME, & COSÌ. Et facit hunc sensum: Sicut, vel eo modo, quo impossibile est, quod ipse Deus perdatur; Ita, vel eodem modo impossibile est, quod perdatur dilecta; Sed nullo modo, & in nullo sensu Deus potest perdi; ergo, & dilecta nullo modo, & in nullo sensu potest perdi. Minor huius argumenti est vera, & necessaria; & conclusio est falsa; Sed illatio falsa non infertur ex principio, seu præmissa vera, sed ex falsa; ergo maior, unde deducitur talis conclusio falsa, est falsa.

46 Deus enim, ut supra probauimus, necessariò est; & necessariò impossibile, imò intelligibile est, ut perdatur, vel quod possit perdi, ut probant D. Hilarius, & S. Bonaventura supra relati. At quod creatura non perdatur, vel non possit perdi in sensu composito, ut dictum est, contingenter accidit: quia dependet, & à voluntate Dei, quæ circa creaturas libere agit, & à nostro libero arbitrio, quod libere operatur; ergo non potest poni in comparatione cum Deo; & si
pona-

ponatur, falso ponitur.

47. Imò dato, quod Deus tolleretur libertatem à voluntate prædestinati, & coarctaret eius liberum arbitrium: attamen eius prædestinatio adhuc esset contingens; quia Deus liberè aufert libertatem, liberè coarctat liberum arbitrium, liberè vocat, liberè iustificat, liberè gloriam largitur. Et cum liberè hoc agat, potest facere, & non facere. Et licet liberum arbitrium, sic coarctatum, non possit ad vtrumquè, se verti; attamen hoc contingentè ipsi accidit; Nam cum de sua natura sit liberum; si ab eo tollatur sua naturalis libertas, contingentè hoc ei accidit; & per consequens talis prædestinatio, & ex parte Dei, & ex parte creaturæ contingens est, non necessaria. Et si ex illa coarctatione liberi arbitrij sequeretur aliqua necessitas; Hæc nõ esset necessitas absoluta, seù necessitas consequentis, quæ opponitur contingentia; sed esset necessitas respectiva, seù necessitas consequentiæ, que non opponitur contingentia; vt docet D. Bonauétura in 1. sent. dist. 38. art. 3. ad Primum.

48. Quomodocumq; itaq; sumatur prædestinatio, semper stat cum contingentia, & sic tenet tota Schola Theologica, cum magistro sentent. in primo distinct. 40. & S. Bonau. art. 3. & 4. dictæ distinct. docet quod prædestinatus contingentè saluatur. Idem docet S. Thomas 1. par. quæst. 23. art. 6. ad 3. & de veritate quæst. 6. art. 3. & quod lib. 11. art. 3. & Ioannes Driedo lib.

lib. de concordia liberi arbitrij par. 2. cap. 2. considerat. 3. ubi docet, quod qui est prædestinatus, potest esse reprobatus, & ita potest esse, quod numquàm fuerit prædestinatus; & qui est reprobatus, potest esse prædestinatus, & numquàm fuisse reprobatum; Quod manifestum esse dicit, si consideremus hominem, quamvis prædestinatum, in hac vita peregrinantem, habere voluntatem mutabilem; possequè à fide, & charitate excidere, & malè viuere vsq; ad finem vitæ; ex quibus constat, talem hominem posse damnari, & ita posse illum esse reprobatum, & ita posse numquàm fuisse prædestinatum. Hos omnes refert cum suis locis Trigofus *par. 1. quæst. 18. art. 4. dub. 4.* & ipse etiam cum illis sentit, quod prædestinatus potest damnari; & quod reprobatus potest saluari, eo modo, quo supra explicatum est: & per consequens, quod qui saluatur, contingentèr saluatur; & qui damnatur contingentèr damnatur. Et si prædicta mulier prædestinata est, ut ipsa asserit, contingentèr, & non necessariò saluabitur, quia potest non saluari, ut supra probatum est. Vndè ista propositio **COME E' IMPOSSIBILE, CH' ESSO SIGNORE SI PERDA, COSI E' IMPOSSIBILE, CHE SI PERDA LA DILETTA**, vndiq; reperitur falsa; Et per consequens, non est reuelata à Deo, qui est prima veritas, sed suspicari potest, quod sit reuelata à dæmone, qui est pater mendacij, & magister falsitatis.

49 Probatur etiam falsitas huius propositionis ex

multi-

inuitato modo loquendi. Non enim reperimus in Scriptura Sacra, quod apud Deum sit aliquid impossibile. Sic enim ait Angelus ad Mariam *Luce cap. 1. ver. 37.* Non erit Impossible apud Deum omne verbum; & Christus apud *Matt. cap. 19. ver. 26.* Apud homines hoc impossibile est; apud Deum autem omnia possibilia sunt. Et si aliquando in Scriptura Sacra inuenitur, quod sit aliquid impossibile; hæc impossibilitas intelligitur apud nos, non apud Deum. Sicut illud *Luce cap. 17. ver. 1.* Impossible est, ut non veniant scandala; hæc impossibilitas residet apud nos, non apud Deum. Similiter illud *Hebræor. cap. 6. ver. 4.* Impossible est eos, qui semel sunt illuminati, gustauerunt etiam donum Cœlestē, & participes facti sunt Spiritus Sancti; gustauerunt nihilominus bonum Dei verbum, virtutesquē sæculi venturi, & prolapsi sunt, rursus reuocari ad pœnitentiam. Hæc, inquam, impossibilitas moralis apud nos residet, non apud Deum, apud quem omnia possibilia sunt. Et si alibi reperitur aliquid esse impossibile nobis; illud, quod nobis est impossibile, dummodò sit consonans primæ veritati, possibile est apud Deum; At quod ista mulier perdatur non solum est possibile apud Deum, sed etiā apud semetipsam, saltem physicè; Vt autem perdatur Deus est impossibile etiam apud ipsum Deum; ergo falsum est quod ipsa asserit.

50 Rectus loquendi modus in rebus à Diuino decreto pendentibus, est ille, quo vsus est Verbum In-

carna-

conatumque cupio inderat. Facilius est Coelum
 & iterum pariterque inquit de lege apicem ca-
 dere. Certum est quod si bires legem possint Deo suum
 deterrum, quod inmutabile est, et nihilominus non
 dixit Christus: sicut impossibile est cadere Deum, sic
 impossibile est vultu de lege apicem cadere. Sed quia
 lex est opus ad extra, supplet etiam comparisonem
 ab oporibus ad extra, & dixit: Facilius est Coelum, et
 temere preterire, quam de lege vngit apicem cadere.
 Comparatio, huiusque, et similitudo ponitur inter res
 in eadem linea, in eodem ordine positas. Sic etiam
 Dominus per *Isai. cap. 55. ver. 9.* Sicut exaltantur
 Coeli & terra, sic exaltatae sunt viæ meæ à vijs vestris,
 et cogitationes meæ à cogitationibus vestris. Quia
 hic loquitur Deus de suis vijs, & de suis operibus,
 quatenus respiciuntur ad extra. Idem posuit compara-
 tionem, & similitudinem inter eas, & res, quæ sunt
 ad extra. Et hic est rectus loquendi modus, & vñtatus
 in Sacra Scriptura. At modus loquendi huius mulieris
 excedit, & egreditur ab isto ordine, & impossibilita-
 tem suæ perditionis, quæ est in ordine rerum, quæ
 sunt ad extra, trahit ad impossibilitatem, quæ reper-
 tur in Deo in ordine ad intra, dicendo: COME E'
 IMPOSSIBILE, CHE ESSO SIGNORE SIPER-
 DA, COSI E' IMPOSSIBILE, CHE SIPERDA
 LA DILETTA. At cum inter istos duos ordines nul-
 la possit dari comparatio, sequitur, quod propositio,
 talem comparisonem continens, sit falsa; & per cō-
 sequens

sequens non à Deo, sed à dæmone.

51 Sed ut melius cognoscamus, quod ista mulier à dæmone est decepta, expédamus adhuc eius propositionem, cumsequentibus observationibus.

52 Primò, ipsa non explicat à quonam certiorata sit de dono perseverantiæ; solummodò dicit: **E' ASSICVRATA DEL GRANDONO DELLA PERSEVERANZA**; à quo autem habeat hanc certitudinem, in propositione non declaratur.

53 Secundò nec etiam explicat in quo cum tali dono sit perseveratura; sed solum dicit se de dono perseverantiæ securam.

54 Tertiò, non dicit, quod ipsi loquatur Deus, sed Dominus; sic enim explicat suum assertum, & his verbis præcis: **ET IL SIGNORE DICE, COME E' IMPOSSIBILE, CHE ESSO SIGNORE SI PERDA, COSI &c.** Non igitur assert allocutionem Dei, sed Domini.

55 Quartò, demùm non dicit, quod Dominus loquatur sibi, sed indefinitè pronuncians ait: **ET IL SIGNORE DICE; COME E' IMPOSSIBILE &c.** Nùm autem hoc dicatur à Domino huic mulieri, an alteri, vel omnibus, adhuc ignoratur, quia in sua propositione indefinitè loquitur. Et ex istis quatuor particulis benè observatis, facilè cognoscetur, quod ista mulier potest esse decepta.

56 Et quoad primam observationem attinet, dico, quod cum hæc mulier non explicet à quonam ha-

P p

beat

beat certitudinem de magnò dono perseverantiæ , rationabiliter dicere possumus, quod si ipsa verè catholicè, & iuxta consonantiam Sacræ Scripturæ loquatur, habet talem certitudinem: à Deo, qui est Auctor veritatis, & Sacræ Scripturæ. Si autem eius assertum contradicit veritati Catholicæ Sacrarum Scripturarum, non à Deo, sed à dæmone hanc habet certitudinem; Sed eius assertum contradicit veritati catholicæ, ac Sacris Scripturis; ergo talem certitudinem non à Deo accepit, sed à dæmone. Maior huius argumenti non indiget probatione, quia Deus suis verbis non contradicit; Si enim contradiceret, nèc veritas Diuina esset firmæ, nèc verbum Domini maneret in æternū; quod est contra illud: Verbum autem Domini manet in æternum; *Isai. cap. 40. ver. 8.* & *David psal. 118.* & contra illud: Impossibile est mentiri Deum. *Hebr. cap. 6. ver. 18.* & ideo dicit Christus *Matt. cap. 24. ver. 35.* et *Mar. cap. 13. ver. 31.* Coelum, et terra transibunt, verba autem mea non præteribunt. Minor verò huius argumenti, quod scilicet assertum huius mulieris contradicit veritati, et Sacris Scripturis, probatur per omnia ea, quæ tacta sunt supra; quibus addo, quod cum compareret, & assimilet hanc mulierem Omnipotenti Deo, contradicit veritati in Scripturis Sacris reuelatæ. Exodi namquæ *cap. 15. ver. 11.* habetur: Quis similis tui in fortibus Domine? & *3. Reg. cap. 7. ver. 23.* Domine Deus non

non est similis tui Deus in Cœlo desuper, & super terram deorsum; & in *psal. 34. ver. 10.* Domine quis similis tibi? Sed assertum, quod contradicit Sacrae Scripturae, non potest provenire à Deo, ut patet; ergo provenit à dæmone, qui cum sit pater mendacij contradicit veritati.

57 Idem elicitur ex secunda observatione, in qua ponderatur, quod ipsa non explicat in quo debeat perseverare, an in bono, vel in malo. In qua quidem ponderatione sic discuro: vel reuelatio provenit à Deo, vel à dæmone; si provenit à Deo, subintelligitur, quod debeat perseverare in bono: Quia omne bonum desum est. *Iacobi cap. 1. ver. 17.* Si autem provenit à dæmone, subintelligitur, quod debeat perseverare in malo; quia, Qui facit peccatum ex diabolo est. *1. Joh. cap. 3. ver. 8.* Sed probatum est iam in prima observatione, quod eius assertum, ut contrarium Sacrae Scripturae, non potest esse à Deo; imò potius est à diabolo: ergo subintelligitur, quod debeat perseverare in malo; & quod diabolus hoc magnum donum huic mulieri largitus est, ut perseveret in suo malo famulatu.

58 Et hoc magis confirmatur per id, quod elicitur ex tertia observatione, in qua notatum est, quod ipsa non dicit, quod ei loquatur Deus, sed Dominus. ET IL SIGNORE DICE, COME E' IMPOSSIBILE &c. & in hac observatione mihi occurrit ille reflexus, quem facit D. Chrysostomus super illa verba

Luciferi. *Iſai. cap. 14. ver. 14.* Ascendam super altitudinem nubium, similis ero Altissimo. Vbi notat Chrysostomus quod Lucifer non dixit: similis ero Deo; sed dixit simile ero Altissimo, & assignans rationem de hoc modo loquendi Luciferi, dicit. Quod cum iam Lucifer per suam superbiam, iam corde negauerit Deum, erubuit ore nominare illum, quem in suo corde negauerat. Hæc sunt verba Chrysostomi in *Psal. 13.* (Sultulit, Deo, & posuit, Altissimo; erubescens, cum nominare, quem iam negauerat.) Idem mihi videtur dicendum de hac muliere. Quia forsitan, decepta à dæmone, Deum in suo corde negauit; non dicit, quod Deus ipsi loquatur, sed Dominus; erubescens forsitan illum, Deum, ore nominare, quem iam in suo corde negauit. Et confirmor in hoc sensu, quia cum in omnibus suis assertionibus pluries habuerit occasionem hæc mulier nominandi Deum, nunquam ipsum nominauit; nisi vna vice tantum; & hoc fuit in septima, & vltima propositione; & hoc obiter fecit; & forsitan etiam ex diaboli verſutia, ad tollendam præsentem reſargutionem.

59 Ex quarta tandem obseruatione similiter confirmatur, quod dæmon est ille, qui loquitur in hac muliere, & non loquitur tantummodò ipsi, sed omnibus suis sequacibus suggerit illam falsam propositionem, quam effutituit in Cœlo, quando dixit, similis ero Altissimo. Et ideo non dicit, **ET IL SIGNO-RE LE DICE**; sed absquè illa particula demonstratiua, &

na, & restrictiua, indefinite loquendo dicit: **ET IL SIGNORE DICE**, & dicit omnibus **plus factis**, quam verbis: **COME E' IMPOSSIBILE, CHE ESSO SIGNORE SI PERDA; COSI E' IMPOSSIBILE, CHE SI PERDA LA DILETTA.** Et vera est hæc propositio in persona diaboli, quem supponimus hic loquentem; quia resoluitur in istam secundam veritatem: Sicut impossibilis est perditio diaboli, qui de facto iam periit; sic impossibilis est perditio huius mulieris; quæ nisi resipiscat de facto peribit. Vnde ista propositio intelligi debet per figuram antiphrasim.

60 Demum considerare possumus illam ultimam particulam in hac propositione positam, nimirum, **LA DILETTA**; Id est illa, quæ diligitur, nempe à Deo. Hoc enim nititur ostendere illa particula. Sed quis scit an amore, vel odio dignus sit? Aut quis unquam in Sacra Scriptura sibi usurpauit hunc pretiosum titulum dilecti? dices forsitan, quod hoc sciuit ex reuelatione, et quia ipsi reuelatum fuit, quod erat Dei dilecta, ideo tali titulo se decorat.

61 Est quod habuerit talem reuelationem; Attamen reuelationes hanc debent habere conditionem, nimirum, quod reddant Animam humiliorem, ac mansuetiorem, ut ibi cum Delrio, Torre, Soufa, Grauius, et Alberghino firmatum est. Sed quæ humilitas arguitur in illa, quæ se appellat, atque iactat Dei dilectam? Verum est, quod Deus diligit genus humanum: **Diligamus Deum**, ait Ioannes, **quoniam ipse prior dilexit**

dilexit nos. 1. *Ioan. cap. 4. ver. 11.* Item Christus apud *Ioan. cap. 3. ver. 16.* Sic Deus dilexit mundum. At nemo particularitè scire potest nùm ipse sit in numero dilectorum; Quia vt ait Textus Sacer: Nescit homo vtrum amore, an odio dignus sit; sed omnia in futurum seruantur incerta. *Eccles. cap. 9. ver. 1.* Et si Deus aliquandò reuelauit alicui suū erga ipsum amorem; nonquàm hic, qui ex reuelatione didicit se diligì à Deo, ausus est se vocare Dei Dilectum. Imò ex tali reuelatione maioris humilitatis occasionem desumpsit.

62 Abraham maximoperè diligebatur à Deo, & Diuini amoris magna, imò maxima habuit argumenta; sed ipse magis se humilians dicebat: loquar ad Dominum, cum sim cinis, & puluis *Gen. cap. 18. ver. 26.* Cerrus erat Ioannes Baptista de dilectione Dei; nihilominus de se loquens aiebat: Cuius ego non sum dignus, vt solum corrigiam calcamenti. *Ioan. cap. 1. versu. 27.* Et quis certior de Dei dilectione; quàm fuerat Beata Virgo Mater Dei? At nonquàm nomén dilectæ sibi attribuit; sed solo Ancillæ nomine contenta humilitè aiebat, Ecce ancilla Domini; fiat mihi secundum verbum tuum. *Luc. cap. 1. ver. 38.* Et cum ab Elisabeth benediceretur, & extolleretur, item respōdit in suo Cantico: Quia respexit humilitatem ancillæ suæ *Luc. cap. 1. ver. 48.* ea namquè est reuelationis Diuinæ vis, & virtus, vt Animam humiliorem, ac mansuetiorem reddat. Quæ autem vanitatem, & superbiam,

perbiam, vèl vanitatis, & superbiæ speciem in animâ inferit, non à Deo est, sed à dæmone, qui vanitatis, & superbiæ princeps est.

63 Nèc adducatur, quod Ioannes Euangelista dicat de se, quod diligebatur à Christo; quia iste Discipulus loquitur cum tanta modestia, vt videri potest in suo Euangelio, quod semper hoc exprimit in tertia persona, dicendo: Ille discipulus, quem diligebat Iesus. Sic dicit *cap. 13. uer. 23. cap. 19. uer. 26. & cap. 21. uer. 7. & 20.* & signabat se tali nomine; Quia signa dilectionis Iesu erga Ioannem erant omnibus nota, nèc poterant aliquo modo celari, vt patet de dormitione ipsius supra pectus Domini; de commendatione Beatæ Virginis Matris, sibi facta à Redemptore in Cruce pendente, & similibus. Vndè non est mirandum, quod hoc sibi vendicauerit, quod diligebatur à Christo. Hac enim phrasi reddit rationem, cur tot, & tanta priuilegia fuerunt ei concessa à Christo Domino? nimirum quia diligebatur ab ipso. Et hoc ad Ecclesiæ instructionem necesse fuit exprimere; vt scilicèt nullam hæsitationem haberet de sublimissima, ac profundissima Doctrina illius, qui fluens Euangelij de ipso Sacro Dominici pectoris fonte potauit. At qua necessitate ducitur hæc mulier ad vocandam se Dei dilectam? nulla prorsus. Sed vanitate potius, ac inani gloria percita, talem titulum sibi arrogat. Et consequenter sua reuelatio non est à Deo.

64 Hoc etiam probatur in lapide lydio signorum
ad di-

ad discernendas reuelationes Diuinas à diabolicis. Quorum primum est; quod approbetur ab expertibus, sapientibus, & spiritualibus viris; At hæc propositio, vt visum est, contradicit iudicio Sanctorum Patrum, & sapientum; ergo non est à Deo.

65 Secundum signum est, quod si reuelatio ingreditur virtutes, vtpotè mansuetudinem, humilitatem, & similes in animam, talis reuelatio supponitur à Deo, qui Auctor est, & Doctor mansuetudinis, & humilitatis, iuxta illud: Discite à me, quia mitis sum, & humilis corde *Matt. cap. 11. ver. 29*. Sed ista reuelatio non incitat hanc mulierem ad mansuetudinem, & humilitatem, imò potius ad extollentiam, ad arrogantiam, & ad superbiam, vt ex probatis clarè deducitur; ergo dubitari potest, quod talis reuelatio non sit à Deo, sed à dæmone, qui est auctor superbiæ omniumquè vitiorum magister.

66 Tertium signum est; si reuelatio per omnes suas partes continet veritatem, & nullam falsitatem admixtam habet, est vtique à Deo, qui Doctor est veritatis; Si autem cum falsitate miscetur, à dæmone profecto est; ipse enim magister est falsitatis. At hæc præsens propositio admixtam habet falsitatem, vt fuisse ostensum est in examine secundæ partis; ergo non esse à Deo, sed potius à dæmone suspicatur.

67 Quartum signum est, quod si reuelatio est cõformis Sacræ Scripturæ, Sanctorum Patrum doctrinis, & Sacrorum Conciliorum determinationibus, est à Deo;

Deo; Sed hæc reuelatio, eiusquè assertum dissonat, imò contradicit, & Sacris Scripturis, & Sanctorum Patrum doctrinis, & Conciliorum determinationibus, vt iam probatum est; ergo non est à Deo, sed à diabolo, qui cum sit pater mendacij, veritatem semper impugnat.

68 Circa quintum signum dico, sicut dixi in discussione primæ propositionis; & solummodò circa ipsum dico, quod cum nullus appareat finis, quò tendat, vèl tendere possit talis reuelatio: sed solummodò ostendatur in ipsa quædam iactantia fictæ sanctitatis, clarè deducitur posse dubitari, talem reuelationem esse à diabolo, qui hypocrisiam in corde, & in ore hominum concinnat. Et ex his, quæ dicta sunt clarè colligere potes, ò Theophile carissime, in quo pretio haberi debeat hæc secunda reuelatio.



Excutitur tertia Reuelationis spica, eiusque
Propositio discutitur.

DISCVSSIO TERTIA

I **A** Stertum tertiæ Reuelationis hoc est. **GENERATA, EX ILLICITA COPVLA, ET SANCTIFICATA IN VTERO MATRIS, COME SAN GIO: BATTISTA, POCO DOPPO L'ANIMATIONE.** Postquàm hæc mulier de sua prædestinatione, ac de certitudine suæ æternæ salutis reuelationes protulit, addit, & alias, non nulla, sed prægrandia priuilegia continentes; inter quæ primum est, quod fuerit sanctificata in utero Matris sicut Ioannes Baptista.

2 Magnum, imò maximum est hoc priuilegium, & à paucitate eorum, qui eo sunt à Domino insigniti, argumentari potest ipsius excellentia. Solùm in Testamento veteri Ieremiam habemus, qui hanc gratiã sit assequutus; & solùm Ioannem Baptistam in Testamento Nouo. De primo habemus testimonium infalibile eiusdemet Dei sanctificantis, qui suum Propheta tam ipsum instituere volens, sic eum antè omnia est alloquutus: Priusquàm te formarem in utero noui te; & antequàm exires de vulua sanctificaui te, & Propheta in Gentibus dedi te. *Ierem. cap. I. uer. 5.* Quæ verba expendens Origenes sic ait: (Ieremias hoc præ
 cœteris

coeteris decus est assequutus. Abraham Propheta nūcupatus est, in eo quod dicitur: Propheta est, et orabit pro te; & non tamen dixit ad eum: Priusquàm te formare, sed postea in extremo vitæ tempore Sanctificatus est Abraham.) Ex quo Origenis dicto colligitur, quàm magnum sit hoc priuilegium, & quàm rarum, cum desideretur in magno illo Abraham, qui fuit omnium Patriarcharum Pater, & tamen in eo nō inuenitur.

3 De secundo, nempe de Ioanne Baptista, habemus illud firmissimum, & irrefragabile attestatum *Luce cap. 1. uer 41.* Et factum est, vt audiuit salutationem Mariæ Elisabeth, exultauit Infans in utero eius; & repleta est Spiritu Sancto. Et circa hanc Ioannis exultationem, sic discurret D. Augustinus. (Quàm quàm etiam si vsquè adeò est in illo Puero acceleratus vsus rationis, & voluntatis, vt intra viscera Materna iam posset agnoscere, credere, consentire, quod in alijs paruulis ætas expectatur, vt possint, etiam hoc in miraculis habendum, Diuinæ Potentiæ, non ad humanæ trahendum est exemplar naturæ.) Hæc Augustinus *in epist. 57. ad Darda. in med.* Miraculo igitur ista Ioannis præpropere exultatio adscribitur, & verè miraculum singulare, cum de nullo alio in Sacra Scriptura legatur; Vnde S. Cyrillus Hierosolymitanus dicit: (Solut Ioannes in utero existens exultauit in gaudio; & corporeis oculis nihil videns, spiritu Dominum cognouit.) Hæc Cyrill. *cathech. 3. in med.*

4. Nè immerito notatur à S. Augustine, quod miraculosè, & per Diuinam Potentiam hoc factum est in Ioanne; & à S. Cyrillo, quod in solo Ioanne, hoc miraculum actum est; Nam cum lex Diuina aliter disposuerit; nisi clarum, & euident testimonium ex Sacra Scriptura habeamus, non debemus credere, quod in dicta lege sit dispensatum.

5. Imò, ex his duobus exemplis à Sacra Scriptura desumptis, arguendo a minori ad maius S. Bernardus, & S. Bonauentura excellentius priuilegium tribuunt Mariæ: de qua Bernardus: (Minus à Ieremia sanctificatam in utero, aut non magis à Ioanne Spiritu Sancto repletam credere prohibet pietas Christiana.) Sic Bernard. *ser. 2. de Assumpti. Deiparae prope finem*. Excellentiori igitur modo, quàm Ieremias, & Ioannes prauenta fuit tali honore *Beatissima Virgo*. Vnde dicit D. Bonauentura: (Et ex hoc quasi à minori colligitur, hoc B. Virgini fuisse concessum; Quia, sicut dicit Bernardus: Quod alijs legitur fuisse collatum, non est credendum Virgini fuisse negatum. Maxime cum Sanctitas Virginis excedat Ieremiæ, & Ioannis Punitatem, & Virginitatem.) Sic D. Bonauentura *in 3. dist. 3. par. 1. art. 2. quest. 3.* Vnde apparet, quod isti Sancti, quasi non auderent aliquid circa hoc de ipsamet Deipara asserere, nisi haberent auctoritatem, & exempla Sacrae Scripturae. Tanta igitur est huius priuilegij excellentia.

6. Et cum sit hoc tam singulare decus, & tam excellens,

cellens, non erubescit tamen ista mulier se asserere sanctificatam in utero; Et quod maius est, paulò post animationem. **SANCTIFICATA IN UTERO MATRIS, COME SAN GIO: BATTISTA, POCO DOPPO L'ANIMATIONE.**

7 Ille Ioannes de quo veritas ipsa testatur, & dicit: Maior inter natos Mulierum Propheta Ioanne Baptista nemo est *Luca cap. 7. uer. 28.* Ille Ioannes de quo Angelus ad Zachariam Patrem eius dixit: Erit magnus coram Domino, & Spiritu Sancto replebitur adhuc in utero Matris suæ, & multos Filiorum Israel conuertet ad Dominum Deum ipsorum, & ipse præcedet illum in spiritu, & virtute Eliæ. *Luca cap. 1. uer. 15.* Ille Ioannes, de quo per Isaiam, & Malachiam prædixit Dominus: Ecce ego mitto Angelum meum antè faciem tuam. Ille, inquam, Ioannes, de quo Ambrosius, & Augustinus vno ore dixerunt: (Præcellit ceteros, eminet vniuersis, antecellit Prophetas, supergreditur Patriarchas, & quisquis de muliere natus est, inferior est Ioanne.) Ille, inquam, in utero Matris Sanctificatus est, non paulò post animationem, sed post sex menses transactos, vt colligitur ex *Luca cap. 1.* Et ista mulier se iactat sanctificatam in utero Matris **POCO DOPPO L'ANIMATIONE.** paulò post, vel parùm post animationem.

8 Ille Ioannes, de quo scripsit Augustinus: (Videtis Fratres, quemadmodum Ioannes antè peruenit ad Coelum, quam tangeret terram; antè accepit Diui-

num

num Spiritum, quàm humanum; antè suscepit Diuina munera, quàm humana corporis membra; Antè cœpit viuere Deo, quàm sibi; Imò antè vixit ille Domino, quàm Deus viueret illi: Iuxta illud Apostoli; Iam non ego viuo; sed viuit in me Christus.) Augustinus *ser. 22. de Sanctis, qui est tertius de S. Ioanne tom. 10.* Ille Ioannes, de quo scripsit Petrus Chrysologus: (B. Ioannes, qui antè Dei Spiritu meruit intonare, quàm hominis vagiret in fletu: Beatus, qui antè Diuina possidere meruit, quàm sortiretur humana: Beatus, qui antè meruit Cœlum scire, quàm terram: Beatus, qui antequàm videret præsentia, futura meruit nunciare: Beatus, qui antè Deum capere potuit, quàm suo ipse caperetur à corpore.) Chrysol. *ser. 88.* Hic, inquam, tot præconijs, adhuc in vtero Matris existens, celebratus, sanctificatus fuit sex à sua generatione decursis mensibus. Tunc enim Maria perrexit ad Elisabeth; Et Christus ad Ioannem, quando à Gabriele audiuit: Et hic mensis sextus est illi, quæ vocatur sterilis. *Luca cap. 1. ver. 37.* Et ista mulier excellentiori prærogatiua decorata, non post sex, vèl quinque, vèl quatuor menses; non post duos, vèl vnum; sed paulò, vèl parùm post animationē. POCO DOPPO L'ANIMATIONE.

9 Sed, vt melius intelligatur huius Diuini muneris præstantia, videamus, quæsò, quid importet illud aduerbium, parùm post, POCO DOPPO. Certum est, quod apud Iuristas Parùm, & Nihil æquiparantur l.

quam-

quamuis ff. de condit. & demonstrat. glos. in l. Si pupillus, §. Si ergo, in verb. ex contrario ff. ad leg. Falcid. cap. coram dilecto, 34. de offi. de leg. Tiracquet. tract. de iudic. in rebus exiguis ver. 8. & alij quos refert, & sequitur Barbosa de Axiomatibus Iuris Axioma 175. & de dictionibus usafrequent. dictione 246. num. 3. Dictio autem, Post, idem sonat, & valet, ac si dicatur, Confestim, aut incontinenti, vt ait Barbosa de dictio. usafrequent. dictio. 270. num. 4. Itaque illa particula posita in asferta reuelatione, POCO DOPPO, idem sonat, ac, Confestim, vèl Incontinenti, post animationem; quia, vt dictum est, Parum, & Nihil æquiparantur, & probatur quia, vt dicit Barbosa num. 4. citato. Quando ista dictio, Post, ponitur vbi potest significare, & longum, & modicum interuallum; Tunc talis dictio denotat modicum interuallum; Et tantò magis in hac propositione denotat modicum interuallum, quia restringitur per illam aliam dictionem diminutiuam, nempe, Parum, quod idem valet, ac nihil. Et hoc dictum sit ad ostendendam magnitudinem, & singularitatem priuilegij, de quo sonabat ista mulier.

10 De hac autem sanctificatione in vtero materno viget ille Caluini, & Calvinistarum error, quod omnes filij fidelium in materno vtero, ita Spiritu Sancto sanctificantur, vt nec vllò baptisni lauacro ad salutem obtinendam necessariò indigeant. Quem errorem à Caluino hauist, sic Theodorus Beza suis discipulis propinat in confess. fidei puncto 4. art. 48. dicens.

(Se-

(Secundò, quòd infantes fidelium, singularis quædam esse debet consideratio: Nam quamuis eam fidè actu non habeant, qualis in adultis reperitur, tamen illius semen, ac germen in seipsis gerunt; cum Deus ex ipso matris utero illos sanctificauerit, & à filiis infidelium discreuerit &c.) Et de Coena Domini contra Vuestphalum *cap. 36.* dicit idem Beza (Si cuius prolem contingerit antè mori, quàm offerri baptismo potuerit; minimè tamen dubitamus de eius salute; quoniàm putamus baptismi contemptum, non priuationem esse essentialem.) Idem etiam repetit ipsemet Beza in *sua Creophagia* ubi ait: (Ab utero eorum sancti sunt fidelium pueri, ex foederis formula; Sed ea sanctificatio per baptismum obsignatur &c.) Idem etiam suis seductis sequacibus suggessit Calvinus *lib. 1. Instit. cap. 16. §. 6.* ubi ita scribit: ~~quod~~ ^{scribitur} ~~est~~ ^{est} eorum Commentum, qui omnes non baptizatos æternæ morti adiudicant &c. & post pauca adiungit: Non dùm baptizatum Dominus, nullum damnasse comperitur.) Et in defensione secunda contra Vuestphalum constantè affirmat. (Infantes, ex fidelibus parentibus ortos, sanctos esse; atquè etiam antequàm baptizentur, inter Ecclesiæ membra referri.) & alijs etiam in locis hoc repetit Calvinus. Estquè hæc communis Calvinistarum assertio, quam in catechismo profitentur, ubi formam baptismi tradunt, vt refert Bouerius in *examine 1. Lutheranorum, & Calvinistarum de vniõne Religionis, Atheismo 23. tom. 2. controuer.*

II Alij

11 Alij etiam sequuntur hanc atheisticam doctrinam, vt Zuuinglius, Lutherus, Philippus Melancton, Bucerus, Bullingerus, & alij, qui eam, vt ait idem Bouerius, ab antiquis hæreticis, Caianis, scilicet, Manichæis, Archonticis, Seleucianis, Messalianis, & cœteris olim damnatis decerpserunt, & in suis scriptis inferuerunt.

12 At quàm pestifera, quamquè contraria sit catholicæ fidei, satis idem Bouerius, in examine citato, ostendit testimonijs ex Sacra Scriptura, ex Sacris Concilijs, & ex Sanctis Patribus desumptis, nec non, & rationibus.

13 Quinquè enim præcipuè errores intolerabiles, siuè apertas hæreses includit hoc dogma; prima est, quod omnes filij fidelium sanctificentur in vtero matris; secunda, quod pueri sinè baptismo decedentes non sunt damnati, quatenus ly, damnati, excludit æternam Dei visionem, & mors æterna opponitur æternæ vitæ, siuè æternæ morti addicti; tertia, quod Baptismi contemptus solummodò exitialis est, non autem baptismi priuatio: quarta, quod baptismus obsignat solummodò in pueris illam sanctitatem, quam secum trahunt ab vtero materno; & quinta demùm, quod infantes ex fidelibus parentibus orti, sunt sancti, & quod antequàm baptizentur, inter Ecclesiæ membra referuntur.

14 Prima assertio contradicit veritati Sacræ Scripturæ, quæ pluribus in locis ostendit, quod omnes siuè

R r

ex fi-

ex fidelibus, siuè ex infidelibus nascimur filij iræ; Dauid enim sic in persona omnium confitetur: Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum, & in peccatis concepit me mater mea *Psal. 50. ver. 7.* Iob quoquè dicit: Quis potest facere mundum de immundo conceptum semine? *cap. 14. ver. 4.* vbi legunt septuaginta: (Nemo mundus à sorde, nè infans cuius est vnus diei vita super terram.) Idem tradit D. Paulus pluribus in locis. *Rom. cap. 3. ver. 23.* Omnes peccauerunt, & egent gloria Dei. Et *cap. 5. ver. 12. eiusdem epist.* Sicut per vnum hominem peccatum in hunc mundum intrauit, & per peccatū mors; ita & per omnes homines mors pertransijt, in quo omnes peccauerunt. *et ver. 18.* Sicut per vnus delictum in omnes homines in condénationem; Sic per vnus iustitiā &c. Et *1. Corint. cap. 15. ver. 22.* Sicut in Adam omnes moriuntur, ita & in Christo omnes viuificabuntur. Et *2. Corint. cap. 5. ver. 14.* Si vnus pro omnibus mortuus est; ergo omnes mortui sunt. & *ad Ephesios cap. 2. ver. 4.* Eramus natura filij iræ, sicūt, & coeteri. Clare igitur, imò clarissimè apparet in omnibus his Sacra Scripturae locis, quod omnes cum originalis peccati macula nascimur.

15 Contradicit etiam Sacris Concilijs; & primò contradicit Concilio Mileuitano, relato à Gratiano *de consecrat. distin. 4. C. Placuit. 2.* in quo Concilio sic decretum fuit: (Placuit, vt quicumquè paruulos re-
centes ab vteris matrum baptizandos negat, aut dicit
in re-

in remissionem quidē peccatorum eos baptizari, sed nihil ex Adam trahere originalis peccati, quod lauacro regenerationis expietur; vnde fit consequens, ut in eis forma baptismatis in remissionem peccatorum non vera, sed falsa intelligatur. Anathema sit.)

16. Secundò contradicit Sacro Concilio Tridentino, vbi in *decreto sess. 5.* sic decernitur. (Si quis Adæ præuaricationem sibi soli, & non eius propagini asserit nõcuisse, & acceptam à Deo Sanctitatem, & iustitiam, quam perdidit, sibi soli, non nobis etiam eum perdidisse, aut inquinatum illum per inobedientiæ peccatum, mortem, & pœnas corporis tantum in omne genus humanum transfudisse, non autem, & peccatum, quod mors est Animæ. anathema sit.)

17. Nèc immeritò hæc prima Calvinistarum, & Lutheranorum assertio anathematizatur, vt hæretica; est enim contra Sacram Scripturam, & etiam contra communem Sanctorum Patrum consensum. Diuus namquē Ambrosius *lib. 1. de pœnitentia cap. 2.* sic docet: (Omnes homines sub peccato nascimur, quorum ipse ortus in vitio est, dicente David: Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum.) Et D. Hieronymus in *cap. 47. Ezechielis* dicit: (Mundus in maligno positus est; & à pueritia appositum est cor hominis ad malum, vt ne vnus quidē diei à natiuitate sua exordio, sinē peccato sit humana conditio: Vndē, & David cōfitetur in Psal. Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum, & in peccatis concepit me mater mea.) Idem

quoque docent D. Hilarius in *Pfal.* 118. & D. Ioan: Chriſoſt. *hom. de Adam, & Eva.* Idem docet S. Auguſtinus in *lib. de fide ad Petrum Diaconum cap. 26.* relatus à Gratiano *de conſecr. diſt. 4. C. Firmiſſimè tene:* ubi ait: (Firmiſſimè tene, & nullatenus dubites, omnem hominem, qui per concubitum viri, & mulieris concipitur, cū peccato originali naſci impietati ſubditum, mortique ſubiectum; & ob hoc natura iræ filium naſci; de qua dicit Apoſtolus; Eramus enim, & nos natura filij iræ, ſicut, & cœteri. *Ephes. cap. 2.*) Origenes etiam *hom. 12. in Leuiticum* ſic conſtitetur: (Omnis qui ingreditur hunc mundum, in quadam contaminatione effici dicitur; proptèr quod, & Scriptura dicit: Nemo mundus à ſorde, nèc ſi ynius diei fuerit vita eius.) Sic Origenes. Et hic eſt communis omnium Sanctorum Patrum, omniumque Theologorum conſenſus.

18. Cum igitur hæc prima aſſertio Calvinistarum, ac Lutheranorum ex diametro ſe opponat Sacræ Scripturæ, Sacris Concilijs, & communi Sanctorum Patrum, ac Sacrorum Theologorum conſenſui, ut hæretica eſt explodenda.

19. Nèc dicatur, quod cum Calviniſtæ admittant ſanctificationem in vtero, quæ quidem eſt à Deo per merita Chriſti, non negant contractionem peccati originalis, & per conſequens eorum aſſertum non ut hæreticum, ſed ut temerarium, & impudens damnari debet; ipſi enim admiſſa ſanctificatione in vtero, videntur

tur

tur etiam admittere contractionem peccati originalis; quod postea per sanctificationem deletur.

20 Hoc namque nihil Calvinistis suffragatur; quia ipsi non admittunt sanctificationem in utero esse à Deo per merita Christi; Sed dicunt, quod fidelium filij sola fide parentum sanctificantur. Si enim admitterent hanc sanctificationem in utero esse à Deo; tunc solius temeritatis, & impudentiæ nota qualificaretur à Corduba *quest. 17. S. 13.* ubi ait, (quod dicere, quod hic, vel ille, priuilegio sanctificationis in utero matris, à communi lege fidei, vel Scripturæ Sacræ, est liber à peccato, sicut Ioannes Baptista, temerarium, & impudens est. Quia licet per hoc priuilegium non tollantur, sed simul stent leges communes fidei; sine tamen causa rationabili eas infringere temerarium est) ut etiam ait Cano *de locis Theologic. lib. 12. cap. 11.* At quia Calvinistæ dogmatizant hanc eorum sanctificationem in utero, non à Deo, sed ex fide parentum; ideò eorum assertio, ut hæretica damnatur à Sancta Romana Ecclesia.

21 Afferunt secundo, quod pueri sine baptismo decedentes non sunt damnati; inferentes hunc secundum à primo errore; Si enim sanctificantur in utero, ut falso asserunt, per hanc sanctificationem saluantur, etiam, quod non sint baptizati.

22 Sed hæc assertio primò contradicit primæ veritati; Christus enim sic, cum Nicodemo differens, nos docuit: Nisi quis natus fuerit denuò, non potest
videre

videre Regnum Dei. *Ioan. cap. 3. ver. 3. & 5.* replicat: Amen, amen dico tibi; nisi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu Sancto non potest introire in Regnū Dei. Et *Mar. cap. 16. ver. 16.* Qui crediderit, & baptizatus fuerit saluus erit. Item Paulus *ad Titum cap. 3. ver. 5.* Saluos nos fecit per lauacrum regenerationis, & renouationis Spiritus Sancti. Et Petrus *epist. 1. cap. 3. ver. 21.* Saluos facit baptisma, non carnis depositio sordium. Clarissima sunt, & infallibilia hæc Sacra Scripturae testimonia, quibus ex directo opponitur secundum Caluinistarum assertum.

23 Opponitur etiam Sacro Concilio Tridentino, in quo *sess. 7. de Baptismo can. 5.* sic determinatur: (Si quis dixerit baptismum liberum esse, hoc est non necessarium ad salutem, anathema sit.) Idem determinatur in Concilio Mileuitano, supra relato, sub anathematis poena. Idem etiam determinant Sacri Canones in *C. Firmissime tenet. Et in C. Non potest. de consecrat. distim. 4.*

24 Opponitur etiam communi Sanctorum Patrum, Sacrorumque Doctorum consensui. Clemens enim Romanus *epist. 4.* facit hoc quaesitum: Quid confert aquae Baptismus ad cultum Dei? ad quod idemet responderet: (Primò quidem, quia quod Deo placuit, impletur. Secundò, quia regenerato ex aquis, & Deo renato, fragilitas prioris natiuitatis, quæ vobis per hominem facta est, amputatur; & ita demùm peruenire poteritis ad salutem; Aliter impossibile est. Sic enim

enim nobis cum Sacramento verus Propheta testatus est, dicens . Amen dico vobis, nisi quis renatus fuerit ex aqua , & Spiritu Sancto non potest &c. Et Augustinus *de Anima* , & *eius origine ad Vinc. lib. 3. cap. 9.* (Noli credere, noli dicere, noli docere infantes antequam baptizentur, morte præuentos, posse ad originalium indulgentiam peccatorum peruenire, si vis esse Catholicus.) Idem Augustinus *de origine Animæ ad Hieronymum* dicit: (Nequè negare fas est nobis eas, quæ sinè Christi Sacramento de corpore exierunt, etiam paruulorum animas, non nisi in damnationem trahi.) & *in epist. 89.* (Quod dicunt infantes morte præuentum, non baptizatum, perire non posse, quoniam sinè peccato nascitur: Non hoc dicit Apostolus: & arbitror esse melius, vt Apostolo potiùs, quàm istis credamus. Dicit enim ille Doctor Gentium: Per vnũ hominem peccatum intrauit in mundum, & per peccatum mors; & ita in omnes homines mors pertransiit, in quo omnes peccauerunt.) Clare, & in terminis hìc loquitur Augustinus contra Caluinum. & *lib. 3. de pecc. mer. cap. 12.* (Nèc paruuli de quibullibet sanctis, iustisue procreati, originalis peccati reatu absoluntur, nisi fuerint in Christo baptizati.) Beatus docet *in lib. de fide ad Petrum cap. 27.* Idem etiam docuit Ambrosius *lib. 2. de uocatione gentium cap. 8.* vbi ait. (Nequè credi fas est eos, qui regenerationis non adepti sunt Sacramentum, ad vllum Beatorum partnere consortium.)

25 Hoc etiam docet Origenes, qui *hom. 14. in Luc.* sic ait: (Quia per baptismi Sacramentum natiuitatis sordes deponuntur; propterea baptizantur, & paruuli; Nisi enim quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu Sancto non potest introire &c.) Hæc Orig. & Tertullianus *lib. de baptismo cap. 13.* (Lex enim tingendi imposita est, & forma præscripta: Ite, inquit, docete nationes, tingentes eas in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. Huic legi collata definitio illa. Nisi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu Sancto non intrabit in Regnum Cœlorum; obstrinxit fidem ad baptismi necessitatem.) Hæc Tertull. Et hæc est veritas catholica, quam docet Ecclesia vniuersa, & vniuersus Theologorum cœtus. Quibus auctoritatibus clarissimè, & plenè conuincitur Caluinistarum, & Lutheranorum error.

26 Tertiò asserunt, quod baptismi contemptus exitialis est, non priuatio ipsius baptismi. Et hoc asserunt cum sit contrarium omnibus Scripturis, & Auctoritatibus supra adductis in confutatione secundi dicti Caluinistarum, per easdem etiam Scripturas, per eosdem Conciliorum, & Canonum Sanctiones; nec non per easdem Sæctorum Patrum Auctoritates, facillimè de hæresi conuincitur. Non enim dixit Christus: Qui contempserit baptismum non poterit in Regnum Dei introire: Sed absolutè loquitur, & verbis adeò claris, quod expositione non egent: Nisi, inquit, quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu Sancto, non
 potest

potest introire in Regnum Dei. Sic etiam *Matth. cap. 16.* Non dixit, qui non contempserit baptismum saluus erit, sed absolute, & clarissime dicit: Qui crediderit, & baptizatus fuerit saluus erit. Eodemque quoque modo loquuntur alie Scripturæ. Sic primi Concilia, & Canones non loquuntur de contemptu baptismi, sed de carentia, & priuatione ipsius baptismi. Et apertissimis verbis, idem docent Sancti Patres, & Doctores supra citati; vt videri potest, ne idem denuo repetamus.

27. Et si dicatur pro Caluinistis, quod ante Christi Aduentum non erat baptismus, & tamẽ paruuli, & omnes, qui sub lege erant absque baptismo saluabantur; & hinc velint inferre, quod baptismus non est necessarius. Eriuola prorsus apud Catholicos est talis instantia. Nam apud omnes compertum est, quod id valebat antiquitus Circumcisio, quod nunc valet Baptismus. Sic docet D. Augustinus *ad Valerium lib. 2. de Nuptijs. & concupiscencia cap. 11.* dicens: (Ex quo instituta est circumcisio in Populo Dei, quod erat signaculum iustitiæ fidei, ad significationem purgationis valebat, & paruulis, originalis veterisque peccati. Sicut, & baptismus ex illo valere coepit ad inuolutionem hominis, ex quo est institutus.) Hæc D. Augustinus. Et S. Gregorius complectens omnia tempora, & omnia remedia data à Deo in purgationem peccati originalis, sic ait: (Quod autem apud nos valet aqua baptismatis, hoc egit apud veteres, vel pro paruulis

sola fides, vel pro maioribus viris sacrificiis, vel pro his, qui de Abraham stirpe prodierunt, mysterium circumcisionis.) Gregorius lib. 4. *Moralium* cap. 2. *relatens* id quod inueniunt de consecr. dist. 4. Vnde apparet, quod nunquam defuerunt remedia pro purgatione peccati originalis. Et sicut modo necessarius est baptismus ad peccatorum ablationem; ita tunc erant necessaria remedia pro huiusmodi purgatione, Diuinitus collata.

28. Quartum Caluinistarum assertum, quod supra notauimus, est, quod baptismus obsignat solummodo in pueris illam sanctitatem, quam secum trahunt ab utero matris. In quo asserto tollunt à baptismo omnem efficaciam, quam habet in remissionem peccatorum; Et solum concedunt, quod sit quoddam signum, quo sigillatur, & monstratur illa sanctitas, quam hauserunt, adhuc in utero degentes, à parentibus fidelibus.

29. Et hoc etiam assertum contradicit veritati fidei catholice, quam nos docuit Christus *Mar. cap. 16.* qui crediderit, & baptizatus fuerit saluus erit. Vbi clarè videtur, quod baptismus ponitur non tamquam signum ostensiuum habitæ iam sanctitatis, sed tamquam Sacramentum necessarium ad salutem. Idem clarius demonstratur illis verbis ad Nicodemum: Nisi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu Sancto non intrabit in Regnum Cœlorum. *Ioan. cap. 3.* & Paulus *ad Titum cap. 3.* Saluos nos fecit per lauacrum rege-

nera-

nerationis, & renouationis Spiritus Sancti. Quibus auctoritatibus clarissimè demonstratur, quod baptismus est Sacramentum conferens salutem, & non signum salutem prius habitam obsignans.

30. Item contradicit veritati Catholicæ in Sacris Concilijs definitæ. Concilium namquè Nicenum 1. lib. 3. de Sancto Baptismate, ita docet: (Descendit itaq; qui baptizatur reus peccatorum, & obnoxius seruituti corruptionis, & ascendit liberatus ab hac seruitute, & peccato, factus filius Dei, & hæres eius gratiæ, cohæres autem Christi, indutus ipsum Christum, sicut scriptum est: Quicumquè in Christo baptizati estis, Christum induistis.) Quibus verbis clarissimè docemur, quod per baptismum non obsignatur sanctitas, quæ trahitur ex vtero, sed per ipsum liberamur à peccatis, in quibus concepti sumus in vtero, & quæ nos comitantur ex vtero. Et quod per baptismum non obsignamur tantummodò filij Dei; sed verè, & realitèr per baptismum efficimur Filij Dei, hæredes gratiæ ipsius, & cohæredes Christi. Et quod per baptismum non obsignamur tantum, sed verè induimus ipsum Christum per nouam vitam, ad quam regeneramur per Christum.

31 Concilium item Constantinopolitanum in symbolo fidei sic profitetur: (Confiteor vnum baptismum in remissionem peccatorum.) Et Concil. Florentinum in decreto Eugenij 4. sic decernit: (Baptismi effectus est remissio omnis culpæ originalis, & actua-

lis.) Et Conciliū pariter Tridentinum *sess. 5. can. 5. in Decreto de peccato originali*: sub anathematis poena sic decretat. (Si quis per Christi Iesu Domini nostri gratiam, quæ in baptismo confertur, reatum originalis peccati remitti negat, aut etiam asserit, non tolli totum id, quod veram, & propriam peccati rationem habet: sed illud dicit tantum radi, aut non amputari: anathema sit. Et in *can. 4. eiusdem Decreti* statuitur. Si quis parvulos recentes ab uteris matrum baptizandos negat, etiam si fuerint à baptizatis parentibus orti, aut dicit in remissionem quidem peccatorum eos baptizari, sed nihil ex Adam trahere originalis peccati, quod regenerationis lauacro necesse sit expiari ad vitam æternam consequendam. Unde sit consequens, ut in eis forma baptismatis in remissionem peccatorum non vera, sed falsa intelligatur. anathema sit.) Et *sess. 7. de Sacrament. can. 6.* idem confirmatur. Quibus Decretis plenè exploditur illud Calvinisticum figmentum, quod per baptismum tantummodò obsignantur fideles, & quod per ipsum non remittuntur peccata: Nam baptismus verè datus est in remissionem peccatorum; & per ipsum verè peccata remittuntur.

32 Hoc etiam docent Sancti Patres, & primò S. Clemens Romanus *epist. 4.* inter effectus baptismatis hunc ponit secundo loco, dicens: (Secundo, quia regenerato ex aquis, & Deo renato fragilitas prioris natiuitatis, quæ vobis per hominem facta est, amputatur;

nur; & ita demum poteritis peruenire ad salutem, aliter impossibile est &c.) Et D. Gregorius Nyssenus *oratione de baptismo*, dicit: (Baptisma igitur peccatorum expiatio est, remissio delictorum, renouationis, & regenerationis causa.) Et S. Augustinus *lib. 1. de nuptijs, & concupiscentia cap. 20.* ait: (Fides Christiana non dubitat eos, qui lauacro regenerationis abluuntur, redimi de potestate diaboli; Et eos, qui non dum tali regeneratione redempti sunt, etiam paruulos, filios redemptorum, sub eiusdem diaboli esse potestate captiuos &c.) Et idem pariter probant omnes auctoritates supra adductæ; omnes namque concludunt, quod baptismus cõfertur in remissionem peccatorum; Et quod verè per ipsum peccata remittuntur. Sicut etiam docet Ecclesia Catholica, & vniuersa Theologorum schola. Ex quo communi consensu Scripturarum, Conciliorum, Sanctorum Patrum, & Theologorum, cui se contradictione opponit hoc quartum Calvinistarum assertum; conuincitur esse hæreticum, & iam ab Ecclesia damnatum.

33 Quintus denique Calvinistarum error, qui ex antecedentibus deducitur, & supra notatus fuit, est: Quod Infantes ex fidelibus parentibus orti, sunt sancti, & quod numerantur inter Ecclesiæ membra antequàm baptizentur.

34 Et hic quintus error duo continet; primum; quod infantes, qui à fidelibus nascuntur, sunt sancti, & secundum, quod antequàm baptizentur numerantur,

eur, & aggregantur inter Ecclesie membra. Primum iam confutatum est in primò Caluinistarum asserto; in quo asserbant, quod omnes fidelium filij sanctificantur in utero matris; & ideo ad ea, quæ ibi dicta sunt me remitto.

35 Secundum verò, vt contrarium veritati fidei confutatur primò auctoritate Apostoli, qui scribens ad Ephesios, sic loquitur de Ecclesia; Vt illam, scilicet Ecclesiam, sanctificaret, mundans eam lauacro aquæ in verbo, vt exhiberet ipse sibi gloriosam Ecclesiam, non habentem maculam, aut rugam, aut aliquid huiusmodi, sed vt sit Sancta, & Immaculata. *Ephes. cap. 5. ver. 26. & 27.* Si igitur, vt Ecclesia esset Sancta, & Immaculata mundauit eam lauacro baptismatis; quomodo membra, quæ corpori Ecclesiæ in dies adiunguntur, & aggregantur, sunt mudi absque baptismo? Et si filij fidelium absque baptismo immundi sunt, & peccatores, vt supra in confutatione primi asserti Caluinistarum ostensum est, & antequàm per baptismum purgentur inter Ecclesiæ membra referuntur, quomodo Ecclesia, quæ admittit, & aggregat tot membra immunda erit Sancta, & Immaculata, non habens maculam, neque rugam? Vnum de duobus hinc necessario sequitur, vel quod Ecclesia maculatur per aggregationem immundorum; vel quod immundi non aggregantur antequàm mudentur. Primum à nemine admittitur, neque ab ipsis hæreticis; ergo remanet secundum, nimirum, quod membra mudentur antequàm

quàm aggregentur Ecclesiæ; Sed hæc mundatio non potest fieri nisi per baptismum, vt iam demonstratum est; ergo necesse est, vt paruuli prius mudentur per baptismum, & postea aggregentur inter Ecclesiæ membra.

36. Idem Paulus *ad Colossos. cap. 1.* *vers. 13.* Docens nos gratias agere Deo, dicit: Gratias agentes Deo, & Patri, qui dignos nos fecit in partem sortis Sanctorum, in lumine, qui eripuit nos de potestate tenebrarum, & transtulit in Regnum filij dilectionis suæ, in quo habemus redemptionem, & remissionem peccatorum, (E his verbis insinuat Paulus, ait Alphonsus de Castro, iustificationem peccatoris; quæ est translatio à potestate tenebrarum, in qua nascimur filij iræ, ad Regnum filij dilectionis suæ, & ad statum gratiæ, & adoptionis filiorum Dei. Quæ quidem translatio, post Euangelium promulgatum, sine lauacro regenerationis, aut eius voto fieri non potest. Sicut scriptum est *Ioan. cap. 3.* Nisi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu Sancto, non potest introire in Regnum Dei.) Sic Castro *lib. 7. aduersus hæreses verbo fides, secunda hæresi circa finem.* Ex qua Pauli auctoritate talis ratio confurgit. Idem est esse in potestate tenebrarum, ac esse in statu infidelitatis, seu in statu peccati; & idem est esse in parte sortis Sanctorum, et in Regno filij dilectionis Dei, ac esse in statu gratiæ inter filios Dei adoptiuos, ac inter Ecclesiæ membra connumerari; Sed ab vno statu ad alium non potest dari transi-

tus,

tus; nisi per lauacrum regenerationis; et baptismatis; ergo nemo existens extra Ecclesiam Dei potest inter eius membra transire absque baptismo. Minor probatur auctoritate Christi, qui *Ioan. cap. 3.* sub sacramento affirmat, neminem introire posse in Regnum Dei sine baptismo: Amen, amen dico tibi, nisi quis renatus fuerit ex aqua, et Spiritu Sancto, non potest introire in Regnum Dei. Vbi aduertendum est, quod non dixit: Non potest introire in Regnum Cœlorum, sed in Regnum Dei; Quod quidem Regnum completitur Ecclesiam Militantem, et Triumphantem, iuxta S: Gregor. doctrinam *hom. 12. in Euang.* vbi dicit: (Sciendum nobis est, quod sæpè in Sacro eloquio Regnum Cœlorum &c. (quod quidem est Regnum Dei iuxta ipsummet D. Gregorium subiungentem:) Nequè enim in illo Regno Beatitudinis, in quo pax summa est, inueniri scandala poterunt; de quo alio in loco Dominus dicit, Mittet Filius hominis Angelos suos, et colligent de Regno eius omnia scandala.) Cum igitur non intretur in Regnum Dei, nisi per baptismum; nemo absque baptismo potest inter membra talis Regni connumerari.

37 Idem docet Concil. Nicen. 1. lib. 3. dicens: (Descendit itaque, qui baptizatur reus peccatorum, & obnoxius seruituti corruptionis; & ascendit liberatus ab hac seruitute, & peccato, Factus filius Dei, & hæres eius gratiæ, cohæres autem Christi, indutus ipsum Christum, sicut scriptum est: Quicumquè in Christo

sto

sto baptizati estis, Christum induistis.) Ex qua Concilij definitione eligitur, quod sine baptismo non tollitur nec peccati reatus, nec debitum seruitutis; neque potest aliquis filius Dei, nec hæres gratiæ eius, nec Cohæres Christi esse, nec potest induere Christum. Et quomodo igitur, qui non est baptizatus poterit connumerari inter Ecclesiæ membra? numquid putridum inter sana? numquid alligatum inter libera? numquid filius sathanæ inter filios Dei? Num hæres vindictæ inter hæredes gratiæ? Num cohæres diaboli cum cohæredibus Christi? Num gestans dæmonis insignia cum his qui Christum induunt? & quæ conuentio Christi ad Belial? ergo falsum est, quod pueri absque baptismo corpori Ecclesiæ aggregantur.

38 Hoc etiam docent Sacri Canones *in can. Filius Dei §. Paruuli etiam de consecrat. dist. 4.* vbi dicitur: Qui verò non sunt baptizati, inter non credentes iudicantur ex Euangelio Ioannis: Nisi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu Sancto, non potest introire in Regnum Dei &c. Si igitur non baptizati iudicantur inter non credentes; idest inter infideles, quomodo aggregari possunt inter membra Ecclesiæ, cuius corpus compaginatur ex credentibus, & fidelibus?

39 Et in C. *Per aquam distin. ead.* habetur: (Per aquam baptismi transitus est à terrenis ad Cœlestia. Hoc est enim Pascha, idest transitus eius; transitus à peccato ad vitam, à culpa ad gratiam, ab inquinamento ad sanctificationem &c.) Si igitur per baptis-

T t

mum

ſtri, Deo filius adoptatur &c.) Si igitur per baptiſmum habetur ablutio, iuſtificatio, & adoptio; quomodo quis ſine baptiſmo poteſt annumerari inter Eccleſiæ membra? Num ſordidus in corpore Immaculato? num iniuſtus in Eccleſia Sancta? num ſeruus diaboli inter filios Dei connumerari debet? Hoc quod docet Scripturæ, Concilia, Canones, ac Sancti Patres, docet etiam Sancta Mater Eccleſia, & vniuerſa Theologorum Schola.

42 Sed quid immoror in confutatione huius quinti aſſerti, cum ab eiſdem hæreticis impugnetur? Theodorus Beza clarè loquitur in *confeff. par. 4. cap. 8.* & dicit. (Quod homo per baptiſmum in Eccleſia incorporatur, & illius membrum efficitur.) Si igitur per baptiſmum incorporatur, & efficitur membrum Eccleſiæ; conſequens eſt, quod antè baptiſmum non erat in corpore Eccleſiæ, nèc illius membrum dici poterat.

43 Nèc ſit qui miretur, ſi aliquandiù inconfutatione prædictorum errorum digreſſi ſumus; quia vt docet D. Auguſtinus *lib. de Doctrina Chriſtiana*: (Valde bonum eſt, vt quidquid contradici poteſt, ſi occurrat, refutetur: nè ibi occurrat, vbi non erit, qui reſpondeat: aut præſenti quidem, & tacenti occurrat, & minus ſanatus abſcedat.) Sic Auguſtinus *relatus ab Alphoſo de Caſtro aduerſus hæreſes lib. 3. Verbo: Beatitudo, hæreſi prima.*

44 Confutatis igitur ſupradictis Caluini, & Caluiſtarum aſſertis, redeo ad examen propoſitionis illius

mulieris , quæ quodammodò cum sententia Caluini coincidere videtur; nisi melius eam asserens, se declarat.

45 Ipsa namquæ sic de se asserit: **GENERATA EX ILLICITA COPVLA, ET SANCTIFICATA IN VTERO MATRIS, COME S.GIO: BATTISTA, POCO DOPPO L'ANIMATIONE.** Transeat prò nunc illa particula, **EX ILLICITA COPVLA**, de qua postmodum habebitur sermo, & expendamus alia verba.

46 **GENERATA, ET SANCTIFICATA IN VTERO MATRIS** &c. à quibus sit genita deducitur, quod fuit, scilicet ab illis, qui illicitam copulam habuerunt. A quo autem fuerit sanctificata non exprimitur. Vnde de dolo hîc dubitari potest; non enim dicit se sanctificatam à Deo, sed indefinite loquitur; & talis loquutio potest referri ad Deum, qui verè potest sanctificare; & potest referri ad sensum Calvinisticum, scilicet, quod ipsa sentit se in vtero esse sanctificatam ex fide parentum; quia scilicet orta est ex parentibus fidelibus; & præsumitur, quod ita sentit, attento verborum tenore: **GENERATA, ET SANCTIFICATA POCO DOPPO L'ANIMATIONE.** Licet enim illa copulativa, &, non significet in sensu composito, ~~ut~~ scilicet stent simul Generatio, & Sanctificatio; Sed significet in sensu singulari, nimirum, quod intelligatur prius Generata, & postea Sanctificata, quod apertè monstratur per verba sequentia **POCO DOP-**

DOPPO L'ANIMATIONE. Nihilominus, quia æqualiter copulare videtur generationem, cum sanctificatione, cum non declarat à quo; videtur idem intelligere de vno copulatorum, quod intelligit de altero; & si non quoad tempus, vt scilicet sit simul generata, & sanctificata; saltèm videtur, quod equaliter copulant ista duo quoad efficientiam, siuè quoad dependentiam; Nimirum, quod semine traduce fuit generata à parentibus, & quod ab eisdem parentibus, qui sunt fideles, siuè ex fide ipsorum, eodem semine traduce sanctificationem acceperit.

47 Et hunc sensum facere videntur supradicta verba mulieris, tùm ex vi suppressionis nominis illius, qui verè potest sanctificare; tùm ex vi appositæ copulatiuæ, quæ videtur referre vtrumquè effectum, nempe generationem, & sanctificationem ad vnā eandemquè causam: tùm etiam, ex vi adiuncti in illis verbis, **POCO DOPPO L'ANIMATIONE**, quæ verba, vt supra monstratum est, idem sonant, ac si dicatur, confestim, vel, incontinenti. Et si hæc mulier loquitur in tali sensu, apertè monstrat, quod sit in erroribus Calvinistarum, quos supra confutauimus; vt ab omnibus explosos esse monstrauimus. & si ipsa est in prædictis erroribus, vel præsumitur, quod sit in ipsis, examinari, & probari debet, quid sentiat de fide.

48 Si autem ipsa intendit dicere, quod non ex fide parentum, seu ex fidelium semine traduce, sed à Deo, qui verus sanctificator est animarum, fuit sancti-

Sanctificatus adhuc eius assertum difficultate non caret. Licet enim Deus hoc possit facere, Et iam fecit cum Ieremia Propheta, & cum Ioanne Baptista; Attamen, attenda huius privilegij magnitudine, & attenda dispositione Legis Divinae, Non est credendum, vè concedendum, quod vltra illos duos, Ioannem nempe, & Ieremiam, sit alteri concessum. Scriptura Sacra testatur, quod Ieremias, & Ioannes fuerunt sanctificati in utero. Et si non adesset hoc infallibile testimonium, nullus auderet asserere eos in utero sanctificatos.

49 Magnus, & sanctissimus fuit Abraham; & tamen non habuit sanctificationem in utero, vt supra notavit Origenes. Sanctissimi, & magni, imò maximi fuerunt Apostoli, vt in discussione primæ propositionis monstratum est; & tamen non fuerunt in utero sanctificati. Solùm de S. Iosepho Beatissimæ Virginis, & Dei Matris Sponso asseruit Ioannes Gerson, quod fuit sanctificatus in utero. Sic enim ait *sermone de Natiuitate Virg. Mariae considerat. 2.* (Sicut enim Maria fuerat in utero sanctificata, priusquàm nasceretur; Ita de Ioseph virginali viro suo, pia credulitate credi potest, quamuis non omninò similiter. Potest autem hæc dissimilitudo notari in hoc, quod Ioseph, post originale contractum, sanctificatus est in utero baptismo fluminis, sicut Ioannes Baptista. Mariam verò ita præuenit gratia sanctificans, vt quamuis legem communi teneretur obnoxia peccato originali, iuxta causas

causas vniuersales generationis ab Adam traductæ, nihilominus ipsa Maria, lege primata, ac privilegiata sic præuenta est, vt nequaquam, illud generale contraheret.) Hæc Gerson, quem postea sequuti sunt Iacobus de Valentia Episcopus Christopolitanus in *canonic. Virg.* Echius *serm. de S. Ioseph*, & Ioannes de Cartagena *lib. 4. hom. 3.* Et licet in S. Ioseph concurrat istorum Doctorum auctoritas, eximia eius sanctitas, & singulare ministerium, ad quod à Deo fuit electus, nempe, vt seruiret Verbo Incarnato in ordine hypostaticeo, vt monstratum est in discussione primæ propositionis; At tamen monet Suarez, vt cautè loquamur de hoc sanctificationis privilegio in persona S. Ioseph. (Hæc enim, & similia, ait ipse, quæ sunt præter generales Canones Scripturæ, non sunt sine convincenti ratione, & magna auctoritate Ecclesiæ, vel Sanctorum Patrum approbanda.) Ita Suarez in 3. *par. D. Thom. quest. 29. art. 1. & 2. disp. 8. sect. 2. circa finem.* Si igitur in S. Ioseph, qui fuit ad tam excelsum ministerium destinatus, difficultatè patitur hoc privilegium sanctificationis in utero, quid de alijs dicendum? Vtique tenendum est cum Corduba, & Gono supra citatis, quod absquè temeritatis, & impudentiæ nota afferi non potest, aliquem esse in utero materno sanctificatum.

50 Demùm venio ad considerationem illius particulæ, **GENERATA EX ILLICITA COPULA**, non enim parui momenti est in casu nostro. Quia licet

ificatas; adhuc eius assertum difficultate non caret. Licet enim Deus hoc possit facere, Et iam fecit cum Ieremia Propheta, & cum Ioanne Baptista; Attamen, attenta huius priuilegij magnitudine, & attenta dispositione Legis Diuinæ, Non est credendum, vel concedendum, quod vltra illos duos, Ioannem nempe, & Ieremiam, sit alteri concessum. Scriptura Sacra testatur, quod Ieremias, & Ioannes fuerunt sanctificati in vtero. Et si non adesset hoc infallibile testimonium, nullus auderet asserere eos in vtero sanctificatos.

49 Magnus, & sanctissimus fuit Abraham; & tamen non habuit sanctificationem in vtero, vt supra notauit Origenes. Sanctissimi, & magni, imò maximi fuerunt Apostoli, vt in discussione primæ propositionis monstratum est; & tamen non fuerunt in vtero sanctificati. Solùm de S. Iosepho Beatissimæ Virginis, & Dei Matris Sponso asseruit Ioannes Gerson, quod fuit sanctificatus in vtero. Sic enim ait *sermone de Natiuitate Virg. Mariae considerat. 2.* (Sicut enim Maria fuerat in vtero sanctificata, priusquàm nasceretur; Ita de Ioseph virginali viro suo, pia credulitate credi potest, quamuis non omninò similiter. Potest autem hæc dissimilitudo notari in hoc, quod Ioseph, post originale contractum, sanctificatus est in vtero baptismo flaminis, sicut Ioannes Baptista. Mariam vero ita præuenit gratia sanctificans, vt quamuis lege communi teneretur obnoxia peccato originali, iuxta causas

causas vniuersales generationis ab Adam traductæ, nihilominus ipsa Maria, lege priuata, ac priuilegiata sic præuenta est, vt nequaquàm, illud generale contraheret.) Hæc Gerson, quem postea sequuti sunt Iacobus de Valentia Episcopus Christopolitanus in *can- tic. Virg.* Echius *serm. de S. Ioseph*, & Ioannes de Cartagena *lib. 4. hom. 3.* Et licet in S. Ioseph concurrat istorum Doctorum auctoritas, eximia eius sanctitas, & singulare ministerium, ad quod à Deo fuit electus, nempe, vt seruiret Verbo Incarnato in ordine hypostaticeo, vt monstratum est in discussione primæ propositionis; Attamen monet Suarez, vt cautè loquamur de hoc sanctificationis priuilegio in persona S. Ioseph. (Hæc enim, & similia, ait ipse, quæ sunt præter generales Canones Scripturæ, non sunt sine conuincenti ratione, & magna auctoritate Ecclesiæ, vel Sanctorum Patrum approbanda.) Ita Suarez in *3. par. D. Thom. quæst. 29. art. 1. & 2. disp. 8. sect. 2. circa finem.* Si igitur in S. Ioseph, qui fuit ad tam excelsum ministerium destinatus, difficultatè patitur hoc priuilegium sanctificationis in vtero, quid de alijs dicendum? Vtique tenendum est cum Corduba, & Cano supra citatis, quod absquè temeritatis, & impudentiæ nota afferi non potest, aliquem esse in vtero materno sanctificatum.

50 Demùm venio ad considerationem illius particulæ, **GENERATA EX ILLICITA COPULA**, non enim parui momenti est in casu nostro. Quia licet

cet verum sit, quod filius non portabit iniquitatem Patris. *Ezech. cap. 18. ver. 20.* Attamen peccati filij, scilicet geniti ex peccato, vt sunt illegitimi, & spurij, non sunt amabiles hominibus, nequè Deo, vt per Rolan. tradit Cardin. Tuschus *uerbo spurij. conclus. 415. num. 33.*

51 Quod nò sint amabiles Deo, patet ex Sacra Scriptura vbi *Sap. cap. 3. ver. 16.* habetur: Filij autem adulterorum in consumatione erunt; & ab iniquo thoro semen exterminabitur. Imò in *C. Cænonanensem §. Quod autem dist. 56.* habetur, Quod adulterorum filij abominatio sunt Domino. Et ideò tales in lege veteri excluderantur ab ingressu Ecclesiæ: Sic enim præcepit Dominus. *Deutor. cap. 23. ver. 2.* Non ingreditur manser, & hoc est de scorto natus, in Ecclesiam Domini vsquè ad decimam generationem. Et in *Osea cap. 2. ver. 4.* Filiorum illius non miserebor, quoniam filij fornicationum sunt. Et in *citato cap. 3. Sap. ver. 17.* prosequens sermonem de istis adulterinis adiungit: Et si quidem longæ vitæ erunt, in nihilum computabuntur, & finè honore erit nouissima senectus illorum; & *ver. 19.* Nationis enim iniquæ, diræ sunt consumationes. Ex quibus locis Sacræ Scripturæ, clarissimè deducitur, quod nati ex illicito concubitu, nò solùm non sunt Deo amabiles; sed sunt etiam, et odibiles.

52 Sunt etiam odibiles hominibus, quod clarè probatur per ea, quæ sancita sunt aduersos illegitimos, bastar-

bastardos, et spurios in lege Canonica, et Ciuili. Ex qua multa colligit Card. Tuschus *verbo spurij conclus. 415.* & nos ex multis, quæ ipse congerit, aliqua hîc annectimus.

53 Primò dicit, quod spurij, & illegitimè nati sunt infames, & quod natura erubescit tales peperisse; quod probat per Doctores, & Iura *num. 1.* Et quomodo hæc mulier, quæ cõfitemur se natam ab iniquo thoro, iactat se Deo adedò charam, ac in tanta Dei amicitia collocatam, quantum priuilegia ab ipsa asserta demonstrant; quandò de amicis Dei scriptum est: Nimis honorati sunt amici tui Deus? *Psal. 138,*

54 Secundò probat, quod arcentur ab ordinibus, & beneficijs per Ius Canonicum; & per Ius Ciuile repelluntur ab omni dignitate, & officio publico. *num. 6. 7. & 16.*

55 Tertiò probat, quod repelluntur à testificando, quia cum sint infames, quatenus in Peccato geniti non sunt testes integri *num. 5. & 19.* Quod testes infames omninò à testificando repellantur, est indubitatum. in vno tantum casu possunt admitti ad ferendum testimonium, & faciunt aliquam fidem, quandò tractatur de probando crimine læsæ Maiestatis in primo capite, ob atrocitatè dicti nefandissimi criminis. Textus est singularis in *l. Famosi ff. ad l. Iuliam Maiestatis.* vbi Glos. in *diuers. famos.* subdit, idest Infames. Quomodo ergo si à Iure tales declarantur in aliorum causis, vt ait Rolandus à Vall. *Consil. 87. num. 14. lib. 3.*

& *confil. 74. num. 34. lib. 1. citatus à Cardinali Tuscho. Tom. 7. conclus. 415*: De se ipsa hæc mulier asserere poterit esse prædestinatam (excepta Beata Virgine) antè omnes alios Sanctos? utique ei non credendum, non solum quia testis in causa propria nullâ fidē facit. sed (quod magis fortius est) etiam quod non sit causa propria, sed in ea aliquod commodum sentire potest, adhuc testificando, nullam fidem faciet. Testes sunt verè singulares in *l. Nullus ff. de testibus l. omnes C. eodem titulo de testibus. Alexander in cons. 45. num. 11. lib. 2.*, optime Baldus in *l. Dictantibus C. de Testamentis. Mascardus de Probationibus conclusionē 1363. num. 1. & 2.* latè Dominus Consiliarius Straybanus in *resolutione 98. num. 107. 108. & 109. centuria. 1.* Præterquàm quod si spurius, homo, non potest esse Notarius ad Banchum Iuris, & Processus ab ipso facti sunt nulli, ut notat Marf. Sing. 283. *Novissimum in fin.* citatus ab eodem Tusco *conclus. 415. num. 41*: & tantum testificatur aliorum dicta; à fortiori, qua ratione huic mulieri credendum erit, in nullo officio, & Dignitate constituta, & de se ipsa loquatur? certè nulla ei adhibenda est fides. Insuper idem Cardinalis probat, quod spurij, non sunt stabiles in fide, cum Rolando à Vall. *confil. 74. num. 31. & sequent. lib. 1.* Et licet ipse videatur sentire de obseruatione fidei naturalis debite proprio Principi, cur de Fidei Catholicæ titubatione non poterit etiam in hac muliere dubitari, cum eius Reuelationes Diabolicæ valdè suspicentur?

56 Quartò probat, quod repelluntur ab officio Procuratoris coram Principe num. 16. & multa alia ibi congerit Tuschus. Ex quibus manifestè apparet in qua estimatione sunt illegitimi, & spurij in iure civili, & canonico.

57 Nèc immeritò illegitimi, & spurij talitèr repelluntur in lege Diuina, & humana; Imò plures redduntur rationes de tali expulsionè; & prima est illa, quam affert Glosa in *C. si is. de filijs presbiterorum in 6. ver. defectu*. Scilicet propter incontinentiam paternam, quæ timetur in filio; iuxta illud: Sæpè solet filius similis esse Patri. *6. quest. 1. C. sunt plurimi §. verum.* Et vt ait Lorinus in *cap. 4. lib. Sapient. ver. 6.* (Parentes imitantur; & immodicus feruor libidinis, quo concepti sunt, reddit non raro salaces præferuidos, acutos, vafros, & ad uitia procliues.)

58 Secunda ratio est, quia filij illegitimi, & spurij testes sunt incontinentiæ paternæ. *Glos. in C. Proposuisti. dist. 82.* vbi dicitur. (Filius est argumentum ambulans super rem de incontinentia Patris.) Et *28. dist. C. Priusquam.* Et *Sap. cap. 4. ver. 6.* dicitur de ipsis: Testes sunt nequitie aduersus parentes in interrogatione sua: vbi Lorinus (Filij autem interrogantur, quorum filij sunt? cui si quæstioni verum respondeant, produnt necessariò iniquitatem parentum.)

59 Tertia est ob detestationem paterni criminis, quod punitur in filio, vt per id puniatur, & Pater *Glos. in dic. Cod. si is. de filijs presbiterorum. in 6.*

Quapropter filius, qui natus fuerat David ex adulterio, immatura morte sublatus est. Sic enim dixit ad eum Nathan: Quoniam blasphemare fecisti inimicos Domini, propter verbum hoc, filius, qui natus est tibi morte morietur 2. *Reg. cap. 12. ver. 14.* Sicuti de facto mortuus est. Et licet David orasset, & ieiunasset, & iacuisset super terram septem diebus pro salute istius filij, qui conceptus fuerat ex adulterio; non tamen obtinuit, quin moreretur; volens Dominus, quod in morte talis filij puniretur peccatum Patris.

60 Quarta repelluntur isti illegitimi, & spurij, & à Deo, & ab hominibus, ne fortè propter eorum profectum, vel in naturalibus, vel in moralibus parentes de ipsis glorientur, & per consequens de peccato lætentur; & sint illis tales filij, quasi trophæum commissæ iniquitatis. Vndè & alij incitentur, vel incitari possint ad malum. Ideò Lorinus sic monet parentes illegitimorum: (Removere spurios cautè deberent, si sapiant, à se, qui non castè illos susceperunt, nèc in oculis proprijs, aliorumquè viuum quasi trophæum impuditiæ gerere, perindè ac glorientur in rebus pessimis.) Ita Lorin. *in cap. 4. Sap. ver. 6.*

61 Cum igitur isti illegitimi, & spurij sint abominabiles Deo, & hominibus odibiles propter adductas, & alias rationes, quomodo ista mulier iactat se tam Deo charam, & quod ab ipso præuenta sit ab utero materno tot charissimum donis? Quis ex hominibus
audiens

audiens talem mulierem tot, tantisque gratijs à Deo refertam, et decoratam, ipsam non venerabitur, et in summo honore habebit? Et si hoc ita se habet; Quomodo verum erit illud, quod supra ex Sap. cap. 3. ver. 17, retulimus: Et siquidem longæ vitæ erunt, in nihilum computabuntur, et sine honore erit nouissima senectus illorum?

62 Referunt Tiraquellus *de nobilit. cap. 15. num. 32.* Lorinus *in cap. 4. Sap. ver. 6.* Caramuel, et alij, quod cum quædam mulier ex prohibito complexu habuisset illos tres magnos viros, nempe Gratianum, qui fuit Decretorum collector; Petrum Lombardum, qui sententiarum Librum Scholæ Theologice composuit; Et Petrum Comestorem, qui Auctor Ecclesiasticæ historie nuncupatur, de commisso crimine poenitere non poterat, cum ex ipso tot in Ecclesiâ bona lumina prodissent. Quod cum confessorio non posset, lenis iste ipsius saluti consulere, respondit: Poenitere te, quod poenitere potes. Difficiliter enim poenitere contristari, & poenitere de illo facinore non potest. accidens præclarum quidpiam infertur. Et quoniam pacto parentes istius mulieris de commisso crimine poeniterent, si scirent ex illorum illicito concubitu præclaram plantulam ortam esse.

63 Attamen ne ex facto istorum trium virorum argumentum fumant incontinentes, quod ex vetito concubitu possit aliquandò filius bonus, virtuosus, & honoratus oriri, legant D. Antonini historiam, suæ

Chro-

Chronicam 3. par. tit. 18. cap. 6. & inuenient; quod illi tres magni viri, nempe Gratianus, Petrus Lombardus, & Petrus Comestor non fuerunt fratres; imò fabulam istam vulgo sparsam putat. Idem confirmat Bellarminus de scriptoribus Ecclesiast. vbi agit de Petro Lombardo; & probat ex eo, quod Gratianus fuit Etruscus ex Clusio Ciuitate; Petrus Lombardus ex Nouaria; & Petrus Comestor Gallus ex Treris. & Cardinalis Baronius tom. 12. anno 1164. fol. 326. tit. D. loquendo de Petro Lombardo Episcopo Parisiensi sic ait. (Quid dicunt eius Germanum fuisse Petrum Comestorem; nè non Gratianum, puto errasse: Si quidem Petrus ipse Lombardus, Patria fuit Nouariensis, Gratianus Tuscus, & Comestor Trecenti, fuisse. Ac per hoc firma remanet Sententia Sapientis: quod filij illegitimi in nihilum computabuntur, & si pè honore erit nouissima senectus illorum. *Sapient. cap. 3. ver. 17.*

64 D. Augustinus, antequàm fidem catholicam amplecteretur, habuit ex illicito concubitu filiù A deo datum; quem S. Pater postea in Dei timore, à eiusdem disciplina erudiens, conabatur virtutum coloribus in ipso reformare deformia Patris; & licèt sub tanti magistri disciplina dubitari non posset de discipuli profectù; Deus tamen talem filium illicitè natum morte præueniens, & parentis, & filij dedecus vnico abstulit ictu; ne de talis germinis progressu, vel sine aliquid timoris remaneret in Patre. Citò de terra dicit

S. Au-

S. August. *lib. 9. confess. cap. 6.* (Cito de terra abstulisti vitam eius, & securior eum recorder, non timens quicquam pueritiæ, nè adolescentiæ, nè omnino homini illi.) Sciebat Sanctus illud Sacri eloquij dictum, quod filij illegitimi in nihilum computabuntur, & sine honore erit nouissima senectus illorum. *Sap. 3.* & timebat; at videns puerum Adeodatum è viuis ereptum; ereptum se quoque agnouit ab omni anxietate, & timore.

65 Ex dictis igitur colligi potest, nùm verisimile sit, quod mulier ista, quæ de illicita copula se genitam confitetur, fuerit à Deo tot priuilegijs decorata, & ad talem gradum euecta, quod omnes Dei electos superet, excepta solummodo Beata Virgine.

66 Sed esto, quod hæc mulier fuerit à Deo tam præpropera sanctificatione in matris utero insignita, ut ipsa asserit, adhuc quæri potest ad quid? Constat enim, quod Deus, & Natura nihil frustra agunt. Aristot. 1. *de Cælo* tex. 32. & est axioma communiter in Scholis receptum. Et 2. *de Cælo* tex. 50. & 59. replicat. (Natura nihil otiosum, & sine causa, vel absque ratione operatur.) Et Themystius 1. *de Anima* cap. 13. Nihil à natura sine usu aliquo fit. Et iterum dixit Aristotiles *lib. 1. de generat. Animalium* cap. 14. (Quodcumque facit natura, vel ut necessarium sit, vel omnino melius.) Et hic aduertendum, quod nomine naturæ non intelligitur à Philosopho aliquid abstractum, sed Deus ipse, qui est omnium rerum conditor, à totius naturæ

naturæ Creator. Sic testatur Seneca *lib. 4. de beneficijs cap. 7.* (Quid enim aliud est natura , quàm Deus , & Diuina ratio toti mundo, & partibus eius inserta,) Sic Seneca. Verum est igitur, quod Deus nihil facit otiosum, nihil sine fine; sed facit vel quia necessarium est, vel vt melius faciat. Et hoc supposito.

67 Iterum quæro ad quid, vel ad quem finem tendit sanctificatio huius mulieris in vtero? Si enim Deus sanctificauit Ieremiam Propheta, non fecit hoc frustra, quia præparabat ipsum ad magnos agones . Sic enim dixit illi Dominus: Constitui te hodiè super Gentes, & super Regna, vt euellas, & destruas , vt disperdas, & dissipas, vt ædifices, & plantes. *Ier. cap. 1. ver. 10.* Vnxit namquè Deus suum Athletam vnctione Spiritus Sancti, adhuc in vtero matris; vt hac vnctione præuentus, àc munitus ad magna opera se accingeret. Vndè de Ieremia possumus dicere, quod de Ioanne Baptista dixit S. Ambrosius: (Vngebatur itaque, & quasi bonus Athleta exercebatur in vtero matris Propheta: amplissimo enim virtus eius certamini parabatur.) Hæc Ambros. *lib. 2. in cap. 1. Luca.* Quapropter dixit illi Dominus: Tu ergo accinge lumbos tuos, & surge, & loquere ad eos omnia, quæ præcipio tibi. Ne formides à facie eorum: nè enim timere te faciam vultu eorum: Ego quippe dedite hodiè in ciuitatem munitam, & in columnam ferream, & in murum æneum super omnem terram, Regibus Iuda, principibus eius, & Sacerdotibus, & Populo terræ. Et bella-

bellabunt aduersum te, & non praeualebunt, quia ego tecum sum, ait Dominus, vt liberem te. *Ier. cap. 1. v. 17. & seq.* En fuit quod tendit sanctificatio huius Prophetae.

68 Ioannes Baptista quoque fuit sanctificatus in utero; sed non frustra, nec otiose; Erat enim vox verbi, Praecursor Domini, & Lucerna ardens, & lucens. Et in hac lucerna nulla caliginis, seu fumositatis umbra apparere decebat. In eo, qui viam Domini praecurrebat, nullum offendiculum opponi conueniebat. Et a Voce Verbi omnem diasphoniam, omnemque dissonantiam auferre expediebat; (Vox vox, quae Christum sonans, vt verbis Augustini vtar, verbierat ministrum, & portitor *ser. 21. de sanctis.* suauitate Coelesti rape- ret audientes ad Christi Domini fidem.) En ad quod opus dirigebatur Ioannes; Et vt melius ad hoc dispo- neretur, mansit cum eo Christus tribus mensibus; quo tempore ait Origenes: (Exercebatur ergo, & quodam- modo in athletico per tres menses vngebatur Ioannes, & praeparabatur in matris utero, vt mirabiliter natus, mirabilius nutrire- tur.) Sic Orig. *hom. 9. in Lucam.*

69 At haec mulier ad quodnam opus praeparatur per hanc sanctificationem in utero? ad quodnam mi- nisterium ordinatur per tot charismatum dona? Num ad praedicandum Dei verbum? Non; quia de mulie- ribus hanc legem habemus: Mulieres in Ecclesijs ta- ceant: Turpe est enim mulieri loqui in Ecclesia. *1. Corint. cap. 14. ver. 35.*

70 Num, vt instituat aliquam Religionem, & alijs sit Magistra virtutum, vt fuerunt S. Scholastica, S. Clara, S. Catherina Senensis, S. Theresia, & similes? Non, quia, vt supra probatum est, incontinentia parentum rationabiliter timetur in filijs.

71 Num, vt prò alijs oret, & Dei iracundiam mitiget, ne mundum suis atterat flagellis? Non, quia, vt supra dictum est, Filij adulterorum in consummatione erunt, scilicet vt alij legunt, Filij adulterorum abominatio sunt Domino. Et de istis: lex est in Denton. cap. 23. *ver. 2* Non ingredietur manser, hoc est, de scorto natus, in Ecclesiam Domini. Si igitur filij adulterini arcentur ab Ecclesia Dei, & sunt abominatio antè Dominum, quomodo hæc mulier, quæ talis est, exaudietur prò alijs?

72 Num, vt eam honorabilem redderet in mundo, & in sexu fragili gloriam suam ostenderet? Non, quia contradiceret sibi. Ipse enim loquitur *sap. 3*: & dicit, quod filij illegitimi in nihilum computabuntur, & sine honore erit nouissima senectus illorum. Nationis enim iniquæ diræ sunt consumationes.

73 Ad quod opus igitur est destinata, ad quam dignitatem, ad quod officium, ad quem finem? doceat, vt videatur, si hoc leges illi concedunt. Leges enim, vt supra probatum est cum Card. Tuscho, illegitimos, & Spurijs excludunt ab ordinibus, à beneficijs, à dignitatibus, ab officijs publicis; non possunt esse Principum, vel apud Principes Procuratores, & multò

multò minus apud ipsos legationis officium gerere possunt; ad nullam igitur dignitatem, ad nullum officium eam leges admittunt.

74 Si queramus denique finem ad quem; iam dixit Philosophus, quod Deus, & natura quando facit aliquid, vel facit, quia necessarium est, vel quia melius est. Vt ista sanctificetur in vtero, non est necessarium; neque in hac sanctificatione facit aliquid melius; quia nec meliorem facit eam Ioanne Baptista, nec meliorem Ieremia; isti enim pariter in vtero fuerunt sanctificati. Cum igitur in hac asserta sanctificatione nihil agatur necessarium, nihil agatur melius, sequitur illud inconueniens, quod hoc opus Dei est otiosum, & frustratorium.

75 Sed esto, quod ad aliquod opus nobis, adhuc ignotum, sit destinata à Deo, quis non videt, quod electa est persona, quæ ludibrium, & irrisio erit omni populo? Populi enim, qui huc, illucque commouentur vt aquæ; & si aliquando contingat, vt dignitatem huius mulieris viderentur, mox vt contrarius affectus ipsorum corda commouerit, despicient eam, eique sua illegitima natalia obijcient; & erit fabula, & ludibriū Ciuitatis. Si de viris sanctis, qui nullam noxam, nullam notam habent, mundus sic malè loquitur; quid diceret de ista, quæ infamia facti notata, egressa est ab vtero materno?

76 At dicet aliquis: Dominus sic voluit; & homo consiliarius eius fuit. Voluit, & potuit mulierem hanc

taliter decorare, ergo decoravit; nec nobis fas est querere cur hoc fecerit?

77 Veneror Dei voluntatem, adoro eius Omnipotentiam; sed accedat, qui huius mulieris causam defendendo sic arguit; & audiat, quid sibi responderet S. Anselmus: Volo tecum pacisci, dicebat hic Sanctus eisdem secum disputanti (Volo tecum pacisci, ut nullum, vel minimum inconueniens in Deo à nobis accipiat; & nulla, vel minima ratio, si maior non repugnat, rejiciatur. Et reddens rationem huius pacti, adiungit: Sicut in Deo, quantumlibet paruum inconueniens, sequitur impossibilitas; ita quantumlibet parvam rationem, si maiori non vincitur, comitatur necessitas.) Hæc Ansel. *lib. 1. Cur Deus homo. cap. 10.*

78 Eodem modo respondeo ad allatum argumentum; nulla ratio rejiciatur, si maior non repugnat; & nullum, vel minimum inconueniens in Deo à nobis accipiat. Tota ratio, quæ militat pro hac muliere est, quod Deus potest hæc privilegia conferre; & de facto alijs concessit; ergo non repugnat, quod concesserit etiam huic mulieri. Ad primam partem antecedentis respondeo, quod Deus potest hæc privilegia conferre, quando scilicet non læditur eius dignitas, vel eius excellentiæ nõ derogatur, & concedo; sed si eius excellentiæ derogatur, vel eius læditur dignitas, nego. Quia ut dicit Magister sententiarum *lib. 1. dist. 42. §. Si ergo* (Manifestum est, Deum omnia facere posse, præter ea sola, quibus eius dignitas læderetur, eiusque ex-

cel-

cellentiz derogaretur.) Ad secundam partem antecedentis respondeo; Et de facto alijs concessit, sine læsione, & derogatione suæ dignitatis, & excellentiz, concedo; Cum læsione, & derogatione suæ excellentiz, & dignitatis, & nego; Ergo non repugnat, quod concesserit huic mulieri, nego hanc sequelam. Et ratio negationis est, quia si darentur talia priuilegia, sicut asseruntur ab hac muliere, sequerentur omnia illa inconuenientia, & absurda; quæ notata sunt, & in discussione huius propositionis, & aliarum; Sed in Deo quantumlibet paruum inconueniens, sequitur impossibilitas, vt dixit D. Anselmus; Ergo admissis inconuenientibus, & absurdis, non potuit illi talia priuilegia concedere; quia derogaret suæ dignitati, & læderet suam excellentiam, si concederet.

79 Si Deus prædestinauit Apostolos super omnes Sanctos, nullum ex hoc sequitur inconueniens: Scripturæ enim, & rationes sic demonstrant; sed quod prædestinauerit hanc mulierem super omnes Sanctos, excepta sola Beata Virgine, repugnat, & rationi, & Scripturæ; Et quod repugnat Scripturæ Sacræ admitti non potest, quia hinc sequeretur quod Deus esset mendax; Et impossibile est mentiri Deum. *Hebr. cap. 6. vers. 18.* quæ impossibilitas naturæ diuinæ est contraria; nam cum summa veritas ipsa sit, mendacium cum ea compati non poterit; & qui fidelis est immutabilis semper, stabilisque essentialiter experietur, dicente D. Ambrosio *tom. 3. lib. 6. epist. 37. ad Chromati-*

mariam pag. mib. v. 62. (Hoc impossibile eius plenitudinis est, quæ minuire se, & augere non potest, non infirmitatis, quod in eo, quod se auget, inbecilla est) Imò potius de mendacio arguenda hæc mulier, in cuius auribus vereor ne vox summi Iudicis, sicut & illis in Euangelio dicentibus: Domine Domine, non ne in nomine tuo prophetauimus? &c. *Matt. 7.* retonet & audientibus: Confitebor illis, quia nunquam noui vos. (Tunc iurabo illis, legit Chrysost. quia nunquam noui vos) Et bene cum iuramento loquitur Christus, dum loquitur cum hominibus, qui diligunt vanitatem, & querunt mendacium; sicut suspicari potest de hac muliere se de tanta prædestinatione iactantem. (Iurat autem Christus (sunt verba Chrysostomi) non ut suam veritatem commendet, sed ut illorum incredulitatem condēnet; non enim, si non iurauerit Christus, mentitur; sed ut illi amplius confundantur firmitiori responso, quoniam, qui mendax est neminem putat dicere veritatem.) Hæc Chrysostomus *hum. 19. in Matt.* Igitur vel de mendacio mulier hæc arguenda erit, vel Deus; quod impossibile esse ob eius immutabilitatem, summamque veritatem indubitatum, & de fide tenendum.

80 Si Deus dedit Apostolis donum perseuerantiæ, non posuit eos in impossibilitate pereundi; Sed ista mulier se ponit in illa impossibilitate in qua reperitur ipsemet Deus; ex quo sequuntur multa absurda, & inconuenientia, quæ lædunt dignitatem Diuinam; ergo
non

non potuit illi concedi hoc privilegium, ut ipsa asserit.

81. Sic pariter privilegium sanctificationis in utero, quia in hac muliere fert scilicet omnia absurda, & inconuenientia supradicta, videtur quod si concedi non possit hoc privilegium. Potest Deus concedere, sed hac mulier non potest recipere, cum habeat impedimenta, quæ supra tacta sunt.

82. Tandem notandum est, quod de hoc privilegio sanctificationis in utero, sicut etiam de alijs privilegijs, quæ hac mulier asserit sibi à Deo concessa, aliud testimonium non habemus, nisi dictum, & assertum ipsiusmet mulieris. At cum hac mulier ob defectum natalium sit infamis infamia facti, repellitur à testificando; & quando testificatur, eius testimonium non est integrum, ut supra cum Card. Tuscho notatum est.

83. Cum igitur hæc tertia propositio asseratur reuelata personæ parum fide dignæ, non de facili credere debemus, quod fuerit facta talis reuelatio. Concurrunt enim in persona plures exceptiones, & ratione sexus, & ratione infamiae, & ratione inuerisimilitudinis, quæ in rebus assertis reperitur. Et si ipsa constanter assereret, ita sibi reuelatum fuisse, probabilius haberet, quod non à Deo, sed à Dæmone ipsam habuit; Mulieres enim faciliè à diabolo decipiuntur, ut patet in Eua; quæ licet fuerit expeditissimi, & clarissimi intellectus, & omnibus virtutibus ornata, fuit tamen à serpente seducta.

Nec

Nec à viris expertis, & grauibus admitti potest illa reuelatio, quæ non ad virtutem humilitatis, ceterasque virtutes animum inclinat, sed potius ad tumorem, & ad quandam inflationis superbiam ipsam eleuat, vt est præsens reuelatio de sanctificatione in vtero. Cum enim nullus appareat finis, nec etiam à longe, ad quem tendit, vel tendere possit hæc reuelatio, & priuilegium, quod concessum reuelat, vt iam probatum est; manifestè apparet, quod cum potius ad vanitatem, & superbiam animum excitet, quàm ad humilitatem, ceterasque virtutes, vel quod talis reuelatio non fuit, vel si fuit, facta est à demone, qui istam mulierem conatus est decipere, vt per eam postea alios ad præcipitia inducere possit.

83. Deficit etiam hæc reuelatio in quarto signo; quia repugnat Scripturis, & exemplis ab ipsa Scriptura, & à Sanctis Patribus desumptis; discordat etiam à Theologorum sententia. Et cum deficiat etiam in quinto, & ratione personæ, & ratione finis, vt iam monstratum est, iterum dico, vel quod ista reuelatio non fuit, vel si fuit, fuit diabolica, & in ruinam animarum constructa. Sic o dilectissime Theophile de hac reuelatione tertia, satis meliori iudicio, dicendum esse censerem; & mecum etiam sic senties, si omnia diligenter perpendas.

EXCIPIT

Executi-

*Excutitur Quarta Revelationis spica, eiusque
Propositio discutitur.*

DISCVSSIO QVARTA:

PROPOSITIO, quæ continetur in quarta reuelatione hæc est. **RAPITA AL TERZO CIELO PIV VOLTE; E PER TEMPO NOTABILE HA VISTO LA DIVINA ESSENZA, NEL MODO COME LA VEDONO LI BEATI, E PIV PERFETTAMENTE DI SAN PAOLO, O ALTRO SANTO, CHE VIATORE HABBIA HAVUTO QUESTO PRIVILEGIO, ECCETTO LA BEATA VERGINE.** Si tot, tantaquæ Sacræ Scripturæ testimonia, & tot rationes non me conuincerent, quod ista mulier inuerisimilia asserit, magnum & ego de eius sanctitate conceptum formarem, magnumquæ erga ipsam Diuinæ beneficentiæ excessum argumentarer, cum eam tot, tantisquæ beneficijs, ac priuilegijs coelitus decoratam, cumulatamquæ aspiciam.

2 Et quodnam priuilegium, ò dilectissime Theophile, maius isto, quod in hac quarta reuelatione, seu propositione in medium profertur? Si enim ipsum ex parte sui consideremus, post Deum nihil ipso maius considerari potest; Est enim quædam ipsius Dei gloriosissimi vberima participatio, qua nimirum seme-

Y y

tipsum

ipsum in se ipso Omnipotens Deus suæ creaturæ exhibet fruendum. Si ipsum consideremus ex parte Dei concedentis, nullum aliud vel bonitatis signum, vel beneficentiæ indicium, vel charitatis argumentum deprehendi potest, quod ampliori, sed nec etiam æquali gloria fulgeat; Cum in hoc, ut in vltimum finem, & summum omnium complementum, vniuersa beneficia creaturæ rationali Diuinitus collata ferantur. Si verò ex parte hominis suscipientis, illud inspicimus, nihil certe optabilius, nihil eo amabilius esse potest, in ipso enim summa eius felicitas, summique boni comprehensio collocata est. Et si demum ex parte eorum, quæ inde sequuntur perpendatur, maximopere huius beneficii excellentia resplendet; Homo enim ex perspicua ipsius Dei visione feruentiori Diuinæ charitatis incendio exardescit, & inflammatur. Unde in *lib. 1. soliloquior. cap. 7.* Sic loquitur D. Augustinus. (Cum anima Deum videre, hoc est Deum intelligere contigerit, charitati non solum nihil detrahatur, sed additur etiam plurimum; Nam & illam singularem, veramque pulchritudinem cum viderit, plus amabit.)

3. Huc igitur tendunt humani cordis desideria illis Prophætæ vocibus expressa: Ostende faciem tuam, & salui erimus *Psal. 79.* huc tendebat Moyses, cum simplici, & amabili confidentia Deum sic deprecabatur: Si inueni gratiam in conspectu tuo, ostende mihi faciem tuam, ut videam te. *Exod. cap. 33. ver. 13.* Huc pariter Angelorum vota feruntur iuxta illud 1. *Petri*

cap. 1.

cap. 1. ver. 13. In quem desiderant Angeli prospicere: Nec immentis; in ista namque Dei visione omnia creaturæ rationalis desideria complentur, æterminantur.

4 Scio fuisse quorundam Armenorum hæresim, contendentium, quod Beati Divinam Essentiam non vident; sed claritatem quandam illius Essentiæ, in qua Beatitudinem esse asserbant. Quæ hæresim postea suscitavit Petrus Abailardus natione Gallus dicens, Deum non videri per Essentiam à Beatis; & eundem errorem postea sequutus est Arnaldus Brixiensis, à quo Arnaldo opinatur Castro *lib. 3. aduersus hæreses verb. Beatitudo, heresi* 1. descendisse Arnaldistas hæreticos; qui singulis annis Romæ in Cœna Domini excommunicantur, & *in cap. excommunicamus extra. de hæreticis.* Contra dictum Petrum Abailardum insurrexit D. Bernardus, vt ipsemet refert *in epist. 190.* & vt ipsum ad veram fidem reuocaret è suo monasterio profectus, ad Ciuitatem Remensem venit, vt cum ipso coràm omnibus disputaret. At veritus Abailardus ne à Sancto conuinceretur, noluit cum eo congregi. Est enim communis hæreticorum versutia, certamina cum catholicis viris, & benè instructis effugere, ne vincantur.

5 Hic tamen error, attentis Sacris Scripturis, facillimè de hæresi conuincitur; Paulus enim *1. Corint. cap. 13. ver. 2.* assignans discrimen inter cognitionem viatorum, & comprehensum, ait: Videmus

nunc per speculum in ænigmate; tunc autem facie ad faciem. In Apocalypsi ait D. Ioannes loquens de illa Hierusalem Coelesti: Omne maledictum non erit amplius; sed sedes Dei, & Agni in illa erunt, & serui eius seruiunt illi, & videbunt faciem eius. *Apoc. cap. 22. ver. 3.* Christus Dominus apertè hoc docuit *Matt. cap. 18. ver. 10.* dicens: Videte ne contemnatis vnum ex his pusillis. Dico enim vobis, quia Angeli eorum in Coelis semper vident faciem Patris mei, qui in Coelis est. Quibus locis apertè monstratur, quod Beati in Cælo vident Deum, non per quandam claritatem, vt præfati hæretici asserūt, sed faciali visione ipso Deo optimo maximo fruuntur.

6 Et si prò dictis hæreticis adducatur illud Domini ad Moysem dictum: Non videbit me homo, & viuet. *Exod. cap. 33. ver. 20.* et illud *Iob cap. 28. ver. 21.* Abscondita est, scilicet sapientia, ab oculis omnium viuentium; volucres Cæli quoque latet. Et illud Pauli *ad Timoe. epist. 1. cap. 6. ver. 6.* Qui lucem inhabitat inaccessibilem, quem nullus hominum vidit, nec videre potest. Et illud *1. Ioan. cap. 4. ver. 12.* Deum nemo vidit vnquam. Hæc, & similia loca, si quæ sunt, Non de comprehensoribus, seu Beatis, sed de viatoribus loquuntur. Sic illud Ioannis: Deum nemo vidit vnquam; vult dicere, quod nemo mortalium in hac vita degens vidit Deum. Sic illud Iob: Sapientia abscondita est ab oculis viuentium, intelligitur, viuentium, scilicet in hac vita mortali.

7 Sic

7 Sic illud Pauli: Qui inhabitat lucē inaccessibilē, quem nullus hominum vidit, sed nequē videre potest, intelligi debet, quod illa lux non est simpliciter, & omnibus inaccessibilis, sed hominibus tantum; quod clarē patet in eodem textu allato, vbi immediatē adiunxit, quem nullus hominum vidit. Itaque inaccessibleis est illa lux, sed homini. Inuisibilis est, sed ab homine, sed ab humana sapientia. Sacra etenim Scriptura omnes, qui secundum carnem viuunt, homines vocare solet, & humanitatis notam inurere. Vndē *1. Corint. cap. 3. ver. 3. ait:* Cum sit inter vos zelus, & contentio, non ne carnales estis, & secundum hominem ambulatis? & infra, non ne homines estis? & in eadem epistola proferens illud Isa. testimoniū *cap. 64:* Quod oculus non vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascenderunt, quæ præparauit Deus ijs, qui diligunt illum. Postea ipsemet Paulus subiicit: nobis autem reuelauit Deus per Spiritum suum *1. Corint. cap. 2. ver. 9.* Quibus verbis manifestē se ab homine separauit, eò quod non secundum carnem viuebat. Itaque verba illa Pauli: Nullus hominum vidit, nequē videre potest, faciunt hunc sensum, Nullus eorum, qui propter vitam secundum carnem, homines appellantur, Deū vidit, sed nequē videre potest. De alijs autem, quod Deum postmodum clarē videbunt, non potuit Paulus apertius testari, quàm dicens: Videmus nunc per speculum in ænigmate, tunc autem facie ad faciem, *1. Corint. cap. 13. ver. 12.* Vndē patet homines aliquā-

dō

de habebimus faciem Dei visionem. Et de Angelis apertissime Veritas ipsa dixit. *Matth. cap. 18. ver. 10.* Angeli eorum semper vident faciem Patris nostri, qui in Caelis est.

18. Illud autem, quod dixit Deus ad Moysen: Non videbit me homo, & viuet, intelligi debet, quod si homo in hac vita constitutus eleuetur, per absolutam Dei potentiam ad faciem Dei visionem hoc fit,educta prius anima extra vsum, & ministerium sensuum; adeo quod, licet anima sit intra corpus (quod dubium est, & ipsi Paulo) tamen à ministerio sensuum, taliter est separata, quod corpus non vivit vita ipsius. Quod ex illis Pauli verbis 2. *Corint. cap. 12. ver. 2.* colligitur: Siue in corpore, siue extra corpus, nescio. Loquitur hic Paulus de suo rapto, & dicit: Scio hominem in Christo ante annos quatuordecim, siue in corpore, siue extra corpus, nescio: Deus scit) raptum huiusmodi usque ad tertium Caelum. Et iterum replicat: & scio huiusmodi hominem (siue in corpore, siue extra corpus, nescio: Deus scit) quoniam raptus est &c. Taliter enim in illo rapto ipsius anima abstracta, & educta fuit à ministerio sensuum, quod ipse Paulus dubitet affirmare; nam eius anima pro illo tunc fuerit in corpore, vel extra corpus. Quod si eius anima ministerio sensuum tunc usque fuisset, scivisset certo Paulus, se in corpore tunc fuisse. Et hæc est vita, quæ negatur videntibus Deum, in illis verbis: Non videbit me homo, & viuet; quod est dicere non viuet sensibus corporeis,

porcis, non viuet his rebus exterioribus; quia tota anima absorpta est in Deum. & sic hunc textum explicat Alphonsus de Castro loco nuper citato, & est iuxta mentem D. Thom. in cap. 12. epist. 2. ad Corinthios. l. 1.

9. Vè etiam dici potest, quod illa Dei verba significant, nō videbit me homo, & viuet, in hac vita mortali; & si adhuc vitæ mortali ipse viuít, dū in tali vita viuít, non potest videre faciem meam. Et ita hunc locum interpretatur D. Augustinus in epist. 112. dicens. (Nemo potest cum in hac vita videre viuens, sicuti est.) Et D. Gregorius lib. 18. moral. cap. 28. Explicans illa verba Iob: Abscondita est ab oculis omnium viuētiū. cap. 28. Idem sentit, dicens: (Quia quādiū hic mortalitèr viuítur, videri per quasdam imagines Deus potest; sed per ipsam naturæ suæ speciem non potest: vt anima gratia spiritus afflata per figuras quasdam Deum videat, sed ad ipsam vim eius Essentiæ non pertingat.) Hæc Gregorius.

10. Verum est igitur, quod Deus facie ad faciem videtur à Beatis. At an hæc facialis visio concedatur viatoribus, dissidium est inter Doctores. D. Thomas 1. par. quest. 12. art. 11. in corpore, ponit hanc conclusionem: (Dicendum, quod ab homine puro Deus videri per essentiam non potest, nisi ab hac vita mortali separetur. Quam conclusionem probat auctoritate, & ratione. Auctoritas est illa Exodi cap. 33. uer. 20. Non videbit me homo, & viuet; vbi Glosa: (Quādiū

diù hęc mortalitèr vivitur, videri per quādam imagines Deus potest, sed per ipsam naturā suā speciem non potest.) Ratio autem, quam adducit est; Quia modus cognitionis sequitur modum naturā rei cognoscantis. Anima autem nostra, quandiū in hac vitā vivimus, habet esse in materia corporali: Vndè naturalitèr non cognoscit aliqua, nisi quā habent formam in materia; vel quā per huiusmodi cognosci possunt. Manifestum est autem, quod per naturas rerum materialium Divina Essentia cognosci non potest. Oñsum est enim supra, quod cognitio Dei per quamcumquē similitudinem creatam non est visio Essentiā ipsius. Vndè impossibile est animā hominis, secundū hanc vitam viventis, essentiam Dei videre.) Hęc D. Thomas, qui hucusquē loquutus est de potentia Dei ordinaria.

11 Loquendo postea de potentia Dei absoluta, dicit in responsione ad secundum. (Quod sicut Deus miraculosè aliquid supernaturalitèr in rebus corporeis operatur; ita etiam, & supernaturalitèr, & præter communem ordinem mentes aliquorum in hac carne viventium, sed non sensibus carnis utensium, usquē ad visionem suā essentiā eleavit; ut dicit August. 12. *super Genesim ad literam*, Et in *lib. de videndo Deum*, de Moyse, qui fuit Magister Iudeorum, & Paulo, qui fuit Magister Gentium.) Concedit igitur D. Thomas, quod supernaturalitèr, & per potentiam Dei absolutam potest viator elevari ad claram visionem Divinā Essentiā.

12 Quā

12 Quæ quidem Angelici sententia communis, & certa est apud omnes. Et quàmvis Ferrariensis 3. *con-
tra gentes cap. 47.* dicat: quòd de potentia Dei absolu-
ta non potest viator videre Diuinam Essentiam; Hoc
tamen intelligendum est, vt ipsemet declarat; quod
nullus homo in hac vita potest videre Diuinam Essen-
tiam, ita quod eius visio pendeat ab vsu alicuius sen-
sus, & fiat per conuersionem ad phantasma. Quod
quidem Ferrariensis putat esse impossibile, etiam de
potentia absoluta. In quo iste Doctor à nemine dissen-
tit. Potest igitur viator, ex communi Theologorum
sententia, eleuari per absolutam Dei potentiam, & su-
pernaturalitèr, vt dicit Angelicus, ad claram Dei vi-
sionem.

13 Sed licèt de possibili hoc ab omnibus conceda-
tur; de facto autèm magnum dissidium est inter Do-
ctores. Nam multi contendunt hoc priuilegium de fa-
cto non nullis fuisse concessum; & multi ex aduer-
so negant. Et ex vtraquè parte prò fundamento pro-
priae sententiæ afferuntur testimonia ex Sacra Scri-
ptura.

14 Multi in Sacra Scriptura afferunt se vidisse
Deum: Sic asserit Iacob *Gen. cap. 32. ver. 30.* Vidi
Dominum facie ad faciem, & salua facta est anima
mea. Sic asserit Moyfes *Exodi cap. 33. ver. 11.* Lo-
quebatur Dominus ad Moyfen facie ad faciem, sicut
solet loqui homo ad amicum suum. Sic asserit Iob *cap.
42. ver. 5.* Auditui auris audiui te; nunc autem ocu-

lus meus videt te. Sic asserit *Isaias cap. 6. ver. 1.* Vidi Dominum sedentem super solium excelsum, & eleuatum. Sic asserit *Michas 3. Reg. cap. 122. ver. 19.* Vidi Dominum sedentem super solium suum, & omnem exercitum Cœli assistentem ei à dextris, & à sinistris. Sic asserit *Daniel cap. 7. ver. 9.* Aspiciebam donèc Throni positi sunt, & antiquus dierum fedit. Sic asserit *Amos cap. 9. ver. 1.* Vidi Dominum stantem super Altare, & alij etiam in Sacra Scriptura testantur se vidisse Deum.

15 At in istis, & similibus visionibus, in quibus Deus oculis corporeis cernebatur, non videbatur Deus per Essentiam, sed per quasdam similitudines humano sensui accomodatas, vt docet D. Dionysius de *Cœlesti Hierar. cap. 4.* vbi dicit: (Quod si quis illinc etiam per se, sinè vllò medio non nullis Sanctis Deum visum esse contendat: Is discat hoc etiam apertè ex Sacris litteris, id quod in Deo occultum sit, vidisse, aut visurum esse neminem. Deum verò Sanctis visum esse, sed enunciationibus, quæ Deo dignæ sunt, per quasdam Sacras, & eorum, quibus ostenduntur captui accomodatas, visiones. Theologia autem sapientissima visionem illam, quæ in se descriptam, Diuinam, quasi in formatione eorum, quæ nulla forma depingi possunt, similitudinem prodidit, rectè ex eo, quod ad Diuinitatem eos, quibus ostenditur, erigat, Dei visionē nuncupat; propterea quod ea in mentibus eorum, qui videant, quendam Diuini luminis radium infundat, &

aliqua

aliqua rerum Diuinarum doctrina sanctè eos exudiat ; Has autè Diuinas visiones clari illi Patres nostri celestium virtutum opera didicerunt :). Hæc magnus Areopagita, cuius auctoritate docemur illas visiones fuisse, non de Essentia Dei, sed de quibusdam formis ipsam representantibus, & humano sensui accomodatas.

16 Hoc idem docet D. Chrysostomus, qui & ex varietate visionum arguit, quod prædicti Prophætæ non videbant Deum faciali visione. Sic enim ait *hom. 4.* (De incomprehensibili Dei Natura Constat, illa condescensum fuisse omnia, nè vidisse quempiam illorum sinceram ipsam substantiam, eò quod variè quisquè viderit. Deus enim simplex, & omni concretionē abiunctus, nulla forma, aut figura effigiatus est. At verò illi omnes figuras viderunt varias; quod idem Deus per alium itèr Prophëtam insinuans, ac suadens, neminem scilicèt exquisitè ipsam suam vidisse substantiam, inquit *Osee cap. 12. 10.* Ego visiones multiplicaui, & in manibus Prophëtarum assimilatus sum. Tùm ex his, quæ Moyse *Exodi 33. vers. 20.* denegat: Cum enim ille Deum videre oculorum sensu concupisceret, Deus, nemo videbit faciem meam, & viuet, addidit.) Hæc Chrysost.

17 Et D. August. *lib. 3. de Trinit. cap. 11.* clarius, ac plenius, sic eandem sententiam confirmat. (Quaproptèr substantia, vèl si melius dicatur, essentia Dei, vbi prò modulo nostro ex quantulacumquè particula

intelligimus Patrem, & Filium, & Spiritum Sanctum, quandoquidem nullo modo mutabilis est, nullo modo potest ipsa per semetipsam esse visibilis. Proinde illa omnia, quæ Patribus visa sunt, cum Deus illis, secundum suam dispensationem temporibus congrua, præsentaret, per creaturam facta esse, manifestum est. Et si nos latet, quomodo ea ministris Angelis fecerit; Per Angelos tamèn esse facta, non ex nostro sensu dicimus, ne cuiquam videamur plùs sapere, quàm oportet sapere, sed sapiamus ad temperantiam, sicut Deus nobis partitus est mensuram fidei, sed credimus propter quod, & loquimur. Extat enim auctoritas Diuinarum Scripturarum, vnde mens nostra deuiare non debet; ne relicto solidamento Diuini eloquij, per suspicionum suarum abrupta, se præcipitet, vbi nèc sensus corporis regit, nèc perspicua ratio veritatis elucet.)

18 Et, cum plura idem S. Augustinus, in cõfirmationem huius rei ex Scriptura Sacra testimonia retulisset, concludit. (Sed iam satis quantum existimo pro captu nostro disputatum, & demonstratum est, quod in hoc libro susceperamus ostendere, constititquè, & probabilitate rationis, quantum homo, vel potius quantum ego potui, & firmitate auctoritatis, quantum de Scripturis Sanctis Diuina eloquia patuerunt, quod antiquis Patribus nostris antè Incarnationem Saluatoris, cum Deus apparere dicebatur, voces illæ, & species corporales per Angelos factæ sunt: siuè ipsis

loquentibus, vèl agentibus aliquid ex Persona Dei, sicut etiam Prophètæ solere ostendimus: siuè assumētibz ex creatura, quod ipsi non essent, vbi Deus figuratè demonstraretur hominibus.) Ex quibus Augustini verbis clarè patet, sicut etiam ex dictis per Dionysium, & Chrysostomum supradictas apparitiones ministerio Angelorum factas fuisse. Quod confirmant etiam D. Gregorius Magnus *lib. 28. moral. cap. 2.* & D. Gregorius Nazianzenus *orat. 2. de Theolog.*

19 Supradicti igitur Patriarchæ, & Prophætæ, & similes, qui se Deum vidisse in Sacra Pagina testantur intelligendi sunt, quod viderint ipsum sub aliqua forma eorum sensui accomodata, & tota Theologorum concertatio super hoc puncto reducitur ad Moysen, & Paulum. Ille quia de semetipso testatur, quod raptus ad tertium Cælum audiuit Arcana verba, quæ non licet homini loqui; *2. Cor. c. 11. v. 13.* Et ille quia Dominus ipse sic de illo testatur *num. cap. 12. ver. 6.* Audite sermones meos; si quis fuerit inter vos Propheta Domini, in visione apparebo ei, vèl per somnium loquar ad illum: At non talis seruus meus Moyses, qui in Domo mea fidelissimus est: Ore enim ad os loquar ei, & palàm, & non per ænigmata, & figuras Dominum videt &c. ex quibus verbis clarè inferitur, quod Moyses, non sicut alij Prophætæ per species, & figuras, seu per ænigmata vidit; sed palàm, & faciali visione ipsum cognouit.

20 Tali igitur auctoritate fretus D. Ambros. *lib.*

1. Hebr.

1. *Hexamer. cap. 2.* sic dicit de Moyse: (Cui testificatur Scriptura, quia nemo surrexit amplius Propheta in Israel, sicut Moyfes, quem sciuit Dominus facie ad faciem, non in visione, nequè in somnijs, sed ore ad os cum Deo summo locutus, nequè in specie, nequè per enigmata, sed clara, atquè perspicua præsentia Diuinæ cognitione dignatus &c.) Et idem docet *in epist.*

2. *ad Corinth. cap. 12.*

21 Supèr eandem auctoritatem innixus D. Augustinus, clarius, & efficacius hanc sententiam stabiliens, sic ait *in epist. 112. cap. 12.* (Et illi fidelissimo antiquo famulo Dei Moyfi concessum est, quod petiuit, vt claritatem Dei videret, cui dixerat, si inueni gratiam antè te, ostende mihi temetipsum manifestè &c. Et paucis interiectis adiungit Augustinus. (Desiderio eius etiam illud, quod petierat fuisse concessum, in libro Numerorum, postea demonstratum est, vbi Dominus arguit contumaciam sororis ipsius, & dicit: Alijs Prophètis in visione se apparere, & in somno; Moyfi autèm per speciem, non per ænigmata. Vbi etiam addidit, & clarissimis verbis dixit: Et gloriam Domini vidit.)

22 Et *in lib. 32. in Gen. ad litter. cap. 27.* Idem demonstrat his verbis: (Concupierat, vt in Exodo legimus, videre Deum, non vtiquè sicut viderat in Mōte, nèc sicut videbat in Tabernaculo, sed in ea substantia, qua Deus est, nulla assumpta corporali creatura, quæ mortalis carnis sensibus præsentetur: Nequè in
spiritu

spiritu figuratis similitudinibus corporum; sed perspicuam suam, quantum eam capere creatura rationalis, & intellectualis potest, seu vocata ab omni corporis sensu, & ab omni significatio ænigmatæ spiritus &c.) Et paucis interiectis adiungit: (Nisi tamèn concupitam, & desideratam Dei claritatem Moyses videre meruisset, non in libro Numerorum diceret Deus ad Aaron, & Mariam Fratres eius: Audite verba mea; Si fuerit inter vos Propheta Domini, in visione illi cognoscat &c.) Hæc de Moyse dicit Augustinus. Et in eodem lib. 12. super Gen. cap. 28. idem asserit de Paulo.

23 Eandem quoque sententiam tuetur S. Basiliius homil. 1. in Hexamer. parum à principio, ubi dicit: (Vidit Deum, quantum hominem videre possibile est, imò quantum nulli datum est, iuxta ipsum adeò testimonium Dei &c.) Et paulò post adiungit: (Hic itaque, qui ipsam faciem Dei æqualitèr cum Angelis videre dignus factus est &c.) eandem sententiam defendunt Anselmus, Beda, Hugo de S. Victore, Lyrannus, & Burgenfis explicantes locum Pauli 2. Corint. cap. 12. Abulens. in Matt. cap. 5. quest. 47. D. Thomas 2. 2. quest. 175. art. 3. & 1. par. quest. 12. art. 11. ad 2. Durandus in 4. dist. 49. quest. 6. Et fundamenta huius sententiæ sunt illa, quæ suprà adduximus prò Moyse ex lib. Num. cap. 12. & prò Paulo ex 2. Corint. cap. 12.

24 Alij ex opposito dicunt, quod nequè Moyses, nequè Paulus, nequè alius viuens vidit Diuinam Es-

sen-

sentiam in hoc mortali corpore degens; & hanc sententiam tuetur D. Dionysius *de mystica Theologia lib. cap. 1.* Gregorius Nazianzenus *lib. 2. sue Theologiae in principio.* Gregorius Magnus *lib. 18. Moral. cap. 27.* S. Cyrillus *super Ioannem lib. 1. cap. 22.* & isti omnes potius loquuntur de Moyse, quam de Paulo. Sunt etiam pro hac sententia D. Hieronymus *in epist. ad Damasum.* Et *lib. 3. contra Pelagium propè finem, & in cap. 6. Isai.* S. Chrysost. *de Moyse hom. 14. & 2. Corint. cap. 12.* Theophilatus, & Euthymius explicans illud *Ioannis 1.* Deum nemo vidit vnquam. Theodoretus *in Dialogo immutabili.* Magister sententiarum *in 2. dist. 8.* idem videtur sentire. Caietanus licet *2. 2. quest. 175.* sentiat cum D. Thoma; tamèn supèr *epist. Pauli, & Exodi 38. & num. 12.* tenet oppositum. Vasquez *in 1. par. D. Thom. disp. 55. cap. 2. & cap. 3. 4. & 5.* nititur probare, quod textus allatus *ex cap. 33. Exodi; et 12. num.* non probat, quod Moyse clarè viderit Diuinā Essentiam. Et illud, quod pro hac sententia magis vrget, est auctoritas Euaristi Papæ; qui ex prima sua epistola Decretali exponens illa verba Pauli *1. ad Timor. 6.* Lucem inhabitat inaccessibilem, ait: (Nullus vnquam Prophètarum vidit Deum in sua essentia, sed solum in ænigmate, & figura.)

25 Fundamenta huius sententiæ desumuntur ex illo *Exodi cap. 33.* Non poteris videre faciem meam; non enim videbit me homo, & viuet. & postea addit: Posteriora mea videbis, faciem autem meam videre non

non poteris. Et ex illo *Ioannis cap. 6. ver. 46.* Non quia Patrem vidit quisquam, nisi is, qui est à Deo, vidit Patrem; & ex illo eiusdem *Ioannis cap. 1. ver. 17.* Deum nemo vidit unquam; Unigenitus Filius, qui est in sinu Patris, ipse enarrauit nobis. Vbi notandum est, quod cum Ioannes dixisset: Lex per Moysen data est; Gratia, & veritas per Iesum Christum; continuo subiunxit: Deum nemo vidit unquam; sed unigenitus, qui est in sinu Patris, ipse enarrauit nobis. Quasi rationem assignans, quare lex data sit per Moysen; gratia tamen, & veritas, non per Moysen, sed per Christum facta sit; quoniam ipse Christus solus viderat Deum; Ergo Moyses non vidit Diuinam Essentiam. Est etiam pro hac sententia ille locus Pauli *ad Timotheum 1. cap. 6. ver. 16.* Lucem inhabitat inaccessibilem, quem nemo hominum vidit, neque videre potest.

26 Cum igitur tot, ac tantæ sanctitatis viri sint ex utraque parte, utraque sententia probabilis est, & nulla eorum est de fide. Solummodò certum est, quod Deus, per absolutam potentiam, potest puram viatorum eleuare ad claram suæ Essentiæ visionem. Num autem aliquis de facto tanto bono sit potitus, Deus scit, qui se præbuit fruendum.

27 Auctoritates autem, quæ ex utraque parte afferuntur, de facili solui possunt; Nam illæ, quæ probant, quod Deum nemo vidit unquam, nec videre potest in hac vita, intelligi debet quoad sensus, scilicet, quod non est visus, nec videri potest oculis corporeis,

vèl ministerio sensuum; benè autem videri potest, per abstractionem, & seuocationem à sensibus, vt probant auctoritates in contrarium. Et hoc non per potentiam Dei ordinariam; sed supernaturalitèr, & per potentiam Dei absolutam.

28. Illæ verò, quæ probant partem affirmatiuam, exponendæ sunt, non quod viderint Diuinam Essentiam; sed quod habuerint quoddam genus Prophætiae altius, & perfectius, quàm alij Prophætæ; & ideo dicitur *Num. cap. 12.* quod Moyse loquebatur Deus, non per figuras, quæ ad sensum pertinent; sed eminentiori modo, & independentèr à sensibus. Et si adiungit, quod Moyse, non per figuras, & ænigmata, Dominum vidit. Hoc intelligendum est, vt obseruat Vasquez *loco cit.* ex translatione septuaginta Interpretum, & ex lectione Hebraica, quod illa particula, Dominum vidit, faciat sensum seorsùm, & disiunctum ab antecedentibus verbis. Sic enim legunt septuaginta: (Os ad os loquar ad illum in specie, non per ænigmata, & claritatem Domini vidit.) Et lectio Hebraica sic habet: (Ore ad os loquar ad eum, & palàm, non in ænigmatibus; & ideam, vèl similitudinem Domini vidit: Et Vulgata Editio sic legit: (Ore enim ad os loquar ei, & palàm; & non per ænigmata, & figuras, Dominum vidit.) Itaque illa particula, Dominum vidit, non refertur ad illa verba, non per figuras, & ænigmata, sed stat seorsùm, & independentèr à verbis antecedentibus: & talis particula, Dominum vidit, sic

sic seorsum sumpta, facit sensum, quod cum vidit, eo modo, quo videbant alij Prophète, & iuxta doctrinam Sanctorum Patrum, quos supra retulimus.

29 Textus autem Pauli *2. Corin. cap. 12.* qui loquitur de raptu ipsius Pauli, non cogit: nam ibi non dicitur, quod viderit Divinam Essentiam, sed solummodò, quod audiuit Arcana verba, quæ non licet homini loqui. Quibus verbis ostenditur, dicit Vasquez *in 1. par. disp. 56. cap. 1.* quod extasi, & raptu excessum passus fuerit, in quo excessu, mysteria altissimi revelata fuerunt. Et sic etiam hunc Pauli locum explicat Trigolus *1. par. quest. 9. art. 3. dub. 1. concl. 2.* ubi ait: (quod Paulus non dicit se vidisse Divinam Essentiam in seipsa, sed in speculo quodam clarissimo, altissimi revelationis.)

30 Sed quidquid sit de hac Doctorum controuersia, circa quam ideò immorati sumus, ut videatur cum quanto rigore generales regulæ, quæ in Sacra Scriptura traduntur custodiuntur à Theologis; quidquid sit de tali controuersia; & esto etiam, quod Moyse, & Paulus habuerint à Deo hoc singulare priuilegium; non tamen tale priuilegium ad alios potest extendi, sine magno, ac certo fundamento. Quia ad excipendum aliquem à regula generali Sacræ Scripturæ, requiritur testimonium certum, & infallibile, sicut est eadem Scriptura Sacra. Et quousquè hoc testimonium non apparet, temerarium est ab ipsa regula deuiare.

31. Et ut alia omittam, dicam solummodò, quod inter alios articulos, qui contrà reuelationes S. Brigittæ oppositi fuerunt, vnus fuit iste, quod dixerit: Se vidisse Deum in specie Dei. Prò cuius propositionis defensione sic ait Card. de Turrecremata: (Quamquam locum inuenire in reuelationibus prædictis nō potuerim, vbi verba ista ponantur; & per consequens de eis, sicut in multis, meritò dicere conuenit, tamquam minus fidelitèr allegatis, posset supersederi; tamen ad ea, plenitudinis huius tractatus gratia, duxi etiam respōdendum. Dico enim, quod tam apud Philosophos, quā apud Theologos, species rei dicitur similitudo rei; & cum visio Dei in via, siuè reuelationes fiant per aliquas similitudines representatiuas Dei, aut eorum, de quibus fit reuelatio, dicente August. 9. *de Trinitate*: (Cum Deum cognoscimus, fit aliqua similitudo Dei in nobis) non est alienum à veritate, quod dicit B. Brigitta, quod scilicet vidit Deū per speciem Dei, idest similitudinem aliquam Dei, eius intellectui Diuinitus impressam; Non autem per speciem, quæ dicitur ipsa Essentia nuda Deitatis. Hac quippè specie, visio perficitur Beata, in qua idem est obiectum Beatificans, & species intelligibilis, ad quam se perducere exorat Ecclesia militans in oratione sollemnitatis Epiphaniæ, ita dicens: (Deus qui hodierna die Unigenitum tuum gentibus stella duce reuelasti, concede propitius, vt qui iam te, ex fide cognouimus, usquē ad contemplandam speciem tuæ pulchritudinis perducamur.)

Hæc

Hæc Turrecremata in defensione reuelationis Sanctæ
Brigitte, cap. 6. art. 1.

32 In qua responsione notandum est, quod præ-
fatus Cardinalis primo dicit, locum non inuenisse, ubi
S. Brigitta asserit, se vidisse Deum in specie Dei; per
quod ostendit falso hoc illi imputari; & hoc forsitan
facit ad eliminandam à dictis reuelationibus omnem
temeritatis umbram; & ad maiorem claritatem, postea
adiungit illius propositionis modificationem, iuxta
mentem D. Augustini libro 9. de Trinit. (ubi, ut ait D.
Thomas 1. par. quest. 12. art. 2. ad secundum, loquitur
August. de cognit. Dei, quæ habetur in hac vita,
quæ ut supra cum Augustino, Dionisio, Chrysostomo,
& alijs dictum est, fit sub aliqua figura nostri capiti
accomodata.) Et sic Turrecremata excludit à S. Bri-
gitte claram Diuinæ Essentiæ visionem, ne in aliquo
ipsius reuelationes Sacris Scripturis repugnare videan-
tur.

33 Si igitur cum tanto rigore proceditur in exa-
mine illius propositionis S. Brigitte, quæ quidem
propositio, vel non reperitur inter illius reuelationes,
vel si reperitur, secum fert suam modificationem, ut mō-
stratum est. Quid dicendum erit de reuelatione asserta
ab hac muliere in hac quarta propositione: RAPITA
AL TERZO CIELO PIV VOLTE? Semel de Pau-
lo, & semel de Moyse, non absque contradictione as-
seritur, & adhuc Lis sub Iudice pender; & Theologo-
rum Tribunal, atque iudicium magis ad negatiuam,
quàm

quàm ad affirmatiuam inclinat, Et hæc mulier absquè villo testimonio, absquè vlla ratione, absquè vlla verisimilitudine, sinè vlla congruentia pluries se raptam effutit: **RAPITA AL TERZO CIELO PER VOLTE, E PER TEMPO NOTABILE;** Ergo in hoc plasquàm Moyfes, & plusquàm Paulus.

34 Sequitur: **HA VEDVTA LA DIVINA ESSENZA,** non cum aliqua modificatione, sed clarè, perspicuè, & facili visione, **COME LA VEDONO LI BEATI.** Licèt Moyfes, & Paulus habuerint hoc priuilegiū in sententia eorum, qui sic defendūt, nō ausi sunt clavis verbis hoc affirmare; imò loquuti sunt cum tanta cautela, & cum tanta verborum moderatione, quod ab ipsis non potest clarè deduci, quod tale priuilegiū habuerint; imò quasi omnes deducunt oppositum; & ista mulier tollens de medio omnem ambiguitatem, terminis clarissimis asserit: **HA VEDVTA LA DIVINA ESSENZA, COME LA VEDONO LI BEATI.** Quid clarius?

35 Intèr alias rationes, quæ adducuntur ad probandum, quod Moyfes, & Paulus non viderint in hac vita Diuinam Essentiam, est ista, & meo iudicio valdè efficax. Si Moyfes, & Paulus viderint Diuinam Essentiam, sequitur, quod postea in hac vita non habuerint fidem de Trinitate, nèc de alijs mysterijs. Nam qui semel vidit Romam, & postea recordatur, se vidisse, non credit amplius Romam esse, sed scit certè. Eodem modo, si isti Sancti viderint Diuinam Essentiam, postea

postea non crederint, Deum esse trinum. Nam poterant facere hanc consequentiam: Ego vidi Deum esse trinum; ergo est trinus. Consequentia est euidens; Et antecedens est euidens; ergo & consequens. Eodem modo dicendum de hac muliere: Potest enim dicere: Ego in visione Diuinæ Essentiæ vidi mysterium Trinitatis, Incarnationis, Eucharistiæ &c. Ergo sic sunt; ergo non amplius ambulat per fidem, sed per speciem; quod est contra illud Pauli 2. Corint. cap. 5. ver. 7. Dùm sumus in corpore, peregrinamur à Domino (per fidem enim ambulamus, & non per speciem;)

36. Nèc valet illa solutio, quæ communiter adduci solet, nempe, quod illud lumen gloriæ datum huic mulieri, ad hoc vt videret Diuinam Essentiam, non se habuit per modum permanentis, sed per modum transeuntis, & vt ita, compatiebatur secum fides. In habitu, licet non in actu. Non valet dico ista solutio: Quia lumen clarum, & obscurum opponuntur, sicut habitus, & privatio; ergo non possunt esse simul neque per instans; sicut homo non potest esse simul, videns, & cæcus; Sed fides se habet tamquam lumen obscurum; ergo neque per vnum instans potest esse cum lumine gloriæ; & etiam, quod possit esse, numquam tamen potest exire in actum. Vnde sequitur, quod ista mulier non amplius habet actum fidei, & per consequens non amplius ambulat per fidem, sed per speciem, contra sententiam D. Pauli.

37 Et si ista mulier vidit Diuinam essentiam eo modo

modo quo eam vident Beati: HA VEDUTA LA DIVINA ESSENZA, COME LA VEDONO LI BEATI, dubito, carissime Theophile, ne in hæresim Ioviniani inlabatur, asserentis, teste D. Hieronymo *lib. 2. contra ipsum* (Iustos non operari, vt mereantur amplius; sed ne perdant, quod acceperunt.) Quem errorem Lutherus, cum suis asseclis sequutus est. Quæ impugnant Hoffius in *confessione cap. 87. Vega lib. 10. in Tridentinum, per totum*. Fundatur enim iste hæreticus (teste D. Hieronymo cit.) in illa Parabola *Matth. 20. de Operarijs in diuersis horis in vineam vocatis, & pari denario accipientibus*: vnde postea æqualitatem præmij defuit: Pares nobis illos fecistis, qui portauimus pondus diei, & ætus. Quæ Parabola denotat, ex communi Sanctorum Patrum sententia, Chrysostomi *homil. 65 in Matth.* Hieronymi *lib. 2. contra Iovinianum*, Nazianzeni *homil. 40. quæ in Sanctum Baptisma*. Augustini *ser. 59. de Verbis Domini*, & quam plurimorum cit. à Vasquez *tom. 1 in Primam D. Thome. disp. 47. art. 6. quest. 12. cap. 3. pag. 268.* præmium Beatitudinis Essentialis, quod denario illo diurno significatur.

38. Vt autem hæc hæresis diruatur, sciendum, certum esse, omnes Beatos esse æquales in visione Essentiali, non tamèn Indiuiduali, & in gradibus Gloriæ; Nam cum illa visio sumat speciem ab obiecto, quod est omnimò idem, scilicèt, Deus, se Beatis eodem modo coniungit, immediate terminando omnium visio-

nes;

nes; Sed cum ista mulier. nunc afforat, **Haver Veduta la Divina Essenza, come la Vedono li Beati**, videtur dicere, quod videat Divinam essentiam æqualitèr cum Beatis, & per consequens ponere æqualitatem Gloriæ in Beatis, quod est contra Sacram Scripturam, Concilia, & Sanctos Patres.

39 Sacræ Scripturæ sic asserunt 2. *Corinth. 9.* Qui parceseminat, parces, & metet &c. (Vbi abundans præmiū abundanti merito respondet) Et 1. *Corinth. cap. 15.* Alia claritas Solis, alia claritas Lunæ, & alia claritas Stellarum; Stella enim differt à Stella in claritate: Sic erit resurrectio mortuorum. *Matth. cap. 5.* Qui ergo soluerit vnum de mandatis istis minimis, & docuerit sic homines, minimus vocabitur in Regno Cœlorum (hoc est minus habebit præmij in Beatitudine) & *Matth. 11.* Non surrexit inter natos Mulierū maior Ioāne Baptista; qui autē minor est in Regno Cœlorum, maior est illos; ergo si in Regno Cœlorum, hoc est in æterna Beatitudine, est aliquis minor, qui comparatur Ioanni, maior est illo, sequitur, non omnes futuros æquales in Beatitudine. Et *Ioan. cap. 14.* In Domo Patris mei Mansiones multæ sunt. Si ergo sunt ibi diuersæ mansiones, erit etiam diuersitas præmiorum.

40 Concilijs etiam hoc repugnat. Concilium Thelense Auctoritate Syricij Papæ in Africa celebratum, adductum à Castro lib. 3. *aduersus hæreses Verbo Beati-*

inde. heresi 17. pag. mihi. 60. littera D. (licet dicat Baro-
nius. *tom. 5. anno 418. num. 27.* nō Thelense sed The-
leptense, & quod hoc Cōcilium celebrātū sit sub Zosimo
Papa, ubi Donatianus Episcopus presuit, in quo nihil
aliud factum reperitur, nisi quoad causā, de qua
controuerſia vertebatur, definitionem, iussa est recita-
ri Epistola Siriaci Pontificis ad Episcopos Africanos
data) hæc sunt verba Concilij (Agrestis enim vlula-
tus est nullam virginitatis gratiam, nullum castitatis
ordinem referuare, promiscuè omnia velle confunde-
re, diuerſorum gradus abrogare meritorum, & pau-
pertatem quandam cœlestium remunerationem indu-
cere: quasi Christo vna sit palma, quam tribuit, ac
non plurimi abundant tituli premiorum.) Hæc Con-
cilium Thelense. Hoc idem docet Concilium Floren-
tinum sub Eugenio IV. celebratum: (Diffinimus il-
lorum Animas, qui post Baptisma susceptum, nullam
omninò peccati maculam incurrerunt, illas etiam, quæ
post contractam peccati maculam, vel in suis corpo-
ribus, vel eisdem exutæ corporibus, pro vt superius di-
ctum est, prò meritorum tamèn diuersitate, alium alio
perfectius.) relatum ab eodem Castro *heresi. 6. verbo*
Beatitudo pag. 59. littera C.

41. Idem asserunt Sancti Patres. Augustinus *tom.*
6. lib. de Sancta Virginitate cap. 26. pag. 178. littera
A. sic ait: (Hic est ille denarius merces omnium. Stel-
la à Stella differt in Gloria, sic & resurrectio mortuo-
rum. Hæc sunt merita diuersa Sanctorum. Si enim
Coelum

Coelum significaretur illo denario, nonne in Coelo esse omnibus est commune sideribus? Et tamen alia est Gloria Solis; alia Lunæ, alia Stellarum. Et paucis interiectis. Quia verò in ipsa vita æterna distincta fulgebunt lumina meritorum, multæ sunt mansiones apud Patrem, ac per hoc in denario quidem non impari, non viuet alius prolixius: In multis autem mansionibus honoratur alius alio clarior.) Hæc Augustinus & D. Cyrillus Alexandrinus *lib. 9. in Ioan. cap. 31.* in illa verba: In Domo Patris mei mansiones multæ sunt, sic ait: (Capacitatem Coeli ostendit, quæ tanta est, vt nulla egeat ad suscipiendos Electos præparatione. Hæc differentia mansionum, differentiam Gloriæ significat. Omnes enim vitæ suæ congruentem honorem suscipient) & D. Hieronymus *lib. 2. contra Iovinianum* ex professo hoc tractat; & in *Epistola 17. ad Damasum tom. 7.* Inæqualitas igitur Gloriæ in Beatis, meritorum inæqualitati correspondet.

42. Nota tamèn hic ex *Scoto cn. à Fauentino lib. 3. distin. 3. quest. 1. pag. 39.* quod quadruplex est gradus Beatorum, quidam est eorum, qui habuerunt tantumodò peccatum originale, vt Pueri post Baptismū è vita decedentes. Alij, qui peceauerunt actualitèr, & mortalitèr, vt Sancti Patres. Alij, qui fuerunt præseruati, vt Beata Virgo. In quarto gradu est Christus. Quando verò dicimus nos, dari inæqualitatem Gloriæ, contra Iovinianum, quem cum suis asseclis sequitur Lutherus, non intelligimus de Christo, & Virgi-

ne, de quibus certum est maximam habuisse Gloriam, tamèn inæqualitèr; nèc de Pueris post Baptismum è vita decedentibus, qui pari Gloria fruuntur ob Sanguinem Christi prò omnibus æqualitèr effusum; sed loquimur de Adultis inæqualibus in meritis, inæqualitèr fruèntibus Essentia Diuina. Nunc ad nostrù redeamus assertum. Cum igitùr inæqualitas Gloriæ detur, quæ penès clariorem, & distinctiorem Diuinæ Essentiæ visionem attendenda est; dùm ista mulier asserit, **HAVER VISTA LA DIVINA ESSENZA, COME LA VEDONO LIBEATI**, cum ly, **COME**, vt supra probatum est, dicat similitudinem, videtur ipsa dicere, quod sicut omnes Beati vident Diuinam Essentiam, ita ipsa vidit, sicut omnes Beati, non sicut alter illorum; ergo videtur ponere æqualitatem visionis Diuinæ Essentiæ inter se, & omnes Beatos, ergo videtur sentire æqualitatem visionis in omnibus Beatis modo supradictò. Igitùr si hæc mulier melius non se explicet modificando suam propositionem, vereor carissime Theophile, ne in errorem sit illapsa loquimiani. Consulo modò tibi, vt strictè in hoc examinetur.

43. Sequitur etiam ex eadem propositione, quod ipsa viderit in Deo quidquid in ipso Beati vident. Illa enim dictio, **COME**, vt in discussione secundæ reuelationis monstratum est, idem sonat, & importat, ac si dicatur eodem modo, & importat omnimodam assimilationem. Itaque vult dicere ista mulier, quod vidit
in suo

in suo multiplici raptu Essentiam Diuinam eodem modo prorsus, quo eam vident Beati; Et per consequens vidit in eadem Essentia Diuina ea, quæ vident Beati; sed Beati multa vident in Diuina Essentia; & licet non singuli omnia, sed vnusquisque magis, vel minus, secundum quod magis, vel minus perfecte vident ipsam Diuinam Essentiam, vt docet D. Thomas 1. par. quest. 12. art. 8. ergo, & ipsa vidit omnia, quæ ipsi Beati vident.

44 Licet enim, vt dixi, Beati non omnia videant in Deo, non enim vident omnia possibile, neque omnia futura; attamen multa ex his, & ex illis cognoscunt, tamquam effectus in sua causa, vt docet D. Thomas cit. art. 8. Quod multò antè docuit D. Gregorius lib. 4. dialog. cap. 33. vbi loquens de Beatis existentibus in Patria dicit: (Illic omnes, communi claritate, Deum conspiciunt: Quid est quod ibi nesciant, vbi scientem omnia sciunt?) Et D. August. lib. 13. confessionum cap. 15. dicit de Beatis: (Vident enim faciem tuam semper, & ibi legunt sine syllabis temporum, quid velit æterna voluntas tua: legunt, eligunt, & diligunt: semper legunt, & numquàm præterit, quod legunt; Eligendo enim, & diligendo legunt ipsam incommutabilitatem consilij tui.) Et in lib. 9. de Ciuit. Dei cap. 22. assignans differentiam inter Beatos Angelos, & dæmones, dicit, (quod illi futura cognoscunt in æternis, & incommutabilibus Dei legibus; Dæmones autem temporalibus temporalia, & mutabilibus

muta-

mutabilia intelligunt.) Et hoc etiam docuit S. Isidorus *lib. 1 de summo Bono cap. 12. sent. 17.* vbi ait: (Angeli in Verbo Dei cognoscunt omnia, antequàm in re fiant, & quæ apud homines adhuc futura sunt, Angeli, iam reuelante Deo, nouerunt.) Et tandèm Concilium Senonense in *Decretis fidei*, vt damnaret errorem eorum, qui dicunt Sanctos non esse orandos, ait: (Sed quàm sit hoc, non modò veritati, sed Scripturis quoquè dissonum, facilè intelliget, qui Beatis peruium esse, nõ ignorat omniforme illud Diuinitatis speculum, in quo quidquid eorum intersit, illucescat &c.) Certum est igitur, quod Beati multa vident in Deo, etiam de futuris, & de possibilibus. Et hæc omnia vidit certè ista mulier, quæ se asserit vidisse Diuinam Essentiam COME LA VEDONO LI BEATI, E PIV PERFETTAMENTE DI S. PAOLO, O ALTRO SANTO, CHE VIATORE HABBIA HAVUTO QUESTO PRIVILEGIO. Quod idem est, ac si diceret, vidit perfectius, quàm Paulus, & Moyfes; isti enim solummodò probabile est, quod habuerint tale priuilegium, vt supra dictum est.

45 Ratio, quæ communiter assignatur, cur Deus Moysem, & Paulum tali munere decorauit, est illa, quæ insinuat D. Thomas in *1. par. quæst. 12. art. 11. ad secundum.* nempè, quod Moyfes fuit Magister Iudeorum, & Paulus Doctor Gentium; quod confirmat in *epist. D. Pauli 2. Corint. cap. 12. lect. 1.* Vasquez in *1. part. disp. 55. cap. 1. num. 3* Et Trigofus *par. 1. quæst. 7. art.*

7. art. 3. dub. 1. vbi loquens de illis, qui defendunt Moysen, & Paulum vidisse Diuinam Essentiam, dicit: (Confirmant isti Patres suam sententiam; quia cum Moyses fuerit factus à Deo Magister, & Doctor Sinagogæ, & Paulus Doctor Gentium, qui nihil antea audierant de Deo, rationi consentaneum videtur, vt Deus manifestè illis reuelaret hæc mysteria, vt possent esse oculati testes, & dicerent: quod audiuius, & vidimus oculis nostris, annunciamus vobis.) Hæc est tota ratio, quæ militat prò Moyse, & Paulo; At prò ista muliere, quæ nam ratio militat? Illi viderunt, quod vident Beati, quia de illis mysterijs nos instruere debebant; & nos nullam hæsitationem haberemus de illa doctrina, quam magistri hauserant in proprio fonte; At ista mulier quosnam docere debet, vt congruens sit de talibus mysterijs instrui?

46 Deniùm si alteri præter Moysen, & Paulum hoc tam singulare priuilegium fuit à Deo impertitum, piè creditur, quod concessum fuit Beatissimæ Dei Genitrici Mariæ. Sic asserit Vasquez in 1. par. disp. 56. cap. 2. num. 5. Trigossus loco citato, & Zamora de Deo Trino, & uno tract. 2. quest. 6. art. 6. quem articulum talibus verbis concludit iste Doctor: (Hoc solùm mihi certissimum adijciam, si cuipiam mortalium Deum vnquàm, iuxta claram suæ Essentiæ manifestationem, visum fuisse, asserendum est; Hoc maximè de Beatissima Dei Genitrice asserendum esse penès auræ illam D. Bernardi sententiam: Quod vèl paucis mortalium

talium constat fuisse collatum, fas certè non est suspicari tãtæ Virgini esse negatum. Quam vtiquè Præpotens Deus, vt inquit D. Bernardinus in sua prædestinatione, præhonorandam cunctis operibus suis, ab æterno præordinauit.) Nèc sinè ratione hoc asseritur de Beatissima Virgine: Fuit enim, vt ait Augustinus Magistra Gentium, & vt dicit Rupertus Abbas, fuit Magistrorum Magistra; & per consequens in tali Schola instrui debebat, vt nemo de eius Cœlesti Doctrina dubitare vnquàm posset. Adest igitur in his tribus ratio finalis, estquè solummodò ratio congruentiæ, quod vsquè ad Dei visionem in hac vita sint eleuati; at quã rationem, quam congruentiam, quem finem assignare poterimus, quod hæc mulier à generalibus regulis Sacræ Scripturæ sit excepta? Si aliquid noui ex illo purissimo fonte ad nostram instructionem forsitan hauserit, doceat, vt iudicemus si eius doctrina consonat Verbo Dei.

47 Petro, cui testimonium perhibens veritas ipsa dixit: Beatus es Simon Bariona, quia caro, & sanguis non reuelauit tibi, sed Pater meus, qui est in Cœlis. *Matt. cap. 16. ver. 17.* Hoc priuilegium non fuit concessum; Nèc Ioanni, qui in Sacro Dominici pectoris fonte potauit; & licèt fuerint cum Christo in Monte Sancto, vbi ipsum Transfiguratum, & Gloriosum viderunt; quia tamen nullus Scripturæ locus reperitur, quod fuerint eleuati ad Diuinæ Essentix visionem; & si alter istorum sit Ecclesiæ fundamentum: iuxta illud:

Tu es

Tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam. *Matth. cap. 16. ver. 18.* Et alter tam altè de Diuinis mysterijs loquutus fuerit, vt eius scripta demonstrant; Nemo tamen audeat asserere, quod Diuinam Essentiam viderit in hac vita. Quia à regulis generalibus Sacræ Scripturæ neminem sinè magno, ac certo fundamento licet excipere. Et si aliquis, sinè tali testimonio, quempiam exciperet, temeritatis notam incurreret; vt docet Trigosus *loco citato*.

48 Si igitur Petro, & Ioanni, in quibus concurrunt validæ congruentiæ, hoc priuilegium negatur; quis sinè vlla congruentia huic mulieri concessum esse autumabit? Si de Moyse, & Paulo, in quibus concurrunt congruentiæ, & Scripturæ, quod tali fuerint priuilegio decorati, adhuc inter Sanctos, & Theologos dubitatur, & plures sunt, qui negant, quàm qui affirmant; Quis sinè vlla congruentia, sinè vllò euidenti testimonio audebit asserere, quod ista mulier viderit Diuinam Essentiam eodem modo, sicut cernitur à Beatis, & clarius, quàm vidit ipsemet Paulus? Et si de Beatissima Virgine Dei Genitrice Maria, in qua tot concurrunt congruentiæ, & tot Diuinæ beneficentiæ testimonia, piè solummodò creditur, quod tali, ac tam magno munere sit potita, quis credet, quod huic mulierculæ, absquè vlla congruentia, & absquè vllò testimonio sit paritè concessum?

49 Cum igitur tam magnum priuilegium sinè congruenti ratione, ac euidenti testimonio nemini conce-

C c c

datur,

datur, nullo pacto credendum esse censeo, quod huic mulieri fuerit concessum, non solum ita circumstantiatum, ut ipsa asserit, sed nullo modo prorsus.

50 Et quis cordatus, o amice carissime, quis sapiens, quis in via Domini instructus credet huic mulieri, tam futiliter loquenti? quis dictum hoc, tot incredibilia continens, approbabit? Quis videns, quod hoc assertum aliò non tendit, nisi ad aucupandam sanctitatis famam, ut seminarium superbiæ, non reiiciet, & ut à dæmone inspiratum non detestabitur? Quis ex inuerisimilibus, quæ complectitur talis assertio, non dignoscet, eam à mendacii patre procedere? Quis eam Sacris Scripturis, Sanctorum Patrum sententijs, ac veræ Theologiæ dissonantem aspiciens, non respuet? Et quis eam ex ore simplicis mulierculæ, absque vlla ratione, egressa considerans, reputabit eam mendacio carere, cum mulieres, ut plurimum sint mendaces?

51 In omnibus igitur quinque signis, ad discernendum, à quo reuelationes procedant, supra allatis, deficit præsens assertio. Et si denique ad Heraclium lapidem examinare eam velimus, inspiciendo finem quò tendit, vèl quò tendere potest hic suppositus raptus, magnam diaboli versutiam sub ipsa latere, non sine ratione, suspicor. Diabolus enim, qui in omnibus Dei simia vult esse, videns, quod Deus Moysem, & Paulum Diuinæ veritatis Prædicatores in Schola visionis Diuinæ instruxit, ut ab omnibus, postmodum eorum Doctrina, absque vlla hæsitacione admitteretur;

tur; ipse quoque hanc mulierem ad aliquam imaginariam visionem rapuit, in qua multa pestifera dogmata potuit ei monstrare; quæ postmodum diuulgata, saltem à simplicibus, & idiotis credantur, vtpotè habitata in supposita visione Diuinæ Essentiæ. Et mala, ac præcipitia, quæ hinc sequi possunt, ab exemplis in principio adductis, clarè colligetur. Itaque, vt minus sapiens, ego censerem, ò Theophile dilectissime, quod si ista mulier solidiori fundamento hanc reuelationem non roborat, non potest effugere temeritatis notam, quam ei imprimit Petrus Trigofus *loco supra citato*. Et hæc de quarta reuelatione sint satis.



*Expositio Spica Quintæ Reuelationis, eius-
que Propositio discutitur.*

DISCVSSIO QVINTA:

S Pica quintæ reuelationis, à te mihi, ò dilectissime, proposita, hanc continet propositionem: CH' E IMPECCABILE, SENZA MAI HAVER PECCATO MORTALMENTE, NE VENIALMENTE, NE OMBRA DI PECCATO. Magnū, imò maximum est hoc priuilegium, & ex his, quæ secum inuoluit, sua Excellentia clarè discernitur. Primo enim includit impeccabilitatem in illa enunciatione CH' E IMPECCABILE. Secundo ponit, quasi rationem suæ impeccabilitatis, ex eo quod nunquam peccauit, illis verbis: SENZA MAI HAVER PECCATO MORTALMENTE; NE VENIALMENTE; & tertio loco per illā particulam, NE OMBRA DI PECCATO, magis confirmat assertam impeccabilitatem. De omnibus his particulis seorsum loquemur, vt ex earum consideratione, veritas huius reuelationis, & propositionis clarius elucescat. &

1. Primò dicit, quod est impeccabilis; E IMPECCABILE, quod idem valet apud Theologos, ac non posse peccare. Quod quidem prædicatum soli Christo conuenit, & ex vi vnionis hypostaticæ, & ex vi Beatitudinis, qua Anima illius fruebatur. Cœterum inter

via-

viatores hoc priuilegium non reperitur nisi in Beatissima Virgine Maria, de qua postea dicemus.

3 Inter alios errores, quos effutiuit Iouinianus, vt refert D. Hieronymus in duobus libris, quos scripsit contra ipsum, hic est; quod qui plena fide per baptismum renati sunt, non possunt postea peccare. Et hunc errorem postea sequutus est Pelagius, vt refert D. August. *lib. de hæresibus cap. 88.* dicebat enim Pelagius: Vitam iustorum in hoc sæculo, nullum habere peccatum, tanquàm si is, qui semel iustus est, amplius peccare non possit. Et nouissimè hunc eundem errorem suscitauit, & amplexus est Lutherus: cuius verba, vt ex Ecchio refert Alphonsus de Castro *lib. 7. aduers. hæreses, verbo Gratia, hæresi secunda*; Hæc sunt: (Prorsus non dubitemus non esse saluos, postquam baptizati sunt, quia promissio ibi facta, non est mutabilis vllis peccatis, vndè baptizatus, etiam volens, non potest perdere salutem, quia nulla peccata possunt eum damnare, nisi incredulitas; coetera omnia per fidem absorbentur in momento.) Hæc Lutherus.

4 Similem errorem docuerunt Beguardi, & Beguinæ damnati in *Clementina ad nostrum, de hereticis* Et refertur etiam in direct. Inquis *parte 2. cap. 3.* Inter alios naniquè Begardorum errores, primus hic est: Quod homo in vita præsentis tantum, & talem perfectionis gradum potest acquirere, quod reddetur penitus impeccabilis &c. Differt positio huius erroris à prima, quia Iouinianus, Pelagius, & Lutherus deducunt

cunt suam impeccabilitatem à justificatione, quæ habetur in baptismo; & Beguardi, à Beguinæ ex professione in gratia, & virtute eam provenire affirmant. At quomodocumquè sumatur, seu asseratur impeccabilitas in viatoribus, error est; nisi addatur specialissimum Dei auxilium, & priuilegium.

5 Fundamenta, quibus isti hæretici innituntur, sunt quædam Sacræ Scripturæ loca malè ab ipsis explicata: primum est illud 1. *Ioan. cap. 3. ver. 9.* Omnis, qui natus est ex Deo, peccatum non facit, quoniam semen ipsius in eo manet, & non potest peccare, quoniam ex Deo natus est. Secundus locus desumitur ex *Matt. cap. 7. ver. 17.* non potest arbor bona malos fructus facere. Si ergo iustus est bona arbor, non potest facere malos fructus peccati. Tertius est ille textus Pauli 1. *Corint. cap. 13. ver. 8.* Charitas numquam excidit. Undè inferunt, ergo numquam peccatur, quia si peccaretur, excideret. Hæc sunt hæreticorum fundamenta, quæ nihil profectò facessunt, vt inferius monstrabitur.

6 Sed firmum stat fidei fundamentum; Habemus enim in Sacra Scriptura: Si dixerimus quoniam peccatum non habemus, ipsi nos seducimus, & veritas in nobis non est 1. *Ioan. cap. 1. ver. 8.* Et *Psal. 115. ver. 2.* Omnis homo mendax; quod si mendacium peccatum est, per consequens omnis homo peccat, vel potest peccare; Et *proverb. cap. 24. ver. 16.* Septies enim in die cadet iustus, & resurget. Et Paulus 2. *Corint. cap.*

13. ver.

13. *ver. 6.* Spero autem, quod cognoscitis, quod nos non sumus reprobi. Et hoc dicebat: quia de sua iustitia certus erat; attamen de casu timebat, & 1. *Corint. cap. 9. ver. 27.* dicebat: castigo corpus meum, & in servitutem redigo, ne fortè cum alijs prædicaverim ipse reprobus efficiar. Si igitur iustitiam amittere non poterat, ad quid timebat? & 1. *Corint. cap. 10. ver. 12.* Itaque, qui existimat stare, videat ne cadat. Et *Apocal. cap. 3. ver. 11.* Tene quod habes: & nemo accipiet coronam tuam. & *cap. 2. ver. 2. eiusdem lib. Apoc.* Scio opera tua, & laborem, & patientiam tuam; & quia sustinuisti propter nomen meum, & non defecisti: Sed habeo adversum te, quod charitatem tuam primam reliquisti. Si igitur charitatem reliquit, peccavit. Nam charitas non amittitur, nisi per peccatum. Sic determinat Sacrum Conciliū Tridētinū *sess. 6. cap. 15.* ubi dicitur: Non modò infidelitate, per quam, & ipsa fides amittitur, sed etiam quocumquē alio mortali peccato, quamvis non amittatur fides, acceptam iustificationis gratiam amitti &c. Et ut alia Scripturæ loca omittam, quæro solummodò, ad quid Dominus docuit in Evangelio, ut oremus Patrem illis verbis: *Matt. cap. 6. ver. 12.* Dimitte nobis debita nostra; & illa: Et ne nos inducas in tentationem? Si baptizatus non peccat; ergo non habet debita, quæ remissione indigeant; & si non potest peccare, nec etiam debet timere de tentatione. Ad quid ergo tota Ecclesia Catho-

lica

lica ipsa verba pluriès in die apud Deum orando exponit? Clarum est igitur ex omnibus allatis Sacrae Scripturae locis, quod iusti, dum sunt in hac vita possunt peccare.

7 Quod etiam probatur multis exemplis ex eadem Sacra Pagina desumptis. Certum est, quod Deus fecit hominem rectum, vt dicitur *Eccles. cap. 7. ver. 30. &* tamen à rectitudine declinauit, transgrediendo Diuinum praeceptum. Dauid iustus erat; testante Domino, qui dicit: Inueni Dauid virum secundum cor meum; qui faciet omnes voluntates meas. *Actor. cap. 13. ver. 22. &* hoc non obstante peccauit. Petrus iustus erat, & illis Domini verbis canonizatus: Beatus es Simon Bariona, quia caro, & sanguis non reuelauit tibi, sed Pater meus, qui est in Coelis. *Matt. cap. 16. ver. 17.* Nihilominus ter Dominum negauit. Nicolaus vnus ex septem Diaconis electis in ministerium viduarum, vt habetur *Actor. cap. 6.* iustus erat, & plenus fide, & Spiritu Sancto; Attamen testatur Dominus in *Apocal. cap. 2.* se odisse facta Nicolaitarum. Multa alia exempla ex Sacris Litteris depromere possumus; sed quia ista sufficiunt, breuitatis causa alia relinquuntur.

8 Addo tamen, quod Sacra Concilia sic determinarunt. Concil. Mileuitanum videns, quod multi, ad effugiendam illam rationem, quæ desumitur ex verbis *1. Ioannis cap. 1. ver. 8.* Dicebant, quod illa verba dicuntur propter humilitatem. Sic definiuit in *suis Decretis cap. 6.* (Item placuit, quod ait S. Ioannes Apostolus:

Stolus: Si dixerimus, quia peccatum non habemus, nos ipsos seducimus, & veritas in nobis non est; quisquis sic accipiendum putauerit, vt dicat, propter humilitatem non oportere dici, nos non habere peccatum, non quia veritas est, anathema sit.) & cap. 8. de verbis orationis Dominicalis sic etiam decreuit: (Item placuit, vt quicumquē verba ipsa Dominicæ orationis, vbi dicimus: Dimitte nobis debita nostra, ita volunt à Sanctis dici, vt humiliter, & non veraciter hoc dicatur, anathema sit. Quis ferat orantem, non humiliter, sed ipsi Domino mentientem, qui labijs sibi dicere dimitti velle, & corde dicit, quæ sibi dimittantur debita non habere?) Hæc Concil. Mileuit. Idem determinat, & clarius Concil. Tridentinum sess. 6. can. 23. his verbis: (Si quis hominem semel iustificatum dixerit amplius peccare non posse, nequē gratiam amittere, atquē idcō eum, qui labitur, & peccat numquā vere fuisse iustificatum, aut contrā, posse in tota vita peccata omnia, etiam venialia vitare, nisi ex speciali Dei priuilegio, quemadmodū de B. Virginie tenet Ecclesia. Anathema sit.)

9. Hoc idem determinant Sacri Canones, & Decreta Pontificia. Et in Clementina *Ad nostrum de hæreticis* anathemate damnatur error Begardorum, & Beguinarum supra relatus, qui idem est cum errore Ioviniani, Pelagij, & Lutheri. Et de pœnitent. distin. 2. multi habentur Canones hanc catholicā veritatem confirmantes. à Canone: Sed nec Adam, & deinceps. Vbi

D d d

etiam

etiam multæ sunt Sanctorum Patrum auctoritates veritatem hanc roborantes, & Ioviniani, ac Pelagij errorem impugnantes; & præcipuè S. Hieronymus in *C.* Si enim inquit, latè se diffundit. Cum igitur habeamus hanc veritatem Sacris Scripturis, Concilijs, Canonibus, Sanctorum Patrum auctoritatibus, ac authenticis exemplis probatam, nihil circa ipsam restat dubitandum.

10 Auctoritatibus autem in contrarium adductis respondetur, Quod illa verba Ioannis: Omnis, qui natus est ex Deo non peccat, nèc potest peccare, habent secum annexam rationem, quare talis non peccat, nèc potest peccare; quia semen ipsius in eo est. Semen autè Dei, vocat hìc Ioannes, gratiam Dei; desumpta metaphorà à generatione naturali; Sicut enim Pater generat filium ad vitam naturalem ratione seminali, sic Deus generat nos ad vitam spiritualem per semen gratiæ. Manente igitur in nobis hoc semine gratiæ, nèc peccamus, nèc possumus peccare in sensu composito; quia impossibile est, vt stent simul, & semel in eodem subiecto gratia, & peccatum, nam contradictoriè opponuntur; Sed sic est, quod semen gratiæ potest amitti, & de facto amittitur per peccatum, vt probatum est; ergo amisso tali spirituali semine, potest homo peccare. Quod confirmatur per contextum eiusdem Ioannis in eadem pagina, imò in eodem capitulo, ubi dicit: Qui non diligit, manet in morte. Omnis, qui odit Fratrem suum homicida est. Et scitis, quoniam omnis homi-

homicida non habet vitam æternam in seipso manentem 1. *Ioan. cap. 3. ver. 15.* Sed omnis baptizatus potest odisse proximum; & de facto multi oderunt, & odio habent; ergo omnis baptizatus potest peccare, & de facto multi peccarunt, & peccant. Et in eadem *epist.* dicit: Si dixerimus quoniam peccatum non habemus; ipsi nos seducimus. *cap. 1. ver. 8.* Et *uer. 9.* dicit: Si confiteamur peccata nostra, fidelis est, & iustus, ut remittat nobis peccata nostra: Et *cap. 2. ver. 1.* ait: Filioli mei, hæc scribo vobis, ut non peccetis; sed, & si quis peccauerit, aduocatum habemus apud Patrem Iesum Christum iustum. Ex quibus Ioannis verbis in eodem contextu positis, clarissimè deducitur, quod ipse vult dicere; Quod omnis qui natus est ex Deo, manente in ipso gratia Diuina, à ipsa gratia eum roborante, à confirmante, nè peccat, nè potest peccare. Sed sinè isto auxilio, nemo potest dicere, quod nō peccat, & quod nō potest peccare; sicut iā determinatum est à Sacro Concilio Tridentino *supra cit.*

11 Ad auctoritatem desumptam *ex cap. 7. Matt.* Non potest arbor bona malos fructus facere, respondet D. Hieron. *lib. 2. aduersus Iovinianum.* (Tandiu ergo, nè arbor bona malos fructus facit, nè mala bonos, quandiu vèl in bonitate sua, vèl in malitia perseverat.) Et clarum est, quod hìc dicit Hieronymus; Si enim arbor, quæ priùs erat bona, fit deterior, non ampliùs facit fructus bonos, sicut priùs.

12 Ad auctoritatem à D. Paulo extortam, nem-

pè, quod charitas numquàm excidit; Respondetur ex eodem Pauli contextu 1. *Corint.* cap. 13. *uer.* 8. vbi dicit: Charitas numquàm excidit, siuè Prophætiae euacuabuntur, siuè linguae cessabunt, siuè scientia destruetur. In hoc enim textu, & sequentibus verbis comparationem facit inter charitatem, & alia dona Spiritus Sancti; & dicit, quod omnia ista non erunt in Coelo; sed benè erit ibi charitas. Ibi enim non erunt prophætiae, non genera linguarum, non scientia; quam habemus per fidem. Hæc enim ex parte sunt, quia ex parte cognoscimus, & ex parte prophætamus; & videmus nunc per speculum in ænigmate. Cum autem venerit, quod perfectum est; Idest cum venerit clara Dei visio In Patria Coelesti, tunc euacuabitur, quod ex parte est; Et videbimus eum facie ad faciem. At charitas numquàm excidit; quia eadem charitate, qua diligimus Deum in terra, diligemus in Coelo, sed perfectiori, ac ordinationi modo. Ibi enim loco fidei habebimus claram visionem; loco spoli securam possessionem; sed loco charitatis, non dabitur aliquid ab ea diuersum, sed eadem charitas durabit in æternum; ergo charitas numquàm excidit, & numquàm excidet. Sic hunc locum Pauli explicat D. Thomas in 1. *ad Corint.* cap. 13. *lect.* 3. vbi perstringendo totam expositionem dicit: (Vndè sensus Apostoli est, charitas numquàm excidit, quia scilicet, sicut est in statu viæ, ita permanebit in statu Patriæ, & cum augmento.) Hæc D. Thom.

13 Patet igitur, quod sub anathematis poena, non possu-

possumus dicere, aliquem purum viatorem non posse peccare; Sed solum dicere possumus, quod potest aliquis in præsenti vita, cum speciali auxilio Dei, omnia peccata, etiam venialia, vitare. Vnde infertur, quod ista mulier asserendo de se, quod sit impeccabilis, male loquitur contra Scripturas, ac Concilia.

14 At quia posset aliquis eam defendere, ac dicere, quod sicut cum auxilio speciali poterat omnia peccata, etiam venialia, vitare, ita cum eodem auxilio potuit, ita confirmari in bono, ut non posset peccare, & ita esset impeccabilis. Videamus si hoc dictum habeat locum.

15 Vèl hoc speciale auxilium datum ad vincendum omni ex parte peccatum stat cum libertate nostri arbitrij, vèl non; si stat cum libertate; ergo non est impeccabilis; quia cum liberè operetur, potest se ad vtramque partem mouere.

16 Si autem cum tali auxilio non stat nostra libertas; omninò non potest fieri, quia hæc libertas tolli non potest; Sic enim determinat Sacrum Concilium Tridentinum *sess. 6. can. 4.* vbi habetur: (Si quis dixerit liberum hominis arbitrium à Deo motum, & excitatum nihil cooperari assentiendo Deo excitanti, atque vocanti, quoad obtinendam iustificationis gratiam se disponat, ac præparet; neque posse dissentire si velit; sed veluti inanime quoddam, nihil omninò agere, mereque passivè se habere. Anathema sit.) Hoc etiam monstravit pluribus Sacræ Scripturæ locis *eadem*

dem sess. 6. cap. 5. Quod consonat cum illo dicto *Ec-
clesiastici cap. 15. ver. 14.* Deus ab initio constituit
hominem, & reliquit illum in manu consilij sui. Adie-
cit mandata, & praecepta sua, si volueris mandata ser-
uare, conseruabunt te. Apposuit tibi aquam, & ignem,
ad quod volueris porrigere manum tuam. Antè homi-
nem vita, & mors, bonum, & malum; quod placuerit
ei, dabitur illi. Quo loco libertas nostri arbitrij clarissi-
mè monstratur; quæ libertas non tollitur per Dei auxi-
lium, vt determinatur à Sacro Concilio Tridentino.
Nulla est enim apud Deum illa operatio, quæ non
procedit ex libertate, sed ex coactione, & necessitate;
Nèc possumus dicere, quod peccatum à nobis vitetur,
& fugiatur, si illud, non cum plena libertate, sed posi-
ta coactione, à necessitate vitamus. Ait enim Chri-
stostomus. (Quod Mentis malitia, necessitate non tol-
litur.) *homelia de Iuda proditore.* Posset enim quisquè
dicere: Non ideò non facio hoc malum; quod cogito,
quia nolo; sed quia non possum, cum necessitate coa-
ctus aliter facere non valeam; quod si talis necessitas
non adesset, forsitan facerem ex mea libertate.

17 Circa quod est etiam illa communis doctrina;
quæ assertur à D. Thoma *prima 2. quæst. 10. art. 2.*
nempè (quod voluntas nostra à nullo objecto creato
necessariò moueri potest, quandiù vsus rationis sine
perturbatione manet.) Ex qua doctrina colligitur,
quod duo tantum possunt nostram voluntatem neces-
sariò mouere, nempè perturbatio rationis, & objectum

in-

increatum. Et cum obiectum increatum necessario moueat nostram voluntatem, vel per vnionem hypostaticam, vel per vnionem perfectissimæ charitatis, quæ habetur à Beatis ex clara Dei visione; Sequitur, quod hæc tria tantum possunt nostram voluntatem necessario mouere, nempe vnio hypostatica, vnio perfectissimæ charitatis in clara visione summi boni, & perturbatio rationis. Sic docet Vasquez 3. par. disp. 120. cap. 2. num. 14. & 1. par. disp. 90. cap. 2. & disp. 99. cap. 8. num. 51. & 52. Et cum in hac muliere non sit nequæ vnio hypostatica, nequæ vnio beatifica, nec supponatur in ea perturbatio rationis; sequitur quod eius voluntas non necessario, sed liberè mouetur ad non peccandum; & per consequens non possumus dicere, quod sit impeccabilis, cum non necessario, sed liberè ad hoc se habeat.

18 Et si adhuc dicatur, quod p. illud speciale auxilium ablata est ab ipsa libertas ad peccandum; & per consequens est impeccabilis.

19 Videamus quale sit hoc auxilium, quod potest humanæ voluntati necessitatem inferre, vel ab ea libertatem auferre, ita vt hæc mulier peccare non possit.

20 Primò, non potest fieri per ligationem, nec etiam per extinctionem fomitis peccati ex parte appetitus, vt probat Durandus in 3. dist. 3. quest. 4. Nam sine fomite, anima, secundum se, libertatem habet ad peccandum non minus, quam Angelus, qui sine fomite,

mite, & incentiuo carnis peccauit. idem tenet Vasquez 3. par. disp. 126. cap. 2. num. 15.

21. Secundo, non potest tolli libertas voluntatis per habitus virtutum, siuè acquisitos, siuè infusos; quia habitus acquisitus nihil aliud facit, nisi, quod reddit potentiam faciliorem, & promptiorem ad operandum; ita vt faciliter, & delectabiliter operetur; Et habitus infusi non ad facilitandam potentiam, sed ad substantiam operis dantur. Itaque per huiusmodi habitus virtuosos redditur voluntas promptior ad bonum; at non tollitur ab ea libertas, vt possit non velle bonum; & per consequens potest peccare. Sic tradit Vasquez 1. secunda disp. 137. cap. 7. vbi docet, (quod per quemcumque habitum vitiosum, quantumcumque vitium crescat, non potest impediri naturalis inclinatio ad virtutem.) Et 3. par. disp. 118. cap. 3. idem dicit de habitibus virtutis, (quod scilicet per quemcumque habitum virtutis non impeditur naturalis inclinatio illius potentiae, in qua supponitur talis habitus, quin possit moueri ad oppositum.)

22. Tertiò, non potest impediri libertas arbitrii per concursum Diuinum cum humana voluntate, quia cum voluntas liberè moueatur ad actum suum, Deus concurrente cum ipsa, non tollit ab ea libertatem, vt probat Vasquez 1. par. disp. 99. num. 51.

23. Quartò, non potest impediri libertas arbitrii ex præfinitione extrinseca, siuè ex decreto ipsius Dei. Quia cum decretum sequatur, & non præcedat scientiam

tiam Diuinam, qua præuidentur res ab humana voluntate pendentes, non impedit nostram libertatem, nèc imponit nostris actibus necessitatem antecedentem, & absolutam; sed solummodò imponit necessitatem consequentem, & conditionatam, Vt tradit Caspensis. *tract. de volunt. Dei disp. 7. sect. 3.* quæ quidèm necessitas, cum sequatur libertatem, nullo modo impedit eam.

24 Quintò, non potest impediri hæc libertas per continuum actum contemplationis, & amoris; quia licèt in Beatis visio, & amor Dei causet talem effectum, hoc est, quia Beati à tali visione, & amore cessare non possunt; At purus viator, non necessario; sed liberè fertur ad actus contemplationis, & amoris, & per consequens potest ab ipsis desistere; & sic eius libertas non læditur ab huiusmodi actibus amoris, & contemplationis.

25 Sextò, non potest tolli libertas per aliquod decretum, quo præfiniat Deus nolle còcurrere ad actum peccaminosum alicuius viatoris. Quia licèt per subtractionem huius concursus impedirentur omnia peccata commissionis; attamen non impedirentur peccata omissionis; & sic remaneret libera eius voluntas ad peccandum.

26 Ultrà istos modos alius excogitari non potest, quo voluntas istius mulieris, sic per speciale priuilegium fuerit confirmata in bono, vt amissa libertate ad peccandum, impeccabilis dici possit.

E e e

27 Et

27 Et etiam, quod habuisset quodcumquè auxilium, quod à me excogitari non possit, ad vincendum omne peccatum; nihilominus semper cum isto auxilio debet remanere integra libertas arbitrij, vt non merè passiuè se habeat, & sit aliquid inanimè; Sicùt determinat Sacrum Concilium Tridentinum *sess. 6. can. 5. cit.* vt possit liberè assentire, & dissentire. Et sic permanente, nullo modo potest dici, & stare in hac propositione illud verbum. **E IMPECCABILE.**

28 Agitur inter Theologos hæc quæstio: Vtrū B. Virgo Dei Genitrix, ita fuerit cōfirmata in gratia, vt nō posset peccare, & esset impeccabilis Et licèt Okā *in 4. quæst. 2. art. 2. Gabriel in 4. disp. 3. quæst. 2. art. 3. dub. 1.* Et Almainus *quæst. 2. aliquātulū antè finē* affirmēt, quod post suā sãctificationē impeccabilis fuit, maximè verò post secundā sãctificationem, nimirum, factam in cōceptione Filij Dei; Quod etiam affirmant D. Thomas *in 3. dist. 3. quæst. 1. art. 1. quæst. 3. in corpore. & ad secundum.* D. Bonauentura, Riccardus, Paludanus, Alexander de Ales, & Marsilius, quos citat Vasquez *disp. 120. cap. 1.* licèt, inquam, isti Doctores affirmēt de Beatissima Virgine, quod fuerit impeccabilis, & de tempore talis impeccabilitatis, aliqui dicunt post primam sãctificationem, & aliqui post secundam; At tamen Durandus *in 3. dist. 3. quæst. 4.* & Vasquez *disp. 120. cit. cap. 2.* probabilius existimant, quod B. Virgo, ita ab omni peccato immunis fuit, vt tamen peccare potuerit, & libertatem ad peccandum non amise-

amiserit; ad quam sententiam nititur ipse Vasquez etiam trahere Diuum Thomam.

29 Et Suarez tractans hanc difficultatem 3. par. quæst. 27. art. 3. disp. 4. sect. 4. sic concludit. (Ex quo tandem concludo, simpliciter, et formaliter loquendo, non magis fuisse impeccabilem B. Virginem post secundam sanctificationem, quam post primam. Quia post utramque, ex vi intrinsecæ dispositionis, peccare poterat. Vnde in sensu diuiso, atque distincto dici potest, habuisse semper potentiâ peccandi, et non enim libertatem, qua potuit transgredi, & non transgressa; quamuis in sensu composito in nullo tempore, vel statu potuerit peccare, vnde dictum est, quod autem non nulla differentia assignari inter statum, quem Beata Virgo habuit antè, vel post Conceptionem Filij. Nam antè Conceptionem, licet esset præordinata in Matrem Dei; tamen non dùm in se receperat dignitatem aliquam, cui hæc confirmatio in bono deberetur; licet Deus perfectioni suæ sapientiæ, & prouidentię deberet, vt illam conferret Virgini, quæ in Matrem suam prædestinauerat; At verò post conceptionem Filij, habuit Beata Virgo in se singularem Matris dignitatem, cui, veluti ex natura rei, debita erat hæc gratia confirmationis in bono. Et hac ratione dici potest magis impeccabilis post secundam, quam post primam Sanctificationem.) Hæc Suarez.

30 Si igitur de Beatissima Virgine, quæ in ratione maternitatis est tantæ excellentiæ, quod puram

creaturam illa maiorem, aut meliorem Deus formare non potest, Theologi cum tanta cautela loquuntur circa hoc prædicatum impeccabilitatis; quid dicendū est de alijs? Tota ratio concedendi hoc priuilegium Beatissimæ Virgini Mariæ, hæc est, quia fuit Mater Dei; (& vt talis ea puritate debet nitere, qua maior sub Deo nequit intelligi;) ait Anselm. *lib. de excell. Virg.* & hoc non obstante, ita in ipsa admittitur hoc priuilegium, quod non amiserit libertatem, qua, vt dicit Suarez, potuit transgredi, & non est transgressa; licet in sensu composito, in nullo tempore, & in nullo statu potuit peccare. At mulier de qua loquimur, qua ratione sibi usurpat hoc prædicatum impeccabilitatis, vt dicat **CH' E IMPECCABILE**?

31 Respondebit forsitan ista mulier, quod ipsa est impeccabilis, quia nullum peccatum commisit; & certe supradictis difficultatibus ipsa intendit satisfacere per illa verba, quæ subiunxit: **SENZA MAI HAVER PECCATO MORTALMENTE, NE VENIALMENTE**, quibus verbis à posteriori probat suam propositionem. Et hæc verba non supponuntur ei reuelata à Deo, cum ea ipsa, quæ sibi conscia est, dictam propositionem de semetipsa affirmet. Videamus igitur si hæc verba cum veritate dicantur, vel dici possint ab ipsa.

32 D. Augustinus *lib. de spiritu & littera cap. 2.* dicit: (Si quis de aliquo Sancto affirmet nunquam peccasse, non proprijs viribus, sed gratia, & dono Dei, non

non multum esse cum illo contendendum; sed potius, si id sufficienter ostendat, illi esse gratulandum.) Hæc dicit August. de his qui hoc magnum priuilegium in alijs asserunt, & sufficienter ostendunt. Sed si quis de se ipso loquatur, & hoc priuilegium sibi arrogat, effugere non potest illam censuram S. Cypriani, qui in expositione orationis Dominicæ ait: (Si autem nemo sine peccato esse potest; quisquis se inculpatum dixerit, aut superbus, aut stultus est.)

33 Nèc immerito S. Cyprianus appellat superbum, aut stultum, qui se asserit ita iustum, quod nullum habeat peccatum. Quia in tali hoc asserente, vel est deprauata ratio, vel voluntas. Si enim eius verba de voluntate deordinata procedunt, superbiam ostendunt; si autem de perturbata ratione, stultitiam.

34 Clarum est enim Augustini testimonium *lib. de natura, & gratia cap. 36.* ubi ait: (Cum de peccatis agitur, de S. Virgine Maria, propter honorem Domini, nullam prorsus habere volo quæstionem. Indè enim scimus, quod ei plus gratiæ collatum fuerit ad vincendum omni ex parte peccatum, quod concipere, ac parere meruit eum, quem constat nullum habuisse peccatum.) Hac ergo Virgine excepta, si omnes illos Sanctos, & Sanctas, qui in Scripturis Sanctis non modo non peccasse, verum etiam iuste vixisse referuntur, cum hic viuerent, congregare possemus, & interrogare, vtrum essent sine peccato? quid fuisse responsuros putamus? Quantalibet fuerit in hoc corpore excellen-
tia

tia sanctitatis, si interrogari potuissent, vna voce clamassent illud, quod ait Ioannes Apostolus : Si dixerimus, quia peccatum non habemus, ipsi nos seducimus, & veritas in nobis non est.) Hæc August.

35 In quibus Augustini verbis ; primò obseruandum est, quod tantummodò Beatissima Virgo ab omni peccato excipitur; & secundò, quod præter ipsam omnes alij, nemine excepto, includuntur sub regula Generali Sacræ Scripturæ.

36 Et quantum ad primum, tota ratio, quare B. Virgo habuit gratiam ad vincendum omni ex parte peccatum, hæc est, quia concipere, ac parere meruit Filium Dei, quem constat nullum habuisse peccatum. Hæc solummodò maternitatis dignitas trahit secum hoc priuilegium, & tantam gratiæ copiam, vt vince-ret omne peccatum.

37 Quod clarius patet ex secundo, quod obseruandum notauimus. Certum est, quod vsquè ad tempus Augustini fuerunt Sancti excellentissimæ sanctitatis, & in nouo, & veteri testamento ; In veteri enim fuerunt Patriarchæ, & Prophætæ; & in nouo fuerunt Apostoli, qui, vt in prima propositione ostensum est, fuerunt supra alios omnes prædestinati. fuit etiâ Ioannes Baptista, qui fuit in vtero sanctificatus. fuit & Ioseph, qui, vt ibi dictum est, electus fuit, vt seruiret in ordine hypostatico; & nihilominus isti omnes includuntur sub illa regula generali: Si dixerimus, quia peccatum non habemus, ipsi non seducimus; & veritatis in nobis non est.

38 Si

38 Si igitur ista mulier vult excipi ab hac regula generali, necesse habet probare, quod ipsa non solum sit super omnes Sanctos; sed etiam, quod habet priuilegium æquipollens priuilegio maternitatis; Nam ex isto solummodo arguit Augustinus, quod Maria habuit gratiam ad vincendum omni ex parte peccatum. Et iam hæc mulier, imò potius diabolus, quem supponere debemus in hac muliere loquentem, ut viam sterneret huic propositioni de impeccabilitate, proposuit ipsam antè, & plusquam omnes Dei electos; videbat enim, quod si æquipararetur Apostolis, vel alijs primæ Sanctitatis notæ, non excluderetur à regula generali peccati; & ideo ipsam omnibus prætulit. Sed deceptus est; quia ab hac regula generali tantummodo excipitur Maria, propter priuilegium maternitatis, ex mente D. Augustini; & in illa prima propositione, se confitetur inferiorem Maria, dicendo: **ECCETTO LA BEATA VERGINE.** sed dubium est, an per hæc verba se confiteatur inferiorem; quia ista particula, licet monstret, quod non fuit prædestinata antè, & plusquam Virgo Maria; at tamen non se declarat, si fuit prædestinata post, & minus, quam Virgo, an simul, & æqualiter cum ipsa. Huic etiam propositioni viam fecit per secundam, ubi asseruit de impossibilitate pereundi. Huc collimant duæ propositiones sequentes, nempe sexta, & septima, ut suo loco videbimus; Et huc etiam prospiciunt tertia, & quarta; & præcipue tertia, ubi agit de sanctificatione in utero.

39 In.

39 In tertia enim propositione asserit se sanctificatam, POCO DOPPO L'ANIMATIONE, & vt ibi monstratum est, illa particula, POCO DOPPO, idem sonat, ac statim, confestim, incontinenti, post animationem. Ex qua locutione, in opinione illorum, qui asseriebant Virginem non præsueruatam, sed sanctificatam à peccato originali; in illa, dico, opinione, æquale se asserit ipsimet Virgini Mariæ; Vt hinc eliceret etiam suam impeccabilitatem, quam hinc asserit. Sed decipitur diabolus hæc suadens; quia nec per hanc præproperam sanctificationem in vtero, potest hæc mulier Virgini Mariæ æquiparari; deest namquæ illi priuilegium maternitatis Dei. Et quis scit si diabolus hoc meditatur, vt per hanc mulierem nouam Dei Matrem, nouumquæ Christum adorandum mundo proponat, sicut alijs temporibus hoc tentauit, multosquæ sua arte fefellit? Sic etiam hac nostra ætate, de eius versutia timere debemus.

40 Sed redeundo ad propositum dico cum eodem Augustino *tom. 7. lib. 5. contra Iulianum cap. 9.* & cū Suarez *3. par. disp. 24. sect. 4.* quod rectè infertur, quod qui caruit actuali culpa, caruit etiam originali. Sic enim scribit Augustinus *loco citato pag. 235. littera K.* (Nàm propterea nullus est hominum, qui peccatum non fecerit grandioris ætatis accessu; quia nullus est hominum præter ipsum, scilicet, Christum, qui peccatum non habuerit infantilis ætatis exortu. Et paulò post. Veruntamen natura hominis Christi, nostræ

stræ naturæ dissimilis non fuit, sed vitio nostro dissimilis fuit; ille quippè sinè vitio natus est, quod hominum nemo.) Et Gregorius Ariminensis *in 2. dist. 30. quæst. 2. art. 1.* Vt effugeret forsitàn hanc D. Augustini auctoritatem, ausus est dicere, quod Virgo interdum venialitèr peccauit, ne ipsam fateretur immunem à peccato originali. Habent enim ista duo talem colligantiam inter se, ratione fomitis, & repugnantia appetitus, vt vnum trahat aliud. Sed ab Ecclesiæ positione, & Sacri Concilij Tridentini determinatione, iam excepta est Beatissima Virgo ab omni culpa veniali. Undè elicitur etiam, quod non habuit originale: At qui contraxit originale peccatum, non excluditur ab Augustino à venialibus. Et ideo, excepta Beatissima Virgine, omnes includit in illa regula generali: Si dixerimus, quia peccatum nō habemus, ipsi nos seducimus; Sed ista mulier, licèt dicat se sanctificatam in vtero, **POCO DOPPO L'ANIMATIONE**, non se dicit immunem ab originali; ergo nèc potest se asserere immunem à veniali. Et ratio est euident, quia fomes ille originalis culpæ reddit defectibilem naturam, quæ indifferens ex se est ad peccandum, & non peccandum, qui defectus per gloriam, & gratiam ablatum, testante Apostolo *Rom. cap. 7. ver. 23.* Video aliam legem in membris meis, repugnantem legi mentis meæ; & captiuatē me in lege peccati, quæ est in membris meis. Ergo cum hæc mulier sit adhuc in via, licèt sanctificata in vtero, vt de se ipsa, ipsamet asserit, non est impec-

cabilis. Aliter dicendum erit, quod ab originali culpa fuerit præseruata; Cum certum sit, quod cum Iustitia Originali non potest stare peccatum veniale. Vnde in statu Innocentiæ Adam non poterat peccare venialiter (ipso tamen statu Innocentiæ durante,) quod probat Durandus in 2. *distinct.* 23. Quia ille non est Innocens, qui est reus poenæ; sed peccans venialiter, reus est poenæ sensus, & damni (non tamen æternæ;) ergo non est innocens; Cum igitur ista mulier impeccabilem se confiteatur venialiter, & mortaliter, sequitur quod est in statu innocentiae, in quo originalis culpa nulla fuit; ergo sine peccato originali concepta est. Ex alia verò parte, sanctificatâ in vtero matris se asserit, **POCO DOPPO L'ANIMATIONE**, quæ sanctificatio supponit reitatem antecedentem in ipsa, quæ alia esse non poterit nisi peccatum originale; ergo contraxit peccatum originale; ergo in sua Propositione clara est contradictio, & implicantia, quæ à dæmone docente, & decipiente persæpè solet esse.

41 Præterea S. Bernardus *lib. de præcepto, & dispensatione, relatus à Suarez. 3. par. disput. 24. sect. 4.* absolutè asserit, esse impossibile cuius mortalius, quin interdum, saltè venialiter, peccet. Et hoc Bernardi dictum verum est, catholicum, & conforme determinationibus factis in Concilio Mileuitano celebrato anno 415, in quo inter alias determinationes posuit illas duas, supra allatas; prima super illa verba Ioannis: Si dixerimus, quia peccatum non habemus &c. Et secunda

cunda super illa verba orationis Dominicæ : Dimitte nobis debita nostra; Et sub anathematis poena prohibuit, ne quis audeat asserere, quod illa verba dicuntur ob humilitatem, & non veraciter. A qua quidem determinatione neminem excipit, sed omnes generaliter includit; quod etiam confirmavit Sacrum Concilium Tridentinum *sess. 6. can. 23.* vbi solummodò excipitur Beatissima Virgo Maria, de qua sic tenet Ecclesia; quia fuit, & est Mater Dei; nam respectu huius priuilegij maternitatis, excipit eam Augustinus ab omni peccato. Et si quis velit asserere, quod aliquis Sanctus totam vitam transegit absquè vllò peccato, etiam veniali, debet prò ipso probare, quod habuit priuilegium æquipollens priuilegio maternitatis. Alia namquè priuilegia, vsquè adhuc concessa, non sufficiunt.

42 Magna fuerunt priuilegia Apostolorum, & tamen, etiam postquam fuerunt confirmati in gratia, ac Spiritu Sancto repleti, constat venialiter delinxisse. Paulus enim *ad Galatas cap. 2.* affirmat, Petrum reprehensibilem fuisse, vt ex Lyrano ad litteram. Magna fuerunt priuilegia Ioanni Baptistæ concessa, adhuc ab vtero matris; & licet fuerit confirmatus in gratia, vt benè probat Suarez *disp. 24. sect. 4. cit.* Attamen ab Augustino, non eximitur à venialibus, saltè ab illis, quæ ex subreptione contrahuntur. Nèc Concil. Mileuitanum ipsum Ioannem, aut alium excipit; Nèc Concilium Tridentinum; solummodò excipitur à Tridentino Beatissima Virgo Maria; Sicut eam à venialibus

etiam excepit Concilium Claramontanum sub Vrba² no II. vt refert Vega *lib. 14. in Trident. cap. 18.* De cœtero nullus alius habuit hoc priuilegium, vt non venialitèr peccaret. Vt tradunt Suarez *locò nuper citato. Vasquez 3. par. disp. 120. cap. 4. Caspensis tract. de gratia dispus. 1. sect. 12.*

43 Si igitur nequè Apostoli, nequè Ioannes Baptistà, qui fuerunt tot priuilegijs decorati nò eximuntur à venialibus, quomodò ista mulier audebit asserere, aut quis eam credere poterit **CH'E IMPECCABILE, SENZA MAI HAVER PECCATO MORTALMENTE, NE VENIALMENTE?** Recitat ne ista mulier aliquandò orationem Dominicalem; & si recitat, quomodò intendit dicere illa verba: Dimitte nobis debita nostra; *Matt. cap. 6. ver. 12.* & illa: Et ne nos inducas in tentationem, ex humilitate, an ex veritate? si respondet, quod dicit ex veritate; ergo confitetur se habere debita, quæ vt ipsi dimittantur Dominum rogat. Cum certum sit, quod duplex est debitum, tam in mortali, quàm in veniali peccato, poenæ scilicèt, & culpæ, vtrumquè infinitum in peccato mortali, ob infiniti obiecti offensam, vt communiter docent Theologi; non verò in veniali ob paruitatem materiæ; quæ Debita, tamquàm effectus à causa, scilicèt peccato, procedunt, quod veluti tria coessentialia secum ducit, maculã, iniuriã, & offensã, ex macula debitum culpæ, ex iniuria, & offensã, debitum poenæ contrahitur. Vndè dicendo in Oratione Dominicali:

cali: Dimitte nobis debita nostra, peccatum nostrum, cum quo annexa est poena, dimitti rogamus. Ergo ista mulier dicendo orationem dominicalem timet ne à dæmone per tentationem subuertatur, & in peccatū cadat; & per consequens ipsamet confiteretur, quod actualitèr habet peccata, saltèm venialia. Si autem respondet, quod prædicta verba dicit ex humilitate; loquitur contra determinationem Sacri Concilij Mileuitani, à quo talis loquutio anathemate damnatur. Vèl ista mulier non recitat, quia est impeccabilis, & tunc peccat, saltèm peccato omissionis, cum oratio Dominicalis omnium excellentissima sit, dicente Diuo Cypriano *serm. 6. de Oratione Dominicali pag. 230.* (Quæ enim potest magis spiritualis esse oratio, quàm quæ à Christo nobis data est, à quo Spiritus Sanctus missus est? quæ vera magis apud Patrem Precatio, quàm quæ à Filio, qui est Veritas, de eius ore prolata est? vt alitèr orare, quàm docuit non ignorantia sola sit, sed culpa.) Vndè sic arguo: vèl ista mulier recitat hanc orationem Dominicalem, vèl non; si dicit, ergo pro debito suo dimittendo, Deum exorat; si non; ergo in eodem instanti, quo se impeccabilem fatetur, culpabilem se reddit, & altèr Phariseus sua Innocentia freta in maximum timeo sit illapsa superbiæ peccatum; cum certum sit, neminem mundum à forde; & de ipsa verificetur, quod de illo dixit Diuus Cyprianus citatus (Et cum sibi Phariseus placeret sanctificari, hic magis meruit) scilicèt Publicanus,) qui sic orauit, qui
specm

spem salutis, non in fiduciam Innocentiæ suæ posuit, cum Innocens nemo sit; sed peccata confessus, humiliter orauit, & exaudiuit orantem, qui humilibus ignoscit) Timeo valdè ne ista mulier non credat Scripturis; nā dicendo se impeccabilē, de mendacio Deum, & de falsitate arguit dictum illud Ioannis in *epist. 1. cap. 1. ver. 10.* Si dixerimus quoniam non peccauimus; mendacem facimus eū, scilicet Deum, & verbū eius non est in nobis; quid impudentius? quid turpius ex hac Propositione mulieris exoritur? iām vides Amice carissime, dicente Oecumenio (Si impudentèr dicimus nos non peccasse, duplex operabimur malum, & nos ipsos ostendentes mendaces, & Deum, qui excedit omnem veritatem, de mendacio calumniantes) *cit. à Penserrad. tom. 4. in Euangelio lib. 18. cap. 8. §. 19. pag. 595.* Igitur si tam futiliter, & mendaciter videtur hæc mulier suam impeccabilitatē asserere, aucta talis Propositionis, multū dubito, ne à diabolo sit, de quo *Ioan. 8. ver. 44.* habetur: Cum loquitur mendacium, ex proprijs loquitur, quia mendax est, & pater eius, testante Diuo Leone *serm. 18. de passione* (Falsis opinionibus implicati (vt mihi videtur hæc mulier) tot species habent Diaboli, quot simulacra mendacij.) Oret igitur, exortare, hæc mulier, carissime, & aures Diuo Cypriano præbeat, *supra cit. in illa verba Sanctificetur nomen tuū:* dicente: (Opus est nobis quotidiana sanctificatione, vt qui quotidie delinquimus, debita nostra, sanctificatione assidua repurgemus.

44 Et si aliquis hanc mulierem defendens, dicat prò ea, quod illis verbis rogabat non pro se, sed prò Ecclesia; Sicùt etiam Beatissima Virgo illa verba non prò se, sed prò Ecclesia antè Deum suppliciter exposnebat.

45 Adhùc insto, quod hoc subterfugium nihil valet prò dicta muliere. Verum est enim; quod prædicta verba: *Dimitte nobis debita nostra; & ne nos inducas in tentationem*, dicebantur à Gloriosissima Virgine Maria prò Ecclesia; vt tradit Vasquez 3. par. disp. 120. cap. 4. num. 54. Et Suarez 3. par. disp. 4. sect. 4. vbi assignans rationem sui dicti, sic loquitur: (Dominabatur enim Beatissima Virgo suis omnibus actibus perfectissimè; & in omni opere suo perfectè cognoscebat, & considerabat quid secundum rectam rationem fieri posset, & oporteret. Et ideò perspicuè, & clarè videbat, quale vnumquodq; opus suum existeret; nequè aliquid operata vmquàm est, quod non priùs certè existimaret Deo gratum, acceptumquè fore. Alioqui, si vel inconsideratè, vel cum aliqua practica dubitatione operaretur, non posset ab omni culpa, vel imperfectione fomitis excusari. Dicendum est ergo, potuisse Virginem prò alijs, seu prò vniuersa Ecclesia illa verba proferre: *Dimitte nobis debita nostra. &c.*)

46 Et ex ista doctrina Suarez apparet, non solum ratio, cur Beatissima Virgo illa verba prò Ecclesia dicebat, verùm etiam resultat ratio; cur nullus alius præter Virginem possit tali modo dicta verba proferre.

Ideò

Ideo enim Mater Dei pro Ecclesia illa verba dicebat; quia perfectissime dominabatur omnibus suis actibus; quia perfecte cognoscebat, quid in omni opere suo fieri posset, & oporteret; quia perspicue, & clare videbat quale vnumquodque opus suum existeret; quia nihil inconsiderate, aut practica dubitatione operabatur. At nullus, praeter Virginem, in terra existens habuit hoc priuilegium, vt dominaretur perfecte omnibus actibus suis; Vnusquisque enim dicit cum Apostolo: Sentio aliam legem in membris meis repugnantem legi mentis meae, & captiuantem me in lege peccati, quae est in membris meis. *Rom. cap. 7. ver. 23.* quod si haec dicebat Apostolus, qui erat confirmatus in gratia, quid de alijs dicendum? Nemo, praeter Virginem, in hac vita existens perfecte cognoscit, quid in quolibet opere fieri possit, & magis expediat secundum rectam rationem; Quia vt ait Sacer Textus: Inconstantia concupiscentiae transuertit sensum sine malitia. *Sap. cap. 4. ver. 12.* Nemo, praeter Virginem, in hac vita existens, clare, & perspicue videt si opus, quod agit bonum, denudatum sit ab omni imperfectione; ita vt sine vlla practica dubitatione operetur. Occurrit namque nobis Isaïas dicens: Quasi pannus menstruatae vniuersae iustitiae nostrae *cap. 64. ver. 6.*

47. Cum igitur nullus in hac vita habuerit illas perfectissimas praerogatiuas in operando, quas habuit Beatissima Virgo; nullus per consequens sibi potest promittere, si opus, quod agit, & ratio, quam fa-

cit

est sit Deo accepta. Nemo scit nomen prò suis, vè aliorum indigentis debeat orare; Et per consequens nèc ista mulier, de qua loquimur, potuit hoc scire. Nèc dicatur; quod ipsa habuit supradictas illas prærogativas, quas habuit Beatissima Virgo; quia si habuisset, assereret utique. Sic enim non tacuit alia privilegia, ita pariter non reticisset, & istud; At non dixit hoc sibi reuelatum fuisse; ergo nèc nos debemus dicere, quod ipsa non dixit. Si enim non creditur ei in rebus, quas sibi asserit reuelatas, quomodo credi potest, quod habuerit id, de quo nihil enunciat?

48 Quando enim alicui conceditur aliquod privilegium, debet ei notificari, ut iuxta illius facultatem possit operari. Sic enim fecit Deus cum Moyse: notificavit ei, quod constituit ipsum Deum Pharaonis, & Ducem Populi sui. Sic fecit cum Ioseph, cui per somnia reuelavit, quod ipse adoraretur à Fratribus. Sic fecit cum Ieremia, aperte enim ipsi reuelavit, quod ipsum sanctificauerat in utero; Et ne sermonem ultra protraham; Sic factum esse cum Apostolis affirmat Vasquez; (Quia cum essent confirmati in gratia, de hoc privilegio confirmationis, reuelationem habuerunt, ut certissime scirent, & crederent se numquam gratiam amifuros; & iuxta acceptum donum operari possent.) Sic Vasquez 1. par. disp. 90. cap. 2. num. 7. ex quo colligitur; quod si ista mulier habuisset supradictas prærogativas à Deo; utique ab eodem, qui dedit, sibi reuelatæ fuissent, ut iuxta illas operaretur. Et si re-

uelatæ fuissent, utique assereret; sed non asserit; ergo non sunt reuelatæ; & si non sunt reuelatæ; ergo nec concessæ.

49. Remanet igitur sub regula generali Concilij Mileuitani, secundum quam illa verba: Dimitte nobis debita nostra; & ne nos inducas in tentationem, non humilitatis gratia, sed veraciter dicit, & orat, ut sibi dimittantur debita; & ne inducatur in tentationem; & per consequens non est impeccabilis, sed peccabilis; & habet, vel habuit aliquid saltem veniale, quod sibi postulat dimitti.

50. Sequitur modò tertia pars assertionis illis verbis: NE OMBRA DI PECCATO; quæ verba extendunt, & ampliant propositionem, ut non solum contineatur, & restringatur intra limites ipsius peccati; sed extendatur ad omne id, quod potest quomocunque repræsentare peccatum. Et ut melius appareat pondus istius ultimæ particulæ.

51. Suppono, quod hæc dictio, seu hic terminus *Vmbra*, multipliciter accipi solet; sed in præsentī negotio, est quædam communis, sed figurata locutio desumpta metaphora ab *Vmbra*, quæ comitatur corpus. Sicut enim *vmbra* sequitur, & repræsentat corpus; & tamen non est corpus; sic *vmbra* peccati, repræsentat peccatum, & tamen non est peccatum. Et in tali sensu vsus est tali modo loquendi Cicero pro Muren. ubi, *Vmbra*m luxuriæ posuit, ut dicunt commentatores, pro luxuriæ tenuissimo signo, seu vestigio. Et in tali

tali sensu non possunt intelligi verba prædicta. NE OMBRA DI PECCATO. Nam ubi apparet tenuissimum signum, seu vestigium, necesse est, quod præcesserit signaculum, seu pes relinquens illud signum, seu vestigium, etiam tenuissimum. At hæc mulier asserit, quod numquam peccauit, nec etiam venialiters; ergo si nullum peccatum præcessit, nullum per consequens potest apparere peccati signum, seu vestigium, etiam tenuissimum. Vnde illa verba, NE OMBRA DI PECCATO, nihil adderent supra positam propositionem, & perperam essent posita, quod non est dicendum in propositione tanti momenti, & quæ ex reuelatione supponitur.

§ 2. Alio modo accipitur Vmbra, prout distinguitur à vestigio, & ab imagine; Nam vt docet S. Bonauent. in 1. senten. dist. 3. art. 2. in responsione ad ultimum; Vmbra dicitur, quæ representat in quadam elongatione, & confusione; vestigium in quadam elongatione, sed distinctione; Imago verò in quadam propinquitate, & distinctione. Et D. Thomas explicans illa verba ad Hebr. cap. 10. ver. 1. Vmbra enim habet lex futurorum bonorum, non ipsam imaginem rerum, Dicit, (quod ad bona Coelestia Lex vetus se habuit sicut vmbra ad corpus; sed noua lex se habet ad illa bona, sicut imago.) Et assignans S. Doctor differentiam inter vmbra, & imaginem adiungit: Vmbra autem, & imago quantum ad hoc conueniunt, quod vtraque representat; sed Vmbra in communi, & quantum ad

39 In tertia enim propositione asserit se sanctificatam, POCO DOPPO L'ANIMATIONE, & vt ibi monstratum est, illa particula, POCO DOPPO, idem sonat, ac statim, confestim, incontinenti, post animationem. Ex qua locutione, in opinione illorum, qui asseriebant Virginem non præsueruatam, sed sanctificatam à peccato originali; in illa, dico, opinione, æquale se asserit ipsimet Virgini Mariæ; Vt hinc eliceret etiam suam impeccabilitatem, quam hinc asserit. Sed decipitur diabolus hæc suadens; quia nec per hanc præproperam sanctificationem in vtero, potest hæc mulier Virgini Mariæ æquiparari; deest namquæ illi priuilegium maternitatis Dei. Et quis scit si diabolus hoc meditatur, vt per hanc mulierem nouam Dei Matrem, nouumquæ Christum adorandum mundo proponat, sicut alijs temporibus hoc tentauit, multosquæ sua arte fefellit? Sic etiam hac nostra ætate, de eius versutia timere debemus.

40 Sed redeundo ad propositum dico cum eodem Augustino *tom. 7. lib. 5. contra Iulianum cap. 9.* Sc cū Suarez *3. par. disp. 24. sect. 4.* quod rectè infertur, quod qui caruit actuali culpa, caruit etiam originali. Sic enim scribit Augustinus *loco citato pag. 235. littera K.* (Nàm propterea nullus est hominum, qui peccatum non fecerit grandioris ætatis accessu; quia nullus est hominum præter ipsum, scilicet, Christum, qui peccatum non habuerit infantilis ætatis exortu. Et paulò post. Veruntamen natura hominis Christi, no-

stra

stræ naturæ dissimilis non fuit, sed vitio nostro dissimilis fuit; ille quippè sinè vitio natus est, quod hominum nemo.) Et Gregorius Ariminensis *in 2. dist. 30. quest. 2. art. 1.* Vt effugeret forsitàn hanc D. Augustini auctoritatem, ausus est dicere, quod Virgo interdum venialitèr peccauit, ne ipsam fateretur immunem à peccato originali. Habent enim ista duo talem colligantiam inter se, ratione fomitis, & repugnantiae appetitus, vt vnum trahat aliud. Sed ab Ecclesiæ positione, & Sacri Concilij Tridentini determinatione, iam excepta est Beatissima Virgo ab omni culpa veniali. Undè elicitur etiam, quod non habuit originale: At qui cotraxit originale peccatum, non excluditur ab Augustino à venialibus. Et ideo, excepta Beatissima Virgine, omnes includit in illa regula generali: Si dixerimus, quia peccatum nō habemus, ipsi nos seducimus; Sed ista mulier, licèt dicat se sanctificatam in vtero, **POCO DOPPO L'ANIMATIONE**, non se dicit immunem ab originali; ergo nèc potest se asserere immunem à veniali. Et ratio est euident, quia fomes ille originalis culpæ reddit defectibilem naturam, quæ indifferens ex se est ad peccandum, & non peccandum, qui defectus per gloriam, & gratiam ablatum, testante Apostolo *Rom. cap. 7. ver. 23.* Video aliam legem in membris meis, repugnantem legi mentis meæ; & captiuatē me in lege peccati, quæ est in membris meis. Ergo cum hæc mulier sit adhuc in via, licèt sanctificata in vtero, vt de se ipsa, ipsamet asserit, non est impec-

cabilis. Alitèr dicendum erit, quod ab originali culpa fuerit præseruata; Cum certum sit, quod cum Iustitia Originali non potest stare peccatum veniale. Vndè in statu Innocentiæ Adam non poterat peccare venialitèr (ipso tamen statu Innocentiæ durante,) quod probat Durandus in 2. *distinçt.* 23. Quia ille non est Innocens, qui est reus poenæ; sed peccans venialitèr, reus est poenæ sensus, & damni (non tamen æternæ;) ergo non est innocens; Cum igitur ista mulier impeccabilem se confiteatur venialitèr, & mortalitèr, sequitur quod est in statu innocentie, in quo originalis culpa nulla fuit; ergo sinè peccato originali concepta est. Ex alia verò parte, sãctificatã in vtero matris se asserit, PO CO DOPPO L'ANIMATIONE, quæ sanctificatio supponit reitatem antecedentem in ipsa, quæ alia esse non poterit nisi peccatum originale; ergo contraxit peccatum originale; ergo in sua Propositione clara est contradictio, & implicancia, quæ à dæmone docente, & decipiente persæpè solet esse.

41 Præterea S. Bernardus *lib. de præcepto, & dispensatione, relatus à Suarez. 3. par. disput. 24. sect. 4.* absolutè asserit, esse impossibile cuius mortaliũ, quin interdum, saltèm venialitèr peccet. Et hoc Bernardi dictum verum est, catholicum, & conforme determinationibus factis in Concilio Mileuitano celebrato anno 415, in quo intèr alias determinationes posuit illas duas, supra allatas; prima super illa verba Ioannis: Si dixerimus, quia peccatum non habemus &c. Et secunda

cunda super illa verba orationis Dominicæ : Dimittē nobis debita nostra; Et sub anathematis poena prohibuit, ne quis audeat asserere, quod illa verba dicuntur ob humilitatem, & non veraciter. A qua quidem determinatione neminem excipit, sed omnes generaliter includit; quod etiam confirmavit Sacrum Concilium Tridentinum *sess. 6. can. 23.* ubi solummodò excipitur Beatissima Virgo Maria, de qua sic tenet Ecclesia; quia fuit, & est Mater Dei; nam respectu huius priuilegij maternitatis, excipit eam Augustinus ab omni peccato. Et si quis velit asserere, quod aliquis Sanctus totam vitam transegit absquē vllō peccato, etiam veniali, debet prò ipso probare, quod habuit priuilegium æquipollens priuilegio maternitatis. Alia namquē priuilegia, vsquē adhuc concessa, non sufficiunt.

42 Magna fuerunt priuilegia Apostolorum, & tamen, etiam postquā fuerunt confirmati in gratia, ac Spiritu Sancto repleti, constat venialiter delinxisse. Paulus enim *ad Galatas cap. 2.* affirmat, Petrum reprehensibilem fuisse, vt ex Lyrano ad litteram. Magna fuerunt priuilegia Ioanni Baptistæ concessa, adhuc ab vtero matris; & licet fuerit confirmatus in gratia, vt benè probat Suarez *disp. 24. sect. 4. cit.* Attamen ab Augustino, non eximitur à venialibus, saltē ab illis, quæ ex subreptione contrahuntur. Nèc Concil. Mileuitanum ipsum Ioannem, aut alium excipit; Nèc Concilium Tridentinum; solummodò excipitur à Tridentino Beatissima Virgo Maria; Sicut eam à venialibus

etiam excepit Concilium Claramontanum sub Vrba-
no II. vt refert Vega *lib. 14. in Trident. cap. 18.* De
coetero nullus alius habuit hoc priuilegium, vt non
venialitèr peccaret. Vt tradunt Suarez *loco nuper cita-
to. Vasquez 3. par. disp. 120. cap. 4. Caspensis tract.
de gratia disput. 1. sect. 12.*

43 Si igitur nequè Apostoli, nequè Ioannes Ba-
ptista, qui fuerunt tot priuilegijs decorati nò eximun-
tur à venialibus, quomodo ista mulier audebit asserere,
aut quis eam credere poterit **CH'È IMPECCABILE, SENZA MAI HAVER PECCATO MOR-
TALMENTE, NE VENIALMENTE?** Recitat ne
ista mulier aliquandò orationem Dominicalem; & si
recitat, quomodo intendit dicere illa verba: Dimitte
nobis debita nostra; *Matt. cap. 6. ver. 12.* & illa: Et
ne nos inducas in tentationem, ex humilitate,
an ex veritate? si respondet, quod dicit ex veritate; ergo
confitetur se habere debita, quæ vt ipsi dimittantur
Dominum rogat. Cum certum sit, quod duplex est
debitum, tam in mortali, quàm in veniali peccato;
poenæ scilicèt, & culpæ, vtrumquè infinitum in pec-
cato mortali, ob infiniti obiecti offensam, vt commu-
nitèr docent Theologi; non verò in veniali ob paruita-
tem materiæ; quæ Debita, tamquàm effectus à causa,
scilicèt peccato, procedunt, quod veluti tria coessen-
tialia secum ducit, maculã, iniuriã, & offensã, ex ma-
cula debitum culpæ, ex iniuria, & offensa, debitum poe-
næ contrahitur. Vnde dicendo in Oratione Domini-
cali:

cali: Dimitte nobis debita nostra, peccatum nostrum, cum quo annexa est poena, dimitti rogamus. Ergo ista mulier dicendo orationem dominicalem timet ne à dæmone per tentationem subuertatur, & in peccatū cadat; & per consequens ipsamet confitetur, quod actualitèr habet peccata, saltèm venialia. Si autem respondet, quod prædicta verba dicit ex humilitate; loquitur contra determinationem Sacri Concilij Mileuitani, à quo talis loquutio anathemate damnatur. Vèl ista mulier non recitat, quia est impeccabilis, & tunc peccat, saltèm peccato omissionis, cum oratio Dominicalis omnium excellentissima sit, dicente Diuo Cypriano *serm. 6. de Oratione Dominicali pag. 230.* (Quæ enim potest magis spiritualis esse oratio, quàm quæ à Christo nobis data est, à quo Spiritus Sanctus missus est? quæ vera magis apud Patrem Precatio, quàm quæ à Filio, qui est Veritas, de eius ore prolata est? vt alitèr orare, quàm docuit non ignorantia sola sit, sed culpa.) Vndè sic arguo: vèl ista mulier recitat hanc orationem Dominicalem, vèl non; si dicit; ergo pro debito suo dimittendo, Deum exorat; si non; ergo in eodè instanti, quo se impeccabilem fatetur, culpabilem se reddit, & altèr Phariseus sua Innocentia freta in maximum timeo sit illapsa superbix peccatum; cum certum sit, neminem mundum à sorde; & de ipsa verificetur, quod de illo dixit Diuus Cyprianus citatus (Et cum sibi Phariseus placeret sanctificari, hìc magis meruit) scilicèt Publicanus,) qui sic orauit, qui
specm

spem salutis, non in fiduciam Innocentiæ suæ posuit, cum Innocens nemo sit; sed peccata confessus, humiliter orauit, & exaudiuit orantem, qui humilibus ignoscit) Timeo valdè ne ista mulier non credat Scripturis; nā dicendo se impeccabilē, de mendacio Deum, & de falsitate arguit dictum illud Ioannis in *epist. 1. cap. 1. ver. 10.* Si dixerimus quoniam non peccauimus; mendacem facimus eū, scilicet Deum, & verbū eius non est in nobis; quid impudentius? quid turpius ex hac Propositione mulieris exoritur? iām vides Amice carissime, dicente Oecumenio (Si impudentè dicimus nos non peccasse, duplex operabimur malum, & nos ipsos ostendentes mendaces, & Deum, qui excedit omnem veritatem, de mendacio calumniantes) *cit. à Penserrad. tom. 4. in Euangelio lib. 18. cap. 8. §. 19. pag. 595.* Igitur si tam futiliter, & mendaciter videtur hæc mulier suam impeccabilitatē asserere, aucta talis Propositionio, multū dubito, ne à diabolo sit, de quo *Ioan. 8. ver. 44.* habetur: Cum loquitur mendacium, ex proprijs loquitur, quia mendax est, & pater eius, testante Diuo Leone *serm. 18. de passione* (Falsis opinionibus implicati (vt mihi videtur hæc mulier) tot species habent Diaboli, quot simulacra mendacij.) Oret igitur, exortare, hæc mulier, carissime, & aures Diuo Cypriano præbeat, *supra cit. in illa verba Sanctificetur nomen tuū:* dicente: (Opus est nobis quotidiana sanctificatione, vt qui quotidie delinquimus, debita nostra, sanctificatione assidua repurgemus.

44 Et si aliquis hanc mulierem defendens, dicat prò ea, quod illis verbis rogabat non pro se, sed prò Ecclesia; Sicùt etiam Beatissima Virgo illa verba non prò se, sed prò Ecclesia antè Deum suppliciter exposnebat.

45 Adhùc insto, quod hoc subterfugium nihil valet prò dicta muliere. Verum est enim; quod prædicta verba: Dimitte nobis debita nostra; & ne nos inducas in tentationem, dicebantur à Gloriosissima Virgine Maria prò Ecclesia; vt tradit Vasquez 3. par. disp. 120. cap. 4. num. 54. Et Suarez 3. par. disp. 4. sect. 4. vbi assignans rationem sui dicti, sic loquitur: (Dominabatur enim Beatissima Virgo suis omnibus actibus perfectissimè; & in omni opere suo perfectè cognoscebat, & considerabat quid secundum rectam rationem fieri posset, & oporteret. Et ideò perspicuè, & clarè videbat, quale vnumquodq; opus suum existeret; nequè aliquid operata vmquàm est, quod non priùs certè existimaret Deo gratum, acceptumquè fore. Alioqui, si vel inconsideratè, vel cum aliqua practica dubitatione operaretur, non posset ab omni culpa, vel imperfectione fomitis excusari. Dicendum est ergo, potuisse Virginem prò alijs, seù prò vniuersa Ecclesia illa verba proferre: Dimitte nobis debita nostra. &c.)

46 Et ex ista doctrina Suarez apparet, non solum ratio, cur Beatissima Virgo illa verba prò Ecclesia dicebat, verùm etiam resultat ratio; cur nullus alius præter Virginem possit tali modo dicta verba proferre.

Ideò

Ideò enim Mater Dei prò Ecclesia illa verba dicebat; quia perfectissimè dominabatur omnibus suis actibus; quia perfectè cognoscebat, quid in omni opere suo fieri posset, & oporteret; quia perspicuè, & clarè videbat quäle vnumquodquè opus suum existeret; quia nihil inconsideratè, aut practica dubitatione operabatur. At nullus, præter Virginem, in terra existens habuit hoc priuilegium, vt dominaretur perfectè omnibus actibus suis; Vnusquisquè enim dicit cum Apostolo: Sentio aliam legem in membris meis repugnantem legi mentis meæ, & captiuantem me in lege peccati, quæ est in membris meis. *Rom. cap. 7. ver. 23.* quod si hæc dicebat Apostolus, qui erat confirmatus in gratia, quid de alijs dicendum? Nemo, præter Virginem, in hac vita existens perfectè cognoscit, quid in quolibet opere fieri possit, & magis expediat secundum rectam rationem; Quia vt ait Sacer Textus: Inconstantia concupiscentiæ transuertit sensum sinè malitia. *Sap. cap. 4. ver. 12.* Nemo, præter Virginem, in hac vita existens, clarè, & perspicuè videt si opus, quod agit bonum, denudatum sit ab omni imperfectione; ita vt sinè vlla practica dubitatione operetur. Occurrit namquè nobis Isaias dicens: Quasi pannus menstruatae vniuersæ iustitiæ nostræ *cap. 64. ver. 6.*

47. Cum igitur nullus in hac vita habuerit illas perfectissimas prærogatiuas in operando, quas habuit Beatissima Virgo; nullus per consequens sibi potest promittere, si opus, quod agit, & ratio, quam facit

est sit Deo accepta. Nemo scit nūm prò suis, vel aliorum indigentijs debeat orare; Et per consequens nec ista mulier, de qua loquimur, potuit hoc scire. Nec dicatur, quod ipsa habuit supradictas illas prærogatiuas, quas habuit Beatissima Virgo; quia si habuisset, assereret utiquè. Sic ut enim non tacuit alia priuilegia, ita pariter non reticuisset, & istud; At non dixit hoc sibi reuelatum fuisse; ergo nec nos debemus dicere, quod ipsa non dixit. Si enim non creditur ei in rebus, quas sibi asserit reuelatas, quomodo credi potest, quod habuerit id, de quo nihil enunciat?

48 Quando enim alicui conceditur aliquod priuilegium, debet ei notificari, ut iuxta illius facultatem possit operari. Sic enim fecit Deus cum Moyse: notificauit ei, quod constituit ipsum Deum Pharaonis, & Ducem Populi sui. Sic fecit cum Ioseph, cui per somnia reuelauit, quod ipse adoraretur à Fratribus. Sic fecit cum Ieremia, apertè enim ipsi reuelauit, quod ipsum sanctificauerat in utero; Et ne sermonem ultra protraham; Sic factum esse cum Apostolis affirmat Vasquez; (Quia cum essent cõfirmati in gratia, de hoc priuilegio confirmationis, reuelationem habuerunt, ut certissimè scirent, & crederent se numquam gratiam amifuros; & iuxta acceptum donum operari possent.) Sic Vasquez 1. par. disp. 90. cap. 2. num. 7. ex quo colligitur, quod si ista mulier habuisset supradictas prærogatiuas à Deo; utiquè ab eodem, qui dedit, sibi reuelatæ fuissent, ut iuxta illas operaretur. Et si re-

G g g

uelatæ

uelatæ fuissent, utique assereret; sed non asserit; ergo non sunt reuelatæ; & si non sunt reuelatæ; ergo nec concessæ.

49 Remanet igitur sub regula generali Concilij Mileuitani, secundum quam illa verba: Dimitte nobis debita nostra; & ne nos inducas in tentationem, non humilitatis gratia, sed veraciter dicit, & orat, ut sibi dimittantur debita; & ne inducatur in tentationem; & per consequens non est impeccabilis, sed peccabilis; & habet, vel habuit aliquid saltem veniale, quod sibi postulat dimitti.

50 Sequitur modò tertia pars assertionis illis verbis: NE OMBRA DI PECCATO; quæ verba extendunt, & ampliant propositionem, ut non solum contineatur, & restringatur intra limites ipsius peccati; sed extendatur ad omne id, quod potest quomodocunque repræsentare peccatum. Et ut melius appareat pondus istius ultimæ particulæ.

51 Suppono, quod hæc dictio, seu hic terminus *Vmbra*, multipliciter accipi solet; sed in præsentī negotio, est quædam communis, sed figurata locutio desumpta metaphora ab *Vmbra*, quæ comitatur corpus. Sicut enim *vmbra* sequitur, & repræsentat corpus; & tamen non est corpus; sic *vmbra peccati*, repræsentat peccatum, & tamen non est peccatum. Et in tali sensu usus est tali modo loquendi Cicero pro Muren. ubi, *Vmbra* luxuriæ posuit, ut dicunt commentatores, pro luxuriæ tenuissimo signo, seu vestigio. Et in tali

tali sensu non possunt intelligi verba prædicta NE OMBRA DI PECCATO. Nam ubi apparet tenuissimum signum, seu vestigium, necesse est, quod præcesserit signaculum, seu pes relinquens illud signum, seu vestigium, etiam tenuissimum; At hæc mulier asserit, quod numquam peccauit, nec etiam venialiter; ergo si nullum peccatum præcessit, nullum per consequens potest apparere peccati signum, seu vestigium, etiam tenuissimum. Vndè illa verba, NE OMBRA DI PECCATO, nihil adderent supra positam propositionem, & perperam essent posita, quod non est dicendum in propositione tanti momenti, & quæ ex reuelatione supponitur.

52 Alio modo accipitur Vmbra, prout distinguitur à vestigio, & ab imagine; Nam vt docet S. Bonauent. in 1. senten. dist. 3. art. 2. in responsione ad ultimum; Vmbra dicitur, quæ representat in quadam elongatione, & confusione; vestigium in quadam elongatione, sed distinctione; Imago verò in quadam propinquitate, & distinctione. Et D. Thomas explicans illa verba ad Hebr. cap. 10. ver. 1. Vmbra enim habes lex futurorum bonorum, non ipsam imaginem rerum, Dicit, (quod ad bona Cœlestia Lex vetus se habuit sicut vmbra ad corpus; sed noua lex se habet ad illa bona, sicut imago.) Et assignans S. Doctor differentiam inter vmbra, & imaginem adiungit: Vmbra autem, & imago quantum ad hoc conueniunt, quod vtraque representat; sed Vmbra in communi, & quantum ad

naturam speciei ; imago verò in particulari, & quantum ad naturam individui, & in speciali. Sic etiam noua lex, quantum ad bona futura, repræsentat expressius, quàm uetus. Primò, quia in uerbis noui testamenti fit expressa mentio de bonis futuris, & promissio, non autem in ueteri, sed tantum de carnalibus &c.) Hæc D. Thomas in *epist. ad Hebræos cap. 10. lect. 1.*

53 Et si ista mulier loquitur in hoc sensu, vult dicere, quod in ipsa nihil est, quod possit repræsentare nec à longè, nec in confuso aliquod specimen peccati, nec etiam in confuso, seu in genere. Ita namquè est in suis actionibus composita, ita in uerbis moderata, ita in omnibus perfecta, ut nihil in ea appareat, nequè in uerbis, nequè in operibus, de quo à longè, uel in confuso possit suspicari, quod saltèm venialitèr deordinatum sit. Et si hoc ipsa dicere intendit, magnam superbiam ostendit. Fuit perfectissima Dei Genitrix Maria, & talitèr, quod de ipsa dixit S. Anselmus: (O Benedicta super mulieres, quæ Angelos vincis puritate, & Sanctos superas pietate.) Et in libro de excellentia Virginis dicit idem Ansel: (Decens erat, ut ea puritate, qua maior sub Deo nequit intelligi, Virgo illa niteret.) Et ita passim de ea loquuntur Sancti Patres. Et tanta puritate, ac sanctitate non obstante, Calvinus in sua harmonia circa *cap. 1. Luca*; Brentius, & alij apud Canisium *lib. 1. de Maria Despara cap. 10.* ex illis paucissimis uerbis, quæ in Euangelio à Beatissima Virgine prolata reperiuntur, desumunt argumentum, quod
in di.

in dictis verbis, non solum venialiter, sed etiam læthali-
ter peccauerit; quod quidem ex communi consensu,
& traditione Ecclesiæ, ex determinatione Concilij
Claramontani sub Urbano II. celebrato, cui etiam
ipsemet Pontifex præfuit; & etiam ex definitione Sacri
Concilij Tridentini *sess. 6. can. 23.* Et ex communi
Sanctorum Patrum consensu, falsissimum, & hæreti-
cum esse demonstrat Vasquez *in 3. par. disp. 120.* Et
Suarez *3. par. quest. 27. art. 3. disp. 4. sect. 4.* Si igitur
ex paucissimis, & Sanctissimis Verbis Mariæ resulta-
uit apud hæreticos, non solum Umbra, sed etiam spe-
cies peccati; quis tantum in suis verbis moderatum se
poterit affirmare, ut alij ex dictis verbis, saltē non
desumant occasionem censuræ; Cum quidquid reci-
pitur ad modum recipientis recipiatur?

54 Nēc dicatur, quod ista, quæ ab hæreticis fuit
observata in Maria, fuit quædam umbra peccati, sed
falso, & malignē ab eis trauisa eo modo, quo ipsi asse-
runt. Nam hoc non euacuat difficultatem; quia Um-
bra non debet esse verē id, quod repræsentat, sed suffi-
cit, quod repræsentet id, quod ipsa verē non est; Sicūt
Umbra corporis in veritate non est corpus; & tamen
in confuso, & à longē verē repræsentat corpus, quod
ipsa non est. Sic Umbra peccati non debet re vera esse
peccatum; sed sufficit ad rationem Umbræ peccati,
quod representet illud, quod re vera non est.

55 Nēc obstat, quod ista Umbra peccati fuerit ob-
servata in Beatissima Virgine ab hæreticis, qui non
desi-

desinunt falsò oblatrare contra ipsius purissimam, & immaculatissimam vitam; quia etiam nonnulli catholici sunt allucinati in verbis prolatis à Deipara Virgine. Et in illis verbis, quæ dixit ad Angelum: Quomodo fiet istud quoniam virum non cognosco? *Luca cap.*

1. ver. 34. quamdam hæsitationem de promissis, quæ ipsi fiebant ab Angelo, habuisse Mariam, innuunt Chrysostomus *hom. 49. in Gen.* Et Author libri questionum noui testamenti *quest. 54.* qui liber est apud Augustinum *tom. 4.* Et D. Athanasius *in Euangelium sanctissimæ Deiparæ*; Et Origenes *hom. 1. in Gen. aliquantulum ante finem*; Et Euthymius *in cap. 1. Luca*; Et Cyrillus Hierosolymitanus *Catechesi 12.* Quamuis hic vltimus dicat, quod prædicta verba non hæsitantis, sed admirantis potius fuerunt: Obseruant itaque isti omnes; quod in præallegatis verbis Beatissima Virgo hæsitauit, vel saltè admirata est, vt dicit Cyrillus, de promissis, quæ ipsi à Deo per Angelum fiebant; & talis hæsitatio circa Dei promissa non potuit labe, saltem veniali carere. Vndè colligitur, quod hæc Umbra peccati non solum visa est ab hæreticis, qui toruis oculis aspiciunt Virginis sanctitatem; sed visa est etiam à viris catholicis, & sanctis, qui plena fide, ac perfectissima pietate sunt ipsam venerati.

56. Et licet isti Sancti non explicent si Virgo dubitauerit de facto, vel de modo, vt se explicat Euthymius; dicendum est tamen, quod hæsitatio Virginis fuit tantum circa modum; scilicet non hæsitabat Vir-

go,

go; quod fieri posset à Deo, quod ei per Angelum reuelabat; sed quærebat instrui de modo, quo ipsa concipere debebat, existens Virgo, & virginitatis voto Omnipotenti obstricta: Ita docet Bernardus *hom. 4. super Missus est*, ubi ait: (Non dubitat de facto, sed modum requirit, & ordinem. Nequè enim quærit an fiet istud? sed quomodo?) Hæc Bernardus. Idem docuit D. Ambrosius *lib. 2. de Patriarcha Abraham cap. 8. Et lib. 1. in Lucam capit. de Mariæ interrogatione, & Angeli responsione*. Et sic re vera in sensu catholico, & secundum veritatem, & proprietatem verborum intelligenda sunt verba à Deipara ad Angelum dicta. Ex quo colligitur, quod nulla fuit hæsitatio culpabilis in dictis verbis; Et tamen Vmbra hæsitationis in ipsis respiciunt etiam catholici.

57 Si igitur in verbis Mariæ, quæ omnes sanctitate, & puritate superat, apparet aliqua Vmbra hæsitationis culpabilis, saltèm venialitèr, licèt re vera non fuerit; Quomodo ista muliercula impudentèr de se audet asserere, quod nèc Vmbra peccati habuit?

58 Tertio modo vmbra accipitur prout opponitur veritati. In quo sensu loquutus est Apostolus *ad Coloss. cap. 2. ver. 17*. Nemo vos iudicet in cibo, aut in potu, aut in parte diei festi, aut Neomeniæ, aut sabbathorum, quæ sunt Vmbra futurorum &c. In quibus verbis admonuit Paulus Colossenses, quod omnes illi ritus, ac cerimonix, quæ in lege veteri obseruari præcipiebantur in cibo, in potu, in obseruatione festorum, & Neo-

& Neomeniæ, idest nonæ lunæ, & sabbathorum, iam expirauerant per aduentum nouæ legis; & ideò à nemine iudicari debebant, si ea non obseruabant. Et reddens quasi rationem, cur illa omnia posita, & præcepta fuerunt à Deo, si terminare debebant, adiunxit illa verba; quæ sunt Vmbra futurorum: Omnia enim, quæ in veteri Scriptura continentur, sunt Vmbra nouæ legis, iuxta illud: Omnia in figuris contingebant illis 1. *Corint. cap. 10. ver. 11.* Et sicut adueniente veritate, fugit Vmbra veritatis; vt canit Ecclesia: Vmbra fugat veritas; sic adueniente noua lege, quæ data est per Christum, disparuerunt omnia illa, quæ tamquam Vmbra præcedebant veritatem legis. Sic prædicta Pauli verba ad Coloss. explicantur à D. Thoma in cap. 2. ad Coloss. lect. 4. dicens: (Nullus vos condemnet, quia hæc non obseruatis; Quia sunt Vmbre futurorum, scilicet Christi; Et ideò, adueniente veritate, debet cessare Vmbra.) Itaque Vmbra accipitur prò omni eo, quod opponitur veritati, sed aliquo modo præcedit, & repræsentat veritatem, licet cum ipsa stare non possit.

59 Et si in hoc tertio sensu loquitur prædicta mulier, vult dicere, quod in ipsa non reperitur aliquid, quod aliquo modo repræsentet peccatum, licet reuera non sit peccatum. Id enim in hoc tertio sensu, sonant illa verba, NE OMBRA DI PECCATO; quod quàm sit falsum conuincitur ex eo, quod etiam Christus voluit hanc vmbra peccati assumere: Quid enim
osten-

ostendit mysterium Circumcisionis; nisi Vmbra
peccati, quod tenebra in ipso non fuit; nec poterat esse?
Quid ostendum illis? Iudeorum calumniosa querela:
Non est hic homo à Deo, qui Sabbatum non custo-
dit, nisi quamdam Vmbra violationis Sabbati; quæ
si non esset in persona Christi, qui sibi in se imposuit
Mosaicæ Legi, re vera esset transgressio. Si igitur Sal-
uator mundi, qui Deus est, & homo, voluit hanc um-
bram peccati assumere, & portare, quomodo hec mu-
lier se prædicat exceptam, & alienam à tempore Vmbra
peccati? Sed ad maiorem huius rei probationem
sciendum est, Christum fuisse impeccabilem, vt bene
probat Theologi, Magister sententiarum in 3. dist.
12. vbi D. Thomas *quest. 1. art. 2.* D. Bonaventura,
& Riccardus *art. 2. quest. 1. & 2.* Paludanus
quest. 2. Capreolus *quest. 1.* Almay *dist. 1. quest. 2.*
Dionysius Cisterciensis in 3. *quest. 3. art. 2.* Hugo de
Santo Victore *lib. 2. de Sacramentis part. 1. cap. 7.* &
quam plures citati à Suarez in 3. *part. D. Thomæ tom.*
1. quest. 15. art. 2. disput. 33. sect. 2. qui multis etiam
auctoritatibus, & rationibus hoc probat, & præcipue
quia si Christus peccasset per humanitatem, Deus peccas-
set; implicat Deum posse peccare. ergo impossibile est,
quod Christus possit peccare. omnes enim Theologi hoc
firmiter tenent; solummodo discutiunt, an hæc impec-
cabilitas fuerit ratione vnionis hypostaticæ, vt tenet
Suarez, an verò ratione beatitudinis ipsius Animæ
Christi, qua in instanti sue Conceptionis fruebatur,
quod utique Scholis disputandum relinquo. hoc ta-

non non obstante, ait Durandus, quod si Christus assumpsisset naturam humanam in puris naturalibus, potuisset peccare, quod sic probat: (Potentia, quæ non est alia perfectior in ratione actus primi, seu in essendo, non est eadem perfectior in ratione actus secundi, seu in operando; Sed, stante supradicta suppositione, nulla maior perfectio esset in humana natura in ratione actus primi, quàm si esset sibi derelicta; ergo nulla maior perfectio esset respectu actus secundi, seu in operando; sed constat, quod natura humana sibi derelicta potest peccare; ergo, sic assumpta, peccare poterit. Maior patet, quia actus secundus supponit primum, & agere supponit esse; & minor constat ex suppositione.) sic probat Durandus suum assertum, licet subiungat, quod huic opinioni magis obsistunt verba deuota, quàm ratio efficax. Et Scotus clarius hoc confirmat in 3. dist. 12. quest. unica, qui sic ait. (Aduerte etiam, quod Christus potest peccare potentia remota, non tamen propinqua, & intelligo sic, quod ex quo Christus secundum naturam humanam habuit vsum liberi arbitrij, secundum ipsam absolutè sumptum, habuit potentiam peccandi, sicut & alij homines. Accipiendo verò liberum arbitrium, vt perfectè vnitum fini per actum beatificum, nullo modo potest peccare, nèc in potentia remota, nèc in propinqua, stante scilicet tali beatitudine.) Hæc Scotus: Si igitur ponitur aliqua potentia remota peccandi in Christo, modo explicato, quomodo hæc mulier, non tantum impeccabilem, sed nèc

nec umbram peccati habere dixerit? erit ne forsitan maior Christo, quo posterior se declarat in alijs propositionibus? et tunc ex hac sua propositione hoc deducitur clarè; unde cognoscitur etiam poterit huius propositionis contradictio. Et quomodo ista Mulier peccati umbram in se ipsa negauerit, si Christus, præter dicta superius, hanc habuisse patet; ait enim D. Paulus *cap. 3. ad Galat. ruer. 13.* Christus nos redemit de maledicto legis, factus pro nobis maledictum; quia scriptum est, maledictus omnis, qui pendet in ligno. Quod non dicit Apostolus, ut aliqui in Scripturis minùs versati falsò autumant, de Iuda proditore, qui suspensus, & non fixus in Cruce crepuit medius, sed de Christo, ad denotandam figuram, seu umbram peccati, quam in se habebat, quod perbellè insinuat Augustinus. (Quid autem pependit in ligno, nisi peccatum veteris hominis, quod Dominus pro nobis in ipsa carnis mortalitate suscepit. Unde nec erubuit, nec timuit Apostolus dicere peccatum eum fecisse pro nobis, ut de peccato condemnaret peccatum. Non enim, & vetus homo noster simul crucifigeretur, sicut Apostolus alibi dicit; Nisi in illa morte Domini peccati nostri figura penderet, ut euacuaretur corpus peccati, ut ultra non seruamus peccato.) Hæc Augustinus *tom. 4. lib. unico in expositione Epist. ad Galat. pag. 290.* Cum igitur Umbra sit similitudo obscura, & confusa rei, cuius est Umbra, & videatur representare illud, cuius est umbra, licet non representet, sic cum Christus peccata nostra

suscepit, licet impeccabilis, videbatur tamen repre-
 sentare, quod non erat, per umbram peccati; id est, vi-
 debatur peccator, qui nunquam peccatum fecit, ergo
 habuit Umbram peccati. Quod etiam patet pen. suam
 mortalitatem, quæ in omnibus est peccati poena, quæ
 subiit, ut verus homo; & ut ex Adam successione vi-
 deretur, & pro hominibus moriretur; & licet ei non
 debebatur mors ob impeccabilitatē; tamē mori voluit
 quia peccata nostra ipse tulit, figurā seu, umbram pec-
 catoris gerens, quod annuit D. Augustinus, (ex ipsa
 successione mortalitatem gessit, de Virgine Maria
 mortalitē natus, habens carnem non peccatricem, sed
 tamen similitudinem gerentem peccati, quia mori po-
 terat, & mors de peccato est.) S. Augustinus tom. 6.
contra Adimantium; Cuius Umbræ peccati in Christo,
 figuram habemus in illo Aëneo Serpente exaltato in
 Eremita à Moyse, qui carens veneno, venenosus vide-
 batur, de quo Ioan. cap. 3. ver. 14. Sicut exaltauit
 Moyse Serpentem in Eremita; ita & exaltari oportet
 Filium hominis, scilicet Christum, ait ex mente Theo-
 philati, Cornelius à Lapide in *Epist. ad Rom. cap. 18.*
pag. 106. (Unde & per Aëneum serpentem à Moyse
 erectum, præsignatus est Christus; utpotè cum vide-
 retur habere venenum peccati, re vera tamen non ha-
 beret.) igitur si Christus, licet impeccabilis tamē Um-
 bram peccati habuit in se; Quomodo ista mulier aude-
 bit de se dicere, nec Umbram habuisse peccati? Certè
 eius superbia in hoc detegitur, dū non tantum se
 com-

comparat Christo, sed eum præcellit in hoc, quod ipse Vmbra peccati habuit, ipsa verò ipsius vmbra caruit, vt ex supradictis patet. Hortare quæso eam, d. Theophile Augustini verbis, vt resipiscat, (Quid ergo, quoniam Dominus factus est Infirmus propter te? O Homo, qui audis, non tibi compares Deum. Etenim creatura es, ille Creator tuus. Nèc illum hominem tibi conferas, quia propter te Homo Deus tuus. Et Verbum Filius Dei: Sed illum hominem tibi præferas, tamquam mediatorem, Deum autem supra omnem Creaturam.) D. Augustinus tom. 8. in Psal. 29. pag. 33. lett. B. & hac humilitate, sua commissa desceat peccata, & peccatricem se asserendo non vmbra negando peccati vt ei parcat benignè Deus, exoret.

60 Præterea si ipsa fomitem peccati gerit, quomodo ab Vmbra peccati potest esse libera, cum ipse fomes, etiam nobis nolentibus, & inaduertentèr nos ad inordinata perducatur. In ipsa enim fomes non fuit extinctus, nèc etiam fuit ligatus; Nam de hoc mentionem non facit in suis assertionibus; si enim hoc donum extinctionis, aut ligationis fomitis habuisset, utique assereret. Et quomodo cum fomite soluto potest stare tanta puritas, vt in ea nèc Vmbra appareat peccati, saltèm venialis?

61 Et si ex D. Augustini sententia, vt supra dictum est, ubi est peccatum originale, reperitur per consequens culpa actualis, saltèm venialis; quomodo ista
mulier,

mulier, quæ sit constituta in peccato conceptam, licet se supponat immediate, vel statim, & incontinenti sanctificatam, ut in discussione tertiæ propositionis visum est, quomodo, dico, adeo puram, & immaculatam se iactat, ut nec Vmbra quidem peccati habere se asserat, atque proclamet?

62 Falsa igitur, & mendax est hæc ultima particula; & per consequens tota propositio est suspecta de falso, quia ut supra diximus, sicut instrumentum in parte falsum redditur suspectum quoad omnes eius partes: *l. in fine ff. de fide instrumentorum*. Et testis in vno articulo falsus redditur suspectus quoad alios: *C. pura 3. quest. 4.* Ita propositio in vna parte falsa, tota de falso redditur suspecta. Unde, ut ab auctore omnis mendacij inspiratam non solum esse credendam, verum etiam respuendam, & detestandam esse censeo.

63 Et quis in virtutum exercitio mediocriter versatus, quis in Sacris Litteris medioxime instructus, quis prudens, quis sanæ mentis credet, aut approbare poterit propositionem adeo hyperbolicam, quod in hac terra maledictionibus plena, vitiorumque spinis referta, viuat aliqua creatura tanta puritate insignita, quod superet etiam ipsius Cœli munditiam? Ecce enim, ait S. Iob, ecce enim inter Sanctos eius nemo immutabilis, & Cœli non sunt mundi in conspectu eius: *cap. 4. vers. 15.* Et solum ista mulier munda est, & taliter, ut nec Vmbra quidem maculæ leuissimæ in ipsa sit. Itaque tres sunt, qui in præsentī vita

omni

omni macula caruerunt. Primum omnium est Verbum humanatum, in quo vi visionis hypostaticæ, & visionis beatificæ nulla macula cadere poterat. Secunda est Beatissima Virgo, in qua ex vi maternitatis Dei tantâ gratia fuit, vt vinceret omni ex parte peccatum. Tertia est mulier de qua loquimur; Hæc solummodo asserit de se, **CHE È IMPECCABILE, SENZA MAI HAVER PECCATO MORTALMENTE, NE VENIALMENTE;** & quid amplius? **NE OMBRA DI PECCATO;** & in hac vltima particula præfert se, & Deiparæ, & Filio Dei. Hic enim nullum potuit habere peccatum; nihilominus peccati vmbra assumere voluit. Beatissima Virgo, licet ex consequenti nullum potuerit habere peccatum; attamen peccati vmbra perpeffa est, vt supradixi: & hæc mulier supra Dei Matrem, & Dei Filium se extollens, nec vmbra peccati se habere asserit, quid amentius?

64. In tertio quoque signo deficit hæc propositio; deest namque ipsi puritas, & integritas veritatis, quia non solum inuersionem inuoluit; sed aperte continet falsitatem; cum etiam à se. excludat omnem peccati vmbra, quod omnino falsum censei debet. Et quâdò reuelatio admixtam habet falsitatem, non à Deo, qui est ipsamet veritas; sed à dæmone, qui est pater mendacij, inspirata censetur, vt probatur est in principio cum Turcremata, & alijs.

65. Deficit etiam in quarto signo; quia non solum non est conformis Sacris Scripturis, & Sanctorum Patrum

trum Doctrinæ; sed ex directo est opposita; volatè mōstratum est; Sacris Scripturis; Sanctorum Patrum auctoritati; & determinationibus Sacrorum Conciliorum; ac Sacrorum Canonum; Et per consequens non potest esse à Deo, qui est Auctor Sacræ Scripturæ; & Sacrorum Conciliorum assistens; sed à diabolo processisse credendum est.

¶ 66. Quintum si consideremus personam, cui facta est revelatio, mirum est quod, quod asserit: Scimus enim foemineus tantis imperfectionibus plenus est, quod si inter mille viros, vix reperitur unus, qui omni imperfectione careat; de mulieribus autem, nullam inter omnes foeminas Salomon inuenit perfectam. Sic enim ait: Virum de mille vnum reperi; Mulierem ex omnibus non inueni. *Ecles. cap. 7. ver. 29.* Nolo hic recensere, quæ de muliebri sexu dicunt Sancti Patres, & sufficiet mihi annexere in hoc quinto signo, quæ naturalis lumine de illis Philosophi dixerunt; Aristotiles *lib. 9. de historia animalium cap. 1.* dicit. (Mulier misericors magis, & ad lachrymas propensior, quàm vir est: inuida item magis, & querula, & maledicentior, & mordacior, præterea anxiosa, & desperans magis, quàm Mas; atque impudentior, ac merdaciore, quia etiam facilior decipi &c.) Orpheus apud Clementem Alexandrinum *lib. 16. Stromatum* dixit: (Deterius, peiusque aliud, quàm foemina nihil.) Quod Orphei dictum repetitum fuit ab Homero illis verbis: (Deterius graviusque aliud, quàm foemina nihil est.) Terentius in

Hecyra: loquens de mulieribus dixit: (In eodem omnes mihi videtur ludo doctæ ad malitiam.) Et Menæder, vt alios omittam, breuiter perstrinxit omnia dicens: (Ignis, & mare, & foemina sunt tria mala; Vbi cumque mulieres sunt, ibi mala sunt omnia &c.) Et cum sexus tam fragilis, tamque ad mala sit naturaliter propensus potest quis verisimile existimare, quod in hac muliere non adsit neque vmbra alicuius culpæ, saltem venialis? In sexu tam facili decipi, poterit quis non suspicari diaboli deceptionem? In sexu tam propenso ad mentiendum, poterit quis non suspicari mendacium, maximè in assertis tam inuerisimilibus?

67 Et si finaliter considerare velimus finem ad quem tendunt, vel tendere possunt huius mulieris reuelationes, nullus adhuc apparet; Et maximè in hac reuelatione, ex qua potius elationis, & superbix, quam humilitatis, & demissionis occasionem desumere potest.

68 Ponderus igitur pendet ab eius diuisione. In tres namque partes eam in principio partiti sumus; & quoad primam partem si ipsa loquitur iuxta sensum Iouiniani, Pelagij, ac Lutheri, vt hæretica est iam anathematizata à Sacris Concilijs, & Sanctis Patribus, per Scripturarum, & Sacrorum Canonum auctoritatem. Si autem in alio sensu loquitur, explicet, & doceat quomodo ipsa intelligit illam propositionem, **E IMPECCABILE.**

69 Quoad secundam partem in qua asserit: **SEN-**

naturam speciei ; imago verò in particulari , & quantum ad naturam individui , & in speciali. Sic etiam noua lex , quantum ad bona futura , repræsentat expressus , quàm verus. Primò , quia in verbis noui testamenti fit expressa mentio de bonis futuris , & promissio , non autem in veteri ; sed tantum de carnalibus &c.) Hac D. Thomas in *epist. ad Hebræos cap. 10. lect. 1.*

53 Et si ista mulier loquitur in hoc sensu , vult dicere , quod in ipsa nihil est , quod possit repræsentare nec à longè , nec in confuso aliquod specimen peccati , nec etiam in confuso , seu in genere. Ita namquè est in suis actionibus composita , ita in verbis moderata , ita in omnibus perfecta , vt nihil in ea appareat , nequè in verbis , nequè in operibus , de quo à longè , vel in confuso possit suspicari , quod saltèm venialitèr deordinatum sit. Et si hoc ipsa dicere intendit , magnam superbiam ostendit. Fuit perfectissima Dei Genitrix Maria , & talitèr , quod de ipsa dicit S. Anselmus (*O Benedicta super mulieres , quæ Angelos vincis puritate , & Sanctos superas pietate.*) Et in libro de *excellèntia Virginis* dicit idem Ansel : (*Decens erat , vt ea puritate , qua maior sub Deo nequit intelligi , Virgo illa niteret.*) Et ita passim de ea loquuntur Sancti Patres , & omnes puritate , ac sanctitate non obscure , Cyprianus in sua harmonia circa *cap. 1. Lucas ; Bernardus ; & alij* apud Canisium *lib. 1. de Maria Dilecta cap. 10.* ex illis paucissimis verbis , quæ in Euangelio à Beatissima Virgine prolata reperiuntur , desumunt argumentum , quod

in di.

in dictis verbis, non solum venialiter, sed etiam læthali-
ter peccauerit; quod quidem ex communi consensu,
& traditione Ecclesiæ, ex determinatione Concilij
Claramontani sub Urbano II. celebrato, cui etiam
ipsemet Pontifex præfuit; & etiam ex definitione Sacri
Concilij Tridentini *sess. 6. can. 23.* Et ex communi
Sanctorum Patrum consensu, falsissimum, & hæreti-
cum esse demonstrat Vasquez *in 3. par. disp. 120.* Et
Suarez *3. par. quest. 27. art. 3. disp. 4. sect. 4.* Si igitur
ex paucissimis, & Sanctissimis Verbis Mariæ resulta-
uit apud hæreticos, non solum Umbra, sed etiam spe-
cies peccati; quis tantum in suis verbis moderatum se
poterit affirmare, ut alij ex dictis verbis, saltē non
desumant occasionem censuræ; Cum quidquid reci-
pitur ad modum recipientis recipiatur?

54 Nēc dicatur, quod ista, quæ ab hæreticis fuit
obseruata in Maria, fuit quædam Umbra peccati, sed
falsò, & malignè ab eis trauisa eo modo, quo ipsi asse-
runt. Nam hoc non euacuat difficultatem; quia Um-
bra non debet esse verè id, quod repræsentat, sed suffi-
cit, quod repræsentet id, quod ipsa verè non est; Sicūt
Umbra corporis in veritate non est corpus; & tamen
in confuso, & à longè verè repræsentat corpus, quod
ipsa non est. Sic Umbra peccati non debet re vera esse
peccatum; sed sufficit ad rationem Umbræ peccati,
quod representet illud, quod re vera non est.

55 Nēc obstat, quod ista Umbra peccati fuerit ob-
seruata in Beatissima Virgine ab hæreticis, qui non
desi-

desinunt falso oblatrare contra ipsius purissimam, & immaculatissimam vitam; quia etiam nonnulli catholici sunt allucinati in verbis prolatis à Deipara Virgine. Et in illis verbis, quæ dixit ad Angelum: Quomodo fiet istud quoniam virum non cognosco? *Luca cap. 1. ver. 34.* quamdam hæsitacionem de promissis, quæ ipsi fiebant ab Angelo, habuisse Mariam, innunt Chrysostomus *hom. 49. in Gen.* Et Author libri questionum noui testamenti *quest. 54.* qui liber est apud Augustinum *tom. 4.* Et D. Athanasius *in Euangelium sanctissimæ Deiparæ*; Et Origenes *hom. 1. in Gen. aliquantulum ante finem*; Et Euthymius *in cap. 1. Luca*; Et Cyrillus Hierosolymitanus *Catechesi 12.* Quamuis hic vltimus dicat, quod prædicta verba non hæsitantis, sed admirantis potius fuerunt: Obseruant itaque isti omnes; quod in præallegatis verbis Beatissima Virgo hæsitauit, vel saltè admirata est, vt dicit Cyrillus, de promissis, quæ ipsi à Deo per Angelum fiebant; & talis hæsitatio circa Dei promissa non potuit labi, saltem veniali carere. Vnde colligitur, quod hæc Umbra peccati non solum visa est ab hæreticis, qui toruis oculis aspiciunt Virginis sanctitatem; sed visa est etiam à viris catholicis, & sanctis, qui plena fide, ac perfectissima pietate sunt ipsam venerati.

56. Et licet isti Sancti non explicent si Virgo dubitauerit de facto, vel de modo, vt se explicat Euthymius; dicendum est tamen, quod hæsitatio Virginis fuit tantum circa modum; scilicet non hæsitabat Vir-

go,

go, quod fieri posset à Deo, quod ei per Angelum reuelabat; sed quærebat instrui de modo, quo ipsa concipere debebat, existens Virgo, & virginitatis voto Omnipotenti obstricta: Ita docet Bernardus *hom. 4. super Missus est*, ubi ait: (Non dubitat de facto, sed modum requirit, & ordinem. Nequè enim quærit an fiet istud? sed quomodo?) Hæc Bernardus. Idem docuit D. Ambrosius *lib. 2. de Patriarcha Abraham cap. 8. Et lib. 1. in Lucam capit. de Maria interrogatione, & Angeli responsione*. Et sic re vera in sensu catholico, & secundum veritatem, & proprietatem verborum intelligenda sunt verba à Deipara ad Angelum dicta. Ex quo colligitur, quod nulla fuit hæsitatio culpabilis in dictis verbis; Et tamen Vmbra hæsitationis in ipsis respiciunt etiam catholici.

57 Si igitur in verbis Mariæ, quæ omnes sanctitate, & puritate superat, apparet aliqua Vmbra hæsitationis culpabilis, saltèm venialitèr, licèt re vera non fuerit; Quomodo ista muliercula impudentèr de se audent asserere, quod nèc Vmbra peccati habuit?

58 Tertio modo vmbra accipitur prout opponitur veritati. In quo sensu loquutus est Apostolus *ad Coloss. cap. 2. ver. 17*. Nemo vos iudicet in cibo, aut in potu, aut in parte diei festi, aut Neomeniæ, aut sabbathorum, quæ sunt Vmbra futurorum &c. In quibus verbis admonuit Paulus Colossenses, quod omnes illi ritus, ac ceremoniæ, quæ in lege veteri obseruari præcipiebantur in cibo, in potu, in obseruatione festorum, & Neo-

& Neomeniæ, idest nonæ lunæ, & sabbathorum, iam expirauerant per aduentum nouæ legis; & ideò à nemine iudicari debebant, si ea non obseruabant. Et reddens quasi rationem, cur illa omnia posita, & præcepta fuerunt à Deo, si terminare debebant? adiunxit illa verba; quæ sunt Vmbra futurorum: Omnia enim, quæ in veteri Scriptura continentur, sunt Vmbra nouæ legis, iuxta illud: Omnia in figuris contingebant illis 1. *Corint. cap. 10. ver. 11.* Et sicut adueniente veritate, fugit Vmbra veritatis; vt canit Ecclesia: Vmbra fugat veritas; sic adueniente noua lege, quæ data est per Christum, disparuerunt omnia illa, quæ tamquam Vmbra præcedebant veritatem legis. Sic prædicta Pauli verba ad Coloss. explicantur à D. Thoma in cap. 2. ad Coloss. lect. 4. dicens: (Nullus vos condemnet, quia hæc non obseruatis; Quia sunt Vmbre futurorum, scilicet Christi; Et ideò, adueniente veritate, debet cessare Vmbra.) Itaque Vmbra accipitur prò omni eo, quod opponitur veritati, sed aliquo modo præcedit, & repræsentat veritatem, licet cum ipsa stare non possit.

59 Et si in hoc tertio sensu loquitur prædicta mulier, vult dicere, quod in ipsa non reperitur aliquid, quod aliquo modo repræsentet peccatum, licet reuera non sit peccatum. Id enim in hoc tertio sensu, sonant illa verba, NE OMBRA DI PECCATO; quod quàm sit falsum conuincitur ex eo, quod etiam Christus voluit hanc vmbra peccati assumere: Quid enim
osten-

ostendit mysterium Circumcisionis; nisi Vmbra
peccati, quod reuera in ipso non fuit; nec poterat esse?
Quid ostendunt illæ Iudeorum calumniosæ querelæ:
Non est hic homo à Deo, qui Sabbatum non custo-
dit, nisi quamdam Vmbra violationis Sabbati; quæ
si non esset in persona Christi, qui finem imposuit
Mosaicæ Legi, re vera esset transgressio. Si igitur Sal-
uator mundi, qui Deus est, & homo, voluit hanc vm-
bram peccati assumere, & portare, quomodò hæc mu-
lier se prædicat exceptam, & alienam ab omni Vmbra
peccati? Sed ad maiorem huius rei probationem
sciendum est, Christum fuisse impeccabilem, vt bene
probant Theologi, Magister sententiarum in 3. dist.
12. vbi D. Thomas *quest. 1. art. 2.* D. Bonaventura,
& Ricardus *art. 2. quest. 1.* & 2. Paludanus
quest. 2. Capreolus quest. 1. Almay *dist. 1. quest. 2.*
Dionysius Cisterciensis in 3. *quest. 3. art. 2.* Hugo de
Santo Victore *lib. 2. de Sacramentis part. 1. cap. 7.* &
quam plures citati à Suarez in 3. *part. D. Thomæ tom.*
1. quest. 15. art. 2. disput. 33. sect. 2. qui multis etiam
auctoritatibus, & rationibus hoc probat, & præcipuè
quia si Christus peccasset per humanitatē, Deus peccas-
set; implicat Deū posse peccare. ergo impossibile est,
quod Christus possit peccare. omnes enī Theologi hoc
firmiter tenent; solummodò discutunt, an hæc impec-
cabilitas fuerit ratione vnionis hypostatice, vt tenet
Suarez, an verò ratione beatitudinis ipsius Animæ
Christi, qua in instanti suæ Conceptionis fruebatur,,
quod utriquè Scholis disputandum relinquo. hoc ta-

H h h

men

men non obstante, ait Durandus, quod si Christus assumpsisset naturam humanam in puris naturalibus, potuisset peccare, quod sic probat: (Potentia, quæ non est alia perfectior in ratione actus primi, seu in essendo, non est eadem perfectior in ratione actus secundi, seu in operando; Sed, stante supradicta suppositione, nulla maior perfectio esset in humana natura in ratione actus primi, quàm si esset sibi derelicta; ergo nulla maior perfectio esset respectu actus secundi, seu in operando; sed constat, quod natura humana sibi derelicta potest peccare; ergo, sic assumpta, peccare poterit. Maior patet, quia actus secundus supponit primum, & agere supponit esse; & minor constat ex suppositione.) sic probat Durandus suum assertum, licet subiungat, quod huic opinioni magis obsistunt verba deuota, quàm ratio efficax. Et Scotus clarius hoc confirmat in 3. dist. 12. quest. unica, qui sic ait. (Aduerte etiam, quod Christus potest peccare potentia remota, non tamen propinqua, & intelligo sic, quod ex quo Christus secundum naturam humanam habuit vsum liberi arbitrij, secundum ipsum absolutè sumptum, habuit potentiam peccandi, sicut & alij homines. Accipiendo verò liberum arbitrium, vt perfectè vnitum fini per actum beatificum, nullo modo potest peccare, nèc in potentia remota, nèc in propinqua, stante scilicet tali beatitudine.) Hæc Scotus: Si igitur ponitur aliqua potentia remota peccandi in Christo, modo explicato; quomodo hæc mulier, non tantum impeccabilem, sed

nec

nec umbram peccati habere dixerit? erit ne forsitan maior Christo, quo posterior se declarat in alijs propositionibus? certe ex hac sua propositione hoc deducitur clarè; unde cognoscet etiam poterit huius propositionis contradictio. Et quomodo ista Mulier peccati umbram in se ipsa negauerit, si Christus, præter dicta superius, hanc habuisse pater; ait enim D. Paulus *cap. 3. ad Galat. ver. 13.* Christus nos redemit de maledicto legis, factus pro nobis maledictum, quia scriptum est, maledictus omnis, qui pendet in ligno. Quod non dicit Apostolus, ut aliqui in Scripturis minùs versati falsò autumant, de Iuda proditore, qui suspensus, & non fixus in Cruce crepuit medius, sed de Christo, ad denotandam figuram, seu umbram peccati, quam in se habebat, quod perbellè insinuat Augustinus. (Quid autem pependit in ligno, nisi peccatum veteris hominis, quod Dominus pro nobis in ipsa carnis mortalitate suscepit. Unde nec erubuit, nec timuit Apostolus dicere peccatum eum fecisse pro nobis, ut de peccato condemnaret peccatum. Non enim, & vetus homo noster simul crucifigeretur, sicut Apostolus alibi dicit; Nisi in illa morte Domini peccati nostri figura penderet, ut euacuaretur corpus peccati, ut ultra non seruiamus peccato.) Hæc Augustinus *tom. 4. lib. unico in expositione Epist. ad Galat. pag. 290.* Cum igitur Umbra sit similitudo obscura, & confusa rei, cuius est Umbra, & videatur representare illud, cuius est umbra, licet non representet, sic cum Christus peccata nostra

suscepit, licet impeccabilis, videbatur tamen, repre-
 sentare, quod non erat, per umbram peccati; id est, vi-
 debatur peccator, qui nunquam peccatum fecit; ergo
 habuit Umbram peccati. Quod etiam patet, pen. suam
 mortalitatem, quæ in omnibus est peccati poena, quâ
 subiit, ut verus homo; & ut ex Adam, successionem vi-
 deretur, & pro hominibus moriretur. & licet ei non
 debebatur mors ob impeccabilitatē; tamē mori voluit
 quia peccata nostra ipse tulit, figurā seu, umbram pec-
 catoris gerens, quod annuit D. Augustinus, (ex ipsa
 successionem mortalitatem gestavit, de Virgine Maria
 mortalitē natus; habens carnem non peccatricem, sed
 tamen similitudinem gerentem peccati, quia mori po-
 terat, & mors de peccato est.) S. Augustinus tom. 6.
contra Adimantium. Cuius Umbræ peccati in Christo,
 figuram habemus in illo Aëneo Serpente exaltato in
 Eremita à Moyse, qui carens veneno, venenosus vide-
 batur, de quo Ioan. cap. 3. ver. 14. Sicut exaltauit
 Moyse Serpentem in Eremita; ita & exaltari oportet
 Filium hominis, scilicet Christum, ait ex mente Theo-
 philati, Cornelius à Lapide in *Epist. ad Rom. cap. 18.*
pag. 106. (Vndē & per Aëneum serpentem à Moyse
 erectum, præsignatus est Christus; utpotē cum vide-
 retur habere venenum peccati, re vera tamen non ha-
 beret.) igitur si Christus, licet impeccabilis tamē Um-
 bram peccati habuit in se; Quomodo ista mulier aude-
 bit de se dicere, nec Umbram habuisse peccati? Certē
 eius superbia in hoc detegitur, dū non tantum se
 com-

comparat Christo, sed eum præcellit in hoc, quod ipse Vmbra peccati habuit, ipsa verò ipsius vmbra caruit; vt ex supradictis patet. Hortare quæso eam; d. Theophile Augustini verbis; vt resipiscat; (Quid ergo, quoniam Dominus factus est Infirmus propter te? O Homo, qui audis, non tibi compares Deum. Etenim creatura es, ille Creator tuus. Nec illum hominem tibi conferas, quia propter te Homo Deus tuus. Et Verbum Filius Dei: Sed illum hominem tibi præferas, tamquam mediatorem, Deum autem supra omnem Creaturam.) D. Augustinus tom. 8. in Psal. 29. pag. 33. litt. B. & hac humilitate, sua commissa desleat peccata, & peccatricem se asserendo non vmbra negando peccati vt ei parcat benignè Deus, exoret.

60 Præterea si ipsa fomitem peccati gerit, quomodo ab Vmbra peccati potest esse libera, cum ipse fomes, etiam nobis nolentibus, & inaduertentèr nos ad inordinata perducatur? In ipsa enim fomes non fuit extinctus, nec etiam fuit ligatus; Nam de hoc mentionem non facit in suis assertionibus; si enim hoc donum extinctionis, aut ligationis fomitis habuisset, utique assereret. Et quomodo cum fomite soluto potest stare tanta puritas, vt in ea nec Vmbra appareat peccati, saltèm venialis?

61 Et si ex D. Augustini sententia, vt supra dictum est, vbi est peccatum originale, reperitur per consequens culpa actualis, saltèm venialis; quomodo ista
mulier,

mulier, quæ sit constituta in peccato conceptam, licet se supponat immediate, vel statim, & incontinenti sanctificatam, ut in discussione tertiæ propositionis visum est, quomodo, dico, adeò puram, & immaculatam se iactat, ut nec Vnibræ quidem peccati habere se asserat, atque proclamet?

62 Falsa igitur, & mendax est hæc vltima particula; & per consequens tota propositio est suspecta de falso, quia ut supra diximus, sicut instrumentum in parte falsum redditur suspectum quoad omnes eius partes. *l. in fine ff. de fide instrumentorum*. Et testis in vno articulo falsus redditur suspectus quoad alios. *C. pura 3. quest. 4.* Ita propositio in vna parte falsa, tota de falso redditur suspecta. Unde, ut ab auctore omnis mendacij inspiratam non solum esse credendam, verum etiam respuendam, & detestandam esse censeo.

63 Et quis in virtutum exercitio mediocriter versatus, quis in Sacris Litteris medioxime instructus, quis prudens, quis sanæ mentis credet, aut approbare poterit propositionem adeò hyperbolicam, quod in hac terra maledictionibus plena, vitiorumque spinis referta, viuat aliqua creatura tanta puritate insignita, quod superet etiam ipsius Coeli munditiem? Ecce enim, ait S. Iob, ecce enim inter Sanctos eius nemo immutabilis, & Coeli non sunt mundi in conspectu eius *cap. 14. vers. 15.* Et solum ista mulier munda est, & taliter, ut nec Vnibræ quidem maculæ leuissimæ in ipsa sit. *Itaque tres sunt, qui in præsentī vita*

omni

omni macula caruerunt. Primus omnium est Verbum humanatum, in quo vi vnionis hypostaticæ, & visionis beatificæ nulla macula cadere poterat. Secunda est Beatissima Virgo, in qua ex vi maternitatis Dei tanta gratia fuit, vt vinceret omni ex parte peccatum. Tertia est mulier de qua loquimur; Hæc solummodò asserit de se, **CHE È IMPECCABILE, SENZA MAI HAVER PECCATO MORTALMENTE, NE VENIALMENTE;** & quid amplius? **NE OMBRA DI PECCATO;** & in hac vltima particula præfert se, & Deiparæ, & Filio Dei. Hic enim nullum potuit habere peccatum; nihilominus peccati vmbra assumere voluit. Beatissima Virgo, licet ex consequenti nullum potuerit habere peccatum; attamen peccati Vmbra perpeffa est, vt supradixi: & hæc mulier supra Dei Matrem, & Dei Filium se extollens, nec Vmbra peccati se habere asserit, quid amentius?

64. In tertio quoque signo deficit hæc propositio; deest namque ipsi puritas, & integritas veritatis, quia non solum inuersionem inuoluit; sed apertè continet falsitatem; cum etiam à se excludat omnem peccati Vmbra, quod omnino falsum censi debet. Et quãdò reuelatio admixtam habet falsitatem, non à Deo, qui est ipsamet veritas; sed à dæmone, qui est pater mendacij, inspirata censetur, vt probatum est in principio cum Turrecremata, & alijs.

65. Deficit etiam in quarto signo; quia non solum non est conformis Sacris Scripturis, & Sanctorum Patrum

trum Doctrinam, sed ex directo est opposita; volatè mō-
stratum est; Sacris Scripturis; Sanctorum Patrum au-
thoritati; & determinationibus Sacrorum Conciliorū;
ac Sacrorum Canonum; Et per consequens non po-
test esse à Deo, qui est Auctor Sacræ Scripturæ; & Sa-
crorum Conciliorum assistens; sed à diabolo processisse
credendum est.

¶ 66. Quintū si consideremus personam, cui facta est
revelatio, mirum est valde, quod asserit: Scimus enim
fœmineus tantis imperfectionibus plenus est, quod si
inter mille viros, vix reperitur vnus, qui omni imper-
fectione careat; de mulieribus autem, nullam inter om-
nes fœminas Salomon inuenit perfectam. Sic enim
ait: Virum de mille vnum reperi; Mulierem ex omni-
bus non inueni. *Ecles. cap. 7. ver. 29.* Nolo hîc recen-
sere, quæ de muliebri sexu dicunt Sancti Patres, & suf-
ficiet mihi annexere in hoc quinto signo, quæ natura-
li lumine de illis Philosophi dixerunt; Aristoteles *lib.*
9. de historia animalium cap. 1. dicit. (Mulier miseri-
cors magis, & ad lachrymas propensior, quàm vir est;
inuida item magis, & querula, & maledicentior, &
mordacior; præterea anxiosa, & desperans magis, quàm
Mas; atque impudentior, ac mendacior, quin etiam
facilior decipi &c.) Orpheus apud Clementem *Alexan-*
drinum lib. 6. Stromatum dixit: (Deterius peiusquè
aliud, quàm fœmina nihil.) Quod Orphei dictum re-
petitum fuit ab Homero illis verbis: (Deterius graui-
usquè aliud, quàm fœmina nihil est.) Terentius in

Hecyra: loquens de mulieribus dixit: (In eodem omnes mihi videtur ludo doctæ ad malitiam.) Et Menander, ut alios omitam, breuiter perstrinxit omnia dicens: (Ignis, & mare, & fornicina sunt tria mala; Vbi cumque mulieres sunt, ibi mala sunt omnia &c.) Et cum sexus tam fragilis, tamque ad mala sit naturaliter propensus potest quis verisimile existimare, quod in hac muliere non adsit neque umbra alicuius culpæ, saltem venialis? In sexu tam facili decipi, poterit quis non suspicari diaboli deceptionem? In sexu tam propenso ad mentiendum, poterit quis non suspicari mendacium, maxime in assertis tam inuerisimilibus?

67 Et si finaliter considerare velimus finem ad quem tendunt, vel tendere possunt huius mulieris reuelationes, nullus adhuc apparet; Et maxime in hac reuelatione, ex qua potius elationis, & superbiæ, quam humilitatis, & demissionis occasionem desumere potest.

68 Pondus igitur pendet ab eius diuisione. In tres namque partes eam in principio partiti sumus; & quoad primam partem si ipsa loquitur iuxta sensum Iouiniani, Pelagij, ac Lutheri, ut hæretica est iam anathematizata à Sacris Concilijs, & Sanctis Patribus, per Scripturarum, & Sacrorum Canonum auctoritatem. Si autem in alio sensu loquitur, explicet, & doceat quomodo ipsa intelligit illam propositionem, **E IMPECCABILE.**

69 Quoad secundam partem in qua asserit: **SEN-**

ZA MAI HA VER PECCATO MORTALMENTE, NE VENIALMENTE. Antequàm ad huius partis ponderationem ingrediar, referam illud Augustini in *lib. de Spiritu*, & *littera in fine cap. 2.* vbi ait; (Quod Si quis demonstraerit aliquem, vel aliquos sine vilo hinc vixisse peccato, qui non ei, non solum minime aduersatus; verùm etiam plurimum gratulatus fuerit, non mediocribus invidentiæ stimulis agitur &c.) Nè igitur quis existimet aliquo me invidiæ stimulo procedere, antè omnia maximopere gratulor huic mulieri, quod ad tantam puritatem euecta est, quod nè etiam venialitèr peccaverit umquàm; & cù hac gratulationis protestatione dico, verum esse, quod D. Augustinus tangens hoc particulare in *epist. 95.* &c. est illa, quam cum alijs quatuor Episcopis Africanis scripsit ad Innocentium Primum, dicit; (Sed quoquomodo se habeat ista quæstio, quia & si non inuenitur homo in hac vita sine peccato, id tamen dicitur posse fieri per adiutorium gratiæ, & Spiritus Dei: quod ut fiat conandum, atquè poscendum est, tolerabiliter in id quisquè fallitur: nè diabolica impietas, sed error humanus est, elaboranda, & opranda affirmare, etiam si quod affirmat non possit ostendere. Id enim credit fieri posse, quod certè laudabile est velle. Nobis autem sufficit, quod nullus in Ecclesia Dei fidelium reperitur in quolibet profectu, excellentia, atquè iustitia, qui sibi audeat dicere non necessariam precessionem orationis Dominicæ: Dimitte nobis debita nostra, & dicat se

se non habere peccatum, ne seipsum decipiat, & veritas in eo non sit, quamuis iam sine querela viuat. Non enim qualecumque etiam tentationis humanæ; sed graue peccatum est, quod in querelam venit.) Quæ quidem Augustini verba à pluribus referuntur, & intelliguntur de peccatis venialibus. Attamen si bene attendantur S. Doctoris verba, ipse loquitur cum distinctione, & si excipit à diabolica impietate eum, qui asserit cum auxilio gratiæ Dei posse viuere absque mortali peccato, cum id asserat, quod laudabile est velle; Attamen non eximit à tali impietate, & ab errore intolerabili eum, qui vniuersaliter loquitur de omni peccato, & mortali, & veniali. Quod declarat illis verbis: (Nobis autem sufficit, quod nullus in Ecclesia Dei reperitur in quolibet profectu, excellentia, atque iustitia, qui sibi audeat dicere non necessariam precationem orationis Dominicæ: Dimitte nobis debita nostra, & dicat se non habere peccatum, ne se ipsum decipiat &c) & vult dicere Augustinus ad seruandam illam Sacræ Scripturæ veritatem, tam circa verba orationis Dominicæ: & dimitte nobis debita nostra, quam etiam circa verba Ioannis: Si dixerimus, quia peccatum non habemus ipsi nos seducimus &c. Ad obseruandam, inquam, veritatem istarum, & similiarum Scripturarum sufficit nobis, quod nullus in Ecclesia Dei reperitur in quolibet profectu, excellentia, atque iustitia, qui sibi audeat dicere non necessariam precationem orationis Dominicæ &c. Concedit Au-

gustinus; quod non est error intolerabilis, seu diabolicus dicere, quod potest hæc vita cum auxilio gratiæ Dei transigi sine omni peccato mortali. Sed non concedit de venialibus, in quibus verificatur semper auctoritas Sacræ Scripturæ in quocumque gradu, & in quacunque excellentia sanctitatis; excepta Beatissima Virgine, ratione maternitatis.

70 Et confirmatur quod talis sit sensus Augustini; quia ipse in suprapositis verbis respondet ad argumentum, quod desumpsit Pelagius ab auctoritate *Luca cap. 1. ver. 6. De Zacharia, & Elisabet*, de quibus dicitur, quod erant iusti, & sine querela. Auctoritati respondet Sanctus: (Non enim quaecumque etiã tentationis humanæ, sed graue peccatum est, quod in querelam venit.) In qua conclusione clarissimè apparet, quod si ipse excipit Zachariam, & Helisabeth ab omni mortali, non eos eximit à qualicumque etiam tentationis humanæ, vt sunt venialia, quæ nobis obfortem per surreptionem occurrunt.

71 Et iterum confirmatur, quia idem Augustinus in pluribus locis hanc regulam generalem firmam tenet: Si dixerimus, quia peccatum non habemus, ipsi nos seducimus, & veritas in nobis non est. *Sic lib. 5. contra Iulianum cap. 9.* vbi existimat, quod nullus, in originali peccato conceptus, potest vitare venialia. In *libro de bono perseuerantiæ cap. 2.* vbi inter tria dogmata, quæ Ecclesia aduersus Pelagianos defendit, posuit hoc; (Vnum est, in quantacumque iustitia, sine qua-
li-

libuscumquè peccatis in hoc corruptibili corpore, neminem vivere.) In quam sententiam refert Cyprianum in expositione orationis Dominicalis. Et *libro de natura, & gratia cap. 36.* clarissimis verbis, ut supra dictum est, includit omnes in regula generali; Et solummodò ab hac regula excipit Matrem Dei, ratione maternitatis. Si alius est, qui habeat hoc privilegium, vel æquale; ostendat, & doceat; & transibit sinè temeritatis censura, quæ ei Vasquez imponit.

72 Dicit etiam potest, quod hoc assertum potest fieri in persona propria; vel in aliena. Si fit in persona aliena, ut si quis E. G. ad amplificandam alicuius Sancti perfectionem, asserat de illo, quod nullum peccatum, nèc veniale commisit; esset hic error tolerabilis, & humanus, dicit Augustinus; quia non ad impugnandam Sacram Scripturam hoc dicit, sed ad exaltandam Dei gratiâ in illo Sancto, quem laudat, & ex deuotione, & benevolentia erga ipsum loquitur. Et ut dicit August. *lib. de Spiritu, & lat. in fine epist. 2. tom. 3.* (In hoc Non multum erratur, nèc perniciosè, cum quadam quisquè benevolentia fallatur.) At si assertum fiat in persona propria, debet declarare in quo sensu loquitur; si enim hoc dicit se habere ex proprijs viribus, & sinè speciali Dei privilegio, acerrimè, ac vehementissimè est ei resistendum, ait August. *cap. 2. cit;* quia sentit cum Pelagio. Si autem dicit hoc se habere ex Dei speciali privilegio, Non negat Augustinus, quod possit fieri; sed pluriès replicat in *cap. 1. &*

2. di.

o. dicti lib. de spiritu, & liu. quod, excepto Christo, qui solus est Deus, & homo, Nemo est, aut fuit, aut erit, qui ad hanc puritatis perfectionem ascenderit, quæ nulla, nèc etiam venialis peccati labe maculetur. Itaque Augustinus de facto hoc priuilegium nulli concedit, nèc in præterito, nèc in præsentī, nèc in futuro; sed concedit solummodo de possibili, quod etiam concedit Sacrum Concilium Tridentinum ex speciali priuilegio *sess. 8. can. 23*. Etsi hæc mulier asserit hoc possibile esse reductum ad actum in sua persona, fallitur quadam beneuolentia erga seipsam; & cum temeritate loquitur, vt Vasquez supracitatus docet. Sic circa hanc quintam reuelationem, o amice charissime, saluo meliori iudicio, discurrendum existimo.



Excus-

*Excussitur Spica sexta Reuelationis eiusque
Propositio discutitur.*

DISCVSSIO SEXTA.

PROPOSITIO sexta continetur his verbis. LA
SUA GRATIA CONFERITALE E
TANTA, CHE DOPPO LA VERGINE, NE HA
HAVUTA PIV DI TVTTE LE PERSONE,
CHE SONO STATE, E SARANNO. Miro ordi-
ne, ut aliàs dixi, concinnatae sunt praesentes reuelatio-
nes, nè ab humano spiritu, qui ad omnia advertere,
primo prospectu non potest, sunt dispositae, sed vel à
Deo, vel à Dæmone ita sunt ordinatae, ut singula, mi-
ra quadam connexionione ad aliquid prægrande, ac pos-
tentosum, licet adhuc nobis ignotum, colliment. Vna
alteri viam sternit, & vna alterâ adiuuat. Prima liqui-
dem adiuuat secundam, cum secunda cōnectitur quin-
ta; hæc sextam, & septimam trahit, & omnes in vno
culmo terminant spicae, sed tali velamine contextae, ut
difficillimum sit dignoscere technis ne diabolicis, an
Diuina dispositione procedant? frumentum ne Pha-
riseorum, à quo, iuxta Saluatoris documentum, ca-
uendum est, contineant, an gravis veræ Doctrinae sint
plenæ?

2 En quàm plenam, quàm tumentem, quamquæ
turgidam se contemplandam omnium oculis propo-
nit.

nit. LA SVA GRATIA CONFERITALE , E TANTA, CHE DOPPO LA VERGINE NE HA HAVUTA PIV DI TVTTE LE PERSONE, CHE SONO STATE, E SARANNO. Verè huic reuelationi conuenit illud in spicarum Emblemate positum: PENDENT ONVSTAE. Sicut enim spicae quò pleniore è propensiores; sic etiam ista reuelatio tot gratiarum plenitudine onusta, vbertate charismatum ad omnes se inclinât, non sinè omnium extatico stupore prospiciendam.

3. Et vt verum fatear, non sinè admiratione eam contemplor, & quò magis eam contemplor, èò magis dubitatio crescit, an vera plenitudo sit, an tumor quidam inanis eam adeò turgidam, & inflatam ostendet. Si quidem cum hac sexta propositio cõnexionem habeat cum prima, in qua se asserit prædestinatam AVANTI, E PIV DI TVTTI GL'ELETTI; timeo quod ad casum illius, corruet etiam & ista. Si enim eius prædestinatio, quæ est ad gratiam, & ad gloriam in prima propositione non subsistit cum ea excellentia, ac prærogatiua, quam ipsa asserit; (falsum est enim, vt ibi probatum est; quod ipsa sit prædestinata antè omnes electos, maximè antè, & plusquàm omnes Apostolos, antè, & plusquàm Ioannem Baptistam, & Iosephum Matris Virginis Sponsum.) sequitur, quod sicut est falsum assertum de prædestinatione, ad tantum magnum gratiæ cumulum, ita etiam sit falsum assertum de collatione tantæ gratiæ, quæ superet omnes electos.

electos, & Apostolos, & Ioannem Baptistam, & Iosephum, & omnes alios, qui fuerunt, atque futuri sunt electi: Et omnes Sacrae Scripturae Auctoritates, Sanctorum Patrum sententiae, Sacrorum Canonum Sanctiones, rationes, & congruentiae ibi allatae faciunt etiam ad demonstrandum, num haec sexta reuelatio vera sit, an non (Ibi enim agebatur de praedestinatione, & hic agitur de talis praedestinationis executione.) Et cum actus praedestinationis vnus, & idem sit, & indiuisus, talis esse debet in praeparatione, qualis & in exequutione; & talis in exequutione, qualis & in praeparatione; Sed quoad praeparationem non subsistit cum illis circumstantiis, quas ista mulier attulit in prima assertione; ergo nec potest cum eisdem circumstantiis subsistere quoad exequutionem.

4 Valeant igitur ad dignoscendam praesentis propositionis veritatem omnia illa, quae ad dignoscendam veritatem primae allata sunt, & ad ipsa Lectorem remitto; ne eadem pluries repetam; & ne hanc sextam reuelationem perstricto calle, & sicco pede pertranseam; non nulla ad maiorem veritatis firmitatem hic adijciam. Et quia erubesco in hac materia absque scripturaram testimonio loqui; Redeo ad illos electos, de quibus clare Sacra pagina testatur.

5 Apostoli, vt in discussione primae reuelationis probatum est, omnibus alijs praeforuntur, & temeritas est, ne dicam error, vt verbis vtar Angelici ibi allegatis, aliquem Sanctum illis antepone in gra-

tia, & gloria, cū ipsi Spiritus Sācti primitias acceperint.

6 Nēc immeritō Spiritus Sancti primitias, & copiosiorē gratiæ largitatē acceperunt illi, qui totius Populi Christiani Patres fuerunt; Iuxta D. Pauli doctrinam: Nām in Christo Iesu per Euangelium ego vos genui. 1. *Corint.* cap. 4. *ver.* 15. Quem sensum sequutus Vrbanus II. relatus in C. *quorum vices dist.* 68. dixit: (Pro Patribus tuis nati sunt tibi Filij. Quid est prō Patribus tuis nati sunt tibi Filij? Patres missi sunt Apostoli, prō Apostolis Filij nati sunt tibi &c.) Idem docet D. Augustinus in *Psal.* 144. idem etiam D. Hieronimus in eundem *Psal.* 144. docuit, dicens: (Fuerunt, ò Ecclesia, Apostoli Patres tui, quia ipsi te genuerunt.) & confirmatur à Chrysostomo in *expositione predicti Psalmi.* Prō Patribus tuis nati sunt tibi Filij &c. (Mihi autem, ait D. Chrysostomus, videtur dicere Apostolos, qui fuerunt in ea Doctores. Deinde describens eorum vires, potentiam, & gloriam dicit: Constitues eos Principes super omnem terram.) Hæc Chrysostomus. Ex quorum auctoritate supra Scripturæ fundamentum innixa, clarè patet, quod Apostoli fuerunt totius Ecclesiæ, omniumquē Fidelium Patres.

7 Et quis vmquā vidit Filium præcellere, aut præcedere Patrem? Sic naturæ rectus ordo in istis inferioribus ostendit, vt Filius nēc præcedat, nēc præcellat Patrem. Sic in moralibus filios parentibus lex ipsa subiecit; & in Diuinis, licet inter illas coæternas.

Per;

Personas non detur prius, nèc posterius, non detur maius, aut minus; Attamen Pater prioritate originis prior intelligitur Filius, & quidquid habet Filius à Patre. Si igitur rectus ordo filiationis expostulat, ut Filius nullo modo præcellat Patrem, & ad summum ei conceditur, quod sit sicut Pater; Quomodo hæc mulier, quæ cum alijs fidelibus est Apostolorum filia per Euangelium in Christo genita, erit maior suis Parentibus? Quid aliud indicant illa verba LA SUA GRATIA &c. NEHA HAVUTA PIV DI TUTTE LE PERSONE, CHESONO STATE, E SARANNO? hoc sanè indicant, & nihil aliud, quod non in ministerio, & officio, sed in excellentia, & dignitate suos supergreditur parentes.

8 Et si gratiæ culmen datum est Apostolis ratione officij, & ministerij, quod in ordine gratiæ exequi debebant, ut in discussione primæ propositionis ostensum est; huic mulieri, quæ ad nullum officium, nullumquè ministerium adhuc se ostendit à Deo ordinatam, qua ratione concessa est ei tantæ gratiæ abundantia, ut omnes excedat, & etiam suos in Christo Parentes?

9 Nulla alia ratio super hoc assignari potest nisi voluntas, & potentia Diuina. Certum est enim, quod Deus potest hoc facere; & si huic potentiæ addamus voluntatem, quæ iam supponitur pro hac muliere fuisse, nihil repugnat, quod ipsa tam magnum gratiæ excessum habuerit. Sed huic rationi desumptæ ex poten-

tia, & voluntate Diuina iterum se opponunt D. Anselmus, & Magister Sententiarum, qui docent, (quod illa sola potest facere Deus, quæ nullum inuoluunt inconueniens; quia ubi minimum inconueniens apparet, ibi statim insurgit impossibilitas faciendi.) Tollerantur igitur absurda, & inconuenientia, & concedantur huic Mulieri, non solum ea, quæ habuisse se asserit, sed etiam, & maiora.

16 Alia ratio ad refellendum huius sextæ reuelationis assertum desumi potest ex statu huius mulieris, & ex officio Apostolorum. Compertum est apud omnes, quod Apostoli fuerunt Pastores gregis fidelium. Cuius oues Petro commissæ fuerunt à Christo Domino, quandò ei dixit: Si diligis me, Pasce Oues meas. *Ioan. cap. 21. ver. 16. 17.* & in pastura huius gregis cooperati sunt alij Apostoli, sub Petri tamen directione, qui caput est omnium; Sicut dixit S. Pontifex Leo *serm. de assumptione sua ad Pontificatum* his verbis: (De toto Mundo vnus Pastor eligitur, qui & vniuersarum gentium vocatione, & omnibus Apostolis, cunctisque Ecclesiæ Patribus præponatur; vt quamuis in Populo Dei multi Sacerdotes sint, multiquè Pastores, omnes tamen propriè regat Petrus, quos principalitèr regit, & Christus &c.) Pastor igitur est Petrus, & eius coadiutores Apostoli; sub illius tamen auctoritate, sicut omnes simul sub potestate Christi. Omnes alij præter Apostolos, oues sumus, iuxta illud: Nos autem Populus eius, & oues Pascuæ eius *Psal. 94. ver. 7. Et*

eorum curæ commendati. A quo quidem grege nemo excipi potest, quin sit Pastoribus, & Pastorum Pastori subiectus. Sic Bernardus ex Christi Domini verbis convincentèr concludit scribens ad Eugenium *lib. 2. de considerat. cap. 8.* (Si me amas Petre, ait Bernardus, Pasce Oves meas. Quas? illius, vèl illius populos Ciuitatis, aut regionis, aut certè Regni? Oves meas, inquit; cui non planum non designasse aliquas, sed assignasse omnes? Nihil excipitur, vbi distinguitur nihil.)

II Apostoli igitur Pastores sunt, nos autem Oves, & cognita hac conditionis differentia inter Apostolos, & omnes alios, nemine excepto, quis non videt quàm monstruosum sit huius mulieris assertum? Et ut melius eius monstruositas appareat illustremus eam exemplo. Si ex grege insurrexerit Ovis, & ingrediens Tabernacula Pastorum, velit se præponere omnibus illis, ac federe supra ipsum Pastorem, quis de hac monstruositate non stuperet? Idem certò sequeretur si hæc mulier, quæ se asseruit prædestinatam AVANTI, E PIV DITVTTI GL'ELETTI. Et in præsentī asserit se habuisse in exequutione prædictæ prædestinationis tantam gratiæ exuberantiam CHE DOPPO LA VERGINE NE HA HAVVTA PIV DITVTE LE PERSONE, CHE SONO STATE, E SARANNO; idem sequeretur, inquam, si hæc mulier Cœlum ingrediens, videretur, vt sic eximiè prædestinata supra Apostolos collocata. Ovis igitur super Pastores? Monstruosum quidè hoc esset in Hierarchia Eccle-

Ecclesiæ Militantis; Et monstruosum pariter esset in Hierarchia Triumphantis; cuius imaginem aspiciamus in Militante.

12 Tertia ratio desumitur ex potestate Iudiciaria Apostolis tradita *Luce cap. 22. ver. 30.* Et sedeat in super Thronos iudicantes duodecim Tribus Israel; ubi per duodecim Tribus iudicandas, intelligit D. Augustinus vniuersitatem iudicandorum in *expositione Psal. 86.* Si igitur Apostoli futuri sunt Iudices cum Christo in die magno, quomodo iudicabunt istam mulierem, quæ supra Iudices sedet?

13 At respondebit mulier huic rationi; ego nullum peccatum, nec etiam veniale, quin etiam nec umbram ullam peccati mecum habeo; & per consequens nihil mihi cum illis Iudicibus. Sed esto, o mulier, ut ita sit, ut dicis; & utinam sic esset; Attamen si effugies, per hoc, quod supponis, iudicium discussionis, effugere certe non poteris iudicium approbationis. Et si aliquid boni ex tuo exemplo, vel labore in Ecclesia Dei in posterum usque ad diem ultimum sequetur, accipies pariter iudicium remunerationis. Nullo modo igitur effugies quin illis Iudicibus subdaris. Et si necessario illis Iudicibus sub stare debes, ne dedigneris, quæso, illis te inferiorem confiteri.

14 Quarta ratio desumitur ex eo quod Apostoli sunt illius Coelestis Hierusalem fundamenta, de quibus sic loquitur *Iohannes in sua Apocalypsi cap. 21. ver. 14.* Et munus Gratiæ habens fundamenta duodecim;

cim; & in ipsis duodecim nomina Apostolorum &c. Posthæc fundamenta recenset, & vniciquè non lapidem ordinarium, sed pretiosum assignat, dicens: Fundamentum primum Iaspis, secundum Sapphirus, tertium Calcedonius, quartum Smeragdus, & cœteros vsquè ad duodecim enumerat. Assignas autem materiam, ex qua murus erat constructus, ait: Erat structura muri eius ex lapide Iaspide. Quàdò loquitur de fundamentis, dicit: Et fundamenta muri Ciuitatis omni lapide pretioso ornata. Quia Apostoli, qui sunt illius Ciuitatis fundamenta, tuerunt à Deo decorati omni gratiarum pretiositate, & plenitudine. Ipsi enim, vt dictum est, iuxta Pauli doctrinam *Rom. cap. 8. ver. 23.* Spiritus Sancti primitias acceperunt; vbi Glosa adiungit: (Tempore prius, & cœteris abundantius.) Quàdò autem loquitur de structura muri dictæ Ciuitatis in quo muro, vt ait D. Petrus: Ipsi tamquam lapides viui superædificamini *1. Petri cap. 2. ver. 5.* non dicit, quod sit ædificatus ex omni lapide pretioso; sed tantum ex lapide Iaspide; & quod tota Ciuitas est ex auro mundo: Et erat, ait Sacer Textus, structura muri eius ex lapide Iaspide, ipsa verò Ciuitas aurum mundum, simile vitro mundo. *Ibid. ver. 18. & ver. 11.* dixerat: Et lumen eius simile lapidi pretioso tamquam lapidi Iaspidis, sicut Chrystallum.

15 In fundamentis est omnis lapis pretiosus; At in muro, & in tota Ciuitate aliud non apparet nisi Iaspis, aurum, chrystallum, & vitrum mundum; Vnde deduc-

deducitur, quod illa differentia, quæ est inter materiales res, quæ construunt Ciuitatem, & res quæ eius stabiliunt fundamenta, reperitur etiam inter Apostolos, qui sunt fundamenta, & inter omnes alios Electos, qui dictæ Ciuitatis molem respectiue cõstituunt. Et hæc etiam differentia reperitur in rebus mysticis, & anagogicis. Quia sicut in præsentī vita habuerunt vberiore gratiam, sic in Cœlo consequuti sunt excellentiorem gloriam. Itaque si hæc mulier pertinet ad structuram Ciuitatis Hierusalem, contenta sit in illa superædificari tamquàm lapis viuus, & in illa splendere, vèl tamquàm vitrum mundum, vèl tamquàm chrystallum, vèl tamquàm aurum mundum, vèl tamquàm Iaspis. Et gaudeat, quod omnes lapides pretiosi plenitudinem gratiæ, & gloriæ importantes sint in Apostolis, qui sunt fundamenta Ecclesiæ Militantis, & Triumphantis.

16 Quinta ratio desumitur ex promissis, quas ipse Dominus fecit Apostolis. Et primo loco promisit, se eis impetraturum à Patre Spiritum Sanctum: Sic enim dixit *Ioan. cap. 14. ver. 16.* Ego rogabo Patrē, & alium Paraclitum dabit vobis, vt maneat vobiscum in æternum, Spiritum veritatis, quem mundus non potest accipere, quia non videt eum, nèc scit eum. Vbi notat Euthymius. (Ideò in æternum cum Apostolis mansurum promitti Spiritum Sanctum, quod nèc post mortem eorū ab eis separatus sit.) Et Theophylatus: (Quod dicit, vt maneat vobiscum in æternum,

num, dixit consolans eos. Non enim, inquit Christus, ita temporaria erit eius consuetudo vobiscum, vt mea, sed vsquē in æternum durabit.)

17 Et subiunxit Christus: Spiritus veritatis, quem mundus non potest accipere, quia non videt eum nec scit eum; vos autem cognoscetis eum, quia apud vos manebit, & in vobis erit. Vbi Theophylatus: Vobis Apostolis hoc donum egregium datum est, & manet apud vos: Deindē quod maius est, & in vobis erit. Apud vos enim externum subsidium, & vicinitatem; in vobis autem internam habitudinem, & corroboracionem significat &c.)

18 Et quis de promisso tam firmo, & infallibili, tamquē copioso, ac exuberanti gloriari vnquam poterit? qualem gratiæ abundantiam putamus, vbi inhabitabat largitor omnium gratiarum? qualem gloriæ plenitudinem existimamus, vbi in æternum manebit ipsius gloriæ, ac totius consolationis dispensator? Mūdus totus non potest capere, quod habuerunt Apostoli, non ad horam, non ad diem, non ad tempus, sed in æternum.

19 Secunda promissio, quam suis Apostolis fecit Christus est apud Lucam cap. 24. ver. 48. vbi dicit: Et ego mitto Spiritum Patris mei in vos; vos autem sedete in Ciuitate quoadusquē induamini virtute ex alto. Vbi notandū cum Theophylato, (quod non dixit Christus sedete in Ciuitate quoadusquē accipiat Spiritum Sanctum; sed quoadusquē induamini.)

20 Et huius promissionis pondus, & vis patebit ex illa ponderatione, quam facit D. Thomas *super illa verba Pauli Galat. cap. 3. ver. 57.* Quicumque enim in Christo baptizati estis, Christum induistis. Vbi sic ait Angelicus: (Sciendum est, quod qui induitur aliqua veste, protegitur, ac contegitur ea, & apparet sub colore vestis, colore proprio occultato. Eodem modo, & qui induit Christum protegitur, & contegitur à Christo Iesu contra impugnationes, & æstus, & in eo nihil aliud apparet, nisi quæ Christi sunt. *Rom. 13. ver. 14.* Induimini Dominum Iesum Christum. Et sicut lignum accensum induitur igne, & participat eius virtutem; ita & qui Christi virtutes accipit, induitur Christo. *Luca ultimo:* Sedete in Ciuitate donèc induamini virtute &c. Quod in illis locum habet, qui interiùs Christi virtute informantur. *Ephes. 4. ver. 24.* Induite nouum hominem, qui secundum &c. Et nota quod Christum aliqui induunt exteriùs per bonam conuersationem, & interiùs per spiritus renouatione, & secundum vtrumque per sanctitatis configurationem, vt tangitur in Glosa.) Hæc D. Thomas *in cap. 4. Galat. lect. 9.* Ex quo apparet, quàm magna fuerit hæc secunda promissio facta Apostolis ab ipsa infallibili veritate; in ipsa quippe promittitur Apostolis interna, & externa configuratio ad ipsum Christum adhuc in hac vita degentibus.

21 Tertia promissio, quæ cum promissionis effectu sociata videtur, est illa apud Ioannem *cap. 17. ver. 9. vbi*

9. vbi Vnigenitus Dei Filius sic ad Patrem prò Apostolis loquitur, & orat: Ego prò eis rogo, quos dedisti mihi, quia tui sunt. Pater Sancte serua eos in nomine tuo, quos dedisti mihi. Non rogo, vt tollas eos de mundo: sed vt serues eos à malo. Sanctifica eos in veritate. Prò eis ego Sanctifico me ipsum: vt sint, & ipsi Sancti in veritate. Et quis ex istis precibus, quas Christus prò Apostolis effundit ad Patrem, non colligit quàm excellentem sanctitatem eis exoptet, quàm copiosum gratiæ munus eis desiderat? Rogat Filius, & toto pectore, Patrem, & ab isto procùl dubio exauditus est prò sua reuerentia.

22 Nèc ista promissa inani quodam verborum sono pertransierunt; omnia enim euenisse certum est, quando apparuerunt illis dispersitæ linguæ, tamquàm ignis, seditquè supra singulos eorum, & repleti sunt omnes Spiritu Sancto, & cœperunt loqui varijs linguis, prout Spiritus Sanctus dabat eloqui illis. *actor. cap. 2. ver. 3.* Vbi aduertendum, quod priusquàm Christus ad Patrem ascenderet, dederat Apostolis Spiritum Sanctum, quando, vt ait *Ioannes cap. 20. ver. 21.* dixit eis: Accipite Spiritum Sanctum. Acceperunt igitur in illo tunc Spiritum Sanctum; sed post Ascensionem Domini, iuxta promissa sibi Diuinitus facta, maiori largitate donorum eum acceperunt, & vberiori plenitudine ipsum habuerunt Apostoli, quàm reliqui Discipuli, vt cum Lorino in examine secundæ reuelationis notauimus.

23 Et ex his omnibus promissionibus fidelissimè suo tempore adimpletis, clarè deducitur supereminèntia, quam habent Apostoli in Ecclesia Militante, ac Triumphante, & quod non sit alius, qui possit eis, non solum præponi, sed nèc etiam æquiparari. Nullus enim audiuit à Christo: Ego rogabo Patrem, & alium Paracletum dabit vobis &c. Nullus ab ipso audiuit: Manete in Ciuitate, donèc induamini virtute ex alto. Nullus audiuit: Ego prò eis rogo, quos dedisti mihi &c. Ex ore illius prodierunt hæc omnia, qui mentiri non potest.

24 Sexta ratio desumitur ex præconijs, quibus ipse Dominus suos Apostolos honorauit; Sic enim eos alloquens aiebat: Vos amici mei estis, si feceritis, quæ ego præcipio vobis. Iam non dicam vos seruos, quia seruus nescit quid faciat Dominus eius; vos autem dixi amicos, quia omnia, quæcumquè audiui à Patre meo, nota feci vobis. *Ioan. cap. 15. ver. 15.* Consonat hoc elogium in laudem Apostolorum à Christo pronunciatum illis, quod in spiritu de eisdem loquens Psalmista, scriptum reliquit: Nimis honorati sunt amici tui Deus; nimis confortatus est Principatus eorum. *Psal. 138.*

25 Huius autem privilegij magnitudo, ex eo maxime dignoscitur, quod nihil amicis, nihilquè amico pretiosius existimatur. Testante *Ecclesiast. cap. 6. ver. 14.* Amicus fidelis protectio fortis, qui autem inuenit illum, inuenit thesaurum. Amico fideli nulla est
compa-

comparatio: Non est digna ponderatio auri, & argenti contra bonitatem fidei illius. Amicus fidelis medicamentum vitæ, & immortalitatis. Consonat dictis Eccl. etiam Tullius in *Lel.* dicens: (Ego vos hortari tantum possum, ut amicitiam omnibus rebus humanis anteponatis: Nihil est enim tam naturæ aptum, tam conueniens ad res, vel secundas, vel aduersas. &c.)

26 Nèc immeritò tam pretiosus existimatur amicus; In ipso enim multa ad vitæ solatium habemus; Et in primo loco est beneficentia erga amicum, testante Aristotile *lib. 9. Ethic. cap. 4.* (statuunt amicum esse eum, qui vult, & agit bona, aut quæ apparent illius causa &c. & iterum repetit. Qui amicis bona volunt ipsorum causa, maximè amici sunt.) hæc Aristotelis. Ex quo secundo loco colligitur æqualitas, & similitudo inter amicos; sic enim ait *lib. 8. Ethic. cap. 8.* (Æqualitas verò, & similitudo amicitia est, & præcipuè ea, quæ est ex virtute similitudo.) Et *lib. 3. polit. cap. 12.* dicit. (Amicus autem par, & similis,) Et Tullius in *Lelium*: (Qui sunt in amicitia coniunctionisque necessitudine superiores, exæquare se cum inferioribus debent. Quamobrem ut hi, qui superiores sunt submittere se debent in amicitia, sic quodammodò inferiores excellere.) Imò *9. Ethic. cap. 9.* dicit Aristot. quod: (Amicus est alter ipse.) Et *lib. 7. moral. ad Eudem. cap. 7.* inter alias amicorum conditiones ponit & istam: (Quod absque se mutuo, ne viuere quidem

Adem possunt, vna anima sunt.) Quod quidem Aristotelis dictum confirmatur testimonio D. Gregorij Nazianzeni *orat. 20. in laudem D. Basilij*: loquens enim Nazianzenus de seipso, & de suo carissimo amico Basilio, ait: (Vna utriquè animâ videbatur, duo corpora ferens. Quod si ijs fides habenda non est, qui omnia in omnibus sita esse dicunt (Empedocles utriquè, & Anaxagoras) at nobis certè credendum est, quod vterquè in altero, & apud alterum siti eramus) Hæc Nazianzenus. Vndè tertio loco sequitur, quod inter amicos omnia sunt communia; Sic Plato, vel potius Socrates apud Platonem *in Lyside* dixit (nonnullis, qui se amicos profitebantur: Vter vestrum ditior sit, haudquaquàm interrogabo? Amici namquè estis; amicorum verò communia omnia; Quapropter hoc nihil differtis, siquidem id verè de amicitia dicitis.) Quod postea confirmauit Aristotiles *9. Ethicor. cap. 8. & 7. moral. ad Eudem. cap. 4.* dicens: (Omnia amicorum communia.)

27 Colligantur igitur simul hæc omnia, quæ in vera amicitia reperiuntur bona, & intelligetur magnitudo illius priuilegij, quod Unigenitus Dei suis concessit Apostolis, quando ipsos suos amicos declarauit, nec simpliciter amicos, sed amicos à secretis, quibus omnia sui Diuini pectoris arcana reserauit: Vos autem dixi amicos, quia omnia quæcumquè audiui à Patre meo nota feci vobis *Ioan. cap. 15. ver. 16.* Hinc enim beneficentia Saluatoris erga Apostolos orta est, & talis,

lis, quod omnia, quæ habuit fuerunt eis communia. De qua communitate bonorum, sic S. Leo introducitur Christum ad Petrum loquentem: (Tu quoque Petra es, quæ mea virtute solidaris, ut quæ mihi potestate sunt propria, sint tibi mecum participatione communia.) *Ser. in anniu. sue assump.* & nonnullis interiectis adiungit: (Transiuit quidem etiam in alios Apostolos vis potestatis istius &c.) Ac per hoc eos per virtutes ad suam similitudinem eleuauit; & ad illam æqualitatem, ad quam cum ipso exæquari poterant, euexit; uiuebat ipse in Apostolis, & Apostoli uiuebant in ipso, vno ipsorum testante: Viuo autem, iam non ego: uiuit verò in me Christus *Galat. cap. 2. uer. 20.* Quis igitur ad tantam donorum abundantiam videns eleuatos Apostolos audebit se illis comparare? Et quomodo ista mulier non solum illis se comparat, sed etiam illis superiorem se prædicat, dicens: **LA SVA GRATIA CONFERITALE ET TANTA, CHE DOPPO LA VERGINE NE HA HAVUTA PIV DI TUTTE LE PERSONE, CHE SONO STATE, E SARANNO?**

28 Ad hanc sextam rationem spectat illud encomium, quo Unigenitus Dei Filius decorauit Apostolos, dicens: Vos estis lux mundi *Matt. cap. 5. uer. 14.* Si igitur Apostoli positi sunt, ut lux, quæ illuminet omnem mundum, quomodo ista mulier, quæ debet splendere, mutuato lumine Apostolorum, inuenitur maioris gratiæ lumine perlucida?

29 Sep;

29 Septima ratio defumitur ex antiquis figuris, quæ præmonstrabant Apostolos. Iustinus Martyr in *Dialog. Exod. 28.* dicit, (quod Apostoli fuerunt adumbrati per duodecim Tintinnabula aurea, quæ ad oram vestis Summi Pontificis pendebant. Irenæus *lib. 4. cap. 38.* (Eosdem Apostolos per duodecim Patriarchas totius Sinagogæ propagines.) Et Tertullianus *lib. 4. contra Marcionem*, (per duodecim fontes Elim; per duodecim gemmas rationale Leuiticū exornantes; Per duodecim lapides in medio Iordane electos, sublato, & in Arca Testamenti conditos, olim præfiguratos, & promissos commodè testatur.) Duodecim exploratores à Iosue missos totidem Apostolos significasse scribit Eusebius *lib. 3. demonstrat. Euang.* Duodecim quoque præfulgidæ Stellæ, quibus Apocalyplicæ mulieris, idest Ecclesiæ caput, quasi corona cingitur, & ornatur, ipsos duodecim Apostolos ostendunt,) vt asserit Feuerdentius *lib. 1. aduersus hæreses, verbo Apostoli.* De eisdem Apostolis pluries loquutus est Dauid in suis Psalmis. Vt in *Psal. 18. 44. 46. 63. 86. 138. & alibi.*

30 Ex quibus prædictionibus, & figuris clarè deducitur excellentia Apostolorum. Constat enim, quod scriptura antiqua, non de omnibus, qui in lege noua futuri erant, figuras continet; Sed tantum de excellentioribus; & de Christo, in quem, vt ad principalem scopum, omnes figuræ collimabant; principaliter quoque ipsa Scriptura loquitur de Virgine Matre, de qua

qua mundi Saluator nasciturus erat, etiam figuratè multotiès loquitur; & si de alijs quandoquè loquitur, hoc facit, quia pertinebant, vel ad Christi manifestationem, vel ad completionem operum, & mysteriorum eius. At de Apostolis non semel, vel iterum loquitur, non vnam, vel duas figuras præsignauit, sed multas; & has figuras non in rebus infimæ notæ, aut mediocribus constituit, sed in excellentioribus, & sublimioribus; vt per dictas figuras discurrendo colligi potest.

31 Si enim in Patriarchis præsignantur; deducitur, quod sicut Patriarchæ cœteros in lege veteri excelluerunt, sic Apostoli in lege noua omnibus præferri debebant. Si in Tinnabulis aureis; deducitur, quod sicut aurum, & pretio, & splendore, & puritate; & pondere omnia superat metalla, sic etiam Apostoli omnes alios in donis gratuitis superare debebant. Si in duodecim Gemmis, quæ Summi Sacerdotis rationale exornabant; deducitur, quod sicut illæ gemmæ alios lapides ordinarios splendore, ac pretiositate excellunt, ita pariter Apostoli omnes alios splendore gratiæ, ac pretiositate gloriæ excellere debebant. Si in duodecim fontibus Elim; deducitur gratiarum affluentia; quæ ipsis data fuit à Deo. Si in duodecim lapidibus de Iordanis medio electis, vbi scilicet steterunt Sacerdotes, qui portabant Arcam Domini *Iosue cap. 4. ver. 9.* designatur, quod super ipsos stat Arca Domini, quæ figurabat Ecclesiā. Si in duodecim stellis præfulgidis,

M m m

quæ

quæ caput Ecclesiæ exornant; deducitur, quod ipsi sunt fulgentiores Stellæ, quas vt primum, & pretiosius ornatum ipsa Ecclesia in suo capite gerit. Omnes denique figuræ, quæ Apostolos præmonstrabant, ostendebant pariter excellentiam, quam super omnes habituri erant, & de facto habuerunt. Sic etiam prædictiones eandem excellentiam præmonstrabant; Principes enim, & Patres vocauit eos in spiritu prophætico Dauid, dicens: Constitues eos Principes super omnem terram &c. Prò Patribus tuis nati sunt tibi Filij &c. Ostendens, quod quantum Principes suis Populis eminent, & quantum suis Filijs parentes, tantum Apostoli, qui sunt Patres, & Principes Ecclesiæ, omnes, qui ipsam constituunt, & gratia, & gloria excellunt, & excedunt. Et idem excessus, eademque excellentia elicitur ex alijs prædictionibus, quæ de ipsis Prophætæ fecerunt. Videat igitur ista mulier, si in prædictis reuelationibus credere, an tot Oraculis, & Prophetiis vocibus debeamus. Et hinc etiam intelligant omnes, si ex Deo esse possint illæ reuelationes, quæ tot oraculis, & figuris, tot prophætijs, quæ de Apostolis præcesserunt contradicunt.

32. Octaua ratio desumitur ex verbis ipsiusmet mulieris: Dicit enim: LA SVA GRATIA CONFERRITALE ET TANTA, CHE DOPPO LA VERGINE NE HA HAVUTA PIV DITVTTE LE PERSONE &c. Gratia namque diuiditur in gratiam gratis datam, & gratificantem, seu iustificantem. De prima

ma iam constat, quod non habet nèc maiorem, nèc æqualem; Non enim habet genera linguarum, non, prophètiam, non gratiam miraculorum, & similia, in quibus gratia gratis data consistit; Ergò in ista gratia gratis data, non solum exceditur ab Apostolis, sed etiã ab illis, qui ea polluerunt.

33 De secunda, nempe de gratia iustificante, & gratum faciente, certum est, quod ista inæqualitèr confertur à Deo iuxtà inæqualitatem dispositionum, quæ in recipiente reperiuntur. Sicut definitum est à Sagro Concilio Tridentino *sess. 6. cap. 7.* vbi loquens de gratia iustificante, ait: (Et non modò reputamur, sed verè iusti nominamur, & sumus, iustitiam in nobis recipientes, vnusquisquè secundum mensuram, quam Spiritus Sanctus partitur singulis prout vult, & secundum propriam cuiusquè dispositionem, & cooperationem &c.) & probatur ex *Apocalypsis cap. 22. ver. 11.* Qui iustus est iustificetur adhuc. Et *2. Corint. cap. 9. ver. 10.* Augebit incrementa frugum iustitiæ vestræ. Ex quo inferitur, quod gratia, & iustitia augetur in anima secundum quantitatem dispositionis, & cooperationis illius; Iuxtà illud *Ecclesiast. cap. 18. ver. 22.* Ne verearis vsquè mortem iustificari. Et *Prouerb. cap. 4. ver. 13.* Iustorum semita quasi lux splendens proccedit, & crescit vsquè ad perfectum diem. Et *Psal. 83. ver. 6.* Beatus vir, cuius est auxilium abs te: ascensiones in corde suo disposuit in valle lachrymarum, in loco, quem posuit. Etenim benedictionem dabit legisla-

tor: ibunt de virtute in virtutem &c. quod quidem pluries repetit Conciliū Tridentinū *sess. 6.* Nam *cap. 10.* dicit: (Iustos renouari de die in diem, & crescere in accepta iustitia per bona opera, quibus fides cooperatur &c.) & *in eadem sess. can. 24.* ait: (iustitiam acceptam conseruari, & augeri per bona opera iustorū.) *Et can. 32.* (Bona opera iustorum, quæ in Deo facta sunt, mereri vitam æternam, augmentum gratiæ, & gloriæ &c.) ex quibus omnibus tam Scripturæ, quàm Concilij auctoritatibus conuincitur, quod gratia gratumfaciens augetur iuxta dispositionem, & cooperationem nostram.

34. Et non solum hæc gratia augetur in iustificatione, iuxta mensuram dispositionis, & cooperationis ipsius; Sed in illis etiam, qui per propriam dispositionem iustificantur, infunditur inæqualis gratia sanctificans prò ratione, & quantitate dispositionis; quod probatur ex *Luc. cap. 7. vers. 4.* Remittuntur ei peccata multa, quoniam dilexit multum. Et ratio, quare Deus tribuit hanc gratiam iustificantem iuxta nostrā dispositionem, est ista, vt ait Caspensis; (Cum homo sit liber, suauis dispositio postulat, vt liberè etiam acceptet iustitiam; ergò quòd homo se ostendit promptiorem ad acceptandam Dei amicitiam, & maiori conatu ad illam se conuertit, eò ad maiorem amicitiam recipitur. Et hæc inæqualitas dispositionis in adultis referenda est tam ad inæqualitatem auxilij, quàm ad inæqualitatem cooperationis ex parte nostra. At quia

princi-

principalis causa huius dispositionis est Diuina gratia; Et defectus si quis est, oritur ex parte nostra: ideo quidquid perfectionis est, simpliciter tribuendum est Diuinæ gratiæ: quidquid vero defectus est, & imperfectionis, nostræ libertati.) *Hæc Calpenfis tract. de gratia disput. 4. sect. 2.*

35. Cum igitur gratia augeatur iuxta dispositionem, & cooperationem nostram, quis magis ipsi gratiæ cooperatus est, quam Apostoli? quid non fecerunt isti, quid non operati sunt, quid non perpeffi? quot regiones peragrarunt, quot nationes instruxerunt, quot animas ad Cælum transuexerunt? In omnem terram exiit sonus eorum, & in fines orbis terræ verba eorum &c. Et tandem, effuso sanguine, data pro Christi amore anima propria, hoc ultimo charitatis signo sigillauerunt cooperationem, quam usque ad finem habuerunt ad gratiam. Et quomodo istius mulieris gratia cœquare, imò superare poterit gratiam Apostolorum, qui per tam heroicam cooperationem ad magnum, imò maximum culmen gratiæ peruenerunt?

36. At dicet ista mulier, quod sua gratia, cum procedat à mera liberalitate Diuina, non respexit in ipsam dispositionem, & cooperationem, sed solummodò voluntatem Dei, qui voluit ipsam supra omnes, & præteritos, & futuros Electos gratia ditare. Et si Deus voluit eam sic ditare, quis iuste de hoc conqueri potest? Si quis Diuinæ voluntatis scrutator fieri velit,
audiet

audiet utique à Deo: An oculus tuus nequam est, quia ego bonus sum? aut non licet mihi, quod volo facere?
Matt. cap. 20. ver. 15.

37 Veneror, ut aliàs dixi, Decreta Diuina, adoro suam liberam, ac liberalissimam voluntatem; sed ratio- cinemur, quæso, circa hanc Diuinæ voluntatis dispo- sitionem. Constat enim primò, quod Deus, & natura nihil frustra agunt, ut pluries supra monstratum est; Et si Ieremiam, & Ioannem Baptistam gratia gratum faciente decorauit, nullo habito respectu ad disposi- tionem, nèc etiam ad illam, quæ ex fide parentum ha- beri posset; fecit hoc, quia ad opera ingentia eos præ- parabat, adhuc in matris utero, ut alibi monstra- tum est.

38 Secundò constat, quod licet Ieremiam Deus hac gratia præueniret ex utero ad finem tam excel- sum; non tamen contulit ei tantam gratiam, ut alios omnes in lege veteri superaret. Et si de alijs certitudi- nem non habemus ex Sacra Scriptura; De Moyse ta- men habemus Oraculum Diuinum *Num. cap. 12. ver. 7.* Quod referens D. Paulus *Hebr. cap. 3. ver. 2.* Qui fidelis est ei, qui fecit illum, sicut, & Moyse in omni Domo Dei. *Et ver. 5.* dicit: Et Moyse quidem fide- lis erat in tota Domo eius, tamquam famulus, in testi- monium eorum, quæ dicenda erant; Christus verò tamquam Filius in domo sua &c. De Abraham quo- què testimonium habemus, quod Dominus dixit ei: Et merces tua magna nimis. *Gen. cap. 15. ver. 1.* De Iere-

Ieremia autem habemus solum, quod in vtero habuit gratiam gratificantem; si autem ista excesserit gratiam aliorum, ex Sacra Scriptura non habemus; Et idem dicendum de Ioanne Baptista. Itaque licet isti habuerint gratiam gratificantem à mera liberalitate Diuina, ex qua liberalitate possumus arguere, quod Deus plus concesserit vni, quàm alteri, vel alteri, quàm vni; Nihilominus non possumus dicere, quod gratia istorum ex liberalitate Diuina sanctificationum fuerit maior, & excesserit gratiam Moyſis, & Abrahæ, de quibus ſcimus certè ex Oraculo Diuino, quod alios in lege veteri superauerint. Et tam Ieremias, quàm Ioannes remanent sub regula generali, quod augmentum gratiæ habuerint, ex cooperatione ad ipsam gratiam.

39 At ista mulier primo tractu se proclamat superiorem in gratia sibi à liberalitate Diuina concessa, & nullo habito respectu ad augmentum, quod per cooperationem haberi potest, dicit: LA GRATIA CONFERITALE E TANTA, CHE, DOPPO LA VERGINE, NE HA HAVUTA PIV DI TUTTE LE PERSONE, CHE SONO STATE, ESARRANNO.

40 Et ad quid tanta gratia ei collata fuit? Verum est, quod Beatissimæ Virgini collata fuit gratia immensa; sic eam appellant Sancti Doctores:) Nam S. Epiphanius *Serm. de laudib. Deipare*, dicit: Gratia Sanctæ Virginis est immensa.) Quod confirmat S. Anselmus *de excellentia Deipare cap. 8. versus fin.* dicens:

(Quid

(Quid amplius dicere possum Domina? Immensitatem quippe gratiæ, & gloriæ tuæ considerare cupienti sensus deficit, & lingua fatiscit.) *Idem* dicit S. Hildephonus *Ser. 3. in Assumpt. Deiparæ*. *Idem* Petrus Damianus *Ser. in Assumpt. Deiparæ*. Et S. Bonauentura *in speculo Deiparæ lect. 1.* dicit: (Propter gratiæ affluentiam, & immensitatem merito gratia plena commemoratur.) Quod postea reperit, & confirmat *lect. 5. eiusdem speculi*. Et verum est etiam, quod ipsa Beatissima Virgo à primo instanti suæ Conceptionis habuit tantam gratiam, quod superauit omnes, & homines, & Angelos; Sic testatur S. Vincentius Ferrerius *ser. 1. in Natiuit. Deiparæ*, dicens: (Credetur quod eadem die, & hora fuit sanctificata super omnes Sanctos, & Sanctas, & etiam Angelos &c.) Et hanc gratiæ superabundantiam habuit à primo suæ Conceptionis instanti, quia sic decebat, vt Mater Domini fieret; Teste Petro Damiano, qui dicit: (Antequàm nasceretur, talem creauit eam, vt ipse nasci dignè posset ex ea. *ser. 2. in Natiuit. Deiparæ*.) Et Dns Bernardus *hom. 2. super Missus est*: dicit: (Talem sibi ex omnibus debuit deligere, imò condere Matrem, qualem, & se decere sciebat, & sibi non erat placituram.)

41 Itaque si prima gratia Beatissimæ Virginis excedebat gratiam omnium hominum, & Angelorum, hoc fuit, quia Dei Genitrix erat futura. Et si ipsius gratia fuit immensa, hoc etiam fuit, quia priuilegium maternitatis trahit secum quamdam infinitatem, vt docet

docet S. Thomas 1. par. quest. 25. art. 6. ad quartum, ubi ait: (Beata Virgo, ex hoc, quod est Mater Dei, habet quandam dignitatem infinitam ex bono infinito, quod est Deus.) Quod confirmat S. Bernardinus Senensis tom. 1. ser. 61. art. 1. cap. 12. At in ista muliere, quæ ratio, quæ congruentia, quæ decentia assignari potest, cur sit exclusa à regula generali?

42 Si dicitur, quod Deus, qui infinita mundi eligit, ut fortia confundat, voluit hanc mulierem exaltare ad manifestationem gloriæ, & potentiæ suæ; Gratis certe hoc asseritur; Quia satis ostensa est gloria, & omnipotentia Dei in electione Beatissimæ Virginis Mariæ, quam eleuauit ad maternitatem Vnigeniti sui. Vanum est ergo quærere in opere inferiori manifestationem illius potentiæ, quæ manifestata est in opere sublimiori. Et quanam potentiæ, & gloriæ Diuinæ manifestatio videtur in hac muliere, quæ intra domesticos parietes occlusa non claret miraculis, non relictet spirita prophætico, non gratia sanctorum, non generibus linguarum, non sermonibus sapientiæ, nec alia gratia gratis data, quæ in ipsa ostendat gratiam, & potentiam Dei? Cùm igitur nihil ex his omnibus adsit, nec ipsa directæ sit ad aliquod opus, in quo appareat gloria, & omnipotentia Dei, utiquæ non potest dici, quod tanta gratia sit locupletata ad manifestationem gloriæ, & omnipotentie Diuinæ.

43 Si dicitur, quod Deus voluit ipsi tantam gratiâ conferre, ut habeat ynam creaturam humanam, in qua

N n n

pluf-

plusquàm in alijs sibi complaceat? Et hoc etiã gratis dicitur; Nàm habet Deus tot excellentissimos Sanctos, vt sunt Apostoli, Patriarchæ, & Prophætæ; & si istis hæc mulier non vult cedere, habet Deus Deiparam Virginem, in qua super omnes sibi complacet; & huic Gloriosissimæ Virgini libentèr cedit ista mulier. Siigitur habemus, in quo saluetur ista singularis Dei complacentia; ad quid quærere aliam inferioris notæ, in qua Deus minus se complaceat, quàm in Virgine?

44 Itaque dato, & concesso, quod Deus voluerit eam tanta gratia exornare, vt omnes alios excedat, cùm voluntas Dei non sit irrationabilis, vt passim docent S. Augustinus, S. Ambrosius, S. Hieronymus, & omnes; debet nobis apparere aliqua ratio, vel decentiæ, vel congruentiæ, ob quam Deus voluit hanc mulierem excludere à regula generali, & à lege communi; sed nulla vsquè adhuc ratio apparet, nec etiam ex parte manifestationis gloriæ, & omnipotentia; nec etiam ex parte complacentiæ ipsius Dei; ergo non est exclusa à regula generali, & per consequens eius reuelatio videtur non esse vera, sed falsa, & consequentèr à Dæmone.

45 Nona ratio desumitur ex eisdem verbis reuelationis, & præcisè ex illis: **NE HA HAVVTO PIV DI TVTTE LE PERSONE, CHESONO STATE, E SARANNO.** In his verbis, & præcipuè in illo: (E SARANNO,) quod est vltimū, ita remanèt ligatæ, omnipotētia, & volūtas, omnipotētis Dei, vt non pos-

possint facere, nè possint velle facere aliã creaturã humanã sibi gratiore ista muliere; quia iã notificauere ei, quod ipsi contulerint gratiam excedentem omnium, qui fuerunt, & qui futuri sunt, gratiam. Et supposita hac reuelatione, quæritur, An Deus in posterum conferre possit alteri maiorem gratiam? Si respondetur, quod potest, sed non conferet; iterum quæro, quare non conferet? Si respondetur, quod non conferet, èo quod reuelauit huic mulieri, quod sua gratia debet excedere gratiam omnium, qui fuerunt, & qui futuri sunt; ergo omnipotentia Dei iam est ligata, nè potest facere, quod sibi possibile est. Si dicatur, quod Deus reducitur ad hoc impossibile, quia sic vult; Iterum quæro, quare sic vult? & si iterum respondeatur, quod vult hoc sibi impossibile esse, quia sic reuelauit huic mulieri; iterum ego concludo: Ergo in hac reuelatione alligatæ sunt voluntas, & omnipotentia Dei, vt non possint, nè velint facere aliam creaturam hac muliere sibi gratiorem. Si autem dicatur, quod Deus omninò non potest conferre in posterum maiorem gratiam; quæro, an gratia huius mulieris sit finita, vel infinita? si finita; ergo Deus maiorem ipsa potest creare, & conferre; si infinita; ergo non potest eam accipere hæc mulier, quæ est finita. Quomodocumquè igitur sumantur verba in hac propositione posita, ducunt ad inconuenientia, & absurda.

46 Et quis igitur, non dico inter sapientes, & prudentes, sed etiam inter viros recto iudicio prædi-

tos, tam obesse mentis erit, ut approbet, tamquam à Deo reuelatam, hanc propositionem, quæ Sanctorum Patrum auctoritati repugnat, & Sacrae Scripturae testimonij se opponit. Omnes Scripturae, quæ contradicunt primæ assertioni, contradicunt etiam, & huic sextæ; & omnes Sancti, qui impugnant illam, impugnant, & istam; ambo enim idem intendunt, ut supra dixi; nam prima monstrat preparationem ad gratiam, & ad gloriam, & hæc sexta importat executionem illius preparationis; & illam gratiam, quam ei præparant ab æterno, nunc in tempore ei largitus est. Illa prima in trutina signorum veræ; & Divinae reuelationis inuenta est minus habens, eiusdem etiam ponderis erit, & hæc sexta.

47. Nèc mirum, quia talis est spicarum conditio: quanto magis extolluntur, tanto sunt inaniiores, ac leuiiores; Vnde stat pro eis illud dictum: **EXTOLLUNTUR INANES**; itaque hæc mulier, quanto magis extollit, tanto se leuiorem, & gratia magis inanem, & vacuum se ostendit. Laudet te alius, ait Salomon, & non os tuum extraneus, & non labia tua *Prov. cap. 47. ver. 2.* illa est vera laudatio, quæ procedit ab alio, & maxime à viro laudato; & in ore proprio laus semper sordescit; & præcipue, ubi nulla apparet ædificatio, aut proximorum utilitas.

48. Magnam gratiæ abundantiam dedit Deus suo Apostolo Paulo, & tantam, quod sanctè etiam ei inuideant multi; Attamen, cum tentaretur à Sathana, roga-

rogauit Dominum, vt auferretur ab eo stimulus carnis; & quid responsum ei fuisse putamus? sufficit tibi gratia mea 2. *Corin.* cap. 12. ver. 9. Et quanta fuit ista gratia, p̄ Paulo? non explicat Apostolus quanta fuerit ista gratia; contentus fuit dicere, quod illa gratia ei sufficiebat. Qui thesaurum gratiæ inuenit, abscondit, nè illum perdat, & qui ostendit facillimè eum amittit: testante D. Gregorio, (quod depredari desiderat; qui thesaurum publicè portat in via. Et studium cœlestis desiderij à malignis spiritibus custodire non sufficit, qui hoc ab humanis laudibus non abscondit.) Hæc Gregorius *Homil. 11. in Euangel.*

49 Si quod asserit ista mulier reuelatum esset à Deo, talis reuelatio humilem eam redderet; humilitatem namquè respicit Deus; & esurientes, idest illos, qui se existimant omni gratia vacuos, & inanes, hos profectò Deus sua gratia cumulat, & implet bonis Cœlestibus.

50 Cum igitur vsquè adhuc nullus finis in hac reuelatione appareat, vltra propriam laudem, cumquè veritati, ac Sacræ Scripturæ videatur repugnare, & dissonet à sensu Sanctorum Patrum, ac à veritate Theologica aberret, non est admittenda, vt cœlitus, & Diuinitus habita; sed vt à dæmone tradita respuenda est. Scimus enim, quod D. Thomas temerarium iudicat comparare aliquem cum Apostolis *lect. 3. in cap. 1. Epist. ad Ephes.* Et ista mulier non solum se comparat, & equiparat, sed etiam se præfert Apostolis, & omnibus Sanctis, qui fuerunt, & erunt.

51 Sci-

§ 1 Scimus, quod inter errores Carpocraticorū hic notatus est, ut in discussione primæ revelationis dixi cum S. Epiphanio, quod Apostolis se præferebant; quod confirmavit etiam S. Irenæus. Scimus etiam, quod inter errores Begardorum, & Beguinarum, hic est trigessimus octavus, scilicet, quia dicunt, quod Petrus Ioannes maior erat Apostolis, & Euangelistis; & cum his Carpocratianis, & Begardis videtur sentire hæc mulier. Vide ergo, quæ in fine primæ discussionis dixi; & ex temetipso iudicare poteris, o carissime Theophile, si hæc revelatio, quæ cum Carpocratianis, & cum Begardis, & Beguinis, iam ab Ecclesia damnatis, sentit, debeat estimari, ac in pretio haberi? Et ego, ne maiori te molestia afficiam, ad excussionem septimæ, & ultimæ spicæ me confero.



In qua

*In qua excutitur spica septima, & ultima Re-
velationis, eiusque Propositio
discutitur.*

DISCVSSIO SEPTIMA.

1 **S**EPTIMA demum, & ultima spica, quam excu-
tiendam mihi proposuisti, o Theophile cha-
rissime, hanc continet Propositionem: **CHE IL SI-
GNORE LE HA DATO TANTO AMORE,
QUANTO NE PVO DARE VN DIO.** Et hæc, si-
cut est in numero postrema, sic & in perfectione su-
prema; Pertinet namque ad charitatem, quæ, testante
Apostolo, maior est omnibus virtutibus. Nunc autem
manent fides, spes, charitas; tria hæc; Maior autem
horum est charitas. 1. *Corint. cap. 13. ver. 13.* Et *Co-
loss. cap. 3. ver. 14.* Super omnia autem hæc, charita-
tem habete, quod est vinculum perfectionis. At sicut
spica, quæ perfecta apparet, ESTV, PLAGISQUE,
discernitur, num bona, & perfecta grana contineat, an
aliquo vitio læsa: sic & præsens propositio, quæ ma-
gnorum charismatum plenitudine debacchantem se
ostendat, in Area veritatis æstu, plagisque discussionis
attrita, talia, qualia ipsa continet semina, ex ea prodi-
bunt.

2 Et quia propositio per illos duos terminos,
(**TANTO, & QUANTO,**) ponitur in relatio qua-
lita-

tatis; excutiamus primò vnum relatiuorum, deinde alterum. (IL SIGNORE LE HA DATO TANTO AMORE,) bene, & optimè dicit vsquè adhuc, quod Dominus ei dedit tantam charitatem; nam cum charitas ergà Deum sit donum supernaturale, naturaliter haberi non potest, sed necesse est, vt à Deo nostræ voluntati infundatur. Sic docet *D. Paulus ad Rom. cap. 5. ver. 5.* vbi dicit: Charitas Dei diffusa est in cordibus nostris; vel infusa est in cordibus nostris, vt legit *Cyprianus lib. de exhortat. ad martyrium cap. 9.* & huc *D. Pauli Doctrinæ* adhærentes omnes Theologi docent, charitatem à Deo infundi; sic *D. Thomas cum sua Schola 1. 2. quest. 24. art. 2.* *Suarez disput. 3. de habitu charit. sect. 1.* *Caspensis disput. 2. de habitu charit. sect. 1.* & alij. Concilium Tridentinum *sess. 6. cap. 7.* Sic decernit. (Dùm eiusdem Sanctissimæ Passionis merito, per Spiritum Sanctum charitas Dei diffunditur in cordibus eorum, qui iustificantur; atquè ipsis inhæret; vnde in ipsa iustificatione cum remissione peccatorum, hæc omnia simul infusa accipit homo per Iesum Christum, cui inseritur per fidem, spem, & charitatem &c.)

3 Nèc aliundè hic Dei amor provenire potest; quàm à Deo; Nam quilibet amor habet virtutem vnitiuam, & transformatiuam, vt ex *D. Hieronymo* tradit *S. Dionysius Areopagita cap. 4. de Diuinis Nominibus par. 2.* dicens: (Amorem siuè Diuinum, siuè Angelicum, siuè spiritualem, siuè animale, siuè natura-

turalem dixerimus, insitiuam quandam intelligamus, commiscentemquè virtutem.) Cùm igitur quilibet amor habeat hanc vim vniendi amantem cum amato, necesse est, vt anima, ad hoc vt pertingat ad hanc Dei vnionem, eleuetur per aliquod supernaturale, vnitur autem Deo per amorem; ergo hic amor est donum supernaturale, & à Deo infusum in cordibus nostris.

4 Et hanc Diuini amoris vim alibi explicans idē D. Dionysius sic ait: (Est autem mentis secessum, extasimquè faciens Diuinus amor; amatores sui iuris esse non sinens; sed in ea, quæ amant penitus transfrens. Idcirco Paulus ille magnus, cum Diuino amore flagraret, excessiuæ illius virtutis particeps factus, sacro ore: Viuo, inquit, iam non ego, viuit verò in me Christus, tamquàm verus amator mentis excessum patiens, vt ipse ait, Deo viuens, & non suam, sed amatoris vitam, vt valdè diligibilem.) Hæc Dionysius *cap. 4. de Diuinis Nominibus par. 1. circa finem.* Et quis alius præter Deum potest animam ad talem vnionis, & trāsformationis gradum eleuare? Vndè anima haurire poterit tam excellentem charitatem, nisi ex illo, qui est fons æternæ charitatis? Deus charitas est, dicit *Ioan. epist. 1. cap. 4. ver. 16.* & qui manet in charitate, in Deo manet, & Deus in eo. Quem locum expendens D. Augustinus *lib. 8. de Trinit.* dicit: (Dilectio, qua diligimus Deum, non tantum est ex Deo, sed etiam Deus ipse.)

5 Audiamus quæso etiam & Bernardum: (Nequē

O o o

enim,

enim, inquit hic Sanctus, præsentior spiritus noster est, vbi animat, quàm vbi amari nisi fortè putetur esse magis, vbi inuitus, & necessitate tenetur, quàm quò spontè, & alacritè fertur voluntas. Deniquè vbi est thesaurus tuus, ibi est, & cor tuum. Item si Deum amàs anima ex ipso viuit, vti corpus ex ipsa: quo pacto, quæso, præsentior esse contenditur, vbi dat, quàm vnde accipit vitam? Fons siquidem vitæ charitas est: nec viuere animam dixerim, quæ de illo non hauserit. Hauire porro quomodo potest, nisi fuerit præsens ipsi fonti, qui charitas est, quæ Deus est; præsens igitur Deo est, qui Deum amat, inquantum amat. In quo enim minus amat, absens profecto est.) Sic Bernardus *tract. de præcep. & dispens. cap. 27.* Cum igitur per hunc amorem sibi à Deo infusum eleuetur ista mulier ad vnionem cum Deo, qui est noster vltimus finis, & quò tendunt cuncta nostra desideria, non immeritò dixi, quod in hac postrema reuelatione omnium priuilegiorum, omniumquè gratiarum supremum apicem tangit.

6 Et eò magis crescit hoc donum, quia non inuenio in eo mensuram, qua metiatur, si enim alibi dixit, quod sua gratia excedit gratiam omnium Electorum, qui fuerunt, & erunt; habemus mensuram in Electis; & omnis excessus supra istos, quamuis minimus, verificabit suam propositionem. Sic etiam in illa propositione, qua asserit, se prædestinatam antè, & plusquàm omnes Sanctos. excepta Beatissima Virgine, reperimus

ntus mensuram in creaturis; necessariò enim, & sua prædestinatio, & sua gratia, cum sit maior illa, quam habuerant omnes Electi, & minor illa, quam habuit Beatissima Virgo, gradum sistere debet inter creaturas, nempè sub Deipara, & supra omnes alios prædestinatos, in hoc medio pedem figit. At sua charitas, de qua agit in hac reuelatione, vbi terminat, vt eam mēsurare possimus? Audiamus eius verba: **IL SIGNO-RE LE HA DATO TANTO AMORE, QVANTO NE PVO DARE VN DIO.**

7 Ex omnipotentia igitur Dei desumere debemus quantitatem, & mensuram amoris huius mulieris. Et hìc notandum, quod non dicit: **QVANTONE LE PVO DARE VN DIO**; si enim talitèr loqueretur, quia per illam particulam demonstratiuam, **LE**, connotaretur subiectum recipiens, possemus dimensionē desumere ex capacitate subiecti suscipientis; sed cum ipsa auferat illam particulam demonstratiuam, **LE**, & nullo habito respectu ad suam capacitatem dicit absolute; quod Dominus largitus est ei tantam dilectionem, & amorem, **QVANTO NE PVO DARE VN DIO**, reducit totam propositionem ad omnipotentiam Dei; Ita vt, si Deus potest dare charitatē, & amorem infinitum; amorem infinitum ei dedit; aliunde enim hanc mensuram desumere non debemus, quàm ex Dei infinitate, & omnipotentia, supposita hac mulieris locutione. Sed quia ipsa cum sit creatura, non est capax infinitatis; Ideò ex necessitate compellimur re-

stringere dictum eius, ad mensuram finitam. Vnde satis erit huic mulieri, si tantam charitatē accepit, quanta est eius capacitas creata.

8. Si autem ipsa persistat in sua assertione; & contendat, quod ipsa habuit tantam charitatem, **QVANTA NE PVO DARE VN DIO**; quæro ab ipsa: An Deus possit alteri conferre maiorem? Si respondet, quod potest conferre; ergo ipsa non habuit quantum Deus dare potest. Si respondet, quod non potest conferre maiorem; ergo in hac muliere sola exhausta, & depauperata est Omnipotentia Dei, cum vltra eam progredi, nec aliam creaturam facere possit, quæ hanc mulierem excedat.

9. Iterum quæro ab hac muliere, vtrum velit in hoc certamine amoris, & charitatis contendere de maioriata cum Deipara, an ei libenter primatum cedere, sicut alibi fecit? Quæro hoc, nam cum in alijs propositionibus, & priuilegijs, licet temerariè, & impudentè omnes Electos, & etiam præstantissimos, & eximie prædestinatos calcasset, nihilominus, vbi peruenit ad Virginem, verens tantæ Dominae maiestatem, retinuit cursum suæ temeritatis, & se Deipara inferiore confessa est, dicens: **ECCETT VATA LA BEATA VERGINE**. sic dixit in prima propositione, sic in quarta, sic etiam in sexta; cum igitur in hac vltima propositione, quam ex supposita reuelatione asserit, Virginem non excipiat, rationabiliter Quæro, num etiam cum Matre Dei contendere velit in hoc cha-

rita-

ritatis dono, an ei libenter cedere? Si cedit; Ergo falsum est, quod asserit in hac propositione, nempe; Quod Dominus dedit ei tantum amorem, **QUANTO NE PVO DARE VN DIO**; nam quod Deus possit conferre maiorem, patet in Virgine Dei Matre, cui de facto concessit maiorem; & etiam mulier confitetur. Si nolit cedere; imò procaciter velit contendere cum Omnipotentis Genitrici; Iterum quæro à prædicta muliere, si sua gratia excedit gratiâ Mariæ Virginis, an non? Non potest dicere, quod excedit, quia iam in propositione antecedenti confessâ est se inferiorem Virgine in hoc gratiæ dono, dicens: **LA SVA GRATIA CONFERITALE, E TANTA, CHE DOPPO LA VERGINE, NE HA HAVUTA PIU DI TUTTE LE PERSONE** &c. Itaque ex sua confessione habemus, quod eius gratia inferior est gratia Deiparæ; Sed gratia, ex Theologorum consensu, commensuratur charitati, & charitas gratiæ; ergo sicut in gratia superatur à Beatissima Virgine, sic & ab ista superatur in charitate. Et per consequens non est verum, quod ipsa asserit in hac propositione, scilicet, quod Deus dedit ipsi tantum amorem, **QUANTO NE PVO DARE VN DIO**; quia maiorem dare potest, imò de facto dedit.

Iterum quæro ab hac muliere, vtrum credat, quod Christi charitas fuerit maior, quam sua? Certè necesse est, vt hoc credat, & confiteatur, si velit esse catholica; aliter contradiceret vniuersæ Theologorum Scholæ,

Scholæ, & Sanctorum Patrum consensui, Sacrisque Concilijs à quibus ratione singularis personæ, & ratione, qua est caput, quod influit in alia membra, asseritur, & determinatur in Christo gratia, & charitas, quæ in infinitum excedit gratiam, & charitatem omnium Electorum; & contradicit etiam Sacræ Scripturæ; præcipuè illis verbis *Ioan. cap. 1. ver. 16.* De plenitudine eius nos omnes accepimus. Itaque ex necessitate credere debet, quod charitas, & gratia Christi excedit in infinitum suam charitatem, & gratiam, vt docent Sacri Theologi in 3. sent. dist. 13. & præcipuè D. Bonauentura dicta dist. 13. quæst. 2. Scotus ibidem quæst. 1. & 2. & alij. Suarez tom. 1. in 3. par. D. Thomæ & tom. 2. quæst. 37. art. 4. disp. 18. sect. 3. Caspensis tract. 20. de Incarn. disp. 5. sect. 2. & alij. Si igitur Deus dedit Animæ Christi gratiam, & charitatem in infinitum excedentem gratiam omnium Electorum; & per consequens gratiam huius mulieris; ergo ipsa non habuit tantam charitatem, quantam Deus dare potest; nam de facto maiorem dedit, & infinitè maiorem ipsi Christo.

II Præterea quærun Theologi, vtrum gratia habitualis Christi potuerit augeri? & licet D. Thomas 3. par. quæst. 7. art. 12. dicat, quod cum fuerit gratia Christi ordinata ad vnionem hypostaticam, quæ summa est, augeri non possit; tamen Recentiores respondent Quod gratia habitualis Christi, secundum potentiam Dei absolutam, augeri potest; nè dari potest tanta

tanta gratia habitualis, qua maior à Deo produci non possit; atque adeò potest ea in infinitum augeri in intensione. Et ratio est, quia data quacumque gratia habituali in Christo, vel in quovis alio homine, non implicat contradictionem dari maiorem; ergo non implicat contradictionem gratiam habitualement, siue in Christo, siue in alio quovis homine augeri in infinitum.

12. Antecedens probatur, quia si implicaret contradictionem, vel hoc esset ex parte formæ, vel ex parte subiecti; sed neutro istorum implicat; ergo &c. Probat quod ex parte formæ non implicet; Nam data quacumque gratia, semper potest intendi in gradu maiori, absque sui mutatione; sicut etiam absque sui mutatione charitas semper potest augeri. Nec etiam implicat ex ratione subiecti: quia natura intellectualis, nec habet determinatum gradum ad gratiam, & charitatem; nec ista quantumcumque augeatur, mutat aut destruit subiectum; imò magis perficit; Si igitur non implicat, nec ex parte formæ, nec ex parte subiecti; ergo gratia habitualis Christi per potentiam Dei absolutam potuit augeri.

13. Et confirmatur ex eo, quod cum capacitas creaturæ rationalis ad suscipiendas formas supernaturales sit obedientialis, & hæc non habeat terminum, potest dici infinita secundum quid, quatenus potest recipere maiorem, & maiorem gratiam supernaturalem sine termino. ita insinuat D. Thomas de veritate

cap.

cap. 3. Vbi ait: (Capacitatem obedientialem expleri non posse. Cuius ratio est, quia quantumvis creatura recipiatur à Deo, adhuc manet potens ad magis recipiendum; Sicut Deus ipse manet potens ad amplius infundendum; ergo capacitas obedientialis, quæ respicit hanc Diuinam potentiam, infinita est, quantum ad hoc, quod est posse recipere maiorem, & maiorem gratiam sinè termino; quamvis secundum essentiam, & vt est identificata cum natura creata, sit finita, & limitata.) Sic Caspensis *tract. 20. de Incarnat. sect. 3.* Et quod dictum est de gratia, dicendum est pariter de charitate in sententia illorum Thomistarum, qui vt ait Suarez *in 3. par. quest. 7. disp. 22. sect. 1.* asserunt, quod charitas infusa Animæ Christi non fuit infinita, eo quod non est virtus ordinata ad esse personale, sed ad operationem.

14 Ex qua Recentiorum Doctrina infertur, quod cum gratia habitualis Christi per potentiam Dei absolutam potuerit magis augeri, licet habuerit omnem gratiam, quæ de potentia ordinaria potest dari à Deo; non habuit tamen totam illam gratiam, quam Deus de potentia absoluta potest dare. Et si Christus non habuit; quomodo ista mulier se iactat se habere tantam charitatem, quantam Deus conferre potest?

15 Dicit forsitan, quod ipsa non intendit loqui de potentia Dei absoluta, sed de potentia ordinaria. Esto; ergo sua charitas est æqualis charitati, & gratiæ Christi. Nam Christus solus habuit quantum de potentia

tentia ordinaria potest conferre Deus; Et per consequens gratia huius mulieris superat gratiam, & charitatem Beatissimæ Virginis Mariæ, quantum gratia, & charitas Christi superabat gratiam Matris. Nam licet Beatissima Virgo fuerit Christo simillima, & coniunctissima, ut ait Suarez, & in perfectione, & intentione gratiæ debuit ad illius perfectionem cum debita proportionem accedere; tamen hæc proportio non fuit cum æqualitate; Sed solum cum debita proportionem. Quam proportionem sic explicat ipse Suarez. (Christi gratia, tam ipsius Virginis, quam reliquorum Sanctorum Angelorum, & hominum gratias etiam simul collectas plurimum superat. Gratia autem Virginis solum cum aliorum Sanctorum gratijs confertur, & illas superare dicitur. Et in hoc dicimus seruari optimam proportionem, & similitudinem.) Ita Suarez *loco citato*. Igitur cum charitas huius mulieris superet gratiam Beatissimæ Virginis, & sit æqualis gratiæ, & charitati Christi, possumus dicere, quod in ipsa sit gratia capitis, & singularis personæ, quam habuit Christus, quod ipsa sit Corredentrix, & similia prærogativa, quæ soli Christo conueniunt, poterit sibi usurpare. Et quid amentius dici potest? Væl in hac muliere est perturbata phantasia, & ratio totalitèr reuoluta, væl maximopere est à diabolo decepta; & forsitan est in illa deceptione, in qua fuit illa Virgo Gandauensis, quæ cum habuisset reuelationem ab Angelo tenebrarum, quod in omnibus similis, & par esset Beatissimæ

Virgini, & solum deesset ei priuilegium Virginitatis cum maternitate; hoc etiam fore consequuturam si perseueraret. Quid inde euenerit, iam in tractatu primo cap. 3. sectione. 3. relatum est Signo secundo.

16 Præterea quæri potest ab hac muliere, sua charitas potest augeri, an non? Si responderi, quod potest augeri; ergo Deus potest dare maiorem, quam dedit; ergo non dedit quantam dare potuit, ut ipsa asserit. Si verò dicit, quod non potest augeri, cum iam peruenerit ad vltimum terminum; ergo ipsa est in illa hæresi, iam damnata in *Clementina*, *Ad nostrum*, *de hereticis*; Begardi enim, & Beguinæ, ut ibi dicit Summus Pontifex, asserbant, quod homo in vita præsentis tantum, & talem perfectionis gradum potest acquirere, quod redderetur penitus impeccabilis, & amplius in gratia proficere non valebit; nam (ut dicunt) si quis semper posset proficere, posset aliquis Christo perfectior inueniri. Quem errorem damnauit Pontifex in *dicta Clementina*, ubi Abbas notat, (quod charitas quibusdam perfecta est, sed perfectissima in hac vita haberi non potest; & contrarium dicere est hæreticum) vide hic textum iuncta Glosa in verbo: Non valebit. hæc Abbas. Et Glos. loco citato, probat hoc diuersis Sacrae Scripturae locis, quibus supradicta propositio contradicit; & probat etiam per ea, quæ dicuntur in *can. Cum sanctam de penitentia dist. 2.* & idem determinat Sacrum Concilium Tridentinum sess. 6. cap. 10. ubi adducitur illud *Apocalyp. cap. vlt.* Qui iustus est iustificetur

tur adhuc; & *Psal.* 83. *Beatus vir, cuius est auxilium abs te, ascensiones in corde suo disposuit. & infra: Ibūt de virtute in virtutem. Et Prov. cap. 4. Iustorum semita, quasi lux splendens procedit, & crescit usque ad perfectum diem; idest usque ad claram visionem Dei. Et Paulus ad Philip. cap. 3. ver. 12. Non quod iam acceperim, aut iam perfectus sim &c. Quem locum versans Augustinus, dicit: (Nemo scilicet quantumvis proficiens, dicat sufficit mihi &c. Et *Agg.* 13. ad Hieronymum. dicit: (Charitas in quibusdam est perfecta, in quibusdam est imperfecta; perfectissima autem in hac vita haberi non potest.) Hæc August. & refertur in *can. charitas de penitent. dist. 2.* Quibus auctoritatibus convincitur error eorum, qui dicunt, quod charitas in hac vita ad tam altiorem gradum ascendere potest, quod amplius progredi non valeat. Si igitur hæc mulier dicit, quod sua charitas augeri non potest, per ea, quæ dicta sunt, convincitur de errore; & si dicit, quod potest crescere; ergo non habuit à Domino tantum amorem; **QUANTO NE PVO DARE VN DIO;** Et per consequens convincitur de mendacio. Et si in ista revelatione est falsitas, omnes aliæ redduntur suspectæ de falsitate. Nam testis in vno articulo falsus redditur suspectus quoad alios. *can. Pura 3. quest. 9.* & instrumentum in parte falsum redditur suspectum quoad omnes eius partes *l. in fine ff. de fide instrument.**

17 Dicet forsitan ista mulier, quod sua charitas

P p p 2

augeri

augeri potest, sed vel per minorem, vel per æqualem
charitatis gradum; quia per maiorem non potest cum
dederit quantum Deus dare potest. Admitte hoc ri-
diculum effugium; Et esto quod ita sit, ut ipsa dicat,
Respondet mihi quæso, operatur ne ipsa cum ista
charitate, an non? Si dicat, quod nihil cum hac chari-
tate operatur; ergo charitatem non habet; quia cha-
ritas non est otiosa. (Numquam, ait D. Gregorius, est
Dei amor otiosus; operatur enim magna si est: Si ve-
rò operari renuit, amor non est.) Ita D. Gregor. hom.
30. in Euang. & Philo Carpathius in cap. 8. Cantic.
(Charitas Dei, ac proximi numquam cessat aliquid
operari Deo gratum, numquam fuga laboris ardua
renuit, sed inuisita semper, & studiosa, quæquæ opti-
ma, & honestissima aggreditur.) Hæc Philo. Et de
hoc talis redditur ratio, quia amor ignis est; & sicut
ignis semper ardet, & si unquam ardere defineret, nō
amplius esset ignis; ita, & charitas semper operatur; &
si operari renuit, amor non est; ut dicebat iam Gre-
gorius. Itaque cogitur dicere hæc mulier, quod si Dei
amorem habet, talis amor est operatius.

18 Supposito igitur, quod eius amor est ita ope-
ratius, & quod sit tam intensus, quantum intensum
sibi asserit à Deo concessum, debemus dicere, quod in
omni actu tam intensi amoris, eius amor augetur ad
duplum; & si operatur cum amore ut quatuor, eius
amor multiplicatur ad octo; Et sic semper procedendo
multiplicabitur.

19 Docet namque Suarez, quod actus amoris Dei elicit a charitate sunt meritorij, augmenti eiusdem charitatis, & consequenter gratiæ, & gloriæ secundum totam latitudinem graduum, eorumque æqualitatem, & ad æquationem, ut ut si actus sit ut quatuor, meretur quatuor gradus augmenti gratiæ, & sic de reliquis. Et quidem, quod hi actus meritorij sint secundum totam latitudinem suam augmenti habitus, verum esse censeo, quia si solùm essent, merito hi secundum excessum actus remissi, vel æqualis, nullius essent valoris, ac meriti, quod plerumque falsum esse censeo, & repugnans doctrinæ Concilij Tridentini sess. 6. cap. 10. ut latius in 1. 2. docetur. Quod verò hoc augmentum sit, quoniam prædicta æqualitate, ac proportionē non de omnibus actibus meritorijs, sed de solis perfectissimisque actibus charitatis asseritur non ut certum, sed ut verisimile, quia sicut in prima sanctificatione, si quis disponitur per actum charitatis ut quatuor, habitum æqualem suscipit ex vitali dispositione, ita si per actum vel maiorationem, qui post iustificationem præbentur, melius actum operatur, totidem gradus augmenti, & perfectionis habitus consequitur: quia in hoc actu intercedit meritum de condigno, quod non intercedit in prima dispositione. Præterea sicut hi actus charitatis sunt nobilissimi, ita etiam sunt efficacissimi ad meritum, & ad augmentum eiusdem charitatis, & perfectioni consentanea est, ut tot gradus mereantur, quot in se habent.

20 Ex quo principio infert Suarez : (Beatissimæ Virginis gratiam sæpissimè fuisse effectam duplo maiorem, quàm antea erat, quia operabatur ex tota virtute gratiæ, & motionis Diuinæ; igitur eliciebat actum æqualem, vel maioris intensiōis, quàm esset habitus; ergo per singulos actus huiusmodi, ita crescebat illa gratia, vt fieret duplo maior, quàm in principio erat. Hoc autem gratiæ, & charitatis augmentum, quod datur homini ad actum, quem operatur secundum totam latitudinem graduum statim ipsi confertur, vt asserit ipse Suarez. Nam licet de merito fundato in actibus, in quibus homo non operatur quantum potest, nec facit totum, quod in se est, magis sit controuersum, ac dubium, an statim detur augmentum illi respondens; tamen de merito illorum actuum, in quibus homo facit totum, quod in se est, nulla videtur esse ratio dubitandi. Præsertim, quia etiam de merito actuum remissorum verisimilius est statim habere effectum augmenti gratiæ sibi respondentis; quia meritum de se est sufficiens causa præmij.) Sic Suarez in 3. parte tom. 2. quæst. 37. art. 4. disp. 18. sect. 4. & Caspensis tract. 17. de charitate disp. 2. sect. 7. & 8.

21 Et ex hac Doctrina Suarez colligitur, quod hæc mulier in quolibet actu amoris per suam charitatem elicitum duplicatur eius charitas. Primò, quia charitas in ipsa est in summo; Et secundò, quia ipsa absquè imperfectione operatur, & facit totum, quod in se est; quia si non facit totum, quod in se est, & ope-

ratur

ratur cum aliqua imperfectione; ergo in ipsa sunt imperfectiones, & peccata, quod ipsa non vult confiteri; imò in propositione quinta se iactat impeccabilem, & quod in ipsa nullum est peccatum, nèc mortale, nèc veniale, nèc etiam vmbra peccati. Ad hoc igitur, vt sit sine vmbra peccati elicit actus charitatis absquè vlla imperfectione, & diligit Deum toto conatu, & toto amore sibi concesso; sed actus intensissimi amoris toto conatu elicitus secundum latitudinem graduum ipsius amoris meretur duplum recipere, & hoc statim datur, vt supra dixit Suarez; ergo in quolibet actu amoris, sic circumstantiato, eius charitas duplicatur.

22. Ponamus modò, quod hæc mulier habuerit à Deo charitatem, vt centum; in primò actu sui amoris elicitò toto conatu, & absquè vlla imperfectione, fit sua charitas duplo maior; itaque si priùs habebat centum gradus charitatis; nunc habet bis centum; Quapropter in futurum ~~non operabitur~~ cum charitate centum graduum, Sed cum charitate ducentorum graduum. Operabitur autem toto conatu absquè vlla imperfectione, & cum maiori intensione, & in ampliori latitudine ducentorum graduum; & tali operationi respondebit meritum æquale ducentorum graduum; & per consequens Deus dabit alios ducentos gradus amoris; Sed Deus, in sententia huius mulieris, non potest dare nisi centum gradus amoris, tantum scilicet, quantum dedit à principio; quando nimirum tantum amorē ei contulit, quantum Deus dare potest;
sed

sed hoc totum, quod Deus potest dare. E. G. est centum; ergo plusquam centum dare non potest; quia si potuisset, daret utique; quia dedit quantum potuit. Cum igitur Deus non possit dare plusquam centum, quis dabit illos ducentos, quos meretur in secundo actu amoris elicitio in latitudine ducentorum graduum toto conatu, & absque ulla imperfectione?

23. Vide igitur, o Theophile, ad quale absurdum vult ista muliercula reducere Deum! vult eum perducere ad tale inconueniens, quod Deus non habeat, nec possit sua merita remunerare. Et ne quis credat, quod ista ratio sit à meo debili ingenio excogitata, desumpta enim est ex doctissimo Suarez, qui loquens de augmento gratiæ, & charitatis Beatissimæ Virginis sic *loco citato* ratiocinatur. (Considerandum est ulterius, posteriores actus hoc modo, & cum hac perfectione elicitos semper extitisse duplo maioris meriti, quam priores, quia semper procedebant ex habitu facto intensiori per priorem actum secundum totam latitudinem eius. Unde si prior gratia Virginis fuit V. G. ut centum, & per illam operata fuit, ut centum, gratia effecta est ducentorum graduum. Si ergo postea gratia illa operabatur secundum totam actiuitatem suam, efficiebat actum habitui proportionatum, vel intensiorem; Ergo ulterius talis gratia per talem actum in duplo augebatur; Ergo si hoc modo iterum, atque iterum, ac sapissimè & gratia augebatur per actus, & aucta eliciat meliores actus, & à melioribus melius augea-

augeatur, & in fine augmenti tanta erit perfectio, ut vix possit humano ingenio comprehendi. Hæc Suarez de Beatissima Virgine.

24 Et sic ut ex hac doctrina, veris principiis innixa, sequitur illa verissima conclusio, quod gratia, & charitas Mariæ in fine augmenti fuit tantæ perfectionis, quod vix possit humano ingenio comprehendi; Sic ex eadem doctrina, cum hac septima propositione falsitati innixa, sequitur illa falsissima conclusio, quod Deus non habet quomodo charitatem huius mulieris possit augeri. Conclusio enim semper sequitur debiliorem partem.

25 Præterea est communis Theologorum sententia, quod charitas potest augeri in infinitum. Sic D. Thomas 2. 2. *quest. 24. art. 7.* quem sequuntur omnes Thomistæ. (Hoc enim, ait Angelicus, non repugnat, nec ex parte formæ, nec ex parte agentis, nec ex parte subiecti. Non repugnat ex parte formæ, quia ipsa charitas, secundum rationem propriæ speciei, terminum augmenti non habet; Est enim participatio quædam infinitæ charitatis, quæ est Spiritus Sanctus. Similiter etiam causa agens charitatem est infinitæ virtutis, scilicet Deus. Similiter etiam ex parte subiecti terminus huic augmento præfigi non potest: quia semper charitate excrecente, superexcrecitabilitas ad alterius augmentum. Unde relinquitur, quod charitatis augmento nullus terminus præfigatur in hac vita.)

26 Et ex hac S. Doctoris Doctrina talem constru-
 rationem desumptam ex parte obiecti : Obiectum
 enim, quod in ratione entis, & boni est infinitum in
 actu, est etiam infinite intelligibile, & infinite amabi-
 le; quanta enim est ratio entis, tanta est ratio intelli-
 gibilis, & quanta est ratio boni, tanta etiam est ratio
 amabilis; Ergo Deus, qui est ens actu infinitum, &
 infinite bonum, est infinite intelligibilis, & infinite
 amabilis; & quia natura rationalis, quæ creata est à
 Deo ad hoc, vt intelligat, & amet Deum, licet sit vir-
 tutis limitatæ, potest tamèn cum auxilio supernatura-
 li sèper magis eleuari ad maiore intellectiõnẽ; & maio-
 re amorẽ, & quãtò magis eleuatur, tãtò magis amplia-
 tur, & dilatatur sua capacitas ad intelligẽdũ, & amadũ,
 requirit de sua ratione, vt habeat hoc auxilium, cuius
 virtute magis possit eleuari, & perfici sua dilectio, ac
 sua intellectio; & quia Deus est infinite amabilis, &
 infinite intelligibilis; quantumcumquẽ eleuetur ipsa
 natura rationalis ad intelligendum, & amandum.
 Deum, numquàm poterit peruenire ad terminum suæ
 dilectionis, & intellectiõis; & ideo hæc semper po-
 terit crescere in infinitum; quia vt ait *supracitatus* D.
 Thomas (hoc augmentum non repugnat; nèc ex
 parte formæ, quæ est participatio infinitæ charitatis;
 nèc ex parte agentis, qui est infinitæ virtutis, nèc ex
 parte subiecti, in quo crescit semperabilitas.)

27 Si igitur charitas ergà Deum potest crescere in
 infinitum, & nullus ei potest præfigi terminus, quo-

modo

modò hæc mulier audet eam restringere intra vasculum sui cordis, & intra terminos huius; & primo tractu coangustare æternam illam, & immensam charitatem, quæ semper in nobis potest magis, ac magis dilatari? illam infinitam potentiam, quæ semper in nobis potest magis suum auxilium augere, vt nostra magis, ac magis semper eleuetur habilitas; & illud infinitum obiectum, quod infinitè potest amari? Nescit profectò hæc mulier, quid est amor Dei, & quæ sit eius virtus, & idè sic male de ipso loquitur. Vndè valdè timeo, quod ipsa possit esse in illo errore, in quo erant Begardi, & Beguinæ, de quibus sic loquitur Gerson.

28 Amplius hanc ob causam videntur errasse Begardi, & Beguinæ ob indiscretam dilectionem, nomine deuotionis palliatam. Argumentum huius rei est in quodam libello incredibili penè subtilitate ab vna foemina composito, quæ Maria de Valentianas dicebatur: Hæc agit de prærogatiua, & eminentia dilectionis Diuinæ, ad quam si quis deuenerit, fit secundum eam, ab omni lege præceptorum solutus; adducēs pro se illud ab Apostolo sumptum: Charitatem habet, & fac, quod vis. Recolitis, opinor, vt apud Virgilium in Bucolicis quæsiuè ponitur:

An qui amant sibi somnia fingant?

Et certè res sic se habet; quoniàm amor inter omnes animæ passiones magis penetratiuus, & alienatiuus, & si verus est, castus, & sanctus iuuat incogitabiliter ad cognoscendum Cœlestia. Si verò, aut vanus sit, er-

roneus, aut libidinosus, varias sibi format illusiones; ita vt credat videre, seu cogitare, quæ prorsus ignorat. Experimentum huius rei in amore hærescos conspiciamus; Etenim, si prædicta Maria non de viatoribus utiquè ligatis ad præceptorum Diuinorum impletionem, sed de statu Beatorum, dilectionem, quam scribebat, applicasset, vix altius quidquàm de Diuina fruitione, quò ad aliqua dici potuerat; Sed fallebat eam sua tumiditas animi tantæ passioni dilectionis immixta. Putabat igitur se frui Deo, dum vigeat hæc passio fortis circa Deum in eius animo, quantumcumquè à Diuinis præceptis longè esset. Accepi à narrante quodam Carthusiense, se ab vno magno viro audiuisse, sed in hoc stultus erat, quod peccatum mortale non semper corrumperebat charitatem; nèc impendebat dilectionem Dei super omnia: imò ad gratias agendum, & Diuinam dulcedinem admirandum, laudandum, concupiscendum nonnumquam inflammabat. Exemplumquè dabat de fornicatione. Errabat utiquè Delirus ille, qui sic phantasiabatur; dum motum omnem amoris passionalem, vel ex consuetudine, vel aliundè genitum, ita Diuinam vocabat charitatem, quæ non gaudet super iniquitate; & quæ Deo per inobedientiam præcepti cuiusuis nequaquàm inimicatur.)

29 Et quibusdam interiectis; adiungit: (Denique, vt sentias, quod nihil tutum sit in ipsa etiam Dei dilectione, dum peregrinamur à Domino, recogitatione profunda circumspice, quod apud exercitatos

in amo-

in amore, & cœteris virtutibus suboriri potest horribilis deceptio. Et qualis deceptio? Talis quippè, vt isti deuoti, iusta, sed occulta Dei permissione, aut pro erudiendo, aut pro perdendo eludantur à dæmonio meridiano superbiæ, transfigurante se in Angelum lucis sub specie grandis boni; declinat tunc ab eis Deus, & veste nuptiali charitatis spoliat. Omnia tamen prioris deuotionis, & dilectionis indicia sentire, & habere præsumunt: errantes utique in via, & experientia morum: quemadmodum, si quis aberrat apertis oculis in via pedum: arbitrantur itaque, quod agantur Spiritu Dei, dum ex solo informi habitu, & vsu virtutis prioris, non dum abolito, mouentur. & quis non obstupescat hoc audiens? Quis non vehementer exhorrescat? Quis non obtemperet Apostolo dicenti: Qui se existimat stare, videat ne cadat? Credo contemplatus hæc fuerat sapiens, qui dicebat: Est via, quæ videtur homini iusta, & nouissima eius ducunt ad mortem. *Prov. cap. 14. ver. 12.* Et ille, qui ait: Nescit homo, an amore, vel odio dignus sit. Super hanc abyssum multam iudiciorum Dei verterat aciem contemplationis suæ, qui pauescens exclamat: quam incompræhensibilia sunt iudicia eius. Et alter inquires: Terribilis in consilijs super filios hominum. Et ad humiliationem nostræ miseriæ, hæc consideratio si non sufficit, quid ergo aliud erit, fatis ignoro.) Hæc Gerson *Alphabeta 19. litt. G.* Cuius verba, siue non piguit hic scribere, sic ea legere, & considerare non pigeat eos, qui mulie-

rum

rum reuelationes audiūt, easquē recipiūt. Caueant isti à dæmonio meridiano, qui etiam in virtute nos decipit; & sub vmbra sanctitatis solet animas constuprare.

30 Vide quæso, ò Theophile charissime, & percurre hanc propositionem per illa quinque signa, quæ in primo Tractatu obseruanda proposui; Et ex te ipso discernere poteris si hæc sit reuelata à Deo, an à dæmone. Quis versatus in Scriptura Sacra, quis eruditus in facultatibus Theologicis, quis in via Domini illuminatus probabit hanc propositionem, quæ cum Begardis, & cum Beguinis coincidit?

31 Quis admittet hanc propositionem, quæ vt supra probatum est, cum quinta altercatur, & sibi ad inuicem contradicunt? quam configurationem habent ad veritatem istæ reuelationes, quæ dimicant inter se? Quis verisimile existimabit, quod amor huius mulieris in Deum superet amorem Deiparæ, & etiam ipsius Christi charitatem? in alijs propositionibus altercatur cum omnibus Electis; at in præsentī aggreditur omnium Electorum caput, eiusquē Sanctissimam Matrem; & dum contendit se habuisse à Domino tantum amorem, quantum Deus dare potest, nititur exhaurire etiam Dei omnipotentiam, ita vt amplius dare non possit. Quid procacius? quid amentius? quid magis à veritate alienum?

32 Et quem effectum excitare potest in anima istius mulieris præsens reuelatio, humilitatis forsitan, an vanæ gloriæ, atquē iactantiæ? Obseruandum est,

quod

quod inter omnes has reuelationes iam discussas, nulla reperitur, quæ suadeat virtutem, vel excitet ad bonum; omnes magnificant, omnes exaltant, omnes extollunt. Et interim anima his Sirenarum cantilenis sopita, laqueos, qui sibi vndèquaque parantur, non circumspicit.

33 Præterea, iuxta ea, quæ diximus in quarto signo, inuenies hanc propositionem à Sacris Scripturis aberrare; istæ enim nullum statum, nullumquæ terminum in hac vita charitati præfigunt; imò semper in via Domini vltra progredi iubent; nam in hac via, qui non proficit, deficit. In Patria solummodò datur status, & quies; hinc autem dum peregrinamur à Domino, semper ad Patriam tendere debemus. Et qui in medio itinere consistit, exul erit ab illa Ierusalem Cœlesti, ad quam non peruenit, nisi, qui incessanter vsq; ad vltimum vitæ terminum tendit.

34 Finem autem quò tendant, vel tendere possunt istæ reuelationes vsquè adeò inuenire non possum. Si consideremus finem, ad quem directæ est hæc reuelationum manifestatio, nullibi inuenio bonum, nulla hinc resultat utilitas proximorum, nulla fidelium ædificatio, nulla conuersio, nulla salus animarum; alium finem non reperiò, nisi quandam manifestationem sanctitatis; & non sanctitatis virtutum operibus comprobata, aut alijs perfectionis christianæ signis sigillata; sed cuiusdam sanctitatis cœlitus illapsæ, quam omnes Hypocritæ fingere possunt. Et si dicatur ab aliquo, quod

quod finis huius operis est manifestatio Diuinæ Omnipotentia, hoc gratis dicitur; nam Diuina omnipotentia in alijs operibus manifestata satis est. Et supra in primo Tractatu notauimus cum Gersono, quod in operibus Diuinis non solum spectanda est Diuina Omnipotentia; sed etiam, & sapientia; Nam dicitur de se ipso: Omnia in sapientia fecisti. Et quænam sapientia hic apparet, dum facit opus tam grande, ut ista mulier se iactat; & nullus usque modo apparet finis, ad quem opus tam prægrande dirigere vult? vel dicendum, quod opifex insipienter operatur; & hæc esset blasphemia hæreticalis; vel quod opus, quod ita extollitur, non differt ab alijs; & cum alijs etiam ab ipso summo Principio ad vltimum finem, qui est ipsemet Deus Benedictus in sæcula, sapientissimè dirigitur.

35 Prò Coronide igitur huius Secundi Tractatus, repetam hic, ut manifestentur omnes septem huius Mulieris Propositiones falsæ, illud quod supra tetigimus, quod Instrumentum in parte falsum redditur suspectum quoad omnes eius partes *l. in fine ff. de fide Instrumentorum*. Et Testis in vno Articulo falsus redditur suspectus quoad alios *C. Pura. 3. quest. 9*. Sic Hæreticus vno Fidei Articulo non credens, totiùs Fidei incredulus dicendus erit. Cum ille verè Hæreticus dicatur, qui non totam, sed partem Fidei Christianæ neget; ex qua parte negata sequitur, quod tota Fides in ipso ruit, quod annuere videtur D. Iacobus *cap. 2. ver. 10*. Quicumquè autem totam legem seruauerit

offendat

offendat autem in vno factus est omnium reus : hoc autem, vt ait Cornelius à Lapide *in cap. 2. epist. S. Iacobi* dicit Apostolus contra Phariseos, Rabbi Moysem, & Rabbi Salomon asserentes saluandum fore, qui maiorem partem Legis seruaret. Et si non totam, eò quod maiorem habeat aceruum operum bonorum, quàm malorum; Et non nullos etiam Christianos tempore D. Augustini, vt ipse refert *in Enchyrid. 75.* asserentes se fore Sanctos, si facerent tantum eleemosynam; & de cætero flagitiosè viuere; fundati in eo, quod dixit Christus *Lucæ cap. 11. ver. 41.* Facite Eleemosynam, & ecce omnia munda sunt vobis; & etiam contra Modernos Hæreticos tenentes, sufficere ad sanctificationem eorum tantum Fides, etiam si Legem Dei violent. Contra hos omnes volunt non nulli loquutum esse Apostolum: Eum qui vnā legem violat omnes violare, fieriquè omnium rerum, ac proindè esse iniustum, & reum gehennæ. Et licèt Beda, hunc Apostoli locum exponens, intelligat de charitate, qua Deus proximusquè diligitur, in quo præcepto charitatis vniuersa Lex pendet, & Prophætæ: (Meritò, ait Beda hic, Fit omnium reus, qui contra illam facit, in qua pendent omnia.) Licèt Riccardus à Sancto Victore *lib. de Incarnatione Verbi parte 1. cap. 14.* de ommissis meritis hoc explicet, iuxta illud *Ezechielis cap. 18. ver. 24.* Omnes Iustitiæ eius, quas fecerat non recordabuntur; attamen verba Apostoli debent intelligi de Hæreticis, qui vnum Fidei Articulum

lum non credentes, totam Fidem perdunt, & sic fiunt omnium Fidei Articulorum Rei: Quod clarè à Cornelio à Lapide citato demonstratur (Hæreticus, ait ipse, qui non credit vnum Articulum Fidei, perdit totam Fidem, non tantùm illius Articuli, sed & cæterorum omnium: Esto enim eos dicat se credere; tamen non credit eos Fide Divina, sed humana.) quod ut quàm verum sit demonstretur.

36 Notandum, quod Fides non corrumpitur per quodlibet peccatum, sicut euenit gratia, quæ ad vniuscuiuslibet peccati mortalis aduentu deperditur, sed solùm per suum oppositum, scilicèt Infidelitatem; quæ Infidelitas dupliciter potest considerari, ex communi Theologorum consensu, vel quatenus est in Infidelibus, & dicitur infidelitas negatiua, prout est carentia Fidei; nec vt ait Caspensis *tract. 15. de Fide disp. 5. sect. 1.* *Ista est peccatum mortale, iuxta illud Apostoli ad Rom. cap. 10. vbi dicitur: Quomodo credent ei, quem non audierunt? vel quatenus est in Fidelibus, & dicitur infidelitas positiua: & est voluntarius discessus à Fide, seu error in intellectu voluntariè existens; vt si verbi gratia, credant in Deum Patrem, & Filium, negent verò Spiritum Sanctum processisse ab utroque; Deum esse Vnum, & non Trium; Christum non esse verum hominem, sed corpus assumpsisse Cœleste; non natum de Virgine; & alia similia; hi verò alicui istorum articulorum non credentes, fiunt totius Fidei transgressores, & increduli.*

37 Hoc autem provenit ex obiecto formali Fidei; quod non est humana ratio, qua aliquod intelligitur, ut dicebant Manichæi, teste D. Augustin. *lib. de utilitate credendi cap. 1.* Asserentes superstitiosum esse, fidem antè rationem imperare; quasi nihil credendum sit, nisi, quod ratio suaserit, quos sequutus est Abailardus, ex dictu D. Bernardi *epist. 190. ad Innocentium*; contra quos videtur illud Pauli *1. Corinth. cap. 2. ver. 4.* Prædicatio mea non in persuasibilibus humano sapientie verbis, sed in ostensione spiritus, & virtutis, ut fides vestra non sit in sapientia hominum, sed in virtute Dei. Et ut magis hoc demonstraret *2. Corint. cap. 10. ver. 8.* subiunxit. Captiuantes intellectum in obsequium fidei. Propter quod dixit D. Augustinus *ser. 1. de Trinitate*: Ignorantiam potius, quàm scientiam esse necessariam ad fidem, his verbis. (Fidelis sum, credo quod nescio.) Et D. Gregorius *homel. 26. in Euangel.* (Fides non habet meritum, ubi humana ratio præbet experimentum,) non enim mysteria fidei naturali ratione cognosci possunt. Non igitur, ut dixi, obiectum fidei est humana ratio; nèc Deus sub ratione Deitatis, ut vult Capreolus, & Aureolus, non benè prò ipsis citantes D. Thom. *1. par. quest. 1. artic. 7.* cum ibi loquatur de obiecto, quod, non verò de ratione formali, sub qua, de qua hic fit sermò; Sed Deum prò obiecto formali fidei ponitur sub ratione summæ veritatis. Quæ veritas duplex est; vna veritas in essendo, & dicitur veritas transcendentalis; altera verò est

veritas in dicendo, & est ratio intelligendi illam perfectionem, ratione cuius nec falli, nec fallere potest Deus; & sub hac acceptione, Deus dicitur obiectum formale fidei, quod ex communi Theologorum consensu, his verbis ponitur à Caspensi tract. 15. de Fide disp. 1. sect. 2.

38. Vt quis moueatur ad credendum, debet moueri ex iudicio, quo iudicat dicentem esse veracem in eo, quod affirmat, aliàs non mouebitur ad credendum ex eius testimonio, vt est per se notum; si verò semet iudicat dicentem esse veracem, nihil prorsus refert ad assensum fidei cognoscere, vnde in dicente veritas eius oriatur; nam hoc non pertinet ad causam assensus, sed ad causam rei; ergo quamuis discursu nostro possimus in Deo ex Deitate colligere veritatem, scilicet Deum esse veracem, quia est Deus; tamen resolutio assensus fidei non fit in Deitatem, sed sistit in prima veritate in dicendo, quæ vocatur veritas, tãquàm in primo principio, & formali ratione.) Hæc Caspensis, qui fundatur in illo Ioannis 1. epist. cap. 3. ver. 6. Quia spiritus est, inquit, qui testificatur; quoniam Christus est veritas; subdens ver. 9. eiusdem epistolæ Si testimonium hominum suscipimus, testimonium Dei maius est. Quasi diceret: Si ex testimonio hominum credimus, quantò magis testimonio Dei credendum, qui est ipsa veritas? Cum igitur obiectum formale fidei sit Deus sub ratione primæ veritatis in dicendo, quandocumquè alicui Articulo Fidei non creditur,

ditur, falsitas imponitur illi Summæ veritati Diuinæ; ergo in vno deficiens Articulo, obiecto indiuisibili Fidei falsitatem imponit; nec amplius potentia vniformatur suo obiecto; & sic vnico non credens Articulo per infidelitatem, factus est omnium reus Articulorum Fidei; & ita intelligendum est illud *Iacobi citati*, quod clarissimè confirmat Suarez *de Fidei defensione lib. 1. cap. 23. num. 9. pag. mibi. 68.* (Vera enim, & propria Hæresis in quocunque dogmate Fidei committitur; Nam si à Deo reuelatum sit, eadem Fidei certitudine credendum est, in quacunque materia versetur. Vnde etiam fit, vt ad veram Hæresim, quæ totam Fidem destruat, voluntarius assensus vni tantum Dogmati Fidei contrarius, in quacunque materia sufficiat; quia vnicum mendacium, etiam in re minima ad Fidem pertinens, supremam Dei Auctoritatem destrueret; & quælibet assertio falsa, si inter Dogmata Fidei inueniri posset, reliqua omnia incerta, & ambigua redderet; ac proindè quilibet assensus cuicunque Dogmati Fidei contrarius, hæresis est penitus destruens Fidem.) Hæc Suarez. Siuè postea fides corrumpatur per vnum actum infidelitatis phisicè, & ex intrinseca rei ratione, vel moralitèr, & ex ordinatione Dei, nõ est meũ discutere; videantur in hac re Scolastici, & præcipuè Suarez *de Fide disp. 7. sect. 4.* Cum igitur omnes Articuli Fidei vnā consent Fidem, qui vnum Articulum violarit, Deum de falsitate imputando, omnes, & singulos violauerit Articulos Fidei.

39. Quod aliquo modo simile videtur in transgressionē Præceptorum Legis; nam vno violato Præcepto, alterum, & alterum violatum manet, ut notat Venerabilis Beda. *cit. à Lapid. ut supra*: (Qui, inquit, offendit in vno, fit omnium reus, non quod omnia Legis Præcepta violarit; sed quod Legis Auctorem contempserit, eoquē præmio meritò careat.) Et D. Augustinus *10m. 4. de vera, & falsa penitentia cap. 14.* (Offendens in vno fit omnium reus, quia omnis virtus patitur detrimentum ab vno vitio; Nam si quis cadit in avaritiam, largitatem destruit, & etiam castitatem minoravit: Amore enim pecuniæ, vèl violaret castitatem, vèl saltèm minus amaret. Ita, aliquo modo à simili, ex vno actu infidelitatis circa vnum Articulum Fidei; tota ruit Fides cum Summæ, & primæ veritati falsitas imponatur.

40. Scripturæ etiam hoc ipsum demonstrant. Paulus enim ad *Galatas cap. 3. ver. 3.* Sic ait: Euacuati estis à Christo, qui in Lege iustificamini. Et infra *ver. 7.* Currebatis benè, quis vos impediuit veritati non obedire? persuasio hæc non ex eo, qui vocat vos. Modicum fermentum totam massam corrumpit. Per quæ verba ostendit Apostolus, quod si pertinacitè vnus error in Fide teneatur, esse hunc sufficientem, ut explicat Suarez, ad euacuandam, & corrumpendam totam illorum Fidem. Et scribens ad Timotheum *1. cap. 1. ver. 19.* sic ait: Quidam amittentes bonam conscientiam, circa Fidem naufragauerunt. Loquitur hic

Apo-

Apostolus de Alexandro, & Hymineo hæreticis, vt ex eodem capite eiusdem Timothei videri poterit, & ex contextu 2. capitis. 2. epistolæ eiusdem Timothei patet, qui tantum resurrectionem non credebant; & tamē eos naufragasse asserit Apostolus; Nām cū per nauem denotetur Ecclesia, vt Chrysostomus, & Hieronymus explicant, naufraghi ambo ab vno Articulo Fidei, Ecclesiam perdiderunt, hoc est totam Ecclesiæ Fidem. Et cap. 6. eiusdem epist. ver. 4. alloquens de Hæretico sic habet: superbus est, nihil sciens. Hoc est, vt explicat Suarez de virtute Fidei disput. 7. sect. 4. pag. 137. Nihil certò, & firmitè credens, & deniquè in 1. Ioannis cap. 2. habetur. Ex nobis prodierunt: sed non erant ex nobis, nām si ex nobis essent, permansissent vtiquè nobiscum; vndè colligunt Patres, Hæreticum non permanere in Ecclesia. vt dicitur etiā *Extravag. Vnam Sanctam de Maioritate, & Obedientia*. Et quare non permanet in Ecclesia, cum peccatores in Ecclesia maneant, licèt eorum fides sit informis; nisi per infidelitatem, quæ totam destruit Fidem?

41 Habetur etiam expressè in *Concilio Tridentino sess. 6. cap. 15.* vbi dicitur: (Asserendum est non modò infidelitate, per quam, & ipsa Fides amittitur; sed etiam quocunquè alio peccato mortali, quàmuis non amittatur Fides, gratiam amitti.) Vndè deducitur, quod licèt quodlibet peccatum mortale destruit gratiam. non tamen destruit Fidem. Cum hæc tantum

per

per quemlibet actum infidelitatis deperdatur; & quavis aliqui hæc Concilij verba certam fidem non facere velint; Cum Concilium illud determinare videatur, quod videlicet per quodlibet peccatum mortale gratia deperdatur, & indirectè, & per parentesim Fidem non amitti, nisi per infidelitatem, hoc enim non conuincit; nam idè per parentesim hoc docet Concilium, quatenus certum esse apud omnes censeret. Et cum ab vno deducatur aliud, vt patet consideranti, magnus esset error hoc negare, & temeritas maxima.

42 Sancti Patres communiter hoc idem innuunt, D. Augustinus *tom. 10. ser. 61. de verbis Domini in illa verba Ioannis cap. 16. ver. 8.* Ille arguet mundum de peccato, & de Iustitia, & de Iudicio; de peccato quidem, quia non crediderunt in me, sic ait: (Propterea hoc vnum, loquitur de infidelitate, præ cæteris imputat Deus, per quod fit, vt cætera non saluantur, dum non credit in Humilem Deum, homo superbus.) Quid clarius innuere potest Augustinus pro nostro asserto, nisi quod non credituralijs Fidei Articulis, vno discredito, scilicet Christum Hominem, & Deum non esse; quod ex fide tenendum est. Et D. Ambrosius *lib. 7. Luc. cap. 11. pag. 103.* sic idem confirmat: (Quemadmodum potest, cum Fides scindatur Regnū permanere diuisum? etenim cum in Lege sit Populus Iudeorum, Christus quoque secundum carnem ex lege generatus sit? Quomodo Regnum potest Iudeorum esse perpetuum, quod ex Lege est, cum Populus

ipse

ipse diuidat Legem, quandò à Legis Populo Iesus negatur, qui ex Lege debetur? Ita ex parte sc̃ Fides Iudicæ Plebis impugnat, & impugnando diuiditur, diuidendo dissoluitur; & ideò Regnum Ecclesiæ manebit in æternum, quia Indiuidua Fides corpus est vnum.) En quomodo Fides tota dissoluitur per Infidelitatem. At quia Fides Ecclesiæ Catholicæ est subiectiue in aliquo, per quemlibet actum infidelitatis poterit destrui, non verò obiectiue vniuersaliter. Sed quid immoror ad hoc demonstrandum, vbi omnes conueniunt Theologi. Illud sufficiat Diui Pauli ad hoc demonstrandum; Quod modicum fermentum totam massam corrumpit. ergo concludendum, si per vnum actum infidelitatis aduersus vnum Articulum Fidei, tota corrumpitur Fides, vt ex Probationibus clauit; Et Hæreticus dicatur, qui tantum vnam habet Propositionem hæreticalem, licet in alijs Catholicus videatur: Considerare, quæso, omnes huius Mulieris Propositiones, & intueri perspieacius, quid de Fide sentiant. Cum, vt patet ex supradictis in suis locis probationibus, non conformentur Sanctorum Patrum Auctoritatibus, Sacrorum Conciliorum Sanctionibus, nè non Sacris Scripturis, quas vt melius perspicias singillatim hic annexam.

43 Prima mulieris propositio fuit **ESSERE STATA PREDESTINATA &c.** Perpende hinc tantum illud, PIV, quod denotat aliquam maioritatem Prædestinationis. Et vnde hæc Maioritas? Forsan ex

S s s

fuis

fuis meritis præexistentibus in altera vita, vt dixerunt Origenes, & Priscillianistæ? & tunc in eorum incurreret errorem damnatum in Concilio Bracor. 1. *can. 8.* quod repugnat etiam Diuo Paulo, *Rom. cap. 9. ver. 11.* Cùm enim non dùm nati fuissent, aut aliquid boni egissent, aut mali &c. Forsan ex meritis præexistentibus in hac vita? Et ad quid Paulus dixisset 2. *Corint. cap. 3. ver. 5.* Non quod sufficientes simus cogitare aliquid à nobis, quasi ex nobis &c. Et Concilium Tridentinum Pelagianos hoc asserentes damnasset? Forsan ex Cœli constellationibus? Et tunc Priscillianistarum videbitur assecla, dicente Diuo Paulo *Rom. cap. 9. ver. 10.* Sed & Rebecca ex vno concubitu &c. Forsan ex natura Animæ suæ, ita perfectè à Deo creata, vt peccare non possit? Et hæc Basilidis, & Valentini fuit hæresis asserentium dari quasdam Animas terreas, & malas; quasdam verò spirituales, & perfectas, & istas spirituales Animas non posse peccare, quod rejicitur ex omnibus illis, quæ nostri arbitrij statuunt libertatem. Præter hæc perpende, quæ in hac discussione diximus, & videbis hanc Propositionem non tantum Concilijs, nèc non Patribus, sed etiã Sacris Scripturis contradicere; Et audi D. Augustinũ *tom. 3. lib. 7. in cap. 9. Genes. littera G.* de Hæreticis alloquentem, Et tu ipse de hoc primo mulieris asserto dijudica: (Nequè enim, ait Sanctus, omnes hæretici Scripturas Catholicas legunt; nèc ob aliud sunt hæretici, nisi quod eas non rectè intelligentes suas falsas

opinio-

opiniones contra earum veritatem pertinaciter asserunt.) Vtere quæso, vt resipiscat hæc Mulier, illis verbis *Iob. cap. 38. uer. 33.* Numquid nosti ordinem Cœli; & pones rationem eius in terra? nam vt ait D. Gregorius Papa *hic lib. 29. cap. 18.* (Ordinem Cœli nosse, est supernorum dispositionum occultas prædestinationes videre; rationem verò eius in terra ponere, est ante humana corda talium secretorum causas aperire. Ad cognoscendos quippè istos iudiciorum secretorum sinus nullus ascendit. Dicatur ergo homini, vt se nescire cognoscat: Nescientem verò se cognoscat, vt timeat: Timeat, vt humilietur, ne præsumat in se: Non præsumat in se, vt conditoris sui auxilium requiratur; & qui in se fidens mortuus est, (Vt timeo de hac Muliere) Auctoris sui adiutorium appetens, viuat.)

44 Secunda Propositio fuit **E ASSICVRATA DEL GRAN DONO DELLA PERSEVERANZA** &c. Hic præter dicta illud perpende **E ASSICVRATA DEL GRAN DONO DELLA PERSEVERANZA**, quod vt probet subiungit **COME E IMPOSSIBILE, CH'ESSO SIGNORE SI PERDA, COSI E IMPOSSIBILE, CHE SI PERDA LA DILETTA.** En quomodò hæc mulier se exaltat? quid hoc aliud est, nisi dicere, Deum de potentia absoluta damnari est impossibile; ergo nèc de potentia absoluta Dei potest hæc mulier damnari. Quid amenius, quid inflatius, quid mendacius, nullo alio teste adh ibito, quàm ipsamet? Voces mihi videntur istæ sce-

lestissimi hæretici Kemnitij proclamantis in examine contra Concilium Tridentinum *sess. 6. can. 12.* (Sicut Christianus de fide credit in Iesum Christum; ita infallibilitèr prædestinatus asserendus; & per consequens de perseuerantia securus.) O quàm benè dixit D. Gregorius Magnus *lib. 5. in cap. 4. lob. cap. 18.* (Sæpè hæretici dùm altiora dicere conantur, ipsi sibi testes sunt; quia quæ proferunt vera non sunt.) Perpende etiam verbum illud, ET IL SIGNORE, quare non dicit Dominum Deum, forsàn purum hominè Christum confitetur? nescio; sed D. Gregorius *lib. 1. Regnum 1. cap. 2. pag. mihi 854. littera A.* non alia ex causa Iudæos corripit de hac hæresi, nisi quia Christum, Dominum, & non Deum dicebant: (Iudæi, sunt eius verba, Christum, quem expectant, purum hominem asserunt; & tamen suum Dominum futurum, & singularitèr Sanctum credunt; Sed Psalmista illos reprobans, nos ad fidei gaudium cohortatur, dicens: Iubilare Deo omnis terra, seruite Domino in lætitia, Scitote, quoniam Dominus ipse est Deus. *Psal. 99.* illi Dominum vocant, qui Deus non sit.

45 Tertia Propositio. GENERATA EX ILLICITA COPVLA &c. En quàm humilis simul, & superba Propositio! Illicitam, & sanctificatam se iactantem; æqualem Sancto Ioanni Baptistæ in Sanctificatione; superexcellens verò in tempore sanctificationis; ille potest sex menses, ista quinquaginta, vel ad summum sexaginta circitèr dies, quo in tempore fieri

anima-

animationem asserunt Medici . Et quænam est ista sanctificatio mulieris in vtero? Tres ex Diuo Bernardino Senensi *tom. 2. serm. 51. ser. 2. post Dominicam Oliuarum art. 1. cap. 1.* Sanctificationes enumerantur, primam Generalem, secundam specialem, tertiam Maternalem nominat. Prima per Ecclesiæ Sacramenta habetur, & mundatur homo à peccatis . Secunda per gratiam Spiritus Sancti, cuius est remouere culpam, conferre gratiam, & pronitatem auferre, ne faciliter homo mortaliter inquinetur . Et tertia per Incarnationem Verbi, quæ remouendo culpam originalem, confert gratiam, & pronitatem remouet, vt non tantum mortaliter, sed nec venialiter peccet, & hæc fuit in Beatissima Virgine Maria. Et huius rei assignas rationem D. Bernardinus, sic ait: (Sanè Deus ipse Æternus, sicut mira sua sapientia creauit omnia, sic illam Benedictam Matrem suam talem condidit, & sanctificauit in tempore, qualem eam Sanctam elegit in sua æternitate; & talem tam nobilitate naturæ, quam perfectione gratiæ condidit Matrem, qualem eam decebat habere suam Gloriosissimam Maiestatem; quia in ea, & de ea debebat sumere, quod in æternum sibi erat vnitum vnitæ Personæ, de quo exiret pretium totius liberationis, Iustificationis, & Beatificationis humanæ. Et de hac Conceptione Anselmus *in lib. de Conceptu Virginali*, sic ait: Decebat, vt illius Conceptio de Matre Purissima fieret, ea Puritate, qua maior sub Deo nequit intelligi; atquæ de hoc ratione sub-

iu-

iungens, ait: Cui Deus Pater vnicum Filium, quem de corde suo genuit æqualem sibi, ita dare disponebat, ut naturalitèr esset vnus eidemquè communis Dei Patris, & Virginis Filius, quam, & substantialitèr Filius sibi Matrem facere eligebat, de qua Spiritus Sanctus operatus est; ut de ea conciperetur, & nasceretur ille, de quo ipse procedebat. Et per hoc decebat, ut illius hominis conceptio de Matre fieret, qua Puritate nulla maior posset intelligi sub Deo.) Hæc Bernardinus. Modò quærendum ab hac muliere, ex his tribus Sanctificationibus quā Sanctificata est? Non prima, per sacramenta, scilicèt, Ecclesiæ, quibus, an sit vsa, saltem aliquibus, nescio, ob carentiam peccatorum, & firmitatem in perseuerantia ab ea assertam, & immunitatem a peccatis. Non secunda, qua remouetur pronitas, ut non possit homo facilitèr mortalitèr tantum inquinari; cum asserat se impeccabilem, non tantum mortalitèr; sed nec venialitèr vnquam peccasse. Non tertia, quia hæc soli Virgini Mariæ competit, qua se inferiorem confitetur. Igitur, quæ sanctificatio in ea fuit, his tribus exceptis? vsquè modò aliam non inuenio, nisi illam Caluinisticam sanctificationem citatam. An illam habuerit dubito. Quod dixit D. Gregorius tom. I. moral. in cap. 28. lob. cap. I 6. littera D. hinc tantum repetam, ut diiudices: (Solent Hæretici, ait Sanctus, de iustitiæ suæ contra nos elatione gloriari; atquè opera sua ostentationis inflatione iactare, nosquè iniquos, ut diximus, aut esse, aut fuisse criminantur.)

46 Quarta verò Propositio est de raptu ad cœlum, ET PER TEMPO NOTABILE HA VISTA LA DIVINA ESSENZA; & per consequens perfectiori modo ac Sanctus Paulus. Hæc si vera esset, quis Sanctæ huic mulieri non inuideret? Attamen, ex communi Theologorum, cum gloria meritis correspondeat quoad gradus, vt ex Scripturis Sacris probatum est, Et ista mulier se vidisse dicat Diuinam essentiam, non quomodo videt Beatus, licet pro illo tunc, sed Beati in plurali, & collectiuè sumpti, omnium Beatorum meritis sua merita comparare videtur. At si dicet, hoc euenisse non ex meritis, sed ex priuilegio suæ prædestinationis; tunc incurreret in hæresim prædestinatorum cit. in *Beyerlinck ver. Hæres.* anno Christi 415. sub Honorio Imperatore, exortam ex libris Augustini malè intellectis, dicentium: Nèc piè viuentibus bona opera ad salutem; nèc impijs mala opera ad interitum conferre, nisi prædestinati fuerint. Quid verò de illa particula, (ET PIV PERFETTAMEN TE DIS. PAOLO) sentiendum, tu videris. Hoc tantum dixero, quod hæresis Carpocratianorum eò insolentiæ processit, vt Iesu, Petro, Paulo, & cæteris Apostolis, suos præstantiores esse asserbat.

47 Quinta Propositio fuit, CH'E IMPECCABILE &c. Impeccabilitatem, quis non videt soli Deo competere; nam in Christo, vt diximus, etiam fuit potentia remota peccandi; cuius impeccabilitatis effectus fuit, numquam peccasse, nèc mortalitèr, nèc venia-

nialitèr. Ex quo deducitur hanc mulierem maiorem, & puriorem Christo, eiusquè Matre fuisse: nam illi ex libertate arbitrij peccare poterant, eo modo quo poterant; & ista, nullo modo, quia hoc erat ei impossibile ob impeccabilitatem assertam; & ex hoc dubito, ne prò sua assecla cognoscatur à Pelagio dicente: electos suos carere peccato, nè si velint, peccare posse. Vide de hac hæresi Bellarminum, & Beyerlinck in *Teatro vite humane ver. Hæresis*. Sed, quod subiungit impudentius est. Cum vmbram etiam peccati in se ipsa neget, quæ Christo à Diuo Gregorio tribuitur dicente *lib. 29. moral. in cap. 38. lob. cap. 2.* (Sed quia dùm ipse, scilicèt Christus, vmbras nostræ temporalitatis suscepit, lumen nobis suæ æternitatis infudit.) Peccati vmbræ carentia in ea, quæ ex illicita copula nata est, quãdo Christus, eodem Gregorio testante, *lib. 18. Moral. in cap. 28. lob. cap. 27*: Solus veracitèr Sanctus natus est, qui vt ipsam conditionem naturæ corruptibilis vinceret, ex conceptione carnalis copule conceptus non est?) quid amentius?

48 Sexta Propositio. LA SVA GRATIA CONFERITALE E TANTA, CHE DOPPO LA VERGINE &c. Indubium apud Theologos est, gratiam absquè vllo præuio merito de condigno dari; attamè meritum de congruo non negant, quod vsquè nunc in hac muliere non reperiò. Insuper, vt dictum est, cum gratia augeatur ex cooperatione; Et gratia huius mulieris fuerit maxima, maxima dicenda erit etiam eius
coope-

cooperatio; & tunc dubito, quod se Christo velit æquiparare, & dicere cum impio Nestorio Hæresiarcha Non inuideo Christo Deo facto; quoniam si volo, & ipse possum fieri; Asserebat enim iste hæreticus, teste Diuo Gregorio Magno *lib. 18. in cap. 28. lob. cap. 27.* Iesum Christum Dominum nostrum, non per mysterium conceptionis, sed per profectum gratiæ Deum fuisse; Peruerſa allegatione obſtruens, cum Parum hominem natum; sed, vt Deus esset, per meritum profecisse; atque ob hoc existimās se, & quilibet mortalis posse ei coequari. An hoc sentiat, dubito ex illis verbis pronunciato ab ipsa in secunda Propositione. **IL SIGNORE DICE**, non vocando Deum, sed Dominum. At si ipsa dixerit suam gratiam non posse amplius augeri ob suam impeccabilitatem, quia si non haberetur gratia Mariæ Virginis ab ipsa excepta, se sentiet cum Begardis, & Beguinis docentibus, hominem in hac vita esse impeccabilem, & in gratia crescere non posse *cit. à Bellarmino*; & cognoscetur pro sua à Caluino, qui *lib. 3. instit. cap. 2. §. 11. 12.* asserit: (superuacaneam esse remissionem peccatorum, et electos nusquam, aut à gratia, aut à Iustitia excidere posse; quo fit, vt nusquam reuera peccent, neque remissione peccatorum indigeant.

49 Septima, & vltima Propositio. **IL SIGNORE L'HA DATO TANTO AMORE &c.** In hac, sicut omnium donorum affluentiam complectitur, ita maxime deceptā esse à diabolo cognoscere poteris. Quid

T t t

aliud

aliud in hoc suo asserto denotatur, nisi supra omnes Spiritu Sancto plenam esse? Et in quo discrepat hæc Mulieris loquela ab illa Maximillæ Prophëtissæ Montani, quæ, teste Diuo Epiphanio *heres. 48. pag. mihi 191.* dicebat, adeò se Spiritu Sancto plenam (Spiritus enim Sanctus suus erat Montanus, qui talem se iactabat,) ac per indè post ipsam, Prophëtissam non amplius fore, sed consummationem? Tu considera, ponderando sua omnia asserta. Nisi velit hæc mulier dicere, se alterum Spiritum Sanctum esse, vt aiebat Montanus; nam cum certum sit, Spiritum Sanctum esse infinitum Dei Amorem, & hunc in ea fuisse, cum dicat habuisse tantum Amorem, quantum potest dare Deus, indeterminatè, & indefinitè, videtur dicere, infinitum habuisse Amorem, & per consequens esse alterum Spiritum Sanctum; sed de hoc ob suam finitatem incapax cum sit, decepta, sicùt Montanus, dicenda erit. Si verò dixerit, intelligere in hac Propositione, habuisse Amorem finitum, non infinitum, & in illo, **QUANTO NE PVO DARE VN DIO**, aliud significare nolle, nisi superexcellentiâ super omnes Creaturas. Tunc incurreret in hæresim Cathephrigum, sic dicti à Phrigia, vbi extiterunt, vixeruntquè, asserentium, teste Diuo Augustino *tom. 6. heresi 26.* Se Spiritu Sancto plenos, & Paracletum à Domino promissum, ipsis potius, quàm Apostolis fuisse redditum. Omnes igitur has Propositiones, vt falsas reiiciendas puto, cum possit dici isti mulierculæ, quod dixit Diuus Epiphanius

nus citat. de Maximilla, & Prisca : (Quid utile dixit? quid correspondens Fidei? quomodo verò non potiùs hæc est, de qua dixit Dominus: Attendite à falsis Prophetis, qui venient ad vos in indumentis Ouium; intus verò sunt Lupi rapaces. Comparantes enim ea, quæ ab ipsa dicta sunt, & quæ in veteri, ac nouo Testamento in veritate sunt, & in veritate facta sunt, ac prædicta, & probabimus, quales sunt eius assertiones.) At dicet ista mulier, incapaces nos esse affluentiarum donorum Dei; ac per inde sic loqui; attamen veras esse suas Propositiones. Et ego ei respondeam cum Diuo Gregorio: Hoc proprium Hæreticorum esse se exaltare, & reliquos spernere, & deijcere. Sic enim ait Sanctus tom. 1. lib. 5. in cap. 4. lob. cap. 19. explicans illa verba eiusdem Iob, Quando solet sopor occupare homines: (ac si apertius ab Hæreticis dicatur, ~~homines~~ homines inferius dormiunt, nos ad percipienda superna vigilamus, quia ea nobis nota sunt, ad quæ, vt cognoscenda cæterorum hominum corda torpétia non assurgunt, ac si apertius hæretici dicant: in quibus intelligentia nostra se erigit, reliquorum hominum sensus dormit.)

50 Has igitur propositiones seu Spicas sic discufas tibi remitto, de quibus dici poterit illud Lipsij *In segete Spicarum vacua autolluntur*, cum meritis fructibusque carentibus, hypochrissi tantum onustæ, præstantiores cæteris in sanctitate esse velint; quam hypochrissim Diuinus Messor exprobens, Væ eis prædi-

cit, dicens: Væ vobis Scribæ, & Pharifæi hypocritæ, quia fimiles estis sepulcris dealbatis, quæ à foris parent hominibus speciosa, intus verò plena sunt ossibus mortuorum, & omni spurcitia. *Matt. cap. 24. ver. 27.* Nèc vnquam Spicæ istæ placidis ab ipso aspiciuntur oculis, cum veri Agricultoris sit de inclinatis potius, quàm leuibus, sicuti iam discussæ mihi videntur, gaudere, teste Plutarcho in opusc: (Quod Agricultores inter Spicas vident cupidius illas, quæ inclinatæ sunt, & ad terram vergunt: Surrectas verò præ leuitate inanes, & fallaces ducunt. Ex charitate inflammatus, has mihi tu proposuisti, & ego eadem motus curis non tantùm, sed ætate onustus ad discutiendas suscepi. Finis igitur vtriusquè ne defraudetur, & fructus producat, hortor te ò charissime, Apostoli monitu, vt hæc mulier resipiscat 2. *Timoth. cap. 4.* Insta oportunè, importunè: argue, obsecra, increpa in omni patientia, & doctrina. ne desperes, cum dicat Ambrosius *de fidei resurrect.* Quod satum est, resurgit; quod mortuum est, & in eadem genera, & in eadem species reformatur.) & quò magis corrupta eius loquela videtur, eò magis spem de victoria concipito, cum verum sit Tertulliani assatum *Apolog. cap. 48.* (Certè semina non nisi corrupta, & dissoluta foecundius surgunt.) Timorem falcis mortis, & futuri Iudicij discussionem, vt ei incutias, exoro. Cum ex timore, vt ait Lyranus in *Mar. cap. 4* (Primò cessat homo à malis, & incipit se exercere in bonis. Secundo

con-

concupitur spes futurorum beneficiorum . Tertiò ex hoc datur charitativus amor , qui habet opus perfectum .) Non omnia immediatè ex se operatur Deus ; sed opportunis utitur medijs pro Animarum salute , ut nostra libertas semper illæsa permaneat ; quod innuit Victor Antiochenus *cit. à Lyrano in cap. 4. Mar.* (Liberæ Doctrinæ semen fuscipientium voluntati , ut velint , operentur , permittit . Ipse namquè non omnia per se efficit , ne bonum nobis quasi inuitis obueniat ; Sed nostram quoquè lynergiam efflagitat .) Ex charitate igitur ambo moti , benè omnia euenient ; Nam ut ait B. Laurentius Iustinianus (ubi charitas , ibi multus fructus) *tract. de charit. cap. 3.* Et D. Augustinus *ser. 50. de verbis Domini* : (Adde charitatem , & profunt omnia .

51 Et in hoc lætabitur Saluator noster Christus , qui in Cruce trāsfixus conquæritur sibi consolatorè nō inuenisse : Sic per os Dauid exclamans *Psal. 68.* Sustinui , qui simul mecum contristaretur , & non fuit , & qui consolaretur , & non inueni . Et quomodò consolantē , & contristatum non inuenit Christus , cum mulieres plorantes , Apostolos tristatos miratus est ? Certum est istos plorasse , sed non simul cum Christo . Et quomodò non simul , si de sua Passione lachrymas effundebant ? Certè non simul , quia mortem carnalem Christi tantum in eorum luctu considerabant , quando Christi poena non tantum pro morte , sed pro deperditio-

ditione etiam erat Animarum, & in hoc consolantem
 non inuenit. Vnde D. Augustinus in *Psal. cit.* (Non,
 ait, sustinui, qui consolaretur, & non fuit, sed qui si-
 mul contristaretur ex eare, qua ego contristabar, & nō
 inueni. Ergo in tristitia, quam habebat Dominus de
 illis prò quibus orauit: Pater ignosce illis, quia ne-
 sciūt quid faciūt, nullū comitē inuenit. Proflis nō fuit,
 & consolantes non inuenit. Qui sunt consolantes?
 Proficientes. Ipsi enim nos consolantur, ipsi sunt so-
 latio omnibus predicatoribus veritatis.) Hæc Augu-
 stinus in *Psal. 68. littera D. pag. 161.* Ad quod etiam
 alludit Cardinalis Bellarminus, dicens: (Non defue-
 runt, qui contristarentur in morte Christi, sed defue-
 runt, qui simul cum illo contristarentur. Nam Apo-
 stoli, & piæ mulieres tristabantur ob mortem Christi
 temporalem: Ipse verò tristabatur ob mortem spiri-
 tualem, & spirituales cæcitatem Iudæorum. Conso-
 latio, quàm Christus quærebat, erat conuersio impio-
 rum.) Consoletur igitur Christus per nos in relipi-
 scentia huius mulieris; per me, ipsum compatiendo,
 quantum potero in Passione, Vigilijs, Oratione, &
 hoc humili, sed elaborato, hac vltima mea ætate, scri-
 pto, non laudis mundanæ, sed Dei gloriæ, & Anima-
 rum salutis cupido, vt exclamare valeam cum Diuo
 Paulo; Christo confixus sum cruci; Et tu aspernando
 labores, vt aberrans ouis ad Christi ouile redu-
 catur; Nam charitas ex qua ambo mouemur, vt ait
 Apostolus 1. ad Corinth. cap. 13. ver. 4. Patiens est,
 beni-

benigna est, Charitas non emulatur, non agit perperam, non inflatur, non est ambitiosa, non quærit, quæ sua sunt, non irritatur, non cogitat malum, non gaudet super iniquitate, congaudet autem veritati &c.

52 Denuum, ò charissime Theophile, vt ad principium vndè discessi regrediar, & vltima sint consona primis; sicùt à spicis à Pharaone somniatis hunc Diuinarum Reuelationum Tractatum inchoaui, sic cum spicis cum concludere volens, illam, quam de spicis parabolam tradidit nobis Diuinus Præceptor hìc addam. Sic est Regnum Dei, quemadmodum si homò iaciat sementem in terram, & dormiat, & exurgat nocte, & die, & semen germinet, & increseat, dum nescit ille. Vltrò enim terra fructificat primum herbam, deindè spicam, deindè plenum frumentum in spica; & cù ex se produxerit fructus, statim mittit falcem, quoniam adest messis. *Mar. cap. 4. ver. 26.* Quæ verba D. Gregorius expendens, sic ait. (Cum igitur desideria bona concipimus, semen in terram mittimus. Cum verò operari recta incipimus, herba sumus. Cum autè ad profectum boni operis crescimus, ad spicam peruenimus. cumquè in eiusdem operationis perfectione solidamur, iam plenum frumentum in spica proferimus. Omnipotens ergo Deus, producto fructu, falcem mittit, & messem suam desecat: quia cum vnumquemquè ad opera perfecta produxerit; eius temporalem vitam per emissam sententiam incidit, vt granum suum ad Coelestia horrea perducatur.) Hæc Gregorius
hom.

hom. 13. super Ezechiel. relatus in can: Cum Sanctam de penit. dist. 2. Et hic est rectus ordo, quem in nostræ iustificationis, & charitatis profectu præscripsit ille Diuinus Amator, qui de Cœlo venit, vt ignem suæ dilectionis in terram nostræ mortalitatis mitteret. Ipse est, qui semen suæ charitatis iacit in terram nostri cordis. Hoc Diuinum semen nostris vitalibus actionibus exit in herbam, cum incipimus, crescit in spicam, cum proficit; Plenum verò frumentum in spica fructificat, quando iàm tantum virtus proficit, vt esse robusti, & perfecti operis possit. Suscipiamus igitur hoc Diuinum semen charitatis in corde, & licet minimum, foueamus illud, quia exhibit in herbam, crescet in spicam, & dabit fructum centuplum perennitèr in æternis mansionibus duraturum. Pergamus ad Deum hac via Regia, quam nobis ostendit Diuinus ille Magister, qui nèc fallere, nèc falli potest. Accedamus humilitèr, non irruamus audactèr; quia scrutator Maiestatis opprimetur à gloria. Sint Beatorum, qui reuelata facie Deum vident, Reuelationes Diuinæ; Nos autem, qui fideles viatores sumus, ambulemus per fidem, & ambulemus fideliter; quia fidelis Dominus, vt nostros labores, ex sua benignitate remuneret. Tibi igitur laus, ò Benignissime Amator, tibi gloria in sæcula, qui ex quolibet minimo semine, vt fructu centuplū colligamus, operaris. Et si quid boni in hoc opere, tuū est; Imperfectiones verò meæ sunt; & ideò eas Sanctæ Romanæ Ecclesiæ iudicio, ac correctioni subijcio.

F I N I S.

INDEX

395. 091

INDEX LOCORVM SACRAE SCRIPTURAE

Prima Littera paginam, secunda numerum denotat.

EX VETERI TESTAMENTO

EX LIBRO GENESIS.

- Cap. 15. v. 1. **N**oli timere Abraham; Ego protector tuus sum, & merces tua magna nimis. p. 234. n. 7. 464. n. 38.
18. 26. Loquar ad Dominum meum, cum sim cinis, & pulvis. p. 302. n. 62.
20. 3. En morieris propter mulierem, quam tulisti, habet enim virum &c. p. 115. n. 14.
24. 12. Domine Deus Domini mei Abraham, occurre, obsecro, mihi hodie, & fac misericordiam &c. p. 52. n. 2. 139. 9.
13. Ecce sto prope fontem aquae, & Filia habitatorum huius Civitatis &c. ibid.
32. 30. Vidi Dominum facie ad faciem &c. p. 362. n. 14.
50. 24. Deus visitabit vos: asportate ossa mea de loco isto. p. 17. n. 6.

EX LIBRO EXODI.

- Cap. 3. v. 15. **E**go sum, qui sum; sic dices filiis Israel, Qui est misit me ad vos. p. 281. n. 29. 285. 33.
7. 1. Dixitque Dominus ad Moysen, Ecce constitui te. Deum Pharaonis.

V V V

*Pharaonis; & Aaron Praeter tuum eris Propheeta tuus
&c. p. 17. n. 7.*

11. *Quis similis tui in fortibus Domine? p. 298. n. 56.*
 12. *12. Tectus autem Mons Sinai fulgebatur, eo quod descendisset
 Dominus Deus super eum in igne, & ascenderet fu-
 mus ex eo, quasi de fornace, erigunt omnes Mons ter-
 ribilis &c. p. 46. n. 5.*
 19. *19. Loquere tu nobis, & audiemus; Non loquatur nobis Do-
 minus, ne forte moriamur &c. ibid.*
 11. *11. Loquebatur autem Dominus ad Moysen facie ad faciem;
 sicut solet loqui homo ad amicum suum. p. 26 n. 5.*
 14. *362. 14.*
 13. *13. Si inveni gratiam in conspectu tuo, ostende mihi fa-
 ciem tuam &c. p. 355. n. 3.*
 17. *17. inuenisti gratiam coram me: Ego ostendam tibi omne
 bonum. p. 234. n. 7.*
 20. *20. Non videbit me homo, & viuet. p. 357. n. 6. 360. 10.*
 25. *369. 25.*
 23. *23. Posteriora mea videbis; faciem autem meam videre
 non poteris. p. 369. n. 25.*

EX LIBRO LEVITICI.

- Cap. 14. v. 13. Sicut enim pro peccato; Ita, & pro delicto ad
 Sacerdotem pertinebit hostia. p. 278. n. 21.*
 16. *3. Loquere ad Aaron Fratrem tuum, ne omni tempore in-
 grediatur Sanctuarium, quod est intra velum coram
 Propitiatorio, quo tegitur Arca &c. p. 30. n. 4.*
 26. *19. 26. Non augurabimini, nec obseruabitis somnia. p. 108. n. 1.*

EX LIBRO NUMERI.

- Ca. 2. v. 17. Quid modo erigetur ista, & deponetur. p. 278. n. 21.*
 7. *89. Cumque ingrederetur Moyses Tabernacu-
 lum*

lum faderis, ut consuleret Oraculum; audiebat vo-
cem loquentis ad se. p. 28. n. 1.

9. 8. *State ut consulam quid precipiat Dominus de vobis.*
Edonius est Dominus ad Moysem. p. 26. n. 5.

12. 6. *Si quis fuerit inter vos Propheta Domini in visione ap-*
parebo ei; aut per somnium. p. 11. n. 2. 26. 5. 42. 9. 43.
1. 108. 1. 115. 13. 159. 3. 366. 19.

12. 7. *At non talis Servus meus Moyses, qui in domo mea fide-*
lis est &c. p. 366. n. 19.

8. *Oro enim ad os loquar ei.* p. 27. n. 6.

22. 17. *Paratus sum honorare te, & quid volueris dabo tibi.*
p. 89. n. 23.

EX LIBRO DEVTORONOMII.

Cap. 4. n. 12. **L**ocutus est Dominus ad vos de medio ignis.
Vocem verborum eius audistis, & formam pe-
nitus non vidistis. p. 10. n. 2.

7. 9. *Deus fortis, & fidelis.* p. 214. n. 3.

13. 1. *Si surrexit in medio tus Propheta, aut qui somnium*
vidisse se dicat, & pradixerit signum, atque porten-
tum &c. p. 186. n. 4.

18. 15. *Prophetam de gente tua, & de fratribus tuis sicut me,*
suscitabit tibi Dominus Deus tuus &c. p. 20. n. 4.

20. *Propheta, qui arrogantia depravatus voluerit loqui in*
nomine meo, quae ego non praecepi illi &c. p. 93. n. 1.
166. 11.

22. *Si tacita cogitatione responderis; quomodo possum intel-*
ligere verbum, quod Dominus non est loquutus? hoc
habebis signum &c. p. 185. n. 1.

23. 2. *Non ingredietur Manse, hoc est de stirpe natus, in*
Ecclesiam Domini usque ad decimam generationem,
p. 336. n. 51. 347. 71.

EX LIBRO IOSVE

- Cap. 2. v. 14. **N**unc ergo iurata mihi per Dominum, ut quomodo ergo misericordiam feci vobiscum, ita, & vos faciatis &c. p. 278. n. 21.
4. 9. Steterunt Sacerdotes, qui portabant Arcam Domini. p. 459. n. 31.

EX LIBRO IUDICVM.

- Cap. 14. v. 4. **H**anc mihi accipe, quia placuit oculis meis. p. 53. n. 4.

EX LIBRO I. REGVM.

- Cap. 9. v. 2. **E**rat ei filius vocabulo Saul, electus, & bonus &c. p. 272. n. 11.
10. 6. Et insiliet in te spiritus, & prophetabis, & mutaberis in virum alterum. p. 15. n. 4.
13. 14. Quæsiuit Dominus sibi virum iuxta cor suum. p. 271. n. 10.
23. 9. Dixit Dauid ad Abiathar Sacerdotem, applica Ephod. p. 30. n. 5.
30. 7. Applicauit Abiathar Ephod ad Dauid, & consuluit Dauid Dominum. ibid.

EX II. REGVM.

- Cap. 5. v. 23. **C**onsuluit autem Dauid Dominum, si ascendam contra Philisteos, & tradas eos in manus meas? Qui respondit non ascendas contra eos &c. p. 34. n. 9.
11. 1. Consuluit Dauid Oraculum Domini. Dixitque Dominus: Propter Saul, & domum eius &c. p. 28. n. 1.
12. 14. Quo-

12. 14. Quoniam blasphemare fecisti inimicos Domini &c.
p. 341. n. 59.

21. 1. Consuluit David Oraculum Domini. p. 100. n. 1.

EX III. REGVM.

Cap. 3. v. 24. **A**fferite mihi gladium cumque attulissent
gladium coram Rege: Diuidite, inquit, in-
fantem &c. p. 57. n. 9.

8. 23. Domine Deus non est similis tui Deus in Cælo desuper,
& super terram deorsum. p. 298. n. 56.

18. 29. Postquam autem transijt meridies, & illis prophæ-
tantibus. p. 15. n. 3.

22. 19. Vidi Dominum sedentem super solium suum, & omnem
exercitum Cæli assistentem ei à dextris, & à sini-
stris. p. 369. n. 14.

EX IV. REGVM.

Cap. 3. v. 15. **C**umque caneret psalmes, facta est super eum ma-
nus Domini, & ait: Hac dicit Dominus.
p. 11. n. 2.

5. 26. Nonne cor meum in presenti erat, quando reuersus
est homo de curru suo? &c. p. 20. n. 4.

13. 21. Quidam autem sepelientes hominem viderunt latrun-
culos, & proiecerunt cadaver in Sepulchrum Elisæi,
quod cum tetigisset ossa Elisæi, reuixit homo &c.
p. 17. n. 6.

20. 1. Præcipe Domui tuæ, morieris enim tu, & non viues.
p. 21. n. 5.

11. Inuocauit itaque Isaias Propheta Dominum, & reduxit
umbram per lineas, quibus iam descenderat in horo-
logio Achaz retrorsum &c. p. 165. n. 10.

EX

EX I. PARALIPOMENON.

Cap. 15. v. 20. **Z** Acharias autem, & Ozziel in Nablis arcana
cantabant. p. 15. n. 3.

22. Chonenias autem Princeps Leuitarum Prophetia prae-
erat, ad praecipiendum melodiam &c. *ibid.*

EX II. PARALIPOMENON.

Cap. 7. v. 12. **A** pparuit autem ei Dominus. p. 43. n. 1. 50. 10.
18. 21. Egreddiar, & ero spiritus mendax in ore
omnium Prophetarum. Dixitque Dominus: decipies,
& praeualebis &c. p. 95. n. 4.

EX LIBRO IV. ESDRAE.

Cap. 10. v. 35. **V**idi, qua non sciebam, & audio, qua non
scio, Numquid anima mea somniat?
p. 160. n. 3.

EX LIBRO TOBIAE.

Cap. 24. v. 16. **S**acramentum Regis abscondere bonum est;
opera enim Dei revelare, & confiteri, honori-
ficum est. p. 200. n. 4.

EX LIBRO IOB.

Cap. 4. v. 13. **Q**uādo solet sopor occupare homines p. 517. n. 49.
14. 4. Quis potest facere mundū de immundo conce-
ptum semine? p. 314. n. 14.
15. 15. Ecce enim inter Sanctos eius nemo immutabilis etc.
p. 432. n. 63.

23. 13. Ipse

23. 13. *Ipse solus est.* p.283. n.30.
 28. 21. *Abcondita est ab oculis omnium viventium &c.*
 p.357. n.6.
 32. 8. *Sed ut video spiritus est hominibus, & Inspiratio Om-*
nipotentis dat intelligentiam. p.52. n.1.
 33. 14. *Semel loquitur Deus, & secundo idipsum non*
repperit. p.192. n.1.
 38. 33. *Nunquid nosti ordinem Cæli, & pones rationem eius*
in terra. p.509. n.43.
 42. 5. *Auditu auris audiui te, nunc autem oculus meus vi-*
det te. p.362. n.14.

EX LIBRO PSALMORVM.

- Psal.2.v.11.* **S** *Eruite Domino in timore: & exultate ei cum*
tremore &c. p.267. n.4.
 4. 7. *Signatum est super nos lumen vultus tui Domine.*
 p.6. n.3.
 18. 1. *Cæli enarrant gloriam Dei, & opera manuum eius an-*
nunciat firmamentum. p.242. n.17.
 4. *In omnem terram exiit sonus eorum.* p.242. n.17.
 463.35.
 34. 10. *Domine quis similis tibi?* p.299. n.56.
 42. 3. *Emitte lucem tuam, & veritatem tuam.* p.8. n.6.
 44. 17. *Propter Patribus tuis nati sunt tibi Filij; constitues eos*
Principes super omnem terram. p.242. n.17. 444.6.
 460.31.
 50. 7. *Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum, & in pecca-*
tis concepit me mater mea. p.314. n.14.
 65. 5. *Terribilis in consilijs super filios hominum.* p.495. n.29.
 68. 21. *Sustinui, qui simul cōtrāstaretur, & non fuit. &c.* p.519.
 n.51.
 79. 20. *Ostende faciem tuam, & salui erimus.* p.355. n.3.
 83. 6. *Beatus vir, cuius est auxilium abs te &c.* p.461. n.33. 485.
 16. 84.9. *Audiam*

84. 9. *Audiam quid loquatur in me Dominus Deus.* p.50.n.10.
 86. 1. *Fundamenta eius in montibus sanctis.* p.243.n.17.
 94. 7. *Nos autem Populus eius, & oves pascua eius.* p.446.
 n. 10.
 99. 1. *Iubilare Deo omnis terra, servite Domino in letitia.* p.510.n.44.
 104. 22. *Vt erudiret Principes eius, sicut semetipsum.* p.6.n.4.
 115. 2. *Omnis homo mendax.* p.391.n.6.
 118. 1. *Beati immaculati in via.* p.230.n.2.
 110. *Super Senes intellexi, quia mandata tua quasiui.* p.26.
 n. 4.
 138. 17. *Nimis honorificati sunt amici tui Deus.* p.242.
 n.17.338.53.454.24.
 144. 13. *Fidelis Deus in omnibus verbis suis.* p.214.n.3.

EX LIBRO PROVERBIORVM.

- Cap.3.v.32. **C***um simplicibus sermocinatio Dei.* p.177.n.1.
 4.18. *Iustorum semita quasi lux splens procedit &c.* p.461.n.33.485.16.
 11. 2. *Vbi autem est humilitas, ibi, & sapientia.* p.177.n.1.
 182.11.
 44. 12. *Est via, qua videtur homini iusta, & novissima eius ducunt ad mortem.* p.495.n.29.
 33. *Et indoctos quosque erudiet.* p.6.n.4.
 15. 27. *Qui scrutator est maiestatis, opprimetur e gloria.* p.522.n.52.
 16. 10. *Diminatio in labijs Regis; in iudicio non errabit os eius.* p.56.n.8.
 23. *Cor sapientis erudiet os eius.* p.6.n.4.
 20. 9. *Quis potest dicere mundum est cor meum, purus sum a peccato?* p.230.n.2.
 24. 16. *Septies in die cadet iustus, & resurget.* p.391.n.6.
 27. 2. *Laudet te alius, & non os tuum &c.* p.470.n.47.

EX

EX LIBRO ECCLESIASTES.

- Cap. 5. v. 2. **M**ultas curas sequuntur somnia. p. 37. n. 3.
 6. **M**ibi multa sunt somnia, plurima sunt vanitates. p. 36. n. 1. 108. 1.
 7. 29. Virum de mille unum reperi, mulierem ex omnibus non inveni. p. 434. n. 66.
 30. Fecit Deus hominem rectum p. 393. n. 7.
 9. 1. Nescit homo utrum amore, an odio dignus sit &c. p. 230. n. 1. 302. 61.

EX LIBRO SAPIENTIAE.

- Cap. 1. v. 1. **S**entite de Domino in bonitate, & simplicitate cordis &c. p. 161. n. 4.
 3. 16. Filij Adulterorum in consummatione erunt &c. p. 336. n. 51. 347. 71.
 17. Et siquidem longa vita erunt, in nihilum computabuntur &c. p. 336. n. 51. 342. 61. 343. 63.
 19. Nationes enim iniqua, dira sunt consummationes. p. 336. n. 51.
 4. 6. Testes sunt nequitia aduersus parentes &c. p. 340. n. 58.
 6. 13. Clara est, & quae nunquam marcescit Sapientia. p. 159. n. 2.

EX LIBRO ECCLESIASTICI.

- Cap. 1. v. 10. **E**ffundit illum super omnia opera sua. p. 8. n. 6.
 6. 14. **E** Amicus fidelis protectio fortis &c. p. 454. n. 25.
 15. 14. Deus ab initio constituit hominem, & reliquit illum in manu consilij sui. p. 399. n. 16.
 18. 22. Ne vercaris usque ad mortem iustificari. p. 461. n. 33.
 22. 27. Et Mysterij reuelatione. p. 2. n. 2.
 x x x 34. 1. Som-

34. 1. *Somnia extollunt Imprudentes, quasi qui apprehendit umbram &c.* p.36.n.1.108.1.
 6. *Sicut parturientis cor tuum phantasias patitur &c.* p.146.n.3.
 7. *Multos errare fecerunt somnia &c.* p.109.n.3.
 42. 1. *De reuelatione sermonis.* p.2.n.2.
 48. 14. *Nec superauit illum verbum aliquod, & mortuum prophetavit corpus eius.* p.16.n.6.
 49. 17. *Et ossa ipsius visitata sunt, & post mortem prophetauerunt.* p.17.n.6.

EX PROPHETIS.
 EX ISAIA.

- Cap.6.v.1. **V**idi Dominum sedentem super solium excelsum, & eleuatum &c. p.25.n.2.363.14.
 14. 14. *Ascendam super altitudinem nubium, similis ero Altissimo.* p.300.n.58.
 24. 16. *Secretum meum mihi.* p.200.n.4.
 40. 8. *Verbum autem Domini manet in aeternum.* p.298.n.56.
 13. *Quis nouit sensum Domini, aut quis consiliarius eius fuit?* p.8.n.6.
 41. 23. *Annunciate, qua ventura sunt in futurum, & sciemus, quia Dñs estis vos.* p.211.n.4.
 55. 9. *Sicut exaltantur Caeli à terra, sic &c.* p.278. n.21. 296. 50.
 64. 6. *Quasi Pannus menstruata uniuersa iustitia nostra.* p.417.n.46.

EX IEREMIA.

- Cap.1.v.5. **P**riusquam te formarem in utero noui te; & antequam exires de vulua sanctificaui te &c. p.306.n.2.
 10. *Constitui te hodie super Gentes, & super Regna, ut eu-*

euellas, & destruas &c.

p. 345. n. 67.

12. Benè vidisti; quia vigilabo ego super verbo meo, ut faciam illud &c.

p. 46. n. 5.

14. Ab Aquilone pandetur malum super omnes habitatores terra etc. *ibid.*

17. Tu ergo accinge lumbos tuos, et surge etc.

p. 345. n. 67.

23. 21. Dicit Dominus non mittebam Prophetas, et ipsi currebant. etc.

p. 93. n. 1.

25. Propheta, qui habet somnium, loquatur sermonem meum vere.

p. 96. n. 5.

29. 8. Ne attendatis ad somnia vestra, qua vos somnatis.

p. 109. n. 1.

EX TRENIS.

Cap. 2. v. 14. **P**ropheta tui viderunt tibi falsa, et stulta etc.

p. 93. n. 1.

EX EZECHIELE.

Cap. 1. v. 1. **A**perti sunt Cæli, et vidi visiones Dei.

n. 2.

6. 10. Ego Dominus non frustra loquutus sum.

p. 198. n. 3.

13. 7. Nunquid non visionem cassam vidistis, et diuinationem mendacem loquuti estis?

p. 122. n. 4.

18. 10. Filius non portabit iniquitatem Patris.

p. 336. n. 50.

24. Omnes Iustitia eius, quas fecerat non recordabuntur.

p. 499. n. 35.

26. Et cum auerterit se Iustus à Iustitia sua, et fecerit iniquitatem. etc.

p. 231. n. 3.

33. 13. Etiam si dixerit Iusto, quod vita viuet, et confusus in Iustitia sua fecerit iniquitatem etc.

p. 232. n. 4.

EX DANIELE.

- Cap.2.v.28. **E**st Deus in Cælo reuelans mysteria. p.7.n.5.
 30. **Q**ui reuelat mysteria ostendit tibi, qua ventura sunt etc. p.117. n.15.
 47. Verè Deus noster Deus Deorum est, et Dominus Regum, et reuelans mysteria. p.7.n.5.
 7. 1. Daniel somnium vidit; visio autem capitis eius in cubili suo ect. p.25.n.1.
 9. 9. Aspiciebam donè Throni positi sunt etc. p.363.n.14.
 9. 21. Adhuc me loquente in oratione, ecce vir Gabriel, quem videram in visione à principio etc. p.26. n.3.
 10. 2. Intelligentia opus est in visione. p.24.n.7.
 11. Daniel vir desideriorum intellige verba, qua ego loquor ad te. ibid.
 12. Ex die primo quo posuisti cor tuum ad intelligendum, ut te affligeres in conspectu Dei tui etc. p.13.n.5.

EX OSEA.

- Cap.1.v.2. **V**ade sume tibi uxorem fornicationum, et fac filios fornicationum. p.135.n.5.
 2. 4. Filiorum illius non miserebor, quoniam filij fornicationum sunt. p.336.n.51.
 12. 10. Ego visiones multiplicavi, et in manibus Prophetarum assimilatus sum. etc. p.364. n. 16.

EX IOELE.

- Cap.2.v.12. **C**onuertimini ad me in toto corde vestro etc. p.231. n.2.
 28. Effundam spiritum meum super omnem carnem, et prophetabunt filij vestri, et filia vestra, et senes vestri

stri somnia somniabunt etc. p.108.n.1.159.3.

EXAMOS.

- Cap.3.v.7. **N**on facit Dominus verbum, nisi reuelauerit secretū suum ad Seruos suos Prophetas. p.7.n.5.
 9. 1. Vidi Dominum stantem super Altare. p.363.n.14.

EXIONA.

- Cap.3.v.4. **A**dhuc quadraginta dies, et Ninive subuertetur. p.22.n.5.

EXZACHARIA.

- Cap.4.v.1. **A**ngelus, qui loquebatur in me, dixit ad me; p.50.n.10.

EX NOVO TESTAMENTO.

EX MATTHAEO.

- Cap.1.v.21. **E**T vocabis nomen eius Iesum. p.252.n.31.
 4. 6. Si Filius Dei es, mitte te deorsum. p.199.n.3.
 5. 8. Beati mundo corde. p.230.n.2.
 14. Vos estis lux mundi. p.457.n.28.
 19. Qui ergo soluerit unū de mandatis istis minimis, & docuerit sic homines, minimus vocabitur in Regno Cælorum. p.378.n.39.
 6. 10. Sanctificetur nomen tuum, fiat voluntas tua &c. p.267.n.4.
 12. Dimitte nobis debita nostra. p.392.n.6.413.43.
 7. 15. Attendite à falsis Prophetis. p.94.n.1.517.49.
 17. Non potest arbor bona malos fructus facere. p.391.n.5.
 396.11.

396. 11.
22. Domine, Domine, nonne in nomine tuo prophetauimus?
p. 16. n. 5.
23. Confitebor illis, quia numquam noui nos. *ibid.*
10. 22. Qui perseuerauerit usque in finem, hic saluus erit.
p. 266. n. 3.
24. Non est Discipulus super Magistrum &c. p. 245. n. 21.
11. 11. Non surrexit inter natos mulierum maior Ioanne Baptista: qui autem minor est in Regno Caelorum maior est illo. p. 378. n. 39.
25. Cōfiteor tibi Pater Domine Caeli, & terra, quia abscondisti hac à sapientibus &c. p. 4. n. 459. 1.
27. Nemo nouit Patrem, nisi Filius &c. p. 60. n. 3.
29. Discite à me, quia mitis sum, & humilis corde. p. 304. n. 65.
13. 41. Mittet Filius hominis Angelos suos, & colligent de Regno eius etc. p. 328. n. 36.
16. 17. Beatus es Simon Bar-Iona, qui caro, & sanguis non reuelauit tibi &c. p. 4. n. 459. 1. 385. 47.
18. Et ego dico tibi, quia tu es Petrus, & super hanc Petram edificabo Ecclesiam meam. p. 386. n. 47.
25. Si qui uult post me venire abneget semetipsum &c. p. 55. n. 7.
18. 10. Videte ne contemnatis unum ex his pusillis &c. p. 357. n. 5.
10. Angeli eorum in Caelis semper vident faciem Patris mei &c. p. 359. n. 7.
19. 17. Si quis ad uitam uult ingredi, serua mandata. p. 130. n. 14.
21. Si quis perfectus esse, uade, & vende omnia, quae habes, & da pauperibus. p. 55. n. 7.
26. Apud homines hoc impossibile est &c. p. 295. n. 49.
20. 12. Et pares istos nobis fecisti, qui portant pondus diei, & astas. p. 377. n. 37.
15. An oculus tuus requiritur, quia ego bonus sum. p. 276. n. 17.

n. 17.

24. 12. *Et quoniam abundabit iniquitas, refrigescet charitas multorum.* p. 270. n. 8.

23. *Tunc si quis dixerit vobis; ecce hic est Christus, aut illic nolite credere &c.* p. 71. n. 13.

24. *Surgent enim Pseudochristi, & Pseudopropheta, & dabunt signa, & prodigia &c.* p. 76. n. 7. 84. 17. 186. 5.

27. *Va vobis scribae. & Pharisei hypocrita &c.* p. 518. n. 50.

26. 35. *Etiamsi oportuerit me mori tecum, non te negabo.* p. 269. n. 6.

27. 19. *Misit ad eum uxor eius, dicens: Nihil tibi, & iusto illi, multa enim passa sum hodie per visum propter eum.* p. 110. n. 4.

E X M A R C O.

Cap. 1. n. 2. **E**cce ego mitto Angelum meum ante faciem tuam, qui praeeparabit &c. p. 241. n. 16. 309. 7.

34. *Tu es Filius Dei uiui.* p. 103. n. 5.

4. 26. *Sic est Regnum Dei quemadmodum si homo iaciat seminem in terram &c.* p. 518. n. 52.

13. 22. *Exurgent enim Pseudochristi, & Pseudoprophetae* p. 94. n. 1.

30. *Caelum, & terra transibunt, uerba autem mea non transibunt.* p. 193. n. 3. 298. 56.

16. 16. *Qui crediderit, & baptizatus fuerit saluus erit.* p. 318. n. 22. 321. 26.

E X L V C A.

Cap. 1. n. 6. **E**rant iusti ambo ante Deum. p. 438. n. 70.

11. *Apparuit autem illi Angelus Domini &c.* p. 10. n. 2.

13. *Ne timeas Zacharia.* p. 164. n. 9.
15. *Erit*

15. *Erit magnus coram Domino, et Spiritu Sancto repletur etc.* p. 241. n. 16. 309. 7.
28. *Aue gratia plena Dominus tecum.* p. 65. n. 3. 235. 7.
34. *Quomodo fiat istud, quoniam virum non cognosco?* p. 424. n. 55.
37. *Non erit impossibile apud Deum omne verbum.* p. 295. n. 49.
37. *Et hic mensis sextus est illi, quæ vocatur sterilis.* p. 310. n. 8.
38. *Ecce Ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum.* p. 302. n. 62.
41. *Et factum est, ut audiuit salutationem Maria Elisabeth, exultavit Infans in utero eius &c.* p. 307. n. 3.
48. *Quia respexit humilitatem Ancilla sua.* p. 302. n. 62.
2. 32. *Lumen ad revelationem gentium.* p. 2. n. 2.
51. *Et erat subditus illis.* p. 253. n. 31.
7. 16. *Propheta magnus surrexit in nobis.* p. 16. n. 6.
28. *Major inter natos Mulierum Ioanne Baptista nemo est.* p. 241. n. 16. 309. 7.
47. *Remittuntur ei peccata multa, quoniam dilexit multum.* p. 462. n. 34.
8. 13. *Aliqui ad tempus credunt, in tempore tentationis recedunt.* p. 270. n. 8.
9. 3. *Nihil tuleritis in via &c.* p. 55. n. 7.
10. 20. *Gaudete autem, quia nomina uestra scripta sunt in Cælis.* p. 64. n. 3. 235. 7.
11. 41. *Date eleemosynam, & ecce omnia munda sunt vobis.* p. 499. n. 35.
16. 17. *Facilius est Cælum, & terram præterire, quàm de lege unum apicem cadere.* p. 214. n. 3. 296. 50.
29. *Habent Moysen, et Prophetas audiant illos etc.* p. 70. n. 13.
17. 10. *Quod debuimus facere, fecimus, serui inutiles sumus.* p. 269. n. 6.

22. 30. Et

22. 30. *Et sedeatís super Thronos Indicantes duodecim Tribus Israel.* p.448.n.12.

31. *Eccè Sathanas expetinit vos, ut cribraret sicut triticum &c.* p.95.n.4.

24. 48. *Et ego mitto Spiritum Patris mei in vos; Vos autem sedete in Ciuitate.* p.451.n.19.

E X I O A N N E.

Cap.1.v.16. **D**E plenitudine eius omnes accepimus. p. 480.
n. 10.

17. *Lex per Moysen data est, gratia, & veritas per Iesum Christum.* p.370.n.25.

18. *Deum nemo vidit unquam &c.* *ibid.*

27. *Cuius ego non sum dignus; ut solam corrigiam calcementi.* p.302.n.62.

3. 2. *Scimus, quia à Deo venisti Magister.* p.9.n.7.

3. *Nisi quis natus fuerit denudò, non potest videre Regnum Dei.* p.317.n.22.

5. *Amen, Amen dico tibi, nisi quis renatus fuerit ex aqua &c.* p.319.n.24-327.36.

8. *Spiritus ubi vult spirat &c.* p.13.n.5.

16. *Sic Deus dilexit mundum.* p.302.n.61.

5. 37. *Quia Pater misit me, & qui misit me Pater &c.* p.61.
n. 5.

6. 45. *Omnis, qui audiuít à Patre, & didicit venit ad me.* p.9.n.7.

46. *Non quia Patrem vidit quisquam, nisi is, qui est à Deo.* p.370.n.25.

13. 23. *Ille Discipulus, quem diligebat Iesus.* p.303.n.63.

14. 2. *In Domo Patris mei mansiones multa sunt.* p.378.n.39.
380.41.

13. *Quia ego ad Patrem vado &c.* p.60.n.4.

16. *Ego rogabo Patrem, & alium Paraclytum dabit vobis &c.* p.450.n.16.

17. *Spiritum veritatis, quem mundus non potest accipere.*

Yyy ibid.

- ibid.*
15. 15. *Vos Amici mei estis, si feceritis, quae ego precipio vobis.* p.414. n.24.
16. 15. *Vos autem dixi Amicos &c.* p.456. n.27.
17. 8. *Ille arguet mundum de peccato, & de Iustitia, & de Iudicio.* p.506. n.42.
17. 9. *Ego pro eis rogo, quos dedisti mihi.* p.453. n.21.
18. 11. *Pater Sancte serva eos in nomine tuo, quos dedisti mihi.* *ibid.*
19. 15. *Non rogo, ut tollas eos de mundo, sed ut serves eos à malo.* *ibid.*
20. 24. *Quia dilexisti me ante constitutionem mundi.* p.242. n.17.
21. 21. *Accipite Spiritum Sanctum.* p.453. n.22.
21. 16. *Si Diligis me, Pasce Oves meas.* p.446. n.10.

EX ACTIBVS APOSTOLORVM.

- Cap. 1. n. 7. **N**on est uestrum nosse tempora, uel momenta &c. p.99. n.8.
16. *Erat autem turba hominum simul, ferè centum viginti &c.* p.272. n.12.
2. 3. *Apparuerunt illis dispersita lingua, tamquam ignis &c.* p.453. n.22.
4. *Repleti sunt omnes Spiritu Sancto, & coeperunt loqui &c.* p.272. n.12.
7. 53. *Qui accepistis Legem in dispositione Angelorum.* p.194. n.3.
10. 11. *Cecidit super eum mentis excessus, & vidit Cælum apertum &c.* p.49. n.9.
13. 22. *Suscitauit illis Dauid Regem, cui testimonium perhibens, dixit: Inueni Dauid virum secundum cor meum &c.* p.271. n.10. 393. 7.

EX EPISTOLA D. PAULI AD ROMANOS.

Cap. 1. v. 19. **Q**uod notum est Dei, manifestum est in illis.

p. 8. n. 6.

3. 23. Omnes peccaverunt, & egent gloria Dei. p. 314. n. 14.

5. 5. Charitas Dei diffusa est in cordibus nostris. p. 474. n. 2.

12. Sicut per unum hominem peccatum in hunc mundum intravit &c. p. 314. n. 14. 319. 24.

18. Sicut per unius delictum in omnes homines &c. p. 314. n. 14.

7. 23. Sentio aliam legem in membris meis repugnantem &c. p. 417. n. 46.

8. 23. Spiritus Sancti primitias acceperunt. p. 449. n. 14.

9. 10. Sed & Rebecca ex uno concubitu &c. ibid.

11. Cum enim nō dūm nati fuissent, aut aliquid boni egissent, aut mali. p. 508. n. 43.

38. Certus sum enim, quia neque mors, neque vita poterit nos separare à charitate Christi. p. 235. n. 7.

10. 14. Quomodo credent ei, quem non audierunt? p. 500. n. 36.

11. 20. Tu autem fide stas; noli altum sapere, sed time &c. 267. n. 4.

33. Quā incomprehensibilia sunt iudicia eius &c. p. 230. 1.

13. 14. Induimini Dominum Iesum Christum. p. 452. n. 20.

16. 25. Secundum revelationem Mystery. p. 2. n. 2.

EX PRIMA AD CORINTHIOS.

Cap. 2. v. 4. **P**radicatio mea non in persuasibilibus humana sapientia verbis, sed in ostensione spiritus, & virtutis &c. p. 501. n. 37.

9. Quod oculus nō vidit, nec auris audivit &c. p. 358. n. 7.

9. Nobis autem revelavit Deus per Spiritum suum. p. 7. n. 5.

Yyy 2

358. 7.

358. 7.
11. *Quis enim hominum scit, quæ sunt hominis, nisi spiritus hominis, qui in ipso est? &c.* p.173.n.6.
11. *Quæ Dei sunt nemo cognovit, nisi Spiritus Dei.* p.1.n.1.
3. 3. *Cum sit inter vos Zelus, et contentio, nonne carnales estis? &c.* p.358. n.7.
4. 1. *Sic nos existimet homo, ut Ministros Christi, et dispensatores Mysteriorum Dei.* p.249.n.27.
15. *Nam, et in Christo Iesu per Euangelium ego vos genui.* p.444. n.6.
9. 27. *Castigo corpus meum, et in servitutem redigo; ne forte cum alijs prædicaverim, ipse reprobus efficiar.* p.270, n.9.392.6.
10. 11. *Omnia in figuris contingebant illis.* p.426.n.58.
12. *Qui se existimat stare videat ne cadat.* p.267.n.4.392.6.495.29.
12. 10. *Alij operatio virtutum, alijs prophetia, alijs genera linguarum.* p.19.n.3.
27. *Vos autem estis Corpus Christi, & membra de membro; & quosdam quidem posuit Deus in Ecclesia; primum Apostolos.* p.237.n.16.
13. 4. *Charitas patiens est, benigna est &c.* p.520.n.51.
8. *Charitas nunquam excidit.* p.391.n.5.397.12.
12. *Videmas nunc per speculans in antiquitate, nunc autem facie ad faciem.* p.356.n.5.358.7.
13. *Nunc autem manent Fides, Spes, Charitas tria hæc, maior autem horum est charitas.* p.473.n.1.
14. 5. *Volo autem vos loqui linguis, magis autem prophetare; Nam maior est, qui prophetat, quam qui loquitur linguis &c.* p.16. n.5.
6. *Quid vobis prodero, nisi vobis loquar in revelatione, aut in scientia, aut in prophetia &c.* p.17.n.7.
35. *Mulieres in Ecclesijs taceant.* p.346.n.69.
15. 22. *Sicut in Adam omnes moriuntur; ita & in Christo omnes vi-*

nes viuificabuntur.

p.314.n.14.

41. *Alia claritas solis, alia claritas Luna, alia claritas Stellarum; Stella enim à Stella differt in claritate.*

p.378.n.39.

p.378.n.39.

EX SECVNDA AD CORINTHIOS.

Cap.1.v.7. **S**icut Socij Passionum estis; ita & consolationum eritis.

p.124.n.7.

3. 5. *Non quod sufficientes simus cogitare aliquid à nobis, quasi ex nobis.*

p.508.n.43.

6. *Qui Idoneos nos fecit Ministros Noui Testamenti, non Littera, sed Spiritu.*

p.249.n.27.258.38.259.39.

5. 7. *Dùm sumus in corpore peregrinamur à Domino &c.*

p.376.n.35.

14. *Si vnus pro omnibus mortuus est; ergo omnes mortui sunt.*

p.314.n.14.

9. 6. *Qui parcè seminat, parcè, & metet.*

p.378.n.39.

10. *Augebit incrementa frugum Iustitiae vestrae.*

n.33.

11. 13. *Nàm huiusmodi Pseudoapostoli sunt operarij subdoli, transfigurantes se in Apostolos Christi.*

p.72.n.1.

12. 1. *Veniam autem ad visiones, & Reuelationes.*

p.2.n.2.

2. *Siue in corpore, siue extra corpus, nescio &c.*

p.359.n.8.

3. *Et scio huiusmodi hominem, siue in corpore, siue extra corpus &c.*

ibid.

4. *Audinit Arcana verba, quae non licet homini loqui.*

p.12.n.3.

9. *Sufficit tibi gratia mea.*

p.471.n.48.

13. 6. *Spero autem, quod cognoscitis, quod nos non sumus reprobi.*

p.392.n.6.

Ex

EX EPISTOLA AD GALATAS.

Cap. 1. v. 8. **S**i Angelus de Cælo euangelizet vobis præterquam quod euangelizauimus vobis anathema sit. p. 71.

2. 20. Vivo ego, iam non ego: viuit verò in me Christus. p. 457. n. 27.

3. 27. Quicumquè enim in Christo Baptizati estis, Christum induistis. p. 452. n. 20.

4. 11. Et ipse dedit quosdam Apostolos, quosdam autem Prophetas &c. p. 93. n. 1.

5. 4. Euacuati estis à Christo, qui in Lege iustificamini, à gratia excidistis. p. 271. n. 9. 504. 40.

7. Currebatis bene: quis vos impediuit veritati non obedire? persuasio hac non ex eo, qui vocat vos, modicum fermentum &c. ibid.

EX EPISTOLA AD EPHESIOS.

Cap. 1. v. 4. **E**legit nos in Christo, antè Mundi constitutionem, vt essemus Sancti &c. p. 242. n. 17. 244. 19.

5. Prædestinavit nos in adoptionem Filiorum per Iesum Christum. p. 229. n. 1.

7. Secundum Dinitias Gratia eius &c. p. 243. n. 17. 251. 30.

2. 4. Eramus natura filij Ira, sicut, & cæteri. p. 314. n. 14.

20. Estis Cines Sanctorum, & domestici Dei, superadificati super fundamentum Apostolorum &c. p. 237. n. 10. 243. 17.

4. 11. Et ipse dedit quosdam quidem Apostolos, quosdam autem Prophetas &c. p. 237. n. 10.

24. Induite nouum hominem, qui secundum &c. p.

52. 26. *Et illam sanctificare mundam eam lavabo aqua in
verbo.* p. 267. n. 35.

EX EPISTOLA AD PHILIPPENSES.

Cap. 2. v. 12. **C**um metu et timore salutem vestram opera-
mini. p. 130. n. 14. 266. 3.

3. 12. *Non quod iam acceperim, aut iam perfectus sum. ecc.*
p. 485. n. 16.

EX EPISTOLA AD COLOSSENSES.

Cap. 1. v. 12. **C**um sitis agentis Dei, et Patri, qui dignos nos
fecit. p. 327. n. 36.

18. *Ipsi est caput corporis Ecclesiae, qui est Principium, et
Primogenitus ex mortuis ecc.* p. 237. n. 10.

6. 17. *Nemo vos iudicat in cibo, aut in potu ecc.* p. 425. n. 58.

3. 34. *Super omnia autem haec charitatem habete, quod est
vinculum perfectionis.* p. 473. n. 1.

EX PRIMA AD THESSALONICENSES.

Cap. 4. v. 3. **H**aec est enim voluntas Dei sanctificatio ve-
stra. p. 130. n. 14.

5. 19. *Nolite spiritum extinguere.* p. 125. n. 9.

20. *Prophetias nolite spernere.* p. 67. n. 7.

EX PRIMA AD TIMOTHEVM.

Cap. 1. v. 19. **Q**uidam circa Fide naufragauerunt. p. 271. n. 9.

20. *Quidam repellentes bonam conscientiam cir-
ca fidem naufragauerunt.* p. 504. n. 40.

1. 3. *In nouissimis temporibus discedent quidam a Fide.*
p. 271. n. 9.

6. 4. *Superbus est, nihil sciens.* p.305.n.40.
 10. *Quem quidem appetentes errauerunt à Fide.* p.271.n.9.
 16. *Qui lucem inhabitat inaccessibilem, quem nullus hominum uidit.* p.357.n.6.369.24.

EX IL. AD TIMOTHEVM.

- Cap.2.v.19. **S** *Ed firmum fundamentum Dei stat.* p.239.n.12.
 4. 3. *Insta opportunè, importunè: argue, obsecra &c.* p.518.n.50.
 8. *Reposita est mihi corona Iustitia &c.* p.235.n.7.

EX EPISTOLA AD TITVM.

- Cap.1.v.11. **D** *Ocentes, qua non oportet surpis lucri gratia.* p.156.n.18.
 12. *Cretenses semper mendaces, mala bestia &c.* p.14.n.2.
 3. 5. *Saluos nos fecit per lauacrum regenerationis &c.* p.318.n.22.322.29.

EX EPISTOLA AD HEBRAEOS.

- Cap.1.v.1. **M** *Ultisariam, multisq; modis, olim loquutus est Deus Patribus in Prophetis.* p.10.n.1.
 14. *Omnes sunt administratory spiritus &c.* p.40.n.8.51. 12.262.43.
 3. 2. *Qui fidelis est ei, qui fecit illum, sicut & Moyses &c.* p.462.n.38.
 5. *Et Moyses quidem fidelis erat in tota Domo eius.* ibid.
 6. 4. *Impossibile est eos, qui semel sunt illuminati &c.* p.295.n.49.
 18. *Impossibile est mentiri Deum.* p.298.n.56.
 2. 6. *In priori Tabernaculo semper introibant Sacerdotes; in secundo autem semel in anno solus Pontifex.* p.30.n.4. 10.1.Vm.

10. 1. *Umbram enim habens lex futurorum bonorum &c.*
p.421.n.52.

EX EPISTOLA D. IACOBI APOSTOLI.

Cap.2.v.10. **Q** *Vicumque autem totam legem servauerit, of-
fendat autem in uno, factus est omnium reus.*
p.498.n.35.504.39.

EX PRIMA DIVI PETRI.

Cap.1.v.12. **P** *Ropheta prophetaverunt de nostra salute Spiri-
tu Sancto misso de Caelo &c.* p.19.n.3.
13. *In quem desiderant Angeli prospicere.* p.356.n.3.
2. 5. *Et ipsi tamquam lapides vini superadificamini Domus
Spiritualis, Sacerdotium Sanctum.* p.239. n.12.
449.14.
3. 21. *Salvus facit Baptisma, non carnis depositio sordium.*
p.318.n.22.

EX PRIMA DIVI IOANNIS.

Cap.1.v.8. **S** *I dixerimus quoniam peccatum non habemus, ipse
nos seducimus &c.* p.391.n.6.394.8.
9. *Si confiteamur peccata nostra, fidelis est, & Iustus, ut
remittat nobis peccata nostra.* p.396.n.10.
2. 1. *Filioli mei hac scribo vobis, ut non peccetis &c.* ibid.
19. *Ex nobis prodierunt: sed non erant ex nobis; nam si
fuissent ex nobis, permansissent utique nobiscum.*
p.505.n.40.
3. 8. *Qui facit peccatum ex diabolo est.* p.299.n.57.
9. *Omnis qui natus est ex Deo, peccatum non facit &c.*
p.391.n.5.
15. *Qui non diligit manet in morte &c.* p.395.n.10.
4.1. *Nolite*

ZZZ

4. 1. *Nōlite omni spiritui credere, sed probate spiritus, si ex Deo sint.* p.72.n.1.144.1.
5. 6. *Et spiritus est, qui testificatur, quoniam Christus est veritas.* p.502.n.38.
9. *Si testimonium hominum accipimus, testimonium Dei maius est.* ibid.
11. *Diligamus Deum, quoniam ipse prior dilexit nos.* p.301.n.61.
16. *Qui manet in charitate, in Deo manet, & Deus in eo.* p.475.n.4.

EX II. DIVI IOANNIS.

Cap.1.v.8. **V**idete ne perdati, quod operati estis. p.267.n.4.

EX APOCALYPSI.

- Cap.2.v.2. **S**cio opera tua, & laborem, & patientiam tuam, & quia sustinisti &c. p.392.n.6.
6. *Sed hoc habes, quod odisti doctrinam Nicolaitarum &c.* p.273.n.12.
3. 11. *Tene quod habes, ut nemo accipiat coronā tuam.* p.267.n.4.392.6.
21. 14. *Et murus Civitatis habens fundamenta duodecim, & in ipsis duodecim nomina Apostolorum.* p.448.n.14.
18. *Et erat structura muri eius ex lapide Iaspide.* p.449.n.14.
19. *Fundamentum primum Iaspis, Secundum Zaphirus &c.* ibid.
22. 3. *Omne maledictum non erit amplius; sed sedes Dei, & Agni &c.* p.357.n.5.
11. *Qui Iustus est iustificetur adhuc.* p.461.n.33.484.16.

INDEX

INDEX

LOCVPLETISSIMVS

RERVM, ET VERBORVM OMNIVM IN HOC
OPERE CONTENTORVM.

Prior littera paginam, posterior verò numerum indicat.

A

- A** Bimelech Somnium à Deo. p. 115. n. 14.
 Abrahæ gratia magna. p. 464. n. 38.
 Abrogans sibi priuilegium impeccabilitatis, superbus aut stultus p. 406. n. 32. & seq.
 Abſtinentia cuiusdam mulieris pertinacis. p. 175. n. 9.
 Abſurda, quæ ex propoſitione cuiusdam mulieris exoriantur. p. 240. n. 15. & ſeq. 350. 79. & ſeq.
 Acas petit ab Iſaia ſignum prò certitudine Reuelationis. p. 165. n. 10.
 Actus perfeuerantiæ, quibus conceditur. p. 274. n. 14.
 Actus primus, & ſecundus perfeuerantiæ explicatur. ibid.
 Adam, durante ſtatu Innocentiæ, non poterat venialiter peccare. p. 411. n. 40.
 Adorans Dæmonem tranſfiguratum an peccet? p. 82. n. 13.
 AEneus Serpens exaltatus à Moyle in Eremo, figura Chriſti in Cruce. p. 429. n. 59.
 Aer cauſa extrinſeca ſomniorum. p. 38. n. 5.
 Agricultores læto oculo onuſtas aſcipiunt ſpicas. p. 518. n. 50.
 Z z z 2

n. 50.

- S. Aldegundæ humilitatis effectus. p.161.n.4.
 Algazelis error de Prophetia. p.19.n.3.
 Alphonſi Regis ſagacitas. p.58.n.11.
 ? Amarij ſomnia ſingunt. p.148.n.6.493.28.
 Amator Dei poteſt decipi à ſpiritu ſuperbiæ. p.495.n.29.
 Ambroſio ſæua Filiorum Regis Cimmericorum. p.57.n.10.
 Amicitia Dei, vide, Deus, Charitas.
 Amico nil pretioſius. p.454.n.25.
 Amicus ſolamen vitæ. p.455.n.26.
 ? Amici veri qui ſint. ibid.
 Amicus alter ego. ibid.
 Amor vnit, & transformat. p.474.n.3.& ſeq.
 Amor Dei operatiuus. p.486.n.17.
 Amor Ignis eſt. ibid.
 ? Amoris actus charitatem duplicat. p.487.n.19.& ſeq.
 B. Angelæ à Fulginio Humilitas. p.182.n.8.
 Angelus, humana forma aſſumpta, loquitur. p.10.n.2.
 Angelus reuelans myſteria Ezechieli, quis fuit? p.13.n.5.
 ? Angeli inſpirantur à Deo. p.18.n.2.
 Angeli quomodò ſint cauſa ſomniorum. p.40.n.8.
 Angeli neminem decipiunt. p.95.n.4.
 Angelorum apparitiones variæ. p.121.n.4.
 Angelus apparendo primò timorem, denique læticiam
 incutit. p.162.n.5.
 Angeli maietas timorem incutit. p.164.n.9.
 Angelus certa reuelat. p.185.n.2.
 Angeli nil prædicunt contrarium fidei. p.185.n.4.
 ? Angeli reuelatio non obuiat bonis moribus. p.188.n.7.
 Angeli Raphaelis reuelatio Tobix facta. p.200.n.4.
 Angeli deſtinati ad excellentiſſimum miniſterium. p.262.
 n. 43.
 Angelorum, & hominum deſiderium Deum videndi.
 p.355.n.3.

Ani

Anima quomodò est causa intrinseca somniorum. p. 36.
n. 3. & seq.

Anima contemplatiua quænam est? p. 49. n. 9.

Anima, quandiù in hac vitâ viuimus, habet esse in materia corporali. p. 361. n. 10.

Anima viatoris videndo Deum priuatur ministerio sensuum. p. 359. n. 8. 370. 27.

Anima potest peccare, etiam ablato fomite. p. 400. n. 20.

Animas diuidi in spirituales, & terreas, hæresis. p. 508.
n. 43.

Animalia hominem verentur. p. 162. n. 5.

Animus aliquo vitio laborans recidiuus. p. 147. n. 6.

Antipathia inter homines, & dæmones. p. 164. n. 7.

S. Antonio Magno fuit reuelata hæresis Arrij. p. 166. n. 12.

Apostoli post Christum, & Mariam Virginem Prædestinati. p. 236. n. 9. & seq. 242. 17.

Apostoli fundamenta Ecclesiæ. p. 239. n. 12. 242. 17.
407. 37.

Apostolorum Encomia. p. 242. n. 17.

Apostolorum comparatio cum alijs Sanctis, temeraria.
p. 244. n. 17. 247. 23. 251. 30.

Apostoli electi ad opus magnum. p. 244. n. 19.

Apostoli Instauratores omnium. p. 245. n. 20.

Apostoli Mundi Magistri. p. 245. n. 21.

Apostoli prædestinati ad ordinem Gratia. p. 249. n. 27.
250. 28.

Apostolorum ministerium antecellit officium S. Ioannis Baptistæ. p. 261. n. 41.

Apostoli Spiritu Sancto repleti. p. 272. n. 12. & seq.

Apostoli, licet in gratia confirmati, venialiter peccauerunt. p. 412. n. 42.

Apostolis nullus anteponendus in Gratia, & Gloria.
p. 443. n. 5.

Apostoli totius Populi Christiani Patres, p. 444. n. 6. 460.
31. Apo-

- Apostolis rationē officij datum est culmen Gratiæ. p.249.
n.27.& seq.445.8.
- Apostoli Pastores Gregis Fidelium p.446.n.10.
- Apostolorum caput Petrus. ibid.
- Apostoli Iudices futuri. p.448.n.12.
- Apostoli Fundamēta pretiosa Cœlestis Ierusalem. p.448.
n.14.& seq.
- Apostolis à Christo Spiritus Sanctus promittitur. p.450
n.16.
- Apostolis excellentem Christus exoptat Sanctitatem.
p.453.n.21.
- Apostolis antè, & post Christi Ascensionem fuit datus
Spiritus Sanctus. p.453.n.22.
- Apostolorum Præconia ex ore Christi. p.454.n.24.
- Apostolorum Priuilegium maximum fuit Christi Amici-
tia. p.456.n.27.
- Apostolorum, & Christi vna Anima. p.457.n.27.
- Apostolis omnia cum Christo fuerunt communia. ibid.
- Apostoli lux mundi. p.457.n.28.
- Apostoli variè figurati in Scripturis. p.458.n.29.& seq.
- Apostoli omnibus in Noua Lege præcellunt. p.459.n.31.
- Apostolorum Gloria grandis. ibid.
- Apostoli Stellæ fulgentissimæ. ibid.
- Apostoli Principes Ecclesiæ. ibid.
- Apostolorū cooperatio ad Gratiā qualis fuit. p.463.n.35.
- Apostoli, & mulieres plorabant temporalem mortem
Christi. p.519.n.51.& seq.
- Apparitio, vide Visio.
- Apparitio vocalis per sensus exteriores quomodò fit.
p.45.n.4.
- Apparitio corporalis quænam est? p.46.n.5.
- Apparitio diaboli Sanctæ Matronæ sub forma speciosæ
Mulieris. p.81.n.12.
- Apparitio diaboli cuidam Virgini in forma Sanctæ Vr-
sulæ.

fulæ.

d. 129. n. 13.

Apparitio Beatæ Agatæ, Sanctæ Lucie. p. 165. n. 10.

Applicatio Ephod ad habendum responsum. p. 30. n. 5.

Approbatio Reuelationis à quibus fieri debeat. p. 172. n. 5. & seq.

Aqua quid designet. p. 13. n. 5.

Arcana Sacræ Scripturæ explanantur à Prophætis. p. 17. n. 7.

Ariopharnis Regis Sagacitas. p. 57. n. 10.

Aristoriles corporum humoribus Prophétiam tribuit. p. 19. n. 3.

Armenorum hæresis de visione Beatifica. p. 356. n. 4.

Arnaldi Brixienfis hæresis de visione Beatifica. ibid.

Arnaldisti Roma singulis annis excommunicantur. ibid.

Arreptitijs non credendum. p. 146. n. 3.

Arrianorum hæresis reuelata D. Antonio Magno. p. 166. n. 12.

Arrianorum Impietas. ibid.

Artemidorus somniorum perscrutator. p. 35. n. 1.

Astrologi Prophétiam Astrorum influentijs tribuunt. p. 19. n. 3.

Attributiona Dei simul relucent. p. 196. n. 5.

Auaritia causa prædictionum falsarum. p. 89. n. 24.

Auarorum passio radicata. p. 147. n. 5.

Auctoritas Ecclesiæ. vide Ecclesiæ.

Auctor Catholicus, & Propositio hæretica quomodo simul possint compari. p. 213. n. 2.

Auctoris intentio perlustratur circa mulieris Propositionem. p. 263. n. 44.

Auctorum reconciliatio de visione Dei viatorum. p. 370. n. 27. & seq.

Auctoris exortatio. p. 498. n. 35.

S. Augustinus quid sentiat de Ecclesiæ auctoritate. p. 70. n. 12,

S. Augu-

- S. Augustinus à curiositate liberatus. p.157.n.19.
 S. Augustini Matris laus. p.160.n.3.
 Auicennæ error de Prophætia. p.19.n.3.

B

- B** Alaaam falsus Propheta, & auarus. p.88.n.23.
 Balthasar visionem vidit, & non intellexit. p.41.n.9.
 Baptismus esse signum sanctificationis in vtero, hæresis
 Caluini, & reprobatur. p.312.n.10.322.28. & seq.
 Baptismus non esse necessarium ad salutem, hæresis
 Theodori Bezzæ. p.312.n.10.
 Baptismus quid confert ad cultum Dei? p.318.n.24.
 Baptismus implet quod Deo placet. ibid.
 Baptismus prioris natiuitatis fragilitatem tollit. ibid.
 Baptismi contemptum, non priuationem exitialem esse,
 hæresis Caluini. p.320.n.26.
 Baptismus non habere efficaciam, hæresis Caluini.
 p.322.n.28.
 Baptismus non est tantum signum. p.322.n.29. & seq.
 Baptismus à peccato mundat originali. p.323.n.30. & seq.
 Baptismo efficimur Filij Dei. ibid.
 Baptismo induimus Christum. ibid.
 Baptismo peccata remittuntur. p.325.n.32.
 Baptismo datur transitus à statu peccati ad gratiam.
 p.327.n.36. & seq.
 Baptismo efficimur membra Ecclesiæ p.327.n.36. & seq.
 Baptismus Ignem exstinguit æternum. p.330.n.40.
 Baptizatos non posse peccare, hæresis Iouiniani. p.390.
 n.3.
 Barbatus Eremita Deceptor, & Magus. p.90.n.27.
 Beatos non videre Essentiam Dei, sed eius claritatem,
 hæresis Armenorum. p.356.n.4. vide Visio
 Beati

Beati æqualiter fruuntur Deo essentialiter, inæqualiter
verò, & indiuidualiter, secundum merita. p.377. n.38.
& seq.

Beatorum gradus quadruplex. p.380. n.42.

Beati videndo Essentiam Diuinam, multa possibiliter, & fu-
tura cognoscunt, tamquam effectus in causa. p.382. n.44.

Beatitudinis Apostolorum reuelationi assentiendum de
fide. p.69. n.12.

Beatitudo est summum bonum. p.354. n.2.

Beatitudo Essentialis in denario Euangelico, denotatur.

p.377. n.37.

Beati videndo Essentiam Diuinam cognoscunt Dei vo-
luntatem. p.382. n.44.

Begardi hæresis. p.263. n.44. 390. 447. 51.

Beguinae hæresis. p.263. n.44. 391. 4.

Bernardi à Quintaualle ingressus in Ordinem Sancti Pa-
tris Francisci. p.55. n.7.

D. Bernardi charitas, vt Abailardum hæreticum ad fidem
conuerteret. p.356. n.4.

D. Bonauenturae monitum circa Reuelationes. p.82. n.14.

Borri Mediolanensis Reuelationes execrandæ. p.204. n.6.

C

C Aluini hæresis de certitudine prædestinationis, & san-
ctificatione in vtero reijcitur. p.269. n.7. & seq. & 311.
10. 313. 13. & seq.

Canere idem, ac prophettare. p.14. n.2.

Cantores in Sacra Scriptura dicuntur Prophetae. p.15.
n.3.

Capacitas obediens rationalis creaturae infinita se-
cundum quid. p.48. n.13.

Capitis cum membris mystica ordinatio. p.237. n.10.

Carolus Tualora Laicus Professor, hæresiarcha eiusque

A a a a

erro-

- errores. p.202.n.6. & seq.
- Carpocratiani hæretici se præferunt Apostolis. p.472.
n. 51.
- S. Catherinæ Senensis, humilitas. p.181.n.7.
- Catholicum idem ac vniuersale. p.64.n.2.
- Causa intrinseca somniorum quænam est. p.36.n.3.
- Causæ intrinsecæ somniorum diuifio. ibid.
- Causæ naturales somniorum. p.37.n.4.
- Causa somniorum, Dæmon. p.39.n.7.
- Causa spiritualis extrinseca somniorum, Deus. p.40.n.8.
- Causa somniorum obseruanda. p.112.n.9.
- Causa somniorum difficilè cognoscitur. p.114. n.12.
- Causa per accidens, quando operatur in Prophètijs.
p.139. n. 10.
- Causa intellectiua, quid agit. ibid.
- Causa multiplex dictarum visionum. p.155.n.18.
- Cautela maxima requiritur in Reuelationibus, & quare?
p.90.n.26. & seq.
- Cautela in Prophètijs particularibus tenenda. p.95.n.3.
- Cautela duplex in Reuelationibus mulierum. p.153.n.15.
- Cautela Sancti Philippi Nerij in visionibus. p.157.n.20.
- Cœlo loco fidei habetur Dei clara visio. p.397.n.12.
- Certitudo Prophætix est cum euidèntia. p.23.n.6.
- Certitudo Fidei sinè euidèntia. ibid.
- Certitudo prædèstinationis à nullo haberi potest, nisi
per Reuelationem. p.68.n.8.
- Certitudo Gratix à nullo habetur. ibid.
- Certitudo perseuerantiæ ex Reuelatione Dei datur.
p.266. n.3. & seq.
- Certus modus cognoscendi Reuelationes non potest assi-
gnari. p.158.n.1.
- Certus modus cognoscendi falsas Reuelationes assigna-
tur. p.158.n.2.
- Charitas crit in Cœlo. p.397.n.12.
Cha-

- Charitas maior omnibus virtutibus. p.473.n.1.519.50.
- Charitas à Deo infunditur. p.474.n.2. & seq.
- Charitas commensuratur Gratia. p.479.n.9.
- Charitas infusa Animæ Christi, non fuit infinita. p.482.
n.13.
- Charitas Christi potuit augeri de potentia absoluta. p.482.n.14.
- Charitas in Viatore, non potest esse perfectissima p. 485.
n.16.
- Charitas Mariæ Virginis vix ab homine comprehensibilis. p.491.n.24.
- Charitas potest augeri in infinitum, & quomodo. p.491.
n.25. & seq.
- Charitas omnia præcepta legis in se includit. p.499.n.35.
- Cherub Mysteria Ezechielii reuelat. p.13.n.5.
- Citharæ tinnientis similitudo, cum trepidatione curarum dormientis. p.37.n.3.
- Chobar Fluvius, quid denotet. p.13.n.5.
- Chorus nouus in Coelo pro muliere, cui factæ sunt Reuelationes esset formandus, si essent veræ. p.248.n.25.
- Christus, vt homo, potest dici quasi Filius totius Deitatis. p.60.n.4.
- Christus vt homo minor Patre. ibid.
- Christus confirmat confessionem Petri, vt se ostenderet Filium Dei. p.61.n.6.
- Christi verba (Pater meus reuelauit tibi) ponderantur. p.62.n.8.
- Christus quomodo ostendit distinctionem inter ipsum, & Patrem Deum. ibid.
- Christus firmum Ecclesiæ firmamentum. p.239.n.12.
- Christus, & Virgo inæqualiter Beata Gloria fruuntur. p.381.n.42.
- Christus nullum peccatum habuit. p.426.n.59. & seq.
- Christum fecisse peccatum quomodo intelligendum. p.428.

p. 428. n. 59. & seq.

Christum potuisse peccare quomodo intelligatur. p. 427.

n. 59.

Christi natura humana non dissimilis à nostra, nisi in vitio. p. 410. n. 40.

Christus umbram peccati assumpsit. p. 426. n. 59. 514. 47.

Christus Immaculatus. p. 433. n. 63.

Christum induimus interius, & exterius, & quomodo. p. 452. n. 20.

Christus Apostolis antè Pentecosten dedit Spiritum Sanctum. p. 453. n. 22.

Christi omnia cum Apostolis communia. p. 457. n. 27.

Christi gratia in infinitum gratiam excedit Electorum omnium. p. 480. n. 10.

Christus habuit omnia, quæ de potentia ordinaria poterat habere. p. 482. n. 15.

Christus quare conceptus sine peccato. p. 514. n. 47.

Christus quare in cruce conqueritur consolatorem non inuenisse? p. 519. n. 51. & seq.

Christi consolatio est nostra profectio. p. 520. n. 51.

Christus semen charitatis mittit in terram nostri cordis. p. 522. n. 52.

Circumstantiæ reuelationis obseruandæ. p. 168. n. 13.

Circumstantiæ obseruandæ in propositione malefonante, p. 217. n. 6.

Circumcisio valebat antiquitus. p. 321. n. 27.

Cogitationes in Reuelationibus obseruandæ. p. 160. n. 4.

Colera quænam causat somnia? p. 37. n. 4.

B. Colleræ humilitas. p. 182. n. 9.

Columna ferrea fuit Ieremias, quia præordinatus ad grandia. p. 345. n. 67.

Comparatio Ecclesiæ Dei, & Religionum cum Arboribus irrigatis. p. 73. n. 2.

Comparatio Apostolorum cum Sanctis, temeraria. p. 243. n. 17.

n. 17. 251. 30.

Conceptio Christi quare fuit de Virgine Purissima?

p. 511. n. 45.

Concursus Diuinus, cum voluntate nostra, non impedit libertatem arbitrij.

p. 401. n. 22.

Conditiones quatuor veræ Reuelationis. p. 185. n. 2. & seq. 253. 33. & seq.

Confessio publica Barbatæ Eremitæ de sua diaboli deceptione.

p. 91. n. 27.

Confessariorum consilium in Reuelationibus amplectendum.

p. 175. n. 9.

Conformitas cum voluntate Dei cuiusdam Inuenis. p. 80. n. 10.

Coniectura bonæ, vel malæ Reuelationis. p. 162. n. 5.

Consolatio sensibilis periculosa in visionibus. p. 122. n. 6. & seq.

Consolatio Rudium in Spiritu est à Deo. p. 123. n. 7.

Consolatio est ex redundantia Spiritus. ibid.

Contemplatiui Iudicio in Reuelationibus vtendum. p. 173. n. 5.

Contingens quid.

p. 280. n. 26.

Contradictio propositionis mulieris Sacris Scripturis.

p. 299. n. 56. 478. 8. & seq.

Contraria non stant simul,

p. 329. n. 37. 330. 41.

Copulæ illicitæ effectus considerantur. p. 336. n. 50. & seq.

Cor Inspiratione Dei mollicatur.

p. 138. n. 8.

Cornelij visio approbata.

p. 170. n. 1.

Corporum Cælestium influxus causa somniorū. p. 38. n. 5.

Corpus viuit ex Anima.

p. 476. n. 5.

Corporalis Visio, vide Visio.

Corpus assumptum à Diabolo horridum, & frigidum tactu.

p. 133. n. 18.

Corporis indispositio visiones, & somnia causat. p. 137.

n. 4. 147. 4.

Cor-

Correctio quare facta à diabolo Beato Iordano, p. 126.

n. 11.

Creator naturalitèr cognoscitur. p. 8. n. 6.

Creatura est libèr manifestans Dei sapientiam. ibid.

Creatura, & Creatoris disparitas. p. 280. n. 26. & seq.

Creatura est Ens contingens. p. 282. n. 29.

Creatura non potest comparari cum Christo Prædestinato. p. 292. n. 46.

Creata ex nihilo, tendunt ad nihilum. p. 183. n. 30. 287. 37.

Crytallomantiæ oracula falsa. p. 155. n. 16.

Crudelitas Filiorum in Patrem mortuum ex ambitione regnandi. p. 38. n. 10.

Crux Christi dæmones fugat. p. 133. n. 19.

Culpa actuali carens caruit Originali. p. 409. n. 40. & seq. 430. 61.

Curæ præcedentes somnium causant. p. 113. n. 11.

Curiositas repellenda. p. 99. n. 8. 157. 19.

Curiositas fallit. p. 99. n. 8.

Curiositas, origo superstitionis. ibid.

D

DAmnatio creaturæ est per accidens. p. 287. n. 36.

Daniel illustratur ad interpretandum somnia. p. 117. n. 15.

Dauidis interna alloquutio, & illuminatio. p. 50. n. 10.

Debitum poenæ, & culpæ in peccato mortali infinitum ratione offensæ factæ obiecto Infinito, non verò in veniali. p. 413. n. 43.

Decretum Dei Immutabile. p. 288. n. 38.

Decretum Dei libertatem non impedit arbitrij. p. 402. n. 23. & seq.

Decretum Dei sequitur Dei scientiam. ibid.

Decreta Dei adoranda. p. 464. n. 37.
Dæmon,

- Dæmon, vide Reuelatio, Apparitio, Visio.**
Dæmon causa somniorum. p.39.n.7.
Dæmonum illusiones variæ. ibid.
Dæmon mala suggerit sub specie boni. p.71.n.1.
Dæmon transfiguratur sub specie Christi ad decipiendum. p.75.n.5.
Dæmon Religiosorum inimicus. p.75.n.5.119.2.
Dæmon deceptor Secundelli Eremitæ. ibid.
Demonis fraus cognoscitur à Sancto Friardo. ibid.
Dæmones oratione eiiciuntur. p.76.n.6.
Dæmon falsæ doctrinæ Magister. p.76.n.7.
Dæmon deceptor. p.77.n.8.& seq.
Dæmon suis Reuelationibus ad desperationem inducit. p.80.n.10.
Dæmon Eremitam decipit. ibid.
Dæmon quare tentat. p.80.n.11.
Dæmon suis Reuelationibus à bono proposito homines auertere quærit. ibid.
Dæmon quare falsò damnationem Sancti Patris Francisci Fratri Ruffino suo socio reuelat. ibid.
Dæmonis apparitio Sanctæ Matronæ sub forma speciosæ Mulieris p.81.n.12.
Dæmon adorationis anxius. p.81.n.13.
Dæmonis apparitio cuidam Monaco. ibid.
Dæmon quare transfiguratur sub forma Christi, & Mariæ. ibid.
Dæmon humilitate vincitur. ibid.
Dæmon transfiguratus, non adorandus. p.82.n.13.
Dæmon Pseudoprophetarum Magister. p.94.n.2.
Dæmon multa futura cognoscit. ibid.
Dæmon occulta manifestat. p.95.n.3.
Dæmon non semper falsas dictat Prophétias. p.98.n.6.
Dæmon decipit sub specie boni. p.100.n.9.128.12.
Dæmonum sagacitas in decipiendo. p.103.n.5.
Dæmo-

- Dæmonis astutia in somnijs. p.109.n.2.
 Dæmon illaqueat per somnia. p.109.n.3.118.1.
 Dæmon multipliciter tentat. p.118.n.1.
 Dæmones crudeles in bello. p.118.n.2.
 Dæmones interfectores. ibid.
 Dæmones Fauni quid faciunt. p.119.n.2.
 Dæmones ex permissione Dei nocent. ibid.
 Dæmon inducit ad peccatum veniale. ibid.
 Dæmon incubus oppressor. ibid.
 Dæmones quare visionibus vtuntur. p.120.n.3.
 Dæmonum distinctio à locorum diuersitate. ibid.
 Dæmonum diuersæ functiones, & transformationes. ibid.
 Dæmonis odium in nos. p.122.n.5.
 Dæmones Apparitionibus ad peccatum inducunt. p.122.
 n. 6.
 Dæmon ad carnalia incitat. ibid.
 Dæmon quibus insidiatur. p.125.n.19.
 Dæmonis apparitio Beato Iordano in forma Angeli.
 p.126.n.11.
 Dæmon sub specie boni plus nocet. p.128.n.12 137.7.
 Dæmon signo Crucis, Deo permittente, non fugatur.
 p.129.n.13.133.19.
 Dæmon sub specie Sanctæ Virgulæ quendam Virginem
 tentat. p.129.n.13.
 Dæmon, Dei permissu, pulchrè transformatur. p.131.n.16.
 Dæmonis figuræ descriptio. ibid.
 Dæmon quomodo vocem efformat in corpore assumpto.
 p.132.n.17.
 Dæmon simulat vera corporis accidentia. p.133.n.18.
 Dæmon simulatione virtutis plus nocet. p.137.n.7.
 Dæmones quasdam Moniales diuersimodè transformant.
 p.146.n.3.
 Dæmon illulor. p.148.n.6.
 Dæmon inclinationis obseruator. ibid.
 Dæmon

Dæmon in forma Christi vana suadet. p.150.n.11.

Dæmones mulieribus magis Reuelationes suggerunt, & quare? p.151.n.13.

Dæmonis apparitio in principio lata, & in fine dolosa, & quare? p.162.n.5.& seq.

Dæmon superbiam incutit. p.163.n.6.

Dæmon in Reuelationibus malum circa dictamen rationis suggerit. p.164.n.8.

Dæmones prodigia operantur. p.165.n.10.

Dæmonis illusiones manifestandæ, vt marcescant. p.170.n.1.

Dæmon cuidam Virgini virginitatem cum foecunditate promittit. p.179.n.4.

Dæmon incubus. ibid.

Dæmon falsitatis Magister. p.184.n.1.

Dæmonis simulatio in Energumena. p.187.n.6.

Dæmon Beatum Simeonem tentat. p.189.n.8.

Dæmon versutissimus. p.201.n.5.

Dæmon in hæresim inducit Carolum Taualoram. p.202.n.6.

Dæmon Hypocrisiæ Magister. p.305.n.68.

Dæmones mutabilia mutabilibus cognoscunt. p.382.n.44.

Dæmon Dei simia. p.387.n.51.

Dæmon sub specie sanctitatis decipit. p.495.n.29.

Deus vide Reuelatio, Visio.

Deus reuelans se habet, vt Præceptor. p.7.n.5.9.n.7.

Deus Deorum, Dominus Regum. p.7.n.5.

Deus manifestauit veritates naturales Philosophis. p.8.n.6.

Deus quomodo veritates naturales manifestat. ibid.

Deus dupliciter manifestat. ibid.

Deus aliter naturales, aliter supernaturales veritates reuelat. p.9.n.7.

B b b b

Deus

- Deus quinque modis reuelat. p. 10. n. 2.
 Deus reuelat per realem loquutionem. ibid.
 Deus mediante Angelo in forma assumpta reuelat. ibid.
 Deus monet pharisaïam. p. 10. n. 2. 50. 10.
 Deus reuelat in somnijs. p. 10. n. 2.
 Deus reuelat per immutationem intellectus. p. 11. n. 2.
 Dei Visio plerumque iuxta aquas. p. 12. n. 4.
 Dei Spiritus liber. p. 13. n. 5.
 Deus multimodis reuelat secreta. p. 14. n. 1.
 Deus Angelorum, & Hominum Inspirator. p. 18. n. 2.
 Deus bonis, & malis Prophétiam largitur. p. 19. n. 2.
 Deus vniuersalium, & particularium Prouisor. p. 20. n. 3.
 Deus nouit mutare sententiam, si tu noueris mutare delictum. p. 22. n. 5.
 Deus per abstractionem à sensibus exterioribus illustrat. p. 25. n. 1.
 Deus reuelando præsentialitèr loquitur. p. 26. n. 5.
 Deus loquitur ad nutum Prophètaram. ibid.
 Deus, vt Amicus se habet in Reuelationibus. ibid.
 Deus quomodo est causa somniorum. p. 40. n. 8.
 Deus, & Natura nil frustra agunt. ibid.
 Dei motio in Eliezer, & Rebeccam. p. 53. n. 3.
 Dei patris manifestatio per Filium. p. 60. n. 3.
 Deus Dæmonum impetum reprimat. p. 95. n. 4.
 Deus in poenam permittit falsas Prophétias. ibid.
 Deus quomodo aliquandò infatuat homines. p. 96. n. 4.
 Deus in poenam peccati tollit auxilium Prophète cognoscendi Diaboli deceptiones. ibid.
 Deus non finit Dæmones clarè manifestare veritates. p. 98. n. 5. 103. 5.
 Deus quos sensibilibèr consolatur. p. 123. n. 7.
 Deo, quid petendum. p. 130. n. 14.
 Deus in Reuelatione aufert hesitationem. p. 136. n. 6.
 Deus inspirat etiam media ad opus. p. 138. n. 8.
Deus

Deus Gabaonitarum Inspirator.	ibid.
Deus corda molliciat.	ibid.
Deo in dubijs recurrendum.	p. 140. n. 11.
Deus infinitis communicatur modis.	p. 158. n. 1.
Deus, quibus apparet.	p. 161. n. 4.
Deus de abominatione Altaris conqueritur.	p. 166. n. 12.
Dei misericordia relucet in ornatu Ecclesie recuperato.	p. 167. n. 12.
Deus vnionis Deus.	p. 174. n. 8.
Deus quare tentationes permittit.	p. 182. n. 5.
Deus veritatis Auctor.	p. 187. n. 5.
Dei dona Sancti abscondunt.	p. 190. n. 4.
Deus vtriusque Testamenti Auctor.	p. 214. n. 3.
Dei est prædestinare.	p. 229. n. 1.
Dei electio ad statum est cum medijs necessarijs ad illum statum.	p. 285. n. 38.
Deus operatur in nobis.	p. 266. n. 3.
Deus non deficit in necessarijs.	p. 274. n. 14.
Deus tantum dat donum perseuerantia.	p. 275. n. 16.
Deum esse est necessarium.	p. 280. n. 26. & seq.
Deus immutabilis est.	p. 282. n. 29.
Deus omnia in se continet.	p. 283. n. 30.
Deum non esse est inintelligibile.	p. 285. n. 33. & seq.
Deus in electione liber.	p. 287. n. 37.
Dei decretum immutabile.	p. 288. n. 38.
Deus libere prædestinat.	p. 290. n. 43.
Deo nil impossibile.	p. 295. n. 49.
Dei Verbum infallibile.	p. 296. n. 50.
Deus numquam sibi met contradicit.	p. 298. n. 56.
Dei Amor humilitatis origo.	p. 302. n. 62.
Deus mansuetudinis dator.	p. 304. n. 65.
Deus Doctor veritatis.	p. 304. n. 66.
Dei Regnum vtramque Ecclesiam includit.	p. 318. n. 36.
B b b b 2 Deus,	

- Deus, & Natura nil agunt frustra. p.344.n.66.
 Deus facit quod melius est. p.348.n.74.
 Deo repugnat inconueniens. p.349.n.78.
 Deus verax in Scripturis. p.350.n.79.
 Deo fruendo amor incenditur. p.355.n.2.
 Deus per speciem similitudinis cognoscitur à Viatore. p.373.n.31.
 Dei Decretum libertatem non tollit. p.401.n.23, & seq.
 Dei Decretum sequitur Scientiam Dei. ibid.
 Dei Decreta honoranda. p.464.n.37.
 Deus vniformitèr non dat gratiam. p.465.n.38.
 Dei Potentia in Maternitate Virginis manifestatur. p.467.n.42. & seq.
 Dei voluntas rationabilis. p.468.n.44.
 Deus vltimus finis. p.476.n.5.
 Dei Amor operatiuus. p.486.n.17.
 Deus infinite amabilis. p.492.n.26.
 Deus sub ratione veritatis in dicendo est obiectum formale fidei. p.501.n.37.
 Deus nèc fallere potest, nèc falli. p.502.n.37.
 Dei testimonio credendum. p.502.n.38.
 Deus quare non omnia operatur immediate in nobis, p.519.n.50.
 Deus est ipsa veritas. ibid.
 Differentia inter somniantem, & prophètantem. p.24.n.7.
 Differentia respòsionũ Sacerdotis, & Prophètæ. p.29.n.2.
 Differentia inter Oraculũ Diuinum, & dæmonis. p.102.n.4.
 Differentia somniorum sapientum, & stultorum. p.113.n.11.
 Differentiæ duæ inter Reuelationem, & Instinctum. p.135.n.4.
 Differentia sensus à consensu. p.141.n.12.
 Differentia inter Creatorem, & Creaturam. p.281.n.28, & seq.
 Differen-

Differentia Vmbræ, & Imaginis. p.421.n.52.426.58.

Differentia inter fundamenta, & reliquas partes Ciuitatis Ierusalem. p.450.n.15.

Differentia inter Apostolos, & alios Electos. ibid.

Dignitas Reuelationis triplex. p.26.n.5.

Discipuli in die Pentecostes inæqualitèr receperunt Spiritum Sanctum. p.273.n.13.

Distantia rerum à nobis triplex. p.20.n.4.

Diuisio somniorum, vide Somnium.

Diuisio gratiæ in gratis datam, & gratificantem. p.460.
n.32.

Doctrina mulierum suspecta. p.153.n.15.

Doctrinæ quænam sunt similes Ficulnæ arefactæ? p.154.
n.15.

Dona Dei Sancti abscondunt. p.200.n.4.

Donis insigniti ad ministerium electi. p.345.n.67.& seq.

Dulcedo sensibilis respuenda. p.125.n.8.

Duodenarius numerus duodecim Apostolos significat.
p.458.n.29.

E

Ecclésiæ conuenit Reuelationes credendas Populo proponere. p.65.n.3.68.8.

Ecclesiæ est, quid sit de Fide tenendum declarare. p.65.
n.3.69.12.

Ecclesia Catholica à Spiritu Sancto regitur. p.66.n.4.

Ecclesiæ Catholicæ Auctoritas non est minor Sacra Scriptura. p.66.n.4.70.12.

Ecclesiæ credendum in proponendis Reuelationibus.
p.69.n.12.

Ecclesia infallibilitèr veritates definit. ibid.

Ecclesia firmamentum veritatis. ibid.

Ecclesiæ persecutio reuelata Diuo Antonio Magno.
p.166.

- p. 166. n. 12.
Ecclesiæ Dei, & Religionum comparatio cum Arboribus irrigatis. p. 73. n. 2.
Ecclesiæ ministeria distinguuntur à fine. p. 249. n. 26.
Ecclesia Nauis dicitur. p. 505. n. 40.
Effectus veræ Reuelationis. p. 176. n. 1. 183. 12.
Effectus malæ Reuelationis. p. 177. n. 1.
Effectus Humilitatis. p. 178. n. 3.
Electio Imperatoris cadit in dignum. p. 259. n. 39.
Elisabeth sine peccato mortali. p. 438. n. 70.
Eliezer à Deo inspiratus ad petendum signum in oratione. p. 52. n. 3.
Eliezeris signum à causa intellectiva. p. 139. n. 10.
Emblema spicarum. p. 442. n. 2. 517. 50.
Encomia Sancti Ioannis Baptistæ. p. 309. n. 7. & seq.
Energumena exorcizatur. p. 187. n. 6.
Energumena variè alloquens, decipit. ibid.
Energumena consecrat Corpus Christi, & inducit ad Idolatriam. ibid.
Ephod applicatio ad consulendum Dominum. p. 31. n. 6. & seq.
Epicuræi somniorum neglexores. p. 35. n. 1.
Epileptici vaticinant ex morbis. p. 147. n. 4.
Eremita deflet sui socij damnationem. p. 80. n. 10.
Error multorum de prophetia. p. 19. n. 3.
Error asserentium Deum non esse prouisorum vniuersalium, & particularium, p. 26. n. 3.
Error es cuiusdam Theologi decepti à diabolo. p. 76. n. 8.
Error tolerabilis est dicere aliquem Sanctum non peccasse venialiter, p. 439. n. 72.
Erroris Begardorum, & Beguinarum origo. p. 493. n. 28.
Eruditio quid sit. p. 6. n. 4.
Esdras dubius in Reuelationibus. p. 160. n. 3.
Etas mulieris cui fit Reuelatio obseruanda. p. 154. n. 16.
 Eva

Eua ad Imaginem Dei formata decidit à Iustitia. p.271.

n. 10.

Eunuchi visio approbata.

p.170.n.1.

Exemplum, vide Historia.

Experientia Diuinorum in Reuelationibus necessaria.

p.160.n.3.

Extasis quid sit.

p. 11.n.3.

F

Falsus Propheta, vide Pseudopropheta.

Falsitates in veritate absconduntur à dæmone. p.98.

n.5.100.9.

Falsa Oracula æquiuoca.

p.101.n.3.

Falsa doctrina similis Ficulneæ arefactæ.

p.154.n.15.

Falsitas imponitur summæ veritati à non credente vno fidei articulo.

p.502.n.38.

Familiaritas Foeminæ, cui fit Reuelatio, obseruanda.

p.152.n.14.

Fauni, qui sint.

p.118.n.2.

Foemina, vide Mulier.

Feruor nouitius citò fallitur.

p.149.n.8.

Fidelis credit, quod nescit.

p.501.n.37.

Fidei mysteria distant à cogitatione humana.

p.20.n.4.

Fides, quid sit.

p.23.n.6.

Fidei certitudo, sine euidencia. ibid.

Fides fundamentum perseuerantiæ.

p.265.n.1.

Fides non stat cum lumine gloriæ.

p.375.n.35. & seq.

Fides infidelitate perditur.

p.392.n.6.500.36.& seq.

Fides non habet meritum, vbi humana ratio præbet experimentum

p.561.n.37.

Fidei mysteria naturaliter non cognoscuntur. ibid.

Fidei obiectum quod nam sit? ibid.

Fidei assensus sistit in prima veritate indicendo. p.502.
n.38.

n.38.

Fides an corrumpatur per infidelitatem phisicè , vèl moralitèr. p.503.n.38.

Fidei Articuli vnam constant fidem. ibid.

Fidem deperdi per vnum actum infidelitatis ex Scripturis, Concilijs, & Patribus probatur. p.498.n.35. & seq. 505. 40. & seq.

Fides diuisa dissoluitur.

p.507.n.42.

Fidij, seù Citharæ tinnientis trepidatio, cum somnijs similitudo.

p.37.n.3.

Figura peccati fuit in Christo.

p.429.n.59.

Figuræ variæ Apostolorum in Sripturis. p.458.n.29. & seq.

Filiorum Regis Cimericorum sæua ambitio. p.57.n.10.

Filij in Patrem mortuum crudeles ob Regnum acquirendum. ibid.

Filij pietas in Patrem mortuum causa Imperij. ibid.

Filius Dei dicitur Ars, Imago, Sapientia, & Verbum Patris.

p.59.n.2.

Filio magis conuenit reuelare, quàm alijs Diuinis Personis. ibid.

Filius in Diuinis est manifestatio Patris.

p.60.n.3.

Filius constituitur in esse Filij per relationem ad Patrem. p.62.n.8.

Filius Patrem non præcellit.

p.445.n.7.

Filij Adulterorum excludebantur ab ingressu Ecclesiæ.

p.336.n.51. vide Spurij.

Finis Reuelationis obseruandus. p.162.n.5. 196.1. & seq.

Finis Reuelationum Abrahæ, Iacobi, & Iosephi. p.198.

n.3.

Finis Reuelationis Moyſis qualis fuit. ibid.

Finis Sanctificationis Ieremiæ.

p.345.n.67.

Finis Sanctificationis Ioannis Baptistæ.

p.346.n.68.

Finis Sanctificationis huius mulieris non inuenitur.

p.346.

p.346.n.69.& seq.

Finis Reuelationis huius mulieris nullus. p.353. n.84.

435. 67.

Flauabilis somniorum causa.

p.113.n.10.

Fluuius Chobar, quid significet.

p.13.n.5.

Folia Lauri causant somnia.

p.39.n.7.

Fortia Deus confundit.

p.467.n.42.

Fortunati, qui sint?

p.134.n.2.

S. Franciscus Minorum Patriarcha Ecclesiæ Reparator.

p.42.n.10.

S. Francisci Visio in Monte Aluerniæ quid significabat.

p.47. n.7.

S. Francisci Plagæ. ibid.

S. Francisci visio fuit cum intelligentia visionis. p.48.n.8.

S. Francisci Regula dictata à Christo.

p.55.n.7.

S. Franciscus instruit Fratrem Ruffinum ad vincendum Dæmonem.

p.80.n.11.

S. Franciscus à Deo signum petit.

p.140.n.11.

S. Franciscus Donum Plagarum abscondit.

p.200.n.4.

Fraus hæreticorum ad Fidem destruendam.

p.104.n.6.

Fraus Diaboli ad decipiendum.

p.118.n.1.

S. Friardi, & Secundelli Historia.

p.75.n.5.

Frui Diuina Essentia nil optabilius.

p.354.n.2.& seq.

Fulgor Gemmarum in Ephod quando cessauit. p.34.n.10.

Fundamenta Coelestis Ierusalem recensentur. p.449.n.14.

Futura prædicere Prophètarum est.

p.20.n.3.& seq.

Futura quomodo sciebantur à Sacerdotibus antiquæ Legis.

p.31.n.7.

Futurum prædictum quale debet esse.

p.166.n.11.

Futura incerta.

p.231.n.2.

Futura cognoscuntur à Beatis in Legibus æternis. p.382.

n.44.

Cccc

Gabao-

G Abzonitarum Inspiratio ad non pugnandum. p. 54. n. 5.
138. 8.

Gemmarum fulgor in Ephod quando cessauit. p. 34. n. 10.

Genera linguarum non erunt in Coelo. p. 397. n. 12.

Gentiles diuersa dona diuersis Dijs tribuebant. p. 19. n. 3.

Gloria Beatorum inæqualis est individualiter, non verò
essentialiter. p. 377. n. 38. & seq.

Gloriæ præmium abundantè merito respondet. p. 378.
n. 39.

Gloriæ differentia in Coelo ex differentibus Mansionibus
manifestatur. p. 380. n. 41.

Gloria æquali fruuntur Pueri post Baptismum è vita de-
cedentibus. p. 381. n. 42.

Gloria Coelesti tolluntur defectus nostræ naturæ. p. 410.
n. 40.

Gloria sequitur Gratiam. p. 450. n. 15.

Gradus Prophetiæ, vide Prophetia.

Gratia non cadit sub merito. p. 20. n. 3. 514. 48.

Gratiæ diuersitas non est à fato. p. 20. n. 3.

Gratiæ plenitudo in Maria Virgine credenda de fide.
p. 69. n. 12.

Gratia Dei, cum dono impeccabilitatis, causa lætitiæ.
p. 405. n. 32.

Gratiæ culmen datum Apostolis ratione officij. p. 445. n. 8.
459. 31. & seq.

Gratiæ diuisio in gratis datam, & iustificantem. p. 460.
n. 32.

Gratia gratum faciens datur ad æqualitatem dispositio-
num. p. 461. n. 33.

Gratia inæqualiter infunditur. p. 462. n. 34.

Gratia causa nostræ dispositionis, p. 463. n. 34.
Gratia

Gratia Moyſis Magna. p.465.n.38.

Gratia Abrahæ magna. ibid.

Gratia B. Virginis Mariæ ratione Maternitatis Immenſa.
p.465.n.40. & ſeq.

Gratia Diuo Paulo collata, occulta. p.471.n.48.

Gratia commensuratur charitati. p.479.n.9.

Gratia Chriſti excedit in infinitum Gratiā omnium
Sanctorum. p.480.n.10.

Gratia Mariæ Virginis ex ſua cooperatione augebatur in
duplum. p.488.n.20.

Gratia ex cooperatione noſtra augetur. p.487.n.19.

Gratia deperditur per peccatum mortale. p.500.n.36.

Gratianus Decretorum collector an fuit Spurius? p.342.
n.62. & ſeq.

Gratiani Patria. p.343.n.63.

Graudata à Diabolo vermes parturit. p.179.n.4.

Gregorij XI. caſus notabilis. p.90.n.26.

Gregorij XI. monitum de Reuelationibus non creden-
dis. ibid.

Gregorij XI. confefſio de ſua deceptione in fine vitæ ex
nimia credulitate. ibid.

H

Hebraei diſtinguunt Prophétias in quinque gradus.
p.25.n.1.

Hæreticæ Propositiones cuiuſdam Theologi decepti.
p.77.n.8.

Hæretici cuiuſdam falſa prædictio. p.79.n.9.

Hæreticus igne combuſtus. p.80.n.9.

Hæretici decipiunt fictis Reuelationibus. p.85.n.17.

Hæreticorum Reuelationes fictæ, & quare. p.85.n.17.
149.10.

Hæretici veras impugnant Reuelationes. p.85.n.18.

C c c c 2

Hæretici

- Hæretici fictis Reuelationibus fundamenta Ecclesie diuellere conantur.** p.86.n.19.
- Hæreticorum defensio in fictis suis Reuelationibus.** p.94.
n.2.
- Hæreticorum quorundam seditiosorum fraus ad inducendum schisma.** p.104.n.6.
- Hæretici seductores.** p.149.n.10.
- Hæretici in Reuelationibus decipiuntur.** p.188.n.7.
- Hæreticorum Libri verum cum falso continent.** p.193.
n.2.
- Hæretici cuiusdam conuersio.** p.204.n.6.
- Hæreticorum opinio de certitudine salutis.** p.233.n.5.
- Hæreticus vno Fidei Articulo non credens, dicitur incredulus quoad alios Articulos.** p.498.n.35.
- Hæreticus quis dicitur.** p.507.n.42.
- Hæreticus superbus est, & ignorans.** p.505.n.40.
- Hæreticus non permanet in Ecclesia.** ibid.
- Hæretici Scripturas Catholicas non intelligunt.** p.508.
n.43.
- Hæretici ipsi sibi Testes sunt, quia quæ proferunt vera non sunt.** p.510.n.44.
- Hæretici de iniquitate nos criminantur.** p.512.n.45.
- Hæresis Carpocratianorum, qui suos præferebant Apostolis.** p.263.n.44.513.46.
- Hæresis Begardorum de impeccabilitate hominis.** p.390.
n.4.515.48.
- Hæresis Beguinæ.** p.390.n.4.484.16.
- Hæresis Begardi non proficisci in gratia.** p.484.n.16.
- Hæresis de perseverantia.** p.269.n.6.
- Hæresis Caluini de certitudine prædestinationis.** p.269.
n.7.515.48.
- Hæresis Caluini contra Baptismum.** p.311.n.10.317.21.
320.26.322.28.325.33. & seq.
- Hæresis Caluini quinque Dogma includit.** p.313.n.13.
Hæresis

Hæresis allata Caluini contradicit Scripturis Sacris.

p.313.n.14.318.22.320.26.322.29.324.35.

Hæresis Caluini contradicit Concilijs. p.314.n.15.

315.16.318.23.323.30.328.37. & seq.

Hæresis Caluini contradicit Sanctis Patribus. p.315. n.

17.318.24.320.25.324.32.327.36.330.40.& seq.

Hæresis Caluini de Sanctificatione Filiorum in vtero in fide Parentum.

p.317.n.20.

Hæresis Caluini, quod Maria Virgo lathaliter, & venialiter peccauerit.

p.423.n.53.

Hæreses Armenorum, quod Beati non videant Diuinam Essentiam, sed eius claritatem.

p.356.n.4.

Hæresis Lutheri de sanctificatione in vtero. p.312.n.10.

390.3.

Hæresis Theodori Bezæ circa necessitatem Baptismi

p.312.n.10.

Hæresis Petri Abailardi de Visione Beatorum. p.356.n.4.

Hæresis Abailardi de obiecto fidei. p.501.n.37.

Hæresis Arnaldi Brixienſis de Visione Beatorum. p.356.

n.4.

Hæresis Pelagij, & aliorum de impeccabilitate. p.390.n.3.

514.47.

Hæresis Pelagianorum de prædestinatione. p.508.n.43.

Hæresis Ioviniani, Iustos non posse mereri. p.377.n.37.

Hæresis Ioviniani de æqualitate Gloriæ Beatorum. ibid.

Hæretici Arnaldisti singulis annis Roma excommunicantur.

p.356.n.4.

Hæresis quorundam, Sanctos non esse orandos. p.383.

n.44.

Hæresis Phariseorum de salute animarum. p.499.n.35.

Hæresis aliquorum prò salute animarum sufficere tantum dare eleemosynam. ibid.

Hæresis non nullorum, fidem tantum sufficere ad salutem.

ibid.

Hære-

- Hæresis Manichæorum de objecto fidei. p.501.n.37.
- Hæresis in quocumquè Dogmate fidei cōmittitur. p.503.
n. 38.
- Hæresis Alexandri, & Hyminei de resurrectione. p.505.
n. 40.
- Hæresis Origenis, & Priscillianistarum de prædestinatione per merita præexistentia. p.508.n.43.
- Hæresis Basilidis, & Valentini, de prædestinatione. ibid.
- Hæresis de creatione Animæ in bonam, vèl malam. ibid.
- Hæresis Kemnitij de perseuerantia. p.518.n.44.
- Hæresis Iudæorum, Christum hominem, non Deum dicentium. ibid.
- Hæresis prædestinatorum quænam, & vndè exorta? p.513.
n. 46.
- Hæresis Nestorij Christum fuisse Deum ex profectu gratiæ. p.515.n.48.
- Hæretici Catholicorum disputationes effugiunt. p.356.
n. 4.
- Hæresiarchæ quatuordecim fuerunt ex illis, qui in Die Pentecostes receperunt Spiritum Sanctum. p.272.n.12.
- Hæresiarcharum prædicatorum quorundam nomina. p.273.n.12.
- Hermanus Stenfeldensis dictus Ioseph à Virgine Maria p.190.n.9.
- Hæsitatiōem Deus in Reuelationibus aufert. p.137.n.6.
- Hæsitatio Saræ. ibid.
- Hæsitatio Zachariæ. ibid.
- Hæsitatio B. Mariæ Virginis in responsione ad Angelum, tantum fuit circa modum Incarnationis. p.424.n.56.
- Historia de Inspiratione Sancti Patris Francisci. p.55.n.7.
- Historia cuiusdam mulieris in abstinentia deceptæ. p.175.
n. 9.
- Historia Miscellæ Virginis Gandensis deceptæ à Dæmone. p.179.n.4.
Histo-

Historia de Energumena consecrante Corpus Christi.
p.187.n.6.

Historia Tentationis Beati Simeonis Monaci. p.189.n.8.

Historia de Visione Beati Hermani Stenfeldenfis. p.190.
n.9.

Historia Caroli Tualoræ Laici Professi inductus ad hæ-
reses. p.202.n.6.

Historia sagacitatis Salomonis. p.57.n.9.

Historia sagacitatis Ariopharnis Regis Tracum. p.57.
n.10.

Historia sagacitatis Alphonsi Regis Neapolis. p.58.n.11.

Historia Reuelationis Sancti Friardi, & Secundelli. p.75.
n.5.

Historia de quodam Theologo decepto à diabolo. p.76.
n.8.

Historia de Eremita decepto à diabolo. p.80.n.10.

Historia Fratris Ruffini Socij Sancti Francisci decepti à
diabolo. p.80.n.11.

Historia cuiusdam Eremitæ nolentis videre Christum in
terra. p.82.n.14.

Historia Genezaldi Episcopi Laudunensis. p.83.n.15.

Historia cuiusdam raptus ficti à Moniali Bononiensi.
p.86.n.21.

Historia Pseudoprophètissæ in Mongontiaco. p.89.n.24.

Historia de Barbato Hæremita Pseudopropheta. p.90.n.27.

Historia de cuiusdā Hæretici dolosi stratagema ad com-
mouendum Populum ad schisma. p.163.n.6.

Historia deceptionum Petri Brabantij ventriloqui.
p.105.n.7.

Historia de Venere Gazæa. p.110.n.5.

Historia apparitionis dæmonis Beato Iordano. p.126.
n.11.

Historia apparitionis dæmonis cuidam Puellæ. p.129.
n.13.

Homo

Homo Nummus probatus.	p.160.n.3.
Hominis sympathia cum Angelo.	p.164.n.7.
Hominis antipathia cum dæmone.	ibid.
Homo sibi dæmon.	p.197.n.2.
Homo in Scripturis prò carne mortali accipitur.	p.358. n.7.
Homo viator absoluta Dei Potentia an possit Deum videre?	p.359.n.8. & seq.
Hominem reddi impeccabilem per gradum perfectionis acquisitum hæresis Ioviniani.	p.390.n.3. & seq.
Hominis natura dissimilis à natura humana in Christo in vitio.	p.409.n.40
Homines omnes nascuntur in peccato.	ibid.
Hominem non peccare venialitèr est contra Scripturas.	p.438.n.69. & seq.
Homo gratia adiutus potest non peccare mortalitèr.	ibid.
Homo de possibili, non verò de facto potest non peccare venialitèr.	p.440.n.72.
Humilitate dæmon vincitur.	p.81.n.13.181.7.
Humilitas in Reuelationibus obseruanda.	p.177.n.2.
Humilitas aliarum Reuelationum Diuinarum causa.	p.178.n.2.
Humilitatis effectus.	p.178.n.3.
Humilitas Beatæ Colletæ.	p.182.n.9.
Humilitas Beatæ Liduinæ.	p.182.n.10.
Humilitas Sapiens.	p.182.n.11.
Humiles Deus gratia cumulat.	p.471.n.49.
Hydromantia oracula funduntur.	p.155.n.16.
Hypocritæ se vidisse visiones iactant.	p.86.n.20.
Hypocrita visiones fingit.	p.156.n.18.
Hypocritæ qui sunt.	p.147.n.6.
Hypocritæ Deo odibiles.	p.518.n.50.

- I** Donceitas Virginis Mariæ ad Maternitatem Dei fuit ex gratia ei collata. p.259.n.39.
- Ieiunium superbum cuiusdam mulieris. p.175.n.9.
- Ieremiæ visio de Virga vigilante, & de Olla succensa, quid denotabat. p.46.n.5.
- Ieremia sanctificatus in vtero matris, & quare. p.345.n.67.
- Ierusalem Coelestis fundamenta sunt Apostoli. p.448.n.14.
- Ierusalem Coelestis Muri sunt Sancti. ibid.
- Ignarius Loiola non approbat cuiusdam mulieris extasim. p.87.n.21.
- Illegitimi, vide Spurij.
- Illicitum quomodo fiat licitum. p.135.n.4.
- Illuminatio Prophætæ à Deo. p.14.n.2.
- Illusiones dæmonum per somnia. p.39.n.7. vide Dæmon.
- Illusionum in somnijs effectus. p.109.n.2.
- Illusus à dæmone obstinatur in malo. p.203.n.6.
- Impeccabile idem, ac impossibilitas peccandi. p.389.n.2.
- Impeccabilitas tantum Christo convenit. ibid.
- Impeccabilitas soli Deo competit. p.513.n.47.
- Impius de sua iniquitate non desperet. p.132.n.3.
- Impossibilitatem peccandi in homine ponere hæreticum est. p.391.n.5.
- Impossibilitas moralis quæ nam sit ex parte nostra. p.295.n.49.
- Incredulus Diuinæ Reuelationi grauiter peccat. p.13.n.6.
- Indispositio corporis causa visionis. p.147.n.4.
- Indutus Christo protegitur à Christo. p.452.n.20.
- Inesperti difficile cognoscunt spiritus inspirantes. p.140.n.12.

Infideles dicuntur non baptizati. p.329.n.38.

Infidelitate perditur fides. p.392. n. 6. 500. 36. 505.40.
& seq.

Infidelitas negativa, quænam sit? p.500.n.38.

Infidelitas positiva, quænam sit? ibid.

Infidelitas in quibus non est peccatum mortale. ibid.

Infimum supremi est supremum infimi. p.249.n.26.

Influentia Åstrorum nil confert Prophætæ. p.19.n.3.

Ingenij solertia ex intima motione. p.57.n.8.

Innocentij III. Pontificis Maximi Somnium. p.42.n.10.

Innocentius III. prophætæ per somnium. ibid.

Inquisitores Hæreticæ Pravitatis cum quodam Hæretico
disputant. p.78.n.9.203.6.

Inquisitionis Sanctissimæ Tribunalis Pietas. p.203.n.6.

Inquisitores Hæreticæ Pravitatis de Hæresi non de facili
pronuncient. p.207.n.8.

Infantiæ præludia aliquandò visiones sunt. p.146.n.3.

Inspiratio Dei in Angelos, & homines. p.18.n.2.

Inspiratio datur à Deo ad nostram vtilitatem. p.51.n.1.
& seq.

Inspiratio Eliezer ad orandum fuit à Deo. p.52. n.2;
& seq.

Inspiratio Sampsonis ab ipso nō cognita. p.53.n.4.135.2.

Inspiratio Israelitarum quomodo fuit à Deo. p.55.n.6.
135.5.

Inspirationis Exemplum in Sancto Patre nostro Franci-
sco in receptione Bernardi à Quintaualle in Ordinem
p.55.n.7.

Inspiratio, & Instinctus sunt à Deo. p.134.n.1.

Inspirationis, & Reuelationis differentia. p.134.n.2.

Inspirare quid sit. ibid.

Inspirare pertinet ad voluntatem. p.136.n.6.

Inspirationes ad bonum non semper à Deo. p.137.n.7.

Inspirationes patefaciendæ sunt Confessarijs. p.137. n.7.
142.12.

142. 12.

- Inspirationes Diuinae quomodo cognoscuntur.** p. 138. n. 8.
Inspirationibus Deus corda molliciat. ibid.
Inspiratione Diuina motus orauit Eliezer. p. 139. n. 9.
Inspirationis ordo in Eliezer obseruatur. ibid.
Inspiratio Dei quomodo cognoscenda. p. 140. n. 10. & seq.
Inspiratio à quo esse potest. p. 141. n. 12.
Instinctus quid sit. p. 146. n. 8.
Instinctus Principibus, & Regibus aliquando conceditur. ibid.
Instinctus est motio interna. p. 134. n. 1.
Instinctus est motus naturæ. p. 142. n. 13.
Instinctus cum deceptione in fine, non verò in principio potest esse. ibid.
Instinctus est affectu denudatus. ibid.
Instrumentum in vna parte falsum, suspectum in alijs. p. 255. n. 36. 498. 35.
Intellectus se habet tamquam tabula rasa. p. 5. n. 2.
Intellectus absque aliquo lumine intelligibilia non cognoscit. ibid.
Intellectus in apparitione diaboli non confortatur. p. 163. n. 6.
Intellectus à lumine supernaturali confortatur. ibid.
Intelligentia visionis necessaria. p. 48. n. 8.
Intentio Auctoris perlustratur circa primam Propositionem. p. 263. n. 44.
Interpretatio somniorum à quibus querenda. p. 117. n. 16.
Inuitis Prophætia datur à Deo. p. 19. n. 2.
Ioanna Potiere Maga. p. 147. n. 3.
Ioannis Hus Propositiones damnatae. p. 220. n. 10.
S. Ioannes Baptista Sanctior omnibus hominibus. p. 241. n. 16.
S. Ioannis Baptista Encomium. p. 241. n. 16. 260. 49.
S. Ioanni Baptista nemo comparandus. p. 242. n. 16. & seq.

D d d d 2

259.

259.40. & seq.

S. Ioannes Baptista Prædestinatus ad gratiam idoneitatis.

p.259.n.39.

S. Ioannes Baptista maior Apostolis merito, non verò in officio ministerij in Nouo Testamento. p.260.n.40.

S. Ioannes Baptista Angelus. p.261.n.40.

S. Ioannes Baptista ex amore Dei erga ipsum humiliatur. p.302.n.62.

S. Ioannes Baptista Sanctificatus in vtero Matris. p.306.n.2, & seq.

S. Ioannes Baptista quare exultauit in vtero Matris. p.307. n.3.

S. Ioannis Baptiste vsus rationis acceleratio. ibid.

S. Ioannes Baptista in spiritu Dominum cognouit in vtero. ibid.

S. Ioannes Baptista à communi lege dispensatus. p.308.n.4.

S. Ioannes Baptista sanctificatus in vtero post sex menses. p.310.n.8.

S. Ioannes Baptista Lucerna sine caligine. p.346.n.68.

S. Ioannes Baptista quare sanctificatus in vtero. ibid.

S. Ioannes Baptista dissonantiarum fugax. ibid.

S. Ioannes Baptista in vtero Matris vngitur. ibid.

S. Ioannes Baptista à peccato veniali non eximitur. p.412. n.42. & seq.

S. Ioannes Apostolus à Christo dilectus, cum humilitate loquitur. p.303.n.63.

S. Ioannes Apostolus in Transfiguratione Christi cum alijs Apostolis non vidit clarè Essentiam Diuinam. p.385. n.47. & seq.

B. Iordanus dæmonem fugat. p.126.n.11.

Iosep̃ Patriarcha illuminatus ad interpretanda somnia. p.117.n.15.

S. Iosep̃, & Virgo Maria prædestinati ad ministerium vnionis Hypostaticæ. p.249.n.28.

S. Iosep̃,

- S. Ioseph, vt Minister Ordinis Hypostatici Sanctior Apostolis. p.250.n.28. & seq.
- S. Ioseph Tertium locum obtinuit in Ordine Hypostatico. p.251.n.29.
- S. Ioseph Nutritius Iesus, & Mariæ. p.252.n.31.
- S. Ioseph Encomia. p.252.n.31.256.38.& seq.
- S. Ioseph Sanctificatus in vtero Matris. p.334.n.49.
- Iosephi Hebræi opinio de Oraculis. p.32.n.8. & seq.
- Iouiniani hæresis de impeccabilitate Baptizatorum. p.390.n.3.
- Iouiniani hæresis de æqualitate Gloriæ Beatorum. p.377.n.37.
- Israelitarum terribilis Visionis causa. p.46.n.5.
- Isaiæ Reuelatio ad Acas fuit à Deo. p.165.n.10.
- Iudicium contemplatiui in Reuelationibus bonum. p.173.n.5.
- Iudicium discussionis, & approbationis. p.448.n.13.
- Iuliæ cuiusdam execrandæ Reuelationes. p.204.n.6.
- Iustus nō præsumat de sua virtute. p.232.n.3. & seq. 269.6.
- Iusti homines, qui à Iustitia deciderunt. p.271.n.10.
- Iusti in hac vita possunt peccare. p.391.n.6.
- Iustitia Originalis non potest stare cum peccato veniali. p.411.n.40.

K

- K** Abbalistarum diuinationes phantasticæ. p.224.n.21.
- Kemnitij hæresis de certitudine salutis. p.233.n.5.

L

- L** Achrymarum effectus. p.13.n.5.
- Laminarum Rationalis Sacerdotis nomina. p.31.n.7.
- Lapides Rationalis splendore micabant, quando Iudæi in

- in Prælio erant victuri. p.32.n.8.
 Laudanda non est persona cui fit Reuelatio, & quare.
 p.156.n.19.
 Laus Matris Sancti Augustini. p.160.n.3.
 Laudet nemo se ipsum. p.470.n.47.
 Lauri folia causa somniorum. p.39.n.7.
 Læritiæ causa quænam in Reuelationibus. p.162.n.5.
 & seq.
 Lætitia in fine apparitionis bona. ibid.
 Lex non dispensatur sinè magna necessitate. p.199.n.3.
 Lex Dei immutabilis. p.296.n.50.
 Lex vetus ficut Vmbra ad corpus. p.421.n.52.
 Lex Noua est Imago Cœlestium. ibid.
 Lex Vetus futurorum Vmbra. p.426.n.58.
 Lex ex vnus Præcepti violatione tota violatur. p.504.
 n.39.
 Libertas arbitrij causa incertitudinis nostræ salutis.
 p.231.n.3. vide Voluntas.
 Liberi arbitrij vertibilitas causa nostræ salutis. p.233.n.4.
 Libertate ablata, etiam prædestinatio nostra esset contin-
 gens. p.293.n.47.
 Libertas arbitrij tolli non potest. p.398.n.16. 400. 20.
 & seq.
 Liberi arbitrij cooperatio ad gratiam recipiendam ne-
 cessaria. p.398.n.16.
 Liberi arbitrij defectus ex parte nostra. p.463.n.34.
 Libertas arbitrij non tollitur per Dei auxilium. p.398.
 n.16.
 Libertas arbitrij non tollitur per habitum virtutis. p.401.
 n.21.
 Libertas arbitrij non impeditur per concursum Diuinum.
 p.401.n.22.
 Libertas arbitrij non impeditur per Decretum Diuinum.
 p.401.n.23. & seq.

Libertas

Libertas arbitrij non tollitur per actum contemplationis.

p.402.n.24.

B. Liduinæ humilitas, quàm Deo grata. p.182.n.10.

B. Liduina Vulneribus Christi ornata. ibid.

B. Liduina Deum deprecatur, vt abscondantur eius Coelestia dona. ibid.

Loquutio Angeli fit in forma assumpta. p.10.n.2.

S. Luciae apparuit Sancta Agata. p.165.n.10.

Luciferi superbia. p.178.n.3.

Luciferi verba, similis ero Altissimo, ponderantur. p.300.n.58.

Ludouici Borbonij somnium fictum, & quare. p.111.n.6.

Luminis naturalis, & supernaturalis definitio. p.5.n.3.

Lumine supernaturali manifestantur à Deo veritates naturales. p.7.n.6.& seq.

Lumen menti infusum à Deo dicitur Sapor. p.23.n.6.

Luminis supernaturalis diuersa nomina. ibid.

Lumen supernaturale necessarium ad Prophètiam. p.24.n.7.

Lumen prophèticum in Sacerdotibus. p.33.n.9.

Lumen confortans intellectum necessarium. p.163.n.6.

Lumen clarum, & obscurum opponuntur. p.376.n.36.

Lumen Gloriæ non potest stare cum Fide. ibid.

M

M. Achabei non consulebant Dominum per Ephod. p.35.n.10.

Maga moritur in carcere. p.147.n.3.

Magorum præstigia. p.199.n.3.

Mahometus quis fuit. p.91.n.28.

Mahometus Prophètam se iactat. ibid.

Maiestas Angeli timorem incutit. p.164.n.9.

Mala Reuelatio à quibus dijudicanda. p.174.n.7. vide

Reue

Reuelatio.

Mala ex somnijs exorta historijs comprobantur. p.169.

n. 3.

Maledictio Diaboli vana.

p.181.n.7.

Mali homines etiam prophétant.

p.19.n.2.

Malancholici res somniant tenebrosas.

p.37.n.4.

Malancholicis in Reuelationibus non credendum. p.145.

n. 2.

Malitia Pseudoprophétarum ad decipiendum. p.93.n.1.

Manifestatio scientiarum dicitur Eruditio,

p.6.n.4.

Manifestatio exterior Dei duplex.

p.7.n.6. & seq.

Manifestatio Dei Patris per Filium.

p.60.n.3.

Manifestatio Diuinæ voluntatis, quare non quærenda.

p.130.n.14.

Manifestatio Reuelationis obseruanda.

p.200.n.4.

Manfuetudo est à Deo.

p.304.n.65.

S. Marcellus Abbas humilitate dæmones fugat. p.75.n.6.

Mariæ Nomen, vide Nomen.

Mariæ Virginis plenitudo Gratiae reuelata, credenda.

p.69.n.12.

Maria Virgo Prædestinata post Christum. p.236. n. 9.

& seq.

Maria Virgo Prædestinata antè Apostolos. p.239.n.12.

Maria Virgo cum Ioseph Prædestinata ad ministerium

vnionis hypostaticæ.

p.249.n.28.

Maria Virgo Idonea Mater Dei.

p.259.n.39.

Maria Virgo à Deo dilecta Ancillam se nominat. p.302.

n. 62.

Mariæ Virginis Priuilegium excellentissimum. p.308.n.5.

Maria Virgo Sanctificata plus alijs Sanctis. ibid.

Maria Virgo sinè peccato originali.

p.334.n.49.

Mariam Virginem vidisse Deum clarè, piè credendum.

p.384. n.46.

Maria Virgo præordinata ab æterno ad opera Diuina.

p.385.

p.385.n.46.

Maria Virgo Impeccabilis.

p.390.n.2.

Maria Virgo quomodo fuerit Impeccabilis diuersæ opinionēs.

p.403.n.28.& seq.

Maria Virgo in sensu composito non potuit peccare,

p.404.n.29.

Maria Virgo, vt Mater Dei fuit impeccabilis. p.405.n.30,

407.36.408.38.

Maria Virgo numquàm venialitèr peccauit. p.410.n.40.

Maria Virgo Orationem Dominicalem prò Ecclesia recitabat.

p.416.n.45.& seq.

Maria Virgo dominabatur suis actibus.

p.417.n.46.

Mariæ Virginis Puritas.

p.422.n.53.

Mariam Virginem peccasse venialitèr, & lathalitèr, hæresis Caluini.

p.423.n.53.

Maria Virgo hæsitauit de modo Incarnationis. p.424.

n.55. & seq.

Mariæ Virginis Verba Angelo salutanti dicta, ponderantur.

p.425.n.56.

Maria Virgo, & Christus semper Immaculati. p.433.n.63.

Mariæ Virgini collata fuit Gratia Immenſa. p.465.n.40.

Mariæ Virginis Gloria Immenſa.

p.466.n.40.

Mariæ Virginis Gratia Infinita ratione Maternitatis. p.466.

n.41.

Mariæ Virginis Maternitas manifestat Diuinam Omnipotentiam.

p.467.n.42.& seq.

Maria Virgo Christi simillima.

p.483.n.15.

Mariæ Virginis cum Christo proportio non fuit cum æqualitate. ibid.

Mariæ Virginis Gratia ex cooperatione augebatur in duplum.

p.488.n.20.& seq.

Mariæ Virginis Charitas vix comprehensibilis. p.491.

n.24.

E e e e

Mariæ

Mariæ de Valentianus Libellus hæreticus. p.493. n.28.
& seq.

Matris pietas in Filium. p.57.n.9.

Matris Sancti Augustini Laus, p.160.n.3.

S. Matronæ tentatio. p.81.n.12.

Maximillæ, & Quintillæ Prophetissæ Montani vita. p.148.
n.6.

Membra Ecclesiæ efficimur per Baptismum. p.327. n.36.
329.38.& seq.

Mendacium Dæmones inducunt ad credendum, p.186.
n.4.

Mendacium, licet minimum in fide, supremam Dei aucto-
ritatem destruit. p.503.n.38.

Mendacium nullum in Sacra Scriptura. p.214.n.3.

Mens post Diuinam Dei Visionem amore accenditur.
p.22.n.6.

Mœror in fine Reuelationis, malum. p.163.n.6. & seq.

Mœror animi vnde oritur. p.164.n.8.

Ministeria Ecclesiæ distinguuntur à fine. p.249.n.26.

Ministerium Angelorum excellentissimum. p.262.n.43.

Miraculum necessarium ad fidem Reuelationis. p.68.n.8.
165.10.

Miraculum in Reuelatione debet esse supra naturam.
p.165.n.10.

Miraculo confirmatur Reuelatio Isaïæ facta Acas. ibid.

Miraculum Plagarum Beatæ Liduinæ. p.182.n.10.

Miraculum sine vtilitate suspectum. p.199.n.3.

Miraculum fuit exultatio Sancti Ioannis Baptiste in vte-
ro. p.307.n.3.

Misella Virgo Gandensis à Dæmone decepta, & quomo-
dò. p.179.n.4.

Misella à Dæmone grauidata, vermes parturit. p.180.
n.4.

Modi Reuelationis Diuinæ inassignabiles. p.10.n.1.
Modus

- Modus reuelandi in somnijs frequens in Prophëtis. p. 11.
n. 2.
- Modus diuersus respondendi Prophëtarum, & Sacerdotum. p. 29. n. 2.
- Modus prophëtandi in Templo Phæbi. p. 39. n. 7.
- Modus Reuelationis obseruandus. p. 158. n. 2.
- Modus Reuelationis per Inspirationem, quatuorplex. p. 171.
n. 4.
- Modus inueniendi veritatem per applicationem Ephod
in Lege veteri. p. 32. n. 7.
- Moyſes prophëtauit in descriptione Mundi. p. 21. n. 4.
- Moyſi promptior fuit imaginaria viſio, quàm alijs Prophëtis. p. 27. n. 5.
- Moyſes conſulit Dominum. *ibid.*
- Moyſen vidiffe Deum facie ad faciem diuerſorum opinio. p. 362. n. 14. & ſeq.
- Moyſes excellentior alijs Prophëtis. p. 371. n. 28.
- Moyſes ad Dominum loquebatur independentèr à ſenſibus. *ibid.*
- Moyſes ſi vidiffet Diuinam Eſſentiam, fidem de Trinitate non habuiſſet. p. 375. n. 35.
- Moyſes Magiſter Iudæorum. p. 383. n. 45.
- Monitum Diui Bonauenturæ circa Reuelationes. p. 82.
n. 14.
- Monialium Quercetenſium diuerſimoda transformatio. p. 146. n. 3.
- Monialium Quercetenſium Prophëtix. *ibid.*
- Mons Sinai quare fumabat? p. 46. n. 5.
- Montanus hæreticus deceptor Tertulliani. p. 86. n. 19.
- Montani Prophëtiffæ, quæ fuerunt? *ibid.*
- Montani Prophëtix. p. 146. n. 3.
- Morbus per ſomnium manifeſtatur. p. 113. n. 10.
- Morbus incubus, quid fit? p. 38. n. 4.
- Morbo detentis in Reuelationibus non credendum. p. 145.

p. 145. n. 2.

Morbum epylepticum patientes vaticinantur. p. 147. n. 4.

Motio phantasie à Deo. p. 10. n. 2.

Motio Dei in Eliezer. p. 53. n. 3.

Motio Dei in Rebeccam. ibid.

Motio Spiritus Sancti ad prophètandum. p. 63. n. 9.

Mouet Deus ad quærendam interpretationem somniorum. p. 117. n. 15.

Muliercula quædam à diabolo decepta in errorem alios inducit. p. 76. n. 8.

Muliercula à diabolo edocta Theologum decipit. ibid.

Mulieris cuiusdam raptus simulatus. ibid.

Mulier quædam se adornam Plagis Christi simulat. p. 87. n. 21.

Mulier quædam à Sacerdote decepta. p. 89. n. 24.

Mulier falsa prædicens cæditur. ibid.

Mulieribus non statim credendum in Reuelationibus. p. 90. n. 26.

Mulier quædam seducta ab hæreticis. p. 104. n. 6.

Mulieris Pilati somnium, à diabolo. p. 110. n. 4.

Mulieres à dæmone in statua Veneris Gazeæ loquente, deceptæ. p. 110. n. 5.

Mulieres quare citò falluntur in Reuelationibus. p. 149. n. 8. & seq.

Mulier impudentior Mare. p. 150. n. 12.

Mulierum Reuelationes suspectæ. ibid.

Mulieres triplici ex causa Reuelationibus abundant. p. 151. n. 13.

Mulieres aptiores ad recipiendas figuras. ibid.

Mulieres húmidoiores hominibus. ibid.

Mulieres impudentes. ibid.

Mulieres abundant affectibus. ibid.

Mulieris familiaritas obseruanda.

p. 152. n. 14.

Mulieres curiosæ. ibid.

Mulie-

Mulierum vanitas. *ibid.*

Mulierum doctrina suspecta.

p.153.n.15.

Mulieres seductrices.

p.154.n.15.

Mulierum doctrina similis ficulneæ arefactæ. *ibid.*

Mulierum, quibus fit Reuelatio, ætas obseruanda. p. 154.

n. 16.

Mulier quædam pertinax in abstinencia.

p.175.n.9.

Mulier consecrare non potest.

p.187.n.6.

Mulier indocta Theologicè loquens, obseruanda. p.201.

n. 6.

Mulieris, cui facta est Reuelatio, prima Propositio examinatur.

p.229.per totam discussionem.

Mulieris, cui facta est Reuelatio, superbia. p.254.n.34.

261.41.

Mulieris Propositio multas continet falsitates. p.254.

n. 35. & seq.

Mulier, cui facta est Reuelatio, ad nullum ministerium ordinata.

p.262.n.42.

Mulieris, cui facta est Reuelatio, secunda Propositio examinatur.

p.265.per totam discussionem.

Mulieris Propositio contradicit Scripturis, Sanctis Patribus, & Concilijs.

p.266.n.3. & seq.

Mulieris huius Reuelatio falsa.

p.286.n.35. & seq.

Mulieris Propositionis defensio, & reprobatio. p.288.

n. 38. & seq.

Mulieris Propositio collectiue sumpta, quid sonet? p.292.

n. 45.

Mulieris huius deceptio.

p.297.n.51. & seq.

Mulieris huius Luciferina superbia.

p.300.n.58. & seq.

Mulieris, cui facta est Reuelatio, persecrantia à dæmone dicenda.

p.299.n.57.

Mulier hæc Deum non nominat.

p.299.n.58.

Mulier hæc lactatrix.

p.301.n.61.

Mulieris huius Reuelatio incitat ad superbiam. p.304.

n. 65.

Mulie-

Mulieris huius Reuelatio non tendit ad bonum finem.
p. 305.n.68.

Mulieris huius Tertia Propositio discutitur. p.306.n.1.per
totam discussionem.

Mulieris huius lactantia de sua Sanctificatione. p.306.n.1.

Mulieris huius Temeritas in assertione Tertiæ Proposi-
tionis. p.309.n.6. & seq.

Mulieris huius Propositio quodammodo Calvinista.
p.332.n.44.

Mulier hæc Illegitima. p.306.n.1.

Mulieris huius Propositio contradicit Sacris Scripturis,
Sanctis Patribus, & Concilijs. p.313.n.14. seq.

Mulieris huius causa finalis suæ Sanctificationis non in-
uenitur. p.346.n.69. & seq.

Mulier hæc derisio Populi. p.348.n.75.

Mulieris huius Sanctificatio repugnat. p.349.n.78. & seq.

Mulier hæc infamis defectu Natalium. p.352.n.82.

Mulier faciliè à diabolo decipitur. p.352.n.83.

Mulieris, cui facta est Reuelatio, Quarta Propositio exa-
minatur. p.354.n.1.per totam Discussionem.

Mulieris huius Quarta Propositio falsa. p.374.n.33.
& seq.

Mulieres mendaces. p.387.n.50.

Mulieris, cui facta est Reuelatio, Quinta Propositio exa-
minatur. p.389.n.1.per totam Discussionem.

Mulieris huius Impeccabilitas ex suis contradictorijs
reijcitur. p.411.n.40.

Mulierum sexus imperfectus. p.434.n.66.

Mulieres ad lachrymas propensiores. ibid.

Mulierum vitia enumerantur. ibid.

Mulierum comparatio cum Mare, & Igne &c. p.435.n.66.

Mulieris cui, facta est Reuelatio, sextæ Propositionis falsi-
tas ostenditur. p.441.n.1.per totam Discussionem.

Mulieris huius septima Propositio, vt falsa excutitur.
p.473.

p.473.n.1.per totam Discussionem.

Multi seipfos seducunt.

p.88.n.23.

Multi inuiti Visiones patiuntur.

p.131.n.15.

Multi ex illis in quibus cecidit Spiritus Sanctus in Die

Pentecostes errauerunt à fide. p.272.n.12.& seq.

Mundus nouitatum amator.

p.202.n.6.

Mundus delirus.

p.149.n.10.

Mundus in maligno positus.

p.315.n.17.

Mundus de Viris Sanctis malè loquitur.

p.348.n.75.

Mundus incapax gratiarum Spiritus Sancti.

p.451.n.18.

Muri Ciuitatis Ierusalem ex lapide laspide.

p.449.n.14.

Mutationes specierum, quid efficiant?

p.146.n.3.

Mutabilia mutabilibus cognoscuntur à Dæmone. p.382.

n. 44.

N

N Abuchodonosor instigatus ad quærendam interpretationem sui somnij.

p.117.n.15.

Natura est Deus.

p.344.n.66.

Naturales veritates Deus potest manifestare lumine supernaturali.

p.7.n.6.

Naturales veritates Deus manifestauit Philosophis.

n. 6.

Naturali studio non potest prophætia acquiri.

p.19.n.3.

Natura dæmonum subterraneorum. p.120.n.3. vide Dæmon.

Naturæ tenaces facillè decipiuntur.

p.149.n.76.

Natura humana defectibilis ob peccatum.

p.410.n.40.

Natura humana sibi derelicta in Christo potuit peccare.

p.428.n.59.

Necessaria ad salutem dantur à Deo.

p.274.n.14.

Necessitas absoluta, quæ.

p.293.n.47.

Necessitas Baptismi in Noua Lege.

p.321.n.27.

Nega-

- Negatio D. Petri. p.269.n.6.
- Negligentia somniorum, vide Somnium.
- Nemo certus de Prædestinatione, nisi ex Reuelatione
Diuina. p.68.n.8.
- Nemo certus de sua Gratia. p.68.n.8.230.2.
- Nemo certus de sua Perseuerantia. p.266.n.3.& seq.
- Nemo scit odio an amore dignus sit. p.230.n.1.495.29.
- Nemo comparandus Sancto Ioanni Baptistæ. p.242.
n.16.
- Nemo se ipsum laudet. p.470.n.47.
- Nemo de Gratia Dei in hac vita securus. p.495.n.29.
- Nescientibus, & Inuitis Deus confert Prophétiam. p.19.
n.2.
- Nestorij hæresiarches impium dictum. p.515.n.48.
- Nicolaus Iustus, & postea Hæresiarcha. p.393.n.7.
- Nihil omne creatum tendit ad nihil. p.287.n.37.
- Nil optabilius, quàm frui Diuina Essentia. p.354.n.2.
& seq.
- Nolentes decipi, visiones non quærant. p.131. n.14. vide
Dæmon.
- Nomina diuersa luminis supernaturalis. p.23. n.6.
- Nomen Mariæ. vide in Epist. dedicatoria.
- Nomen Laminarum Rationalis Sacerdotis. p.31.n.7.
- Nomina quatuor illorum, qui receperunt Spiritum San-
ctum in Die Pentecostes, & postea errauerunt à fide.
p.273.n.12.
- Notificatio fit per notiora. p.61.n.5.
- Notitius feruor citò fallitur. p.149.n.8.
- Nulla interpretatio somniorum quærenda. p.117. n.16.
- Nullus hominum æquiparandus Apostolis. p.443.n.5.
- Nummus falsus reijciendus. p.160.n.3.
- Nummus probatus est homo. ibid.
- Nuptiæ Sampsonis à Deo inspiratæ. p.53.n.4.

Obe-



- O**bedientia melior, quàm victima stultorum. p. 128. n. 11.
- Obedientialis capacitas creaturæ rationalis infinita,
secundùm quid. p. 481. n. 13.
- Obiectum fidei est Deus sub ratione veritatis in dicendo,
p. 501. n. 37.
- Obseruatio Reuelationum, vide Reuelatio.
- Obseruatio in illa verba Luciferi, similis ero Altissimo,
p. 300. n. 58.
- Obstinatum superbia. p. 149. n. 7.
- Obstinati facilè decipiuntur. ibid.
- Obstinatus in silentio recusat confiteri peccata. ibid.
- Obstinati Apostasia, & præcipitium. ibid.
- Occulta tripliciter distant à cognitione humana. p. 20. n. 4.
- Odium Dæmonum in homines. p. 118. n. 2.
- Omni spiritui non credendum. p. 144. 1.
- Omnes nascimur in peccato originali. p. 314. n. 14. & seq.
- Operatio miraculorum prophètare accipitur. p. 16.
n. 6.
- Operatio sequitur esse. p. 177. n. 1.
- Opinionum diuersitas de visione Dei Viatorum. p. 359.
n. 8. & seq.
- Opinio aliquorum de Visione Dei Moyſis. p. 368. n. 24.
& seq.
- Opinio de Visione Diui Pauli. ibid.
- Opinionibus falsis implicati species habent diaboli.
p. 415. n. 43.
- Oppositio facta Diuæ Brigittæ de Visione Dei. p. 373.
n. 31.
- Oppressio à Dæmone est. p. 119. n. 2.
- Oppressio aliquandò à malanchonia. ibid.
- Oraculum in Lege Veteri dabatur per Sacerdotes, &
Ffff Pro-

- Prophetas. p.29.n.2.
 Oraculum erat pars Templi. p.29.n.3.
 Oraculum idem, ac Sancta Sanctorum. ibid.
 Oraculum multipliciter accipitur. ibid.
 Oraculum ab ore quid sit. ibid.
 Oraculum à primo modo quid sit. ibid.
 Oracula ubi dabantur. ibid.
 Oracula non semper dabantur in Sancta Sanctorum. p.30.
 n. 4.
 Oracula dabantur etiam per applicationem Ephod. p.30.
 n. 5.
 Oraculorum diuersæ opiniones. p.32.n.8. & seq.
 Oraculum manifestabatur à Sacerdote. p.33.n.9.
 Oraculum in prælijs quomodo dabatur. p.34.n.9.
 Oraculorum deceptio. p.100.n.1.
 Oracula Gentilium, quæ. ibid.
 Oraculi veri, & falsi differentia. p.101.n.3. & seq.
 Oracula falsa æquiuoca. ibid.
 Oraculum Phytij datum Pyrro quodnam fuit. ibid.
 Oraculum Phæbi datum Appio æquiuocum. p.102.n.3.
 Oraculum Diuinum clarum. p.102.n.4.
 Oraculum dæmonum obscurum. ibid.
 Oracula fraudolenta hominum. p.103.n.6.
 Oraculum falsum de Matrimonio in Tetramphodos. p.110.n.5.
 Oratione dæmones reijciuntur. p.75.n.6.
 Orandum in dubijs. p.140.n.11.
 Orandum non esse Sanctos, hæresis. p.383.n.44.
 Oratio Dominicalis pro peccatorum remissione dicitur. p.413.n.43.
 Oratio Dominicalis omnium Excellentissima. p.414.n.43.
 Oratio Dominicalis dicenda sub poena culpæ. ibid.
 Oratio Dominicalis quotidie dicenda. p.415.n.43.
 Ordo Inspirationis Eliezer. p.139.n.9.
 Ordi-

- Ordinatè progrediendum in via spiritus. p.150.n.11.
 Ordo Prædestinationis describitur. p.236.n.9.238.11.
 Ordines tres Gloriæ, Gratiæ, & Naturæ. p.249.n.26.
 Ordo vnionis Hypostaticæ. idid.
 Ordo Reuelationis obseruandus. p.265.n.1.
 Ordo propositionum mulieris, cui facta est Reuelatio.
 p.441.n.1.
 Origo superbiz spiritualis. p.155.n.17.
 Osee Reuelatio de Vxore fornicaria ducenda. p.135.n.5.

P

- P** Arabola Euangelica seminantis explicatur. p.521.n.52.
 Particula illa propositionis mulieris, Più, explōditur.
 p.240.n.14.
 Particula illa Propositionis, ante mundi constitutionem,
 declaratur. p.242.n.17. & seq.
 Particulæ illæ Propositionis mulieris, cui facta est Reue-
 latio, come, & così, explicantur. p.276.n.19. & seq.
 Particula, Ita, quid denotat. p.277.n.21. & seq.
 Particula illa, La Diletta, obseruanda. p.301.n.60. & seq.
 Particula illa, Poco doppio, quid importat. p.310.n.9. &
 seq.
 Parum, & nihil æquiparantur. p.311.n.9.
 Particula, Post, idem ac confestim. ibid.
 Particula illa, Generata ex illicita copula, consideratur.
 p.335.n.50. & seq.
 Particula illa in Gænesi, Dominum vidit &c. quomodo
 intelligitur. p.371.n.28.
 Particula illa, Vmbra, multipliciter accipitur. p.420.n.51.
 & seq.
 Particula illa, Le, donotat subiectum. p.477.n.7.
 Passio læsa, in quibus est. p.147.n.5.
 Passio dæmoniaca. ibid.

- Passio profundata. *ibid.*
 Pastor non potest esse ouis. p.447.n.11.
 Patris pietas in Filium. p.58.n.11.
 Pater aliquādō in Diuinis accipitur essentialitèr. p.60.n.4.
 Pater constituitur in Diuinis in esse Personæ per relationem ad Filium. p.62.n.8.
 Pater semper dicit relationem ad Filium. *ibid.*
 Pater in Filio punitur. p.340.n.59.
 Pater in Diuinis prior origine Filio. p.445.n.7.
 S. Pauli Doctrina à deceptione liberat, p.150.n.10.
 S. Paulus quare eleuatus vsquē ad tertium Coelum? p.199.
 n.3.
 S. Paulus dubitat an fuit in corpore, vel extra, in suo raptu. p.359.n.8.
 S. Paulo in raptu fuerunt reuelata Mysteria altissima. p.372.
 n.29.
 S. Paulus, si vidisset Diuinam Essentiam, non habuisset fidem de Mysterio Sanctissimæ Trinitatis. p.375.n.35.
 Paupertas causa fictarum Visionum. p.155.n.18.
 Peccator potest resurgere. p.231.n.3. & seq.
 Peccator, licet eius fides sit informis, permanet in Ecclesia, & quare. p.505.n.40. & seq.
 Peccatum originale ab omnibus contrahitur. p.314.n.14. & seq.
 Peccati Originalis remedia. p.321.n.27. 323.30.
 Peccatum originale non fuit in Maria Virgine. p.334.
 n.49.
 Peccans mortalitèr non perdit fidem. p.392.n.6. 505.41.
 Peccatum mortale deperdit gratiam. *ibid.*
 Peccatum, & gratia in eodem repugnant. p.395.n.10.
 Peccata venialia possunt vitari speciali Dei auxilio. p.398.n.13.
 Peccata omissionis non impediuntur per Decretum Diuinum. p.402.n.25.
 Pecca-

- Peccarunt etiam Iusti. p.406.n.34. & seq.
- Peccato actuali carens, caruit & originali. p.409.n.40.
- Peccatum veniale non fuit in Maria Virgine. p.410.n.40.
- Peccatum originale causa defectus naturæ nostræ. p.410.
n.40.
- Peccatum veniale non potest stare cum Iustitia originali.
p.411.n.40.
- Peccant omnes saltem venialiter. p.411.n.41. & seq.
- Peccati mortalis debitum infinitum est poena sensus, &
damni, non verò venialis. p.413.n.43.
- Peccatum secum fert iniuriam, maculam, & offensam.
ibid.
- Peccata humiliter confitenti parcat Deus. p.414.n.43.
- Peccatum ubi non est, nèc adest eius signum. p.421.n.51.
- Peccatum mortale, & veniale fuisse in Maria Virgine, hæ-
resis. p.423.n.53.
- Peccati tantum umbra à Christo assumpta. p.426.n.59.
- Peccatum veteris hominis pendit cum Christo in Cru-
ce. p.429.n.59.
- Peccati fomes inordinat. p.431.n.60.
- Peccatum mortale non fuit in Elisabeth, & Zacharia.
p.438.n.70.
- Peccatum veniale vitari non potest à conceptu in culpa
originali. p.438.n.71.
- Peccatum mortale non semper corrumpere charitatem,
cuiusdam error. p.494.n.28.
- Persecutio Ecclesiæ præiusta. p.166.n.12.
- Perseuerantia Prædestinationis fundamentum. p.265.n.1.
- Perseuerantia nostra incerta. p.266.n.3. & seq.
- Perseuerantiæ certitudo ex speciali reuelatione Dei,
p.268.n.5.
- Perseuerantiæ potentia, non verò actus est in multis.
p.272.n.10. 274.14.
- Perseuerantiæ actus primus, & secundus explicatur.
p.274.n.14. Perse-

- Perseuerantiæ donum tantum est à Deo. p.267.n.4.275.
16.299.57.
- Perseuerantia dicit confirmationem in gratia. p.276.
n.17.
- Perseuerantia mulieris, cui facta est reuelatio, videtur à
dæmone. p.299.n.57.
- Persona suscipiens reuelationes consideranda. p.145.n.2.
& seq.
- Personæ, cui fit reuelatio, conditiones. p.149.n.9.
- Persona, cui fit reuelatio, non laudanda. p.156.n.19.
- Petri Brabantij Historia. p.105.n.7.
- Petri Brabantij, fraudes. p.105.n.7. & seq.
- Petrus Brabantius Ventriloquus. ibid.
- Petrus Lombardus Magister Sententiarum, an fuit Ger-
manus Petri Comestoris. p.342.n.62. & seq.
- Petrus comestor Auctor Ecclesiasticæ Historiæ, an fuit
Spurius. ibid.
- Petri Abailardi hæresis de visione Beatorum. p.356.n.4.
- S. Petrus, licet Iustus, negat Christum. p.269.n.6.
- S. Petrus Caput Apostolorum. p.446.n.10.
- Phantasia perturbata causat somnia. p.113.n.11.
- Phantasticis non credendum. p.146.n.3.
- Phyllocapti habent passionem profundatam. p.147.n.5.
- Pharao quare dicitur somniator. p.24.n.7.
- Phariseus Innocentia fretus in superbiam extollitur.
p.414.n.43.
- Phæbi Oraculum æquiucum. p.102.n.3.
- Phytius diuinationis Gentilium caput. p.101.n.3.
- Phytonicis non credendum. p.101.n.2.107.9.
- Pietas Matris in Filium. p.57.n.9.
- Pietas Filij in Patrem, ei Regnum lucratur. p.58.n.10.
- Pietas Patris in Filium. p.58.n.11.
- Pietas Tribunalis Sanctissimæ Inquisitionis. p.203.n.6.
- Plagæ Beatæ Li diuinæ absconduntur miraculosè. p.182.
n.10. Plagæ

Plagæ Sancti Patris nostri Francisci ab ipso abscondun-
tur. p.200.n.4.

Pœnitentiam nostram odit dæmon. p.128.n.12.

Poeta dicitur per catachrèsim Propheta. p.14.n.2.

Pontifici Maximo tantum conuenit hæreses declarare.
p.207.n.8. & seq.

Populi commouentur, vt aquæ. p.348.n.75.

Prædestinatio nostra incerta. p.68. n.8. 230. 1. & seq.
509. 43.

Prædestinare est tantum Dei. p.229.n.1.

Prædestinatio, quibus fuit reuelata. p.234.n.7.

Prædestinationis aliqua signa ponuntur, & numerantur.
p.236.n.9. & seq.

Prædestinatorum Caput Christus. ibid.

Prædestinatio Mariæ Virginis post Christum. ibid.

Prædestinatio Apostolorum post Beatam Virginem. ibid.

Prædestinatorum ordo explicatur ex comparatione cor-
poris mystici, & Templi fabrica. p.238.n.11. & seq.

Prædestinatorum tres ordines. p.246.n.22.

Prædestinatio Apostolorum ad ordinem Gratie. p.249.
n.27. & seq.

Prædestinatio Mariæ Virginis, & Ioseph ad ministerium
Vnionis Hypostaticæ. p.249.n.28.

Prædestinatio ad aliquod est cum gratia Idoneitatis ad
finem illud consequendum. p.258.n.38.

Prædestinatio Dei est tantum, vt Idoneum reddat ad fi-
nem, ad quem est prædestinatus. p.259.n.39.

Prædestinationis fundamenta sunt fides, & perseverantia.
p.265.n.1.

Prædestinatus potest peccare. p.269.n.6. & seq.

Prædestinatus potest reprobari. ibid.

Prædestinationis Hæresis Caluini. p.269.n.7. & seq.

Prædestinatio causa resurrectionis à peccato. p.272.n.10.

Prædestinationis actus primus, & secundus quid sit?
p.274.

- p. 274.n. 14.
 Prædestinatio cur non reueletur? p. 275.n. 15.
 Prædestinati contingentèr saluantur. p. 288.n. 39. & seq.
 Prædestinatus potest damnari, reprobus potest saluari, quomodo intelligendum. p. 288.n. 40. & seq.
 Prædestinatio ex parte Creaturæ contingens. p. 290.n. 42. & seq.
 Prædestinatio ex parte Dei libera. ibid.
 Prædestinationis actus vnus, & indiuisus. p. 443.n. 3.
 Præfinitio Electionis abscondita. p. 268.n. 5.
 Præmium est meriti effectus. p. 488.n. 20.
 Priuilegium B. Mariæ Virginis de Sanctitate maximum. p. 308.n. 5.
 Priuilegia concessa notificanda. p. 419.n. 48.
 Priuilegium magnum Apostolorum, Christi amicitia. p. 456.n. 27.
 Prophètare non est omnium. p. 1.n. 1.
 Prophèta, prophètia, Prophètare multipliciter accipitur. p. 14.n. 2. & seq.
 Prophètare, idem est, ac canere. ibid.
 Prophèta quis dicitur. ibid.
 Prophèta illuminatur à Deo. ibid.
 Prophètæ dicebantur psallentes in Templo. p. 15.n. 3.
 Prophètæ Arreptitij, qui dicebantur. p. 15.n. 4.
 Prophètare, prò docere, prædicare accipitur. p. 16.n. 5.
 Prophètare prò operatione miraculorum accipitur. p. 16.n. 6.
 Prophètare significat explanationem Mysteriorum. p. 17.n. 7.
 Prophètæ Spiritu Dei futura prædicunt. p. 20.n. 3.
 Prophèticum est prædicere etiam futura contingentia. p. 22.n. 5.
 Prophèta Deo inobediens interfectus à Leone. p. 23.n. 6.
 Pro-

- Propheta debet esse audax in pronunciando.** p.24.n.7.
Propheta, & somniantis differentia ibid.
Propheta ad libitum suæ voluntatis loquitur. p.26.n.5.
Propheta, & Sacerdos in Veteri Lege idem. p.29.n.2.
Propheta dabat Oracula Diuina diuerso modo, ac Sacerdos. ibid.
Propheticum lumen in Sacerdote in responsione per Oraculum. p.34.n.9.
Prophetandi modus in Templo Phæbi per somnium. p.39.n.7.
Propheta per somnium fuit Innocentius III. p.42.n.10.
Prophetae moti à Spiritu Sancto ad prophetandum. p.63.n.9.
Prophetis falsis non credendum. p.71.n.13.
Prophetissæ Montani, quæ erant. p.86.n.19.
Prophetae non semper Spiritu Domini loquuntur. p.96.n.5.
Prophetae loquuntur per Instinctum, & Revelationem. ibid.
Prophetantes Inuiti nesciunt quid prophetant. p.136.n.6.
Prophetissarum Montani vita. p.148.n.6.
Prophetae pauci, Prophetissæ multæ. p.151.n.12.
Propheta falsus vnde cognoscitur. p.166.n.11. vide Pseudopropheta.
Propheta verus certa reuelat ad mentem Spiritus Sancti. p.185.n.2.
Prophetarum Revelationes ad bonum finem directæ. p.198.n.3.
Prophetae Ecclesiæ fundamenta. p.243.n.17.
Prophetarum desideria videndi Deum. p.355.n.3.
Prophetia dicitur laus Dei. p.15.n.3.
Prophetia aliquandò prò Reuelatione Arcanorum accipitur. p.17.n.7.

G g g g

Pro-

Prophètia prò prænotione, & prædicatione futurorum. p. 17. n. 8.

Prophètia debet esse cum certitudine euentus. p. 18. n. 8.

Prophètiæ definito explicatur. ibid.

Prophètia etiam malis largitur à Deo. p. 19. n. 2. 94. 2.

Prophètia largitur à Deo nescientibus, & inuitis. p. 19. n. 2.

Prophètia non attribuenda influentijs Astrorum. p. 19. n. 3.

Prophètia non prouenit ex corporis humoribus. ibid.

Prophètia naturali studio non potest acquiri. ibid.

Prophètia est Donum Spiritus Sancti. p. 20. n. 3. 93. 1.

Prophètiæ absolutæ definitio. p. 21. n. 5.

Prophètiæ conditionatæ definitio. ibid.

Prophètia comminationis idem, ac conditionata. ibid.

Prophètia consultiua idem, ac conditionata. ibid.

Prophètia vera est cum maxima certitudine Dei reuelantis. p. 22. n. 6. & seq.

Prophètiæ certitudo est cum euidentia. p. 23. n. 6.

Prophètiæ duplex certitudo. ibid.

Prophètia est ad Ecclesiæ ædificationem. p. 24. n. 7.

Prophètia alijs denuncianda. ibid.

Prophètia intelligenda est à prophètante. ibid.

Prophètiæ gradus quinque ex Figuerola. p. 25. n. 1.

Prophètia per somnium quænam est. ibid.

Prophètia per imaginariam visionem in vigilia. p. 25. n. 2.

Prophètia per Angeli apparitionem in vigilia. p. 26. n. 3.

Prophètia per intellectus illustrationem, quænam. p. 26. n. 4.

Prophètiæ sex gradus ex Abulensi. p. 27. n. 6.

Prophètiæ differentiæ vnde accipiendæ. p. 28. n. 7.

Prophètiæ falsæ in poenam peccati permittuntur. p. 95. n. 4.

Prophètiæ examinandæ. p. 98. n. 7.

Prophètiæ Montani. p. 146. n. 3.

Pro-

Prophætia Monialium Quercetensium.	ibid.
Prophætia intelligitur mysticè, litteraliter, & conditionatè.	p.185.n.3.
Proportio membrorum cum capite est similitudo prædestinationis.	p.238.n.11.
Proportio Christi cum Maria non fuit cum æqualitate.	p.483.n.15.
Propositio in fide peccans qualificanda.	p.209.n.10.
Propositionum Catholicarum gradus varij.	p.210.n.1.
Propositionum in fide peccantium species.	ibid.
Propositio hæretica quænam est.	p.212.n.2.
Propositio Catholica quænam est.	p.213. n.2.
Propositio pertinax hæretica, & quomodo.	p.214.n.3.
Propositio sapiens hæresim.	p.215.n.4.
Propositio erronea.	p.216.n.5.
Propositio male Ionans.	p.217.n.6.
Propositio scandalosa.	p.218.n.7.
Propositio Temeraria.	p.218.n.8.
Propositio schismatica, & seditiosa.	p.219.n.9.
Propositio Iniuriosa.	p.220.n.10.
Propositio blasphemæ.	p.220.n.11.
Propositio Impia.	p.220.n.13.
Propositio rigorosa, & dura.	p.221.n.14.
Propositio Infidelis.	p.221.n.15.
Propositio perfida.	p.222.n.16.
Propositio insana.	p.222.n.17.
Propositio crudelis.	p.222.n.18.
Propositio periculosa.	p.222.n.19.
Propositio præsumptuosa.	p.223.n.20.
Propositio phantastica.	p.223.n.21.
Propositio superstitiosa.	n.224.n.22.
Propositio mixta.	p.225.n.24.
Propositio prima mulieris cui facta est Revelatio discutitur.	p.229.per totam Discussionem.

Propositio mulieris contradicit Scripturis, Concilijs, & Sanctis Patribus. p. 229. n. 1. & seq.

Propositionis mulieris censura. p. 234. n. 6.

Propositio mulieris rejicitur. p. 244. n. 18.

Propositio mulieris à diabolo videtur. p. 246. n. 21.

propositio mulieris horrida. p. 254. n. 33.

Propositio mulieris quare falsa? p. 255. n. 35. & seq.

Propositio secunda mulieris, cui facta est Reuelatio, discutitur. p. 265. per totam discussionem.

Propositio secunda mulieris contraria Scripturis, Concilijs, & Sanctis Patribus. p. 266. n. 3. & seq.

Propositionis secundæ mulieris falsitas. p. 286. n. 35. & seq.

Propositiones, prædestinatus potest damnari, præcitus potest saluari, in quo sensu sint veræ. p. 288. n. 40. & seq.

Propositio Sacræ Scripturæ contradicens est falsa. p. 298. n. 56.

Propositio indefinita quomodo intelligenda. p. 301. n. 59.

Propositio tertia mulieris, cui facta est Reuelatio discutitur. p. 306. per totam discussionem.

Propositio hæc ex Sacris Scripturis, Concilijs, & Sanctis Patribus rejicitur, vt falsa. p. 306. n. 2. & seq.

Propositio mulieris temeraria. p. 309. n. 6. & seq.

Propositio mulieris quodammodo Calvinista. p. 332. n. 44. & seq.

Propositio quarta mulieris, cui facta est Reuelatio, discutitur. p. 354. n. 1. & seq. per totam discussionem.

Propositio quarta mulieris falsitas ex Sacris Scripturis, Concilijs, & Sanctis Patribus demonstratur. ibid. per totam.

Propositio quinta mulieris discutitur. p. 389. n. 1. & seq. per totam discussionem.

Propositio quinta mulieris falsitas ex Scripturis, concilijs, & Sanctis Patribus demonstratur. ibid. per totam.

Propositio sexta mulieris excutitur. p. 441. per totam discussionem.

discussionem.

Propositio mulieris falsa. ibid. per totam.

Propositio septima mulieris discutitur. p. 473. per totam
discussionem.

Propositio mulieris falsa. p. 478. n. 8. & seq.

Propositiones septem mulieris, cui facta est Reuelatio
enumerantur. p. 226. n. 25.

Protagoras somniorum percrutator. p. 35. n. 1.

Prudentia cuiusdam Prioris Sancti Dominici. p. 126.
n. 11.

Pseudoprophetae Prædictiones ex auaritia. p. 89. n. 24.

Pseudoprophetae Historia. ibid.

Pseudopropheta Barbatas Eremita. p. 91. n. 27.

Pseudoprophetae signum. p. 93. n. 1.

Pseudopropheta à dæmone mouetur. p. 94. n. 2.

Pseudoprophetarum defensio in suis prophetijs. ibid.

Pseudoprophetarum malitia. p. 98. n. 6.

Pseudoprophetae quomodo cognoscuntur? p. 148. n. 6.

Pueri absque Baptismo corpori Ecclesiae non aggregan-
tur. p. 329. n. 37.

Puritas requisita ad Reuelationem Diuinam. p. 184. n. 1.

Puritas maxima B. Mariae Virginis. p. 308. n. 5.

Pythonici qui dicantur. p. 101. n. 2.

Q

Q Vando cessauit fulgor Gemmarū in Ephod. p. 34. n. 10.

Quando Visio corporalis mysticè significat. p. 43.
n. 2.

Quando credendum sub peccato mortali Reuelationi-
bus. p. 70. n. 13.

Quando querenda Interpretatio somnij. p. 116. n. 15.

Quatuor genera visionum. p. 43. n. 2.

Quatrupliciter visio est à Deo. ibid.

Qua-

- Quatuor conditiones prò vera Reuelatione. p.185.n.2.
 Quatuordecim Hæresiar chæ ex illis, qui in die Pentecostes
 receperunt Spiritum Sanctum. p.272.n.12.
 Quatuor nomina istorum enumerantur. p.273.n.12.
 Quærendæ non sunt Reuelationes, & quare. p.74.n.3.
 Quærenda interpretatio Somniorum à Prophætis. p.116.
 n. 15.
 Quercetensium Monialium transformatio. p.146.n.3.
 Quibus Reuelationibus assentiendum ex habitu fidei.
 p.69.n.12.
 Quid designent Reuelationes Dei iuxtà aquas. p.13.n.5.
 Quid intelligatur per Fluvium Chobar. ibid.
 Quid intelligatur per Prophètare. p.14.n.2.
 Quinquè modis fit Apparitio ex Tostato. p.10.n.2.
 Quomodò Deus reuelet in somnijs. ibid.
 Quomodò dabatur Oraculum. p.33.n.9.
 Quomodò Brabantius decepit quendam Mercatorem.
 p.105.n.8.
 Quomodò illicitum per Reuelationem fit licitum. p.135.
 n. 5.
 Quot modis Deus reuelat. p.10.n.2.
 Quotuplex spiritus inspirans. p.141.n.12.

R

- R**ationale Sacerdotis duodecim Lapidibus ornatum.
 p.31.n.6.
 Raptus simulatus cuiusdam mulieris. p.76.n.8.
 Raptus falsus cuiusdam Virginis. p.87.n.21.
 Rebecca mota à Deo ad egrediendum haurire aquam.
 p.53.n.3.
 Recidius animus ex vitio. p.147.n.6.
 Regis Cimmericorum Filij Ambitosi. p.57.n.10.
 Regis Cimmericorum Filij crudeles in Patre mortuo. ibid.
 Regis

- Regis Ariopharnis Sagacitas. *ibid.*
 Regis Alphonſi Sagacitas. *p. 58. n. 11.*
 Regnum Dei Eccleſiam Militantem, & Triumphantem
 includit. *p. 328. n. 36.*
 Regula Fratrum Minorum Euangelica. *p. 55. n. 7.*
 Regula generalis ad dignoſcenda vera ſomnia. *p. 107.*
n. 9.
 Regula duplex ad dignoſcendas Diuinas Inſpirationes.
p. 137. n. 8.
 Regula inſallibilis in Inſpirationibus dignoſcendis, non
 datur. *p. 140. n. 11.*
 Relatione ad Spiritum Sanctum, Pater, & Filius non con-
 ſtituuntur in eſſe Personali. *p. 62. n. 8.*
 Religio vera per Hæreticos impugnatur. *p. 85. n. 18.*
 Religioſos odit Dæmon. *p. 119. n. 2.*
 Reliquiæ adorantur à dæmone ad decipiendum. *p. 129.*
n. 13.
 Remedium ad effugiendam dæmonis tranſfigurati adora-
 tionem. *ibid.*
 Reprobis non poteſt ſaluari, in quo ſenſu eſt verum.
p. 288. n. 40. & ſeq.
 Res occulta tripliciter diſtant à cognitione humana.
p. 20. n. 4.
 Res ex modo cognoſcendi ſit nobis ignota. *ibid.*
 Res ex varietate temporis, ſit nobis occulta. *ibid.*
 Reſponſa Diuina in Lege Veteri dupliciter habebantur.
p. 29. n. 2.
 Reſponſio per Sacerdotes quænam erat. *p. 34. n. 9.*
 Reſpondæ ſunt dulcedines ſenſibiles. *p. 125. n. 8.*
 Reuelandi modus in ſomnia frequens in Scripturis. *p. 25.*
n. 1. 159. 3.
 Reuelare eſt actus eſſentialis Dei ad extra. *p. 59. n. 1. & ſeq.*
 Reuelare magis Filio, quàm alijs Perſonis Diuinis com-
 petit ratione attributi. *p. 59. n. 2.*
 Reue-

- Reuelare, prout est actus essentialis, competit toti Trinitati. p. 63. n. 10.
- Reuelatio vnde dicta. p. 2. n. 2.
- Reuelationis etymologia. p. 4. n. 3.
- Reuelationis definitio. p. 5. n. 1. 9. 7.
- Reuelationis diuifio. p. 6. n. 3. 63. 1.
- Reuelatio humana est ab homine. p. 6. n. 4.
- Reuelatio naturalis habetur per scientiam. ibid.
- Reuelatio abscondita pandit. p. 6. n. 4. 9. 7.
- Reuelatio largè fumpta est actus docendi. p. 6. n. 4.
- Reuelatio supernaturalis, quid fit. p. 6. n. 5. 9. 7.
- Reuelatio supernaturalis est à Deo mediante lumine supernaturali. p. 6. n. 5.
- Reuelatio supernaturalis dependet à voluntate Dei. ibid.
- Reuelatio est vèl à Deo, vèl ab Angelis. ibid.
- Reuelatio Diuina est de veritate naturale, & supernaturale. p. 7. n. 6. 9. 7.
- Reuelatio naturalis Dei per lumen supernaturale potest acquiri naturalitèr. p. 9. n. 7.
- Reuelatio supernaturalis non acquiritur ratione naturali. ibid.
- Reuelatio fit à Deo liberè. p. 9. n. 1. 158. 1.
- Reuelatio Diuina est opus ad extra. p. 9. n. 1.
- Reuelatio quot modis fit à Deo. p. 10. n. 2. 14. 1.
- Reuelatio Dei fit aliquandò per realem loquutionem. p. 10. n. 2.
- Reuelatio Dei fit mediante Angelo in effigie assumpta. ibid.
- Reuelatio fit in somnijs. p. 11. n. 2. 25. 1. 159. 3.
- Reuelatio potest fieri à Deo per immutationem phantasiae, vèl intellectus. p. 11. n. 2.
- Reuelatio per extasim quid fit. p. 11. n. 3.
- Reuelatio per extasim quare non fiebat à Deo in Veteri Testamento? p. 12. n. 3.
- Reue-

Reuelationes plerumquè fiunt iuxtà aquas. p.12.n.4.

Reuelationes iuxtà aquas quid designent. p.13.n.5.

Reuelatio per lachrymas impetratur. ibid.

Reuelatio Ezechielis à Deo. ibid.

Reuelationibus Diuinis lumen supernaturale, quod menti infunditur, dicitur sapor. p.22.n.6.

Reuelationi Diuinæ incredulus grauiter peccat. p.23.
n. 6.

Reuelatio in vigilia per imaginariam visionem. p.25.n.2.

Reuelatio in vigilia fit per Angelum docentem. p.26.n.3.

Reuelationis specialis dignitas. p.26.n.5.

Reuelationibus Deus se præbet Amicum. ibid.

Reuelatione præsentialiter loquitur Deus. ibid.

Reuelatio fit per Spiritum Sanctum. p.62.n.8.

Reuelationes communes, quæ sunt. p.63.n.2.

Reuelatio priuata, quid sit. p.64.n.2.

Reuelatio priuata quomodo potest dici vniuersalis. p.64.
n. 3.

Reuelationes multæ in Sacra Scriptura. ibid.

Reuelationes ab Ecclesia declarandæ, an sint de fide tenendæ. p.65.n.3.

Reuelationis priuatæ duplex consideratio. ibid.

Reuelationibus quando assensum de fide præbendum. p.66.n.4. & seq.

Reuelatio laudatur. p.67.n.7.

Reuelationi Diuinæ statim credendum. ibid.

Reuelatione Dei speciali potest haberi certitudo prædestinationis. p.68.n.8.

Reuelatio fidem causat. ibid.

Reuelationes non prædicandæ sinè examine. ibid.

Reuelationibus miraculo confirmatis credendum. ibid.

Reuelationi de plenitudine Gratiae B. Virginis Mariæ habitu fidei assentiendum. p.69.n.12.

Reuelationibus de Beatitudine Apostolorum credendum.
H h h h

dum. *ibid.*

Reuelationibus quando credendum fide humana. p. 70.
n. 13.

Reuelationes priuatæ quandoquæ falsæ. *ibid.*

Reuelationibus aliquando non tenemur credere sub peccato. *ibid.*

Reuelationes dolosæ dupliciter accidunt. p. 72. n. 1.

Reuelationes quare olim frequentiores. p. 73. n. 2.

Reuelationibus non multum immorandum. *ibid.*

Reuelationis Sanctitatis signum non sunt. p. 74. n. 3.

Reuelationes fiunt etiam malis. *ibid.*

Reuelationes non querendæ. p. 74. n. 3. 82. 14. 84. 16.
130. 14.

Reuelationes per se non sunt meritorie. p. 74. n. 3.

Reuelationes diaboli extollunt ad superbiam. p. 74. n. 4.

163. 6. 176. 10. 181. 6. 353. 84.

Reuelatio diaboli facta Secundello. p. 75. n. 5.

Reuelatio diaboli facta Sancto Marcello. p. 75. n. 6.

Reuelationibus diabolus ad desperationem inducit. p. 80.
n. 10.

Reuelatio diaboli cuidam Eremitæ. *ibid.*

Reuelatio diaboli facta Fratri Ruffino. p. 80. n. 11.

Reuelatio diaboli facta Sanctæ Matronæ in forma speciosæ mulierculæ. p. 81. n. 12.

Reuelationes indifferentè habendæ. p. 82. n. 14.

Reuelationes fictæ ab Hæreticis, & quare? p. 85. n. 17.
& seq.

Reuelationes fictæ turpis lucri gratia. p. 88. n. 23.

Reuelationes veræ ab hæreticis impugnantur. p. 149.
n. 10.

Reuelationibus quomodo credendum hæreticorum opinio. p. 86. n. 19.

Reuelationibus mulierum non statim credendum. p. 89.
n. 24. 92. 30.

Reue-

Reuelationes etiam finguntur in materia Politica. p. 91.

n. 27.

Reuelationes fictæ à Mahometo. p. 91. n. 28.

Reuelationes sunt fraudibus obnoxie. p. 92. n. 30. 144. 1.

Reuelationis, ac Instinctus differentia. p. 134. n. 1.

Reuelatio vera est cum certitudine. p. 134. n. 1. 136. 6.

Reuelationis, & inspirationis differentia. p. 134. n. 2. & seq.

Reuelationis definitio. p. 135. n. 3.

Reuelationis veræ vis. p. 135. n. 4.

Reuelatio Osee, de Vxore fornicaria sumenda, à Deo fuit.

p. 135. n. 5.

Reuelatio pertinet ad intellectum. p. 136. n. 6.

Reuelationes probandæ. p. 144. n. 1.

Reuelationes considerandæ. p. 152. n. 14. 154. 16. 159. 3.

168. 13.

Reuelationibus aliquibus non credendum. p. 145. n. 2.

& seq.

Reuelationis, cuidam personæ factæ, conditiones tres.

p. 149. n. 9.

Reuelationes non tantum, sed persona, cui fit, etiam consideranda. p. 145. n. 2. 149. 10. & seq.

Reuelationis cuiusdam falsitas. p. 150. n. 11.

Reuelationes mulierum suspectæ. p. 150. n. 12.

Reuelationes in Foeminis quare abundantiores. p. 151.

n. 13.

Reuelationibus mulierum cautela duplex obseruanda.

p. 153. n. 15. 157. 20.

Reuelationis curiositas fugienda. p. 157. n. 19.

Reuelationes cognoscendi certus modus non datur.

p. 158. n. 1.

Reuelationes diuersimodè accidunt. p. 158. n. 2.

Reuelatio scandalosa, mala. ibid.

Reuelatio deordinata, mala. ibid.

H h h h 2

Reue-

- Reuelationes experientia cognoscuntur. p.160.n.3.
 Reuelatio bona, vel mala ex cogitationibus cognoscenda. p.160.n.4.
 Reuelationes bonæ, vel malæ ex effectibus cognoscuntur. p.160.n.4. 176.1. 184.1.
 Reuelatio terminata cum lætitia, bona; cum tristitia, mala. p.162.n.5.
 Reuelationis Diuinæ signum est euentus futurorum. p.166.n.11.
 Reuelatio Sancti Antonij Magni de hæresi Arrianorum. p.166.n.12.
 Reuelatio conditionata, quæ? p.167.n.12.
 Reuelationis signa obseruanda. p.169.n.1. & seq.
 Reuelationis signa quinque. *ibid.*
 Reuelationes à sapientibus approbandæ. *ibid.*
 Reuelatio vera cognoscitur ex Sacris Scripturis. p.171.n.3. 192.1.
 Reuelationis modus per Inspirationem quoduplex. p.171.n.4.
 Reuelatio, quibus patefacienda. p.174.n.7. 176.1. 183.12.
 Reuelationis Diuinæ descriptio. p.183.n.12.
 Reuelationis dæmonis descriptio. p.184.n.12.
 Reuelationis veræ euentus debet esse certus. p.184.n.1.
 Reuelationi Diuinæ Puritas necessaria. *ibid.*
 Reuelationis quatuor conditiones. p.185.n.2. & seq. 213.33. & seq.
 Reuelatio Angeli certa. p.185.n.2. & seq.
 Reuelationis tertia conditio valdè obseruanda. p.186.n.5.
 Reuelatio Reuelationibus confirmanda. p.190.n.9.
 Reuelationes inter se contradicentes, dubiæ. p.191.n.10.
 Reuelationibus antiquioribus standum. *ibid.*
 Reuelatio Sacre Scripturæ contradicens, suspecta. p.195.
 Re-

- Reuelatio, quæ non potest subsistere per Dei Potentiam ordinariam, est suspecta. p.195.n.5.
- Reuelationis finis obseruandus. p.196.n.1.& seq.256.38.
- Reuelationis Moyſis finis. p.198.n.3.
- Reuelationum Prophètarum, finis. ibid.
- Reuelatio absquè finis directione, suspecta. ibid.
- Reuelatio quandò propalanda. p.200.n.4.
- Reuelationes cuiusdam Iulix, execrandæ. p.204.n.6.
- Reuelationes cuiusdam Mulieris, deceptricis Tertulliani. p.205.n.6.
- Reuelatio de Prædestinatione, quibus fuit facta. p.234.n.7.
- Reuelatio Dei dat certitudinem perseuerantiæ. p.268.n.5.
- Reuelationis Diuinæ vis est humiliare. p.302.n.62. 471.49.
- Reuelatio debet esse conformis Sacræ Scripturæ. p.304.n.67.& seq.
- Reuelationi Diuæ Brigittæ, quid fuit oppositum. p.373.n.31.
- Reuelationis locus Diui Brigittæ de Visione Dei non inuenitur. p.374.n.32.
- Reuelationes septem cuiusdam mulieris in septem Propositiones distinctæ enumerantur. p.226.n.25.
- Rixæ quare somniantur. p.37.n.4.
- Rudes in Spiritu sensibilibèr consolantur à Deo. p.123.n.7.
- F. Ruffinus Socius Sancti Patris nostri Francisci deceptus à demone. p.80.n.11.
- Ruggerij error de Prophètia. p.192.3.

- S**acerdos idem ac Propheta. p.29.n.2.
 Sacerdos respondebat per Oraculum interrogationibus. ibid.
 Sacerdos femel in anno introibat in Sancta Sanctorum. p.30.n.4.
 Sacerdos Mulierem quandam decipit. p.89.n.24.
 Sacerdotissa Historia. p.187.n.6.
 Sacerdotium necessarium ad celebrationem Missae. p.189.n.8.
 Sagacitas in occultis. p.56.n.3.
 Sagacitas Salomonis. p.57.n.9.
 Sagacitas Ariopharnis Regis Tracum. p.57.n.10.
 Sagacitas Alphonfi Regis Neapolis. p.58.n.11.
 Sagacitas dæmonum in decipiendo. p.103.n.5.
 Salomonis visio in somno per immutationem specierum. p.50.n.10.
 Sampson à Deo inspiratus ad querendam uxorem alienigenam. p.53.n.4.135.2.
 Sancti Visiones fugiunt. p.157.n.19.
 Sancti Dei dona abscondunt. p.200.n.4.
 Sancti incerti de sua perseverantia. p.267.n.5.
 Sanctos non esse orandos, Hæresis. p.383.n.44.
 Sanctificatio in vtero fit ad maximum finem. p.345.n.67.
 & seq.
 Sanctificatio Ieremiæ in vtero. ibid.
 Sanctificatio mulieris, cui facta est Reuelatio, non admit-
 tenda. p.346.n.69.& seq.
 Sanctificatio supponit reitatem contractam. p.411.n.40.
 Sanctificationes tres enumerantur ex D. Bernardino. p.511.n.45.
 Sanctificatio generalis quid sit. ibid.

San-

- Sanctificatio specialis quid sit? *ibid.*
- Sanctitas ficta in opprobrijs cognoscitur. p. 157. n. 20.
- Sanctitas in opprobrijs augetur. *ibid.*
- Sapientia est clara. p. 157. n. 2.
- Sapientia est cum humilitate. p. 177. n. 1. & 82. 1. 1.
- Sapientiae descriptio. p. 183. n. 1.
- Sapientum motus intrinseci somniorum. p. 183. n. 1.
- Sara reprehenditur de haesitatione Reuelationis de futuro Filio. p. 67. n. 7. & 37. 6.
- Saul Propheta. p. 15. n. 4.
- Scibile recipitur mediante aliquo lumine. p. 5. n. 2.
- Scibile est obiectum intellectus. *ibid.*
- Scientiarum manifestatio dicitur eruditio. p. 6. n. 4.
- Scientia, quam habemus per fidem, non erit in Coelo. p. 397. n. 12.
- Schismatica, & Seditiosa Propositionis definitio. p. 219. n. 9.
- Scripturae auctoritas, quod non confirmat, suspectum. p. 192. n. 1.
- Scriptura est officina, vbi cuneus Regiae monetae spiritualis reconditur. p. 193. n. 2.
- Scripturae Sacrae integritas conseruanda. p. 194. n. 3.
- Scriptura Sacra à Deo tantum derogari potest. *ibid.*
- Scriptura Sacra, si non esset verax, Deus mentiretur. p. 214. n. 3. 298. 56.
- Scripturae Sacrae non credens est Haereticus. p. 214. n. 3.
- Scripturae Sacrae conformari debent Reuelationes. p. 255. n. 36.
- Scriptura Sacra per ly, homo, quid intelligat. p. 357. n. 6. & seq.
- Scriptura Sacra multoties de Apostolis loquitur. p. 237. n. 10. & seq. 242. 17.
- Scripturae variae de visione Dei viatorum explicantur. p. 357. n. 6. & seq.

Sedu-

- Seductio**, vide **Mulier**, **Dæmon**, **Reuelatio**.
- Semen Dei** est **Gratia Dei**. p. 395. n. 10.
- Sensibilis gustus** in **Visionibus** periculosus. p. 122. n. 6.
- Sensibiles consolationes**, quibus à **Deo** dantur. p. 123. n. 7.
- Sensibiles dulcedines** reiiciendæ. p. 124. n. 8. & seq.
- Sensus differentia** à **consensu**. p. 141. n. 12.
- Sententia Sapientis** contra **Illegitimos**. p. 336. n. 51.
- Seruiantes proprijs desiderijs**, qui sint. p. 130. n. 14.
- Sexus Foemineus imperfectus**. p. 434. n. 66.
- Signum infallibile Visionis Diuinæ** est **certitudo euentus**. p. 22. n. 5.
- Signum Pseudoprophætæ** quodnam est. p. 93. n. 1.
- Signa** ad **dignoscendam veram** à **falsa Apparitione**. p. 131. n. 15.
- Signum Crucis** dæmonem fugat. p. 133. n. 19. 189. 8.
- Signum** à **Deo** petendum in **dubijs**. p. 140. n. 11.
- Signum Diuinæ Reuelationis** quodnam sit. p. 166. n. 11.
- Signa** quinque **discernentia veram** à **falsa Reuelatione**. p. 169. n. 1. & seq.
- Signa Prædestinationis** enumerantur. p. 236. n. 9. & seq.
- Simia Dei** dicitur **diabolus**. p. 387. n. 51.
- Similitudo Sacræ Scripturæ** cum **cuneo monetæ**. p. 193. n. 2.
- Similitudo** ponenda in **eodem ordine rerum**. p. 296. n. 50.
- Similitudo Doctrinæ mulieris**, cui facta est **Reuelatio**, cum **Ficulnea arefacta**. p. 154. n. 15.
- Simulatio dæmonis** in **corpore assumpto**. p. 133. n. 18. vide **Dæmon**.
- Simulatio Hypocritarum** ex quibus **causis**. p. 156. n. 18.
- Solertia ingenij**, quæ habetur per **Instinctum**, parum distat à **Prophætia**. p. 58. n. 12.
- Somnijs** habetur **Reuelatio**, & **quomodo**. p. 10. n. 2. 25. 1.
- Somniator** quis dicitur. p. 24. n. 7.
- Somnia**

- Somnia non totaliter negligenda. p.35.n.1.
 Somniorum neglexores, qui fuerunt. ibid.
 Somniorum curiosè perscrutatores, qui. ibid.
 Somnia quædam à Deo. p.36.n.1.
 Somnia vana negligi debent. p.36.n.2.
 Somnia ex triplici causa proueniunt. ibid.
 Somniorum diuifio. ibid.
 Somnia naturalia à causa intrinseca, vel extrinseca. p.36.
 n. 3.
 Somniorum causa intrinseca est Anima. ibid.
 Somniorum similitudo cum cithara tinniente. p.37.n.3.
 Somniorum causa naturalis, quæ. p. 37. n. 4. 112, 8. &
 seq.
 Somnia lata ex exuberantia sanguinis. p.37.n.4.
 Somniorum à Phlegma causatorum effectus, qui sint;
 p.37.n.4. 113. 10.
 Somniorum à colera causatorum effectus. p.37.n.4.
 Somniorum diuerforum causæ. p.37.n.4. & seq.
 Somnia obseruanda ad componendos mores. p.38.n.6.
 Somnia obseruanda ad præcauendos morbos. p.39. n.6.
 113. 10.
 Somnia dæmoniaca, quæ. p.39.n.7.
 Somnijs prophètabatur in Templo Phæbi. ibid.
 Somnium per folia lauri causatum ad prophètandum;
 ibid.
 Somniorum, Deus quomodò est causa extrinseca. p. 40.
 n. 8.
 Somnia per Angelos, quomodò causantur. ibid.
 Somnium Iacob per Angelum. p.41.n.8.
 Somniantes, & non intelligentes non dicuntur Prophè-
 tæ. p.41.n.9.
 Somniorum interpretatio à Prophètis. ibid.
 Somnia diuinitus immissa, quæ sint. p.42.n.10.
 Somnium Innocentij III. Pontificis Maximi à Deo. ibid.

- Somnijs habetur Visio spiritualis. p.49.n.9.& seq.
 Somniorum cautela. p.107.n.9.
 Somnia significatiua dantur. p.108.n.1.
 Somnia extollunt imprudentes. ibid.
 Somnia non obseruanda. p.108.n.1.112.8.
 Somnia demonis astucia miscetur. p.109.n.2.& seq.
 Somniorum Illusio. ibid.
 Somniorum causa demon. ibid.
 Somnia malorum causa ex Historijs comprobatur. ibid.
 Somnium mulieris Pilati à demone. p.110.n.4.
 Somniantes in Templo Veneris Gazæ à demone decipiebantur. p.110.n.5.
 Somnia finguntur ex libito. p.111.n.6.
 Somnium fictum Ludouici Borbonij. ibid.
 Somnij interpretatio ficta ad bellum animandum. p.111.
 n. 7.
 Somniorum causa inspicienda. p.112.n.9.
 Somniorum causa stauabilis. p.113.n.10.
 Somnia morborum significatiua. ibid.
 Somnia non significatiua, quæ sint. p.113.n.11.
 Somniorum sapientum, & stultorum differentia. ibid.
 Somniorum causa intrinseca difficile cognoscitur. p.114.
 n. 12.
 Somnia Diuina significatiua. p.114.n.13.
 Somniorum differentia ex immutatione phantasie. ibid.
 Somnia Diuina exequenda sub poena. p.115.n.14.
 Somnium Abimelech efficax. p.116.n.14.
 Somnium Sanctorum Magorum, & Sancti Ioseph efficaciter immutans. ibid.
 Somnia Dei quomodo cognoscuntur. ibid.
 Somniorum Interpretes quando querendi. p.116.n.15.
 Somnium Pharaonis. ibid.
 Somniorum Interpretatio à quibus querenda. p.117.
 n. 16.

Spe-

Specierum mutationes, quid efficiant. p.146.n.3.

Species est similitudo rei. p.373.n.31.

Spes non erit in Coelo. p.397.n.12.

Spicæ comparatio cum Revelationibus in Epistola ad Theophilum.

Spicæ quò extolluntur eò inaniiores. p.470.n.47.

Spicarum Emblema. p.442.n.2.

Spiritus Prophætiæ delectari Fluminibus, vanitas Hebræorum. p.13.n.5.

Spiritus Sanctus monet ad prophêtandum. p.63.n.9.

Spiritus Sancti visitatio vitia fugat. p.122.n.6.

Spiritus quatuorplex fit. p.141.n.12.

Spiritus differentia à quibus discernenda. ibid.

Spiritus differentia, & Animæ. p.142.n.12.

Spiritus mundi fallit. p.144.n.1.

Spiritus veritatis falsitatem excludit. p.168.n.13.

Spiritus mendacij veritates dicendo, decipit. ibid.

Spiritus Dei in homine. p.173.n.6.

Spiritus diabolicus superbum reddit animum. p.177.
n.1.

Spiritum Sanctum ex illis, qui receperunt in Pentecostes
quatuordecim Hæresiarchæ exorti. p.272.n.12.

Spiritus Sanctus nè post mortem ab Apostolis separatus.
p.450.n.16.

Spiritus Sanctus in Apostolis, quid significet. p.451.n.17.

Spiritus Sanctus post Ascensionem vberiori modo fuit
Apostolis datus. p.453.n.22.459.31.

Splendor Ecclesiæ ex eius persecutione. p.167.n.12.

Spurij nè Parentibus, nè Deo amabiles. p.336.n.50.
& seq.

Spurij excludebantur ab ingressu Ecclesiæ. p.336.n.51.

Spuriorum vita inhonorata. ibid.

Spurij odibiles hominibus. p.336.n.52.

Spurij Infames, & quare. p.338.n.53.

- Spurij rubor naturæ. *ibid.*
- Spurij à Dignitatibus exclusi, & quare. p.338.n.54.
& seq.
- Spurij non sunt Testes integri. p.338.n.55.
- Spurius non potest esse Notarius ad Banchum Iuris.
p.339.n.55.
- Spurij instabiles in fide. *ibid.*
- Spurij non possunt esse Procuratores coràm Principe.
p.340.n.56.
- Spurij sapè Parentes in peccato imitantur. p.340.n.57.
- Spurij sunt testes incontinentiæ Paternæ. p.340.n.58.
- Spurij puniuntur ob Parentum peccata. p.340.n.59.
- Spurij quare repellantur à Deo, & ab hominibus. p.341.
n.60.
- Spurij trophæum iniquitatis. *ibid.*
- Spurij à Parentibus remouendi. *ibid.*
- Spuriorum Sapientum Parentes difficile de peccato pe-
nitent. p.342.n.62.
- Spurij an fuerint Petrus Comestor, Magister Sententia-
rum, & Gratianus? p.343.n.63.
- Spurij erudiendi in timore Dei. p.343.n.64.
- Spurij dedecus Parentum. *ibid.*
- Spuriorum senectus sine honore. p.344.n.64.
- Spurij sunt timor Parentum. *ibid.*
- Statua Veneris Gazæ adoratur. p.110.n.5.
- Status mentis, & corporis considerandus in Reuelatio-
nibus. p.145.n.3.
- Status est tantum in Patria. p.497.n.33.
- Stillicidio patientes an peccent. p.123.n.6.
- Stoici somniorum perscrutatores. p.35.n.1.
- Suggestiones dæmonum patefaciendæ. p.170.n.1.
- Superbia obstinatorum. p.149.n.7.
- Superbia spiritualis subtile malum. p.155.n.17.
- Superbiæ Spiritualis origo. p.156.n.18.163.6.
Super-

- Superbia in diuite timenda. p.156.n.18.
 Superbia fugienda. p.156.n.19. & seq.
 Superbia peior est dæmoniaco. p.157.n.19.
 Superbia in Ieiunio. p.175.n.9.
 Superbia signum Reuelationis diaboli. p.181.n.6.
 Superbia mulieris, cui factæ sunt Reuelationes. p.254.
 n.34.261.41.

T

- T** Emerarium est comparare Apostolos cum alijs Sanctis. p.243.n.17.251.30.
 Temerarium est affirmare alicuius Sanctificationem in utero absquè rationabili causa. p.317.n.20.335.49.
 Temerarium est à regula generali deuiare absquè testimonio Sacræ Scripturæ. p.335.n.49.
 Temerarium est dicere se impeccabilem etiam venialiter. p.440.n.72.
 Temperamentum corporis causa naturalis fomniorum. p.37.n.4.
 Tentatio diaboli multiplex. p.118.n.1. vide Dæmon.
 Tertullianus deceptus à Montano Hæretico. p.86.n.19.
 Tertullianus facilis ad credendum cuidam mulieri. p.204.n.6.
 Testis in vno falsus suspectus in omnibus. p.215.n.3.255.
 35.485.16.498.35.
 Testes infames in quo casu admittuntur ad testificandum. p.338.n.55.
 Testis in propria causa non facit fidem. p.339.n.55.
 Testis non facit fidem in commodum sui. ibid.
 Theodori Bezæ Hæresis contra Baptismum. p.312.n.10.
 Theologus Peruenfis à diabolo deceptus. p.76.n.8.
 Theologi cuiusdam, à Pseudoprophëtissa decepti, errores. p.77.n.8.

Theolo-

- Theologorum consilio standum in Revelationibus. p. 172.
n. 5. & seq.
- D. Thomæ ratio ad probandum, quod Deus sit. p. 279. n. 25.
- Timor somnium causat. p. 113. n. 11.
- Timor in visionibus à Maiestate Angeli excitatur. p. 164.
n. 9.
- Timor vanæ gloriæ Beatæ Angelæ in Apparitionibus.
p. 181. n. 8.
- Timoris mortis effectus. p. 518. n. 50.
- Transformatio, vide Dæmon.
- Triplex gradus distantiae rerum. p. 20. n. 4.
- Triplex dignitas Revelationis. p. 26. n. 5.
- Triplex remedium ad effugiendam dæmonis adorationem.
p. 82. n. 13.
- Tristitia somnia causantur à malanchonia. p. 37. n. 4.
- Tyaneus somniorum percrutator. p. 35. n. 1.

V

- Vaticinatio spontanea Montani. p. 146. n. 3.
- Vaticinium aliquandò ex morbo epileptico. p. 147.
n. 4.
- Veneris Statua adorabatur à Gazæis, & quare. p. 110. n. 5.
- Ventriloqui, quinam sint. p. 101. n. 2.
- Ventriloquis non credendum. p. 107. n. 9.
- Verbum est manifestatiuum. p. 60. n. 2.
- Verbum Dæfirmum. p. 193. n. 3. 296. 50.
- Verba Mariæ ad Angelum salutantem, explicantur.
p. 424. n. 56. & seq.
- Veritas in essendo, quid sit. p. 501. n. 37.
- Veritas in dicendo, quid sit. ibid.
- Virtus omnis patitur detrimentum ab vno vitio. p. 504.
n. 39.
- Veritabilitas liberi arbitrij. p. 231. n. 3.
- Ve sti.

- Vestigium** representat distinctionē. p.421.n.52.
Viator non potest videre Deum sicuti est. p.357.n.6.& seq.
Viator potest videre Deum per abstractionem à sensibus. p.371.n.27.
Viator an de potentia Dei absoluta possit videre Essentiam Diuinam. ibid.
Victoria incerta in mundo. p.267.n.5.
Vigilantes vnde Visiones videre dicant. p.146.n.3.
Virgini magis, quàm Viduæ credendum in Reuelationibus, & cur. p.153.n.15.
Virtus inueterata stabilis. p.150.n.11.
Visionum quatuor genera. p.43.n.2.
Visio corporalis duplex. ibid.
Visionis spiritualis definitio duplex. ibid.
Visionis complexæ, & incomplexæ definitio. p.44.n.3.
Visio extrinseca est cum alloquutione. p.47.n.6.49.9.
Visio Ieremiæ de Virga vigilante, & de Olla succensa fuit corporalis. p.46.n.5.
Visio Ieremiæ quid significabat. ibid.
Visio terribilis Dei in Monte Sinai ad ineutiendum timorem Israelitis. ibid.
Visio Sancti Patris nostri Francisci in Monte Aluernia. p.47.n.7.
Visionis intelligentia est necessaria. p.48.n.8.
Visionis spiritualis duplex species. p.48.n.9.
Visio spiritualis per somnium, & extasim. p.49.n.9.
Visio spiritualis in somno, vel in vigilia. p.50.n.10.
Visio Salomonis per somnium. ibid.
Visio Zachariæ, & Davidis per internam alloquutionem. ibid.
Visio intellectualis, quid sit. p.51.n.11.
Visiones Dei cur fiant per Angelos. p.51.n.12.
Visiones fictæ ob lucrum. p.88.n.23.
Visiones fingentes, Balaam assimilantur. ibid.
Visio

- Visiones exactè examinandæ.** p.90.n.26.
Visionibus dæmones vtuntur, & cur. p.119.n.3.
Visiones non quærendæ. p.130.n.14.
Visiones aliquæ sunt præludia insanix. p.146.n.3.
Visio ex indispositione corporis oritur. p.147.n.4.
Visiones à quibus dicuntur in vigilia haberi. p.147.n.5.
Visiones fictæ ex paupertate, & hypocrisi. p.155.n.18.
Visio Beatæ Angelæ à Fulginio. p.181.n.8.
Visio Beati Hermani Stenfeldensis. p.190.n.9.
Visione Diuina desideria creaturarum terminantur. p.356.
 n.3. vide Beati.
Visio Dei Viatorum Sanctorum, quomodò fuit. p.364.
 n.15. & seq.
Visus non recipit colores finè luminè. p.5.n.2.
Vita Pseudoprophetarum. p.148.n.6.
Vita Prophètissarum Montani. ibid.
Vitiosus quare Reuelationes fingit. ibid.
Vmbra multipliciter accipitur. p.420.n.51.426.58.
Vmbra, & Imaginis differentia. p.421.n.52.
Vmbra corporis, non est corpus. p.423.n.54.
Vmbra quid sit. p.429.n.59.
Vmbra peccati in Christo fuisse multis rationibus, & auctoritatibus probatur. p.426.n.59.& seq.
Vnio charitatis in visione Beata potest mouere voluntatem. p.400.n.17.
Vocis auditus, dicitur Apparitio. p.45.n.4.
Voluntas, vide Liberum arbitrium.
Voluntati Diuinæ vniformandum. p.130.n.14.
Voluntas Dei Veneranda. p.349.n.77.
Voluntas hominis à nullo obiecto creato necessario mouetur. p.399.n.17.
Voluntas hominis necessario mouetur, vel per Vnionem Hypostaticam, vel per vnionem perfectissimæ charitatis, vel ex clara Dei visione. p.400.n.17.
 Volun-

Voluntas Dei rationabilis.

p.468.n.44.

Urbanus VI. Pseudopropheta[m] discoperit.

p.90.n.27.

& seq.

Vuicleph Propositiones damnatae.

p.220.n.10.225.24.

X Enophon Colophonius somniorum neglector. p.35.

Z Acharias propter incredulitatem mutus. p.3.n.6.67.7.
 Zachariae Visio interna. p.50.n.10.
 Zachariae hæsitatio. p.137.n.6.
 Zacharia sine peccato mortali. p.438.n.70.
 Zelotypi passionem habent radicatam. p.147.n.5.

**AD DEI GLORIAM, EIVSQUE VIRGINIS
 MATRIS MARIAE.**



Kkkk

ERRATA

ERRATA. CORRIGE.

Pag. Ver.

- 1. 17. Prophztare Prophetare,
- 7. 17. Vobis nobis
- 8. 20. effundit effudit
- 10. 23. auditis auditis
- 13. 1. illumina lumina
- 17. 12. dicitque dixitque
- 24. 22. intelligentiæ intelligentia
- 28. 6. cognoscitur cognoscitur
- 44. 25. scilicet scilicet
- 48. 19. Franciscana Franciscana
- 56. 23. errabit non errabit
- 59. 16. innuitur innuitur
- 60. 23. Diuina Diuina
- 61. 2. Confitebor Confiteor
- 83. 29. peccatorem peccatorem
- 89. 25. impotuit impotuit
- 115. 1. sapæ sapæ
- 132. 27. discriminat discriminant

ERRATA. CORRIGE.

Pag. Ver.

- 135. 16. inspiratio inspiratio
- 150. 28. atque atque
- 187. 14. effutiebatur; effutiebatur illa
- 202. 7. Diuina Diuinam
- 224. 18. affectus effectus
- 231. 15. scimus sumus
- 259. 11. Ioannes Ioannes
- 259. 17. Ed Ad
- 277. 13. potest potest
- 278. 9. exaltate exaltate
- 300. 4. simile simile
- 356. 15. &c. vt
- 421. 21. vmbra vmbra
- 443. 33. scripturam scripturarum
- 503. 6. intelligēdo intelligendū
- 506. 4. quolibet quolibet
- 510. 27. potest potest

